

บทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาที่ถูกลำเลียงผ่านรายการโทรทัศน์ "Blind Date"

นายกันตภณ พุ่มประดับ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิทยาศาสตร์

คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2558

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ROLE AND POTENTIAL OF VISUALLY-IMPAIRED PEOPLE IN TV PROGRAM "BLIND DATE"

Mr. Kantapon Pumpradab

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts (Communication Arts) Program in Communication

Arts

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2015

Copyright of Chulalongkorn University

กัณฑ์ตอน พิมพ์ประดับ : บทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาที่ถูกนำเสนอผ่านรายการโทรทัศน์ "Blind Date" (ROLE AND POTENTIAL OF VISUALLY-IMPAIRED PEOPLE IN TV PROGRAM "BLIND DATE") อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: อ. ดร.ประภัสสร จันทร์สถิตย์พร, 426 หน้า.

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาแนวทางในการสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์ที่ส่งเสริมบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตา (2) ศึกษาบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาที่ถูกนำเสนอผ่านเนื้อหารายการโทรทัศน์ Blind Date และ (3) ศึกษาการรับรู้และทัศนคติของผู้ชมปกติและผู้ชมที่พิการทางสายตาที่มีต่อรายการโทรทัศน์ Blind Date โดยมีระเบียบวิธีวิจัยคือการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth interview) ผู้ผลิตรายการ, การวิเคราะห์ข้อความ (Textual Analysis) จากเนื้อหารายการโทรทัศน์ Blind Date และการสนทนากลุ่ม (Focus group) ผู้ชมปกติและผู้ชมที่พิการทางสายตา

ผลการวิจัยพบว่ารายการโทรทัศน์ Blind Date มีรูปแบบเป็นรายการเรียลลิตี (Reality) กึ่งสารคดีที่นำเสนอเรื่องราวชีวิตของผู้พิการทางสายตา (แครงรับเชิญ) ผ่านมุมมองของคนตาดี (พิธีกร) ซึ่งเป็นบุคคลผู้มีชื่อเสียงโดยการนัดพบกัน (date) เพื่อแลกเปลี่ยน เรียนรู้และทำความเข้าใจวิถีชีวิตของผู้พิการทางสายตาเพื่อปรับเปลี่ยนเจตคติไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างเข้าใจ ซึ่งการคัดเลือกเรื่องหรือประเด็นนำเสนอที่พิจารณาจากความน่าสนใจในเรื่องราวชีวิตของแครงรับเชิญเป็นหลักทั้งยังต้องมีมุมมอง ความคิดที่สามารถสะท้อนการเห็นคุณค่าในตนเองได้ด้วย ส่วนพิธีกรคัดเลือกจากกรอบประสบการณ์ที่ใกล้เคียงกับแครงรับเชิญเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างลึกซึ้ง เมื่อผู้วิจัยวิเคราะห์บทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาที่ปรากฏในรายการพบว่าการนำเสนอศักยภาพของผู้พิการทางสายตาเรียงตามลำดับความถี่ของการนำเสนอศักยภาพของผู้พิการทางสายตาจากมากไปน้อยได้ดังนี้ (1) ด้านการเรียนรู้และรับรู้ (2) ด้านการประกอบอาชีพ (3) ด้านการดำเนินชีวิต (4) ด้านการสื่อสารและการเข้าถึงสังคมและ (5) ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่าบทบาทของผู้พิการทางสายตาที่ปรากฏนั้นเป็นบทบาทที่เกิดจากสถานการณ์ที่ได้รับในภายหลังอาจได้มาโดยตำแหน่งหรือการแต่งตั้ง ทั้งนี้จากการสนทนากลุ่มผู้ชมทั้ง 2 กลุ่มพบว่าผู้ชมมีการรับรู้ มีความเข้าใจต่อประเด็นเรื่องการเรียนรู้และรับรู้ การประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิตของผู้พิการทางสายตาได้เป็นอย่างดี และได้เห็นมุมมองความคิดที่หลากหลายของผู้พิการทางสายตา โดยพบว่าตอน “ช่างไม้ ทักษะอาชีพคนตาบอด” เป็นตอนที่ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มชื่นชอบมากที่สุดเนื่องจากได้เห็นศักยภาพของผู้พิการทางสายตาในการประกอบอาชีพที่มีอันตรายสูง รองลงมาคือตอน “เที่ยว ด้วยมุมมองใหม่” ที่นำเสนอให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาสามารถท่องเที่ยวได้ด้วยการใช้ประสาทสัมผัสอื่นๆ ในการรับรู้ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวซึ่งทำให้ผู้ชมเข้าใจว่าการท่องเที่ยวที่แท้จริงไม่ได้ใช้แค่สายตาเพื่อรับรู้แต่ต้องใช้ใจสัมผัสกับความงามของธรรมชาติไปด้วย ทั้งนี้ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มยังชื่นชอบพิธีกรและแครงรับเชิญที่มีกรอบประสบการณ์ใกล้เคียงกันซึ่งส่งผลให้ผู้ชมได้เห็นมุมมองความคิดที่หลากหลายของทั้งคู่นำมาซึ่งความเข้าใจกันอย่างลึกซึ้ง อย่างไรก็ตามผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมคือต้องการให้ผู้ผลิตรายการนำเทคโนโลยีเสียงบรรยายภาพ (Audio Description) มาใช้เพื่อให้ผู้ชมทุกกลุ่มเข้าถึงได้

สาขาวิชา นิเทศศาสตร์

ลายมือชื่อนิสิต .....

ปีการศึกษา 2558

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก .....

5784654328 : MAJOR COMMUNICATION ARTS

KEYWORDS: ROLE / POTENTIAL / VISUALLY-IMPAIRED PEOPLE / TV PROGRAM "BLIND DATE"

KANTAPON PUMPRADAB: ROLE AND POTENTIAL OF VISUALLY-IMPAIRED PEOPLE IN TV PROGRAM "BLIND DATE". ADVISOR: PRAPASSORN CHANSATITPORN, Ph.D., 426 pp.

This qualitative research aimed to explore (1) the guidelines of creating a television program that promotes the roles and potential of visually-impaired people, (2) the role and potential of those people that were on the show Blind Date, and (3) the perception and attitudes of the viewers of this program including those visually impaired. The research was conducted through In-Depth interview of the production team, Textual Analysis and Focus group with normal viewers and those visually impaired.

The findings revealed that Blind Date was a combination of documentary and reality show presenting the life of a visually-impaired person (the guest) through the perspective of a celebrity (the host). They met on a date and exchanged ideas about a visually-impaired person's way of life so that normal viewers could better deal with those visually impaired. The selection of issues to be presented in the program was based on the guest's interesting aspects of his/her life and the viewpoints worth presenting while the selection of the host was based on whether he/she had a similar background as the guest so that they could deepen their understanding. The analysis of the roles and potential of the visually-impaired people was based on their frequency of presentation. The roles and potential were ranked from the highest frequency to the lowest as follows: (1) learning and perception, (2) career, (3) way of life, (4) communication and socialization and (5) self-esteem. In addition, it was found that the roles of these visually-impaired were assigned or appointed. According to the focus group, the viewers were well aware of learning and perception, career and way of living of visually-impaired people; moreover, a variety of their points of view were obtained. The viewers in the focus group agreed that they liked the episode "Carpenter: Career of the Blind" most, followed by "Travel with New Perspectives", presenting visually-impaired people who could travel with the help of their other senses. This made the viewers realize that true traveling does not need eyesight but the heart to admire the beauty of nature. The viewers liked the host and the guest that had a similar background, providing the viewers with a deeper understanding of the issues presented. They suggested that the producers should incorporate audio description into the program so that viewers at all levels could access it.

Field of Study: Communication Arts

Student's Signature .....

Academic Year: 2015

Advisor's Signature .....

กิตติกรรมประกาศ

กว่าจะมาถึงวันนี้ได้ข้าพเจ้าต้องใช้เวลาเดินทางอันแสนยาวนานในระดับบัณฑิตศึกษา ฟันฝ่าปัญหา อุปสรรค ความทุกข์ยาก ความเหนื่อยล้า ท้อแท้ หมดหวังและต้องการกำลังใจอย่างถึงที่สุด แต่ในอีกไม่กี่วันข้างหน้าการเดินทางของข้าพเจ้ากำลังจะสิ้นสุดลงและข้าพเจ้าจะได้เป็นมหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอย่างที่มีฝัน งานวิจัยชิ้นนี้คงจะไม่เกิดขึ้นหากไม่ได้รับการสนับสนุนจากบุคคลต่างๆ ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร.ประภัสสร จันทร์สถิตย์พร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เป็นอย่างยิ่ง ที่ทุ่มเทร่างกายและแรงใจในการผลักดันให้วิทยานิพนธ์ชิ้นนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี อาจารย์เป็นดังคุณแม่ที่คอยมอบความรัก ความห่วงใย กำลังใจและความปรารถนาดีต่างๆ ให้กับลูกคนนี้เสมอ คำแนะนำ ข้อคิดและคติเตือนใจต่างๆ ของอาจารย์ล้วนแต่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานและการใช้ชีวิตของข้าพเจ้าทั้งสิ้น ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร.ปอรรชฌม ยอดเมธ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ อวยพร พานิช และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา สมไพบูลย์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์เป็นอย่างสูงที่สละเวลาอันมีค่ามาร่วมสอบวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้า ทั้งยังให้คำปรึกษา คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อันนำมาซึ่งความสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์ชิ้นนี้ที่มากยิ่งขึ้น ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรรณิการ์ ดวงมาลัย อาจารย์ที่ปรึกษาในระดับปริญญาตรีที่เป็นกำลังใจให้กับข้าพเจ้าเสมอมา และยังเป็นแบบอย่างในการทำงานให้กับข้าพเจ้าด้วย

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณผู้ให้ข้อมูลทุกท่านทั้งผู้ผลิตรายการ คุณช่อผกา วิริยานนท์ คุณประภาพรรม สุตใจดี คุณสุนันทา ยศขุน คุณจุฑามาศ แสงอินทร์และคุณฐานิตย์ กงจก รวมถึงผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม คุณอำพรวรรณ ทาเงิน คุณนพรัตน์ วิริยะ กิจพัฒนา คุณอาทิตย์า เชียงทอง คุณแพรวนภา ดิลกรัตนชัย คุณหทัยพัชร์ ธนารุ่งเรืองกิจ คุณทิวา เอี้ยวธราทอง คุณธนาธิ รอดปาน คุณสุรพรหมณ์ ใจหล้า คุณวิรัชภัทร บุญมา คุณโสภณ ศรีวัฒนา คุณถามวัต สุทธิพงศ์ และคุณเพชร ด่านประภา เป็นอย่างมากที่สละเวลามาให้ข้อมูลและร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยชิ้นนี้

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณคุณพ่อสุรศักดิ์ คุณแม่ประภาพร พุ่มประดับ ที่คอยเป็นกำลังใจและอยู่เคียงข้างข้าพเจ้าตลอดมา ทั้งยังเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตที่ทำให้ข้าพเจ้ามีความมุ่งมั่น ความตั้งใจ ความอดทน ความวิริยะ ความอดสาหะและความพยายามจนประสบความสำเร็จในวันนี้ได้ ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณคุณป้าสมบุญ จันทร์ประเสริฐ คุณป้าอุบล เสาศัย และลูกพี่ลูกน้องทุกคนที่คอยเป็นกำลังใจให้กับข้าพเจ้าเสมอ

ข้าพเจ้าขอขอบคุณพี่แอม (ณิศรา) พี่เมย์ (วิรสภา) พี่แนน (พัชราวลัย) พี่ปาน (นันทพร) พี่ใหญ่ (ธวัชชัย) พี่ตั้ง (พศิน) ปุ๊ปปุ๊ (รติมาศ) ส้ม (เสาวภา) พี่ (ภาสสิริ) แพร (แพรมาศ) หยก (ถวัลรัตน์) ดล (ดลลดา) หนิง (ณัฐธิดา) ปิ่น (สิโรตม์) และน้องไอซ์ (ธนพงษ์) ที่คอยให้กำลังใจ คำแนะนำ ความช่วยเหลือ และรับฟังปัญหาต่างๆ ของข้าพเจ้า ขอขอบคุณที่คอยจับมือกันไว้และร่วมกันฝ่าฟันปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เข้ามาทดสอบกำลังกาย กำลังใจเสมอ ข้าพเจ้าขอขอบคุณเพื่อนๆ ปริญญาโทนิเทศศาสตร์ รุ่นที่ 5 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อนๆ ปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และเพื่อนๆ โรงเรียนมัธยมวัดหนองแขมทุกคนที่คอยเป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือกับข้าพเจ้าด้วยดีตลอดมา

ข้าพเจ้าขอขอบคุณคำพูดนิทาและการดูแลความยากจนของครอบครัวข้าพเจ้าจากญาติพี่น้องบางคนที่เป็นแรงผลักดันให้ข้าพเจ้ามีความอดทน อดกลั้น มีสติ มีความมุ่งมั่นและความพยายามที่จะทำให้ครอบครัวมีชีวิตและเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ขอขอบคุณร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรงของข้าพเจ้านี้ทั้งกายและใจที่ทำให้ข้าพเจ้ามีโอกาสได้ทำประโยชน์เพื่อคนอื่นฯ และสังคม

การเดินทางของข้าพเจ้าในครั้งนี้คงไม่อาจจบลงได้ด้วยดีหากขาดกำลังใจและความช่วยเหลือจากทุกๆ ท่าน ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้อีกครั้ง และหวังว่าเราจะเป็นกัลยาณมิตรที่ดีต่อกันตลอดไป

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหานำวิจัย.....	3
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	4
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี.....	8
1. แนวคิดเกี่ยวกับผู้พิการทางสายตา.....	8
1.1 ความหมายและประเภทของผู้พิการทางสายตา	10
1.2 บทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตา	14
2. แนวคิดเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์	26
2.1 การสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์	27
2.2 การวิเคราะห์ประเภทรายการและรูปแบบของรายการโทรทัศน์	34
3. แนวคิดเกี่ยวกับผู้รับสารและการรับรู้ของผู้พิการทางสายตา.....	45
3.1 การรับรู้และการรับรู้ของผู้พิการทางสายตา	45
3.2 ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ (Uses and Gratification Theory).....	53

กรอบการวิจัย เรื่อง บทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาที่ถูกลำเลียงผ่านรายการ โทรทัศน์ “Blind Date”	60
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	61
แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย	61
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	62
การควบคุมคุณภาพเครื่องมือ.....	65
ประเด็นในการวิจัย	65
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	65
การเก็บรวบรวมข้อมูล	67
การวิเคราะห์ข้อมูล	68
การนำเสนอข้อมูล	68
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	69
ส่วนที่ 1 ผลการศึกษารูปแบบและวิธีการนำเสนอของรายการโทรทัศน์ Blind Date	69
ส่วนที่ 2 บทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาที่ถูกลำเลียงผ่านรายการโทรทัศน์ “Blind Date”	82
ส่วนที่ 3 การรับรู้และผลทัศนคติของผู้ชมรายการโทรทัศน์ Blind Date ทั้งผู้ชมปกติและผู้ชม ที่มีความพิการทางสายตา.....	337
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	351
สรุปผลการวิจัย.....	352
อภิปรายผลการวิจัย.....	359
ข้อจำกัดในการวิจัย.....	377
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต	378
ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้	378
รายการอ้างอิง	380

ภาคผนวก..... 384

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์ 426

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 ระดับความผิดปกติทางการมองเห็นที่แบ่งโดยมูลนิธิพัฒนาคนพิการ	12
ตารางที่ 2.2 ระดับความพิการทางการมองเห็นที่แบ่งโดยองค์การอนามัยโลก (WHO)	13
ตารางที่ 2.3 ตัวอย่างเทคนิคการใช้ภาษาโทรทัศน์เพื่อสื่อความหมาย.....	43
ตารางที่ 4.1 บทโทรทัศน์รายการ Blind Date ตอน “ช่างไม้ ทักชะอาชีพคนตาบอด”	83
ตารางที่ 4.2 บทโทรทัศน์รายการ Blind Date ตอน “แม่ทำได้เพราะรัก”	99
ตารางที่ 4.3 บทโทรทัศน์รายการ Blind Date ตอน “เที่ยว ด้วยมุมมองใหม่”	113
ตารางที่ 4.4 บทโทรทัศน์รายการ Blind Date ตอน “งานฝีมือ งานสร้างรายได้”	129
ตารางที่ 4.5 บทโทรทัศน์รายการ Blind Date ตอน “เรียนรู้ชีวิตอิสระ”	139
ตารางที่ 4.6 บทโทรทัศน์รายการ Blind Date ตอน “บันไดเสียง บันไดฝัน”	152
ตารางที่ 4.7 บทโทรทัศน์รายการ Blind Date ตอน “คู่รัก คู่ชีวิต”	164
ตารางที่ 4.8 บทโทรทัศน์รายการ Blind Date ตอน “Strike in the Life”	176
ตารางที่ 4.9 บทโทรทัศน์รายการ Blind Date ตอน “เมนูปรุงด้วยหัวใจ”	185
ตารางที่ 4.10 บทโทรทัศน์รายการ Blind Date ตอน “บทเพลงทำนองชีวิต”	197
ตารางที่ 4.11 บทโทรทัศน์รายการ Blind Date ตอน “ทีมเตะโลกตะลึง”	206
ตารางที่ 4.12 บทโทรทัศน์รายการ Blind Date ตอน “มณเฑียร จาครากหญ้าสู่สากล”	217
ตารางที่ 4.13 บทโทรทัศน์รายการ Blind Date ตอน “Blind ICT”	227
ตารางที่ 4.14 บทโทรทัศน์รายการ Blind Date ตอน “นักทดลองพันธุ์ใหม่”	236
ตารางที่ 4.15 บทโทรทัศน์รายการ Blind Date ตอน “ด้านที่ก้าว”	249
ตารางที่ 4.16 บทโทรทัศน์รายการ Blind Date ตอน “โรงเรียน เรียนร่วม”	259
ตารางที่ 4.17 บทโทรทัศน์รายการ Blind Date ตอน “นัดสัมผัส สักจุด”	268
ตารางที่ 4.18 บทโทรทัศน์รายการ Blind Date ตอน “เตรียมความพร้อมสู่ WBU-ICEVI 2012”	279

ตารางที่ 4.19 บทโทรทัศน์รายการ Blind Date ตอน “งานประชุม WBU-ICEVI 2012”	287
ตารางที่ 4.20 บทโทรทัศน์รายการ Blind Date ตอน “ชายผู้ยิ้มสู้”	295
ตารางที่ 4.21 บทโทรทัศน์รายการ Blind Date ตอน “รับมือภัยพิบัติ”	305
ตารางที่ 4.22 บทโทรทัศน์รายการ Blind Date ตอน “ภารกิจสร้างรอยยิ้ม”	312
ตารางที่ 4.23 บทโทรทัศน์รายการ Blind Date ตอน “กล้าคิด กล้าฝัน”	319
ตารางที่ 4.24 บทโทรทัศน์รายการ Blind Date ตอน “แสงมีดส่องทางชีวิต”	328
ตารางที่ 5.1 ความสัมพันธ์ระหว่างผลการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ผลิตรายการ ผลการวิเคราะห์ตัวบท รายการ และผลจากการสนทนากลุ่ม	376

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

เราทุกคนเมื่อเกิดมาแล้วย่อมเป็นพลเมืองของโลกใบนี้ทั้งสิ้นไม่ว่าจะสมบูรณ์แข็งแรงหรือพิการบกพร่อง หากสังคมละเลยหรือทอดทิ้งคนพิการไม่สนับสนุนให้พวกเขาเหล่านั้นสามารถดำรงชีวิตและช่วยเหลือตนเองได้ตามอัตภาพแล้ว สังคมจะต้องเผชิญกับปัญหาและภาระเลี้ยงดูสงเคราะห์พวกเขาไปตลอดชีวิต องค์การสหประชาชาติ (United Nation : UN) ได้รายงานว่ประเทศไทยมีคนพิการสูงถึงร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมด (ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์, 2544) ซึ่งรัฐบาลไทยต้องจัดสรรงบประมาณเพื่อช่วยเหลือคนพิการถึงร้อยละ 30-40 ต่อปี หากรัฐบาลไทยต้องการลดภาระเรื่องของการค่าใช้จ่ายในการดูแลช่วยเหลือคนพิการ รัฐบาลไทยจำเป็นต้องส่งเสริมให้คนพิการเหล่านั้นสามารถประกอบอาชีพและดูแลตนเองได้

ปัจจุบันแม้ว่าสังคมไทยจะได้รับการพัฒนาไปอย่างต่อเนื่องทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยีอันนำมาซึ่งสิทธิ ความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันของคนในสังคม แต่ในความเจริญก้าวหน้าที่เพิ่มมากขึ้นปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคมไทยยังคงไม่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม สังคมไทยมักจะแยกคนพิการออกจากสังคมของคนปกติเสมอ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2545) คนพิการถูกมองว่าเป็นกลุ่มบุคคลผู้ด้อยโอกาส ไม่สามารถช่วยเหลือดูแลตนเองได้และเป็นบุคคลผู้ซึ่งรอคอยความช่วยเหลือจากรัฐและสังคมในฐานะของผู้พึ่งพาอาศัย แต่ในทางกลับกันประเทศที่พัฒนาแล้วอย่างประเทศสหรัฐอเมริกา คนพิการจะได้รับการส่งเสริมในด้านการศึกษาที่เหมาะสมอย่างเต็มศักยภาพของตนทั้งยังเปิดโอกาสให้คนพิการได้ประกอบอาชีพเพื่อเลี้ยงดูตนเอง ครอบครัวและทำประโยชน์ให้แก่สังคมได้เช่นเดียวกับคนปกติเนื่องจากว่าคนพิการถือเป็นส่วนหนึ่งของสังคมเช่นเดียวกัน (วิชัย ศรีตุลาพันธ์, 2526)

ข้อมูลจากสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (2558, ออนไลน์) เมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2558 ระบุว่าอัตราส่วนคนปกติและคนพิการในประเทศไทยเป็น 50 : 1.25 คน ซึ่งประเทศไทยมีคนพิการอยู่ถึง 1.67 ล้านคนและมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้นทุกปี ด้วยเหตุนี้ทำให้ภาครัฐมีการออกกฎหมายและแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้กับคนพิการได้มีส่วนร่วมและหลอมรวมเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ทำให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนต่างเห็นความสำคัญของคนพิการมากขึ้น หน่วยงานต่างๆ จึงตอบสนองนโยบายดังกล่าวด้วยการเปิดโอกาสให้คนพิการเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรตามภาระหน้าที่ที่เหมาะสมหรือ

ตามศักยภาพของตน แต่ในความเป็นจริงอัตราการจ้างงานคนพิการน้อยมากเมื่อเทียบกับอัตราส่วนคนพิการเพราะทัศนคติของคนไทยยังเห็นว่าคนพิการด้อยความสามารถ นอกจากนี้การขาดแคลนองค์กรที่จะเข้ามาช่วยพัฒนาแรงงานและฝึกอาชีพให้กับคนพิการรวมไปถึงการไม่มีสถาบันรับรองแรงงานคนพิการส่งผลให้คนพิการที่มีความสามารถไม่ได้รับการสนับสนุน แต่ถ้าคนพิการเหล่านั้นมีงานทำภาระของประเทศก็จะลดลง (กรรณิการ์ พงศ์สาร, 2532) คนพิการในสังคมไทยจำนวนมากเป็นผู้ที่มีศักยภาพและความสามารถที่จะประกอบอาชีพได้โดยสิ่งที่คนพิการต้องการจากภาครัฐไม่ใช่แค่ปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตแต่คือการสนับสนุนจากภาครัฐให้มีการฝึกอาชีพตามความถนัดและหาอาชีพรองรับภายหลังการฝึกอบรม รวมทั้งการมีอาชีพที่มั่นคงและมีความเจริญก้าวหน้าในอาชีพของตนเพราะการได้ทำงานสำหรับคนพิการนั้นไม่ได้มีความหมายแค่เพียงการได้รับเงินเดือนมาประทังชีวิตแต่อาจหมายถึงการทำให้พวกเขาารู้ถึงศักดิ์ศรีและการมีคุณค่าแห่งตน (วัลภา บุญรอด และคณะ, 2545)

ผู้พิการทางสายตาหรือคนตาบอด เป็นกลุ่มคนประเภทหนึ่งที่มีจำนวนถึงร้อยละ 10 ของคนพิการทั้งหมดในประเทศไทย ซึ่งผู้พิการทางสายตานั้นมีข้อจำกัดในการดำรงชีวิตหลายเรื่องหนึ่งในนั้นคือเรื่องการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่างๆ ของผู้พิการทางสายตาที่เป็นไปได้ค่อนข้างลำบากเพราะการเปิดรับข้อมูลข่าวสารต่างๆ ของผู้พิการทางสายตานั้นถูกจำกัดอยู่ในช่องทางการสื่อสารทางวิทยุกระจายเสียงเป็นส่วนใหญ่ รองลงมาคือหนังสือเสียงและอักษรเบรลล์ (Braille) ซึ่งช่องทางในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารต่างๆ ผ่าน 2 ช่องทางหลังนี้ต้องถือว่ายังไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้พิการทางสายตาเท่าที่ควรและข้อมูลเหล่านั้นยังมีความล่าช้า ไม่ทันต่อสถานการณ์ต่างๆ ที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบัน

สื่อโทรทัศน์นับว่าเป็นสื่อมวลชนประเภทหนึ่งที่มีความรวดเร็วในการนำเสนอข้อมูลต่างๆ และเป็นสื่อที่เข้าถึงผู้ชมได้ในวงกว้างซึ่งผู้พิการทางสายตาก็เป็นหนึ่งในผู้ชมที่ต้องการการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่างๆ ผ่านสื่อโทรทัศน์แต่ด้วยข้อจำกัดทางด้านร่างกายและลักษณะของสื่อโทรทัศน์ที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการเข้าถึงของผู้ชมที่มีความบกพร่องทางการมองเห็นทำให้การเข้าถึงสื่อประเภทนี้ของผู้พิการทางสายตาเป็นไปได้ยาก

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ได้ตระหนักถึงปัญหาว่าคนพิการในสังคมไทยถูกละเลยและถูกกีดกันออกจากการเข้าถึง การรับรู้และการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารมาเป็นเวลานานซึ่งทำให้เกิดช่องว่างและความไม่เท่าเทียมกับประชาชนทั่วไป กสทช. จึงได้ออกแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2555-2559) โดยมีแนวทางในการส่งเสริมให้มีบริการเพื่อให้คนพิการทุกประเภท

สามารถเข้าถึงสื่อวิทยุโทรทัศน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าเทียมกับคนทั่วไป โดยในส่วนของผู้พิการทางสายตานั้น กสทช. กำหนดให้มีการใช้เสียงบรรยายภาพ (Audio Description: AD) โดยเป็นเสียงบรรยายเพิ่มเติมเป็นพิเศษในบางช่วงเวลาของรายการที่ไม่มีเสียงบรรยายตามปกติ (สำนักคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์, 2556: ออนไลน์) ทั้งนี้ กสทช. ได้ออกประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่องการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการให้เข้าถึงหรือรับรู้และใช้ประโยชน์จากรายการของกิจการโทรทัศน์ เมื่อวันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2559 โดยระบุว่าผู้ได้รับใบอนุญาตต้องจัดให้มีบริการเสียงบรรยายภาพอย่างน้อยร้อยละ 5 ของสัดส่วนรายการที่เป็นข่าวหรือสาระที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะตามประเภทการประกอบกิจการที่ได้รับอนุญาต และต้องจัดให้มีเพิ่มขึ้นจนถึงร้อยละ 10 ภายในระยะเวลา 5 ปี ซึ่งเมื่อรวมเวลาที่จัดให้มีบริการดังกล่าวตลอดทั้งวันเฉลี่ยแล้วต้องไม่น้อยกว่า 60 นาทีต่อวัน ซึ่งเทคโนโลยีในยุคดิจิทัลช่วยให้ผู้พิการทางสายตารับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ได้เท่าเทียมกับคนทั่วไปเพราะเป็นเทคโนโลยีที่รองรับการให้บริการที่ตอบสนองต่อการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของผู้พิการทางสายตามากยิ่งขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ, 2559: ออนไลน์)

อย่างไรก็ตามแม้ว่าหน่วยงานต่างๆ จะออกมาให้ความสำคัญกับผู้พิการทางสายตามากยิ่งขึ้น แต่เมื่อพิจารณาถึงเนื้อหารายการในสื่อโทรทัศน์ที่ผลิตออกมาที่เกี่ยวกับผู้พิการทางสายตาก็ยังมีอยู่น้อยมาก ทั้งยังเป็นการนำเสนอเรื่องราวของผู้พิการทางสายตาในทางลบว่าเป็นบุคคลผู้นำสงสารและรอคอยความช่วยเหลือจากคนในสังคมทั้งที่ในความเป็นจริงผู้พิการทางสายตามีศักยภาพและความสามารถอย่างมากในการดำรงชีวิต สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงดูตนเองและครอบครัวได้โดยไม่ต้องรอคอยความช่วยเหลือจากผู้ใด ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษารายการโทรทัศน์ Blind Date ที่นำเสนอเรื่องราวการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพของผู้พิการทางสายตาโดยเป็นรายการโทรทัศน์ที่ส่งเสริมบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตา ซึ่งจะช่วยให้คนในสังคมได้ตระหนักถึงความสามารถและศักยภาพของผู้พิการทางสายตา รวมไปถึงการสร้างเจตคติที่ดีต่อผู้พิการทางสายตาในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมด้วยเช่นเดียวกัน

ปัญหาคำวิจัย

1. แนวทางในการสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์ที่ส่งเสริมบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตามีลักษณะอย่างไรบ้าง
2. การนำเสนอบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาผ่านรายการโทรทัศน์ Blind Date มีลักษณะอย่างไร

3. ผู้ชมปกติและผู้ชมที่พิการทางสายตาที่มีการรับรู้และทัศนคติต่อรายการโทรทัศน์ Blind Date อย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางในการสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์ที่ส่งเสริมบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตา
2. เพื่อศึกษาบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาที่ถูกนำเสนอผ่านเนื้อหารายการโทรทัศน์ Blind Date
3. เพื่อศึกษาการรับรู้และทัศนคติของผู้ชมปกติและผู้ชมที่พิการทางสายตาที่มีต่อรายการโทรทัศน์ Blind Date

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการนำเสนอบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาผ่านรายการโทรทัศน์ Blind Date จำนวน 24 ตอนโดยแบ่งประเด็นในการศึกษาดังนี้

1. รูปแบบและวิธีการนำเสนอของรายการโทรทัศน์ Blind Date

ผู้วิจัยสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้ผลิตรายการร่วมกับการศึกษาข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องกับรายการโทรทัศน์ Blind Date เพื่อศึกษาแนวทางในการสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์ที่ส่งเสริมบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตา

2. บทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาที่ถูกนำเสนอผ่านรายการโทรทัศน์ Blind Date

ผู้วิจัยวิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis) จากเนื้อหารายการโทรทัศน์ Blind Date ที่ออกอากาศตั้งแต่ตอนแรกเมื่อวันที่ 4 สิงหาคม พ.ศ. 2555 จนถึงตอนสุดท้ายที่ออกอากาศเมื่อวันที่ 19 มกราคม พ.ศ. 2556 รวมทั้งสิ้น 24 ตอนจากช่องทางการเผยแพร่แบบย้อนหลังผ่านทางเว็บไซต์ www.youtube.com เพื่อศึกษาบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาที่ปรากฏในรายการ

3. การรับรู้และทัศนคติของผู้ชมรายการโทรทัศน์ Blind Date ทั้งผู้ชมปกติและผู้ชมที่พิการทางสายตา

ผู้วิจัยดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้ชมปกติและผู้ชมที่พิการทางสายตา จำนวน 12 คนเพื่อศึกษาการรับรู้และทัศนคติของผู้ชมทั้ง 2 กลุ่มที่มีต่อรายการโทรทัศน์ Blind Date

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

รายการโทรทัศน์ Blind Date หมายถึง รายการโทรทัศน์ที่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส (Thai PBS) ทุกวันเสาร์เวลา 18.30 - 19.00 น. โดยเริ่มออกอากาศตอนแรกเมื่อวันที่ 4 สิงหาคม พ.ศ. 2555 จนถึงตอนสุดท้ายที่ออกอากาศเมื่อวันที่ 19 มกราคม พ.ศ. 2556 เป็นรายการโทรทัศน์เพื่อสังคมที่นำเสนอเรื่องราวของผู้พิการทางสายตา (แฉกรับเชิญ) ผ่านมุมมองของคนตาดีซึ่งเป็นบุคคลผู้มีชื่อเสียง (พิธีกร) โดยพิธีกรจะนัดพบกับแฉกรับเชิญตามประเด็นชีวิตในแต่ละตอนพร้อมกับพูดคุยถึงความเป็นอยู่และวิธีการดำเนินชีวิตของแฉกรับเชิญเพื่อให้เห็นมุมมอง โลกทัศน์และความคิดของผู้พิการทางสายตา ร่วมแบ่งปัน เรียนรู้ประสบการณ์จริงซึ่งกันและกัน สร้างความเข้าใจเพื่อให้เกิดการยอมรับผู้พิการทางสายตาในทุกด้าน

ผู้พิการทางสายตา หมายถึง ผู้ที่มีความบกพร่องทางการมองเห็นในระดับสายตาเลือนราง (Partially Blind) และตาบอดสนิท (Totally Blind) โดยไม่เป็นผู้พิการชั่วคราว ซึ่งในงานวิจัยนี้หมายถึงผู้ซึ่งเป็นแฉกรับเชิญในรายการโทรทัศน์ Blind Date

บทบาทและศักยภาพ หมายถึง หน้าที่และความสามารถของผู้พิการทางสายตาในด้านต่างๆ ได้แก่

1. ศักยภาพด้านการดำเนินชีวิต หมายถึง ความสามารถของผู้พิการทางสายตาที่ดำเนินชีวิตได้อย่างปกติเหมือนคนทั่วไปโดยไม่ต้องขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น
2. ศักยภาพด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง มุมมอง ความคิดและทัศนคติของผู้พิการทางสายตาที่มีต่อตนเอง สะท้อนออกมาให้เห็นในการเป็นผู้ที่มองโลกในแง่ดี ไม่ย่อท้อต่อปัญหาหรืออุปสรรคต่างๆ ในชีวิตและเห็นคุณค่าในตนเอง
3. ศักยภาพด้านการเรียนรู้และการรับรู้ หมายถึง ความสามารถทางด้านการศึกษาของผู้พิการทางสายตาในระบบการศึกษาปกติและการเรียนรู้ในการฝึกทักษะ

ทางอาชีพต่างๆ รวมถึงความสามารถในการการรับรู้สิ่งต่างๆ โดยการใช้ประสาทสัมผัสอื่นๆ ในการรับสัมผัส

4. **ศักยภาพด้านการสื่อสารและการเข้าถึงสังคม** หมายถึง ความสามารถของผู้พิการทางสายตาในการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในด้านของการสื่อสารระหว่างบุคคลและการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม
5. **ศักยภาพด้านการประกอบอาชีพ** หมายถึง ความสามารถของผู้พิการทางสายตาในการประกอบอาชีพต่างๆ

รูปแบบรายการโทรทัศน์ หมายถึง ประเภทของรายการโทรทัศน์ที่เป็นตัวกำหนดแนวทางในการสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์และวิธีการนำเสนอ

วิธีการนำเสนอ หมายถึง ลักษณะการนำเสนอเนื้อหาของรายการโทรทัศน์ Blind Date ที่ส่งเสริมบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาในด้านต่างๆ ตามศักยภาพที่ผู้วิจัยกำหนด

กระบวนการสร้างสรรค์ หมายถึง ขั้นตอนในการผลิตรายการโทรทัศน์ Blind Date ที่นำเสนอประเด็นเรื่องบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาตั้งแต่ขั้นตอนแรกจนถึงการนำเสนอ โดยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นวางแผนผลิตรายการ (Planning)
2. ขั้นก่อนการผลิตรายการ (Pre-production)
3. ขั้นผลิตรายการ (Production)
4. ขั้นหลังการผลิตรายการ (Post-production)

โดยงานวิจัยนี้ผู้วิจัยเน้นการวิเคราะห์ในขั้นตอนนี้ก่อนการผลิตรายการ (Pre-production) ในส่วนของการวางแผนข้อมูลก่อนการผลิตรายการและการกำหนดหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกเรื่อง/ประเด็นที่นำเสนอในรายการโทรทัศน์ Blind Date

การรับรู้ หมายถึง ความเข้าใจเนื้อหาหรือประเด็นที่นำเสนอในรายการโทรทัศน์ Blind Date

ทัศนคติ หมายถึง มุมมอง ความคิดเห็นและความรู้สึกที่มีต่อรายการโทรทัศน์ Blind Date ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องหรือประเด็นที่นำเสนอ รูปแบบและวิธีการนำเสนอ รวมไปถึงพิธีกรและแขกรับเชิญในรายการด้วยซึ่งอาจจะเป็นความคิดเห็นในแง่บวกหรือลบก็ได้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สร้างองค์ความรู้ด้านการสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์ที่ส่งเสริมบทบาทและศักยภาพของผู้พิการโดยเฉพาะผู้พิการทางสายตา
2. สร้างความเข้าใจที่ชัดเจนต่อบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตา
3. สร้างความเข้าใจและเสริมสร้างโอกาสในการทำงานแก่ผู้พิการอื่นๆ จากการเห็นบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาในด้านต่างๆ ที่ปรากฏในรายการโทรทัศน์

Blind Date

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี

การศึกษาวิจัยเรื่อง *บทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาที่ถูกนำเสนอผ่านรายการโทรทัศน์ “Blind Date”* ผู้วิจัยได้นำแนวคิด ทฤษฎีมาเป็นแนวทางในการศึกษา ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับผู้พิการทางสายตา
  - 1.1 ความหมายและประเภทของผู้พิการทางสายตา
  - 1.2 บทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตา
2. แนวคิดเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์
3. แนวคิดเกี่ยวกับผู้รับสาร
  - 3.1 การรับรู้และการรับรู้ของผู้พิการทางสายตา
  - 3.2 การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ (Uses and Gratification)

1. แนวคิดเกี่ยวกับผู้พิการทางสายตา

ความพิการปรากฏขึ้นในสังคมตั้งแต่อดีตเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ผู้พิการถูกมองว่าเป็นสิ่งไร้คุณค่า น่าเวทนาสงสารและไร้ความสามารถเนื่องจากสังคมในอดีตตั้งใจจะใช้ประโยชน์จากความแข็งแรงของร่างกายมนุษย์เป็นสำคัญ บุคคลที่ปรากฏความพิการออกมาอย่างชัดเจนจึงถูกจัดให้กลายเป็นมนุษย์ที่อ่อนแอและกลายเป็นแรงงานที่ไร้คุณค่าที่สุด ทำให้ความเชื่อที่ว่าความพิการเป็นเรื่องของเวรกรรมกลายเป็นที่ยอมรับของคนส่วนใหญ่ในสังคมอันนำมาซึ่งความน่าเวทนาสงสารที่บุคคลอื่นในสังคมพึงมีต่อผู้พิการ ด้วยเหตุนี้ผู้พิการจึงกลายเป็นเพียงผู้ที่ต้องรอความช่วยเหลือและการสงเคราะห์จากผู้อื่นและเมื่อก้าวเข้าสู่ยุคแห่งความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีผู้พิการจึงกลายเป็นบุคคลไร้ความสามารถเพราะความสำคัญของมนุษย์ถูกผูกโยงเข้ากับความสามารถในการสร้างมูลค่าเชิงเศรษฐกิจให้กับสังคม บุคคลที่ไม่สามารถสร้างมูลค่าเชิงเศรษฐกิจได้จึงถูกตีตราให้กลายเป็นบุคคลที่ไร้ความสามารถของสังคมนั่นเอง (จิตติมา เจือไทย, 2551)

องค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WHO) ได้ให้ความหมายของคำว่า “ความพิการ” (Disability) ไว้ว่าเป็นข้อจำกัดหรือการขาดซึ่งความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมใดๆ โดยวิธีการหรือโดยวิสัยของบุคคลทั่วไปเนื่องจากความบกพร่องอย่างใดอย่างหนึ่ง

องค์การสหประชาชาติ (United Nations: UN) ให้คำจำกัดความของคำว่า “คนพิการ” (Disability Persons) ไว้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิของคนพิการ (Declaration on the Right of Disabled Persons) ว่าหมายถึงบุคคลผู้ซึ่งไม่สามารถสร้างหลักประกันให้แก่ตนเองไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนในด้านสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิต ในฐานะปัจเจกบุคคลหรือในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมทั่วไปเนื่องจากความสามารถทางร่างกายและจิตใจที่ไม่สมบูรณ์ไม่ว่าจะเป็นมาแต่กำเนิดหรือไม่ก็ตาม

องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization: ILO) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า “คนพิการ” (Disabled Persons) ว่าหมายถึงบุคคลที่มีหนทางในการสร้างความมั่นคงการรักษาไว้ หรือการแสวงหาความก้าวหน้าในอาชีพการงานที่เหมาะสมของตนลดลงอย่างมีนัยสำคัญเนื่องจากความบกพร่องทางร่างกายหรือจิตใจที่ปรากฏอย่างชัดเจน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ให้ความหมายของคำว่า “พิการ” ว่าหมายถึง การสูญเสียอวัยวะ มีแขน ขา เป็นต้น เสียไปจากสภาพเดิม เช่น แขนพิการ ตาพิการ บางทีใช้เข้าคู่กับคำว่า พิกล เป็น พิกลพิการ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546)

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2550) ให้ความหมายของคำว่า “คนพิการ” ว่าหมายถึงบุคคลซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมเนื่องจากมีความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้หรือความบกพร่องอื่นใดประกอบกับมีอุปสรรคในด้านต่างๆ และมีความจำเป็นเป็นพิเศษที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือด้านหนึ่งด้านใดเพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป

The Convention on the Rights of Persons with Disabilities (2009) ให้ความหมายของคำว่า “คนพิการ” ว่าเป็นบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญาหรือทางประสาทสัมผัสในระยะยาวซึ่งเป็นอุปสรรคในการมีส่วนร่วมในสังคมและการมีประสิทธิผลเมื่อเทียบกับบุคคลอื่นๆ

ทั้งนี้ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2550) ได้แบ่งประเภทของผู้พิการเป็น 6 ประเภทตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

- 1) ความพิการทางการมองเห็น
- 2) ความพิการทางการได้ยิน

- 3) ความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย
- 4) ความพิการทางจิตใจ พฤติกรรมหรือออทิสติก
- 5) ความพิการทางสติปัญญา
- 6) ความพิการทางการเรียนรู้

จากความหมายและประเภทของผู้พิการข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าผู้พิการหรือคนพิการ คือ บุคคลที่มีข้อจำกัดหรือมีอุปสรรคต่างๆ ในการทำกิจกรรมในชีวิตประจำวันและการเข้าไปมีส่วนร่วมในสังคม อันมีสาเหตุมาจากความบกพร่องทางด้านร่างกายและจิตใจ

1.1 ความหมายและประเภทของผู้พิการทางสายตา

ผู้พิการทางสายตา หมายถึง บุคคลที่สูญเสียการมองเห็นบางส่วนโดยสามารถที่จะมองเห็นสิ่งต่างๆ ได้บ้างและการสูญเสียการมองเห็นโดยสิ้นเชิงนั้นคือคนตาบอดที่ไม่สามารถมองเห็นสิ่งต่างๆ ได้

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล (2541) ได้จำแนกผู้พิการทางสายตา เป็น 3 ประเภท คือ

- 1) คนตาบอด หมายถึง ผู้ที่มองไม่เห็นสิ่งใดเลยหรือถ้ามองเห็นก็จะเห็นแต่แสง
- 2) ผู้ที่สายตาเห็นเลือนราง หมายถึง มองระยะใกล้ไม่เห็นแต่ถ้าใกล้มากๆ ประมาณ 2 ฟุต (ครึ่งเมตร) จะมองเห็นได้แต่เป็นการมองเห็นเพียงรูปร่างเท่านั้นไม่สามารถจดจำหน้าตาของผู้ที่อยู่ข้างหน้าได้หรือเวลาอ่านหนังสือจะต้องนำหนังสือมาชิดตาจึงจะอ่านได้ บุคคลเหล่านี้ถือว่าเป็นผู้ที่มีสายตาเลือนราง
- 3) ผู้ที่สายตาเห็นวงแคบ หมายถึง มองเห็นภาพเฉพาะมุมแคบ ไม่เห็นด้านข้าง ด้านล่าง หรือด้านบน

ทั้งนี้ผู้ที่ตาบอดข้างเดียว ตาเห็นเลือนรางข้างเดียว หรือตาเห็นวงแคบข้างเดียวไม่ถือเป็นผู้พิการทางสายตาเนื่องจากยังมีดวงตาอีกข้างหนึ่งที่เห็นเป็นปกติอยู่

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี (2547) ได้ให้ความหมายของคนที่มีสายตาเลือนรางและคนตาบอดไว้ดังนี้

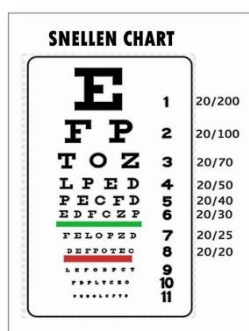
คนเห็นเลือนราง หมายถึงบุคคลที่สูญเสียการมองเห็นแต่ยังสามารถอ่านอักษรตัวพิมพ์ขยายใหญ่ได้ด้วยอุปกรณ์เครื่องช่วยการมองเห็นหรือเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก หากตรวจวัดความชัดของสายตาข้างดีเมื่อแก้ไขแล้วอยู่ในระดับ 6/18 ถึง 6/60 (หน่วยวัดเป็นเมตร) หรือ 20/70 ถึง 20/200 (หน่วยวัดเป็นฟุต)

คนตาบอด หมายถึงบุคคลที่สูญเสียการมองเห็นอย่างมากจนต้องใช้อ่านอักษรเบรลล์หรือใช้วิธีการฟังเทปหรือหนังสือเสียง หากตรวจวัดความชัดของสายตาข้างดีเมื่อแก้ไขแล้วอยู่ในระดับ 6/60 (หน่วยวัดเป็นเมตร) หรือ 20/200 (หน่วยวัดเป็นฟุต) ลงมาจนถึงบอดสนิท (หมายความว่า คนตาบอดสามารถมองเห็นวัตถุได้ในระยะห่างน้อยกว่า 6 เมตรหรือ 20 ฟุต ในขณะที่คนปกติสามารถมองเห็นวัตถุเดียวกันในระยะห่าง 60 เมตรหรือ 200 ฟุต) หรือมีลานสายตาแคบกว่า 20 องศา (หมายความว่า สามารถมองเห็นได้กว้างน้อยกว่า 20 องศา)

ตัวเลข 20/200 คือตัวเลขที่ได้จากการวัดสายตาโดยใช้ Snellen Chart (ภาพที่ 1) ซึ่งหมายถึงผู้ที่เข้าไปยืนในไกลในระยะ 20 ฟุตจึงจะมองเห็นตัวพิมพ์มาตรฐานที่คนปกติเห็นได้ชัดเจนในระยะไกล 200 ฟุต

ส่วน Hallahan และ Kauffman (2006) ได้แบ่งลักษณะบุคคลที่มีความบกพร่องทางการมองเห็นเป็น 2 ประเภท คือ

- 1) *การเห็นเลือนราง (Low vision)* หมายถึง การสูญเสียการมองเห็นที่ไม่รุนแรง ไม่สามารถอ่านตัวหนังสือขนาดทั่วไปได้แต่สามารถอ่านตัวหนังสือที่มีขนาดใหญ่กว่าปกติและจำเป็นต้องใช้เครื่องมือในการขยายตัวอักษร
- 2) *ตาบอด (Blindness)* เป็นการบกพร่องของการมองเห็นจนไม่สามารถใช้การมองเห็นประกอบกิจกรรมต่างๆ เหมือนคนปกติได้

ภาพที่ 1 Snellen Chart ใช้สำหรับการตรวจวัดสายตา

มูลนิธิพัฒนาคนพิการไทย (2549) ได้แบ่งระดับความผิดปกติทางการมองเห็นออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ตารางที่ 2.1 ระดับความผิดปกติทางการมองเห็นที่แบ่งโดยมูลนิธิพัฒนาคนพิการ

ลักษณะความพิการ	ระดับที่	รายละเอียดความผิดปกติ
สายตาเลือนราง (ผิดปกติที่สายตา)	1	พิการทางการมองเห็นตั้งแต่ 6/18 ลงไปถึง 6/60 ลานสายตาแคบกว่า 30 องศา จนถึง 10 องศา
สายตาพิการ (ผิดปกติที่ลานสายตา)	2	พิการทางการมองเห็นน้อยกว่า 6/60 ลงไปถึง 3/60 ลานสายตาแคบกว่า 30 องศา จนถึง 10 องศา
ตาบอดขั้นที่ 1	3	การมองเห็นของสายตาน้อยกว่า 3/60 ลงไปถึง 10/6 ลานสายตาแคบกว่า 10 องศา จนถึง 5 องศา
ตาบอดขั้นที่ 2	4	การมองเห็นของสายตาน้อยกว่า 1/60 จนถึงเห็นเพียงแสงสว่าง ลานสายตาแคบกว่า 5 องศา ลงไป
ตาบอดขั้นที่ 3	5	มองไม่เห็นแม้แต่แสงสว่าง

หมายเหตุ: 6/18 หมายถึง คนสายตาเลือนรางสามารถมองเห็นวัตถุชิ้นหนึ่งได้ในระยะ 6 ฟุต ในขณะที่คนที่สายตาปกติจะมองเห็นวัตถุชิ้นเดียวกันนี้ได้ในระยะ 18 ฟุต

20/70 หมายถึง คนสายตาเลือนรางสามารถมองเห็นวัตถุชิ้นหนึ่งได้ในระยะ 20 ฟุต ในขณะที่คนที่สายตาปกติจะมองเห็นวัตถุชิ้นเดียวกันนี้ได้ในระยะ 70 ฟุต

นอกจากนี้องค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WHO) ได้แบ่งความพิการทางการมองเห็นไว้ โดยความผิดปกติของสายตาระดับที่ 1 เรียกว่า สายตาเลือนราง, ความผิดปกติของสายตาระดับที่ 2 เรียกว่า สายตาพิการ (เป็นความผิดปกติที่ลานสายตา) ส่วนความผิดปกติในระดับสายตาที่ 3 – 5 เรียกว่า ตาบอด (ตารางที่ 2.2)

ตารางที่ 2.2 ระดับความพิการทางการมองเห็นที่แบ่งโดยองค์การอนามัยโลก (WHO)

ระดับความพิการทางการมองเห็น	ระดับความชัดของสายตาที่ดีที่สุดเมื่อใช้แว่น
สายตาเลือนราง (Low Vision)	
ระดับที่ 1	6/18 หรือ 20/70
ระดับที่ 2	6/60 หรือ 20/200
ตาบอด (Blindness)	
ระดับที่ 3	3/60 หรือ 20/400
ระดับที่ 4	1/60 หรือ 5/300
ระดับที่ 5	ไม่เห็นแม้แต่แสงสว่าง

ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าระดับของความพิการทางการมองเห็นนั้นมีอยู่หลายระดับและส่งผลต่อความสามารถในการรับสารของผู้พิการทางสายตาซึ่งสาเหตุของความพิการทางสายตาก็ยังมีความแตกต่างกันไปตามแต่ละบุคคลโดยสามารถระบุสาเหตุของความพิการทางสายตาได้ดังนี้ (ธีรดา โสมะนันท์, 2549)

1. ตาบอดตั้งแต่กำเนิดเนื่องจากการถ่ายทอดทางพันธุกรรมซึ่งอาจเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของยีน (Gene)
2. เกิดจากการติดเชื้อในระยะก่อนคลอดหรือระหว่างตั้งครรภ์
3. เกิดจากการบาดเจ็บทางสมองในระยะก่อนคลอด
4. เกิดจากการคลอดก่อนกำหนดและได้รับออกซิเจนมากเกินไป
5. เกิดจากลูกตาผิดปกติหรือไม่มีลูกตาตั้งแต่กำเนิดหรือมีม่านตาดำที่ค่อยๆ แคบลงจนไม่สามารถรับภาพได้
6. เกิดจากโรคระบาด เช่น หัดเยอรมันหรือโรคตาแดง เป็นต้น
7. เกิดจากโรคทางตาบางชนิด เช่น ต้อหิน ต้อกระจก เนื้องอกหรือเลือดออกในดวงตา เป็นต้น
8. เกิดจากอุบัติเหตุที่มีผลแก่ดวงตาโดยตรง

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าผู้พิการทางสายตาสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ (1) คนที่มีสายตาเลือนราง (Low vision) คือคนที่สามารถมองเห็นได้เหมือนคนปกติแต่ต้องใช้

อุปกรณ์ช่วยในการมองเห็น และ (2) คนตาบอด (Blindness) คือคนที่มองเห็นเพียงแค่แสงสว่างเท่านั้นหรือคนที่มองไม่เห็นแม้แต่แสงสว่าง ซึ่งสาเหตุของความพิการทางการมองเห็นนี้เกิดขึ้นได้จากหลายสาเหตุโดยอาจเป็นความพิการตั้งแต่กำเนิดหรือเป็นความพิการที่เกิดจากอุบัติเหตุและการเจ็บป่วยต่างๆ

อย่างไรก็ตามแม้ว่าผู้พิการทางสายตาจะมีความบกพร่องทางการมองเห็นแต่เชื่อว่าผู้พิการทางสายตาจะไม่สามารถใช้ชีวิตได้อย่างคนปกติ ถ้าหากผู้พิการทางสายตาได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพแล้วก็จะเป็นผู้คนที่มีศักยภาพในด้านต่างๆ เช่นเดียวกับบุคคลทั่วไปทั้งยังสามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุขร่วมกับบุคคลอื่นๆ ในสังคมได้อีกด้วย

1.2 บทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตา

บทบาท (Roles) หมายถึงข้อกำหนดแห่งพฤติกรรมระหว่างบุคคลซึ่งผูกพันกับบุคคลประเภทต่างๆ มีลักษณะเฉพาะตัวบางประการซึ่งได้แก่ สถานภาพ (Status) หรือตำแหน่ง (Position) แนวความคิดทางบทบาทสามารถแบ่งได้ 2 ลักษณะ คือ (1) แนวโครงสร้างนิยม และ (2) ลักษณะแนวปฏิสังสรรค์สัญลักษณ์นิยม

แนวโครงสร้างนิยม มุ่งสนใจเนื้อหาโครงสร้างและหน้าที่ของสถานภาพสังคม การจัดระเบียบและผลของบทบาทต่างๆ ต่อระบบ กล่าวคือบทบาทเป็นสิ่งที่ถูกกำหนดกฎเกณฑ์ไว้ในสังคม ถูกคาดหวังไว้ว่าบุคคลในสถานภาพใด ควรมีสถานภาพอย่างไร หรือควรมีบทบาทอย่างไรเมื่อบุคคลเข้าดำรงสถานภาพต่างๆ ตามที่คิดว่าเป็นบรรทัดฐานที่กำหนดไว้ให้มีบทบาทและพฤติกรรมนั้นๆ

ส่วนแนวปฏิสังสรรค์สัญลักษณ์นิยม ให้ความสำคัญกับกระบวนการซึ่งบุคคลจะทำความเข้าใจได้ว่าบุคคลอื่นให้ความสำคัญและคาดหวังกับตนเองอย่างไรในการที่จะมีบทบาทในสังคม อันเกิดขึ้นจากการที่บุคคลมีปฏิสังสรรค์ทางสังคมต่อกัน

McDonald และ Schellenberge (1971) กล่าวว่า บทบาท หมายถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและพฤติกรรมอันเป็นที่คาดหวังของสมาชิกในสังคมที่มีต่อบุคคลนั้น

Levinson (1971) ได้สรุปความหมายของบทบาทไว้ 3 ประการ คือ

1. บทบาท หมายถึง ปทัสถาน (Norms), ความคาดหวัง (Expectation), ข้อห้าม (Responsibility) และอื่นๆ ที่มีลักษณะทำนองเดียวกันซึ่งผูกพันกับตำแหน่งทางสังคมที่กำหนดไว้ บทบาทตามความหมายนี้คำนึงถึงตัวบุคคลน้อยที่สุดแต่มุ่งไปที่การบ่งชี้หน้าที่อันควร

2. บทบาท หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งที่คิดและกระทำเมื่อดำรงตำแหน่งนั้น
3. บทบาท หมายถึง การกระทำของบุคคลแต่ละคนที่จะกระทำ โดยให้สัมพันธ์กับโครงสร้างของสังคมหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือแนวทางอันบุคคลพึงกระทำเมื่อตนดำรงตำแหน่งนั้นๆ

Holt และ Ford (1974) กล่าวว่าบทบาทจำเป็นต้องมีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ ตำแหน่งทางสังคม พฤติกรรม และความคาดหวัง

ภิญโญ สาร (2523) ได้ให้ความหมายของบทบาทว่าเป็นความมุ่งหวังที่บุคคลอื่นคาดหวังว่าบุคคลในตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งควรกระทำ หรือแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมาในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง

วิทยา วรณศิริ (2529) ได้สรุปความหมายของบทบาทโดยแยกพิจารณาเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การพิจารณาความหมายของบทบาทตามสถานภาพของผู้สวมบทบาท แบ่งออกเป็น
  - 1.1) บทบาทที่เกิดขึ้นตามสถานภาพโดยกำเนิดหรือสถานภาพที่ถูกกำหนดให้ คือ เพศ อายุ ชาติกำเนิด และสีผิว ตัวอย่างเช่น บทบาทของเด็กต้องเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ บทบาทของผู้หญิงต้องทำอาหาร ดูแลบ้าน เป็นต้น
  - 1.2) บทบาทที่เกิดขึ้นตามสถานภาพที่ได้มาโดยการแต่งตั้งหรือโดยความสามารถ เป็นสถานภาพที่บุคคลได้รับภายหลัง ได้แก่ สถานภาพทางการศึกษา สถานภาพทางอาชีพ สถานภาพทางการสมรส สถานภาพความเป็นบิดา-มารดา เป็นต้น

การเรียนรู้บทบาทตามสถานภาพดังกล่าวสามารถทำได้โดยการสังเกตจากผู้สวมบทบาทในสถานภาพนั้นมาก่อนหรืออาจเป็นข้อกำหนดทางวัฒนธรรมของแต่ละสังคมที่คนในสังคมนั้นปฏิบัติสืบต่อกันมา

2. การพิจารณาตามลักษณะของการแสดงบทบาท คือ ในระบบสังคมบุคคลล้วนแต่สังเกตบทบาทซึ่งกันและกัน โดยกำหนดหน้าที่ให้กับตนเองว่าจะแสดงบทบาทหรือพฤติกรรมเช่นไร ในขณะที่เดียวกันก็คาดหวังว่าบุคคลที่อยู่ในตำแหน่งอื่นๆ

ควรแสดงบทบาทหรือพฤติกรรมเช่นไรด้วย ซึ่งการพิจารณาบทบาทในลักษณะนี้ แบ่งได้เป็น

- 2.1) *บทบาทที่คาดหวัง* ความคาดหวังนี้ย่อมแตกต่างกันไปเพราะคนเราย่อมมีความคิดและความต้องการที่แตกต่างกัน ในระบบสังคมพฤติกรรมทางสังคมของบุคคลได้รับอิทธิพลมาจากความคาดหวังของบุคคลกับความความต้องการของตนเอง (Getzels and Others, 1968) หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือบทบาทของบุคคลที่อยู่ในตำแหน่งใดๆ จะถูกคาดหวังให้ปฏิบัติตามความประสงค์ของบุคคลอื่นในสังคม
- 2.2) *บทบาทที่ปฏิบัติจริง* คือ พฤติกรรมที่แต่ละบุคคลกระทำจริงๆ ในการตอบสนองต่อข้อกำหนดต่างๆ ในตำแหน่งที่เขาได้รับ (Gardon, 1963)

จำนง อติวัฒน์สิทธิ์ และคณะ (2540) อธิบายเกี่ยวกับบทบาทไว้ว่า เมื่อบุคคลมีสถานภาพใด ย่อมเป็นที่คาดหวังจากคนอื่นๆ ว่าจะต้องปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบที่กำหนดไว้ควบคู่กับสถานภาพนั้น การที่บุคคลกระทำภาระหน้าที่ตามสถานภาพของตนเองเรียกว่าการแสดงบทบาท บทบาทจึงเป็นสิ่งที่ควบคู่กับสถานภาพเป็นพฤติกรรมของบุคคลที่มองเห็นได้ เป็นการกระทำของบุคคล ผู้ที่มีสถานภาพเหมือนกันย่อมมีการแสดงบทบาทเป็นแบบเดียวกันตามบรรทัดฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งสามารถจำแนกประเภทของบทบาทได้ดังนี้

- 1.) *บทบาทในอุดมคติ* ได้แก่ บทบาทที่กำหนดไว้เป็นกฎหมายหรือตามความคาดหวังของบุคคลทั่วไปในสังคมเป็นแบบฉบับของบทบาทที่สมบูรณ์ ซึ่งผู้ที่มีสถานภาพหนึ่งๆ ควรกระทำแต่บางครั้งอาจไม่มีใครกระทำตามนั้นได้
- 2.) *บทบาทที่บุคคลเข้าใจหรือรับรู้* ได้แก่ บทบาทที่บุคคลนั้นๆ จะคิดด้วยตนเองซึ่งเกี่ยวกับทัศนคติ ค่านิยม บุคลิกภาพและประสบการณ์ของบุคคลนั้นๆ
- 3.) *บทบาทที่แสดงออกจริง* ได้แก่ การกระทำที่บุคคลปฏิบัติจริงซึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์ เฉพาะหน้าในขณะนั้นด้วย อาจจะเป็นสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสภาพแวดล้อมทางสังคม บทบาทที่แสดงออกจริงอาจจะสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับบทบาทในอุดมคติและบทบาทที่บุคคลเข้าใจหรือรับรู้ก็ได้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของคำว่า “บทบาท” ว่าหมายถึง การทำท่าตามบท การรำตามบท โดยปริยายหมายความว่า การทำหน้าที่ที่กำหนดไว้ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546)

กล่าวโดยสรุปก็คือ “บทบาท” หมายถึงการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายหรือได้รับการยอมรับจากสังคมหรือสิ่งที่สังคมคาดหวัง เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคคลที่มาพร้อมกับสถานภาพของบุคคล ณ ขณะนั้น สามารถจำแนกบทบาทตามสถานภาพได้ 2 แบบคือ (1) บทบาทตามสถานภาพโดยกำเนิด และ (2) บทบาทตามสถานภาพโดยการแต่งตั้ง ซึ่งเป็นสถานภาพที่ได้รับมาภายหลัง ทั้งนี้การแสดงออกซึ่งบทบาทของบุคคลสามารถจำแนกได้เป็น (1) บทบาทในอุดมคติ (2) บทบาทที่บุคคลเข้าใจหรือรับรู้ และ (3) บทบาทที่ปฏิบัติจริง ซึ่งบทบาทที่ปฏิบัติจริงนี้ไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับบทบาทในอุดมคติหรือบทบาทที่บุคคลเข้าใจเนื่องจากการแสดงออกซึ่งบทบาทที่ปฏิบัติจริงนั้นยังมีปัจจัยอื่นๆ ที่เข้ามากำหนดการแสดงออกด้วย เช่น สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติหรือสภาพแวดล้อมทางสังคม เป็นต้น

ศักยภาพของมนุษย์

ศักยภาพ (Potentials) หมายถึงความสามารถหรือความพร้อมในตัวของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่จะเอื้ออำนวยต่อการพัฒนา ปรับปรุง จัดการหรือการเข้ามาทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใดๆ (วิวัฒน์ชัย บุญภักดี, 2532)

Procter (1991) ได้ให้ความหมายของคำว่า “ศักยภาพ” ว่าหมายถึงสิ่งที่อาจเกิดขึ้นหรืออาจจะไม่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบันหรือความเป็นไปได้ในการพัฒนาหรือมีทางทำให้เจริญขึ้นได้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2538 ให้ความหมายของคำว่า “ศักยภาพ” ว่าหมายถึงภาวะแฝงอำนาจหรือคุณสมบัติที่มีแฝงอยู่ในสิ่งต่างๆ อาจทำให้พัฒนาหรือทำให้ปรากฏเป็นที่ประจักษ์ได้

พิมพิมล พลเวียง (2543) กล่าวว่า “ศักยภาพ” เกี่ยวข้องกับคำสำคัญ 3 คำคือ อำนาจ ความสามารถ และพลัง ดังนั้นศักยภาพจึงหมายถึงพลังอำนาจหรือความสามารถที่ซ่อนเร้นอยู่ในตัวบุคคลและสามารถดึงออกมาใช้ได้หากได้รับการกระตุ้นจากภายนอก

นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการได้ให้ความหมายโดยจำแนกศักยภาพเป็นระดับต่างๆ ได้แก่ ระดับบุคคล ระดับองค์กร และศักยภาพในการบริหารซึ่งในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาศักยภาพใน

ระดับบุคคลของผู้พิการทางสายตา ผู้วิจัยจึงพิจารณาความหมายของศักยภาพระดับบุคคลตามที่นักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

Longman (1987) กล่าวว่าศักยภาพระดับบุคคลหมายถึงพลังความสามารถของบุคคลที่ซ่อนเร้นอยู่ภายในตน หากมีการกระตุ้นของบุคคลหรือสิ่งแวดล้อมจะสามารถแสดงพลังหรือความสามารถที่มีอยู่ออกมาได้หรือยับยั้งพลังที่มีอยู่ไม่ให้เกิดขึ้นได้เช่นกัน

Shafritz และ Rosenbloom (1998) ให้ความหมายของศักยภาพระดับบุคคลว่า หมายถึงความสามารถที่ยังไม่ได้ทำให้เกิดบรรลุผลซึ่งขึ้นอยู่กับสมรรถภาพของแต่ละบุคคล

เยาวลักษณ์ ศิริสุวรรณ (2539) กล่าวว่า ศักยภาพระดับบุคคล หมายถึงพลังความสามารถของบุคคลที่มีอยู่ในตัว ซึ่งสามารถนำออกมาใช้เพื่อดำเนินการหรือประกอบกิจการอย่างใดอย่างหนึ่งในขอบเขตได้เป็นผลสำเร็จ แต่จะมีลักษณะที่ไม่ตายตัวอาจจะทำให้มีมากขึ้นหรือแข็งแรงขึ้นจากการพัฒนา

ทั้งนี้ วิชุกร กุหลาบศรี (2541) ได้ให้ข้อสรุปเกี่ยวกับศักยภาพระดับบุคคลไว้ว่าสภาวะความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญาและอารมณ์ของบุคคลที่พร้อมจะตอบสนองต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้เกิดการกระทำที่มีแนวโน้มจะทำให้เกิดความสำเร็จ ความพร้อมจะเกิดขึ้นได้ขึ้นอยู่กับบุคลิกภาวะ ประสบการณ์ทางสังคม ความรู้เดิม ความสนใจหรือแรงจูงใจของบุคคล

จากความหมายต่างๆ เกี่ยวกับศักยภาพสามารถสรุปได้ว่า ศักยภาพ หมายถึง ความสามารถ ความพร้อมหรือคุณสมบัติที่แฝงอยู่ในตัวของบุคคลเรียกว่าเป็นศักยภาพระดับบุคคล ซึ่งศักยภาพที่แฝงอยู่นี้สามารถทำให้ปรากฏออกมาได้ด้วยการพัฒนาหรือการกระตุ้นจากภายนอกอันจะส่งผลต่อความสำเร็จและความพึงพอใจสูงสุดของบุคคลนั้น สำหรับผู้พิการทางสายตาพบว่าแม้จะมีความบกพร่องทางด้านมมองเห็นแต่ผู้พิการทางสายตาก็ยังมีศักยภาพในด้านอื่นๆ ที่สามารถพัฒนาให้เกิดประโยชน์ต่อชีวิตของผู้พิการทางสายตาได้หากได้รับการฟื้นฟูและส่งเสริมศักยภาพอย่างเหมาะสม และตรงกับความต้องการของผู้พิการทางสายตา

การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้พิการ

การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้พิการ เป็นแนวคิดที่เกิดขึ้นหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งเกิดจากการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการให้ความช่วยเหลือผู้พิการจากการสงเคราะห์มาเป็นฟื้นฟูสมรรถภาพในด้านต่างๆ เพื่อให้ผู้พิการสามารถช่วยเหลือตนเองได้มากที่สุดตามสภาพร่างกายที่จะสามารถทำได้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้พิการส่วนใหญ่ ร่างกาย จิตใจและสติปัญญาไม่ได้มีความพิการโดยสิ้นเชิงทำให้ผู้พิการ

ยังมีศักยภาพในตนเองที่สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติ แนวทางที่สำคัญที่สุดที่จะนำไปสู่การมีศักยภาพในตนเองของผู้พิการนั้นก็คือการส่งเสริมให้ผู้พิการได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพนั่นเอง

องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization: ILO) ได้ให้ความหมายของคำว่า “การฟื้นฟูสมรรถภาพ” ไว้ 2 ลักษณะ คือ (International Labour Office, 1973)

1. *ทางการแพทย์* การฟื้นฟูสมรรถภาพ คือ การใช้วิธีการทางการแพทย์เพื่อให้ผู้พิการกลับคืนสู่สภาพปกติโดยเร็วที่สุด ซึ่งอาจจะเป็นการรักษาด้วยยาปฏิชีวนะหรือการผ่าตัดโดยมีแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ดำเนินการ
2. *ทางสังคมสงเคราะห์* การฟื้นฟูสมรรถภาพ คือ การฟื้นฟูสภาพของผู้พิการให้สามารถกลับไปใช้ประโยชน์ทางร่างกาย จิตใจ สังคม เศรษฐกิจและการประกอบอาชีพได้อย่างสมบูรณ์ตามความสามารถของตน เช่น การฝึกใช้งานอวัยวะส่วนอื่นๆ เพื่อทดแทนอวัยวะที่สูญเสียไป

ทั้งนี้องค์การสหประชาชาติ (United Nations: UN) ยังได้ให้แนวความคิดการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้พิการไว้ว่า (ขนิษฐา เทวินทรภักดี 2541)

1. ผู้พิการมีสิทธิมนุษยชนสมบูรณ์เช่นทั่วไป จึงควรมีสิทธิได้รับมาตรการแห่งการคุ้มครองและการช่วยเหลือตลอดจนโอกาสในการฟื้นฟูสมรรถภาพ
2. โดยสภาพของความพิการ บุคคลเหล่านี้ย่อมได้รับความกระทบกระเทือนทางอารมณ์และจิตใจอันเนื่องมาจากปัญหาของเขาเองในด้านต่างๆ เขาจึงควรมีสิทธิเรียกร้องความเห็นอกเห็นใจและการสร้างสรรค์จากสังคมเป็นพิเศษ
3. ถ้าได้รับโอกาสที่เหมาะสม ผู้พิการจะสามารถพัฒนาสมรรถภาพของตนเองให้ดีขึ้นได้และจะกลายเป็นผู้มีประโยชน์ต่อประเทศแทนที่จะเป็นภาระของสังคม
4. ผู้พิการย่อมมีความรับผิดชอบต่อชุมชนในการบำเพ็ญประโยชน์ต่อชาติเท่าที่กระทำได้ภายหลังการฟื้นฟูสมรรถภาพแล้ว
5. ผู้พิการต้องการชีวิตอยู่อย่างอิสระในชุมชนคนปกติแทนที่จะไปอยู่ในที่พิเศษต่างหากที่ถูกแบ่งไว้สำหรับผู้พิการโดยเฉพาะ
6. การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้พิการจะประสบความสำเร็จได้โดยความร่วมมือและการให้โอกาสอย่างจริงจังของบุคคลในหน่วยงานต่างๆ ในสังคม

การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้พิการแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ

1. การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ (Medical Rehabilitation) คือ การรักษา การป้องกัน การปรับสภาพและการแก้ไขสภาพความพิการด้วยการบำบัดรักษาที่ ถูกต้องและทันสมัยเพื่อให้ผู้พิการสามารถที่จะกลับมามีสภาพร่างกายที่ใกล้เคียงกับ คนปกติโดยการผ่าตัดหรือการใช้เครื่องช่วยอื่นๆ ตามความเหมาะสมกับสภาพความ พิการ ทั้งนี้ยังรวมไปถึงการให้บริการด้านกายภาพบำบัด อาชีวบำบัด พฤติกรรม บำบัด จิตบำบัด เป็นต้น ซึ่งสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งในการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์นี้คือการป้องกันสาเหตุความพิการและการป้องกันความพิการที่เพิ่มขึ้นหรือ พิการซ้ำซ้อนตลอดจนการให้คำแนะนำปรึกษากับผู้พิการด้วย

อย่างไรก็ตามสิ่งที่สำคัญของการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ คือการ เยียวยาจิตใจของผู้พิการให้ผู้พิการเข้าใจ ยอมรับสภาพความเป็นจริงและ พร้อมที่จะเผชิญกับปัญหาอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นซึ่งคือการทำให้ผู้พิการเห็นคุณค่า ในตนเองนั่นเอง

2. การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการศึกษา (Educational Rehabilitation) คือการให้ ความช่วยเหลือแก่ผู้พิการให้ได้รับสิทธิ โอกาสและการบริการทางการศึกษา ตามความสามารถและเหมาะสมกับสภาพความพิการในรูปแบบของการศึกษาภาค บังคับ การศึกษาสายอาชีพ การศึกษาสายสามัญ การศึกษาในระดับอุดมศึกษาตาม แผนการศึกษาแห่งชาติโดยการเรียนร่วมกับคนปกติหรือการศึกษาพิเศษในโรงเรียน เฉพาะทาง เช่น โรงเรียนสอนคนตาบอด โรงเรียนสอนคนหูหนวก โรงเรียนสอน คนปัญญาอ่อน โรงเรียนสอนคนแขนขาพิการ เป็นต้น

ทั้งนี้การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการศึกษาให้กับผู้พิการเพื่อมุ่งหวังให้ผู้พิการ ได้รับความศึกษาเช่นเดียวกับคนปกติ ซึ่งผู้พิการที่มีความรู้ความสามารถที่ผ่านระบบ การศึกษาต่างๆ ย่อมมีโอกาสในชีวิตเพิ่มขึ้น และยังเป็นโอกาสต่อจากการฟื้นฟู สมรรถภาพทางการแพทย์และนำไปสู่การฟื้นฟูสมรรถภาพทางด้านสังคมและอาชีพ เพื่อนำไปสู่การพึ่งพาตนเองได้

3. การฟื้นฟูสมรรถภาพทางสังคม (Social Rehabilitation) เป็นการฟื้นฟูผู้พิการใน ด้านการปรับตัวให้เข้ากับสังคมเพื่อให้ผู้พิการสามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างคนปกติ เสริมสร้างความเป็นอยู่ของผู้พิการให้ได้รับความสะดวกสบายโดยการ จัด ปรับปรุง

แก้ไขสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมและเอื้ออำนวยต่อการดำเนินชีวิตและการประกอบ
กิจวัตรประจำวันของผู้พิการ

จุดมุ่งหมายที่สำคัญอีกประการหนึ่งสำหรับการฟื้นฟูสมรรถภาพทางสังคม
คือการสร้างความเข้าใจ สร้างเจตคติที่ดีของคนในสังคมที่มีต่อผู้พิการ รวมถึงการให้
สิทธิในการอยู่ร่วมกันในสังคมโดยบุคคลอื่นในสังคมยกย่อง ยอมรับและให้โอกาส
ผู้พิการ ไม่ดูหมิ่นเหยียดหยามหรือกล่าวถ้อยคำที่ไม่เหมาะสม ล้อเลียนความพิการ
นั้นพร้อมทั้งให้โอกาสผู้พิการได้ทำประโยชน์ให้กับสังคมด้วย

นอกจากนี้การฟื้นฟูสมรรถภาพทางสังคมยังฟื้นฟูผู้พิการในด้านการสื่อสาร
และเข้าสังคม โดยการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ผู้พิการได้แลกเปลี่ยนความรู้และ
ประสบการณ์กับผู้อื่นเพื่อให้ผู้พิการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

4. การฟื้นฟูสมรรถภาพทางอาชีพ (Vocational Rehabilitation) คือการให้การฟื้นฟู
เพื่อช่วยเหลือผู้พิการด้วยการฝึกอาชีพที่เหมาะสมกับสภาพความพิการของแต่ละบุคคล
เพื่อให้ผู้พิการมีความรู้ ความสามารถในการสาขาอาชีพใดวิชาชีพหนึ่ง เพื่อเป็นการ
ส่งเสริมสิทธิและโอกาสของผู้พิการให้มีอาชีพและมิงานทำ สามารถประกอบอาชีพ
เลี้ยงดูตนเองและครอบครัวได้รวมทั้งสามารถทำประโยชน์ให้กับสังคม มีเกียรติ
มีศักดิ์ศรีและมีสิทธิเสรีภาพเช่นเดียวกับคนทั่วไป

องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization)
มีข้อเสนอแนะด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพทางอาชีพ (คนพิการ) ฉบับ ค.ศ. 1955
โดยประกาศรับรองเมื่อวันที่ 22 มิถุนายน ค.ศ. 1955 มีใจความสำคัญว่า “การฟื้นฟู
สมรรถภาพด้านอาชีพเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการที่ดำเนินต่อเนื่องประสานกัน
ในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้พิการ ซึ่งการให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ ได้แก่ การ
แนะแนวอาชีพ การฝึกอบรมอาชีพและการจัดหางานให้โดยเลือกประเภทงานอันมี
จุดประสงค์เพื่อให้ผู้พิการสามารถได้เข้าทำงานและดำรงตำแหน่งที่เหมาะสม”
(International Labour Office, 1973)

จากความหมายของคำว่า “การฟื้นฟูสมรรถภาพ” ดังที่กล่าวแล้วข้างต้นจึงอาจสรุปได้ว่า
การฟื้นฟูสมรรถภาพเป็นการฟื้นฟูสภาพของผู้พิการทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ เพื่อให้ผู้พิการมี
สภาพใกล้เคียงกับสภาพเดิมมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ สามารถพึ่งพาตนเอง สามารถประกอบอาชีพได้
อย่างมีประสิทธิภาพตามสภาพของตนและสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งนี้การ
ฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการสามารถแบ่งออกเป็น 4 ด้านคือ (1) การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์

(2) การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการศึกษา (3) การฟื้นฟูสมรรถภาพทางสังคม และ (4) การฟื้นฟูสมรรถภาพทางอาชีพ ซึ่งการฟื้นฟูสมรรถภาพนอกจากจะช่วยให้ผู้พิการสามารถใช้ชีวิตได้อย่างปกติ และมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นแล้วยังส่งผลให้ผู้พิการเป็นผู้มีศักยภาพในด้านต่างๆ ด้วย

ศักยภาพของผู้พิการ

1. ศักยภาพด้านการดำเนินชีวิต

การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้พิการทางการแพทย์ส่งเสริมให้ผู้พิการสามารถช่วยเหลือตนเองได้และเกิดการยอมรับในความพิการของตนซึ่งเป็นการส่งเสริมศักยภาพของผู้พิการในด้านของทักษะการดำเนินชีวิต การพึ่งพาตนเองและการช่วยเหลือตนเองได้ตามอัตภาพของตน เพื่อให้ผู้พิการสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุขโดยไม่รู้สึกแปลกแยกหรือแตกต่าง

2. ศักยภาพด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง

การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นศักยภาพด้านหนึ่งที่ได้รับจากการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ กล่าวคือ นอกจากผู้พิการจะได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายแล้วยังได้รับการฟื้นฟูทางด้านจิตใจด้วย

การฟื้นฟูสมรรถภาพทางด้านจิตใจในเชิงรุกจะช่วยให้ผู้พิการมีกำลังใจที่จะต่อสู้ชีวิต และมีความเชื่อมั่นในตนเอง พร้อมทั้งจะออกไปเผชิญกับโลกภายนอกได้อย่างภาคภูมิใจ ทั้งยังเห็นคุณค่าในตนเองซึ่งการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นความจำเป็นพื้นฐานของมนุษย์ที่ทำให้มนุษย์มีการพัฒนาหรือดำรงอยู่อย่างมีคุณค่า (Branden quoted in Walz, 1993: 16) ทั้งนี้ การประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลวในชีวิตยังขึ้นอยู่กับ การเห็นคุณค่าในตนเองด้วย (Weinhold and Judy, 1983: 243) โดยที่ความรู้สึก ความคิดและพฤติกรรมต่างๆ ที่บุคคลแสดงออกในชีวิตประจำวันนั้นล้วนแต่ขึ้นอยู่กับ การเห็นคุณค่าในตนเองทั้งสิ้น (เกียรติวรรณ อมาตยกุล, 2533) ซึ่งบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมทำร้ายตนเองรวมถึงพฤติกรรมการติดสุรา การใช้ยาเสพติด การก่ออาชญากรรมและโจรกรรม เป็นต้น (Walz, 1993)

สำหรับผู้พิการมักจะประสบกับความรู้สึกด้อยกว่าผู้อื่น เกิดความวิตกกังวลเนื่องจากความพิการหรือความบกพร่องทางร่างกายซึ่งเป็นอุปสรรคที่ทำให้ผู้พิการไม่สามารถกระทำสิ่งต่างๆ ได้ตามความต้องการของตนซึ่งส่งผลต่อสภาพจิตใจและการไม่เห็นคุณค่าในตนเอง ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองให้กับผู้พิการ เพื่อให้

ผู้พิการสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข ไม่ย่อท้อหรือยอมแพ้ต่อชะตาชีวิตของตนเอง ถ้าผู้พิการไม่เห็นคุณค่าในตนเอง ไม่ยอมรับตนเองและไม่เข้าใจตนเองแล้ว ผู้พิการจะเกิดความไม่มั่นใจต่อสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันและอาจก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพทั้งทางร่างกายและสุขภาพจิตตามมาทั้งยังเป็นเรื่องยากที่จะสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข ผู้พิการที่จะมีความสุขในชีวิตของตนเองได้นั้นจึงต้องเป็นผู้พิการที่เห็นคุณค่าในตนเองด้วย

3. ศักยภาพด้านการเรียนรู้และรับรู้

ผู้พิการที่ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการศึกษาในรูปแบบของการศึกษาภาคบังคับ การศึกษาสายอาชีพ การศึกษาสายสามัญหรือการศึกษาในระดับอุดมศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติล้วนแต่เป็นผู้พิการที่มีศักยภาพและความสามารถในการเรียนรู้เหมือนกับคนทั่วไป ซึ่งการที่ผู้พิการสามารถเรียนรู้ได้เหมือนคนทั่วไปนั้นเป็นการเสริมสร้างทักษะในการเรียนรู้และการรับรู้ ทั้งยังช่วยส่งเสริมโอกาสในด้านต่างๆ ให้กับผู้พิการมากขึ้น เช่น โอกาสทางการประกอบอาชีพ การประสบความสำเร็จในชีวิต การเป็นที่ยอมรับ ได้รับการยกย่องจากบุคคลอื่นและเป็นบุคคลที่สามารถทำประโยชน์ให้กับสังคมได้ เป็นต้น

4. ศักยภาพด้านการสื่อสารและการเข้าสังคม

แม้ว่าการฟื้นฟูสมรรถภาพทางสังคมจะช่วยในเรื่องการปรับตัวของผู้พิการให้เข้ากับสังคมเพื่อให้ผู้พิการสามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างคนทั่วไป แต่ปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการสื่อสารและการเข้าสังคมของผู้พิการนั้นคือเรื่องของการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน

การสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal Communication) เป็นการสื่อสารทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษาโดยการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ ตั้งแต่สองคนขึ้นไป การที่บุคคลสองคนหรือมากกว่ามาติดต่อสื่อสารกันนั้นจะทำให้ผู้สนทนาทั้งสองฝ่ายมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารต่างๆ ร่วมกันได้ นอกจากนี้ยังทำให้ได้รู้จักตนเองด้วยเพราะการสื่อสารเป็นเหมือนภาพสะท้อนที่กลับมาหาตัวเอง บุคคลที่ขาดการสื่อสารจะเป็นบุคคลที่ปรับตัวทางสังคมได้ยากและมีปัญหาทางด้านอารมณ์ แต่บุคคลที่มีการสื่อสารมากเพียงใดจะยิ่งมีการรู้จักตัวเองและรู้จักบุคคลอื่นมากยิ่งขึ้นเท่านั้น ทั้งนี้ข้อมูลที่เราได้จากการสื่อสารนอกจากจะเป็นประโยชน์ในการปรับตัวแล้วยังแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการสื่อสารและความสามารถในการเข้าสังคมกับบุคคลอื่นๆ ด้วย

ผู้พิการเป็นบุคคลกลุ่มหนึ่งที่ค่อนข้างมีความกลัวในการสื่อสารกับบุคคลอื่นและมีปัญหาในเรื่องของการเข้าสังคม เพราะความไม่สมบูรณ์ของร่างกาย ความรู้สึกที่ตนเองแตกต่างจากบุคคลอื่นโดยเราจะพบว่าผู้พิการจะกลัวการพูด กลัวการแสดงออกและกลัวการ

มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เกิดความรู้สึกไม่มั่นใจหรือขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ความวิตกกังวลต่างๆ เหล่านี้ส่งผลให้ผู้พิการกลายเป็นคนไม่กล้าแสดงออกและแยกตัวเองออกจากสังคม ซึ่งการฟื้นฟูสมรรถภาพทางด้านสังคมเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้พิการได้พัฒนาทักษะทางด้านการสื่อสารและการเข้าสังคมจากการได้ร่วมทำกิจกรรมต่างๆ อันจะนำมาซึ่งความกล้าแสดงออกและกล้าที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

5. ด้านการประกอบอาชีพ

การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการด้านอาชีพเป็นการส่งเสริมศักยภาพของผู้พิการในด้านของการประกอบอาชีพให้ผู้พิการเกิดความชำนาญในสาขาวิชาชีพนั้นๆ และประกอบอาชีพเพื่อหารายได้เลี้ยงดูตนเองและครอบครัวได้โดยไม่ต้องเป็นภาระหรือรอคอยความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น ซึ่งผู้พิการจะต้องมีความชำนาญในอาชีพนั้นอย่างมากเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของนายจ้างและเพื่อนร่วมงาน เพราะความเชื่อตั้งแต่อดีตที่เชื่อว่าผู้พิการเป็นบุคคลผู้ซึ่งไร้ความสามารถและไม่มีศักยภาพในการประกอบอาชีพ ผู้พิการจึงถูกปิดกั้นโอกาสในการประกอบอาชีพมาตลอดแต่เมื่อเวลาเปลี่ยนไป สิทธิและเสรีภาพในสังคมเริ่มมีมากขึ้น ผู้พิการจึงได้รับโอกาสในการประกอบอาชีพและมีความหลากหลายในการเลือกอาชีพมากขึ้นตามไปด้วย แต่กว่าที่ผู้พิการจะได้รับสิทธิและโอกาสในการประกอบอาชีพสามารถแบ่งยุคกฎหมายของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพของผู้พิการได้ 3 ยุค ดังนี้ (วีริยะ นามศิริ พงศ์พันธุ์ และคณะ, 2546)

- (1) ยุคกฎหมายห้ามผู้พิการทำงานหรือประกอบอาชีพ (ก่อน พ.ศ. 2518)
- (2) ยุคเริ่มต้นของกฎหมายที่เปิดโอกาสและส่งเสริมให้คนพิการมีงานทำ (พ.ศ. 2518 - 2540)
- (3) ยุคกฎหมายห้ามเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม (พ.ศ. 2540 – ปัจจุบัน)

วีริยะ นามศิริ พงศ์พันธุ์ (2539) ได้จำแนกการประกอบอาชีพของคนพิการออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่

1. *การฝึกอาชีพ* การฝึกอาชีพให้กับผู้พิการควรฝึกไปพร้อมกับคนปกติเพื่อเป็นการเรียนรู้ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นและทำให้คนปกติรู้ถึงความสามารถและศักยภาพของผู้พิการมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้การฝึกอาชีพให้กับผู้พิการนั้นควรให้ความสำคัญในทางจิตใจแก่ผู้พิการด้วยเพื่อให้มีจิตใจเข้มแข็ง มีความขยันอดทนในการทำงาน มีการช่วยเหลือผู้อื่นและมีคุณธรรมในการทำงาน

2. *การประกอบอาชีพอิสระ* ผู้พิการส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพอิสระในลักษณะที่เป็นอาชีพหลักและอาชีพเสริม คือการขายสลากกินแบ่งรัฐบาล ส่วนผู้พิการที่ผ่านการฝึกอาชีพจะนำความรู้ความสามารถไปประกอบอาชีพหมอนวดแผนโบราณ ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า ช่างซ่อมจักรยานยนต์ เป็นต้น ซึ่งรัฐบาลได้มีการสนับสนุนการประกอบอาชีพอิสระของผู้พิการด้วยการจัดสรรงบประมาณเพื่อให้ผู้พิการกู่ยืมในการประกอบอาชีพอิสระแต่สิ่งที่คุณพิการต้องการการสนับสนุนเพิ่มเติมคือการจัดสถานที่สำหรับจำหน่ายสินค้าที่ผลิตขึ้นโดยผู้พิการและการฝึกอบรมในเรื่องการตลาดและการบริหารธุรกิจขนาดย่อม
3. *การประกอบอาชีพเป็นลูกจ้าง รับราชการหรือเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ* ผู้พิการที่ได้รับการศึกษาในระบบโรงเรียนจนได้รับวุฒิปริญญาตรีทางการศึกษานั้นมักจะประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างของบริษัท เข้ารับราชการหรือเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ เช่น การประกอบอาชีพที่ใช้คอมพิวเตอร์ เลขานุการ พนักงานรับสายโทรศัพท์ พนักงานทำบัญชี งานนิติกรหรืองานสอนหนังสือในโรงเรียนและมหาวิทยาลัย เป็นต้น โดยรัฐบาลได้กำหนดพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 ซึ่งกำหนดถึงผลประโยชน์ทางภาษีเพื่อจูงใจให้สถานประกอบการรับผู้พิการเข้าทำงานหรือกำหนดอัตราจำนวนผู้พิการต่อคนปกติในการจ้างงานเพื่อส่งเสริมให้ผู้พิการมีงานทำมากขึ้น
4. *การทำงานในโรงงานอาร์กซ์* ผู้พิการจำนวนมากที่ผ่านการฝึกอาชีพแล้วแต่ด้วยสภาพร่างกายและจิตใจทำให้การทำงานเป็นไปอย่างล่าช้าหรือทำได้แต่งานที่ง่ายๆ หรือเป็นผู้พิการที่มีอุปสรรคในการเคลื่อนไหวส่งผลให้กลุ่มผู้พิการเหล่านี้เข้าไปแข่งขันในตลาดแรงงานไม่ได้จึงทำให้เกิดการจัดตั้งโรงงานในอาร์กซ์ขึ้นเพื่อรองรับผู้พิการเหล่านี้โดยการจัดหางานที่ง่ายมาให้ผู้พิการทำ เช่น งานบรรจุหีบห่อ งานทำของเล่น เป็นต้น พร้อมทั้งให้การดูแลช่วยเหลือในเรื่องอาหารและความเป็นอยู่ด้วย

ซึ่งงานวิจัยของอวิรุทธ์ ฉัตรมาลาทอง (2555) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย การฝึกและพัฒนาอาชีพเพื่อส่งเสริมศักยภาพแรงงานคนพิการไทยในเขตภาคกลาง พบว่าในส่วนของหน่วยงานให้บริการฝึกอาชีพคนพิการควรดำเนินนโยบายเชิงรุกมีหลักสูตรการฝึกอาชีพที่สอดคล้องและเหมาะสมกับตลาดแรงงาน ผู้ฝึกสอนต้องมีความชำนาญในทักษะวิชาชีพและสื่อการเรียนการสอนควรเหมาะสมกับผู้พิการทุกประเภท รวมถึงควรปรับสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อมที่เอื้อประโยชน์ต่อผู้พิการด้วยเพื่อให้ผู้พิการมีความชำนาญในวิชาชีพและได้พัฒนาศักยภาพของตน ทั้งนี้ในการส่งเสริมศักยภาพแรงงานผู้พิการไทยต้องอาศัยหน่วยงานภาครัฐ

ภาคเอกชนและภาคธุรกิจเข้ามามีส่วนร่วมในการเปิดโอกาสให้กับผู้พิการได้มีงานทำและเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร

ผู้พิการทางสายตาเป็นผู้พิการกลุ่มหนึ่งที่ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพในด้านต่างๆ ได้แก่ การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ ทางด้านการศึกษา ทางด้านสังคมและทางด้านการประกอบอาชีพ การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้พิการในด้านต่างๆ นี้เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาหรือส่งเสริมให้ผู้พิการทางสายตาได้แสดงความสามารถหรือศักยภาพที่มีในตนเองให้ปรากฏออกมา โดยแสดงออกมาให้เห็นในลักษณะของการดำเนินชีวิต การเห็นคุณค่าในตนเองซึ่งแสดงออกในแง่ของการมองโลกในแง่ดี เชื่อมั่นในศักยภาพของตน ไม่ย่อท้อหรือยอมแพ้ต่ออุปสรรคและชะตาชีวิต ทั้งยังรวมไปถึงเรื่องของการสื่อสารและการเข้าสังคม การเรียนรู้และรับรู้ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการประกอบอาชีพของผู้พิการทางสายตา เพื่อให้สามารถเลี้ยงดูตนเองโดยไม่ต้องพึ่งพาใคร สิ่งเหล่านี้เป็นศักยภาพที่ผู้พิการทางสายตาก็ยังมีเพราะเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้พิการทางสายตาสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขและอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้

สำหรับงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับผู้พิการทางสายตามาใช้เป็นแนวทางในการทำความเข้าใจถึงความหมายและประเภทของผู้พิการทางสายตา ทั้งยังได้นำเรื่องบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตามาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์บทบาทและศักยภาพด้านต่างๆ ของผู้พิการทางสายตาที่เป็นแขกรับเชิญในรายการโทรทัศน์ Blind Date เพื่อจะได้ทราบว่ามีบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาที่ถูกนำเสนอผ่านเนื้อหารายการโทรทัศน์ “Blind Date” นั้นเป็นอย่างไร

2. แนวคิดเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์

การพิจารณาผลิตรายการโทรทัศน์รายการใดรายการหนึ่งเพื่อออกอากาศนั้นเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบโดยตรงของผู้ดำเนินการผลิต (Producer) คือเมื่อผู้ผลิตรายการมีความคิดหรือได้รับความคิดที่จะผลิตรายการเสนอผู้ชมจะต้องนำความคิดสำหรับรายการใหม่นั้นมาพิจารณาตามหลักดังต่อไปนี้ (ระวีวรรณ ประกอบผล, 2520 อ้างถึงใน พรพิสุทธิ์ ศรีธรรานนท์, 2552)

1. พิจารณาว่าความคิดในเรื่องนั้นๆ เป็นความคิดที่ใหม่และมีคุณค่าพอจะนำมาจัดทำรายการหรือไม่ เพราะเหตุใดและหากไม่มีคุณค่าพอจะเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงสิ่งใดเพื่อให้ความคิดนั้นดีขึ้นได้หรือไม่
2. พิจารณาว่ารายการที่ผลิตขึ้นมาเป็นประโยชน์ต่อผู้ชมด้านใดบ้าง ซึ่งจะทำให้ผู้ผลิตรายการได้คำนึงถึงการกำหนดเป้าหมายของรายการว่าจะผลิตขึ้นโดยมีเป้าหมาย

หรือวัตถุประสงค์อย่างไร เป็นการช่วยให้ผู้ผลิตรายการวางขอบเขตของการผลิต รายการได้อย่างแน่นอนชัดเจนขึ้น

3. พิจารณาว่าความคิดที่จะนำมาเป็นรายการโทรทัศน์นั้นมีข้อจำกัดในแง่ของการผลิต รายการอย่างไรหรือไม่ ในบางครั้งความคิดบางอย่างอาจน่าสนใจแต่ไม่เหมาะสม การนำเสนอเป็นรายการโทรทัศน์

วัชระ แววุฒินันท์ (2548) กล่าวว่า รายการโทรทัศน์ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 อย่าง คือ

1. *แก่นรายการ* ควรกำหนดแก่นรายการให้ชัดเจนว่ารายการโทรทัศน์นั้นๆ ต้องการจะนำเสนอแก่นของเนื้อหาในรูปแบบใด การกำหนดแก่นว่าจะมีความชัดเจนมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้สร้างสรรค์รายการเป็นสำคัญ
2. *ส่วนผสมของรายการ* เมื่อได้กำหนดแก่นของรายการโทรทัศน์แล้ว ลำดับต่อไปคือการสร้างสรรค์รายการว่าจะให้มีรูปแบบการนำเสนอแบบใดบ้างที่จะส่งเสริมและสอดคล้องกับแก่นรายการมากที่สุด ส่วนผสมของรายการโทรทัศน์มีทั้งรูปแบบที่ตายตัวกับรูปแบบที่เปลี่ยนแปลงได้ในแต่ละครั้ง
3. *พิธีกร* รายการโทรทัศน์ต้องการพิธีกรหรือผู้ดำเนินรายการที่มีความสามารถสูง เนื่องจากรายการโทรทัศน์มีหลายรูปแบบจึงต้องอาศัยศักยภาพในการดำเนินรายการที่ต่างกันในแต่ละรูปแบบ ในหนึ่งรายการจะมีพิธีกรคนเดียว คู่ หรือหลายคนก็ได้ซึ่งพิธีกรที่ดีจะต้องมีความเป็นกันเอง มีความน่าเชื่อถือและมีความรู้ที่สามารถอธิบาย ตั้งคำถามและดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. *วิธีการนำเสนอ* หลังจากที่ได้รูปแบบรายการที่ชัดเจนและได้กำหนดพิธีกรแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการกำหนดรูปแบบของการถ่ายทอดและการถ่ายทำว่าเป็นอย่างไร เช่น เป็นรายการถ่ายทำในห้องส่ง รายการถ่ายทำนอกสถานที่ หรือผสมกัน มีรูปแบบของส่วนประกอบรายการ (ฉาก แสง เสียง ดนตรีประกอบ เทคนิค การถ่ายทำ เทคนิคพิเศษและกราฟฟิกต่างๆ) เป็นอย่างไรบ้าง

2.1 การสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์

การสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์มีหลักการในการพิจารณาและข้อควรคำนึง ดังนี้ (วัชระ แววุฒินันท์, 2548)

1. *กลุ่มเป้าหมาย* ต้องกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่รายการโทรทัศน์นั้นๆ ต้องการจะสื่อสารให้ชัดเจน โดยทั่วไปแล้วกลุ่มเป้าหมายของรายการโทรทัศน์มักจะเป็นกลุ่มผู้ชมที่เป็นประชาชนทั่วไป ทุกเพศ ทุกวัย ไม่จำกัดกลุ่มหนึ่งเป็นการเฉพาะ แต่อย่างไรก็ตามมีรายการโทรทัศน์เฉพาะกลุ่ม เช่น รายการสำหรับกลุ่มวัยรุ่น รายการสำหรับผู้หญิง เป็นต้น
2. *แก่นในการนำเสนอ* รายการโทรทัศน์ที่ดีต้องกำหนดแก่นรายการโทรทัศน์ให้ชัดเจน ยิ่งกำหนดแก่นรายการได้แตกต่างจากรายการโทรทัศน์อื่นๆ ที่มีอยู่แล้วมากเท่าไร รายการจะยิ่งน่าสนใจมากขึ้น หรือถ้าแก่นรายการไม่ได้แตกต่างมากนักต้องหาจุดเด่นอย่างอื่นมาเพิ่มความแตกต่างให้กับรายการ
3. *วิธีการนำเสนอ* การนำเสนอที่มีเอกลักษณ์จะช่วยให้รายการมีจุดที่น่าจดจำ แตกต่าง และน่าสนใจสำหรับผู้ชม

เมื่อกำหนดรูปแบบรายการและแก่นรายการที่ชัดเจนแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์โดยสามารถกระทำได้ตามขั้นตอนต่างๆ ต่อไปนี้ (วิชระ แวรวุฒินันท์, 2548)

1. *การคิดค้นเรื่อง หาข้อมูลต่างๆ* เพื่อนำไปสู่เรื่องราวที่น่าสนใจจากแหล่งต่างๆ เช่น
  - สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ พ็อคเก็ตบุ๊ก หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ฯลฯ
  - สื่ออื่นๆ ได้แก่ รายการโทรทัศน์ รายการวิทยุ ภาพยนตร์ อินเทอร์เน็ต ฯลฯ
  - สื่อบุคคล ทั้งจากบุคคลที่เป็นเจ้าของเรื่องและจากบุคคลอื่นนำเสนอมายังรายการ
  - คิดค้นประเด็นเองแล้วจึงนำเสนอผ่านผู้ถ่ายทอดเรื่องราว
2. *การเลือกเรื่องที่จะนำเสนอ* เมื่อได้ข้อมูลหรือเรื่องราวที่น่าสนใจแล้ว จากนั้นจึงพิจารณาคัดเลือกเรื่องที่เหมาะสมกับแก่นรายการ ไม่เช่นนั้นอาจทำให้รายการขาดความชัดเจนและการจดจำในภาพรวมได้ ผู้ชมจะสับสนว่ารายการต้องการนำเสนอเรื่องราวประเภทใดกันแน่
3. *การเขียนบท* การเขียนบทมีความสำคัญในการสื่อสารกับผู้ชมให้เข้าใจในสิ่งที่รายการต้องการนำเสนอ

4. การเตรียมการผลิตรายการ มีรายละเอียดแยกย่อยไปตามแต่ละเนื้อหาที่รายการต้องการนำเสนอ เช่น พื้นที่ในการใช้งาน ต้องจัดสรรพื้นที่ของเวทีและฉากในมุมใด มีฉากเสริมหรืออุปกรณ์เพิ่มเติมอย่างไรบ้างหรือไม่
5. การถ่ายทำและตัดต่อรายการ กระบวนการถ่ายทำรายการโทรทัศน์ต้องเตรียมการผลิตให้พร้อมถ่ายทำ การเรียงลำดับการถ่ายทำต้องสั้นไหลและเรียบร้อยมากที่สุด เพื่อไม่ให้สิ้นเปลืองเวลาและงบประมาณ
6. การทดสอบและการประเมินความคิดสร้างสรรค์สามารถทำได้ทั้งก่อนหน้าการผลิตรายการและหลังจากการผลิตรายการหรือทำทั้งสองช่วง

Alan Wertz (1985) ได้แบ่งกระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์ไว้ 4 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นวางแผนการผลิตรายการ (Planning)
2. ขั้นก่อนการผลิตรายการ (Pre-production)
3. ขั้นผลิตรายการ (Production)
4. ขั้นหลังการผลิตรายการ (Post-production)

แต่อย่างไรก็ตามการผลิตรายการไม่จำเป็นต้องประกอบด้วยขั้นตอนทั้ง 4 ขั้นตอนนี้เสมอไป อาจจะไม่มีการวางแผนการผลิตก็ได้ เช่น รายการประเภทข่าวจะใช้เวลาในการเตรียมการผลิตรายการ (Pre-production) น้อยมากและไม่มีขั้นตอนหลังการผลิตรายการ (Post-production) ซึ่งตรงข้ามกับรายการประเภทรายการแห่ง (รายการที่บันทึกเทปไว้ล่วงหน้า) ที่จะต้องใช้การตัดต่อภาพเพื่อจะนำแต่ละช่วงของรายการมาประกอบกันจึงมีขั้นตอนในการผลิตรายการครบทั้ง 4 ขั้นตอน เป็นต้น

ขั้นที่ 1 วางแผนการผลิตรายการ (Planning)

หลังจากที่ได้รับนโยบายจากทางสถานีหรือเจ้าของเวลาออกอากาศ บริษัทผู้ผลิตจะดำเนินการวางแผนเพื่อหาแนวทางและกลยุทธ์ต่างๆ ที่จะนำมาใช้ในการผลิตเพื่อให้รายการมีผู้ชมติดตามชมมากที่สุดหรือมีเรตติ้ง (Rating) ในการรับชมสูงที่สุดโดยมักจะพิจารณาจากปัจจัยต่างๆ ดังนี้

- นโยบายของสถานี
- สถานการณ์การแข่งขันทางการตลาด
- สถานภาพสังคมและวัฒนธรรมของผู้บริโภค

ชยพล สุทธิโยธิน (2539) ได้แบ่งการวางแผนสร้างสรรค์รายการเป็นขั้นตอนดังนี้

- การกำหนดแนวคิดเกี่ยวกับรายการ
- การกำหนดวัตถุประสงค์ของรายการ
- การกำหนดกลุ่มเป้าหมายของรายการ
- การกำหนดประเภทและรูปแบบรายการ
- การกำหนดวิธีการนำเสนอรายการ
- การกำหนดโครงสร้างเนื้อหาสาระในรายการ

เมื่อพิจารณาปัจจัยดังกล่าวข้างต้นแล้วจึงกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ กลยุทธ์และแนวทางในการผลิตรายการ จากนั้นฝ่ายผลิตดำเนินการมอบหมายงานให้ฝ่ายสร้างสรรค์ (Creative) ฝ่ายศิลป์ (Art) และฝ่ายกำกับรายการ (Production Director) เพื่อสร้างสรรค์รายการออกมา เมื่อออกแบบสร้างสรรค์รายการแล้วจึงเขียนบทโทรทัศน์ออกมาตามความคิดดังกล่าว หลังจากนั้นจึงเข้าสู่การเตรียมการผลิต ได้แก่ การติดต่อพิธีกร การคัดเลือกผู้เข้าร่วมรายการ การจัดฉาก แสง สี เสียง เสื้อผ้า เครื่องแต่งกายตลอดจนสถานที่ในการถ่ายทำซึ่งจะเป็นไปตามรูปแบบและแนวทางในการผลิตที่ได้กำหนดไว้แล้ว

การวางแผนก่อนการผลิตรายการมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ปัญหาต่างๆ จะไม่เกิดขึ้นหากมีการวางแผนที่ดี อีกทั้งยังเป็นการควบคุมค่าใช้จ่ายในการผลิตไม่ให้เกิดงบประมาณบานปลายอันเกิดจากปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นและส่งผลให้ไม่สามารถผลิตรายการได้ตามกำหนดซึ่งจะทำให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นด้วย

ขั้นที่ 2 ขั้นก่อนการผลิตรายการ (Pre-production)

ในเบื้องต้นจะมีการประชุมทีมงานเพื่อกำหนดหัวเรื่องและตัวบุคคลที่จะนำเสนอในรายการ ซึ่งผู้รับผิดชอบในแต่ละฝ่ายจะเสนอแนวความคิดจากการรวบรวมข้อมูลแล้วจึงมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบดังนี้

การเลือกผู้เข้าร่วมรายการ

ชยพล สุทธิโยธิน (2539) กล่าวว่า ขั้นตอนและกระบวนการในการคัดเลือกบุคคลเพื่อนำมาเสนอในรายการนั้นถือว่าเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง แขนงรับเชิญในรายการเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ หรือมีประสบการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระของรายการ

การคัดเลือกแขกรับเชิญต้องพิจารณาด้านเนื้อหาว่าบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ที่รู้เป็นอย่างดีสามารถให้ข้อมูลเรื่องนั้นอย่างลึกซึ้งครบถ้วนซึ่งเรียกว่า “ผู้ให้ข้อมูลหลัก”

เนื่องจากรายการโทรทัศน์ Blind Date เป็นรายการที่นำเสนอบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาผ่านการเล่าเรื่องราวชีวิตของผู้พิการทางสายตาในด้านต่างๆ ทั้งความสามารถในการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพและความมุ่งมั่นอดทนไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคจนประสบความสำเร็จในชีวิต โดยรายการได้นำเรื่องราวเหล่านั้นมาเสนอเพื่อสร้างความเข้าใจ ให้กำลังใจและสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้ชมรายการ ผู้วิจัยพิจารณาแล้วเห็นว่าในกระบวนการคัดเลือกผู้เข้าร่วมรายการนี้มีความสำคัญผู้วิจัยจึงได้แบ่งประเด็นเพื่อการศึกษาไว้ดังนี้

- การหาข้อมูลของรายการ
- การเข้าถึงแหล่งข้อมูล
- การตรวจสอบข้อมูล
- เกณฑ์การพิจารณาคัดเลือก
- เหตุผลประกอบการตัดสินใจอื่นๆ ของผู้ที่มีหน้าที่คัดเลือกบุคคลเพื่อนำเสนอ

ส่วนของหลักเกณฑ์ที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการพิจารณาบุคคลเพื่อนำมาเสนอในรายการมาจากแนวคิดของ Simonson (1999 อ้างถึงใน พรพิสุทธิ์ ศรีธรานนท์, 2552) ที่นำเสนอลักษณะของผู้เข้าร่วมรายการที่มี ดังนี้

1. ความแปลกมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว (Singularity)
2. ความพิเศษ (Specialness)
3. ความน่าเชื่อถือ (Credibility)
4. ความเป็นที่นิยม (Popularity)

จากเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นถือเป็นหลักพื้นฐานในการคัดเลือกบุคคลเพื่อนำเสนอในรายการซึ่งผู้วิจัยจะนำมาใช้เพื่อพิจารณาคุณสมบัติและลักษณะของผู้เข้าร่วมรายการว่าตรงกับคุณสมบัติและหลักเกณฑ์ใดบ้าง รวมถึงผู้ผลิตรายการมีเกณฑ์การคัดเลือกบุคคลตามคุณสมบัติใดเพิ่มเติม

การเขียนบทรายการโทรทัศน์

ฉัตรนันทน์ อนุวัชศิริวงศ์ (2551) กล่าวว่า การเขียนบทโทรทัศน์ คือการแปรสิ่งต่างๆ ออกมาเป็นตัวหนังสือโดยการที่นักเขียนนำแนวคิดซึ่งเป็นแก่นของรายการมาวางแนวคิดเฉพาะเรื่องหรือตอนซึ่งต้องสอดคล้องกับแก่นรายการพร้อมกับการหาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เลือกสรรข้อมูล ประมวลเป็น

ข่าวสารหรือเนื้อหาขึ้นมาใหม่ โดยนักเขียนบทโทรทัศน์จะต้องถามตนเองว่าอะไรที่จะทำให้มีความพิเศษในบท แล้วจะนำเสนออย่างไร ท่วงทำนองหรืออารมณ์ของรายการ (style/ tone) จะเป็นอย่างไร ลำดับสาระสำคัญหรือทริตเมนต์ (treatment) และวิสัยทัศน์ส่วนตัว (vision) เป็นอย่างไร แล้วจึงนำเสนอสิ่งเหล่านี้ออกมาเป็นตัวหนังสือซึ่งเรียกว่าบทโทรทัศน์

นอกจากนี้ วัชระ แวววุฒินันท์ (2548) ยังได้แบ่งแนวทางในการเขียนบทรายการโทรทัศน์ไว้ดังนี้

1. ศึกษาโครงสร้างรายการให้เข้าใจ ผู้เขียนบทต้องทำความเข้าใจในโครงสร้างรายการทั้งหมดอย่างถ่องแท้เพื่อที่จะได้เขียนบทออกมาได้อย่างถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของรายการ
2. หาแก่นของเนื้อหารายการ ต้องทราบว่ารายการต้องการนำเสนออะไรซึ่งอาจมีหลายประเด็นก็ได้แต่ต้องมีประเด็นหลักและประเด็นรอง จากนั้นจึงเขียนบทให้สอดคล้องกับแก่นเนื้อหานั้น
3. ทำความรู้จักผู้ร่วมรายการทุกคน ผู้เขียนบทควรทำความรู้จักผู้ร่วมรายการทั้งหมดให้มากที่สุดว่าเป็นใคร มีบุคลิกลักษณะอย่างไร การพูดการแสดงออกเป็นอย่างไร มีเรื่องราวที่มาอย่างไรและมีความสามารถอะไรบ้าง
4. ภาษา ผู้เขียนบทควรใช้ภาษาที่เหมาะสมโดยเฉพาะสำหรับบทพิธีกรต้องเป็นไปตามบุคลิก ลักษณะและธรรมชาติของพิธีกรนั้นๆ ซึ่งสามารถปรุงแต่งภาษาให้สวยงาม ไพเราะได้ในจังหวะ ที่เหมาะสม ส่วนภาษาของรายการในช่วงต่างๆ ก็ให้เป็นไปตามบุคลิกของเนื้อหานั้น

นอกจากการคัดเลือกผู้เข้าร่วมรายการจะเป็นส่วนสำคัญแล้วยังมีหน้าที่และความรับผิดชอบในฝ่ายอื่นๆ ที่ต้องให้ความสำคัญในขั้นก่อนการผลิตรายการ (Pre-production) นี้ด้วย คือ

- การจัดสร้างฉาก
- การจัดแสง
- การจัดเสียง
- เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย
- วัสดุประกอบรายการ

ขั้นที่ 3 ดำเนินการผลิตรายการ (Production)

ในขั้นตอนนี้เป็นการนำสิ่งต่างๆ ที่เตรียมเอาไว้ล่วงหน้าแล้วทั้งหมดมาดำเนินการผลิตหรือถ่ายทำรายการซึ่งมีทั้งการถ่ายทำในห้องส่งและการถ่ายทำนอกสถานที่ โดยการถ่ายทำในห้องส่งนั้นจะมีผู้กำกับรายการเป็นผู้ควบคุมดูแลการผลิต มีการใช้อุปกรณ์ประกอบฉากต่างๆ มากมาย ส่วนการถ่ายทำนอกสถานที่จะมีการใช้อุปกรณ์ต่างๆ น้อยกว่า ซึ่งการถ่ายทำทั้งสองอย่างนี้ผู้กำกับรายการมักจะถ่ายทอดและบันทึกเทปไว้หลายช่วงหลายตอนหรือหลายครั้งในฉากเดียวกันเพื่อให้ได้ช่วงบรรยากาศในการนำเสนอและเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือแนวทางของรายการมากที่สุด ดังนั้นเทปรายการที่ได้ในขั้นตอนนี้จึงยังไม่สมบูรณ์ในการนำไปออกอากาศซึ่งต้องนำไปตัดต่อและผสมเสียงก่อน

ขั้นที่ 4 หลังการผลิตรายการ (Post-production)

ในขั้นตอนนี้เป็นการนำเอาเทปรายการทั้งหมดที่ได้บันทึกไว้มาคัดเลือกช่วงรายการที่ดีที่สุดไว้ ส่วนช่วงที่ไม่ต้องการตัดทิ้งไปโดยอาศัยเทคนิคการตัดต่อและจะต้องจัดลำดับการนำเสนอรายการให้เป็นไปตามบทโทรทัศน์ ในการตัดต่อเทปนี้จะมีการใช้เครื่องมือที่ทันสมัย มีเทคนิคการตัดต่อแบบต่างๆ หรือมีการใช้เทคนิคพิเศษอื่นๆ เข้ามาช่วยเพื่อให้ภาพที่ออกมานั้นมีความกระชับฉับไว น่าตื่นตาตื่นใจและมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น เมื่อตัดต่อภาพเสร็จแล้วจึงนำไปผสมเสียงดนตรีและเมื่อได้รายการที่สมบูรณ์พร้อมที่จะนำไปออกอากาศ บริษัทผู้ผลิตจะนำเทปรายการไปตรวจสอบอีกครั้งเพื่อให้รายการนั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ มีเนื้อหาและรูปแบบการนำเสนอตรงตามที่ต้องการหรือไม่ ถ้ายังไม่เป็นที่พอใจอาจมีการแก้ไขในบางส่วนและเมื่อมีความสมบูรณ์ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ทั้งเนื้อหาและรูปแบบการนำเสนอแล้วจึงนำออกอากาศต่อไป

จากการศึกษาเรื่องการสร้างสรรครายการโทรทัศน์สามารถสรุปได้ว่ากระบวนการสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นวางแผนการผลิตรายการ (Planning) (2) ขั้นก่อนการผลิตรายการ (Pre-production) (3) ขั้นดำเนินการผลิตรายการ (Production) และ (4) ขั้นหลังการผลิตรายการ (Post-production) โดยขั้นตอนที่มีความสำคัญมากที่สุดคือขั้นก่อนการผลิตรายการเนื่องจากการเตรียมงานทุกอย่าง ถ้าผู้ผลิตรายการเตรียมทุกอย่างไว้อย่างดีในขั้นดำเนินการผลิตรายการจะเป็นไปด้วยความราบรื่น ด้วยเหตุนี้ในขั้นก่อนการผลิตรายการผู้ผลิตควรให้ความสำคัญเป็นพิเศษ ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยดังต่อไปนี้

พรพิสุทธิ์ ศรีธรรานนท์ (2552) ศึกษาเรื่องบทบาทและกระบวนการให้สถานภาพแก่บุคคลและสถาบันในรายการตลาดสดสนามเป้า โดยผลการศึกษาในส่วนของกระบวนการผลิตรายการ

โทรทัศน์นั้น พบว่า ขั้นตอนการวางแผนผลิตรายการและขั้นตอนก่อนการผลิตรายการซึ่งได้แก่การคัดเลือกและตรวจสอบข้อมูลก่อนนำเสนอเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญอย่างมากเพราะเป็นการสร้างและรักษาสถานภาพของรายการให้มีความน่าเชื่อถือ เนื่องจากผู้ชมจะมีความเชื่อถือต่อตัวบุคคลที่รายการนำเสนอและมีความเชื่อมั่นในรายการตลาดสดสนามเป้า

ภิญญา ธิติกุลมาศ (2555) ศึกษาเรื่องการสร้างสรรครายการโทรทัศน์ที่นำเสนอกิจกรรมเชิงสุนทรีย์เพื่อส่งเสริมสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ โดยเน้นที่กระบวนการสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์ ผลการศึกษาพบว่า การสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์สำหรับผู้สูงอายุประกอบด้วยขั้นตอนการผลิต 3 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นตอนการผลิตรายการโทรทัศน์ (Pre-Production) โดยทำการสำรวจความต้องการของผู้สูงอายุเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอกิจกรรมเชิงสุนทรีย์เพื่อส่งเสริมสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ พบว่าผู้สูงอายุต้องการรับชมรายการโทรทัศน์ที่มีรูปแบบสาระบันเทิงโดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับสุขภาพและการท่องเที่ยว
2. ขั้นตอนการผลิตรายการโทรทัศน์ (Production) จากการสอบถามความคิดเห็นและความต้องการของผู้สูงอายุเกี่ยวกับรูปแบบเนื้อหาของรายการในขั้นตอนการผลิตทำให้ขั้นตอนการผลิตรายการนี้ต้องผลิตรายการโดยเน้นการถ่ายทำสถานที่ท่องเที่ยวที่สามารถเดินทางไปได้จริงและมีความเหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ รวมทั้งต้องผสมผสานการให้ความรู้ด้านสุขภาพทางกายและใจ
3. ขั้นตอนหลังการผลิตรายการโทรทัศน์ (Post-Production) และการประเมินผลรายการโทรทัศน์ (Production Evaluation) โดยในขั้นนี้เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการถ่ายทำมาตัดต่อและลงเสียงประกอบพร้อมทั้งประเมินผลรายการโดยการประเมินทัศนคติและความพึงพอใจของผู้ชมรายการที่เป็นกลุ่มผู้สูงอายุต่อเนื้อหาและการผลิตรายการ พบว่าผู้สูงอายุมีความพึงพอใจอยู่ในเกณฑ์ดีที่สุดและเกิดแรงบันดาลใจในการดูแลสุขภาพกายและใจของตนเอง ทั้งยังรู้สึกเพลิดเพลินใจขณะรับชมรายการรวมทั้งมีความพึงพอใจต่อการผลิตรายการด้านพิธีกร/ ผู้ดำเนินรายการด้วย

2.2 การวิเคราะห์ประเภทรายการและรูปแบบของรายการโทรทัศน์

McQuail (1994) ได้กล่าวถึงการแบ่ง Genre ให้ผลงานของสื่อมวลชนว่ามีความสำคัญต่อสื่อมวลชนทุกแขนงเพราะทำให้สื่อมวลชนผลิตผลงานที่มีคุณภาพและสม่ำเสมอ นอกจากนี้การแบ่ง Genre ผลงานทางด้านสื่อสารมวลชนยังเชื่อมโยงตัวผลงานกับความคาดหวังของผู้บริโภคด้วย

กล่าวคือ การผลิตผลงานตามแนวทางของ Genre ที่มีมาก่อนจะทำให้ผู้รับสารแต่ละคนสามารถเลือกผลผลิตจากสื่อมวลชนได้ ซึ่งคล้ายกับความคิดของ Neale (1980) ที่ว่ารายการแต่ละประเภทนั้นจะมีสิ่งที่ผู้ผลิตจำเป็นต้องรู้เพื่อที่จะผลิตรายการให้มีในสิ่งนั้นและผู้ชมเองก็จะรับรู้ร่วมกันในจุดนี้ด้วย

McQuail ยังได้กำหนดเกณฑ์ที่จะตัดสินรูปแบบของเนื้อหาที่สามารถจัดเป็นแนวโน้มไม่ว่าจะต้องพิจารณาจากคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. มีลักษณะเฉพาะตัวซึ่งเป็นที่จดจำกันได้ระหว่างผู้ผลิตสารและผู้รับสาร
2. ลักษณะเฉพาะตัวนั้นถูกกำหนดขึ้นจากจุดประสงค์ของตัวสาร (เช่น เพื่อความบันเทิงหรือเพื่อบอกข่าวสาร) จากจุดประสงค์ของรูปแบบและเนื้อหา
3. เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมานาน มีธรรมเนียมแบบแผน (Conventions) ที่แพร่หลาย เป็นที่คุ้นเคยและมีแนวโน้มที่จะรักษารูปแบบทางวัฒนธรรมที่มีมาแต่เดิมเอาไว้ แม้ว่าอาจจะมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาเกิดขึ้นภายในกรอบเดิมบ้างก็ตาม
4. เป็นสิ่งที่ดำเนินไปตามโครงสร้างที่สามารถคาดเดาได้ของการเล่าเรื่องและการลำดับเหตุการณ์ แม้มีความแตกต่างหลากหลายไปบ้างแต่ก็อยู่ภายในแก่นเรื่องที่เป็นพื้นฐาน

รูปแบบของรายการโทรทัศน์

การแบ่งรูปแบบรายการโทรทัศน์ที่มีการใช้กันมากสามารถแบ่งได้ 14 รูปแบบ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, นิคม ทาแดง และไพบูรณ์ คะเชนทรพรรค์, 2546 อ้างถึงใน อุษณีย์ ศิริสุนทรไพบูลย์, 2552: 236-243) คือ

1. *รายการพูดคุย* (Talk program หรือ Talk show) เป็นรายการที่มีผู้ดำเนินรายการหรือพิธีกรทำหน้าที่พูดคุยกับผู้ชมเพียงหนึ่งคน (Monologue) มักนำข่าว เหตุการณ์ มาวิเคราะห์ถึงสถานการณ์สังคมหรือเศรษฐกิจหรือนำสาระความรู้มานำเสนอ ส่วนมากจะมีภาพประกอบในรายการเพื่อมิให้เห็นหน้าผู้พูดตลอดเวลา รายการพูดคุยนี้จะต้องอาศัยความรู้ ความสามารถในด้านศิลปะการพูดและนำเสนอเนื้อหาสาระ รวมไปถึงบุคลิกภาพของผู้ดำเนินรายการหรือพิธีกร การจะทำให้รายการน่าสนใจควรจะใช้เวลาในการเกริ่นเรื่องให้น้อยที่สุดและเข้าสู่เรื่องที่ต้องการนำเสนอโดยเร็วและตรงประเด็นเพื่อดึงดูดผู้ชมไว้กับรายการที่มีเวลาออกอากาศสั้นๆ

2. *รายการสนทนา* (Conversational program) เป็นรายการที่มีคนมาพูดคุยกัน 2-3 คน แต่ละคนจะทำหน้าที่เท่าๆ กันคือเป็นทั้งผู้ถามและผู้ตอบ มีการแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นได้ตามประเด็นที่นำเสนอ รายการสนทนาที่ดีควรมีภาพประกอบเพื่อเพิ่มความหลากหลายของภาพ รายการสนทนาที่มีความแตกต่างจากรายการอภิปรายตรงที่หัวข้อหรือประเด็นที่เลือกมาสนทนาจะต้องไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างสนทนา (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และอนัญญา สิริยานนท์, 2534 อ้างถึงใน อาริยา ทวีศักดิ์สกุล, 2544)
3. *รายการอภิปราย* (Discussion program หรือ forum หรือ panel) เป็นรายการที่นำเสนอความคิดเห็นที่หลากหลายโดยเชิญบุคคลที่มีความคิดเห็นต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่แตกต่างกันมาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหัวข้อที่กำหนด ผู้ดำเนินรายการมีหน้าที่ตั้งคำถาม กระตุ้นให้ผู้ร่วมรายการแสดงความคิดเห็น เชื่อมโยงประเด็นต่างๆ และสรุปประเด็นสำคัญ
4. *รายการสัมภาษณ์* (Interview program) เป็นรายการที่ต้องการนำเสนอความรู้ ความคิดเห็นจากบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือหลายคนสาระสำคัญของรายการสัมภาษณ์คือ ความอยากรู้อยากเห็นเรื่องราวของบุคคลที่มีชื่อเสียงและความรู้ ความคิดเห็นของบุคคลที่ให้สัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์ต้องเตรียมคำถามไว้เพื่อให้สามารถถามได้อย่างต่อเนื่องพร้อมทั้งต้องปรับคำถามให้เข้ากับสถานการณ์ขณะที่สัมภาษณ์ได้รูปแบบรายการสัมภาษณ์อาจจะนำไปสอดแทรกกับรายการประเภทอื่นๆ เช่น นำเอาการสัมภาษณ์ไปประกอบรายการข่าวหรือสารคดี เป็นต้น
5. *รายการเกมหรือการตอบปัญหา* (Game show หรือ Quiz show) เป็นรายการที่จัดให้มีการแข่งขันระหว่างผู้เข้าร่วมรายการด้วยการเล่นเกมหรือตอบปัญหา มีการกำหนดกติกาที่แน่นอนรวมทั้งตั้งรางวัลดึงดูดใจให้เข้าร่วมแข่งขัน เป็นรายการที่เน้นความตื่นเต้น เร้าใจ ชวนติดตาม หัวใจของการแข่งขันอยู่ที่วิธีการแข่งขันที่น่าสนใจ รายการแข่งขันแยกได้ 2 ประเภท คือ
  - เกมโชว์ (Game show) การแข่งขันโดยวิธีการเล่นเกม
  - ควิซโชว์ (Quiz show) การแข่งขันตอบปัญหา
6. *รายการสารคดี* (Documentary program) เป็นรายการที่นำเสนอเรื่องราวที่เป็นจริงหรือมีพื้นฐานอยู่บนความจริงไม่ใช่การแต่งขึ้น ส่วนใหญ่เป็นเรื่องที่ผูกพันกับเหตุการณ์และบุคคลจริง อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าจะเป็นการนำเสนอเรื่องจริงแต่การ

นำเสนอจะต้องมีลักษณะสร้างสรรค์ไม่ใช่ลอกเลียนจากเรื่องจริงทั้งหมดโดยไม่มี การตกแต่ง รายการสารคดีเป็นรายการที่มุ่งเน้นให้ความรู้มากกว่าความบันเทิง

บางครั้งรายการสารคดีอาจนำเสนอด้วยภาพและเสียงบรรยายตลอด รายการโดยไม่มีผู้ดำเนินรายการปรากฏตัวหรืออาจมีผู้ดำเนินรายการปรากฏตัวและ ทำหน้าที่พุดนำเข้าสู่รายการ พุดเชื่อมโยงรายการแต่ละตอนและสรุปท้ายรายการ

รายการสารคดีโทรทัศน์ที่ดีต้องมีลักษณะสร้างสรรค์ทั้งการกำหนดเรื่อง การนำเสนอเนื้อหา เทคนิคการถ่ายทำ การตัดต่อ ลำดับภาพ การให้เสียงดนตรี และเสียงประกอบ ตลอดจนการใช้เทคนิคพิเศษและภาพกราฟฟิกที่สอดคล้อง กลมกลืนกับเนื้อหา บรรยากาศและอารมณ์ของรายการ รายการสารคดีที่สามารถ ผลิตรายการได้อย่างสร้างสรรค์จะช่วยให้ผู้ชมได้สาระ ความรู้ พร้อมทั้งเกิดความ เพลิดเพลินในการรับชม

7. *รายการข่าว* (News program) คือ รายการที่นำเสนอเหตุการณ์ เรื่องราว ข้อเท็จจริง หรือข้อคิดเห็นที่น่าสนใจเป็นเรื่องที่สดใหม่มีผลกระทบต่อประชาชน ซึ่ง จะนำเสนอด้วยวิธีการรายงานเหตุการณ์ การประกาศ การอ่านคำบรรยายข่าว ประกอบภาพ การสัมภาษณ์ เป็นต้น รายการข่าวที่ดีเนื้อหาข่าวต้องถูกต้อง รวดเร็ว เน้นความน่าเชื่อถือ เป็นกลาง ง่ายต่อการเข้าใจ ซึ่งนอกจากนำเสนอข่าวโดยตรง แล้วยังสามารถนำเสนอในลักษณะการวิเคราะห์ วิจารณ์ข่าว หรือสารคดีเชิงข่าวเพื่อ มุ่งให้รายละเอียดอย่างเจาะลึกเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

8. *รายการละคร* (Drama program) เป็นรายการที่นำเสนอเรื่องราวต่างๆ ด้วยการ จำลองเหตุการณ์ สถานการณ์สมมุติโดยการกำหนดแนวเรื่อง โครงเรื่อง เหตุการณ์ สถานที่ ตัวละคร การแสดงและบทสนทนาให้มีความขัดแย้งหรือการเผชิญปัญหา เพื่อดึงดูดความสนใจให้ผู้ชมติดตามจนมีอารมณ์คล้อยตามและมีอารมณ์ตื่นเต้น ตึง เครียดมากขึ้นเรื่อยๆ จนถึงจุดตื่นเต้นสูงสุดแล้วคลี่คลายปัญหาหรือความขัดแย้งไป ในทางที่สร้างความพึงพอใจแก่ผู้ชม

วัตถุประสงค์ของรายการละครมุ่งให้ความบันเทิงเป็นหลัก แต่ใน ขณะเดียวกันก็อาจสอดแทรกสาระความรู้ คติเตือนใจไปด้วย เนื้อหาของละคร โทรทัศน์สามารถแยกแยะได้หลายประเภทเช่นเดียวกับการแยกประเภทของ ภาพยนตร์ เช่น ละครชีวิต ละครแนวสืบสวนสอบสวน ละครแนวแฟนตาซี ละคร แนวสยองขวัญ เป็นต้น

การนำเสนอรายการละครสามารถนำเสนอได้หลายรูปแบบ เช่น ตอนเดี่ยว จบ ซึ่งเป็นละครที่ผลิตขึ้นเนื่องในวาระพิเศษต่างๆ เช่น วันพ่อ วันแม่ ละครเรื่องยาว (Serial หรือ Soap Opera) เป็นละครที่มีเนื้อหาต่อเนื่องกันหลายตอนจบและละครที่จบเป็นตอนๆ (Series) เป็นละครที่เนื้อหาแต่ละตอนไม่ต่อเนื่องกันแต่มีตัวละครชุดเดียวกัน หากเป็นละครแนวตลกขบขันที่จบเป็นตอนๆ มีชื่อเรียกเฉพาะว่าละครตลกสถานการณ์ (Situation comedy) หรือเรียกสั้นๆ ว่า ซิตคอม

9. *รายการสารละคร* (Docu-drama program) เป็นรูปแบบรายการที่นำเสนอโดยอาศัยรูปแบบสารคดีผสมผสานกับรูปแบบละคร ละครจะถูกนำไปใช้เป็นสื่อเพื่อถ่ายทอดสาระความรู้หรือสะท้อนปัญหาในด้านต่างๆ ผู้ดำเนินรายการเป็นผู้ทำหน้าที่เกริ่นนำ อธิบายและสรุปประเด็น รายการรูปแบบนี้มุ่งเน้นให้สาระและความบันเทิงไปพร้อมกัน การนำเสนอละครในรายการสารละครสามารถทำได้หลายรูปแบบ เช่น ใช้ละครเพื่อนำเรื่อง ใช้ละครเป็นตัวอย่าง ใช้ละครเพื่อขยายประเด็นหรือแนวคิดและใช้ละครเพื่อสรุปประเด็น

10. *รายการสาธิตและทดลอง* (Demonstration and Experimental program) คือรายการที่นำเสนอความรู้ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกระบวนการ การกระทำ หรือการแสดงให้เห็นให้ผู้ชมได้เข้าใจเป็นไปตามลำดับขั้นตอนแล้วสามารถนำไปปฏิบัติเองได้ เช่น สาธิตการทำอาหาร การประดิษฐ์ดอกไม้ หรือรายการที่นำเสนอการประดิษฐ์สิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยการนำเสนอภาพและเสียงประกอบการสาธิตและการทดลองในแต่ละขั้นตอน เช่น การทดลองวิทยาศาสตร์

การถ่ายทำรายการประเภทนี้ต้องคำนึงถึงลำดับขั้นตอนให้ต่อเนื่องเป็นช่วงๆ โดยส่วนใหญ่แล้วจะนำเสนอภาพสมบูรณ์ของสิ่งที่สาธิตให้ดูก่อน เช่น สาธิตการทำดอกไม้กระดาษ ควรจะแสดงให้เห็นดอกไม้ที่ประดิษฐ์เสร็จสิ้นแล้วให้ชมก่อน หลังจากนั้นบอกรายละเอียดของวัสดุอุปกรณ์ ขั้นตอนการทำแล้วนำเสนอภาพรวมพร้อมทั้งพูดสรุปอีกครั้ง

11. *รายการเพลงและดนตรี* (Music program) เป็นการนำเสนอภาพเพื่อสื่อความหมาย ถ่ายทอดอารมณ์และความไพเราะของดนตรีเพิ่มเติมในส่วนที่เนื้อเพลงหรือดนตรีให้ได้ไม่ครบถ้วน สรุปแล้วก็คือเป็นการนำเสนอเพื่อช่วยตีความแนวความคิด เรื่องราว ความประทับใจ ความสะเทือนใจของผู้ประพันธ์เพลงที่มีต่อเรื่องราว สถานที่ หรือบุคคลอาจเสนอเป็นรายการมิวสิควิดีโอ (music video) หรือรายการ

แสดงดนตรี (concert) รายการรูปแบบนี้มุ่งให้ความบันเทิงเป็นหลักแต่อาจสอดแทรกสาระความรู้ให้แก่ผู้ชมได้

12. *รายการนิตยสาร* (Magazine program) เป็นรายการที่มีเนื้อหาเรื่องราวหรือการแสดงผลหลาย ๆ อย่างอยู่ในรายการเดียวกันโดยมีจุดร่วมที่เป็นเอกภาพ (Theme) เช่น เริ่มต้นด้วยรายการเพลง สลับด้วยรายการสัมภาษณ์ รายการสารคดี รายการสนทนาหรือรายการละคร แต่ทั้งหมดล้วนเป็นการพูดถึงเรื่องการรักษาสุขภาพเหมือนกันทั้งสิ้น การทำให้รายการมีเอกภาพสามารถทำได้โดยใช้เนื้อหาเป็นจุดร่วม เช่น รายการนิตยสารด้านการเลี้ยงดูลูก หรือใช้กลุ่มเป้าหมายเป็นจุดร่วม เช่น รายการนิตยสารเพื่อเด็ก
13. *รายการปกริมกะ* (Variety program) เป็นรายการที่มีการนำเสนอเนื้อหาและรูปแบบรายการหลาย ๆ อย่างมารวมไว้ด้วยกัน มีความหลากหลายเช่นเดียวกันกับรายการนิตยสารแต่ไม่จำเป็นต้องเชื่อมโยงหรือร้อยเรียงแต่ละช่วงหรือแต่ละตอนให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยมักใช้รูปแบบรายการปกริมกะในการนำเสนอเพลงดนตรี การแสดงตลกซึ่งองค์ประกอบหนึ่งที่ทำให้รายการปกริมกะน่าสนใจ คือ พิธีกรประจำรายการ โดยพิธีกรต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในด้านการนำเสนอ มีไหวพริบดี แก้ปัญหาเฉพาะหน้าเก่งและมีบุคลิกภาพเหมาะสมกับผู้ชมเป้าหมาย
14. *สปอต* (Spot program) เป็นการเสนอเนื้อหาสาระที่ผ่านกระบวนการผูกเรื่องและเรียบเรียงให้สั้น กระชับและใช้ศิลปะการนำเสนอด้วยภาพและเสียงที่สอดคล้องและกลมกลืนกับเนื้อหาสาระโดยใช้ระยะเวลาประมาณ 30 วินาที มักใช้เพื่อโน้มน้าวใจให้ผู้ชมทำอย่างใดอย่างหนึ่ง

อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ และเมธา เสรีธนาวงศ์ (2547) แบ่งรูปแบบรายการโทรทัศน์ตามเนื้อหาสาระซึ่งเป็นการแบ่งรูปแบบรายการที่ครอบคลุมรูปแบบรายการโทรทัศน์ในปัจจุบัน โดยสามารถแบ่งรูปแบบรายการโทรทัศน์ตามเนื้อหาสาระได้ 4 กลุ่ม ดังนี้

1. *รายการแนวข่าวและสารคดีหรือรายการจากข่าวและเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น* (News and Reality program หรือ Non-fiction) ได้แก่
  - รายการข่าวและวิเคราะห์ข่าว (News and Current Affairs)
  - รายการสารคดี (Feature and Documentary)

- รายการศึกษา (Education)
  - รายการสนทนา (Talk)
  - รายการบรรยายนอกสถานที่ในการถ่ายทอดสด (Commentary on public events)
2. รายการแนวจินตคดีหรือบันเทิง (Imaginative/ Fiction program/ Entertainment program) ได้แก่
- รายการละครโทรทัศน์ (Television drama or Soap Opera)
  - รายการละครแนวตลก (Situation comedy)
  - รายการภาพยนตร์ (Movies)
  - รายการการ์ตูน (Cartoon)
  - รายการเกมและแข่งขันตอบปัญหา (Game and Quiz show)
  - รายการปกิณกะบันเทิง (Light entertainment)
  - รายการดนตรีและเพลง (Music)
  - รายการกีฬา (Sport)
3. รายการแนวการมีส่วนร่วมของผู้ชมและวิทยากรรับเชิญ (Audience oriented program) ได้แก่
- รายการเปิดสายจากผู้ชม (Phone-in)
  - รายการอภิปราย (Discussion)
  - รายการเพื่อผู้บริโภค (Consumer)
4. รายการโฆษณา (Commercial program) ได้แก่
- รายการโฆษณาสินค้า (Commercial or Advertisement)
  - รายการประกาศบริการ (Public service announcement)
  - รายการรณรงค์เพื่อสังคม (Social advertisement)

นอกจากนี้ยังพบว่า มีรูปแบบรายการที่นอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ได้แก่ รูปแบบรายการเรียลลิตี้ (Reality program) ซึ่งรายการเรียลลิตี้ คือ รูปแบบรายการที่ใช้ความเป็นปุถุชน (ordinary people) เพื่อแสดงความสมจริง รายการเรียลลิตี้มีเอกลักษณ์ที่ต่างจากรายการประเภทอื่นๆ เนื่องจาก “ภาพมายา” หรือ “การเป็นสิ่งประกอบสร้าง” ออกจากความรู้สึกนึกคิดของผู้ชม

รายการเรียลลิตีได้สร้างให้ผู้ชมเชื่อได้ว่าเหตุการณ์นั้นได้เกิดขึ้นจริง หรือสามารถเกิดขึ้นจริงในชีวิตของใครก็ได้ เนื่องจากภาพที่เห็นผ่านจอตรงหน้าล้วนเป็นสิ่งที่เห็นอยู่รอบๆ ตัวในชีวิตประจำวัน (อารดา ครุจิต, 2557)

อย่างไรก็ตามรายการเรียลลิตีจะมีรูปแบบที่แตกต่างกันไป สามารถจำแนกได้ดังนี้

1. *Reality-documentary* หรือรายการเกาะติดชีวิตคนหรือกลุ่มคน ทั้งผู้มีชื่อเสียง (celebrity) หรือคนธรรมดา (ordinary people) เช่น The Real World, Newlyweds: Nick and Jessica, คนค้นคน เป็นต้น
2. *Reality-competition* หรือรายการเรียลลิตีเกมโชว์ เช่น The Apprentice (การแข่งขันทางอาชีพ) the Star, Academy Fantasia, The Trainer, American's Next Top Model (การแข่งขันกันทางความสามารถเฉพาะตัวหรือทางกายภาพ)
3. *Reality-make over* หรือรายการเปลี่ยนแปลงเพื่อสิ่งใหม่ ส่วนใหญ่รายการประเภทนี้จะเห็นการเปลี่ยนแปลงแบบหน้ามือเป็นหลังมือ เช่น จากไม่สวยเป็นสวย จากอ้วนเป็นผอม จากแต่งตัวคร่ำครึเป็นทันสมัย บ้านที่ซ่อมเปลี่ยนเป็นบ้านที่ตกแต่งอย่างมีสไตล์ เป็นต้น เช่น Extreme Makeover, The Swan (รายการเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงจากการทำศัลยกรรม) What not to Wear (การปรับปรุงการแต่งกายหรือแฟชั่น) This Old House, Trading Spaces, Extreme Makeover: Home Edition, Restaurant Makeover (การเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยหรือการทำงาน)
4. *Reality-Experiment* หรือรายการเรียลลิตีที่ให้สถานการณ์เป็นการทดลองเชิงสังคมของสิ่งมีชีวิต เพื่อทดลองดูว่าจะเกิดอะไรขึ้น เช่น ขำกลิ้งลิงกับหมา, Wlfe Swap

รายการเรียลลิตีตอบสนองความต้องการของผู้ชมในแง่ที่ว่าดูแล้ว “สมจริง” “เหมือนชีวิตจริงของเรา” “เป็นเพื่อนของเรา” หรือไปสู่การทำให้ผู้ชมกระจางในเรื่องการแสดงออกของมนุษย์ต่อการเอาตัวรอดให้กับสถานการณ์ระดับชั้นต่างๆ ถือเป็นการเรียนรู้ทางสังคมผ่านสื่อโทรทัศน์ รายการเรียลลิตีได้ทำให้ผู้ชมได้เข้ามาเป็นพยานในทุกเหตุการณ์ และผู้ชมเสมือนนั่งอยู่ในเหตุการณ์ที่เหนือการคาดเดาอยู่ตลอดเวลา

ซึ่ง อารียา ทวีศักดิ์สกุล (2544) ได้ทำการศึกษาเรื่องการวิเคราะห์เนื้อหาและรูปแบบรายการธรรมะทางโทรทัศน์ พ.ศ. 2542 พบว่ารายการธรรมะมีรูปแบบการนำเสนอที่คล้ายคลึงกัน คือเป็นรายการสนทนาแต่มีการสอดแทรกการนำเสนอด้วยรูปแบบอื่นบ้าง เช่น สารคดีหรือละครสั้นเพื่อเป็น

การเพิ่มความน่าสนใจให้กับรายการ ส่วนเนื้อหารายการนั้นจะเป็นการอธิบายหลักธรรมคำสอนที่สามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันรวมทั้งเรื่องราวหรือกิจกรรมต่างๆ ทางพุทธศาสนาโดยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดรูปแบบและเนื้อหารายการธรรมะ ได้แก่ มุมมองของผู้ผลิตที่มีต่อรายการธรรมะและความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิตกับพระสงฆ์, ผู้สนับสนุนรายการทั้งสถานีโทรทัศน์ที่ผลิตรายการธรรมะเพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐและผู้อุปถัมภ์รายการในด้านต้นทุนการผลิตและแนวคิดความรู้และความสามารถในการนำเสนอเนื้อหาตลอดจนสถานภาพของพระสงฆ์ในสังคมไทย

ส่วนงานวิจัยของพรพิสุทธิ์ ศรีธรรานนท์ (2552) ที่ศึกษาเรื่องบทบาทและกระบวนการให้สถานภาพแก่บุคคลและสถาบันในรายการตลาดสดสนามเป้า เมื่อใช้แนวคิดเรื่องการวิเคราะห์รูปแบบรายการโทรทัศน์มาวิเคราะห์พบว่ารายการตลาดสดสนามเป้าเป็นรายการประเภทสาระบันเทิง โดยมีเนื้อหารายการที่นำเสนอสาระความรู้ร่วมกับความบันเทิงผ่านรูปแบบการนำเสนอรายการที่ใช้กลยุทธ์การสร้างความสนุกสนานผ่านองค์ประกอบคือ พิธีกร แกร็บเชิญ บรรยายภาคในรายการและสไตล์การนำเสนอรายการ

การแบ่งรูปแบบรายการโทรทัศน์สามารถแบ่งได้หลายวิธีดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ซึ่งรายการโทรทัศน์แต่ละรายการย่อมมีรูปแบบรายการที่แตกต่างกัน ในการผลิตรายการโทรทัศน์รายการใดรายการหนึ่งผู้ผลิตรายการต้องกำหนดรูปแบบของรายการที่จะผลิตให้ชัดเจน เพราะรูปแบบของรายการโทรทัศน์เป็นตัวกำหนดวิธีการนำเสนอของรายการนั้นๆ

การสร้างความหมายบนหน้าจอโทรทัศน์

สื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่นำเสนอด้วยภาพและเสียงเป็นหลัก ดังนั้นแม้มนุษย์มีประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือ ตา หู จมูก ลิ้น และกายสัมผัส แต่ประสาทสัมผัสที่ถูกลำเอียงมาใช้ในการรับสื่อโทรทัศน์มีเพียงอวัยวะตากับหูเท่านั้น (ศิริมิตร ประพันธ์กิจ, 2557)

รูปแบบการใช้ภาษาของมนุษย์ในการสื่อสารระหว่างกันมี 2 รูปแบบ คือ วจนภาษา (verbal language) หมายถึง การใช้สัญลักษณ์ในการสื่อสารด้วยภาษาพูดและภาษาเขียน และอวจนภาษา (non-verbal language) หมายถึง การใช้สัญลักษณ์ในการสื่อสารที่ไม่ได้เป็นภาษาพูดและภาษาเขียน ได้แก่ ภาษาท่าทาง (body language) ต่างๆ ของมนุษย์

การใช้วจนภาษาหรือภาษาท่าทางในการสื่อความหมายและอารมณ์ความรู้สึกของมนุษย์มีได้หลายรูปแบบ (Anderson, 2007) เช่น เทศภาษา (proxemics) การใช้พื้นที่ทางกายภาพในการสื่อสาร กาลภาษา (chronemics) การใช้เวลาในการสื่อสาร เนตรภาษา (oculesics) การใช้ดวงตาสื่อ

อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด ความประสงค์ และทัศนคติบางประการในตัวผู้ส่งสาร สัมผัสภาษา (haptics) การใช้อาการสัมผัสเป็นการสื่อความหมาย อากักรภาษา (kinesics) ใช้การเคลื่อนไหวและการแสดงท่าทางทางร่างกายเพื่อการสื่อความหมาย วัตถุภาษา (objectics) เกิดจากการใช้และเลือกวัตถุบางอย่างมาแสดงความหมายที่ต้องการสื่อออกไป และปริภาษา (vocalic or paralanguage) เป็นการใช้น้ำเสียง โทนเสียง สำเนียงประกอบถ้อยคำที่พูดออกไป ส่วนวจนภาษาเป็นการสื่อสารด้วยคำพูดและภาษาเขียน ได้แก่ เสียงบรรยาย คำพูดสนทนาของตัวละคร และการขึ้นข้อความบนหน้าจอโทรทัศน์

นอกจากนี้การสร้างความหมายบนหน้าจอตริทัศน์สามารถสร้างผ่านองค์ประกอบต่างๆ ที่สามารถใช้เป็นพื้นที่ในการถ่ายทอดความหมาย ดังนี้ (1) องค์ประกอบด้านภาพ (2) องค์ประกอบด้านเสียง (3) องค์ประกอบด้านแสงสี (4) องค์ประกอบการแสดงและสิ่งเกี่ยวเนื่องกับตัวผู้แสดง (5) องค์ประกอบฉากและอุปกรณ์ที่ประกอบฉาก (6) องค์ประกอบการตัดต่อ และ (7) องค์ประกอบด้านงานกราฟฟิก รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 2.3

ตารางที่ 2.3 ตัวอย่างเทคนิคการใช้ภาษาโทรทัศน์เพื่อสื่อความหมาย

ภาษาโทรทัศน์	ความหมายที่นิยมใช้
ภาพกว้าง	เปิดเรื่อง แนะนำสถานที่ ความกว้างขงใหญ่โต
ภาพใกล้	การเน้นอารมณ์ความรู้สึก
ภาพสูง	ความอ้างว้าง ต้อยต่ำ ต้อยค่า หาทางออกไม่ได้
ภาพต่ำ	ความยิ่งใหญ่ มีอำนาจ
แพร์ริก	การไล่ล่า การติดตาม
แพน	การกวาดตามองไปรอบๆ การเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่าง 2 สิ่ง
การซูมเข้า	เพ่งมองเข้าไป
การซูมออก	ผ่อนคลาย ลากจาก เปิดเผยให้เห็นเพื่อสร้างความตะลึงงัน
ภาพแทนสายตา	เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งในเหตุการณ์นั้น การกวาดตามอง
แสงนุ่ม	ความอบอุ่น อ่อนโยน สบายใจ เปิดเผย
แสงกระด้าง	ความลึกลับ ความดิบเถื่อน
แสงโทนสีฟ้าทึมๆ	ลึกลับ กลางคืน ไม่มั่นคง มีภัยคุกคาม
เสียงดนตรีหวาน	ความรักอันดูดีดี

ภาษาโทรทัศน์	ความหมายที่นิยมใช้
เสียงไกลๆ	ระยะห่าง
เสียงทุ้มต่ำ	ความหนักแน่น ความเป็นชาย ความน่ากลัว
เสียงไถ่ขัน	เวลาเช้า ชานเมืองหรือชนบท
เสียงบรรยากาศจรรजर	ชีวิตในเมือง ความวุ่นวายสับสน การจรรजरติดขัด
เสียงเงียบ	ความสงบ ภาวะอันตราย
ผ้าไหม	ความเป็นผู้ดี มีฐานะ คุณหญิงคุณนาย คนไทย
การแต่งหน้าจัด ใส่เสื้อเปิดอก	ตัวริชยา ดาวยั่ว
สีขาว	ความสะอาด บริสุทธิ์ ธรรมะธรรมโม
สีดำ	ความเป็นอมตะ ความโศกเศร้า ความอับมงคล
โคมไฟคริสตัล	ความมั่งมี เศรษฐีใหม่ ผู้ดีเก่า
กระท่อมกลางทุ่ง	ชีวิตชนบท ความด้อยพัฒนา ความยากจน
ภาพจางซ้อน	กาลเวลาที่ผ่านไป ความละมุนละไม อ่อนโยน เชื่องช้า
การทำภาพเร็ว	ตลกขบขัน รวดเร็ว ความเร็วใจ แอ็กชัน
โลโก้วาดมือ	ความเป็นอิสระ มีจินตนาการ สบายๆ จริงใจ ความเป็นเด็ก

จากตารางที่ 2.3 จะพบว่าความหมายของแต่ละสัญลักษณ์นั้นอาจมีความหมายได้มากกว่าหนึ่ง การประกอบสร้างความหมายใดๆ ผู้ผลิตรายการจำเป็นต้องมองภาพรวมทั้งหมดในการสร้างความหมายขึ้นมา เพราะสัญลักษณ์แต่ละสัญลักษณ์ไม่ได้มีความหมายในตัวของมันเอง แต่ทุกๆ อย่างล้วนเชื่อมโยงถึงกันในการประกอบสร้างความหมายหนึ่งๆ ขึ้นมา

แนวคิดเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์เป็นแนวคิดที่มีความสำคัญสำหรับการวิเคราะห์รายการโทรทัศน์ เนื่องจากเป็นแนวคิดที่ทำให้ทราบถึงกระบวนการสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์ตั้งแต่เริ่มต้น คือ (1) ขั้นวางแผนผลิตรายการ (Planning) (2) ขั้นก่อนการผลิตรายการ (Pre-production) (3) ขั้นดำเนินการผลิตรายการ (Production) และ (4) ขั้นหลังการผลิตรายการ (Post-production) ทั้งยังสามารถแบ่งรูปแบบของรายการโทรทัศน์ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การแบ่งรูปแบบรายการโทรทัศน์ตามเนื้อหารายการ การแบ่งรูปแบบรายการโทรทัศน์ตามวัตถุประสงค์ของการสื่อสาร ทั้งนี้ประเภทของรายการโทรทัศน์ยังเป็นตัวกำหนดวิธีการนำเสนอของรายการโทรทัศน์ด้วย

3. แนวคิดเกี่ยวกับผู้รับสารและการรับรู้ของผู้พิการทางสายตา

ผู้รับสารเป็นองค์ประกอบหนึ่งของกระบวนการสื่อสารและเป็นเป้าหมายของการสื่อสารในแต่ละครั้ง ในระยะแรกผู้รับสารอาจจะยังไม่ได้รับความสำคัญเท่าใดนักแต่เมื่อมีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ทันสมัยทำให้ผู้รับสารกลายเป็นผู้ที่มีอำนาจสามารถตัดสินใจเลือกที่จะเปิดรับข่าวสารต่างๆ ได้ตรงกับความต้องการ ด้วยเหตุนี้ทำให้ผู้ส่งสารจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องหาปัจจัยที่จะนำเสนอข่าวสารต่างๆ ให้เกิดความพึงพอใจและตอบสนองความต้องการของผู้รับสารมากที่สุด

3.1 การรับรู้และการรับรู้ของผู้พิการทางสายตา

การรับรู้

การรับรู้เป็นกระบวนการหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเปิดรับข่าวสาร เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นโดยไม่รู้ตัวหรือตั้งใจและมักเกิดตามประสบการณ์และการสังมทางสังคม ในการเปิดรับข่าวสารของบุคคล 2 คนจากแหล่งข่าวเดียวกัน สถานการณ์เดียวกันแต่อาจมีพฤติกรรมตอบสนองต่อข่าวสารนั้นต่างกันได้ ความแตกต่างของการรับรู้ที่เกิดขึ้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับลักษณะของสิ่งเร้าที่มาในรูปแบบของข่าวสารเท่านั้นแต่ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ของสิ่งเร้าภายนอกกับสิ่งแวดล้อมต่างๆ รอบตัวด้วย เช่น ครอบครัว เพื่อน รายได้ เป็นต้น โดยจะเห็นได้ว่าการรับรู้ของบุคคลหนึ่งๆ เป็นผลมาจากสภาพร่างกายหรือความสามารถทางกายภาพของบุคคล (Individual biology or physical ability) การเรียนรู้ทางสังคมและวัฒนธรรม (Cultural training) และลักษณะทางจิตวิทยาของบุคคล (Personal psychology) นั้นๆ

สุกัญญา เพียรธุรกิจ (2539) กล่าวว่า การรับรู้จะเกิดขึ้นได้ขึ้นอยู่กับกระบวนการของผู้รับสาร และกระบวนการของผู้รับสารจะทำหน้าที่ในการกลั่นกรองข่าวสารในการรับรู้ของบุคคล ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้

1. *องค์ประกอบทางด้านจิตใจ* คือแม้ว่าข่าวสารจะมีอยู่มากมายเพียงใดหากผู้รับสารไม่มีความสนใจและไม่รับรู้ในข่าวสารนั้น ระบบของการสื่อสารเพื่อการรับรู้ก็จะไม่เกิดขึ้นโดยบางครั้งกระบวนการที่ผู้รับสารแต่ละบุคคลเลือกรับข่าวสารมีขั้นตอนสำคัญ 3 อย่าง คือ

- 1.1) การเลือกเปิดรับสารหรือเลือกสนใจ (Selective Exposure or Selective Attention) เป็นกระบวนการภายในบุคคลที่พิจารณาว่าพร้อมที่จะเปิดรับข่าวสารหรือไม่ จะเลือกรับสารประเภทไหนจากสื่อใด หรือเลือกที่จะเปิดรับสื่อที่มีความน่าสนใจกับสารที่สอดคล้องของ

แต่ละบุคคล ซึ่งบุคคลมักแสวงหาข่าวสารเพื่อสนับสนุนทัศนคติเดิมที่ตนเองมีอยู่และหลีกเลี่ยงข่าวสารที่ขัดแย้งกับความรู้สึกนึกคิดของตน

1.2) การเลือกรับรู้หรือตีความ (Selective Perception or Selective Interpretation) เป็นกระบวนการกลั่นกรองเมื่อบุคคลเลือกเปิดรับข่าวสารที่ได้มาแตกต่างกัน แต่ละคนจะเลือกรับสารและตีความตามความเข้าใจของตนเองหรือตามทัศนคติ ประสบการณ์ ความเชื่อ ความต้องการและสภาวะทางอารมณ์ แต่ทั้งนี้เมื่อบุคคลเลือกเปิดรับข่าวสารจากแหล่งใดแหล่งหนึ่งแล้วก็เชื่อว่าข่าวสารนั้นจะถูกรับรู้ไปตามเจตนารมณ์ของผู้ส่งสารทั้งหมดทั้งนี้อาจขึ้นอยู่กับกระบวนการคิดและการตัดสินใจของผู้รับสารเองด้วย

1.3) การเลือกจดจำ (Selective Interpretation) เป็นกระบวนการกลั่นกรองขั้นสุดท้ายที่มีผลต่อการส่งสารไปยังผู้รับสาร หากความเข้าใจนั้นจะพัฒนาต่อไปเป็นการยอมรับที่ถาวรพร้อมที่จะจดจำในระยะยาว บุคคลต่างๆ จะมีพฤติกรรมในการเปิดรับข่าวสารด้วยสาเหตุต่างๆ ดังนั้นจึงเป็นลักษณะของทัศนคติที่ผู้รับสารตั้งใจที่จะเลือกจดจำข่าวสารเฉพาะส่วนที่ตรงกับความสนใจ ความต้องการตามทัศนคติของตนเองและมักจะลืมในส่วนที่ตนเองไม่สนใจหรือไม่เห็นด้วย

2. *องค์ประกอบทางด้านสังคม* เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมที่สามารถสร้างประสบการณ์และการปลูกฝังทัศนคติ ความคิด รวมทั้งพฤติกรรมทั่วไปของผู้รับสารซึ่งประกอบด้วย

2.1) *สภาพแวดล้อม* ก่อให้เกิดการเรียนรู้ทางสังคมโดยเฉพาะสภาพแวดล้อมทางครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นตัวกำหนดสิ่งเร้าหรือข่าวสารที่บุคคลควรจะได้รับหรือตอบสนอง รวมทั้งการคาดคะเนผลที่เกิดจากพฤติกรรมที่แสดงออก

2.2) *ครอบครัว* เป็นสถาบันแรกที่มีความใกล้ชิดที่สุดของมนุษย์ ถึงแม้ว่าบทบาทของครอบครัวจะมีความแตกต่างกันไปภายใต้ระบบสังคมขนาดใหญ่ สังคมเมืองหรือสังคมชนบท แต่ครอบครัวกลับมีผลต่อการ

สร้างพฤติกรรมและการรับรู้ของแต่ละบุคคลได้เสมอ เนื่องจากครอบครัวเปรียบเสมือนสื่อกลางที่ทำหน้าที่ควบคุม กำกับ ดูแลความประพฤติจึงทำให้ครอบครัวมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านค่านิยม ทศนคติและความเข้าใจ

2.3) เพื่อน เป็นกลุ่มบุคคลที่มีการพบปะกันเป็นประจำ การได้พบปะหรือพูดคุยทำให้เกิดการตอบสนองต่อความต้องการในการเรียนรู้ การให้คำปรึกษาและความรู้สึกนึกคิดเป็นเสมือนการกำหนดเส้นทางเพื่อเข้าสู่สังคมให้กับตนเอง บุคคลจะสามารถพบเพื่อนได้หลายรูปแบบ ได้แก่ เพื่อนร่วมงาน เพื่อนสนิท เพื่อนต่างเพศ เป็นต้น

2.4) วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีและสภาพวัฒนธรรม ของแต่ละสังคมล้วนแต่เป็นเครื่องกล่อมเกลากิจกรรมทางด้านความคิด ค่านิยม ทศนคติและสัญลักษณ์อื่นๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อดำเนินการกับพฤติกรรมของตนเอง ซึ่งพฤติกรรมที่ได้รับการถ่ายทอดจะสามารถเชื่อมความสัมพันธ์จากช่วงอายุในเวลาหนึ่งไปยังช่วงอายุในอีกเวลาหนึ่งได้ หากสิ่งใดที่ขัดต่อวัฒนธรรมของสังคมอย่างรุนแรงก็จะได้รับการต่อต้านจากบุคคลในสังคมนั้นและเมื่อวัฒนธรรมมีผลต่อพัฒนาการทางด้านบุคลิกภาพของบุคคล สมาชิกที่เกิดมาในสังคมนั้นๆ จะได้รับการสั่งสอนและเรียนรู้ซึ่งแนวทางการปฏิบัติตนของสังคม

2.5) อายุ อาชีพ เพศ ระดับการศึกษาและรายได้ สามารถเป็นตัวกำหนดความสนใจในการแสวงหาข่าวสารของผู้รับสารและมีส่วนในการสร้างองค์ประกอบทางด้านจิตใจและองค์ประกอบทางด้านสังคม ทำให้เกิดกระบวนการในการเลือกสรรเมื่อมีการรับรู้เกิดขึ้น ทุกๆ การรับรู้จึงต้องมีองค์ประกอบของวัฒนธรรม ครอบครัว เพื่อนและลักษณะทางบุคลิกภาพเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยเสมอ

การรับรู้ของผู้พิการทางสายตา

การรับรู้วัตถุต่างๆ ของผู้พิการทางสายตาต้องอาศัยประสาทสัมผัสที่สำคัญ คือ การได้ยินและการสัมผัส เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ได้ การรับฟังของผู้พิการทางสายตาช่วยให้ทราบ

ถึงระยะทางและทิศทางของวัตถุ ส่วนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะของวัตถุจะทราบได้จากการสัมผัส (สุชา จันทรเอม, 2525)

Lowenfeld (1963) กล่าวว่า ผู้พิการทางสายตาจะมีปัญหาเฉพาะในเรื่องของกระบวนการเกิดการรับรู้ การเกิดความคิดรวบยอดและการเคลื่อนไหวซึ่งผู้พิการทางสายตาที่พิการมาแต่กำเนิดจะมีการรับรู้วัตถุสิ่งของต่างๆ ในโลกลนี้และสร้างภาพพจน์หรือเกิดความคิดรวบยอดในวัตถุนั้นแตกต่างไปจากเด็กทั่วไป ทั้งนี้เพราะเขามีความเชื่อว่าคนที่เกิดการรับรู้ทางสายตาจะไม่เกิดมโนภาพให้เห็นได้ และจากการศึกษาพบว่าผู้พิการทางสายตาที่พิการมาตั้งแต่ก่อนอายุ 5 ขวบจะไม่เกิดมโนภาพให้เห็นเลย (Schlaegel, 1953; Blank 1958; Lowenfeld 1962)

นอกจากนี้ยังมีการศึกษาระหว่างผู้พิการทางสายตาที่พิการตั้งแต่ยังเด็กและผู้พิการทางสายตาเมื่อโตแล้วเกี่ยวกับความคิดรวบยอดในเรื่องต่างๆ ซึ่งเป็นงานวิจัยของ Axelrod (1995) พบว่าเด็กพิการทางสายตาในแต่ละช่วงวัยมีความคิดรวบยอดในเรื่องต่างๆ แตกต่างกัน คือผู้พิการทางสายตาตั้งแต่เด็ก (Early blind) จะไม่สามารถเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งที่เป็นนามธรรม (Abstracts) ได้เท่ากับผู้ที่พิการทางสายตาเมื่อโตแล้ว ซึ่งตรงกับงานวิจัยของ Zweibelson and Barg (1967); Nolan and Ashcroft (1969) (วงพัทตร์ ภูพันธ์ศรี, 2526)

ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของจิรัชวัช เจนวัชรรัักษ์ (2554) ที่ทำการศึกษารื่องการสร้างออดิโอเดสคริปต์ชั้นในภาพยนตร์การ์ตูนเพื่อเด็กพิการทางการมองเห็น โดยศึกษากระบวนการสร้างออดิโอเดสคริปต์ชั้นในภาพยนตร์การ์ตูนและทดสอบการรับรู้สุนทรียภาพจากภาพยนตร์การ์ตูนเฉพาะกิจจากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่มีความพิการทางการมองเห็นอายุ 7-9 ปีในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าการรับรู้สุนทรียภาพของกลุ่มตัวอย่างสามารถเข้าใจเรื่องราวและถ่ายทอดเรื่องราวทั้งหมดได้อย่างถูกต้องโดยกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 8 - 9 ปีสามารถสื่อสารรายละเอียดจากจินตนาการภาพฉากที่ตนเองประทับใจเมื่อเปรียบเทียบกับประสบการณ์ของตน ส่วนกลุ่มตัวอย่างอายุ 7 ปีสามารถกล่าวถึงเพียงตัวละครหลักๆ เท่านั้น

อย่างไรก็ตามผู้พิการทางสายตาสามารถที่จะพัฒนาและเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับลักษณะรูปร่างของสิ่งต่างๆ ได้โดยอาศัยการสัมผัสและการเคลื่อนไหวเพื่อจะรู้ว่าวัตถุสิ่งของนั้นมีลักษณะใหญ่ เล็กหรือกลม และยังสามารถรับรู้เกี่ยวกับขนาดของช่องว่างและระยะทางในระยะต่างๆ ได้โดยการอาศัยฟังจากเสียง

จำเนียร ชวงโชติ และคณะ (2519) กล่าวว่า การรับรู้ของมนุษย์ คือการรับรู้ผ่านประสาทสัมผัสต่างๆ ของร่างกาย นักจิตวิทยาเชื่อว่าบุคคลสามารถติดต่อกับสิ่งแวดล้อมหรือบุคคลอื่น ๆ ได้

ด้วยการรับรู้ที่พวกเขาได้อยู่ ได้แก่ หูทำหน้าที่ในการฟังเสียงต่างๆ, ตาทำหน้าที่ในการมองเห็น, จมูกทำหน้าที่ในการดมกลิ่น, ลิ้นทำหน้าที่ในการรับรู้รสชาติ และผิวหนังทำหน้าที่ในการสัมผัสกับสิ่งต่างๆ เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้เราเรียกว่าประสาทสัมผัสทั้ง 5 เมื่อร่างกายได้รับสัมผัส ประสาทสัมผัสจะส่งสัญญาณไปยังสมองเพื่อให้เกิดเป็นการรับรู้ต่อไป

สำหรับผู้พิการทางสายตาเมื่อต้องสูญเสียประสาทสัมผัสทางการมองเห็นไป การรับรู้ของผู้พิการทางสายตาจึงไม่เหมือนกับคนปกติทั่วไปแต่ประสาทสัมผัสที่รองลงมาและทำหน้าที่ในการรับรู้มากที่สุดน่าจะเป็นการได้ยินเสียงหรือการรับรู้ทางหูนั่นเองซึ่งหูของมนุษย์สามารถรับเสียงได้ในระดับความถี่ตั้งแต่ 20-200 เฮิรท์ซ (Samuel E. Wood และคณะ, 2006)

สุชา จันทร์เอม (2525, อ้างถึงใน ชีรเนตร วิโรจน์สกุล, 2557) ได้กล่าวถึงการรับรู้ของผู้พิการทางสายตาผ่านประสาทสัมผัสต่างๆ ไว้ดังนี้

1. การรับรู้ทางเสียง (Auditory sense)

เสียง เป็นประสาทสัมผัสที่มีความสำคัญมากสำหรับผู้พิการทางสายตา เพราะเสียงเป็นสิ่งที่ช่วยจำแนกสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัว ช่วยในการทำงานและการรับรู้ถึงสิ่งต่างๆ ผู้พิการทางสายตาสามารถเดินบนทางเท้าได้อย่างปลอดภัยโดยอาศัยเสียงการจราจรบนท้องถนนเป็นตัวกำหนดแนวการเดินทางที่ถูกต้องหรือใช้การฟังเสียงจากไม้เท้าช่วยเดินหรือเสียงของลูกบอลที่ตกรกระทบพื้น เสียงเหล่านี้จะช่วยให้ผู้พิการทางสายตาทราบถึงสภาพแวดล้อมและสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวได้ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้พิการทางสายตาจะต้องฝึกใช้การรับรู้ทางการได้ยินให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

2. การรับรู้ทางกลิ่น (Olfactory sense)

กลิ่น เป็นการรับรู้ที่มีความสำคัญกับผู้พิการทางสายตาอีกประเภทหนึ่งที่ทำให้ทราบถึงสภาพแวดล้อม ตำแหน่งและทิศทางซึ่งเป็นการช่วยสร้างความคุ้นเคยและสามารถอยู่กับสภาพแวดล้อมนั้นๆ ได้อย่างปลอดภัย

3. การรับรู้ทางรสชาติ (Sense of taste)

ผู้พิการทางสายตามีการรับรู้ทางรสชาติที่มีประสิทธิภาพเหมือนกับคนปกติทั่วไปแต่จะมีความระมัดระวังในเรื่องการชิมมากกว่าเนื่องจากว่าไม่ทราบว่าสิ่งที่ชิม

คืออะไร ดังนั้นจึงต้องได้รับความเชื่อมั่นจากคนรอบข้างเสียก่อนจึงจะชิมอาหาร ทั้งนี้ยังต้องใช้การรับรู้ทางกลิ่นเข้ามาช่วยในการพิจารณาว่าอาหารเป็นอะไรอีกด้วย ทั้งนี้มนุษย์ทุกคนจะรับรู้รสชาติพื้นฐานได้ 4 รส คือ รสเค็ม, รสหวาน, รสเปรี้ยวและรสขม นอกจากรสแท้ 4 อย่างแล้วมนุษย์ยังสามารถลิ้มรสอื่นๆ เช่น รสฝาด, รสเผ็ด และรสมันซึ่งเป็นส่วนผสมของรสแท้ทั้ง 4

4. การรับรู้ทางการสัมผัส (Skin sense)

การรับรู้ทางกาย เป็นการช่วยแยกความแตกต่างของรายละเอียดสิ่งที่สัมผัสได้อย่างมีประสิทธิภาพและช่วยทำให้เกิดความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อม การใช้ทักษะนี้ควรได้รับการฝึกตั้งแต่ในวัยเด็กเพื่อพัฒนาให้ผู้พิการทางสายตาเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่มีทักษะการรับรู้ทางการสัมผัสที่ดี แต่ข้อจำกัดของการรับรู้ทางกายของผู้พิการทางสายตาคือวัสดุที่สัมผัสต้องมีลักษณะที่จับต้องได้จึงจะสามารถสร้างภาพจำและความเข้าใจให้กับผู้พิการทางสายตาได้แต่สิ่งที่ไม่สามารถสัมผัสได้ เช่น ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ ท้องฟ้า ดวงดาว เมฆรวมถึงการรับรู้เกี่ยวกับสีต่างๆ จำเป็นที่ต้องเรียนรู้จากการอธิบายโดยการเปรียบเทียบจากขอบเขตทางการรับรู้ด้านอื่นๆ

นอกจากประสาทสัมผัสทั้ง 4 ที่กล่าวมาแล้วข้างต้นผู้พิการทางสายตาก็ยังมีการรับรู้ทางด้านอื่นๆ ด้วยนั่นคือการรับรู้ทางใจ (Mind Sense) และการรับรู้ทางเวลาและสถานที่ (sense of Time and Space) ซึ่งงานวิจัยเรื่องกระบวนการสร้างสรรค์ละครเวที 6 มิติ สำหรับเด็กพิการทางสายตาของธีรเนตร วิโรจน์สกุล (2557) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการสร้างสรรค์ละครเวที 6 มิติผ่านการรับรู้ทั้ง 6 ด้าน คือทางเสียง, ทางกลิ่น, ทางรสชาติ, ทางการสัมผัส, ทางจิตใจและทางเวลาและสถานที่ ซึ่งการรับรู้ หักศนคติและสุนทรียรสของเด็กพิการทางสายตาจากการชมละครเวที 6 มิติแบบมีส่วนร่วมจากบทละครดัดแปลงเรื่อง Into The Woods พบว่าเด็กพิการทางสายตาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างชื่นชอบองค์ประกอบการรับรู้ทางเสียงมากที่สุด รองลงมาคือการรับรู้ทางการสัมผัส การรับรู้ทางจิตใจ การรับรู้ทางรสชาติ การรับรู้ทางกลิ่นและการรับรู้ทางเวลาและสถานที่ตามลำดับ

อย่างไรก็ตามแม้ว่าประสาทสัมผัสต่างๆ จะส่งผลต่อการรับรู้ที่แตกต่างกันของผู้รับสาร การรับรู้ยังขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของผู้รับสารด้วย (สุชา จันทร์เอม, 2539) ได้แก่

1. *ประสบการณ์ของผู้รับสาร* คือประสบการณ์เดิมของบุคคลและการกระทำที่เคยทำมาแล้วในอดีตจะมีส่วนช่วยในการรับสัมผัสซึ่งทำให้แต่ละคนมีการรับรู้ที่แตกต่างกัน เพราะประสบการณ์เดิมที่แตกต่างกัน

2. **ความต้องการและความสนใจในขณะนั้น** คือหากผู้รับสารมีความต้องการหรือมีความสนใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งมากๆ ความต้องการและความสนใจในขณะนั้นจะเป็นตัวกำหนดให้ผู้รับสารเลือกรับสารและนำมาซึ่งการรับรู้ที่ต่างกัน
3. **อิทธิพลของสังคม** คือสภาพความเป็นอยู่ วัฒนธรรมและสังคมจะทำให้บุคคลแต่ละกลุ่มสามารถรับรู้ในสิ่งต่างๆ ที่แตกต่างกันออกไปหรืออาจทำให้มีความสามารถในการรับรู้ในเรื่องที่ต่างกัน

กระบวนการสร้างการรับรู้

การรับรู้จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อบุคคลยอมรับสื่อที่มีอิทธิพลต่อตนเองและเพื่อมุ่งหวังให้เกิดความพึงพอใจจากบุคคลที่มีอิทธิพลนั้นและการที่บุคคลยินยอมทำตามคำสั่งที่อยากให้ทำนั้น เพราะบุคคลแต่ละคนมีความคาดหวังว่าจะได้รับรางวัลหรือการยอมรับการรับรู้ที่เกิดขึ้น (Herbert C. Kelman อ้างถึงใน พัทธนันท์ เต็ดแก้ว, 2544) โดยการรับรู้มีส่วนประกอบพื้นฐาน 3 ส่วน คือ

- 1) ส่วนประกอบของการรับรู้ การเข้าใจ
- 2) ส่วนประกอบทางอารมณ์
- 3) ส่วนประกอบทางพฤติกรรม

จากส่วนประกอบของการรับรู้จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมเป็นส่วนประกอบหนึ่งซึ่งส่งผลให้เกิดการรับรู้ ดังนั้นการเลือกเปิดรับสารประเภทใดนั้นยังขึ้นอยู่กับพฤติกรรมและการเปิดรับสารของผู้รับสารด้วย

พฤติกรรมและการเปิดรับสารของผู้รับสาร

Merrill และ Lowenstein (1971 อ้างถึงใน ภิญญาดา ธิติกุลมาศ, 2555) ได้สรุปถึงสาเหตุที่บุคคลต่างๆ จะมีพฤติกรรมในการเปิดรับข่าวสารไว้ดังนี้

- ความเหงา
- ความอยากรู้อยากเห็น
- ประโยชน์ใช้สอยของตนเอง
- ลักษณะเฉพาะของสื่อแต่ละอย่าง

Wilber Schramm (1973) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบด้านต่างๆ ในการเลือกรับข่าวสารของผู้รับสารไว้ดังนี้

1. ภูมิหลังที่แตกต่างกันทำให้มีความสนใจที่แตกต่างกัน
2. การศึกษาและสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันทำให้มีพฤติกรรมการเลือกรับสื่อและข้อมูลข่าวสารที่ต่างกัน
3. ประสบการณ์ที่ต่างกันทำให้ผู้รับสารแสวงหาข่าวสารที่แตกต่างกัน
4. ความสามารถในการรับสารทั้งที่เกี่ยวกับสภาพร่างกายและจิตใจที่ทำให้พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารที่ต่างกัน
5. บุคลิกภาพมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ การโน้มน้าวใจและพฤติกรรมของผู้รับสารที่ต่างกัน
6. อารมณ์และสภาพอารมณ์ของผู้รับสารนั้นสามารถทำให้ผู้รับสารเข้าใจความหมายของข่าวสารหรืออาจเป็นอุปสรรคในการเข้าใจความหมายของข่าวสาร
7. ทัศนคติเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลในการรับและตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือข่าวสาร
8. การประเมินสารประโยชน์ของข่าวสารเป็นไปเพื่อตอบสนองความต้องการของตนอย่างใดอย่างหนึ่ง

นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่นๆ เข้ามากำหนดการเปิดรับข่าวสารของบุคคล (ขวัญเรือน กิติวัฒน์, 2531) ได้แก่

- 1) ปัจจัยด้านบุคลิกภาพและจิตวิทยาส่วนบุคคล
- 2) ปัจจัยด้านสภาพความสัมพันธ์ทางสังคม
- 3) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมนอกระบบการสื่อสาร

ทั้งนี้ลักษณะทางประชากรศาสตร์ (Demographic Characteristics) ที่แตกต่างกันของบุคคลยังส่งผลทำให้พฤติกรรมการเปิดรับสื่อแตกต่างกันด้วย (ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ, 2534) ดังนี้

1. *อายุ* เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้บุคคลมีความแตกต่างกันในด้านความคิดและพฤติกรรม โดยปกติบุคคลที่อายุน้อยมักจะมีความคิดแบบเสรีนิยม ยึดถืออุดมการณ์ ใจร้อน และมองโลกในแง่ดีกว่าบุคคลที่มีอายุมาก ในขณะที่บุคคลที่มีอายุมากจะมีความคิดแบบอนุรักษ์นิยม ยึดถือในการปฏิบัติจริง ระแวงระวัง และมองโลกในแง่ร้ายกว่า เพราะบุคคลที่มีอายุมากเคยผ่านปัญหาต่างๆ และมีผลประโยชน์ในสังคมมากกว่านั่นเอง
2. *เพศ* เพศที่ต่างกันก็ส่งผลต่อพฤติกรรมการเปิดรับสื่อที่ต่างกัน กล่าวคือ เพศหญิงมีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์วิทยุมากกว่าเพศชาย ส่วนเพศชายจะมีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อสิ่งพิมพ์มากกว่าเพศหญิง

3. *การศึกษา* การศึกษาของผู้รับสารที่แตกต่างกันนั้นทำให้ผู้รับสารมีพฤติกรรมในการเปิดรับข่าวสารที่แตกต่างกัน เช่น บุคคลที่มีการศึกษาสูงมักจะสนใจและเปิดรับข่าวสารในวงกว้างแต่จะไม่เชื่อข่าวสารนั้นง่ายๆ ต้องมีเหตุผลสนับสนุนชัดเจน อีกทั้งยังมักจะนิยมใช้สื่อสิ่งพิมพ์มากกว่าสื่อวิทยุ โทรทัศน์และสื่อสารมวลชนอื่นๆ
4. *ฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจ* Wilber Schramm (1973) ได้ทำการวิจัยและค้นพบว่าในสังคมอเมริกันผู้ที่มีรายได้สูงมักจะนิยมเปิดรับสื่อสิ่งพิมพ์และนิยมเนื้อหาที่เป็นข่าวหนักและจะไม่ค่อยสนใจข่าวบันเทิง อีกทั้งยังพบว่าคนที่มีความรู้ดีและมีการศึกษาสูงจะเปิดรับข่าวสารที่มาจากสื่อสารมวลชนมากที่สุด ซึ่งสรุปได้ว่าสถานะทางสังคมและเศรษฐกิจทำให้คนมีวัฒนธรรมที่ต่างกัน มีทัศนคติ ค่านิยมและประสบการณ์ที่ต่างกัน

พฤติกรรมและการเปิดรับสารของผู้รับสารนั้นเกิดจากสาเหตุหลายประการและแตกต่างกันในแต่ละบุคคล บางคนอาจเลือกเปิดรับข่าวสารเพื่อความรู้ในขณะที่บางคนเลือกรับข่าวสารเพื่อหลบหนีจากปัญหาและความวิตกกังวลต่างๆ แต่สาเหตุส่วนใหญ่ล้วนเกิดจากปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้รับสารเองเป็นสำคัญโดยขึ้นอยู่กับความสนใจและความต้องการของผู้รับสารด้วย

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นจะเห็นได้ว่าการรับรู้เป็นกระบวนการหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมในการเปิดรับข่าวสารของผู้รับสารและประสาทสัมผัสทั้ง 5 ของมนุษย์โดยกระบวนการที่ทำให้เกิดการรับรู้นั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทางด้านจิตใจและองค์ประกอบทางด้านสังคมของผู้รับสาร แต่สำหรับผู้พิการทางสายตาที่สูญเสียประสาทสัมผัสทางการมองเห็นไป การรับรู้ของผู้พิการทางสายตาก็อาจไม่สมบูรณ์เท่ากับคนปกติ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องฝึกฝนให้ผู้พิการทางสายตาเกิดความชำนาญในการใช้ประสาทสัมผัสอื่นๆ เพื่อการรับรู้ที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้การที่บุคคลหนึ่งๆ จะสามารถรับรู้และเข้าใจในสารที่ได้รับไปหรือไม่ยังขึ้นอยู่กับทางเลือกเปิดรับสารของบุคคลนั้นๆ ด้วย โดยผู้รับสารมีสิทธิ์ในการเลือกเปิดรับหรือไม่เปิดรับข่าวสารใดก็ได้ตามความต้องการของตน เพราะการเปิดรับสารของผู้รับสารนั้นขึ้นอยู่กับความพึงพอใจและการใช้ประโยชน์ของตนเองเป็นสำคัญ

3.2 ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ (Uses and Gratification Theory)

ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจเป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับผู้รับสาร (Audience) ในฐานะเป็นผู้กระทำการสื่อสาร (Active) กล่าวคือผู้รับสารเป็นผู้เลือกใช้สื่อประเภท

ต่างๆ และเลือกรับเนื้อหาของข่าวสารเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง ซึ่งแนวคิดหลักในการวิเคราะห์การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจของผู้รับสารที่มีต่อสื่อมีดังนี้ (กาญจนา แก้วเทพ, 2545)

1. ในการเปิดรับสารของผู้รับสารนั้นโดยส่วนใหญ่คนเรามีความตั้งใจที่จะแสวงหาข่าวสารเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในทางใดทางหนึ่ง เช่น เพื่ออาชีพ การงาน เพื่อประกอบการตัดสินใจซื้อ เพื่อควบคุมสถานการณ์หรือเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการลงมือทำ เป็นต้น
2. เมื่อมีความตั้งใจที่แน่นอนแล้วการเข้าไปใช้สื่อจึงมีใช้กิจกรรมที่เป็นไปตามยถากรรมหรือไร้เป้าหมาย หากแต่เป็นกิจกรรมที่มีเป้าประสงค์ที่แน่นอน (Goal-oriented activity)
3. ในภาวะแห่งการแสวงหาข้อมูลข่าวสารของผู้รับสารนี้ สื่อมวลชนมิได้เป็นทางเลือกเดียวของบุคคล หากแต่เป็นเพียงตัวเลือกหนึ่งท่ามกลางตัวเลือกอื่นๆ และสื่อมวลชนคงต้องพบว่าแหล่งข่าวสารอื่นๆ มีฐานะเป็นคู่แข่งไปโดยปริยาย
4. สำหรับทิศทางที่บุคคลจะเลือกแสวงหาและใช้สื่อประเภทใดนั้นเกิดจากความต้องการของบุคคลนั้นเป็นต้นเหตุ จากนั้นความต้องการดังกล่าวจะถูกแปรเป็นแรงจูงใจ (Motivation) ที่จะผลักดันให้บุคคลเคลื่อนไหวเข้าหาการใช้สื่อประเภทต่างๆ

Katz and other (1973) ได้ทำการศึกษาข้อมูลซึ่งเก็บจากผู้ใช้อีเอ็มในประเทศอิสราเอลมาสร้างเป็นแนวคิดเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์โดยสร้างมาตรวัดความต้องการทางด้านจิตใจและสังคมมนุษย์ขึ้นมา 35 ข้อความแล้วนำมาจัดเป็นองค์ประกอบ 3 อย่างรวมกันเข้าเป็นความต้องการในด้านต่างๆ ได้แก่

1. *Mode* คือ แบบหรือลักษณะของความต้องการ เช่น
  - 1) ต้องการให้เพิ่มมากขึ้น
  - 2) ต้องการให้ลดน้อยลง
  - 3) ต้องการให้ได้มา
2. *Connection* คือ จุดประสงค์ของการติดต่อของบุคคลต่อสิ่งภายนอก เช่น
  - 1) การติดต่อเพื่อรับข่าวสาร ความรู้

- 2) การติดต่อเพื่อความพอใจเพื่อประสบการณ์ทางอารมณ์
  - 3) การติดต่อเพื่อความเชื่อถือ ความมั่นใจ ความมั่นคงและสถานภาพ
  - 4) การติดต่อเพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์
3. *Referent* คือ บุคคลหรือสิ่งภายนอกที่มนุษย์โยงการติดต่อไปสู่ เช่น
- 1) ตนเอง
  - 2) ครอบครัว
  - 3) เพื่อน
  - 4) สังคม รัฐบาล
  - 5) ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม
  - 6) โลก
  - 7) สิ่งภายนอกอื่นๆ ที่มีความหมายน้อยลง

จากองค์ประกอบทั้ง 3 ข้างต้นนี้ แคทซ์ และคณะ (Katz and other, 1973) ได้ชี้ให้เห็นถึงความต้องการของบุคคลซึ่งสามารถใช้สื่อต่างๆ ตอบสนองความพึงพอใจ (Gratifications) ของตนได้ และได้นำข้อความทั้งหมดนั้นแยกกลุ่มตามลักษณะความต้องการได้ดังนี้

1. *Cognitive Need* คือความต้องการที่ผู้รับสารเปิดรับสื่อมวลชนเพื่อแสวงหาข้อมูล ความรู้ ความเข้าใจในตัวบุคคล เหตุการณ์หรือสิ่งต่างๆ
2. *Affective Need* คือความต้องการที่ผู้เปิดรับสารเปิดรับสื่อมวลชนเนื่องมาจากความเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ทางด้านอารมณ์และความสวยงาม ได้แก่ ความต้องการความรักและมิตรภาพ ความปรารถนาที่จะเห็นสิ่งสวยงามหรือศิลปะต่างๆ
3. *Integrative Need* คือความต้องการที่ผู้รับสารเปิดรับสื่อมวลชนเพื่อจะได้รับความเชื่อถือความเชื่อมั่น เสถียรภาพ ความมั่นคงและสถานภาพอันเป็นที่ยอมรับ
4. *Escape Need* คือความต้องการที่ผู้รับสารเปิดรับสื่อมวลชนเพื่อหลีกเลี่ยงหนีจากสภาพความเป็นจริงชั่วขณะ

Katz and other (1974) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่อมวลชนของผู้รับสารว่า คือการศึกษาผู้รับสารเกี่ยวกับ

1. สภาวะทางสังคมและจิตใจ (ที่มีผลต่อ)
2. ความต้องการของบุคคล (ซึ่งนำไปสู่)

3. ความคาดหวังจากสื่อมวลชนหรือแหล่งข่าวสารอื่นๆ (แล้วนำไปสู่)
4. การเปิดรับสื่อมวลชนในรูปแบบต่างๆ กัน (อันก่อให้เกิดผลคือ)
5. การได้รับความพึงพอใจตามที่ต้องการ (และ)
6. ผลอื่นๆ ที่ตามมาซึ่งบางครั้งไม่ใช่ผลที่ตั้งเจตนาไว้

แบบจำลองที่ แคทซ์ และคณะ (Katz and other, 1974) พยายามสร้างขึ้นนี้ (ภาพที่ 2) สามารถอธิบายได้ว่า สภาวะของสังคมและจิตใจที่แตกต่างกันก่อให้เกิดมนุษย์มีความต้องการที่ต่างต่างกันไป ความต้องการที่ต่างต่างกันนี้ส่งผลให้แต่ละคนมีความคาดหวังว่าสื่อแต่ละประเภทจะสนองความพอใจได้ต่างกันออกไปด้วย ดังนั้นลักษณะของการใช้สื่อของบุคคลที่มีความต้องการไม่เหมือนกันจะแตกต่างกันออกไปและขั้นสุดท้ายคือความพึงพอใจที่ได้รับจากการใช้สื่อก็จะต่างกันด้วย

ภาพที่ 2 แบบจำลองกระบวนการใช้ประโยชน์จากสื่อและความพึงพอใจจากการเปิดรับ

ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจนี้ แคทซ์ และคณะ (Katz Elihu and Other, 1974) ยังพบว่าปัจจัยที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับการใช้สื่อของผู้รับสารขึ้นอยู่กับ (1) ความต้องการและความคาดหวังในการใช้สื่อ (Need Expectation of the Mass Media) รวมถึง (2) สภาพสังคมและลักษณะทางจิตวิทยาของผู้รับสาร (The Social and Psychological Origins) ที่แตกต่างกันทำให้แต่ละคนคาดคะเนว่าสื่อแต่ละประเภทจะสนองความพึงพอใจได้ต่างกันออกไป เช่น บุคคลหนึ่งๆ มีความต้องการที่จะรู้เรื่องความเป็นไปในสังคม เขาคาดหวังว่าการใช้สื่อมวลชนใดสื่อหนึ่งจะช่วยทำให้เขาได้รับการตอบสนองความต้องการดังกล่าวได้ ดังนั้นเขาจึงเลือกดูรายการโทรทัศน์บางรายการและเลือกอ่านเนื้อหาบางประเภทของนิตยสาร เป็นต้น (ปรมมะ สตะเวทิน, 2546)

ในเวลาต่อมา มีนักคิดหลายท่านได้แสดงความคิดเห็นและกล่าวถึงทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ ดังนี้

Rosengren (1974) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ของคำว่า ประโยชน์ (Uses) กับความพึงพอใจ (Gratifications) ว่าประโยชน์สามารถนำไปสู่ความพึงพอใจและความพึงพอใจก็อาจได้รับประโยชน์

McCombs and Becker (1979) ได้อธิบายถึงความพึงพอใจ (Gratification) ไว้ว่ามนุษย์มีเหตุผลในการเลือกใช้สื่อหรือเปิดรับสื่อมวลชนแตกต่างกันไปและเหตุผลนั้นทำให้มนุษย์เลือกที่จะใช้สื่อมวลชนต่างประเภทกัน คำว่าเหตุผลนี้ หมายถึงอะไรบางอย่างที่สื่อมวลชนนั้นๆ สามารถตอบสนองและสร้างความพอใจแก่บุคคลนั้นได้ ซึ่งเป็นเรื่องเฉพาะบุคคลโดยเหตุผลในการติดตามข่าวสารของบุคคลจากการใช้สื่อมวลชนเพื่อตอบสนองความต้องการของตนมี 6 ประการ คือ

1. **เพื่อต้องการรู้เหตุการณ์ (Surveillance)** โดยการติดตามความเคลื่อนไหวและสังเกตสถานการณ์รอบตัวจากสื่อมวลชนเพื่อจะได้รู้ทันเหตุการณ์ให้ทันสมัยและรู้ว่าอะไรเป็นสิ่งสำคัญที่ควรรู้
2. **เพื่อต้องการช่วยในการตัดสินใจ (Decision)** โดยเฉพาะการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันโดยการเปิดรับสื่อมวลชนทำให้บุคคลสามารถกำหนดความเห็นของตนต่อสภาวะหรือเหตุการณ์รอบตัว
3. **เพื่อการสนทนา (Discussion)** การเปิดรับสื่อมวลชนทำให้บุคคลมีข้อมูลที่จะนำไปใช้ในการพูดคุยกับผู้อื่นในชีวิตประจำวัน
4. **เพื่อต้องการการมีส่วนร่วม (Participation)** ในเหตุการณ์และความเป็นไปต่างๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัว
5. **เพื่อเสริมสร้างความคิดเห็น (Reinforcement)** ช่วยเสริมสร้างความคิดเห็นให้มั่นคงยิ่งขึ้นหรือช่วยสนับสนุนการตัดสินใจที่ได้กระทำลงไปแล้ว
6. **เพื่อความบันเทิง (Entertainment)** เพื่อความเพลิดเพลินและผ่อนคลายอารมณ์

Wenner (1985) ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจในการบริโภคข่าวสาร (Gratification) โดยแบ่งความพึงพอใจจากการใช้ประโยชน์ออกเป็น 4 กลุ่ม คือ

1. **การใช้ข่าวสารเพื่อประโยชน์ทางด้านข้อมูล (Orientation Gratification)** ใช้เพื่ออ้างอิงเพื่อเป็นแรงเสริมย้ำในความสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกบุคคลกับสังคม รูปแบบของความต้องการที่แสดงออก ได้แก่ การติดตามข่าว (Surveillance) การได้มาซึ่งข้อมูลเพื่อช่วยในการตัดสินใจ (Decisional Utility) หรือเพื่อช่วยในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง (Vote Guidance)

2. เป็นการใช้อาวสารเพื่อเชื่อมโยงระหว่างข้อมูลเกี่ยวกับสังคม (Social Gratification) ซึ่งรับรู้จากข่าวสารเข้ากับเครือข่ายส่วนบุคคลของปัจเจกบุคคล เช่น การนำข้อมูลไปใช้สนทนากับผู้อื่นเพื่อชกแจงใจ เป็นต้น
3. กระบวนการใช้ประโยชน์จากข่าวสารเพื่อดำรงเอกลักษณ์ของบุคคล (Para-Social Gratification) เพื่อการอ้างอิงผ่านตัวบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสื่อหรือปรากฏการณ์ในเนื้อหาของสื่อ เช่น การยึดถือ หรือความชื่นชมผู้อ่านข่าวเป็นแบบอย่างในทางพฤติกรรม
4. กระบวนการใช้อาวสารเพื่อประโยชน์ในการลดหรือผ่อนคลายความตึงเครียดทางอารมณ์ (Para-Orientation Gratification) หรือเพื่อปกป้องตนเอง ได้แก่ การใช้เวลาให้หมดไปเพื่อความเพลิดเพลิน สนุกสนาน เพื่อหลีกเลี่ยงจากสิ่งที่ไม่พึงพอใจอย่างอื่น เป็นต้น

กาญจนา แก้วเทพ (2545) กล่าวว่ามิจัยด้านแรงจูงใจที่ใช้สื่อเพื่อความพึงพอใจทั้งความพึงพอใจที่แสวงหาและความพึงพอใจที่ได้รับจริงเพื่อตอบสนองความต้องการของแต่ละบุคคลด้วย ซึ่งได้แก่

- การได้รับข้อมูลข่าวสารและคำแนะนำต่างๆ
- การลดความรู้สึกไม่มั่นใจในตนเอง
- การเรียนรู้เกี่ยวกับสังคมและโลกกว้าง
- การหาข้อสนับสนุนมาต่อก้าค่านิยมที่ตนยึดถืออยู่
- การแสวงหาความเข้าใจอย่างกระจ่างแจ้งในเรื่องของชีวิตของตนเองและผู้อื่น
- เพื่อจะได้มีประสบการณ์ในการร่วมทุกข์ร่วมสุขกับคนอื่นๆ
- เพื่อจะได้หาความรู้พื้นฐานในการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น
- เพื่อจะหากิจกรรมอื่นๆ มาทดแทนการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น
- เพื่อสร้างความรู้สึกร่วมแบบหัวอกเดียวกันหรือเพื่อร่วมทุกข์ร่วมสุขกับคนอื่น
- เพื่อหลบหนีจากปัญหาและความวิตกกังวลอื่นๆ
- เพื่อหาแบบแผนในการดำเนินชีวิตประจำวัน เป็นต้น

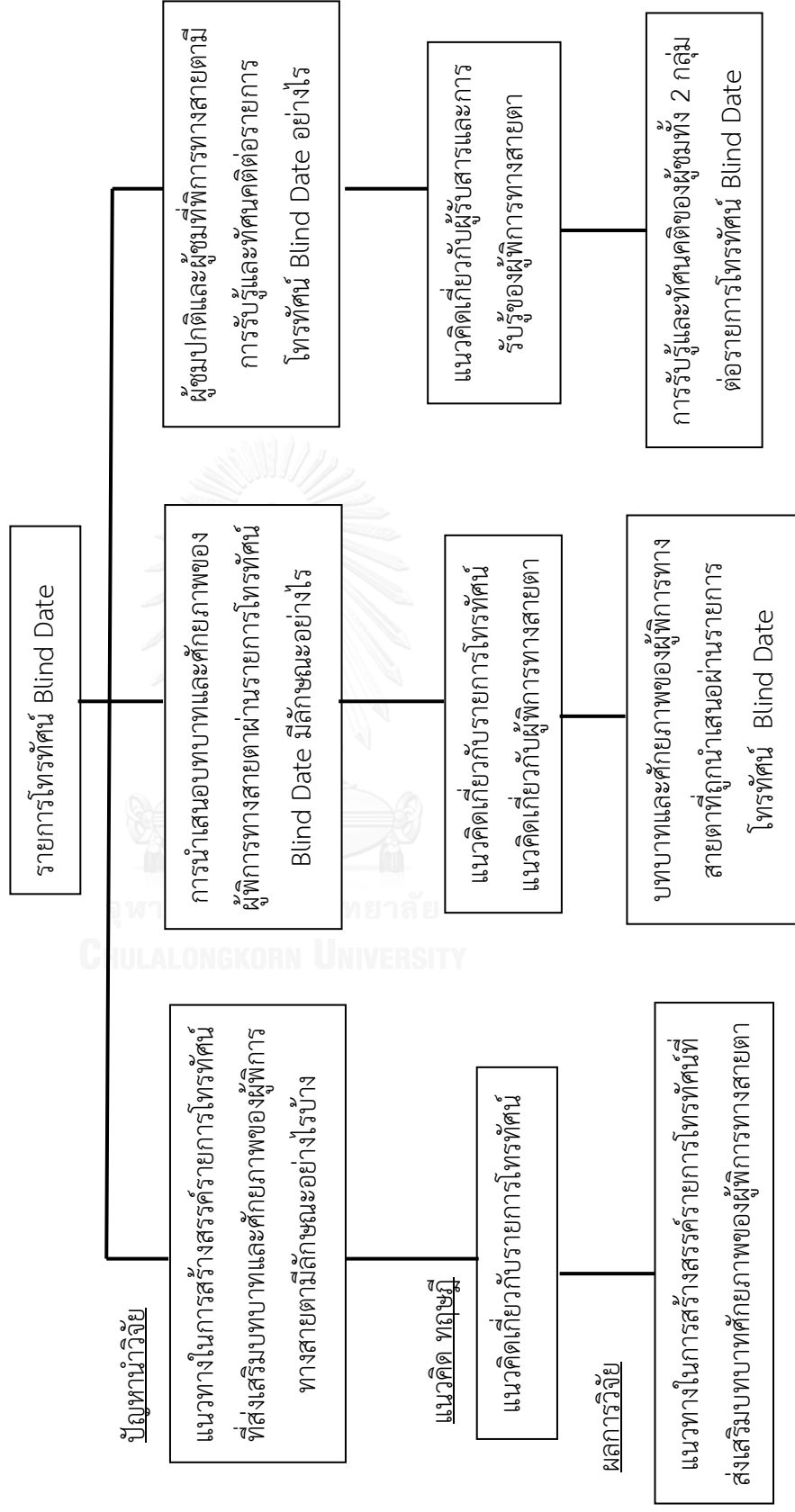
ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจนี้เป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับผู้รับสารโดยมองว่าผู้รับสารเป็นผู้เลือกใช้สื่อประเภทต่างๆ และสามารถเลือกรับเนื้อหาของข่าวสารเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเองได้ ซึ่งงานวิจัยของสิริอร แก้วสาย (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่องการเปิดรับ การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากการรับฟังรายการวิทยุชุมชน ตำบลเขากอบ ของผู้ฟังในเขตตำบลเขากอบ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง พบว่าการบริโภคข่าวสารจากสื่อมวลชนทุกๆ วันอาจมีผลอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากการตอบสนองต่อความต้องการหรือความพึงพอใจของตนเองด้วย เช่น ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติหรือเปลี่ยนแปลงลักษณะนิสัยและพฤติกรรมบางอย่าง เป็นต้น

สำหรับงานวิจัยเรื่องบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาที่ถูกนำเสนอผ่านรายการโทรทัศน์ Blind Date ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับผู้พิการทางสายตามาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาเพื่อทำความเข้าใจถึงความหมายและประเภทของผู้พิการทางสายตา เข้าใจในบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์บทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาที่ถูกนำเสนอผ่านเนื้อหารายการโทรทัศน์ Blind Date

แนวคิดเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์ผู้วิจัยนำมาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์เนื้อหาและรูปแบบรายการ รวมถึงกระบวนการสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์ Blind Date โดยผู้วิจัยเน้นที่ขั้นตอนการวางแผนผลิตรายการ (Planing) และขั้นตอนก่อนการผลิตรายการ (Pre-production) เพื่อให้ทราบถึงแนวทางในการสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์ที่ส่งเสริมบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตา

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับผู้รับสารมาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์การรับรู้และทัศนคติของผู้ชมปกติและผู้ชมที่พิการทางสายตาที่เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม เพื่อให้ทราบถึงการรับรู้ ทัศนคติและความพึงพอใจของผู้ชมทั้ง 2 กลุ่มที่มีต่อรายการโทรทัศน์ Blind Date โดยระเบียบวิธีวิจัยและผลการศึกษาผู้วิจัยจะได้นำเสนอข้อมูลในต่อไป

การบกรการวิจัย เรื่อง บทบาทและคักยภาพของผู้อัพการทางสายตาที่ถูกนนำเสนอผ่านรายการโทรทัศน์ “Blind Date”

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่องบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาที่ถูกนำเสนอผ่านรายการโทรทัศน์ “Blind Date” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่ใช้การศึกษาตัวบท (Textual Analysis) จากเนื้อหารายการโทรทัศน์ Blind Date จำนวน 24 ตอนร่วมกับการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้ผลิตรายการและการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้ชมรายการทั้งผู้ชมปกติและผู้ชมที่พิการทางสายตา ซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมทั้งหมดมาวิเคราะห์แล้วนำเสนอในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description) โดยมีรายละเอียดของระเบียบวิธีวิจัยในการศึกษาดังต่อไปนี้

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

1. แหล่งข้อมูลรายการโทรทัศน์ Blind Date จำนวน 24 ตอนจากช่องทางการเผยแพร่แบบย้อนหลังผ่านทางเว็บไซต์ www.youtube.com
2. แหล่งข้อมูลเอกสารเป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์ Blind Date จากสิ่งพิมพ์บทวิเคราะห์ บทสัมภาษณ์รวมทั้งแหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต
3. แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล คือ ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ Blind Date และผู้ชมรายการทั้งผู้ชมปกติและผู้ชมที่พิการทางสายตา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้แก่เทปรายการโทรทัศน์ Blind Date ที่ออกอากาศตั้งแต่ตอนแรกเมื่อวันที่ 4 สิงหาคม พ.ศ. 2555 จนถึงตอนสุดท้ายที่ออกอากาศเมื่อวันที่ 19 มกราคม พ.ศ. 2556 รวมทั้งสิ้น 24 ตอน ดังนี้

1. ตอน “ช่างไม้ ทักษะอาชีพคนตาบอด” ออกอากาศเมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2555
2. ตอน “แม่ทำได้เพราะรัก” ออกอากาศเมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2555
3. ตอน “เที่ยว ด้วยมุมมองใหม่” ออกอากาศเมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2555
4. ตอน “งานฝีมือ งานสร้างอาชีพ” ออกอากาศเมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2555
5. ตอน “เรียนรู้ชีวิตอิสระ” ออกอากาศเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2555
6. ตอน “บันไดเสียง บันไดฝัน” ออกอากาศเมื่อวันที่ 8 กันยายน 2555
7. ตอน “คู่รัก คู่ชีวิต” ออกอากาศเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2555

8. ตอน “Strike in the Life” ออกอากาศเมื่อวันที่ 22 กันยายน 2555
9. ตอน “เมนูปรุงด้วยหัวใจ” ออกอากาศเมื่อวันที่ 29 กันยายน 2555
10. ตอน “บทเพลงทำนองแห่งชีวิต” ออกอากาศเมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2555
11. ตอน “ทิมเตะโลกตะลึง” ออกอากาศเมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2555
12. ตอน “มณเฑียร...จากรากหญ้าสู่สากล” ออกอากาศเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2555
13. ตอน “Blind ICT” ออกอากาศเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2555
14. ตอน “นักทดลองพันธุ์ใหม่” ออกอากาศเมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2555
15. ตอน “ด้านที่ก้าว” ออกอากาศเมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2555
16. ตอน “โรงเรียน...เรียนร่วม” ออกอากาศเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2555
17. ตอน “นวดสัมผัส สกัตุจุด” ออกอากาศเมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2555
18. ตอน “เตรียมความพร้อมสู่ WBU-ICEVI 2012” ออกอากาศเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2555
19. ตอน “งานประชุม WBU-ICEVI 2012” ออกอากาศเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2555
20. ตอน “ชายผู้ยิ้มสู้” ออกอากาศเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2555
21. ตอน “รับมือภัยพิบัติ” ออกอากาศเมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2555
22. ตอน “ภารกิจสร้างรอยยิ้ม” ออกอากาศเมื่อวันที่ 5 มกราคม 2556
23. ตอน “กล้าคิด กล้าฝัน” ออกอากาศเมื่อวันที่ 12 มกราคม 2556
24. ตอน “แสงมืดส่องทางชีวิต” ออกอากาศเมื่อวันที่ 19 มกราคม 2556

ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาการรับรู้และทัศนคติของผู้ชมรายการทั้งผู้ชมปกติและผู้ชมที่พิการทางสายตานั้นมีทั้งหมด 5 ตอนซึ่งเป็นตัวแทนศักยภาพของผู้พิการทางสายตาทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) ศักยภาพด้านการดำเนินชีวิต 2) ศักยภาพด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง 3) ศักยภาพด้านการเรียนรู้และการรับรู้ 4) ศักยภาพด้านการสื่อสารและการเข้าสังคม และ 5) ศักยภาพด้านการประกอบอาชีพ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้ผลิตรายการ ซึ่งมีแนวคำถามดังนี้
  - 1) ท่านมีมุมมอง/ ทัศนคติเกี่ยวกับผู้พิการหรือผู้พิการทางสายตาอย่างไร
  - 2) ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับภาพของผู้พิการที่ถูกนำเสนอผ่านสื่อต่างๆ เช่น ภาพยนตร์ รายการโทรทัศน์ เป็นต้น
  - 3) รายการโทรทัศน์ Blind Date มีที่มาและวัตถุประสงค์ของรายการเป็นอย่างไร
  - 4) ใครคือกลุ่มเป้าหมายของรายการโทรทัศน์ Blind Date

- 5) ท่านคาดหวังว่ารายการโทรทัศน์ Blind Date จะส่งผลต่อผู้ชมและสังคมไทยอย่างไร
- 6) ท่านทราบ/ เข้าถึงแหล่งข้อมูลที่น่าเสนอในรายการได้อย่างไร
- 7) ท่านมีเกณฑ์การคัดเลือกเรื่อง/ ประเด็นที่จะนำเสนออย่างไร
- 8) ท่านมีเกณฑ์การคัดเลือกผู้ดำเนินรายการและผู้เข้าร่วมรายการอย่างไรบ้าง
- 9) กระบวนการในการผลิตรายการเป็นอย่างไรบ้าง
- 10) วิธีการคิดและตั้งคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมรายการเป็นอย่างไร
- 11) แนวทาง/ วิธีการนำเสนอเรื่องราวของผู้เข้าร่วมรายการเป็นอย่างไร
- 12) ท่านได้สำรวจความคิดเห็นของผู้ชมรายการหรือไม่และปฏิกิริยาที่ทางรายการได้รับเป็นอย่างไรบ้าง
- 13) ท่านได้รับงบประมาณและปัจจัยสนับสนุนในการผลิตรายการจากที่ใด
- 14) อิทธิพลของผู้สนับสนุนรายการและสถานที่มีผลต่อการกำหนดเนื้อหาหรือรูปแบบของรายการหรือไม่ อย่างไร
- 15) เพราะเหตุใดรายการโทรทัศน์ Blind Date จึงออกอากาศเพียง 24 ตอน
- 16) ท่านคิดว่าตัวท่านเองจะผลิตรายการโทรทัศน์ที่น่าเสนอเรื่องราวของผู้พิการในอนาคตอีกหรือไม่ อย่างไร
- 17) ท่านคิดว่าอนาคตของรายการโทรทัศน์ที่น่าเสนอเรื่องราวของผู้พิการ/ รายการสำหรับผู้พิการจะเป็นอย่างไร

2. การศึกษาตัวบท (Textual Analysis) จากเนื้อหารายการโทรทัศน์ Blind Date จำนวน 24 ตอนเพื่อทราบถึงบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาที่ถูกนำเสนอผ่านเนื้อหารายการโทรทัศน์ Blind Date โดยประเด็นที่ใช้ในการวิเคราะห์ตัวบทคือบทบาทและศักยภาพในด้านต่างๆของผู้พิการทางสายตาที่ถูกนำเสนอผ่านเนื้อหาของรายการ ได้แก่ 1) ศักยภาพด้านการดำเนินชีวิต 2) ศักยภาพด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง 3) ศักยภาพด้านการเรียนรู้และการรับรู้ 4) ศักยภาพด้านการสื่อสารและการเข้าสังคม และ 5) ศักยภาพด้านการประกอบอาชีพ

3. การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้ชมรายการทั้งผู้ชมปกติและผู้ชมที่พิการทางสายตา โดยมีแนวคำถามดังนี้

ประเด็นการรับรู้

- 1) ท่านคิดว่ารายการโทรทัศน์ “Blind Date” ต้องการนำเสนออะไร
- 2) ท่านมีความเข้าใจเนื้อหาของรายการโทรทัศน์ “Blind Date หรือไม่ อย่างไร ”

- 3) ท่านเคยมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องราวที่นำเสนอในรายการโทรทัศน์ “Blind Date มา ” ก่อนหรือไม่ อย่างไร
- 4) ท่านเคยดูรายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อเรื่องทำนองเดียวกันหรือไม่ อย่างไร
- 5) จากข้อ 4 หากท่านเคยดูรายการเหล่านั้น ท่านคิดว่ารายการโทรทัศน์ “Blind Date” เหมือนหรือแตกต่างอย่างไรบ้างจากรายการโทรทัศน์อื่นๆ

ประเด็นทัศนคติและความพึงพอใจ

- 1) ท่านรู้สึกอย่างไรกับรายการโทรทัศน์ “Blind Date” ในประเด็นดังต่อไปนี้
  - เนื้อเรื่อง แก่นเรื่อง ประเด็นที่นำเสนอ
  - รูปแบบและวิธีการนำเสนอ
  - พิธีกร/ แกรับเชิญ
- 2) ในขณะที่ชมรายการนี้ท่านมีความรู้สึกอย่างไรบ้าง
- 3) ท่านรู้สึกอย่างไรกับบทบาทและศักยภาพของผู้พิธีการทางสายตาที่ถูกนำเสนอผ่านรายการโทรทัศน์ “Blind Date”
- 4) ท่านคิดว่าสิ่งที่นำเสนอในรายการกับความเป็นจริงเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร
- 5) ท่านรู้สึกประทับใจและไม่ประทับใจตอนใด เพราะอะไร
- 6) ท่านคิดว่ารายการในลักษณะนี้ควรมีอยู่ต่อไปหรือไม่ เพราะอะไร
- 7) หากท่านคิดว่ารายการในลักษณะนี้ควรมีอยู่ต่อไป ท่านคิดว่ารายการโทรทัศน์ที่นำเสนอเรื่องราวของผู้พิธีการทางสายตาควรเป็นเช่นไร
- 8) ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับการให้บริการด้านเทคนิคเสียงบรรยายภาพ (Audio Descript : AD) ซึ่งเป็นเสียงบรรยายเพิ่มเติมเป็นพิเศษสำหรับคนพิการทางการมองเห็นของ กสทช.
- 9) ถ้าท่านมีโอกาสได้เข้ามามีส่วนร่วมในการผลิตรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอเรื่องราวของผู้พิธีการ ท่านจะผลิตรายการโทรทัศน์ในรูปแบบไหน มีเนื้อหาของรายการอย่างไร และเพราะเหตุใดท่านจึงต้องการผลิตรายการโทรทัศน์ที่มีรูปแบบ เนื้อหาตามที่ท่านได้กล่าวมา
- 10) สมมุติว่าท่านเป็นผู้ผลิตรายการ ท่านคิดว่าหน่วยงานของรัฐหรือสื่อมวลชนควรให้การสนับสนุนท่านในเรื่องใดบ้าง เพราะเหตุใด

ประเด็นการนำไปใช้ประโยชน์

1. นอกจากประเด็นเรื่องเนื้อหา รูปแบบรายการและวิธีการนำเสนอแล้ว ท่านคิดว่ามีสิ่งใดที่ท่านได้รับเพิ่มเติมจากการชมรายการโทรทัศน์ Blind Date ในครั้งนี้บ้าง
2. ท่านคิดว่าสิ่งที่ท่านได้รับนั้นสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตของท่านและคนรอบข้างได้อย่างไร
3. หลังจากที่ท่านได้รับชมรายการนี้ ท่านได้มีการสนทนา แนะนำ บอกต่อ หรือเล่าให้บุคคลอื่นฟังหรือไม่ อย่างไร
4. ในภาพรวมท่านคิดว่ารายการนี้จะส่งผลต่อสังคมไทยอย่างไรบ้าง
5. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

การควบคุมคุณภาพเครื่องมือ

การควบคุมคุณภาพเครื่องมือสามารถควบคุมได้โดยการตรวจสอบความถูกต้องและความตรงของเนื้อหาจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ ภายหลังจากที่ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก(In-Depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ประเด็นในการวิจัย

1. แนวทางในการสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์ที่ส่งเสริมบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตามีลักษณะอย่างไรบ้าง
2. การนำเสนอบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาผ่านรายการโทรทัศน์ Blind Date มีลักษณะอย่างไร
3. ผู้ชมปกติและผู้ชมที่พิการทางสายตามีการรับรู้และทัศนคติต่อรายการโทรทัศน์ Blind Date อย่างไร

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่ศึกษาการนำเสนอบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาผ่านเนื้อหารายการโทรทัศน์ Blind Date โดยแบ่งการศึกษาเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้ผลิตรายการ

ผู้วิจัยสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ Blind Date จำนวน 5 คน คือ

- 1) คุณช่อผกา วิริยานนท์ (Executive Producer)
- 2) คุณประภาพรรณ สุดใจดี (Producer)
- 3) คุณสุนันทา ยศขุน (Creative)
- 4) คุณจุฑามาศ แสงอินทร์ (Co-ordinator)
- 5) คุณฐานิตย์ กงจก (Director)

โดยผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการตามประเด็นคำถามที่ตั้งไว้ซึ่งผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและความตรงของเนื้อหาโดยอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้วิจัยจัดบันทึกการสัมภาษณ์ในแต่ละครั้งและถอดเทปบทสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์มาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการตามประเด็นคำถามที่ตั้งไว้เพื่อศึกษาแนวทางในการสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์ที่ส่งเสริมบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตา

2. ศึกษาตัวบท (Textual Analysis) จากเนื้อหารายการโทรทัศน์ Blind Date จำนวน 24 ตอนจากช่องทางการเผยแพร่แบบย้อนหลังผ่านทางเว็บไซต์ www.youtube.com เพื่อศึกษาบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาที่ถูกนำเสนอผ่านรายการโทรทัศน์ Blind Date โดยผู้วิจัยวิเคราะห์ตัวบทรายการเกี่ยวกับบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาในด้านต่างๆ ตามแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาได้แก่
  - 1) ศักยภาพด้านการดำเนินชีวิต
  - 2) ศักยภาพด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง
  - 3) ศักยภาพด้านการเรียนรู้และการรับรู้
  - 4) ศักยภาพด้านการสื่อสารและการเข้าสังคม
  - 5) ศักยภาพด้านการประกอบอาชีพ

ทั้งนี้ผู้วิจัยจัดบันทึกบทสนทนาระหว่างพิธีกรและแขกรับเชิญในแต่ละตอนแล้วจึงวิเคราะห์ตัวบทรายการทุกตอนพร้อมทั้งจัดกลุ่มประเภทของศักยภาพของผู้พิการทางสายตาในด้านต่างๆ ตามที่ปรากฏและคัดเลือกเทปรายการโทรทัศน์ Blind Date จำนวน 5 ตอนที่เป็นตัวแทนของกลุ่มศักยภาพของผู้พิการทางสายตาในด้านต่างๆ ตามที่ได้จัดกลุ่มไว้ส่งให้กับผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มทุกคนได้รับชมซึ่งได้แก่ผู้ชมปกติและผู้ชมที่พิการทางสายตา

3. การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้ชมรายการทั้งผู้ชมปกติและผู้ชมที่พิการทางสายตา

ผู้วิจัยสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้ชมรายการจำนวน 12 คนแบ่งเป็นผู้ชมปกติ 6 คนและผู้ชมที่พิการทางสายตา 6 คน โดยแบ่งการสนทนากลุ่มออกเป็น 2 กลุ่มแบบคละผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มกัน ซึ่งผู้ชมปกติที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกแบบเจาะจงบุคคลที่ยินดีให้ข้อมูลจากช่องทางเฟซบุ๊กแฟนเพจ “Blind Date TV” และผู้ที่สนใจเกี่ยวกับรายการที่นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับผู้พิการทางสายตา ส่วนผู้ชมที่พิการทางสายตาผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากมูลนิธิช่วยคนตาบอดแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์ โรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพและจากช่องทางกลุ่มในเฟซบุ๊ก ได้แก่ “กลุ่ม VIP Thailand Television” “กลุ่มช่วยอ่านหน่อยนะ” และ “กลุ่มสอนคนตาบอดให้ถ่ายภาพ” เพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้พิการทางสายตามาเข้าร่วมการสนทนากลุ่มในครั้งนี้

เมื่อได้ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มครบทั้ง 12 คน ผู้วิจัยได้ทำการติดต่อผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทั้งหมดเพื่อขอส่งเทปรายการโทรทัศน์ Blind Date จำนวน 5 ตอนที่เป็นตัวแทนศักยภาพของผู้พิการทางสายตาในด้านต่างๆ ตามที่ผู้วิจัยได้จัดกลุ่มไว้ในขั้นตอนการวิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis) เนื้อหารายการโทรทัศน์ Blind Date ให้กับผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทุกคนได้รับชมรายการก่อนเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม พร้อมทั้งแจ้งกำหนดการสนทนากลุ่มให้ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มทุกท่านทราบและดำเนินการสนทนากลุ่มต่อไป ซึ่งการสนทนากลุ่มในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการจัดบันทึกบทสนทนาต่างๆ รวมไปถึงการบันทึกเสียงขณะสนทนากลุ่มด้วยเพื่อนำมาใช้ประกอบการวิเคราะห์การรับรู้และทัศนคติของผู้ชมทั้ง 2 กลุ่มโดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับผู้รับสารและการรับรู้ของผู้พิการทางสายตาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บข้อมูลรายการโทรทัศน์ Blind Date

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลรายการโทรทัศน์ Blind Date จากช่องทางการเผยแพร่แบบย้อนหลังผ่านทางเว็บไซต์ www.youtube.com โดยการจัดบันทึกบทสัมภาษณ์ที่ใช้ในรายการ เนื้อหาที่ส่งเสริมบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตา เพื่อนำข้อมูลที่ได้นี้ไปวิเคราะห์ร่วมกับการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้ผลิตรายการในประเด็นที่เกี่ยวกับการสร้างสรรค์รายการ

2. การเก็บข้อมูลบุคคล

การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) กับกลุ่มผู้ผลิตรายการและการสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับผู้ชมกลุ่มทั้ง 2 กลุ่ม โดยการสัมภาษณ์และจัดบันทึกใน

ประเด็นคำถามต่างๆ ที่ตั้งไว้รวมทั้งสังเกตลักษณะท่าทาง อวัจนภาษาของผู้ให้สัมภาษณ์ และผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มและใช้เครื่องบันทึกเสียงเพื่อช่วยทำให้การเก็บข้อมูลมีความ สะดวกและได้ข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดและทฤษฎีที่ได้เสนอไปแล้วในบทที่ 2 มาเป็น แนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากรายการโทรทัศน์ Blind Date ที่ได้จัดบันทึกไว้ร่วมกับการ สัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้ผลิตรายการ รวมถึงวิเคราะห์การรับรู้และทัศนคติของผู้ชม ทั้ง 2 กลุ่มที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในประเด็นดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์เนื้อหารายการที่นำเสนอบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตา โดย พิจารณาว่าในแต่ละตอนผู้ผลิตรายการนำเสนอบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาในด้าน ไตบ้างและเนื้อหาที่มีลักษณะอย่างไร เนื้อหาดังกล่าวมีส่วนช่วยในการส่งเสริมบทบาทและศักยภาพของ ผู้พิการทางสายตา สร้างความเข้าใจและสร้างเจตคติที่ดีต่อผู้พิการทางสายตาอย่างไร

2. ศึกษาความเป็นมา วัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมายและรายละเอียดต่างๆ ของรายการโดย เน้นที่การวางแผนผลิตรายการ (Planning) และขึ้นก่อนการผลิตรายการ (Pre-production) ซึ่ง พิจารณาจากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้ผลิตรายการตามประเด็น คำถามที่ตั้งไว้ เพื่อให้ทราบถึงแนวทางในการสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์ที่ส่งเสริมบทบาทและ ศักยภาพของผู้พิการทางสายตาและปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดรูปแบบและเนื้อหาของรายการ

3. วิเคราะห์การรับรู้และทัศนคติของผู้ชมทั้ง 2 กลุ่มจากข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในประเด็นคำถามที่ตั้งไว้ เพื่อให้ทราบว่าผู้ชมทั้ง 2 กลุ่มมีการรับรู้และทัศนคติที่ เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

การนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมทั้งหมดมาวิเคราะห์แล้วนำเสนอในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description) เพื่อตอบคำถามของปัญหานำวิจัยที่ตั้งไว้ โดยจะนำเสนอผลการศึกษา เกี่ยวกับ (1) ผลการศึกษา รูปแบบและวิธีการนำเสนอของรายการโทรทัศน์ Blind Date (2) บทบาท และศักยภาพของผู้พิการทางสายตาที่ถูกนำเสนอผ่านรายการโทรทัศน์ Blind Date และ (3) การรับรู้ และผลทัศนคติของผู้ชมรายการโทรทัศน์ Blind Date ทั้งผู้ชมปกติและผู้ชมที่พิการทางสายตา พร้อม ทั้งสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะในบทต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง บทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาที่ถูกนำเสนอผ่านรายการโทรทัศน์ “Blind Date” ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยเป็น 3 ส่วน คือ

1. ผลการศึกษารูปแบบและวิธีการนำเสนอของรายการโทรทัศน์ Blind Date
2. บทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาที่ถูกนำเสนอผ่านรายการโทรทัศน์ Blind Date
3. การรับรู้และผลทัศนคติของผู้ชมรายการโทรทัศน์ Blind Date ทั้งผู้ชมปกติและผู้ชมที่พิการทางสายตา

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษารูปแบบและวิธีการนำเสนอของรายการโทรทัศน์ Blind Date

1.1 ความเป็นมา กลุ่มเป้าหมายและชื่อรายการโทรทัศน์ Blind Date

ในส่วนนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องกับรายการโทรทัศน์ Blind Date ร่วมกับการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กลุ่มผู้ผลิตรายการเพื่อศึกษาแนวทางในการสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์ที่ส่งเสริมบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาซึ่งจากการศึกษาผู้วิจัยพบว่า รายการโทรทัศน์ Blind Date เป็นรายการที่สมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทยเป็นผู้ริเริ่มขึ้นด้วยแนวความคิดที่ต้องการสร้างความเข้าใจอันดีกับคนไทยทั่วประเทศต่อผู้พิการทางสายตา และเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์การจัดงานประชุมสมัชชาสหภาพคนตาบอดโลกครั้งที่ 8 และการประชุมสมัชชาสหภาพระหว่างประเทศเพื่อการศึกษาของคนพิการทางการเห็น (The World Blind Union 8th General Assembly-International Council for Education of People with Visual Impairment หรือ WBU-ICEVI 2012) ซึ่งสมาคมฯ เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมดังกล่าว ทั้งนี้วัตถุประสงค์หลักของการสร้างรายการโทรทัศน์ Blind Date คือ

- 1) เพื่อเปลี่ยนเจตคติทางลบของคนทั่วไปที่มีต่อคนตาบอดให้เป็นเจตคติทางบวก
- 2) เพื่อช่วยสร้างกำลังใจและเป็นแรงบันดาลใจให้กับบุคคลอื่นๆ ในสังคมรวมถึงคนพิการอื่นๆ
- 3) เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องต่อคนตาบอด

- 4) เพื่อประชาสัมพันธ์การประชุมสมัชชาสหภาพคนตาบอดโลกครั้งที่ 8 และการประชุมสมัชชาสหภาพระหว่างประเทศเพื่อการศึกษาของคนพิการทางการเห็น (WBU-ICEVI 2012)

จากแนวความคิดดังกล่าวนี้ทางสมาคมฯ ได้จ้างให้บริษัท เอยู คอมมิวนิเคชั่น จำกัด เป็นผู้สร้างสรรค์ ดูแลและรับผิดชอบในส่วนของการผลิตรายการทั้งหมดโดยมีสถาบันสร้างเสริมสุขภาพคนพิการ (สสพ.) สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส(Thai PBS) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) และสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) เป็นผู้สนับสนุนรายการ

“ประมาณปลายปี พ.ศ. 2554 อาจารย์วิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์ โทรทัศน์มาตามตัวที่ ขอให้ไปรับงานทำโปรเจคประชาสัมพันธ์การเป็นเจ้าภาพในการประชุมคนตาบอดโลกให้กับสมาคมฯ และใช้โอกาสนี้ทำให้คนไทยได้เข้าใจคนตาบอดอย่างแท้จริง ใช้จังหวะนี้ขยายผลเป็นทำความเข้าใจต่อคนตาบอดในภาพรวมโดยการสร้างรายการโทรทัศน์เพื่อที่จะนำเสนอมุมมองใหม่สำหรับคนตาบอดค่ะ”

(ข้อผูก วิจารณ์นท, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2559)

อย่างไรก็ตามแม้ว่าสมาคมฯ จะเป็นผู้ริเริ่มโครงการหรือเป็นผู้ว่าจ้างแต่หน้าที่ในการผลิตนั้นเป็นของบริษัท เอยู คอมมิวนิเคชั่น จำกัด ทำให้ในการผลิตรายการโทรทัศน์ Blind Date นี้เป็นความร่วมมือกันในการระดมความคิดเห็นจากทุกหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับรายการโทรทัศน์ Blind Date ไม่ว่าจะเป็นผู้ว่าจ้าง (สมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย) ผู้ผลิต (บริษัท เอยู คอมมิวนิเคชั่น จำกัด) และผู้สนับสนุนต่างๆ จึงอาจกล่าวได้ว่าทุกภาคส่วนล้วนแล้วแต่มีส่วนในการกำหนดรูปแบบและวิธีการนำเสนอทั้งสิ้น ซึ่งสิ่งสำคัญประการหนึ่งในการสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์ที่ต้องคำนึงถึงนั้นคือ กลุ่มเป้าหมายของรายการหรือบุคคลที่ผู้ผลิตต้องการจะสื่อสารด้วย ซึ่งจากการที่ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กลุ่มผู้ผลิตรายการทำให้ผู้วิจัยทราบว่ารายการโทรทัศน์ Blind Date นั้นต้องการที่จะส่งสารไปยังคนไทยทั้งประเทศเกี่ยวกับการรับรู้และสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องต่อผู้พิการทางสายตา ดังนั้นกลุ่มเป้าหมายหลักของรายการนี้จึงเป็นคนไทยทั้งประเทศ ส่วนกลุ่มเป้าหมายรองหรือผู้ชมรองคือคนพิการอื่นๆ เพื่อให้คนพิการเหล่านั้นเกิดแรงบันดาลใจและมีกำลังใจในการดำเนินชีวิตต่อไป ทั้งนี้ถ้าผู้ผลิตรายการกำหนดกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้พิการทางสายตารายการโทรทัศน์ Blind Date จะต้องมีเสียงบรรยายองค์ประกอบต่างๆ มากพอสมควร

“กลุ่มเป้าหมายหลักคือคนตาดี กลุ่มเป้าหมายรองคือคนพิการ คนตาบอดและคนพิการอื่นๆ ที่ใช้ว่าเป็นกลุ่มเป้าหมายรองคืออะไร คือมุมมองในการมอง ถ้าเรา identify กลุ่มเป้าหมายผิด มุมที่เราตีออกมามันจะผิด ถ้าเรา identify กลุ่มเป้าหมายหลักเป็นคนตาบอด เราจะต้องใช้เสียงเยอะมาก เราต้องอธิบายภาพให้เป็นเสียง นี่คือกลุ่มเป้าหมายหลักคนตาบอดซึ่งมันไม่ใช่ สื่อโทรทัศน์ สื่อโทรทัศน์คือการนำเสนอด้วยภาพและเสียง เราต้องยอมรับว่าคนตาบอดดู รายการนี้ก็จะสนุกน้อยหน่อยเพราะว่าเราสื่อสารหลายส่วนด้วยภาพแล้วปล่อยให้มันเล่าด้วย ภาพ นั่นหมายความว่าเขาจะ miss ตรงนั้นไป แต่เราเอาคนตาดีเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักแล้ว ใช้มุมมองของคนตาดีที่เป็น mass เลยกะ”

(ข้อผูกา วิริยานนท์, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2559)

“กลุ่มเป้าหมาย คือคนทั่วไป ทุกเพศทุกวัย เพราะว่ารายการมีเจตนาต้องการให้คนอย่างพวกเรารู้จักพวกเขามากขึ้น บางคนคิดว่าคนตาบอดเป็นเรื่องไกลตัว เป็นมนุษย์ต่างดาว เหมือนจำกั๊ด/ แบ่งเขาไว้เป็นคนพิการ แต่เขาไม่ใช่ เขาไม่ได้พิการ พวกเขาก็คือคนเหมือนพวกคุณ นั่นแหละ ส่วนกลุ่มเป้าหมายที่เป็นคนพิการเองนั่น พี่ว่ามันเป็นมุมมองที่เป็นการให้กำลังใจ มากกว่า กลุ่มคนตาบอดที่เอามาออกรายการเราทำเหมือนเขาเป็นแบบกึ่งๆ ฮีโร่ขึ้นมานิดๆ ฮีโร่มันก็ได้เก่งอะไรมากมายเพียงแต่ว่าเขากล้าที่จะมาพูด มาพูดให้ เป็นกระบอกเสียงของคนพิการมาพูดแทนว่าพวกเขาทำได้ เป็นเรื่องของแรงบันดาลใจให้กับคนพวกนี้มากกว่า”

(ฐานิตย์ กงจก, สัมภาษณ์, 16 พฤษภาคม 2559)

ทั้งนี้ผู้วิจัยยังพบว่าการกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจนนอกจากจะส่งผลต่อการสื่อสารให้เกิดผลสัมฤทธิ์แล้วยังส่งผลต่อการกำหนดรูปแบบและวิธีการนำเสนอของรายการด้วย ดังนั้นถ้าผู้ผลิตกำหนดกลุ่มเป้าหมายของรายการผิดตั้งแต่ต้นไม่ว่ารูปแบบหรือเนื้อหาของรายการจะดีแค่ไหน การสื่อสารนั้นๆ ก็จะไม่ประสบความสำเร็จ

นอกจากการกำหนดกลุ่มเป้าหมายของรายการจะเป็นเรื่องสำคัญแล้ว ชื่อของรายการก็มีความสำคัญไม่แพ้กันเพราะรายการโทรทัศน์รายการหนึ่งๆ เปรียบเสมือนเป็นสินค้าชนิดหนึ่งที่ต้องมีตราสินค้า (Brand) ที่สามารถสะท้อนความเป็นตัวตนหรือสะท้อนภาพของผลิตภัณฑ์ (Product) ได้ชัดเจนซึ่งในที่นี้ก็คือรายการโทรทัศน์รายการนี้และจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้ผลิตรายการถึงที่มาและความหมายของชื่อรายการโทรทัศน์ Blind Date ทำให้ผู้วิจัยทราบว่าเนื่องจากรายการนี้ต้องการนำเสนอเรื่องราวชีวิตของผู้พิการทางสายตาทั้งในด้านการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพรวมถึงมุมมอง/ ความคิดของผู้พิการทางสายตาผ่านมุมมองของคนตาดีที่ได้เข้าไปใช้ชีวิตร่วมกันใน 1 วันเพื่อแบ่งปัน เรียนรู้และสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน การได้ใช้ชีวิตร่วมกันนี้เองที่

เปรียบเทียบสถานการณ์ออกเดทของคน 2 คนที่ไม่รู้จักกันมาก่อนหรือที่เรียกว่าการนัดบอด (Blind Date) โดยเป็นการนัดบอดของคนตาดีและผู้พิการทางสายตา ชื่อรายการ “Blind Date” จึงเป็นการล้อคำของคำว่า “นัดบอด” และ “นัดกับคนตาบอด” นั่นเอง

“คือตอนที่คิดว่าเราจะทำเรียลลิตี้ (Reality) ที่นำเสนอชีวิตคนตาบอดเราก็แต่รูปแบบรายการว่าเป็นมุมมองของคนตาดีที่มองคนตาบอด มันก็ต้องมองผ่านการไปใช้ชีวิตร่วมกัน เพราะเราคิดว่าเป็นเรียลลิตี้ (Reality) ไปใช้ชีวิตด้วยกันก็เป็นเดทไง คือเดทเนี่ยมันมีเดทประเภทที่ Blind Date คือนัดบอด ไม่รู้จักกันมาก่อนแล้วมาเจอกัน มันใช่ใจ 2 คนนี้ไม่รู้จักกันมาก่อนแล้วมาเจอกันเพราะเราเป็นคนนัดให้เขามาเจอกันแต่เราพอใช้คำว่า “Blind Date” มันโดน เพราะเราไม่ใช่นัดบอดอย่างเดียว เรานัดกับคนตาบอดด้วย “Blind Date” มันจบเลย 2 คำอธิบายทุกอย่าง”

(ช่อผกา วิริยานนท์, สัมภาษณ์, 6 เมษายน 2559)

1.2 รูปแบบและวิธีการนำเสนอของรายการโทรทัศน์ Blind Date

การศึกษาข้อมูลเอกสารเกี่ยวกับการกำหนดรูปแบบรายการโทรทัศน์ ผู้วิจัยพบว่ามีองค์ประกอบ 3 อย่างที่ใช้ในการพิจารณากำหนดรูปแบบ คือ

1. **แก่นรายการหรือสิ่งที่ต้องการนำเสนอกับผู้ชม** โดยรายการโทรทัศน์ Blind Date นี้ ต้องการนำเสนอตัวอย่างผู้พิการทางสายตาที่สามารถดำเนินชีวิตได้ปกติเหมือนคนทั่วไป สามารถดูแลตัวเองได้และเป็นแรงบันดาลใจให้กับบุคคลอื่น
2. **วัตถุประสงค์ของรายการ** ซึ่งรายการโทรทัศน์ Blind Date มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องต่อผู้พิการทางสายตา เปลี่ยนเจตคติทางลบให้เป็นเจตคติทางบวก สร้างกำลังใจและเป็นแรงบันดาลใจให้กับบุคคลอื่นๆ ในสังคมรวมถึงคนพิการอื่นๆ
3. **ความคาดหวังหรือผลที่คาดว่าจะได้รับ** รายการนี้ผู้ผลิตรายการต้องการให้ผู้ชมรับรู้และเข้าใจว่าผู้พิการทางสายตาเป็นอย่างไร สามารถทำอะไรได้บ้าง ต้องการให้ผู้ชมเห็นว่าผู้พิการทางสายตาสามารถใช้ชีวิตได้เหมือนคนปกติและต้องการให้ผู้ชมรู้สึกตื่นเต้น ทั้งและคาดไม่ถึงว่าผู้พิการทางสายตาจะสามารถทำอะไรต่างๆ ได้ด้วยตัวของเขาเอง

ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการทำให้ผู้วิจัยทราบว่าผู้ผลิตรายการนั้นมีความคาดหวังว่ารายการโทรทัศน์ Blind Date จะสามารถทำให้คนในสังคมมีมุมมองความคิดใหม่เกี่ยวกับผู้พิการทางสายตาและมีเข้าใจผู้พิการทางสายตามากขึ้นโดยไม่มองว่าผู้พิการทางสายตาเป็นภาระแต่ให้มองว่าผู้พิการทางสายตาก็คือคนๆ หนึ่งที่เหมือนกับคนปกติทั่วไปเพียงแค่มองไม่เห็นเท่านั้น ทั้งยังสามารถเป็นกำลังใจให้กับบุคคลอื่นๆ ในสังคมได้ด้วย

“เราคาดหวังให้ตัวเราเอง เพื่อนเรา คนรอบข้างเรา พ่อ-แม่เรา ลุง ป้า น้า อาเราและคนที่ดูรายการเข้าใจคนตาบอดมากขึ้น เข้าใจผู้พิการมากขึ้น รายการอาจจะเน้นไปที่คนตาบอด เพราะเรารู้สึกว่าคนที่คนในสังคมไม่เข้าใจมากที่สุดคือคนตาบอด เราก็มองว่าจะให้คนที่ดูรายการนี้เข้าใจว่าจริงๆ แล้วเขาเป็นอย่างไร เขาทำอะไรต่อมิอะไรได้ เพราะดูจากหลายๆ ตอนเขาเตะบอล เขากับข้าว คือเขาใช้ชีวิตเหมือนเรา”

(ประภาพรพรณ สุจิตติ, สัมภาษณ์, 3 พฤษภาคม 2559)

“สิ่งที่พีคาคาดหวังคือคาดหวังให้ผู้ชมเปลี่ยนความคิด เปลี่ยนมุมมอง อยากให้ทุกๆ คนที่ดูรายการนี้แล้วความรู้สึกหดหู่อะไรแบบนั้นหายไป กลับมองอีกมุมหนึ่งว่า เทียบ!!! เขาเก่ง เขาไม่ใช่คนที่ขาดศักยภาพ เขาเป็นคนที่สามารถทำอะไรอีกตั้งหลายอย่างแต่คนเราทั่วไปต่างหากที่ไม่ให้โอกาส”

(สุนันทา ยศขุน, สัมภาษณ์, 23 พฤษภาคม 2559)

เมื่อผู้วิจัยได้พิจารณารูปแบบของรายการโทรทัศน์ “Blind Date” จากการศึกษาด้วยบท (Textual Analysis) เนื้อหารายการโทรทัศน์ Blind Date และศึกษาข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องพบว่ารายการโทรทัศน์ Blind Date มีลักษณะเป็นรายการเรียลลิตี้ (Reality) เนื่องจากเป็นรายการโทรทัศน์ที่ถ่ายทอดเรื่องราวชีวิตจริงของผู้เข้าร่วมรายการหรือแขกรับเชิญอย่างใกล้ชิด นำเสนอความจริง คนจริงและเรื่องจริง (real people doing real things) ซึ่งสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของผู้ผลิตรายการโดยเป็นรายการเรียลลิตี้ (Reality) เพื่อสังคมที่นำเสนอเรื่องราวของผู้พิการทางสายตา (แขกรับเชิญ) บนพื้นฐานของความเป็นจริง นำเสนอเรื่องราวชีวิตจริงผ่านมุมมองของคนตาดีซึ่งเป็นบุคคลผู้มีชื่อเสียง (พิธีกร) โดยพิธีกรรับเชิญจะนัดพบกับแขกรับเชิญตามประเด็นชีวิตในแต่ละตอนพร้อมกับพูดคุยถึงความเป็นอยู่และวิธีการดำเนินชีวิตของแขกรับเชิญให้เห็นมุมมอง โลกทัศน์ ความคิดของแขกรับเชิญและร่วมแบ่งปันประสบการณ์จริงซึ่งกันและกัน สร้างความเข้าใจ เรียนรู้ให้เกิดการยอมรับผู้พิการทางสายตาในทุกมิติเพื่อนำไปสู่การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างเป็นสุข ทั้งนี้เมื่อพิจารณาถึงบริบทของสังคมไทยในปี พ.ศ. 2555 ผู้วิจัยพบว่าในปีนั้นรายการเรียลลิตี้ (Reality) ได้รับความนิยมจากผู้ชมเป็นอย่างมากจึงอาจเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ผู้ผลิตกำหนดรูปแบบของรายการโทรทัศน์ Blind

Date เป็นรายการเรียลลิตี้ (Reality) แต่อย่างไรก็ตามรายการโทรทัศน์ Blind Date นี้ไม่ใช่เพียงแค่รายการเรียลลิตี้ (Reality) ธรรมดาเท่านั้นแต่เป็นรายการเรียลลิตี้ (Reality) กึ่งสารคดีเพราะนอกจากจะนำเสนอเรื่องราวของคนจริง ชีวิตจริงของแขกรับเชิญแล้วยังสอดแทรกความรู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้พิการทางสายตาเอาไว้ด้วย ซึ่งนอกจากผู้ชมจะได้รับรู้เรื่องราวชีวิตของผู้พิการทางสายตาแล้วผู้ชมจะได้รับความรู้เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของผู้พิการทางสายตาด้วย

“เลือกเรียลลิตี้ (Reality) กึ่งสารคดี เพราะต้องการนำเสนอมุมมองใหม่ที่แบบไม่ใช่แค่การสัมภาษณ์ อย่างที่บอกว่าสโลแกนหลักของเราคือ แบ่งปัน เรียนรู้ เข้าใจ ตัวนี้แหละมันคือไม่ใช่แค่การสัมภาษณ์ มานั่งคุย มานั่งเล่า บอกต่อ มันคือการได้แบ่งปัน การแบ่งปันก็คือการสัมภาษณ์ เรียนรู้ก็คือการใช้ชีวิตร่วมกันคือการไปออกเดท การได้ลองใช้ชีวิต การได้ลองให้เป็น ให้คนตาดีไปอยู่ในแบบของคนตาบอดเขาได้เรียนรู้ประสบการณ์จริง พอเขาได้เรียนรู้ได้ใช้ชีวิตจริงกับคนตาบอดเขาจะเกิดความเข้าใจ ซึ่งพิธีกรทุกคนเราไม่ได้ make พี่ไม่เคยบอกพิธีกรว่าจะต้องพูดว่าโอเค รู้สึกดี พี่ไม่เคยเตรียม พี่จะถามสดแล้วถามความรู้สึกจริงๆ ของเขา เขารู้สึกอย่างไร? เขาโอเคไหม? เป็นอย่างไร? อะไรแบบนี้ เพื่อให้ทุกอย่างมันออกมาจาก feeling ของตัวเอง การทำงานมันจึงทำไปด้วยความสนุกเพราะทุกคนทุ่มเท”

(สุนันทา ยศขุน, สัมภาษณ์, 23 พฤษภาคม 2559)

การนำเสนอเนื้อหาของรายการโทรทัศน์ Blind Date ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวบท (Textual Analysis) จากเนื้อหารายการโทรทัศน์ Blind Date แล้วพบว่ารายการโทรทัศน์ Blind Date จะนำเสนอเรื่องราวชีวิตของผู้พิการทางสายตาในแง่มุมต่างๆ เช่น การดำเนินชีวิต การเรียนรู้ การประกอบอาชีพ ครอบครัว การท่องเที่ยวหรือแม้แต่การฟื้นฟูอาชีพต่างๆ จนกว่าจะประสบความสำเร็จ เป็นต้น ซึ่งประเด็นที่ถูกนำเสนอจะแตกต่างกันไปในแต่ละตอนขึ้นอยู่กับเรื่องราวชีวิตของแขกรับเชิญคนนั้นๆ ผู้ผลิตรายการจึงมีหน้าที่ในการคัดเลือกผู้พิการทางสายตา โดยผู้พิการทางสายตาที่ได้รับเลือกให้มาเป็นแขกรับเชิญในรายการนั้นล้วนแต่เป็นผู้ที่มีเรื่องราวชีวิตหรือประเด็นที่น่าสนใจ น่าติดตาม เป็นบุคคลผู้ซึ่งมีทักษะ มีความสามารถในด้านใดด้านหนึ่งอย่างเห็นได้ชัดหรือมีมุมมองความคิดที่น่าสนใจที่สามารถเป็นตัวอย่างให้กับคนอื่นๆ เป็นแรงบันดาลใจหรือสร้างกำลังใจให้กับผู้ชมได้ ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการเกี่ยวกับการเลือกบุคคลเพื่อนำเสนอและการเลือกประเด็นที่จะนำเสนอทำให้ผู้วิจัยทราบว่าการคัดเลือกผู้พิการทางสายตานั้นผู้ผลิตรายการจะค้นหาผู้พิการทางสายตาจากแหล่งต่างๆ ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อบุคคลและสื่ออื่นๆ ทั้งนี้สมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทยก็มีส่วนช่วยในการแนะนำผู้พิการทางสายตาบางส่วนให้กับผู้ผลิตรายการด้วยเช่นกันจึง

อาจกล่าวได้ว่าการค้นหาและคัดเลือกแซกรับเชิญในรายการโทรทัศน์ Blind Date เป็นความร่วมมือกันระหว่างผู้ผลิตรายการและสมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย

นอกจากนี้เมื่อผู้วิจัยลองพิจารณาแซกรับเชิญในรายการแล้วพบว่า มีแซกรับเชิญบางส่วนที่จัดอยู่ในกลุ่มเดียวกัน คือเป็นบุคคลที่มีความสามารถในด้านเดียวกันหลายคน เช่น นักร้อง นักดนตรี นักกีฬา นักเรียน เป็นต้น ผู้วิจัยจึงพิจารณาไปถึงประเด็นที่นำเสนอเรื่องราวของบุคคลเหล่านั้นแล้วพบว่า แม้จะเป็นบุคคลที่มีความสามารถเหมือนกันแต่ประเด็นที่ผู้ผลิตรายการเลือกมานำเสนอในรายการนั้นแตกต่างกันทำให้ประเด็นที่ถูกนำเสนอไม่ซ้ำกันส่งผลให้รายการโทรทัศน์ Blind Date มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้นและสามารถสร้างมุมมองที่หลากหลายมากยิ่งขึ้นด้วย

“สมาคมฯ คนไหนที่เป็นตัวอย่างได้คุณเอาชื่อมา แล้วคนนี่เขาทำอะไร? จุดเด่นๆ เขาทำอะไร? ทีมงานก็ไปรีเสิร์ช (Research) เพิ่มแล้วเราก็มองว่าคนนี่เล่าในมุมนี้ คนนี้เล่าในมุมนี้ แล้วเอาทั้งหมดมาซึ่งเรียงกันให้มุมที่เล่าไม่ชนกัน เช่น ดึงแง่มุมของชีวิตเขาออกมานำเสนอคือการไปเดทกับคนตาบอดครั้งนี้มันไม่ใช่แค่ให้เห็นว่าเขาดูแลตัวเองได้อย่างไรแต่มันต้องเห็นความคิดเขา เห็นคนที่อยู่รอบตัวเขาที่ทำให้เขาเป็นอย่างนี้ได้ซึ่งหลาย case มันเห็นแต่บาง case มันไม่เห็น พอเรามองให้กว้าง เราเอาตัวบุคคลมาเป็นตัวตั้งเราดึงประเด็นของเขาออกมาแล้วทำประเด็นให้ไม่เหมือนกัน”

(ข้อผูกา วิริยานนท์, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2559)

“เกณฑ์การเลือกเรื่องคือเหมือนเราหาเรื่องราวของเขามาก่อนว่าวิถีชีวิตของเขาเป็นอย่างไร แล้วเราก็ลองดูว่าพอจะเล่าเรื่องยังไงได้บ้าง คือคนที่มีเรื่องราว คนที่เราสามารถทำสิ่งที่เขาคิดหรือสิ่งที่เขาทำอธิบายเป็นภาพได้ อย่างสมมุติเราเอาเป็นนามธรรมคือเราได้แค่ความคิดเขามา เขายากทำโน่นทำนี่แต่เราไม่เคยเห็นเขาทำอันนั้นเราก็ไม่เลือก อย่างตอนที่ปั่นป้าขายกล้วยเดี่ยวคือเราก็จับประเด็นว่าเราจะถ่าย เราจะทำประเด็นว่าคนตาบอดทำกับข้าวได้แค่ทำกับข้าวไม่พอมันต้องต่อยอดไปอีกว่าเขาทำกับข้าวเพื่อขายอะไรอย่างนี้”

(ประภาพรพรณ สุจิตใจดี, สัมภาษณ์, 3 พฤษภาคม 2559)

“อาจจะใช้การเสิร์ช (Search) หาเอาบ้าง แต่กลุ่มคนในนั้นก็ไม่ได้มีคนเดียว เราก็อาจจะต้องใช้การคุยก่อน คุยให้หมดทุกคนแล้วดูว่าคนไหนมีเรื่องราว มีจุด conflict จุด peak จุดที่น่าสนใจ คือด้วยความที่เป็นรายการก็ต้องมี content ที่จะดึงดูดคนดูให้อื่นไปด้วย ถ้าคนไหนที่เขามีคนคอย support ตลอด ไม่ต้องดิ้นรน ร่ำรวยอยู่แล้วอะไรอย่างนี้ก็ไม่มีความน่าสนใจที่จะทำให้คนดูรู้สึกว่าเขาเก่งด้วยตัวเอง เราก็จะต้องมาคัดกรองอีกทีว่าคน

ไหนที่เขาสำเร็จ ณ ตอนนี้ แต่กว่าที่เขาจะสำเร็จเขาต้องใช้ความสามารถของตัวเองไม่ใช่ว่า อยู่บนกองเงินกองทองแล้วได้เกียรติยศชื่อเสียงมันไม่น่าสนใจ อย่างคนที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน เราเลือกให้มุมที่นำเสนอไม่เหมือนกันแต่ทุกคนมันมีจุด peak ไม่เหมือนกัน บางคนเขาไป peak ในจุดที่กว่าจะมาถึงจุดนี้มันยากต้องผ่านด่าน ผ่านการตู่ถูกเหยียดหยาม ฟันฝ่า ความคิดของคนแต่บางคนถ้าเขารู้สึกแยกับตัวเอง แยกับความพิการของตัวเองเขาต้องฝ่า ด่านตัวเองให้ได้ก่อน คนนี้เราจะมุ่งไปอีกด้านนี้ คนนี้เราจะนำเสนออีกด้านนี้ประมาณอย่าง นี้”

(สุนันทา ยศขุน, สัมภาษณ์, 23 พฤษภาคม 2559)

เมื่อผู้วิจัยลองพิจารณาเพิ่มเติมไปถึงพิธีกรที่มาออกรายการในแต่ละตอนพบว่าพิธีกรในแต่ละ ตอนจะไม่ซ้ำกันเลย คือรายการนั้นนอกจากจะเปลี่ยนแขกรับเชิญแล้วยังเปลี่ยนพิธีกรทุกสัปดาห์ด้วย จึงเหมือนเป็นการย้ำให้เห็นว่าแต่ละคู่ที่มาเจอกันเป็นคู่เดทของใครของมันและอีกสิ่งหนึ่งที่ผู้วิจัย ค้นพบคือทั้งแขกรับเชิญและพิธีกรที่มาเป็นคู่เดทกันนี้จะมีสิ่งที่สนใจ มีความสนใจหรือเป็นผู้ที่มีความสามารถ/ เชี่ยวชาญในด้านใดด้านหนึ่งร่วมกัน เช่น ความสนใจในเรื่องงานฝีมือเหมือนกัน (คุณ สมสรวง กองเงินกับคุณซาร่า เล็กจ) ความชอบในการท่องเที่ยวเหมือนกัน (คุณกฤษฎา เกียรติทองทวี กับ 3 พิธีกรจากรายการเที่ยวไทย) หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการทำอาหารเหมือนกัน (คุณสมนึก กัญญาเงินกับคุณยิ่งศักดิ์ จงเลิศเจษฎาวงศ์) เป็นต้น ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการทำให้ผู้วิจัย ทราบว่าการที่คู่เดท (พิธีกรและแขกรับเชิญ) ในแต่ละตอนเป็นบุคคลที่มีความสนใจในสิ่งเดียวกันหรือ มีประสบการณ์ร่วมกันนั้นจะส่งผลให้การสื่อสารประสบความสำเร็จได้ ซึ่งเมื่อผู้วิจัยได้ลองพิจารณาถึง ประเด็นดังกล่าวก็พบว่าพิธีกรและแขกรับเชิญมีประสบการณ์ในเรื่องเดียวกัน บทสนทนาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในรายการจะค่อนข้างเป็นข้อมูลเชิงลึกสำหรับประเด็นนั้นๆ ซึ่งมีหลายตอนที่ผู้ผลิตรายการ ต้องมีคำอธิบายเพิ่มเติมให้ผู้ชมด้วยเพราะหากผู้ชมไม่ได้เป็นผู้ที่สนใจในประเด็นนั้นอาจจะไม่เข้าใจใน บทสนทนาที่เกิดขึ้น ผู้ผลิตรายการจึงต้องค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมมาอธิบายเพื่อให้ผู้ชมเกิดความเข้าใจ มากยิ่งขึ้นนั่นเอง ทั้งนี้ผู้วิจัยยังได้สังเกตภาษากายหรืออวัจนภาษาของทั้งพิธีกรและแขกรับเชิญใน รายการพบว่าทั้งคู่จะมีใบหน้ายิ้มแย้ม แววตา และอากัปกิริยาอื่นๆ ที่แสดงออกถึงความสุขจากการได้ เล่าเรื่องราวหรือแลกเปลี่ยนประสบการณ์ต่างๆ ซึ่งกันและกัน

“เพื่อให้รายการมีความน่าสนใจพื้ก็เลยเสนอรูปแบบใหม่คือเปลี่ยนพิธีกรทุกอาทิตย์ ไม่ใช่ พิธีกรประจำแล้วเลือกพิธีกรที่มีความเกี่ยวข้องกับ case นั้นๆ ทำให้การพูดคุยกันมันลึกซึ้ง เช่น case คุณแม่ที่เลี้ยงลูกก็ไปเชิญหมิวที่เป็นแม่มาสัมภาษณ์หรือคนตาบอดที่เล่นกีฬา ก็ไป เอาแอนดี้ซึ่งเป็นคนเล่นกีฬาแล้วเคยมีอุบัติเหตุแขนพิการต้องหยุดใช้งานอะไรอย่างนี้ คือเรา

สร้าง ความเชื่อมโยงของผู้ดำเนินรายการในแต่ละตอน เพราะฉะนั้นความยากของทีมงานคือหา case มาก่อนแล้ว list รายชื่อว่ามีพิธีกรคนไหนเหมาะกับ case นี้ อาจจะไม่ได้เหมาะสมตรงๆ แต่แค่หาบางมุมที่ให้นั้นมาเสียบกันได้ค่ะ”

(ข้อผูก วิทยานนท์, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2559)

“พิธีกรรายการนี้เลือกคนมีชื่อเสียงก่อนไม่ต้องดังมากแต่คนต้องรู้จัก เอาตรงๆ คือตาบอดแล้ว unknown แล้วไม่มีคนรู้จัก หน้าตาก็ไม่ได้ดี แล้วยังเลือกดาราก็ไม่ดังอีกใครจะดูเพราะรายการนี้เราต้องการให้คนดู เราก็จะเลือกที่ระดับความดังกับสิ่งที่เขาทำกับเรื่องราวต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของเขา เหมือนตอนท่องเที่ยวที่เราเลือกเที่ยวไทย รายการเขาตั้งระดับหนึ่งเขาเคยเที่ยวในมุมมองของเขา พอเขาได้มาเที่ยวเกี่ยวกับคนตาบอดเขาก็จะมีมุมมองหนึ่งที่สามารถเอาไปต่อยอดกับตัวเขาได้และเราดูเราก็ต่อยอดได้เหมือนกัน”

(ประภาพรพรณ สุจิตติ, สัมภาษณ์, 3 พฤษภาคม 2559)

จากการสัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการเกี่ยวกับประเด็นเรื่องการนำเสนอทำให้ผู้วิจัยทราบว่าในการนำเสนอเรื่องราวของผู้พิการทางสายตาที่เป็นแขกรับเชิญในรายการโทรทัศน์ Blind Date ผู้ผลิตรายการมีการติดต่อเพื่อสัมภาษณ์แขกรับเชิญเบื้องต้นเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ เรื่องราวชีวิตที่น่าสนใจของแขกรับเชิญคนนั้นๆ เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาเขียนบทรายการโดยนำเรื่องราวหรือประเด็นที่น่าสนใจในชีวิตของแขกรับเชิญมาเขียนเป็นบทรายการซึ่งอาจจะเป็นเรื่องการค้าขายชีวิตการประกอบอาชีพหรือการฟันฝ่าอุปสรรคต่างๆ จนประสบความสำเร็จในชีวิต เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้เนื้อหาของรายการมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้นผู้ผลิตรายการยังได้มีการกำหนดให้มีการทำกิจกรรมหรือสร้างสถานการณ์ขึ้นมาเพื่อให้แขกรับเชิญได้แสดงความสามารถของตนหรือเป็นการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างแขกรับเชิญและพิธีกร ซึ่งนอกจากจะทำให้รายการมีความน่าสนใจมากขึ้นแล้วยังส่งผลให้พิธีกร/ ผู้ชมเกิดความรู้สึกตื่นเต้นกับการได้เห็นความสามารถของแขกรับเชิญที่อาจจะไม่คาดคิดมาก่อนว่าแขกรับเชิญจะทำได้ เช่น ตอน “Strike in the Life” ที่มีการแข่งขันโยนโบว์ลิ่งระหว่างแขกรับเชิญและพิธีกรหรือตอน “บันไดเสียง บันไดฝัน” ที่มีการแสดงคอนเสิร์ตร่วมกันระหว่างแขกรับเชิญและพิธีกร เป็นต้น

“คนทำรายการส่วนใหญ่จะชอบบอวยคนตาบอด พี่บอกจะมาบอวยทำไม? ฉันไม่เชื่อ ฉันต้องเห็นก่อนว่าเขาทำได้จริงๆ ให้เขาพิสูจน์ตัวเองว่าเขาทำได้นั้นแปลว่าเขาจะต้องสาธิตผ่าน situation ต่างๆ case 1 case ต้องมี situation หรือเหตุการณ์บางอย่างที่เป็นเหมือนการสาธิตให้คนดูรู้สึก wow ว่าเขาทำได้เป็นเรื่องเล็กๆ ดึงขึ้นมาอันนี้จะเป็นสีสันเป็นฉากร่าๆ ในแต่ละครั้งที่ทำรายการเราต้องหา situation ที่มันอยู่ในชีวิตจริงของ case นั้น ส่วนพิธีกร

เนี่ยใช้ความเป็นตัวของตัวเองเลย คุณเป็นตัวแทนของประชาชนคนหนึ่งที่ได้เดินเข้าไปหาคนตาบอดด้วย concept แบบเวทนานิยม คุณสงสัยอะไร คุณตกใจอะไร คุณอยากรู้อะไร คุณก็เป็นธรรมชาติของคุณ”

(ข้อฝึก วิริยานนท์, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2559)

“ในการถ่ายทำรายการมันมีสคริปต์ คือการ guideline คำถามและคำตอบซึ่งไม่ได้คิดขึ้นเอง คำตอบมาจากการที่เราสัมภาษณ์ไว้ก่อนแล้ว ซึ่งเอามาขมวดว่าเขาตอบอะไรไปบ้างแล้วเอามาใส่เป็นช่วงเบรคแรก เบรคสอง เบรคสามเพื่อให้อารมณ์ของการนำเสนอของรายการมันน่าสนใจ ซึ่งเราไม่เคย make นะ เราเอาคำตอบที่จริงทุกอย่างแล้วก็ไม่ใช่จะให้เขาตอบตามสคริปต์เป๊ะ เวลาถ่ายทำเราจะปล่อยไหลที่หน้ากองจริงๆ เขาพูดอะไรเสริมเข้ามาซึ่งมันดีกว่าที่เราเตรียมไว้เราก็เอาตรงนี้ด้วยเพราะเขาตอบโอเค มันใช่ คนดูดูแล้วใช้ที่สุด”

(สุนันทา ยศขุน, สัมภาษณ์, 23 พฤษภาคม 2559)

อย่างไรก็ตามแม้ว่าการนำเสนอจะให้ความสำคัญกับเรื่องราวหรือประเด็นที่น่าสนใจของแขกรับเชิญเป็นหลัก แต่ยังมีอีกสิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญไม่ต่างกันนั่นคือเรื่องของการออกแบบภาพที่จะนำเสนอเรื่องราวต่างๆ ของแขกรับเชิญ เพราะสื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่นำเสนอด้วยภาพเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นภาพที่นำเสนอจึงต้องสามารถเล่าเรื่องราว ถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึกของแขกรับเชิญได้ดี ซึ่งในประเด็นนี้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้กำกับรายการซึ่งมีหน้าที่ในการออกแบบภาพต่างๆ ที่ใช้ถ่ายทอดเรื่องราวในการนำเสนอทั้งหมด ทำให้ผู้วิจัยทราบว่าในการออกแบบภาพผู้กำกับต้องทำความเข้าใจกับบทรายการทั้งหมดและต้องทราบข้อมูลภูมิหลังของแขกรับเชิญและพิธีกรก่อนเพื่อที่จะสามารถเล่าเรื่องหรือถ่ายทอดความเป็นตัวตนของพวกเขาให้สะท้อนออกมาเป็นภาพได้ ทั้งยังต้องมีความเข้าใจในรูปแบบรายการและวัตถุประสงค์ของรายการด้วยว่าเป็นอย่างไรเพื่อจะได้สามารถเล่าเรื่องให้เป็นภาพได้ตรงกับรูปแบบรายการและตรงกับวัตถุประสงค์ของรายการ เช่น รูปแบบรายการโทรทัศน์ Blind Date เป็นการออกเดทกันของคน 2 คนที่ไม่รู้จักกันมาก่อนดังนั้นภาพที่จะนำเสนอจึงต้องแสดงให้เห็นถึงการเดินทางของคน 2 คนที่มาจากต่างสถานที่แล้วมาพบกันตามสถานที่ที่นัดกันไว้ หรือวัตถุประสงค์ของรายการที่ต้องการให้คนไทยทั้งประเทศมีมุมมองใหม่ต่อผู้พิการทางสายที่ไม่ใช่ภาระของสังคมดังนั้นภาพที่จะนำเสนอจึงต้องแสดงให้เห็นถึงความสามารถของแขกรับเชิญที่สามารถทำสิ่งต่างๆ ได้เองซึ่งไม่แตกต่างจากคนทั่วไป หรือมีภาพที่นำเสนอการทดสอบความสามารถของพิธีกรในการทำสิ่งเดียวกันกับแขกรับเชิญ เป็นต้น

“อันดับแรกต้องรู้ก่อนว่าแฮกรับเชิญและพิธีกรคือใคร ต้องรู้ background ทั้งคู่ก่อนว่าเรามีพื้นฐานกันมาอย่างไร มีกิจกรรมอะไรที่จะทำด้วยกันเหมือนต้องคิดการติดต่อไว้ล่วงหน้าว่าจะติดต่ออย่างไรให้มันดี สองหาสถานที่ที่เราจะถ่ายที่ไหน จะเปิดรายการยังไงเพราะรายการนี้ไม่เหมือนรายการทั่วไปที่มาเยือนพูดแล้วก็ถ่ายไปแต่ต้องให้เห็นว่ามันเป็นการเดินทางของคน 2 คนมาเจอกัน เราสามารถเล่าได้ว่าเห็นเขาตั้งแต่เดินลงรถมา เดินเข้าโรงแรม บลาๆ มันต้อง design shot ก่อนข้างเยอะเหมือนกันที่สำคัญคือมันต้องสวย”

(ฐานิตย์ กงจก, สัมภาษณ์, 16 พฤษภาคม 2559)

ทั้งนี้จากเนื้อหาทรายการโทรทัศน์ Blind Date ผู้วิจัยพบว่านอกจากภาพที่ถูกนำเสนอจะสามารถถ่ายทอดเรื่องราวของแฮกรับเชิญหรือกิจกรรมต่างๆ ที่ทำร่วมกันระหว่างแฮกรับเชิญและพิธีกรแล้ว ในรายการโทรทัศน์ Blind Date ยังมีภาพที่สามารถถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกของคนทั้งคู่ด้วยอาจจะเป็นภาพในมุมเฉล ภาพที่ไม่ได้ตั้งใจให้เกิดขึ้น ภาพที่ไม่ได้มีการเตรียมการไว้ล่วงหน้าแต่เป็นภาพที่เกิดขึ้นเองซึ่งเป็นภาพที่ทำให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกต่างๆ ร่วมตามไปด้วยทั้งความสุข รอยยิ้ม และเสียงหัวเราะ ภาพที่ถูกนำเสนอเหล่านี้ช่วยทำให้รายการโทรทัศน์ Blind Date มีหลากหลายมิติ หลากหลายอารมณ์ มีความกลมกล่อมมากยิ่งขึ้นถือเป็นการเพิ่มรรถรสให้กับผู้ชมด้วยอีกทางหนึ่ง เพราะนอกจากผู้ชมจะได้ความรู้เกี่ยวกับผู้พิการทางสายตาแล้ว ผู้ชมจะยังได้ชมภาพที่อบอุ่น น่ารัก ได้เห็นความเป็นตัวตนของทั้งแฮกรับเชิญและพิธีกรด้วย ซึ่งอารมณ์ความรู้สึกต่างๆ ที่เกิดขึ้นนี้ล้วนแต่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในระหว่างถ่ายทำทั้งสิ้น ซึ่งสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของผู้กำกับรายการที่ตั้งใจเก็บภาพต่างๆ เหล่านี้ไว้เพื่อช่วยสร้างความรู้สึกของผู้ชมในขณะที่รับชมรายการ

“ที่จะเก็บ shot ที่เป็น scene อารมณ์ เช่น เราอาจจะเห็นแคมมือจับกัน พาไปโน่นไปนี่ไม่ต้องเห็นหน้าก็ได้ เล่นก็ต่าร์ด้วยกัน ปรบมือ ยิ้ม หัวเราะ เราก็ถ่ายมาสวยๆ มาทำ slow มาทำเป็น shot อารมณ์ซึ้งๆ น่ารักๆ รายการมันก็จะดูไม่แข็ง shot พวกนี้สำคัญคนดูเห็นแล้วเขาก็จะรู้สึกว่ามันอยู่ด้วยกันได้จริงๆ มันมีความสุขด้วยกันได้จริงๆ มันกินข้าวด้วยกันได้จริงๆ อะไรอย่างนี้”

(ฐานิตย์ กงจก, สัมภาษณ์, 16 พฤษภาคม 2559)

แม้ว่าผู้ผลิตรายการจะมีการเขียนบทและออกแบบภาพไว้แล้วตั้งแต่ขั้นก่อนการผลิตแต่ในระหว่างการถ่ายทำหรือขึ้นหลังการผลิตก็อาจมีการเปลี่ยนแปลงบทรายการได้ทั้งนี้เนื่องจากหลายสาเหตุด้วยกัน เช่น มีสถานการณ์ที่ไม่คาดคิดเกิดขึ้นในระหว่างถ่ายทำ สถานที่ไม่เอื้ออำนวย มีเสียงรบกวนหรือในบางครั้งมีสถานการณ์บางอย่างที่เกิดขึ้นระหว่างแฮกรับเชิญและพิธีกรที่น่าสนใจมากกว่าที่เตรียมไว้ เป็นต้น ซึ่งการที่ผู้ผลิตรายการเปลี่ยนแปลงบทรายการในระหว่างถ่ายทำนั้น

เพื่อให้มีความสมบูรณ์ของเนื้อหาที่ต้องการนำเสนอมากที่สุดและในระหว่างการถ่ายทำจะมีการสัมภาษณ์ความรู้สึกของพิธีกรเป็นระยะๆ เพื่อให้ได้ความรู้สึกที่แท้จริงของพิธีกรหรือบางคำตอบที่พิธีกรตอบมีความน่าสนใจก็เป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้มีการเปลี่ยนบทรายการในชั้นหลังการผลิตด้วย หากผู้ผลิตรายการมีความเห็นว่าประเด็นหรือสิ่งที่พิธีกรพูดถึงนั้นมีความน่าสนใจมากกว่า

“ขึ้นก่อนการผลิตมันจะได้ภาพมาประมาณ 70% วางโครงไว้ทั้งหมดเห็นภาพเกือบหมดเลยนะคะ แล้วไปถ่ายทำจะมีอีก 30% ที่เกิดขึ้น ณ พื้นที่เราก็ก่อนเข้าไปพอลกลับมาเอาเข้าห้องตัดต่อเขาอาจจะรี้อ script ที่เราเคยวางไว้ก็ได้ คนตัดต่อกับโปรดิวเซอร์ก็จะวางโครงขึ้นมาใหม่”

(ข้อผูก วิทยานนท์, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2559)

“พอไปถึงหน้างานแล้วเห็นแบบนี้ครีเอทีฟก็จะดูว่าเขาควรจะเพิ่มอะไร การถ่ายทำจะถ่ายสลับๆ กันไปคือต้องให้พิธีกรไปดู ดูเสร็จเราก็กัดสลับให้เขาได้พูดความรู้สึกมันจะได้ feeling ของเขากับสิ่งที่เขาเห็น ภาพก็ได้ด้วย อย่างคำถามที่พิธีกรถามแขกรับเชิญก็เป็นบทสนทนาที่เกิดขึ้นเองคือเขาก็จะมีความสงสัยส่วนตัว พี่ถึงบอกว่าตอนที่เรานำพิธีกร เราก็กัดดูว่าเขาสนใจในเรื่องนี้จริงหรือเปล่า ไม่งั้นเขาก็ไม่สงสัย เขาก็ไม่ถาม”

(ประภาพรณ สุกใจดี, สัมภาษณ์, 3 พฤษภาคม 2559)

“ที่หน้างานมีการปรับเปลี่ยนตลอดเวลาอะ สมมุติที่ต้องการเพิ่มประเด็นเพราะประเด็นนี้มันยังไม่หนักพอ สักพักผู้กำกับเพิ่มอีก โปรดิวเซอร์เพิ่มอีกทุกอย่างมันจะเกิด ณ ตอนนั้นหมดเลยมีการเปลี่ยนแปลงได้ตลอด สภาพกองถ่ายจะมีความวุ่นวาย ทีมงานทุกคนต้อง active พอถ่ายๆ ไป script ตรงนี้ไม่เวิร์คต้องตัดประเด็นนี้ เวลาไม่พอแล้วต้องตัดเลยอะไรอย่างนี้”

(สุนันทา ยศขุน, สัมภาษณ์, 23 พฤษภาคม 2559)

นอกจากนี้เมื่อได้สัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการทำให้ผู้วิจัยทราบว่าเนื่องจากรายการโทรทัศน์ Blind Date ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันสร้างเสริมสุขภาพคนพิการ (สสพ.) สถาบันโทรทัศน์ไทยพีบีเอส (Thai PBS) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) และสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) โดยมีสมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทยเป็นผู้จ้างผลิต ดังนั้นทำให้ในชั้นก่อนการผลิตและชั้นหลังของการผลิตจะต้องมีการประชุมหารือกันเสมอเพื่อช่วยกันพิจารณาถึงประเด็นที่นำเสนอในแต่ละตอนว่ามีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร โดยผู้เข้าร่วมประชุมจะเป็นตัวแทนจากหน่วยงานต่างๆ ที่เป็นผู้สนับสนุนและเป็นผู้จ้างผลิตรายการรวมถึงบริษัท เอยู คอมมิวนิเคชั่น จำกัด ด้วยในฐานะของผู้ผลิตรายการซึ่งการประชุมแต่ละครั้งจะเป็นการหารือร่วมกันถึงความเหมาะสมของเนื้อหาหรือประเด็นที่นำเสนอเพราะเรื่องของผู้พิการทางสายตาเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน ผู้ผลิตรายการ

จึงต้องมีความเข้าใจผู้พิการทางสายตาทันทีอย่างแท้จริง เข้าใจในวัฒนธรรมของเขาและเข้าใจในตัวตนของเขาที่ไม่ใช่เข้าใจในแบบเวทนานิยม การประชุมร่วมทุกฝ่ายนี้จึงส่งผลดีในเรื่องของความเข้าใจกันทุกฝ่ายทำให้ผลงานที่ถูกนำเสนอขึ้นมีความถูกต้องและสมบูรณ์มากที่สุดและการประชุมร่วมทุกฝ่ายนี้เองก็เป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้รายการโทรทัศน์ Blind Date มีการเปลี่ยนแปลงบทรายการอยู่เสมอทั้งในขั้นก่อนการผลิตและหลังการผลิต

“ทีมงานต้อง research มาหมด แล้วทำเป็น script เรียกประชุมแล้ว committee ก็ brainstorm กันซึ่งต้องทำแบบนี้ทุกตอนมีไต่ไปทำใหม่หลายครั้งเราก็ต้องแก้ตาม บางตอนขายไม่ผ่านหรือทั้งหมดเลยแต่ว่าอันนั้นคือแค่ script เฉยๆ นะคะไม่ใช่ที่ถ่ายทำแล้วแต่ว่าพอตัดต่อมาแล้วก็ต้องเรียกประชุมและให้ตรวจด้วยนะ มีแก้ด้วย สิ่งตัดต่อใหม่ก็มี ถ่ายใหม่ทั้งตอนก็มีเพราะที่ถ่ายมาแล้วมันไม่โอเคสุดท้ายก็ทิ้งแล้วก็ถ่ายใหม่ คือพูดง่ายๆ คือ committee จะช่วยทำให้มุมมองของผู้ผลิตรายการกว้างขึ้นเพราะว่าเป็นผู้แทนจากองค์กรต่างๆ เขาก็จะมองในมุมมองของเขา เราทำเรื่องคนพิการมันมีบางเรื่องที่ sensitive ซึ่ง committee ก็จะช่วยมองแต่บางครั้งสิ่งที่เขาบอกให้ทำ มันทำไม่ได้ เขาไม่รู้วิธีการทำโทรทัศน์ หน้าที่เราก็คือรับฟัง ค่อยๆ ชี้แจง เขาเองก็ได้เรียนรู้การผลิต เราเองก็ได้เรียนรู้มุมมองของคนพิการและก็เรียนรู้วิธีที่จะ compromise”

(ข้อผูก วิทยานนท์, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2559)

เราจะเห็นได้ว่าถ้าจะเป็นรายการโทรทัศน์ที่ได้เผยแพร่ออกอากาศให้ผู้ชมรับชมนั้นไม่ใช่เรื่องง่ายทุกขั้นตอนล้วนแต่มีความสำคัญทั้งสิ้นและเมื่อได้รายการมาแล้วสิ่งที่ต้องทำต่อไปนั้นก็คือเรื่องของเวลาออกอากาศนั่นเอง ไม่ว่าจะรายการนั้นจะมีความน่าสนใจ มีคุณค่าต่อสังคมมากเพียงใดแต่หากได้ออกอากาศในเวลาที่ไม่เหมาะสมก็เป็นเรื่องยากพอสมควรที่จะทำให้รายการนั้นๆ เป็นที่รู้จักและชื่นชอบของผู้ชม สำหรับรายการโทรทัศน์ Blind Date แม้ว่าจะได้ออกอากาศ ทุกวันเสาร์ เวลา 18.30-19.00 น. ทางสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส (Thai PBS) แต่กว่าจะได้เวลาที่เหมาะสมนั้นก็ต้องใช้เวลาพอสมควร ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการทำให้ผู้วิจัยทราบว่านอกจากทางสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส (Thai PBS) จะเป็นผู้สนับสนุนในเรื่องของงบประมาณแล้ว ทางสถานีฯ ยังมีส่วนช่วยในเรื่องของเวลาออกอากาศด้วย

“ต้องขอบคุณ Thai PBS สถานีเองเขาก็ให้ความสำคัญกับรายการนี้ การทำรายการโทรทัศน์ให้ประสบความสำเร็จมันต้องได้ออกอากาศในเวลาที่ใช้ด้วย เมื่อออกอากาศแล้วเนี่ยโทรทัศน์มันมีอยู่ 6 ช่อง 3 5 7 9 11 และ Thai PBS ยังไม่นับเคเบิลซึ่งคือคู่แข่งเราหมดนะ เราต้อง

ชัดเจนนะคะว่าเมื่อเราออกอากาศไปใครคือกลุ่มเป้าหมายของเราเพราะรีโมทมันกดเปลี่ยนช่องได้ การเลือกเวลาออกอากาศจึงต้องลงรายละเอียดและใส่ใจด้วยเช่นกัน”

(ข้อผูก วิทยานิพนธ์, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2559)

จากผลการวิจัยในส่วนที่ 1 นี้ทำให้ทราบถึงความเป็นมา รูปแบบและวิธีการนำเสนอของรายการโทรทัศน์ Blind Date รวมถึงเข้าใจถึงแนวทางในการสร้างสรรค์รายการที่ส่งเสริมบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาด้วย ซึ่งแนวทางในการสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์ Blind Date สามารถสรุปเป็นแผนภาพได้ดังแผนภาพที่ 1 ทั้งนี้ผลการวิจัยในส่วนต่อไปนั้นผู้วิจัยจะได้นำเสนอให้เห็นว่าบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาที่ถูกนำเสนอผ่านรายการโทรทัศน์ Blind Date มีลักษณะเป็นอย่างไร

ส่วนที่ 2 บทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาที่ถูกนำเสนอผ่านรายการโทรทัศน์ “Blind Date”

จากการศึกษาข้อมูลเอกสารและข้อมูลบุคคลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการเกี่ยวกับแนวทางในการสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์ที่ส่งเสริมบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตา ผู้วิจัยพบว่าแนวทางในการนำเสนอของรายการโทรทัศน์ Blind Date นั้นเป็นการเล่าเรื่องราวชีวิตของผู้พิการทางสายตาผ่านแง่มุมต่างๆ ของชีวิตซึ่งเนื้อหาหรือประเด็นที่นำเสนอจะแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับเรื่องราวในชีวิตของผู้พิการทางสายตาแต่ละบุคคล

อย่างไรก็ตามในส่วนที่ 2 นี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาในแต่ละตอนโดยละเอียดด้วยวิธีการศึกษาตัวบท (Textual Analysis) จากเนื้อหารายการโทรทัศน์ Blind Date จำนวน 24 ตอนจากช่องทางการเผยแพร่แบบย้อนหลังผ่านทางเว็บไซต์ www.youtube.com เพื่อศึกษาบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาที่ถูกนำเสนอผ่านเนื้อหารายการโทรทัศน์ Blind Date ซึ่งผู้วิจัยเก็บข้อมูลเนื้อหารายการในแต่ละตอน มีรายละเอียดดังนี้

1. ตอน “ช่างไม้ ทักษะอาชีพคนตาบอด” ออกอากาศเมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2555

พิธีกร คุณภาณุเดช วัฒนสุขชาติ (ตุ๊ก)

แขกรับเชิญ คุณประมวล หวานคำ

เนื้อหาโดยสรุป

คุณประมวล หวานคำ ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาอาชีพคนตาบอดและเจ้าของโรงงานเฟอร์นิเจอร์ไม้ที่ต้องกลายเป็นผู้พิการทางสายตาหลังจากมีอาการจอประสาทตาเสื่อมเมื่ออายุ 4 ขวบ และส่งผลให้ปัจจุบันคุณประมวลตาบอดสนิท แม้ว่าดวงตาทั้ง 2 ข้างจะมองไม่เห็นแต่คุณประมวลก็ยัง

สามารถบริหารโรงงานเฟอร์นิเจอร์ไม้แห่งนี้มาแล้วกว่า 23 ปีซึ่งผลงานจากโรงงานแห่งนี้ล้วนเกิดจากฝีมือของผู้พิการทางสายตาทั้งสิ้น โดยพนักงานทุกคนจะได้รับการฝึกฝนจนเกิดความชำนาญและผ่านการทดสอบจนมั่นใจแล้วว่าสามารถปฏิบัติงานได้จริงเพื่อป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นได้ในระหว่างปฏิบัติงาน ทั้งนี้คุณประมวณยังได้กล่าวไว้ว่าพวกเขาไม่ได้ต้องการความสงสารหรือความเห็นใจแต่สิ่งที่คุณต้องการมากที่สุดคือโอกาสจากสังคม

ตัวบทรายการและการวิเคราะห์ตัวบท

กรอบประสบการณ์เรื่องงานเฟอร์นิเจอร์ไม้

ตารางที่ 4.1 บทโทรทัศน์รายการ Blind Date ตอน “ช่างไม้ ทักชะอาชีพคนตาบอด”

ภาพ	เสียง
	<p>คุณตุ๊ก เป็นความฝันตั้งแต่เด็กแล้วอยากเป็น Interior Designer มีความรู้สึกทุกครั้งที่ได้จัดบ้าน ออกแบบอะไรสักอย่าง เมื่อเราเห็นผลงาน เรามีความสุข เฟอร์นิเจอร์ที่ทำให้รู้สึก Homey รู้สึกอบอุ่นต้องมีไม้ประกอบ งานบางอย่างที่ผมต้องมีเฟอร์นิเจอร์ผสมอยู่เสมอ</p>

ภาพการแนะนำตัวของคุณตุ๊ก ภาณุเดช วัฒนสุชาติ เป็นภาพภายในห้องทำงานของคุณตุ๊ก โดยคุณตุ๊กกำลังนั่งออกแบบงานด้วยความตั้งใจ เป็นภาพมุมสูงที่สะท้อนให้เห็นถึงความมุ่งมั่น ตั้งใจของคุณตุ๊กในการทำสิ่งนั้นๆ และจากบทสัมภาษณ์ของคุณตุ๊กทำให้ทราบว่าคุณตุ๊กมีความฝันที่อยากเป็น Interior Designer ตั้งแต่เด็กๆ ซึ่งปัจจุบันคุณตุ๊กทำหน้าที่ออกแบบฉากและอุปกรณ์ประกอบฉากในละครและรายการโทรทัศน์ต่างๆ มากมาย ทั้งนี้คุณตุ๊กยังชื่นชอบในงานเฟอร์นิเจอร์ไม้เป็นพิเศษเนื่องจากให้ความรู้สึกที่อบอุ่น จากตัวบทที่ปรากฏในส่วนนี้สะท้อนให้เห็นว่าคุณตุ๊ก ภาณุเดช วัฒนสุชาติ เป็นผู้ที่มีความตั้งใจและความมุ่งมั่นในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ ทั้งนี้จากประสบการณ์ทำงานที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบฉากต่างๆ ส่งผลให้คุณตุ๊กเป็นผู้เชี่ยวชาญ มีความรู้ มีทักษะและมีประสบการณ์ด้านเฟอร์นิเจอร์ไม้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณประมวล ผมนายประมวล หวานคำ ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาอาชีพคนตาบอด ปากเกร็ด งานเฟอร์นิเจอร์นี่นะ คนตาบอดก็สามารถที่จะสัมผัสแล้วทำขึ้นมาด้วยตัวเองได้ เราสามารถทำงานนี้ได้ ไกล่เคียงคนปกติ</p>

ภาพการแนะนำตัวของคุณประมวล หวานคำ เป็นภาพของคุณประมวลที่ยืนอยู่ภายในโรงงานเฟอร์นิเจอร์ไม้ของเขา โดยมีฉากหลังของภาพเป็นกองไม้อัดที่รอคอยการนำไปผลิตเป็นโต๊ะ ซึ่งเป็นขนาดภาพปานกลาง (medium shot) แต่เป็นมุมลึกที่เห็นองค์ประกอบของฉากได้อย่างชัดเจน ภาพนี้สะท้อนให้เห็นถึงความพร้อมในการเตรียมการผลิตโต๊ะของโรงงานเฟอร์นิเจอร์ไม้ที่คุณประมวลเป็นเจ้าของซึ่งเป็นผู้พิการทางสายตา และจากบทสัมภาษณ์ของคุณประมวลที่กล่าวว่า “งานเฟอร์นิเจอร์นี่นะ คนตาบอดก็สามารถที่จะสัมผัสแล้วทำขึ้นมาด้วยตัวเองได้ เราสามารถทำงานนี้ได้ ไกล่เคียงคนปกติ” แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่น ความตั้งใจของคุณประมวลในการประกอบอาชีพช่างไม้และแสดงเจตจำนงที่ชัดเจนว่าผู้พิการทางสายตาสามารถประกอบอาชีพช่างไม้ได้จริงและผลงานที่ได้ไม่แตกต่างจากคนที่มีสายตาปกติ ทั้งนี้จากประสบการณ์ในการบริหารงานโรงงานเฟอร์นิเจอร์ไม้ของคุณประมวลมากกว่า 23 ปีสะท้อนให้เห็นว่าคุณประมวล เป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในด้งานเฟอร์นิเจอร์ไม้อย่างมาก

ในการวิเคราะห์ตัวบทเกี่ยวกับกรอบประสบการณ์เรื่องงานเฟอร์นิเจอร์ไม้ของผู้พิการทางสายตาที่เป็นแขกรับเชิญและพิธีกรรายการในตอน “ช่างไม้ ทักษะอาชีพคนตาบอด” ผ่านภาพและเสียงที่ปรากฏในรายการผู้วิจัยพบว่าคุณตุ๊ก ภาณุเดช วัฒนสุชาติ (พิธีกร) และคุณประมวล หวานคำ (แขกรับเชิญ) ต่างเป็นผู้ที่มีกรอบประสบการณ์ใกล้เคียงกันในเรื่องของงานเฟอร์นิเจอร์ กล่าวคือคุณตุ๊กมีความฝันที่อยากจะเป็น Interior Designer ตั้งแต่เด็กๆ และในปัจจุบันคุณตุ๊กได้ทำงานที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบฉากต่างๆ ในละครมากมายโดยมักจะเกี่ยวข้องกับการทำงานเฟอร์นิเจอร์ไม้อยู่เสมอจึงอาจกล่าวได้ว่าคุณตุ๊กเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านเฟอร์นิเจอร์ไม้พอสมควร ส่วนคุณประมวล นั้นเป็นเจ้าของโรงงานเฟอร์นิเจอร์ไม้ที่เปิดบริการมาแล้วกว่า 23 ปี แสดงให้เห็นว่าคุณประมวลเป็นผู้ที่มีความรู้ มีความเข้าใจเกี่ยวกับเฟอร์นิเจอร์ไม้เป็นอย่างดี การพบกันของทั้ง 2 คนในครั้งนี้จึงถูกเชื่อม

เอาไว้ด้วยความรักในงานเฟอร์นิเจอร์เหมือนกันและเป็นคู่แข่งที่มีกรอบประสบการณ์ใกล้เคียงกันในเรื่องเฟอร์นิเจอร์ไม้

บทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตา

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณตุ๊ก อ.ตาบอดตั้งแต่กำเนิดหรือว่าภายหลังเปิดโรงงานครับ? แล้วโรงงานนี้เปิดมากี่ปีแล้วครับ?</p> <p>คุณประมวล ผมตาบอดตั้งแต่อายุ 4 ขวบด้วยโรคจอประสาทตาเสื่อม ส่วนโรงงานนี้เปิดบริการมา 23 ปีแล้วครับ</p>

ภาพการทำความรู้จักกันของคุณตุ๊กและคุณประมวลเป็นภาพที่เกิดขึ้นภายในโรงงานเฟอร์นิเจอร์ไม้ของคุณประมวล โดยมีฉากหลังเป็นภาพของแผ่นไม้อัด สิ่งของและเครื่องมือต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำเฟอร์นิเจอร์ไม้ โดยภาพที่ปรากฏนั้นเป็นภาพขนาดไกลปานกลาง (medium long shot) ที่แสดงให้เห็นถึงบุคลิกลักษณะท่าทางต่างๆ ของทั้งคู่ ซึ่งภาพที่ปรากฏนี้แสดงให้เห็นลักษณะภายในโรงงานแห่งนี้ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความกว้างขวางของโรงงาน เมื่อพิจารณาร่วมกับบทสัมภาษณ์ของคุณประมวลที่กล่าวว่า “ผมตาบอดตั้งแต่อายุ 4 ขวบด้วยโรคจอประสาทตาเสื่อม ส่วนโรงงานนี้เปิดบริการมา 23 ปีแล้วครับ” สะท้อนให้เห็นว่าคุณประมวล เป็นผู้ที่มีศักยภาพอย่างมาก แม้ว่าเขาจะตาบอดตั้งแต่อายุ 4 ขวบแต่เขาก็ยังสามารถประกอบอาชีพได้ ทั้งยังสะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จในการบริหารโรงงานเฟอร์นิเจอร์ไม้แห่งนี้ด้วยดีมาตลอดระยะเวลากว่า 23 ปี

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณตุ๊ก อ.ตุแล บริหารงานและสั่งงานได้อย่างไรครับ?</p> <p>คุณประมวล ถ้ามี order มาผมก็จะเรียก foreman มาสั่งงานว่าต้องการโต๊ะแบบไหน จำนวนเท่าไร เขาก็รับงานไป ผมก็จะนัดลูกค้าส่ง เป็น sale เอง ติดต่อประสานงานทางโทรศัพท์ FAX catalog แล้วเสนอราคาไป ชักชวนให้เขาซื้อด้วยบริการหลังการขายที่ดีที่สุดซึ่งลูกค้าได้แก่สถานศึกษา หน่วยงาน และบริษัทต่างๆ</p>

ภาพที่ปรากฏข้างต้นนี้เป็นภาพของคุณประมวลที่กำลังโทรศัพท์ติดต่อประสานงานกับลูกค้าของโรงงานเฟอร์นิเจอร์ไม้เพื่อติดต่อเสนอขายสินค้า ซึ่งผู้ผลิตรายการนำเสนอภาพของคุณประมวลในลักษณะภาพขนาดใกล้ (close up) ที่นำเสนอให้เห็นสีหน้า อารมณ์และอากัปกริยาของคุณประมวลในการติดต่อกับลูกค้าทางโทรศัพท์อย่างชัดเจน เป็นการสะท้อนให้เห็นว่าคุณประมวล ซึ่งเป็นผู้พิการทางสายตาสสามารถใช้โทรศัพท์เพื่อติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นๆ ได้อย่างคล่องแคล่วและเป็นปกติ และจากบทสัมภาษณ์ของคุณประมวลในตอนี้ที่กล่าวว่า “ถ้ามี order มาผมก็จะเรียก foreman มาสั่งงานว่าต้องการโต๊ะแบบไหน จำนวนเท่าไร เขาก็รับงานไป ผมก็จะนัดลูกค้าส่ง เป็น sale เอง ติดต่อประสานงานทางโทรศัพท์ FAX catalog แล้วเสนอราคาไป ชักชวนให้เขาซื้อด้วยบริการหลังการขายที่ดีที่สุดซึ่งลูกค้าได้แก่สถานศึกษา หน่วยงานและบริษัทต่างๆ” แสดงให้เห็นว่าคุณประมวลสามารถทำหน้าที่ของผู้บริหารได้เป็นอย่างดีและทำหน้าที่หลายอย่างได้ด้วยตนเองทั้งการติดต่อหาลูกค้า การประสานงานกับลูกค้า การสั่งงานพนักงาน เป็นต้น ซึ่งลูกค้าส่วนใหญ่ของโรงงานแห่งนี้คือสถานศึกษา หน่วยงานและบริษัทต่างๆ เสมือนเป็นการเน้นย้ำความสำเร็จของคุณประมวลและโรงงานเฟอร์นิเจอร์ไม้แห่งนี้ด้วย

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณตุ๊ก โรงงานนี้ไม่ต่างจากโรงงานเฟอร์นิเจอร์อื่นๆ เลย ต่างตรงที่ว่ามันมีความตั้งใจ การต่อสู้แฝงอยู่ในนั้น</p>

ภาพคุณตุ๊กเล่าถึงความรู้สึกหลังจากที่ได้ชมโรงงานและสนทนากับคุณประมวลระยะหนึ่ง เป็นภาพขนาดใกล้ปานกลาง (medium close up) ที่นำเสนอให้เห็นสีหน้า แววตาและอารมณ์ของคุณตุ๊กในการแสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึกที่มีต่อโรงงานเฟอร์นิเจอร์ไม้ โดยเป็นภาพที่แสดงให้เห็นใบหน้าของคุณตุ๊กที่ขึงและน้ำเสียงที่นุ่ม อ่อนโยนแสดงถึงความชื่นชมในตัวคุณประมวลที่สามารถบริหารโรงงานแห่งนี้มาได้ยาวนานและประสบความสำเร็จ ทั้งนี้ภาพที่ปรากฏเป็นภาพในมุมปกติ (normal-angle shot) ที่เป็นมุมมองในระดับสายตาปกติของคนทั่วไป สามารถสื่อถึงความเสมอภาคและความเป็นกันเองเพื่อแสดงให้เห็นว่าคุณตุ๊กมีความเข้าใจและมองคุณประมวลว่าเป็นคนปกติเหมือนกับตน ซึ่งจากบทสัมภาษณ์ของคุณตุ๊กนั้นทำให้ทราบว่า คุณตุ๊กมีความรู้สึกชื่นชมในตัวคุณประมวลและพนักงานผู้พิการทางสายตาอย่างมาก เพราะคุณตุ๊กกล่าวว่า “โรงงานนี้ไม่ต่างจากโรงงานเฟอร์นิเจอร์อื่นๆ เลย ต่างตรงที่ว่ามันมีความตั้งใจ การต่อสู้แฝงอยู่ในนั้น” แสดงให้เห็นว่าคุณตุ๊กไม่ได้มองผู้พิการทางสายตาแตกต่างไปจากคนทั่วไป แต่สิ่งที่แตกต่างคือความตั้งใจ ความมุ่งมั่นในการประกอบอาชีพช่างไม้

ภาพ	เสียง
	<p>คุณตุ๊ก โรงงานนี้มีทั้งคนตาดีและคนตาบอด อ. ดูแลอย่างไรครับ</p> <p>คุณประมวล ทุกคนต้องเสียสละ คนตาดีต้องเสียสละให้คนตาบอด คนตาบอดต้องมีความตั้งใจให้คนตาดีซึ่งก็จะอยู่ร่วมกันได้</p>

ภาพการสนทนากันระหว่างคุณตุ๊กและคุณประมวลเป็นภาพที่เกิดขึ้นภายในห้องๆ หนึ่ง ในโรงงานของคุณประมวล ทั้งคู่สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเกี่ยวกับเรื่องของการดูแลบริหารคนของคุณประมวล เนื่องจากภายในโรงงานแห่งนี้มีทั้งพนักงานผู้พิการทางสายตาและพนักงานที่สายตาปกติ โดยภาพที่ปรากฏ (medium shot) และมีการซูมออกเพื่อให้เห็นองค์ประกอบอื่นๆ ที่อยู่ในฉาก ซึ่งภาพในลักษณะนี้จะช่วยลดความกดดัน ความอึดอัดระหว่างแขกรับเชิญและผู้ชมได้ เมื่อพิจารณาบทสนทนายระหว่างคุณตุ๊กและคุณประมวลนั้นสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทการเป็นผู้นำของคุณประมวลที่ทำหน้าที่ในการบริหารดูแลพนักงานทั้งหมดของโรงงานให้อยู่ร่วมกันได้อย่างเข้าใจ

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
  	<p>คุณประมวล ตอนนี้เรามาที่แผนกขาโต๊ะเขากำลังทำขาโต๊ะสนามครับ</p> <p>คุณตุ๊ก เราเข้ามาตรงเลื่อยวงเดือนแล้วนะครับ ค่อนข้างมีอันตราย</p> <p>คุณประมวล เจ้าหน้าที่ตรงนี้ก็ตาบอดเหมือนกันแต่สามารถทำได้เหมือนคนปกติ</p> <p>คุณตุ๊ก (ความรู้สึก) ผมเองยังไม่กล้าใช้เครื่องมือเครื่องจักรที่อันตรายเลยนะครับ</p>

จากภาพข้างต้นเป็นภาพการทำงานของพนักงานผู้พิการทางสายตาในขั้นตอนต่างๆ ได้แก่ การทำขาโต๊ะ การใช้เลื่อยวงเดือนตัดไม้ การขัดหน้าโต๊ะ เป็นต้น ซึ่งในแต่ละขั้นตอนนั้นค่อนข้างมีอันตรายเนื่องจากการทำงานกับเครื่องจักรและผู้ปฏิบัติงานยังเป็นผู้พิการทางสายตาอีกด้วย เราเห็นว่าภาพที่นำเสนอที่ผู้ผลิตรายการจะใช้ขนาดภาพปานกลาง (medium shot) เพื่อให้เห็นอากัปกริยา ท่าทางของผู้พิการทางสายตาในการปฏิบัติงาน รวมถึงเป็นภาพกว้างที่มีการซูมออก

(zoom out) ให้เห็นผู้พิการทางสายตาอื่นๆ ที่กำลังปฏิบัติหน้าที่อยู่เช่นกัน แสดงให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาสามารถทำงานได้เหมือนคนทั่วไป นอกจากนี้ผู้ผลิตรายการยังใช้ภาพขนาดใหญ่มาก (extreme close up) ที่เห็นเพียงอวัยวะบางส่วนของผู้พิการทางสายตาหรือเห็นเพียงใบเลื่อยที่แหลมคมกำลังตัดไม้อยู่ การใช้ภาพที่มีลักษณะเช่นนี้จะทำให้ผู้ชมได้รับรู้ว่างานที่ผู้พิการทางสายตาทำนั้นมีอันตรายทำให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกหวาดเสียวและกลัวอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นได้กับผู้พิการทางสายตา ซึ่งจากการวิเคราะห์บทสนทนาของคุณตุ๊ก ภาณุเดชและคุณประมวลทำให้ทราบว่าภายในโรงงานแห่งนี้ประกอบไปด้วยแผนกใดบ้างและแต่ละแผนกนั้นล้วนแต่มีผู้พิการทางสายตาเป็นผู้ปฏิบัติงานทั้งสิ้น ทั้งนี้คุณประมวลก็ยังยืนยันว่างานช่างไม้ที่ผู้พิการทางสายตาสามารถทำได้จริงแม้ว่าจะมีอันตรายแต่เครื่องจักรที่ใช้นั้นได้มีการตั้งค่าไว้แล้วเพื่อป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นในกรณีที่มีมือของผู้พิการทางสายตาเข้าไปใกล้ใบเลื่อยเกินไป อย่างไรก็ตามแม้ว่าเครื่องจักรจะมีการตั้งค่าไว้แต่การที่ผู้พิการทางสายตาเป็นผู้ปฏิบัติงานก็ยังส่งผลให้ผู้ชมรู้สึกตื่นเต้น กลัวและลุ้นว่าผู้พิการทางสายตาสามารถทำได้จริงหรือไม่ จะมีอันตรายใดๆ เกิดขึ้นหรือไม่ การที่ผู้ผลิตรายการถ่ายภาพและเสียงสนทนาที่มีลักษณะเช่นนี้จะส่งผลให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกต่างๆ นานาตามที่กล่าวไปบ้างแล้วในตอนต้นยิ่งเหมือนเป็นการสร้างความน่าสนใจและน่าติดตามให้กับรายการมากยิ่งขึ้นด้วย ขณะเดียวกันก็ทำให้ผู้ชมรับรู้ว่าคุณพิการทางสายตานั้นมีศักยภาพเพียงพอที่จะสามารถประกอบอาชีพได้และเป็นอาชีพที่เสี่ยงอันตรายอย่างมากด้วย

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณตุ๊ก อันนี้เครื่องขัดหน้าโต๊ะ</p> <p>คุณประมวล ก่อนทาสีต้องขัดหน้าโต๊ะก่อน</p> <p>คุณตุ๊ก น้องเวฬุมากี่ปีแล้วครับ</p> <p>พนักงาน ผมทำงานที่นี่มา 9 ปีแล้วครับ</p> <p>คุณตุ๊ก ดีไหมครับได้ทำอาชีพนี้?</p> <p>พนักงาน ดีครับ มีรายได้เลี้ยงตัวเองได้</p> <p>คุณตุ๊ก เก่งมากเลยครับ</p>

ภาพคุณตุ๊ก ภาณุเดชและคุณประมวลยืนอยู่ที่แผนกขัดหน้าโต๊ะ โดยภาพแรกนั้นเป็นภาพของพนักงานผู้พิการทางสายตาที่กำลังขัดหน้าโต๊ะอยู่ซึ่งเป็นภาพที่ถ่ายจากด้านหลังมีลักษณะเป็นภาพ

ที่แทนสายตาของคุณตึกและคุณประมวลที่กำลังจับจ้องไปยังพนักงานคนนั้นให้ความรู้สึกถึงการเฝ้า
มองอะไรบางอย่างที่อยู่ตรงหน้าเพื่อสังเกตพฤติกรรมอย่างใกล้ชิดซึ่งมีลักษณะเป็นภาพกว้างที่ทำให้
เราสามารถมองเห็นการทำงานที่คล่องแคล่วของพนักงานผู้พิการทางสายตาได้อย่างชัดเจน ส่วน 2
ภาพที่เหลือนั้นเป็นการสนทนากันระหว่างคุณตึก คุณประมวลและคุณเวชซึ่งเป็นพนักงานที่ทำหน้าที่
จัดหน้าโต๊ะ มีลักษณะเป็นภาพขนาดปานกลางที่มีมุมนึกให้เห็นถึงความกว้างขวางของโรงงานแห่งนี้ซึ่ง
สะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จของโรงงาน ไม่เพียงเท่านั้นจากบทสนทนาระหว่างคุณตึกและคุณเวชยัง
สะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จในการประกอบอาชีพช่างไม้ของพนักงานผู้พิการทางสายตาของโรงงาน
แห่งนี้ด้วยที่สามารถทำงาน มีอาชีพ มีรายได้เพื่อเลี้ยงดูตนเองและครอบครัว

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณประมวล โรงงานนี้มีคนตาบอดประมาณ 90% ครับซึ่งพนักงานทุกคนจะต้องผ่านการฝึกฝนจน ชำนาญและผ่านการทดสอบก่อนจึงจะสามารถ ปฏิบัติงานจริงได้ เราไม่อยากให้เขาสูญเสียอวัยวะ อื่นอีก</p>
	<p>คุณตึก หนึ่งเดือน อ. ต้องหารายได้เท่าไรครับ? คุณประมวล หนึ่งปีต้องได้ 18 ล้านบาทถึงจะอยู่ได้ พอมีกำไรบ้างตกเดือนละ 1.5 ล้านบาทครับ ผม ดูแลพนักงานในเรื่องอาหาร ที่พัก การ</p>
	<p>รักษาพยาบาล ผมบอกกับพนักงานทุกคนว่า คุณภาพต้องมาอันดับหนึ่ง ความพิการรองลงมา ถ้า เราเอาความพิการไปขายเราจะขายได้ครั้งเดียว เพราะฉะนั้นเราขายผลิตภัณฑ์คือประโยชน์การใช้ สอยและมีคุณภาพเท่าคนปกติ เรารับประกัน 3-4</p>
	<p>ปีและมีบริการจัดส่งให้ฟรี คุณตึก (ความรู้สึก) ไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะหารายได้ให้ ได้เดือนละล้านกว่าบาท</p>

ผู้ผลิตรายการนำเสนอภาพการเดินทางชมโรงงานเฟอร์นิเจอร์ของคุณประมวล โดยเป็นการเดิน สนทนากันระหว่างคุณประมวลและคุณตุ๊ก ภาณุเดชในประเด็นที่เกี่ยวกับข้อมูลของโรงงาน เช่น อาคารสถานที่ต่างๆ จำนวนพนักงานรวมไปถึงรายได้ของโรงงานแห่งนี้ในแต่ละเดือน โดยภาพที่ถูก นำเสนอนั้นจะเป็นภาพขนาดใหญ่ (long shot) และมีการเคลื่อนกล้องจากขวาไปซ้าย (pan left) อย่างช้าๆ เพื่อให้เห็นบรรยากาศโดยรอบของโรงงาน เป็นการทำให้ผู้ชมได้เห็นสภาพโดยรวมของ โรงงานแห่งนี้มากขึ้นว่ามีความกว้างใหญ่เพียงใดซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงการบริหารงานที่ประสบ ความสำเร็จของคุณประมวลที่สามารถดูแลพนักงานและบริหารโรงงานเฟอร์นิเจอร์ไม้จนสามารถ ขยายธุรกิจให้มีความเจริญรุ่งเรืองและใหญ่โตขนาดนี้ได้ นอกจากนี้ยังมีการนำเสนอภาพขนาดกลาง (medium shot) ที่เป็นการสนทนากันระหว่างคุณตุ๊กและคุณประมวล โดยแสดงให้เห็นถึงอากัปกริยา ต่างๆ ของทั้งคู่ที่เกิดขึ้นในระหว่างสนทนากันซึ่งมีหลายครั้งที่คุณตุ๊กมีกริยาที่แสดงความสงสัย หรือ แปลกใจโดยแสดงออกมาทางสีหน้าหรือท่าทาง เช่น การย่นเอียงศีรษะที่แสดงถึงการตั้งใจฟังในสิ่งที่ คุณประมวลกำลังกล่าว หรือใบหน้าที่ยิ้มแย้มของคุณประมวลที่เล่าถึงความสำเร็จของตนเองในการ บริหารโรงงานแห่งนี้ ทั้งนี้เสียงสนทนาที่เกิดขึ้นของคุณประมวลนั้นยังเป็นน้ำเสียงแห่งความสุขอีกด้วย ส่วนบทสนทนาที่เกิดขึ้นนั้นก็ยังสามารถสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถของคุณประมวลในการ บริหารงานและการเห็นคุณค่าในตนเอง เช่น “1 ปีต้องได้ 18 ล้านบาทถึงจะอยู่ได้ พอมีกำไรบ้างตก เดือนละ 1.5 ล้านบาทครับ ผมบอกกับพนักงานทุกคนว่าคุณภาพต้องมาอันดับหนึ่ง ความพิการรองลง มา ถ้าเราเอาความพิการไปขายเราจะขายได้ครั้งเดียวเพราะฉะนั้นเราขายผลิตภัณฑ์คือประโยชน์การใช้สอยและมีคุณภาพเท่าคนปกติ เรายับประกัน 3-4 ปีและมีบริการจัดส่งให้ฟรี” เป็นต้น หรือบท สัมภาษณ์ของคุณตุ๊ก ภาณุเดชที่กล่าวว่า “ไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะหารายได้ให้ได้เดือนละล้านกว่าบาท ” นั้นแสดงให้เห็นว่าคุณประมวลมีศักยภาพอย่างมากที่สามารถทำให้ธุรกิจของเขาเจริญรุ่งเรืองและมี การขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลให้ตัวของเขาเองรวมถึงพนักงานทุกคนในโรงงานแห่งนี้มีชีวิตความ เป็นอยู่ที่ดีขึ้นตามไปด้วย

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
  	<p>คุณตุ๊ก ข้างหน้ามีอีกแผนกครับ</p> <p>คุณประมวล แผนกทาสีครับ แผนกนี้คนตาบอดจะคอยขัดพื้นผิวให้เรียบส่วนคนตาดีจะเป็นผู้ทาสีให้</p> <p>คุณตุ๊ก สวัสดิ์ครับ ขอยืมกรดาขหน่อยครับ สอนผมหน่อยต้องทำอะไร ต้องจับอย่างไรครับ</p> <p>พนักงาน จับแบบนี้แล้วก็ขัดแบบนี้ค่ะ</p> <p>คุณตุ๊ก ทำมาก็ปีแล้วครับ มีความสุขไหม</p> <p>พนักงาน หนูเพิ่งทำได้ปีเดียวค่ะ มีความสุขค่ะเมื่อก่อนเคยรู้สึกถึงการมีไม้ครบเหมือนคนอื่น ๆ แต่ตอนนี้ไม่รู้สึกแล้วค่ะ รู้สึกว่าตัวเองพิเศษสามารถเลี้ยงดูตนเองและลูกได้ค่ะ</p> <p>คุณตุ๊ก เจ๋งมากครับ</p> <p>คุณตุ๊ก (ความรู้สึก) ผมรู้สึกว่าเขาจัดการกับตัวเองได้ดี เขาต่อสู้ อดทน ฝึกฝน ทางเลือกของเขามีน้อย แต่เมื่อเขาได้โอกาสเขาทำมันให้ดีที่สุด ถึงแม้เขาจะมีไม้ครบแต่เขาน่านับถือและเป็นตัวอย่างที่ดี</p>

ในส่วนนี้เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับแผนกทาสีโดยภาพที่นำเสนอขึ้นเป็นภาพขนาดปานกลาง (medium shot) ของพนักงานผู้พิการทางสายตาที่กำลังขัดพื้นผิวโต๊ะให้เรียบก่อนนำไปทาสี ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความคล่องแคล่ว ความชำนาญของพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ในแผนกนี้ และในระหว่างที่เดินชมนั้นคุณตุ๊กได้เข้าไปขอให้พนักงานคนหนึ่งสอนวิธีการขัดพื้นผิวโต๊ะด้วย โดยภาพที่ปรากฏเป็นภาพขนาดใกล้มาก (extreme close-up) ที่เห็นเพียงมือของคุณตุ๊กและมือของพนักงานผู้พิการทางสายตาที่ทำหน้าที่สอนคุณตุ๊กขัดพื้นผิวโต๊ะเท่านั้น แต่ผู้ผลิตรายการได้มีการเคลื่อนกล้องออก (zoom out) อย่างช้าๆ เพื่อให้เห็นท่าทางของทั้งคู่ชัดเจนมากขึ้น จากภาพที่ปรากฏนี้สะท้อนให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาที่รับผิดชอบในส่วนนี้เป็นผู้ที่มีศักยภาพในด้านการประกอบอาชีพเนื่องจากสามารถทำงานได้อย่างคล่องแคล่วแล้วยังสามารถสอนคุณตุ๊ก ภาณุเดชได้อีกด้วยจึงอาจกล่าวได้ว่าพนักงานผู้พิการทางสายตาในโรงงานนี้ล้วนแต่เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านช่างไม้ทั้งสิ้น ส่วนบทสนทนาที่เกิดขึ้นนั้นเป็นบท

สนทนาระหว่างคุณตุ๊กและพนักงานผู้พิการทางสายตาซึ่งแสดงให้เห็นว่าพนักงานเหล่านี้เป็นผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเองและเชื่อมั่นในศักยภาพของตน ซึ่งดูได้จากบทสัมภาษณ์ของพนักงานผู้พิการทางสายตาที่กล่าวว่า “หนูเพิ่งทำได้ปีเดียวค่ะ มีความสุขค่ะ เมื่อก่อนเคยรู้สึกถึงการมีไม่ครบเหมือนคนอื่น ๆ แต่ตอนนี้ไม่รู้สึกแล้วค่ะ รู้สึกว่าตัวเองพิเศษสามารถเลี้ยงดูตนเองและลูกได้ค่ะ” หรือบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณตุ๊กที่กล่าวว่า “ผมรู้สึกว่าเขาจัดการกับตัวเองได้ดี เขาต่อสู้ อดทน ฝึกฝนทางเลือกของเขามีน้อยแต่เมื่อเขาได้โอกาสเขาทำมันให้ดีที่สุด ถึงแม้เขาจะมีไม่ครบแต่เขานับถือและเป็นตัวอย่างที่ดี” นั้นแสดงให้เห็นว่าพนักงานผู้พิการทางสายตามีความมุ่งมั่นตั้งใจ มีความอดทน มีความพยายามที่จะทำหน้าที่หรือโอกาสที่ตนเองได้รับให้ดีที่สุดแม้ว่าพวกเขาจะมีทางเลือกไม่มากนักก็ตาม พวกเขาเห็นคุณค่าในตนเองและใช้ชีวิตอย่างมีความสุขมากขึ้นซึ่งน้ำเสียงที่พนักงานพูดนั้นก็คือน้ำเสียงที่แสดงถึงความสุขจากการได้ประกอบอาชีพช่างไม้จริงๆ

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณตุ๊ก เขากำลังประกอบโต๊ะกันอยู่นะครับ น้องรู้ได้อย่างไรว่าของอยู่ตรงไหน</p> <p>พนักงาน ผมสายตาเลื่อนกลางพอมองเห็นครับ</p> <p>คุณตุ๊ก เราใช้จินตนาการเอาหรือ โต๊ะสวยไหมครับ</p> <p>พนักงาน สวยครับ</p> <p>คุณตุ๊ก สวยจริงๆ และแข็งแรงด้วยนะครับ</p>

เมื่อเดินเข้ามาในส่วนต่อไปเป็นแผนกประกอบโต๊ะ ซึ่งพนักงานในแผนกนี้ทั้งหมดเป็นพนักงานผู้พิการทางสายตา โดยภาพที่ถูกนำเสนอขึ้นเป็นภาพของพนักงานที่กำลังนำชิ้นส่วนต่างๆ

ของโต๊ะมาประกอบกัน เป็นภาพขนาดไกลปานกลาง (medium long shot) ที่เห็นตั้งแต่ศีรษะของพนักงานจนถึงหัวเข่า ภาพลักษณะนี้ทำให้เห็นถึงลักษณะท่าทางต่างๆ ของพนักงานโดยสะท้อนให้เห็นว่าพวกเขาทำงานกันอย่างคล่องแคล่วว่องไว และมีภาพขนาดปานกลาง (medium shot) ที่นำเสนอให้เห็นว่าพนักงานคนหนึ่งกำลังเจาะส่วนไฟฟ้าเพื่อจะได้ขันน็อตยึดชิ้นส่วนต่างๆ ของโต๊ะเข้าไว้ด้วยกัน ซึ่งพนักงานคนดังกล่าวสามารถใช้ส่วนไฟฟ้าได้อย่างเป็นปกติราวกับว่าเขามองเห็นได้สร้างความประหลาดใจให้กับคุณตุ๊กเป็นอย่างมากจนทำให้คุณตุ๊กถึงกับต้องย่อตัวลงเพื่อไปคุยกับพวกเขาว่าสามารถทำงานนี้ได้อย่างไรทั้งที่สายตามองไม่เห็น การที่คุณตุ๊กย่อตัวลงเพื่อสอบถามถึงสิ่งที่สงสัยกับพนักงานนั้นสะท้อนให้เห็นถึงความสนใจและความใคร่รู้ของคุณตุ๊กทั้งยังใช้น้ำเสียงที่แสดงถึงความประหลาดใจและสงสัยปนกับความรู้สึกที่งงและชื่นชมนับว่าเป็นการสร้างสัมพันธ์ไมตรีที่ดีให้กับพนักงานผู้พิการทางสายตาด้วย นอกจากนี้จากบทสนทนาที่เกิดขึ้นนั้นยังสามารถสะท้อนให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาแม้ว่าพวกเขาจะมองไม่เห็นแต่พวกเขาก็สามารถรับรู้ถึงความสวยงามของโต๊ะที่พวกเขาทำได้ด้วยการจินตนาการจากมือที่ได้สัมผัสชิ้นส่วนของโต๊ะทุกอย่างๆ เป็นประจำทุกวัน ภาพและเสียงที่ปรากฏเหล่านี้ล้วนแต่สะท้อนให้เห็นได้ชัดเจนว่าผู้พิการทางสายตาสามารถใช้ชีวิตได้อย่างคนทั่วไป พวกเขามีการเรียนรู้และรับรู้ มีการฝึกฝนจนเกิดเป็นความชำนาญในอาชีพจนสามารถประกอบอาชีพเลี้ยงดูตนเองได้จึงแสดงให้เห็นว่าพวกเขามีศักยภาพอย่างมาก พวกเขาไม่ได้เป็นภาระของสังคมพวกเขาก็เป็นคนธรรมดาคนหนึ่งที่แค่มองไม่เห็นเท่านั้นแต่พวกเขาก็สามารถทำอะไรต่างๆ ได้เหมือนคนทั่วไป

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณตุ๊ก อ. ครบเวลาไปส่งของลูกค้ารู้สึกอย่างไรครับ</p> <p>คุณประมวล เขาก็มาดูแล บางโรงเรียน ผอ. บอกว่า อ.ประมวล คัดคนตาบอดไปนะผมจะเอาเด็กของผมมาดู เขาจะได้เกิดความคิดว่าคนพิการยังทำงานได้ ไม่เกรง ไม่ขี้เกียจ</p>

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
  	<p>คุณตุ๊ก ผมว่าเด็กๆ ก็น่าจะได้รับความรู้สึกที่เรียกว่า แรงบันดาลใจว่าขนาดพวกเขายังต่อสู้กันได้ขนาดนี้ แล้วยังเรียกว่าสามารถดูแล มีอาชีพเลี้ยงตัวเองได้ ยิ่งถ้าเขามีโอกาสมาดูถึงโรงงานเขาก็คงจะรู้สึกเหมือนผม</p> <p>คุณประมวล คนพิการต้องอดทนและพยายามมากกว่าคนปกติ พวกเราขอโอกาสจากสังคม ความสมเพชเวทนาไม่ได้ก่อประโยชน์ เราขอแค่โอกาส อย่างโตะตัวนี้เอาไปขายเขา เราก็ขอโอกาสให้เขาซื้อเรา แต่ถ้าเขาซื้อไปเพราะสงสารไม่ได้ใช้ประโยชน์อย่าซื้อครับแต่ให้ซื้อเพราะโตะมีคุณภาพไม่ด้อยกว่าคนปกติและมีประโยชน์กับสถานที่ของเขา</p>

เมื่อเดินชมโรงงานเฟอร์นิเจอร์ไม้มาเรื่อยๆ คุณตุ๊กและคุณประมวลก็มาถึงแผนกสุดท้ายของโรงงาน นั่นคือแผนกขนส่ง โดยภาพที่ถูกนำเสนอขึ้นเป็นภาพของพนักงานผู้พิการทางสายตาที่กำลังช่วยกันขนโตะขึ้นรถยนต์ส่งสินค้าเพื่อนำไปส่งลูกค้า โดยคุณตุ๊กได้อาสาช่วยพนักงานขนโตะด้วยซึ่งการกระทำดังกล่าวของคุณตุ๊กนี้แสดงให้เห็นถึงความมีน้ำใจและความเข้าใจ มีความเป็นมิตรให้กับผู้พิการทางสายตานั้นมาซึ่งความรู้สึกสบายใจและเปิดใจที่จะเรียนรู้กันและกันมากขึ้น เมื่อพิจารณาที่บทสนทนาของคุณตุ๊กและคุณประมวลในช่วงนี้พบว่าเป็นการสนทนาเกี่ยวกับเรื่องการขนส่งสินค้าที่ลูกค้ามักจะบอกให้คุณประมวลคัดเลือกพนักงานผู้พิการทางสายตาไปเป็นผู้จัดส่งสินค้าเพื่อเป็นการสร้างแรงบันดาลใจให้กับบุคลากรของสถานที่นั้นๆ ว่าผู้พิการทางสายตายังสามารถทำงานได้โดยไม่ย่อท้อหรือขี้เกียจ นั่นแสดงให้เห็นว่าพนักงานผู้พิการทางสายตาที่โรงงานแห่งนี้ได้รับการยอมรับจากลูกค้าว่าเป็นผู้ที่มีศักยภาพและความสามารถที่ไม่ด้อยกว่าคนทั่วไปและยังสามารถเป็นแรงบันดาลใจให้กับคนอื่นๆ ได้ด้วย ทั้งนี้จากบทสัมภาษณ์ของคุณประมวลที่กล่าวว่า “คนพิการต้องอดทนและพยายามมากกว่าคนปกติ พวกเราขอโอกาสจากสังคม ความสมเพชเวทนาไม่ได้ก่อประโยชน์ เราขอแค่โอกาส อย่างโตะตัวนี้เอาไปขายเขา เราก็ขอโอกาสให้เขาซื้อเรา แต่ถ้าเขาซื้อไปเพราะสงสารไม่ได้ใช้

ประโยชน์อย่าซื้อครับแต่ให้ซื้อเพราะได้จะมีคุณภาพไม่ด้อยกว่าคนปกติและมีประโยชน์กับสถานที่ของเขา” สะท้อนให้เห็นว่าพวกเขาที่เป็นผู้พิการทางสายตาไม่ได้เป็นภาระของสังคม พวกเขาสามารถทำงานได้ พวกเขาไม่ต้องการความสงสารหรือความเห็นใจแต่พวกเขาต้องการโอกาส โอกาสในการมีพื้นที่ยืนในสังคมเท่าเทียมกับคนอื่น ๆ พวกเขาเห็นคุณค่าในตนเองและพวกเขารู้ว่าตนเองเป็นผู้ที่มีศักยภาพเหมือนคนอื่น ๆ

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณตุ๊ก (ความรู้สึก) เขาไม่ต้องการความสงสารหรือความเวทนาเพราะมันไม่มีประโยชน์สำหรับเขาแต่เขาขอโอกาส เมื่อเขาได้โอกาสเขาจะทำโอกาสนั้นให้ดีที่สุดทำให้งานของเขาออกมาสมบูรณ์แบบที่สุด การไปเดทครั้งนี้ทำให้รู้สึกประทับใจ บางครั้งเรามองคนตาบอดเราผลอไปนึกสงสารเขา บางครั้งเราอยากช่วยเขาเพราะเราอยากช่วย แต่ อ. บอกว่า เขาไม่ต้องการ เขาขอแค่โอกาสและเขาจะทำโอกาสนั้นให้ดีที่สุด คนที่ไม่สมบูรณ์พร้อมแต่สามารถที่จะดูแลตัวเองและครอบครัวได้ ด้วยความมุมานะ พยายามฝึกฝนและก็ต่อสู้ คนที่เคยมองคนตาบอดในรูปแบบหนึ่งเปลี่ยนความคิดได้และก็ยอมรับเขาให้อยู่ในสังคมได้</p>

ในช่วงท้ายของรายการ ผู้ผลิตรายการได้มีการสัมภาษณ์คุณตุ๊กถึงความรู้สึกที่ได้มาออกเดทกับคุณประมวล เจ้าของโรงงานเฟอร์นิเจอร์ไม้ ซึ่งภาพที่ปรากฏในช่วงนี้เป็นเป็นภาพการเล่าความรู้สึกต่างๆ ที่เกิดขึ้นของคุณตุ๊ก โดยลักษณะของภาพจะมีทั้งภาพขนาดกลาง (medium shot) ที่แสดงให้เห็นท่าทางต่างๆ และภาพขนาดใกล้ (close-up) ที่เป็นการนำเสนอภาพใบหน้าของคุณตุ๊กในระหว่างการเล่าถึงความรู้สึก ท่าทางและสีหน้าของคุณตุ๊กที่ปรากฏในช่วงนี้สะท้อนให้เห็นว่าคุณตุ๊กมีความรู้สึกดีใจ ความอึดอิมใจ และความสุขที่ได้มาออกเดทกับคุณประมวลในครั้งนี้ซึ่งเห็นได้จากใบหน้าที่ยิ้มแย้มและน้ำเสียงที่อ่อนโยนและมีความสุขตลอดเวลาที่เล่าถึงความรู้สึกของตนเองประกอบกับบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณตุ๊กที่สะท้อนให้เห็นว่าการมาเดทกันในครั้งนี้คุณตุ๊กมีความสุขและมีความ

เข้าใจผู้พิการทางสายตามากยิ่งขึ้น ทำให้คุณตุ๊กมีความเข้าใจว่าผู้พิการทางสายตายังมีศักยภาพที่สามารถทำอะไรต่างๆ ได้มากมาย มีมุมมองใหม่เกี่ยวกับผู้พิการทางสายตาที่ไม่ใช่เพียงแค่ต้องรอความช่วยเหลือเหลือจากใครแต่สามารถเป็นผู้สร้างสรรค์สิ่งของให้กับคนตาดีได้ใช้ประโยชน์

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>“สิ่งที่คุณต้องการคือโอกาส เมื่อเขาได้รับโอกาส เขาจะดำเนินออกมาดีที่สุด แล้วเราได้ทำโอกาสที่ได้รับมาอย่างดีที่สุดแล้วหรือยัง”</p> <p>(ภาณุเดช วัฒนสุชาติ)</p>

ในส่วนของการปิดรายการนั้นผู้ผลิตรายการนำเสนอภาพของคุณตุ๊ก ภาณุเดชเป็นพื้นหลัง และมีข้อความที่เป็นบทสัมภาษณ์ของคุณตุ๊กขึ้นประกอบ จากท่าทางของคุณตุ๊กที่ปรากฏเป็นพื้นหลังในภาพนี้แสดงให้เห็นว่าคุณตุ๊กกำลังครุ่นคิดหรือไตร่ตรองอะไรบางอย่างซึ่งน่าจะเกี่ยวข้องกับการที่ได้มาออกเดทในครั้งนี้ เมื่อพิจารณาที่ข้อความที่ปรากฏจึงพบว่าเกี่ยวข้องเป็นเรื่องของการให้โอกาสกับผู้พิการทางสายตา ซึ่งเป็นความรู้สึกของคุณตุ๊กส่วนหนึ่งที่ได้มาจากการสนทนากับคุณประมวล โดยสะท้อนให้เห็นว่าคุณตุ๊กมีความเข้าใจผู้พิการทางสายตามากขึ้น รับรู้ว่าการให้โอกาสคือสิ่งที่คุณพิการทางสายตาต้องการมากที่สุดเพราะพวกเขาเหล่านั้นต้องอยู่กับความเวทนาสงสารที่คนอื่นๆ ในสังคมมอบให้พวกเขามาเป็นเวลานาน ความรู้สึกเหล่านั้นไม่ได้เป็นประโยชน์และทำให้ชีวิตของพวกเขาดีขึ้นแต่โอกาสที่พวกเขาได้รับต่างหากที่จะทำให้พวกเขาสามารถเลี้ยงดูตนเองและอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นๆ ในสังคมได้อย่างภาคภูมิใจ

สรุปการวิเคราะห์หัตถบทตอน “ช่างไม้ ทักษะอาชีพคนตาบอด”

จากหัตถบทรายการและการวิเคราะห์หัตถบทตามที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าภาพที่ถูกนำเสนอส่วนใหญ่ในตอน “ช่างไม้ ทักษะอาชีพคนตาบอด” เป็นภาพที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานผู้พิการทางสายตาของโรงงานเฟอร์นิเจอร์ไม้ของคุณประมวล หวานคำ ซึ่งสะท้อนออกมาในภาพที่มีขนาดต่างๆ กันไป เช่น ภาพขนาดไกล (long shot) ที่เป็นการแนะนำสถานที่แสดงให้เห็นภาพสถานที่อันกว้างขวางภายในโรงงานและบรรยากาศต่างๆ ในโรงงานซึ่งส่งผลให้ผู้ชมได้รับ

รู้ถึงความยิ่งใหญ่ของโรงงานแห่งนี้รวมไปถึงสะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จของโรงงานที่เปิดบริการมาแล้วกว่า 23 ปี ภาพขนาดกลาง (medium shot) เป็นการนำเสนอภาพของผู้พิการทางสายตา ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ รวมไปถึงภาพการสนทนากันระหว่างคุณตุ๊กและคุณประมวลหรือการสนทนากับพนักงาน เพื่อสะท้อนให้ผู้ชมได้เห็นถึงศักยภาพของผู้พิการทางสายตาในการประกอบอาชีพได้อย่างคนทั่วไป นอกจากนี้ยังมีการใช้ภาพขนาดใกล้ (close-up) และขนาดใกล้มาก (extreme close-up) เพื่อแสดงให้เห็นถึงการทำงานของเครื่องจักร การทำงานของผู้พิการทางสายตาที่ต้องสัมผัสกับเครื่องจักรและภาพที่แสดงสีหน้า อารมณ์ของบุคคลต่างๆ ในภาพอย่างชัดเจน ภาพในลักษณะเช่นนี้จะส่งผลให้ผู้ชมเกิดอารมณ์ร่วมไปกับการรับชมด้วยอันนำมาซึ่งความน่าสนใจ และเกิดการติดตามรับชมรายการอย่างต่อเนื่องประกอบกับบทสนทนาหรือบทสัมภาษณ์ที่เกิดขึ้นในรายการ เช่น บทสนทนาของคุณประมวลที่กล่าวว่า “คนพิการต้องอดทนและพยายามมากกว่าคนปกติ พวกเราขอโอกาสจากสังคม ความสมเพชเวทนาไม่ได้ก่อประโยชน์ เราขอแค่โอกาส อย่างโตะะตัวนี้เอาไปขายเขา เราก็ขอโอกาสให้เขาซื้อเรา แต่ถ้าเขาซื้อไปเพราะสงสารไม่ได้ใช้ประโยชน์อย่าซื้อครับ แต่ให้ซื้อเพราะโตะะมีคุณภาพไม่ด้อยกว่าคนปกติและมีประโยชน์กับสถานที่ของเขา” หรือบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณตุ๊กที่กล่าวว่า “ผมรู้สึกว่าเขาจัดการกับตัวเองได้ดี เขาต่อสู้ อดทน ผักผ่อน ทางเลือกของเขามีน้อยแต่เมื่อเขาได้โอกาสเขาทำมันให้ดีที่สุด ถึงแม้เขาจะมีไม่ครบแต่เขาน่านับถือ และเป็นตัวอย่างที่ดี” ยิ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตามีศักยภาพมากพอที่จะสามารถทำงานได้ ทั้งยังเป็นผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเองอย่างมาก มีความตั้งใจ ความมุ่งมั่น และสามารถฟันฝ่าอุปสรรคทางร่างกายเพื่อให้ประสบความสำเร็จในชีวิตได้

นอกจากนี้บทสนทนาที่เกิดขึ้นนั้นยังสะท้อนให้เห็นบทบาทของคุณประมวล หวานคำในฐานะ นายจ้างหรือเจ้าของโรงงานเฟอร์นิเจอร์ไม้ที่ทำหน้าที่ในการบริหารงานและบริหารคนเพื่อนำไปสู่การประสบความสำเร็จทางธุรกิจ ส่วนบทบาทของพนักงานผู้พิการทางสายตานั้นคือบทบาทของลูกจ้างที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนและใช้โอกาสในการประกอบอาชีพที่ได้รับนี้ให้ดีที่สุดเพื่อให้มีรายได้เลี้ยงดูตนเองและครอบครัว

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์แล้วว่าตอน “ช่างไม้ ทักษะอาชีพคนตาบอด” นี้สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของคุณประมวล หวานคำ และพนักงานผู้พิการทางสายตาของโรงงานงานเฟอร์นิเจอร์ไม้แห่งนี้ในด้านการประกอบอาชีพ ทั้งยังเป็นผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเอง เชื่อมมั่นและศรัทธาในศักยภาพของตน

2. แม่ทำได้เพราะรัก ออกอากาศเมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2555

พิธีกร คุณลลิตา ศศิประภา (หมิว)

แขกรับเชิญ คุณภัสวรรณ พลประสิทธิ์ (ภัส)

เนื้อหาโดยสรุป

คุณภัสวรรณ พลประสิทธิ์ คุณแม่ที่ตาบอดตั้งแต่อายุ 3-4 ขวบ เธอแต่งงานและใช้ชีวิตร่วมกับสามีที่เป็นคนตาบอดเหมือนกัน ทั้งคู่มีลูกด้วยกัน 3 คนซึ่งคุณภัสวรรณสามารถดูแลลูกๆ ของเธอได้เองเป็นอย่างดีตลอดระยะเวลากว่า 10 ปีที่ผ่านมาแม้ว่าดวงตาจะมองไม่เห็นก็ตาม เธอมอบความรัก ความห่วงใยและความปรารถนาดีต่อลูกๆ ของเธอเสมอ คุณภัสวรรณใช้ชีวิตไม่ต่างจากคนทั่วไป เธอสามารถทำกับข้าว ทำงานบ้าน ไปจ่ายตลาดและดูแลทุกคนในครอบครัวให้มีความสุขได้ด้วย 2 มือของเธอเอง

ตัวบทรายการและการวิเคราะห์ตัวบท

กรอบประสบการณ์เรื่องความเป็นแม่

ตารางที่ 4.2 บทโทรทัศน์รายการ Blind Date ตอน “แม่ทำได้เพราะรัก”

ภาพ	เสียง
	<p>คุณหมิว จริงๆ อาชีพหลักคือเป็นแม่ของลูกๆ งานหลักคือดูแลลูกๆ และครอบครัว ปกติอย่างคนเป็นแม่ทั่วๆ ไปสิ่งแรกที่คิดจะมีลูกคงอยากจะมีครอบครัวและมีคนที่เราจะดูแลและถ่ายทอดเหมือนที่แม่ทำกับเรา</p>

ภาพการแนะนำตัวของคุณหมิว ลลิตา ศศิประภา เป็นภาพขนาดปานกลาง (medium shot) ที่เกิดขึ้นภายในบ้านของคุณภัสวรรณ พลประสิทธิ์โดยมีการบรรยายถึงประวัติของคุณหมิวว่าเธอเคยเป็นนักแสดงที่มากความสามารถคนหนึ่งของประเทศไทยแต่ในปัจจุบันนั้นคุณหมิวได้ลดบทบาททางการแสดงลงเพื่อทุ่มเทเวลาให้กับครอบครัวและลูกชายทั้ง 2 คนมากขึ้น ซึ่งจากคำบรรยายนี้เองที่แสดงให้เห็นว่าคุณหมิวนั้นเป็นผู้ที่มีบทบาทที่เกี่ยวข้องกับความเป็นแม่ที่ต้องดูแลลูกๆ และครอบครัว ซึ่งจากภาพที่ปรากฏนี้เป็นภาพที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นกันเองความเป็นคนธรรมดา คุณหมิวมีใบหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใสแสดงให้เห็นถึงความสุขจากการได้ทำหน้าที่ของแม่ ซึ่งจากบทสัมภาษณ์ของคุณหมิวที่กล่าวว่า “อาชีพหลักคือเป็นแม่ของลูกๆ งานหลักคือดูแลลูกๆ และครอบครัว ปกติอย่างคน

เป็นแม่ทุกๆ ไปสิ่งแรกที่คิดจะมีลูกคงอยากจะมีครอบครัวและมีคนที่เราจะดูแลและถ่ายทอดเหมือนที่แม่ทำกับเรา” ยิ่งสะท้อนให้เห็นว่าคุณหมิวได้ทำหน้าที่แม่ได้อย่างสมบูรณ์และมีความสุข

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>บรรยาย คุณภัสวรรณ พลประสิทธิ์ คุณแม่ผู้พิการทางสายตาที่เลี้ยงลูกชาย 3 คนมานานกว่า 10 ปี มอบความรัก ความห่วงใย ความเอาใจใส่และดูแลลูกๆ อย่างดีโดยไม่สนใจว่าตัวเองจะมองไม่เห็น</p>

ภาพการแนะนำตัวของคุณภัสวรรณ พลประสิทธิ์ เป็นภาพของคุณภัสวรรณที่กำลังนั่งพูดคุยอยู่กับคุณหมิวภายในบ้านซึ่งเป็นขนาดภาพปานกลาง (medium shot) ภาพนี้สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นกันเองระหว่างคุณหมิวและคุณภัสวรรณที่พูดคุยกันอย่างสนิทสนมและมีมีใบหน้าที่ยิ้มแย้มตลอดเวลาที่สนทนากันโดยไม่ได้แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของคน 2 คนที่มาเจอกันแม้ว่าร่างกายจะไม่สมบูรณ์ก็ตาม และจากคำบรรยายประวัติของคุณภัสวรรณที่กล่าวว่า “คุณภัสวรรณ พลประสิทธิ์ คุณแม่ผู้พิการทางสายตาที่เลี้ยงลูกชาย 3 คนมานานกว่า 10 ปี มอบความรัก ความห่วงใย ความเอาใจใส่และดูแลลูกๆ อย่างดีโดยไม่สนใจว่าตัวเองจะมองไม่เห็น” ทำให้ทราบว่าคุณภัสวรรณเป็นผู้ที่มีบทบาทของความเป็นแม่ เพราะเธอสามารถดูแลลูกๆ ของตนได้เองแม้ว่าจะมองไม่เห็นก็ตาม

ในการวิเคราะห์ตัวบทเกี่ยวกับกรอบประสบการณ์เรื่องความเป็นแม่ของผู้พิการทางสายตาที่เป็นแขกรับเชิญและพิธีกรรายการในตอน “แม่ทำได้เพราะรัก” ผ่านภาพและเสียงที่ปรากฏในรายการ ผู้วิจัยพบว่าคุณหมิว ลลิตา ศศิประภา (พิธีกร) และคุณภัสวรรณ พลประสิทธิ์ (แขกรับเชิญ) ต่างเป็นผู้ที่มีกรอบประสบการณ์ใกล้เคียงกันในเรื่องของความเป็นแม่ กล่าวคือคุณหมิวจากบทบาทของการเป็นนักแสดงที่มากความสามารถเมื่อแต่งงานมีครอบครัวและมีลูกคุณหมิวได้ลดบทบาททางการแสดงลงและใช้เวลาในการดูแลลูกๆ มากขึ้น ส่วนคุณภัสวรรณนั้นเป็นคุณแม่ผู้พิการทางสายตาที่ดูแลลูกๆ 3 คนด้วยตนเองมาตั้งแต่ลูกยังเด็กๆ แสดงให้เห็นว่าคุณภัสวรรณเป็นผู้ที่มีความเป็นแม่ที่ไม่แตกต่างจากคุณแม่คนอื่นๆ เลย ดังนั้นการพบกันของทั้ง 2 คนในครั้งนี้จึงถูกเชื่อมเอาไว้ด้วยบทบาทของความเป็นแม่ที่คอยเลี้ยงดูลูกๆ ด้วยความรักและความเอาใจใส่เหมือนกัน ทั้งคู่จึงเป็นผู้ที่มีกรอบประสบการณ์ใกล้เคียงกันในเรื่องความเป็นแม่นั่นเอง

บทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตา

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
 	<p>คุณหมิว ทราบมาว่าสามีของพี่ก็ตามองไม่เห็น เหมือนกันใช้ไหมคะ แล้วพี่มองไม่เห็นตั้งแต่เกิดเลยหรือคะ</p> <p>คุณภัทสรธรณ คือพี่ตอนอายุ 3-4 ขวบค่ะ ส่วนสามีตอนอายุ 19 ปีแล้วค่ะ</p> <p>คุณหมิว แล้วพี่วางแผนไว้ล่วงหน้าไหมคะว่าจะดูแลลูกอย่างไร เพราะตาบอดทั้ง 2 คนเลย</p> <p>คุณภัทสรธรณ ตอนที่พี่มีลูกคนเดียวพี่ไม่ได้วางแผน เพราะเราดูแลตัวเองได้ เราก็ต้องดูแลลูกได้แค่คนเดียว</p>

ภาพการทำความรู้จักกันของคุณหมิวและคุณภัทสรธรณเป็นภาพที่เกิดขึ้นภายในบ้านของคุณภัทสรธรณ โดยเป็นภาพการสนทนากันของทั้งคู่ที่มีขนาดภาพปาน (medium shot) ที่แสดงให้เห็นถึงบุคลิกลักษณะท่าทางต่างๆ ของทั้งคู่ ขนาดภาพปานกลางนี้จะทำให้ผู้ชมไม่รู้สึกอึดอัดในระหว่างรับชมภาพที่ปรากฏทำให้เราเห็นถึงความสุขของคุณภัทสรธรณที่ได้ถ่ายทอดเรื่องราวของตนเองให้คุณหมิวฟังด้วยใบหน้าที่ยิ้มแย้ม ส่วนคุณหมิวเองนั้นก็ยิ้มแย้มเช่นกันแต่ในบางครั้งก็มีการแสดงสีหน้าที่สงสัยในบางเรื่องเกี่ยวกับการใช้ชีวิตของคุณภัทสรธรณและครอบครัว ซึ่งทั้งคุณภัทสรธรณและสามีต่างก็เป็นผู้พิการทางสายตาเหมือนกันแต่สามารถทำหน้าที่ของพ่อ-แม่ในการเลี้ยงดูลูกๆ ได้เหมือนกับพ่อ-แม่คนอื่นๆ ที่สายตาปกติจนทำให้คุณหมิวได้มีการสอบถามคุณภัทสรธรณในประเด็นดังกล่าวว่าคุณภัทสรธรณและสามีได้วางแผนการเลี้ยงลูกไว้อย่างไรบ้างเพราะต่างก็เป็นผู้พิการทางสายตาทั้งคู่ซึ่งจากบทสัมภาษณ์ของคุณภัทสรธรณที่กล่าวว่า “ตอนที่พี่มีลูกคนเดียวพี่ไม่ได้วางแผน เพราะเราดูแลตัวเองได้ เราก็ต้องดูแลลูกได้แค่คนเดียว” สะท้อนให้เห็นว่าคุณภัทสรธรณมีความเป็นแม่และเป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นในศักยภาพของตนเอง ทั้งยังสะท้อนให้เห็นว่าคุณภัทสรธรณไม่รู้สึกว่าเธอนั้นแตกต่างจากแม่คนอื่นๆ เธอสามารถดูแลตนเองได้เธอก็สามารถที่จะดูแลลูกๆ ของเธอได้เช่นกัน

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
   	<p>คุณหมิว พอคลอดลูกแล้วใช้ชีวิตอย่างไรคะพี่</p> <p>คุณภัทสรธรณ ใหม่ๆ แม่พี่จะขึ้นมาจากต่างจังหวัดมาช่วยเลี้ยงสัก 1-2 เดือน คือช่วงนั้นพี่ยังทำอะไรไม่ค่อยเป็นแต่ว่าคุณหมอก็คอยแนะนำให้เพราะพี่จะปรึกษาหมอยู่เรื่อยๆ พอคนที่ 2 และ 3 ก็ไม่มีใครช่วยเลี้ยง พี่จ้างเขาเลี้ยงตามปกติ พอตื่นเช้ามาก็อาบน้ำแต่งตัวให้ลูกเอาเสื้อผ้าใส่ตระกร้าเตรียมไปอยู่บ้านคนเลี้ยง ตอนเย็นเราก็มารับกลับ เสื้อผ้าเราก็เอามาเตรียมซักเป็นปกติแบบนี้เลย</p> <p>คุณหมิว แนะนำตัวเลยคะ ชื่ออะไรกันบ้างคะ</p> <p>น้องก้าว (ลูกชายคนกลาง) น้องชื่อเกียร์ อายุ 2 ขวบครับ ส่วนผมชื่อก้าว อายุ 3 ขวบ</p> <p>คุณหมิว แล้วพี่เกมส์ล่ะคะ</p> <p>น้องก้าว พี่เกมส์อายุ 12 ปี</p> <p>คุณหมิว ปกติหมิวลูก 2 คนก็รุ่นวายจะแย่ เด็กๆ จะชนมากเวลาอยู่บ้าน แล้วอย่างพี่มองไม่เห็นเวลาลูกชนอยู่ในบ้านพี่กลัวอุบัติเหตุที่จะเกิดขึ้นกับเขาบ้างไหมคะ หรือว่าจะดูแลเขาอย่างไร</p> <p>คุณภัทสรธรณ อาศัยเรียกเขาเอา เขาทำอะไรอยู่ ถ้าเขาเล่นอยู่นานเกินไปพี่ก็จะเดินไปคลำดูว่าเขาเล่นอะไร ก็มีบางทีที่เขาเล่นอะไรที่น่ากลัวอย่างน้องก้าวเอามีตมานั่งหันพี่ก็ต้องเก็บของพวกนั้นให้สูงไว้ก่อน</p>

ภาพกิจวัตรประจำวันของคุณภัทสรธรณที่ปรากฏข้างต้นนั้นถูกนำเสนอด้วยภาพขนาดปานกลาง (medium shot) ที่แสดงให้เห็นถึงภารกิจต่างๆ ของคนเป็นแม่ที่ต้องทำในแต่ละวัน เช่น การอาบน้ำแต่งตัวให้กับลูกๆ การใส่รองเท้าหรือแม้แต่การดูแลลูกๆ เมื่อพวกเขาเล่นของเล่นต่างๆ ภาพที่ปรากฏเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าคุณภัทสรธรณเป็นผู้ที่สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างเป็นปกติเหมือนคน

ทั่วไป สิ่งใดๆ ก็ตามที่แม่คนอื่นๆ ทำได้ไม่ว่าจะเป็นการดูแลลูกๆ การเล่นกับลูก การซักเสื้อผ้า ป้อนอาหารหรือการอาบน้ำแต่งตัวให้กับลูกๆ สิ่งเหล่านี้คุณภัสวรรณคุณแม่ผู้พิการทางสายตาที่มีลูก 3 คนก็สามารถทำได้เหมือนกัน คุณภัสวรรณยังทำหน้าที่ของแม่เหล่านี้มากกว่า 10 ปีแล้วด้วย ซึ่งจากบทสนทนาที่เกิดขึ้นระหว่างคุณหมิวและคุณภัสวรรณนั้นยังสะท้อนให้เห็นว่าคุณภัสวรรณมีความสุขจากการที่ได้ทำหน้าที่ของแม่และเธอเองสามารถทำหน้าที่ดังกล่าวได้เป็นอย่างดีและไม่แตกต่างจากแม่คนอื่นๆ เลยแม้แต่น้อย

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณหมิว การที่ห่วงลูกเกินไป (over protect) เกินไปสำหรับหมิวซึ่งหมิวเป็นอยู่ ณ ปัจจุบัน หมิวคิดว่าทำให้อุปการช่วยเหลือตัวเองไม่ค่อยได้ เราพูดให้กำลังใจเขาแต่ไม่เคยให้เขาไปเผชิญชีวิตจริงๆ เพราะเด็กจริงๆ เขาต้องเผชิญกับสถานการณ์นั้นจริงๆ ถึงจะรู้ว่าเขาสามารถยืนหยัดด้วยตัวเองได้ แต่เราไปกังวลกับทุกเรื่องว่าเดี๋ยวลูกออกไปจะเจออะไรบ้าง เขาจะแก้ไขปัญหาใหม่ เขาจะถูกใครรังแกไหมหรือว่าจะเจออุบัติเหตุไหม หมิวก็รู้สึกที่ตรงนี้ก็น่าจะเอามาปรับใช้ในชีวิตแม่อย่างหมิวได้ก็คือปล่อยให้ลูกเป็นตัวของตัวเองและก็สามารถที่จะใช้ชีวิตของตัวเองได้ด้วยในวัยที่เหมาะสม</p>

ภาพคุณหมิวเล่าถึงความรู้สึกหลังจากที่ได้สนทนากับคุณภัสวรรณมาระยะหนึ่งเป็นภาพขนาดใกล้ปานกลาง (medium close up) และภาพขนาดปานกลาง (medium shot) ที่นำเสนอให้เห็นสีหน้า แววตาและอารมณ์ของคุณหมิวในการแสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึกที่มีต่อคุณภัสวรรณ โดยเป็นภาพที่แสดงให้เห็นใบหน้าของคุณหมิวที่แสดงอารมณ์ที่หลากหลายใจว่าคุณภัสวรรณสามารถทำสิ่งต่างๆ ตามที่กล่าวมาได้อย่างไรแต่เมื่อคุณหมิวให้สัมภาษณ์ไประยะหนึ่งสีหน้าของคุณหมิวเริ่มเปลี่ยนไปคือจากสีหน้าที่ประหลาดใจ สงสัยกลายเป็นใบหน้าที่ยิ้มแย้ม มีความสุขและใช้น้ำเสียงที่นุ่มนวล อ่อนโยนแสดงถึงความชื่นชมในตัวคุณภัสวรรณที่สามารถเลี้ยงดูลูกๆ ของเธอได้เป็นอย่างดีและไม่ได้ห่วงลูกมากเกินไปเหมือนคุณหมิว จนทำให้คุณหมิวเกิดความคิดที่ว่า การเลี้ยงลูกในแบบที่

คุณหมิวเป็นนั่นจะทำให้ลูกๆ ของคุณหมิวไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ แต่เมื่อคุณหมิวมาเจอคุณภักส์วรรณ คุณหมิวจึงได้แบบอย่างการเลี้ยงลูกที่สามารถนำไปปรับใช้กับการเลี้ยงลูกของคุณหมิวได้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
 	<p>คุณหมิว เวลาที่อยู่กันเองละคะ พี่ทำอะไรกัน ไปไหนมาไหนกันทั้งครอบครัวหรือเปล่า</p> <p>คุณภักส์วรรณ ไปค่ะ ไปเดินห้างอะไรแบบนี้โดยมีน้องเกมส์เป็นคนนำทีมอย่างเวลาไปตลาดตอนเช้า น้องเกมส์ก็จะเป็นคนพาไป น้องเกมส์เขาจะมีความชำนาญมากเพราะว่าเขาไปซื้อกับข้าวกับพี่ตั้งแต่อายุเท่ากันน้องก้าวเลย</p> <p>คุณหมิว แล้วใครเป็นคนทำกับข้าวคะพี่</p> <p>คุณภักส์วรรณ พี่ทำเองค่ะ</p> <p>คุณหมิว แล้วเปิดแก๊สเปิดอะไรอย่างไรคะพี่</p> <p>คุณหมิว ได้ค่ะ เพราะพี่ทำมานานแล้ว ชำนาญแล้ว</p> <p>คุณหมิว อยู่กับแก๊สอยู่กับไฟก็น่ากลัวเหมือนกันนะคะ ถ้าไม่มีใครอยู่ด้วย</p> <p>คุณภักส์วรรณ เต็มเราเข้าครัวกันเลยดีกว่าค่ะ</p>

นอกจากการทำหน้าที่ดูแลลูกๆ แล้วคุณภักส์วรรณยังคงทำหน้าที่ของแม่บ้านที่คอยดูแลความสะอาดเรียบร้อยของบ้านรวมถึงการเตรียมอาหารสำหรับสมาชิกทุกคนในครอบครัว โดยเมื่อคุณหมิวและคุณภักส์วรรณได้สนทนากันมาถึงเรื่องนี้ผู้ผลิตรายการได้นำเสนอให้เห็นภาพของคุณหมิวที่เป็นภาพขนาดกลาง (medium shot) ที่แสดงให้เห็นว่าคุณหมิวกำลังโอบกอดไหล่ลูกชายของคุณภักส์วรรณและแสดงสีหน้าที่กำลังตั้งใจฟังบางสิ่งบางอย่างที่คุณภักส์วรรณกำลังเล่าให้ฟังนั่นคือเรื่องของการไปตลาดเพื่อซื้อกับข้าวมาเตรียมอาหารให้กับครอบครัวโดยสีหน้าของคุณหมิวนั้นแสดงให้เห็นว่าคุณหมิวชื่นชมในความสามารถของคุณภักส์วรรณรวมถึงความมุ่งมั่นตั้งใจของคุณภักส์วรรณในการทำหน้าที่ของแม่และแม่บ้าน นอกจากนี้ผู้ผลิตรายการยังนำเสนอภาพของคุณภักส์วรรณและลูกชายคนโตในการไปจ่ายตลาดซึ่งเป็นกิจวัตรประจำวันครั้งที่ 2 คนจะร่วมกันในตอนเช้าทุกๆ วันซึ่งแสดงให้เห็นว่าคุณภักส์วรรณใช้ชีวิตได้เหมือนคนทั่วไป กิจวัตรประจำวันที่คุณภักส์วรรณทำนั้นล้วนแต่เป็นสิ่งที่คน

ทั่วไปในสังคมได้กระทำเหมือนกัน สิ่งเหล่านี้เองที่ผู้ผลิตรายการต้องการนำเสนอให้เห็นว่าคุณภัสวรรณไม่ได้มีการใช้ชีวิตที่แตกต่างจากคนทั่วไป นอกจากนี้จากคำสัมภาษณ์ของคุณภัสวรรณที่กล่าวว่า “ทำเองค่ะเพราะพี่ทำมานานแล้ว ชำนาญแล้ว” ยังสะท้อนให้เห็นว่าสิ่งต่างๆ ที่ผู้ผลิตรายการนำเสนอ นั้นเป็นสิ่งที่คุณภัสวรรณได้ทำมาเป็นเวลานานจนเกิดเป็นความชำนาญแล้ว ซึ่งเหมือนเป็นการต่อยอดภาพของการใช้ชีวิตของคุณภัสวรรณที่ว่าคุณภัสวรรณก็เป็นคนๆ หนึ่งในสังคมที่สามารถใช้ชีวิตได้อย่างเป็นปกติเหมือนคนทั่วไปหากเพียงแต่คุณภัสวรรณแค่มองไม่เห็นเท่านั้น แต่คุณภัสวรรณก็ยังสามารถทำสิ่งต่างๆ ได้เองโดยไม่ต้องรอความช่วยเหลือหรือเป็นที่พึ่งพาผู้อื่น

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณหมิว วันนี้เป็นเมนูอะไรคะ</p> <p>คุณภัสวรรณ มีแกงจืดหมูปอกกับผักกาดขาว แต่พี่ต้องรบกวนหมิวให้พี่หน่อยนะคะ</p>
	<p>คุณหมิว แล้วพี่ทราบได้อย่างไรคะว่าไข่เจียวอีกด้านหนึ่งมันใช้ได้แล้ว</p>
	<p>คุณภัสวรรณ พี่ก็เอาตะหลิวแซะๆ ไปแบบนี้ พี่ก็ลองแซะดูเขาเรียกว่าแรงเสียดทานค่ะ มันจะไม่เหมือนกันข้างนี้มันจะแข็งๆ แล้ว</p>
	<p>คุณภัสวรรณ พี่จะทำต้มจืดละนะ พี่จะใส่หมูปอกคือเราจะต้องรู้ตำแหน่งว่าหม้อต้มจืดเราอยู่ตรงไหน เราก็จะหยิบทัพพีไว้ตรงนี้แล้วก็เอาหมูใส่ไป แบบนี้ค่ะ</p>

เมื่อคุณหมิวและคุณภัสวรรณสนทนากันไปได้ระยะหนึ่งผู้ผลิตรายการได้นำเสนอภาพที่เกิดขึ้นภายในห้องครัวที่บ้านของคุณภัสวรรณ โดยเป็นภาพที่คุณภัสวรรณกำลังเตรียมอาหารเย็นสำหรับสมาชิกในครอบครัวโดยมีคุณหมิวคอยเป็นผู้ช่วย ซึ่งภาพที่ปรากฏนี้เป็นภาพขนาดปานกลาง (medium shot) ที่แสดงให้เห็นถึงอิริยาบถของทั้งคู่ในขณะที่กำลังเตรียมอาหาร ภาพที่ปรากฏเป็นภาพของคุณภัสวรรณที่เตรียมอาหารได้อย่างคล่องแคล่วและมีความชำนาญอย่างมาก จนหลายครั้งคุณหมิวแสดงสีหน้าที่สงสัยว่าคุณภัสวรรณจะสามารถเตรียมอาหารได้อย่างไรเพราะคุณภัสวรรณมองไม่เห็น แต่คุณภัสวรรณก็สามารถแสดงให้คุณหมิวได้เห็นว่าเธอสามารถเตรียมอาหารต่างๆ ได้จริง ด้วยวิธีการสังเกตและการใช้ประสาทสัมผัสอื่นๆ ที่เหลือ ดังจะเห็นได้จากคำสัมภาษณ์ของคุณภัสวรรณที่ว่า “พี่ก็เอาตะหลิวแซะๆ ไปแบบนี้ พี่ก็ลองแซะดูเขาเรียกว่าแรงเสียดทานค่ะ มันจะไม่เหมือนกันข้างนี้มันจะแข็งๆ แล้ว” หรือ “พี่จะทำต้มจืดละนะ พี่จะใส่หมูบด คือเราจะต้องรู้ตำแหน่งว่าหม้อต้มจืดเราอยู่ตรงไหน เราก็จะหยิบทัพพีไว้ตรงนี้แล้วก็เอาหมูใส่ไป แบบนี้ค่ะ” ซึ่งการใช้ประสาทสัมผัสอื่นๆ ของคุณภัสวรรณแสดงให้เห็นว่าแม้ว่าคุณภัสวรรณจะเป็นผู้พิการทางสายตาแต่เธอก็สามารถเรียนรู้การใช้ประสาทสัมผัสอื่นๆ ให้มีประสิทธิภาพเพื่อให้สามารถใช้ชีวิตได้อย่างปกติ

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณหมิว ที่เด่นที่สุดคือความรักและเขาต้องการที่จะมีลูก เขาต้องการดูแลชีวิตทั้ง 3 ชีวิตนี้ มุ่งมั่นมาก คือต่อไปนี้จะไม่บ่นเหนื่อย ต่อไปนี้จะไม่บ่นว่าชีวิตวุ่นวายขนาดไหนเพราะรู้สึกว่าเขายังทำทุกอย่างเองได้โดยที่เขาเองก็รู้สึกเป็นเรื่องง่ายมาก เดี่ยวเราจะกลับไปใช้ชีวิตแบบง่ายขึ้น ไม่ให้มันยาก เป็นต้นแบบของแม่ได้อีกหนึ่งคน</p>

ภาพการสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณหมิวเป็นภาพขนาดกลาง (medium shot) ที่แสดงให้เห็นสีหน้าของคุณหมิวและอากัปกริยาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างที่คุณหมิวได้พูดถึงความรู้สึกที่มีต่อคุณภัสวรรณภายหลังจากการสนทนากับคุณภัสวรรณแล้ว โดยจากภาพที่ปรากฏนี้จะเห็นว่าคุณหมิวมีสีหน้า แววตาและท่าทางที่แสดงออกซึ่งความเข้าใจคุณภัสวรรณในฐานะที่เป็นแม่เหมือนกัน เข้าใจว่าหน้าที่ของคนเป็นแม่ต้องทำอะไรบ้างและเหนื่อยยากแค่ไหนกับการเลี้ยงดูลูกๆ และที่ยิ่งไปกว่านั้นก็คือความรู้สึกชื่นชมในตัวคุณภัสวรรณที่สามารถเลี้ยงดูลูกๆ มาได้อย่างดี น้ำเสียงที่คุณหมิวใช้เมื่อ

กล่าวถึงคุณภัสวรรณก็เป็นน้ำเสียงที่อ่อนโยน นุ่มและสุภาพแสดงให้เห็นถึงความอบอุ่น ความสบายใจ หรือจากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณหมิวที่ว่า “ต่อไปนี้จะไม่บ่นเหนื่อย ต่อไปนี้จะไม่บ่นว่าชีวิต วุ่นวายขนาดไหนเพราะรู้สึกว่ามีเขายังทำทุกอย่างเองได้โดยที่เขาเองก็รู้สึกเป็นเรื่องง่ายมาก เดี่ยวเราจะกลับไปใช้ชีวิตแบบง่ายขึ้น ไม่ให้มันยาก เป็นต้นแบบของแม่ได้อีกหนึ่งคน” แสดงให้เห็นว่าคุณหมิวรู้สึกชื่นชมคุณภัสวรรณอย่างมากถึงขนาดจะนำข้อคิดหรือสิ่งที่ได้จากการสนทนากับคุณภัสวรรณในวันนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติของตนเองซึ่งการมาพบกันในครั้งนี้ทำให้คุณหมิวได้รับแรงบันดาลใจ ได้กำลังใจและได้เห็นความสามารถของคุณภัสวรรณที่สามารถนำไปใช้เพื่อเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต การเลี้ยงลูกๆ ของคุณหมิวได้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณหมิว ตอนนี้ก็เป็นเวลารับประทานอาหารซึ่งปกติก็จะเป็นเวลาพูดคุยของคนในครอบครัวด้วยนะคะ ถ้าอย่างนั้นหมิวขอถามพี่ทั้ง 2 คนว่าพี่วางอนาคตลูกๆ ไว้อย่างไรบ้างคะ</p> <p>คุณภัสวรรณ อย่างเกมส์ ลูกคนโตพี่ก็อยากให้เป็นคนดี พี่สอนเขาว่าอย่าไปเกรง อย่าเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีให้กับน้อง พี่จะบอกเขาว่าที่แม่มีน้องเพิ่มเพราะแม่เกรงว่าจะเป็นภาระกับเกมส์ เพราะพ่อกับแม่มองไม่เห็น ต่อไปเกมส์ต้องไปเรียนหนังสือ เกมส์อาจจะไปเรียนมหาวิทยาลัยที่ไหนไม่รู้จะบอกเขาแบบนี้ค่ะ แล้วถ้าเกมส์ห่วยหน้าพะวงหลังแม่แล้วเกมส์จะเรียนไม่ได้ดีเต็มทีแม่ก็เลยมีน้องเพิ่มมา ไม่ใช่แม่จะรักเกมส์น้อยลงแต่เกมส์อย่าลืมนะว่านี่แหละมาช่วยแบ่งเบาภาระเกมส์ ก็คือพอเกมส์โตแล้วเกมส์ไปเรียนมหาวิทยาลัยก้าวกับเกมส์จะอยู่ดูแลแม่กับพ่อแทนเกมส์ เพื่อเกมส์สอบได้ที่ไหนแม่ก็ยังไม่รู้แต่เกมส์ตั้งใจเรียนได้เลย</p>

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
  	<p>คุณหมู (สามีคุณภัสวรรณ) ลูกผู้ชายมักจะดี้อ เรา กลัวจะตามไม่ทันก็หาสถานศึกษาที่มันพอจะควบคุม ได้บ้าง</p> <p>คุณหมีว บางครั้งที่เกมส์ทำผิด คุณแม่ก็ลงโทษ เกมส์โกรธคุณแม่ไหม</p> <p>น้องเกมส์ (ลูกชายคนโต) ไม่ครับ เพราะเราทำผิดก็ ต้องยอมรับผิดมันเป็นเรื่องธรรมดา</p> <p>คุณภัสวรรณ การเป็นแม่ของเรา เราต้องควบคุม เหมือนกันทั้งครอบครัวเลยให้อยู่ในอารมณ์เดียวกัน ก็คืออารมณ์ที่ดี แต่ถ้าเราหงุดหงิดซะคนเดียวคือทั้ง ครอบครัวเราเลยจะหงุดหงิดตามๆ กันไปหมดเลย</p>

ภายหลังจากที่คุณหมีวและคุณภัสวรรณเตรียมอาหารเย็นเสร็จแล้วนั้น คุณหมีว คุณภัสวรรณ และครอบครัวได้รับประทานอาหารเย็นร่วมกัน ซึ่งในระหว่างที่รับประทานอาหารเย็นนั้นคุณหมีวได้มีการสนทนากับสมาชิกในครอบครัวคนอื่นๆ ของคุณภัสวรรณด้วย ได้แก่ คุณหมู ซึ่งเป็นสามีของคุณภัสวรรณที่เป็นผู้พิการทางสายตาเช่นเดียวกัน น้องเกมส์ ลูกชายคนโตของคุณภัสวรรณด้วย โดยภาพที่ปรากฏนั้นเป็นภาพขนาดปานกลาง (medium shot) ที่มีการซูมออก (zoom out) เพื่อให้เห็นบรรยากาศโดยรวมของโต๊ะอาหารและสมาชิกทุกคน แต่เมื่อมีการสัมภาษณ์หรือมีบทสนทนาเกิดขึ้น จะมีการซูมเข้า (zoom in) เพื่อให้เห็นภาพใบหน้าของผู้ที่กำลังพูดอยู่ เช่น ภาพของคุณภัสวรรณและสามี ภาพของน้องเกมส์ ภาพของคุณหมูและลูกชาย เป็นต้น ภาพเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงความรัก ความอบอุ่นที่เกิดขึ้นภายในครอบครัวนี้ ความรักของพ่อ-แม่ที่มีต่อลูก ความรักของลูกที่มีต่อพ่อ-แม่ หรือแม้แต่ความรักของพี่ที่มีต่อน้อง ซึ่งเมื่อผู้ชมได้เห็นภาพเหล่านี้แล้วจะทำให้เกิดความรู้สึกอึดอัดใจ ในความอบอุ่น ความรักใคร่กลมเกลียวกันของครอบครัวนี้ ทั้งยังได้เห็นมุมมองความคิดของคุณภัสวรรณ คุณหมูผู้เป็นสามีและน้องเกมส์ลูกชายของคุณภัสวรรณด้วย บทสัมภาษณ์ดังกล่าวที่เกิดขึ้น

ในระหว่างที่รับประทานอาหารนี้สะท้อนให้เห็นว่าทั้งคุณภัสวรรณและสามีต่างเป็นผู้ที่มีการเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นผู้ที่เชื่อมั่นในตนเอง เป็นผู้ที่มีความคิดที่ดี มองโลกในแง่บวก มีความรักให้กับลูกๆ อย่างเห็นได้ชัด พวกเขาทั้ง 2 คนพยายามจะหาสิ่งที่ดีที่สุดให้กับลูก เลี้ยงลูกด้วยความเข้าใจและสอนให้ลูกเป็นคนดี เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับคนอื่นๆ ส่วนลูกของคุณภัสวรรณนั้นก็เป็นผู้ที่มีความคิดที่ดีซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าเขาได้รับการเลี้ยงดูมาจากครอบครัวที่มีความคิดดีและอยู่ในครอบครัวที่อบอุ่น ได้รับความความรักจากพ่อ-แม่อย่างเต็มที่ทำให้เขาเป็นเด็กดีและมีความคิดที่ดีตามไปด้วย

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

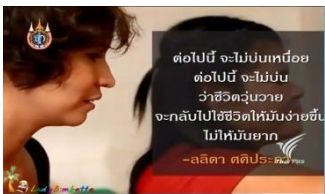
ภาพ	เสียง
	<p>คุณหมิว (ความรู้สึก) หมิวว่าสิ่งที่หมิวได้จากรายการนี้ก็คือได้กำลังใจในการใช้ชีวิตมากขึ้น คือแทนที่เราจะไปให้กำลังใจเขา ไม่ใช่เลย เขาต่างหากที่มาให้กำลังใจเรา เขาพร้อมที่จะใช้ชีวิตแบบคนทั่วไป เขาพร้อมที่จะอยู่กับคนทั่วไปด้วยความมั่นใจในตนเอง แล้วก็พร้อมที่จะฝ่าฟันอุปสรรคไปพร้อมลูกๆ ก็เลยรู้สึกว่าเป็นมุมมองที่เราก็สามารถเป็นกำลังใจให้ในชีวิตเราได้เหมือนกัน ขณะที่เขามีความบกพร่องทางการเห็น เขายังใช้ชีวิตอย่างสนุกและมีความสุขได้ คิดว่าชีวิตทั่วไปเราก็น่าจะใช้ชีวิตได้อย่างที่เขาให้มีความอดทนและมุ่งมั่นแบบนี้ แบบแม่คนนี่</p>

ในช่วงถ่ายของรายการ ผู้ผลิตรายการได้มีการสัมภาษณ์คุณหมิวอีกครั้งถึงความรู้สึกที่ได้มาออกเดทกับคุณภัสวรรณ คุณแม่ผู้พิการทางสายตาหัวใจแกร่งที่เลี้ยงลูกทั้ง 3 คนเองเพียงลำพังกับสามีผู้พิการทางสายตา ซึ่งภาพที่ปรากฏในช่วงนี้เป็นเป็นภาพการเล่าความรู้สึกต่างๆ ที่เกิดขึ้นของคุณหมิว โดยลักษณะของภาพจะขนาดปานกลาง (medium shot) ที่แสดงให้เห็นสีหน้า ท่าทางต่างๆ ของคุณหมิวในระหว่างการเล่าถึงความรู้สึก จากท่าทางและสีหน้าของคุณหมิวที่ปรากฏในช่วงนี้สะท้อนให้เห็นว่าคุณหมิวมีความรู้สึกดีใจ อิ่มเอมใจ และความสุขที่ได้มาออกเดทกับคุณภัสวรรณในครั้งนี้ซึ่งเห็นได้จากใบหน้าที่ยิ้มแย้มและน้ำเสียงที่อ่อนโยนและมีความสุขตลอดเวลาที่เล่าถึงความรู้สึกของตนเอง ประกอบกับบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณหมิวที่สะท้อนให้เห็นว่าการมาเดทกันในครั้งนี้คุณหมิวมีความสุขและมีความเข้าใจผู้พิการทางสายตามากยิ่งขึ้น ทำให้คุณหมิวได้รับกำลังใจ ได้แรงบันดาลใจ

ในการใช้ชีวิตให้มีความสุขต่อไปโดยมีคุณภัสวรรณเป็นต้นแบบ (idol) ทั้งยังมีความเข้าใจว่าผู้พิการทางสายตาเป็นผู้ที่มีศักยภาพที่สามารถทำอะไรต่างๆ ได้เหมือนคนทั่วไป มิมุมมองความคิดที่ดีและสามารถเป็นแบบอย่างให้กับคนตาดีให้เช่นกัน

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>ต่อไปนี่จะไม่บ่นเหนื่อย ต่อไปนี่จะไม่บ่นชีวิตวุ่นวาย จะกลับไปใช้ชีวิตให้มันง่ายขึ้น ไม่ให้มันยาก (ลลิตา ศศิประภา)</p>

ในส่วนของการปิดรายการนั้นผู้ผลิตรายการนำเสนอภาพของคุณหมิวและคุณภัสวรรณเป็นพื้นหลังและมีข้อความที่เป็นบทสัมภาษณ์ของคุณหมิวขึ้นประกอบ โดยภาพที่ปรากฏนั้นเป็นภาพที่คุณหมิวกำลังมองดูคุณภัสวรรณทำอาหารอย่างใจจดใจจ่อ ส่วนคุณภัสวรรณนั้นก็ทำอาหารไปด้วยใบหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใสแสดงให้เห็นถึงความสุขของทั้งคู่ที่ได้มาแลกเปลี่ยน เรียนรู้ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ในวันนี้ ส่วนคุณหมิวเองก็มีความสุขที่ได้เปิดมุมมองใหม่เกี่ยวกับผู้พิการทางสายตา ได้เห็นศักยภาพของคุณภัสวรรณในฐานะบทบาทความเป็นแม่เหมือนกับคุณหมิวเองซึ่งทำให้คุณหมิวเข้าใจว่าคนที่พิการทางสายตาอย่างคุณภัสวรรณก็สามารถใช้ชีวิตได้ตามปกติและใช้ชีวิตอย่างมีความสุขได้จนทำให้คุณหมิวเกิดความคิดที่ว่าคุณหมิวจะทำหน้าที่แม่ของคุณหมิวให้ดีให้ง่ายขึ้นกว่าแต่ก่อนและจะไม่บ่นว่าเหนื่อยกับการเลี้ยงลูกอีกต่อไป ดังจะเห็นได้จากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณหมิวที่ว่า “ต่อไปนี่จะไม่บ่นเหนื่อย ต่อไปนี่จะไม่บ่นชีวิตวุ่นวาย จะกลับไปใช้ชีวิตให้มันง่ายขึ้น ไม่ให้มันยาก” ความรู้สึกของคุณหมิวที่เกิดขึ้นนี้สะท้อนให้เห็นว่าคุณหมิวเข้าใจผู้พิการทางสายตามากขึ้น เข้าใจว่าหน้าที่ของแม่ยิ่งใหญ่มากแค่ไหนและเข้าใจว่าคนที่มองไม่เห็นก็สามารถเลี้ยงลูกได้ไม่ต่างจากคนปกติและลูกก็เป็นเด็กดีด้วย คุณหมิวอาจจะเหนื่อยกับการเลี้ยงลูกแต่คนที่เหนื่อยกว่าคุณหมิวก็ยังมีอย่างคุณภัสวรรณ พลประสิทธิ์ คุณแม่ผู้พิการทางสายตาท่านนี้เป็นต้น

สรุปการวิเคราะห์ตัวบทตอน “แม่ทำได้เพราะรัก”

จากตัวบทรายการและการวิเคราะห์ตัวบทตามที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าภาพที่ถูกนำเสนอส่วนใหญ่ในตอน “แม่ทำได้เพราะรัก” เป็นภาพที่เกี่ยวข้องกับกิจวัตรประจำวันของคุณภัสวรรณ พลประสิทธิ์ คุณแม่ผู้พิการทางสายตาที่ต้องเลี้ยงลูก 3 คนซึ่งสะท้อนออกมาในภาพที่มีขนาดต่างๆ กันไป เช่น ภาพขนาดปานกลาง (medium shot) ที่เป็นการนำเสนอภาพของคุณภัสวรรณในการทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การอาบน้ำแต่งตัวให้กับลูก การไปจ่ายตลาด การทำอาหาร หรือแม้แต่การสนทนาระหว่างคุณหมิวและคุณภัสวรรณ เพื่อสะท้อนให้ผู้ชมได้เห็นถึงศักยภาพของผู้พิการทางสายตาในการทำสิ่งต่างๆ ในชีวิตประจำวันยิ่งไปกว่านั้นก็คือสะท้อนให้เห็นบทบาทความเป็นแม่ของคุณภัสวรรณที่ถึงแม้ว่าเธอจะมองไม่เห็นแต่เธอก็สามารถเลี้ยงดูดูแลลูกๆ ของเธอได้อย่างคุณแม่ท่านอื่นๆ นอกจากนี้ยังมีการใช้ภาพขนาดใหญ่ (close-up) เพื่อแสดงให้เห็นถึงสีหน้า อารมณ์ของบุคคลต่างๆ ในภาพอย่างชัดเจน ภาพในลักษณะเช่นนี้จะส่งผลให้ผู้ชมเกิดอารมณ์ร่วมไปกับการรับชมด้วยอันนำมาซึ่งความน่าสนใจและเกิดการติดตามรับชมรายการอย่างต่อเนื่องประกอบกับบทสนทนาหรือบทสัมภาษณ์ที่เกิดขึ้นในรายการยิ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างคนทั่วไป ดังตัวอย่างบทสัมภาษณ์ของคุณภัสวรรณ เช่น “ตอนที่พี่มีลูกคนเดียวพี่ไม่ได้วางแผนเพราะเราดูแลตัวเองได้ เราก็ต้องดูแลลูกได้แค่คนเดียว” หรือ “พี่จ้างเขาเลี้ยงตามปกติ พอตื่นเช้ามาก็อาบน้ำแต่งตัวให้ลูกเขาเสื้อผ้าใส่ตระกร้าเตรียมไปอยู่บ้านคนเลี้ยง ตอนเย็นเราก็มารับกลับ เสื้อผ้าเราก็เอามาเตรียมซักเป็นปกติแบบนี้เลย” หรือ “ไปเดินห้างอะไรแบบนี้โดยมีน้องเกมส์เป็นคนนำทีมอย่างเวลาไปตลาดตอนเช้าน้องเกมส์ก็จะเป็นคนพาไป น้องเกมส์เขาจะมีความชำนาญมากเพราะว่าเขาไปซื้อกับข้าวกับพี่ตั้งแต่อายุเท่ากับน้องก้าวเลย” และ “พี่ทำกับข้าวเองคะเพราะพี่ทำมานานแล้วชำนาญแล้ว” เป็นต้น จากบทสัมภาษณ์บางส่วนเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าคุณภัสวรรณสามารถทำสิ่งต่างๆ ได้เองและทำแบบนี้มาเป็นเวลานานแล้วจนเกิดเป็นความชำนาญ สามารถพึ่งพาตนเองได้โดยไม่ต้องขอความช่วยเหลือจากใคร หรือจากบทสัมภาษณ์ของคุณหมิวก็สามารถสะท้อนให้เห็นได้เช่นกันว่าคุณภัสวรรณสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติและมีความสุขทั้งยังเป็นผู้ที่มีความคิดที่ดีด้วย เช่นบทสัมภาษณ์ของคุณหมิวที่กล่าวว่า “พี่เขายังทำทุกอย่างเองได้โดยที่เขาเองก็รู้สึกเป็นเรื่องง่ายมาก เดี่ยวเราจะกลับไปใช้ชีวิตแบบง่ายขึ้น ไม่ให้มันยาก เป็นต้นแบบของแม่ได้อีกหนึ่งคน” หรือ “แทนที่เราจะไปให้กำลังใจเขา ไม่ใช่เลย เขาต่างหากที่มาให้กำลังใจเรา เขาพร้อมที่จะใช้ชีวิตแบบคนทั่วไป เขาพร้อมที่จะอยู่กับคนทั่วไปด้วยความมั่นใจในตนเอง แล้วก็พร้อมที่จะฝ่าฟันอุปสรรคไปพร้อมลูกๆ ขณะที่เขามีความบกพร่องทางการเห็น เขายังใช้ชีวิตอย่างสนุกและมีความสุขได้ คิดว่าชีวิตทั่วไปเราก็น่าจะใช้ชีวิตได้อย่างพี่เขาให้มีความอดทนและมุ่งมั่นแบบนี้ แบบแม่คนนี้” เป็นต้น จึงอาจกล่าวได้ว่าจากภาพและเสียงที่ปรากฏในรายการนี้สะท้อนให้เห็นว่าคุณภัสวรรณมีการดำเนินชีวิตที่ไม่แตกต่าง

จากคนทั่วไป สามารถทำสิ่งต่างๆ เหมือนกับคนอื่นๆ ได้และใช้ชีวิตอย่างมีความสุข จึงแสดงให้เห็นว่าคุณภัสวรรณเป็นผู้ที่มีศักยภาพในการด้านการดำเนินชีวิต

นอกจากนี้ภาพและบทสนทนาที่เกิดขึ้นนั้นยังสะท้อนให้เห็นบทบาทของคุณภัสวรรณ พลประสิทธิ์ในฐานะของแม่ที่ต้องดูแลลูกๆ ทั้ง 3 คนด้วยความรัก ความเอาใจใส่และความทะนุถนอมที่มีต่อลูกๆ อันเป็นแก้วตาดวงใจ ทั้งยังแสดงให้เห็นถึงบทบาทของการเป็นภรรยาที่มีหน้าที่ดูแลครอบครัว ในส่วนของการเลี้ยงดูลูกๆ ดูแลบุคคลในครอบครัวรวมถึงการทำงานบ้านต่างๆ ด้วย ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ว่าตอน “แม่ทำได้เพราะรัก” สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของคุณภัสวรรณ พลประสิทธิ์ ในด้านการดำเนินชีวิต ทั้งยังเป็นผู้ที่มีความคิดที่ดี มองโลกในแง่ดี เห็นคุณค่าในตนเอง และเชื่อมั่นในศักยภาพของตน

3. ตอน “เที่ยวด้วยมุมมองใหม่” ออกอากาศเมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2555

พิธีกร คุณนิติ ชัยชิตาธร (ป้อมแป้ม) คุณกิติพัทธ์ ชลารักษ์ (กอล์ฟ) และคุณทัชชกร บุญลักษณ์นันท์ (ก๊อตจิ)

แขกรับเชิญ คุณกฤษฎา เกียรติก้องทวี (ตั้ม)

เนื้อหาโดยสรุป

คุณกฤษฎา เกียรติก้องทวี ชายหนุ่มผู้พิการทางสายตาที่ชื่นชอบและหลงใหลการท่องเที่ยวมาตั้งแต่เด็กๆ เพราะความอยากรู้อยากลอง อยากรู้ว่าสถานที่นั้นๆ จะสวยงามอย่างไร อาหารร้านนั้นจะอร่อยแค่ไหนทำให้คุณกฤษฎาเดินทางท่องเที่ยวไปตามสถานที่ต่างๆ อยู่เสมอเพื่อหาประสบการณ์ใหม่ๆ แม้ดวงตาทั้ง 2 ข้างจะมองไม่เห็นแต่ก็ไม่เคยเป็นอุปสรรคกับคุณกฤษฎาเลยแม้แต่น้อย ส่วนการวางแผนการเดินทางท่องเที่ยวของคุณกฤษฎานั้นคงไม่ต่างจากคนทั่วไปเพราะใช้อินเทอร์เน็ตในการหาข้อมูลและสอบถามเพิ่มเติมจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) แต่สิ่งที่คุณกฤษฎามีไม่เหมือนคนทั่วไปนั่นคือการใช้ประสาทสัมผัสอื่นๆ ในการท่องเที่ยวเพื่อสัมผัสความสุขจากการท่องเที่ยวอย่างแท้จริง

ตัวบทรายการและการวิเคราะห์ตัวบท

กรอบประสบการณ์เรื่องการท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.3 บทโทรทัศน์รายการ Blind Date ตอน “เที่ยว ด้วยมุมมองใหม่”

ภาพ	เสียง
	<p>บรรยาย 3 พิธีกรอารมณ์ดีจากรายการท่องเที่ยวยอดฮิตของวัยรุ่นที่ได้โลดแล่นเก็บเกี่ยวประสบการณ์มาแล้วทั่วโลก</p>

ภาพที่ปรากฏข้างต้นเป็นภาพการแนะนำตัวของคุณนิติ ชัยชิตาธร (ป้อมแป้ม) คุณกิติพัทธ์ ชลารักษ์ (กอล์ฟ) และคุณทัชชกร บุญลักษณ์นันท์ (ก๊อตจิ) ซึ่งเป็นพิธีกรจากรายการเที่ยวไทย ภาพที่ถูกนำเสนอทางด้านขวามือนั้นเป็นภาพของพิธีกรทั้ง 3 คนกำลังนั่งพูดคุยกันด้วยความสนุกสนาน แสดงให้เห็นถึงความรัก ความผูกพันและความสนิทสนมของทั้ง 3 คนที่เป็นเพื่อนกันมาอย่างยาวนาน ส่วนภาพทางด้านขวามือเป็นภาพของคุณป้อมแป้มที่ฉีกหลังของภาพเป็นสถานที่ท่องเที่ยวแห่งหนึ่ง โดยลักษณะของคุณป้อมแป้มที่ปรากฏในภาพด้านขวามือของคุณป้อมแป้มเหมือนกำลังอธิบายเกี่ยวกับสถานที่ที่คุณป้อมแป้มไปเที่ยวโดยสังเกตได้จากมือขวาของคุณป้อมแป้มที่พายมือไปทางด้านหลังนั่นเอง และจากคำบรรยายที่กล่าวว่าพิธีกรทั้ง 3 คนเป็นพิธีกรรายการท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยมยิ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นว่าพิธีกรทั้ง 3 คนนี้เป็นผู้มีประสบการณ์ในการท่องเที่ยวอย่างมากและท่องเที่ยวมาแล้วทั่วประเทศ

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>บรรยาย กฤษฎา เกียรติก้องทวี ชายหนุ่มผู้ที่ตาบอดแต่ชีพจรงเท้าลูบมาแล้วทุกที่กับคิดที่ว่า “ไม่มีกำแพงใดขวางโลกไปใหญ่ของเขา”</p>

ภาพการแนะนำตัวของคุณกฤษฎา เกียรติก้องทวี เป็นภาพที่มีขนาดใหญ่ (close up) เพื่อแสดงให้เห็นว่าคุณกฤษฎามีลักษณะต่างๆ ที่เหมือนคนปกติ ไม่ได้มีสิ่งใดที่แสดงถึงความบกพร่องทางร่างกาย และเมื่อมีคำบรรยายที่ว่า “กฤษฎา เกียรติก้องทวี ชายหนุ่มผู้ที่ตาบอดแต่ชีพลงเท้าลุยมาแล้วทุกที่ที่คิดที่ว่าไม่มีกำแพงใดขวางโลกใบใหญ่ของเขา” ยิ่งสะท้อนให้เห็นว่าคุณกฤษฎาเป็นผู้ที่มีความปกติเหมือนคนอื่นๆ ในสังคม เขาสามารถเดินทางท่องเที่ยวไปตามสถานที่ต่างๆ ได้อย่างที่คนทั่วไปทำ และที่สำคัญคุณกฤษฎาไม่ย่อท้อต่อความบกพร่องทางร่างกายของตนเองที่สายตามองไม่เห็นและมองข้ามความพิการนั้นเพื่อแสวงหาความสุขให้กับตนเองด้วยการท่องเที่ยวดังคำที่ว่า “ไม่มีกำแพงใดขวางโลกใบใหญ่ของเขา” นั่นเอง ซึ่งจากการวิเคราะห์ภาพและเสียงที่ปรากฏนี้จึงอาจกล่าวได้ว่าคุณกฤษฎาเป็นคนปกติคนหนึ่งที่ยังแคว้งแต่เขาก็ยังสามารถเดินทางท่องเที่ยวได้เหมือนคนอื่น

ในการวิเคราะห์ตัวบทเกี่ยวกับกรอบประสบการณ์เรื่องการท่องเที่ยวของผู้พิการทางสายตาที่เป็นแฮกรับเชิญและพิธีกรรายการในตอน “เที่ยว ด้วยมุมมองใหม่” ผ่านภาพและเสียงที่ปรากฏในรายการผู้วิจัยพบว่าคุณนิติ ชัยชิตาธร (ป้อมแป้ม) คุณกิตติพัทธ์ ชลารักษ์ (กอล์ฟ) และคุณทัชชกร บุญลักษณ์นันท์ (ก๊อตจิ) ซึ่งเป็นพิธีกรและคุณกฤษฎา เกียรติก้องทวี (แฮกรับเชิญ) ต่างเป็นผู้ที่มีกรอบประสบการณ์ใกล้เคียงกันในเรื่องของการท่องเที่ยว กล่าวคือ 3 พิธีกรจากรายการเที่ยวไทยต่างเป็นผู้ที่คลุกคลีอยู่กับการท่องเที่ยวเนื่องจากเป็นพิธีกรรายการท่องเที่ยวมาหลายปีและเดินทางท่องเที่ยวมาแล้วเกือบทั่วประเทศ ส่วนคุณกฤษฎานั้นแม้จะมองไม่เห็นแต่ก็ไม่ยอมแพ้ต่อโชคชะตาเดินทางท่องเที่ยวมาแล้วหลายสถานที่แสดงให้เห็นว่าคุณกฤษฎาเป็นผู้ชื่นชอบและหลงใหลในการท่องเที่ยวอย่างมาก การพบกันในครั้งนี้จึงถูกเชื่อมเอาไว้ด้วยความรักในการท่องเที่ยวเหมือนกันและมีกรอบประสบการณ์ที่ใกล้เคียงกันในเรื่องของการท่องเที่ยว

บทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตา

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณป้อมแป้ม สวัสดีค่ะพี่ตั้ม พวกเรามาจากรายการเที่ยวไทยนะคะ วันนี้พวกเราขออาสาพาพี่ตั้มเที่ยวค่ะ</p> <p>คุณตั้ม วันนี้ให้ผมเป็นคนอาสาพาไปเที่ยวเองดีกว่าครับ</p>

ภาพการทำความรู้จักกันของคุณกฤษฎาและ 3 พิธีกรจากรายการเที่ยวไทยเป็นภาพที่เกิดขึ้น ณ สถานที่แห่งหนึ่งที่พวกเขานัดพบกัน โดยคุณกฤษฎาได้เดินเข้ามาทักทายพิธีกรทั้ง 3 คนที่ยืนพูดคุยกันอยู่ก่อนหน้าแล้ว จากภาพที่ปรากฏเป็นภาพขนาดไกลปานกลาง (medium long shot) ที่แสดงให้เห็นถึงบุคลิกลักษณะท่าทางต่างๆ ของทุกคน ซึ่งภาพที่ปรากฏนี้เราจะเห็นว่าลักษณะของคุณกฤษฎากลมกลืนกับคนอื่นๆ โดยไม่ได้มีอะไรที่แตกต่างจากพิธีกรทั้ง 3 คนเลยแม้แต่น้อย ซึ่งในการพบกันครั้งนี้คุณกฤษฎาได้ขออาสาเป็นคนนำเที่ยวให้กับเหล่าพิธีกรจากรายการเที่ยวไทยสร้างความแปลกใจให้กับพิธีกรทั้ง 3 คนเป็นอย่างมาก ซึ่งจากคำสัมภาษณ์ของคุณกฤษฎาที่ว่า “วันนี้ให้ผมเป็นคนอาสาพาไปเที่ยวเองดีกว่าครับ” สะท้อนให้เห็นว่าคุณกฤษฎามีภาวะของความเป็นผู้นำ ผู้กล้า กล้าที่จะตัดใจขอเป็นคนนำเที่ยวในครั้งนี้ เป็นคนที่มั่นใจในตนเองแม้ว่าเขาจะเป็นผู้พิการทางสายตาแต่เขาก็สามารถพาทุกคนไปเที่ยวได้ และที่สำคัญสะท้อนให้เห็นว่าคุณกฤษฎาสามารถใช้ชีวิตได้อย่างปกติเหมือนกับพิธีกรทั้ง 3 คนและคนอื่นๆ ในสังคม

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณก๊อตจิ (ความรู้สึก) สงสัยว่าคนๆ นี้อร คนพิการทางสายตาคนนี้อรจะมานำเที่ยวให้เรา มันจะเป็นไปได้หรือ</p>

หลังจากที่คุณกฤษฎากล่าวว่าเขาจะขออาสาเป็นผู้นำเที่ยวในครั้งนี้ ผู้ผลิตรายการนำเสนอภาพของคุณก๊อตจิซึ่งเป็นพิธีกรในลักษณะภาพขนาดใกล้ (close up) ที่นำเสนอให้เห็นสีหน้า อารมณ์ และอากัปกริยาของคุณก๊อตจิที่แสดงสีหน้าที่สงสัยและเอามือมาทำคาง นิ้วชี้วางขนานไปกับแก้ม แสดงให้เห็นว่าคุณก๊อตจิเกิดความสงสัยและไม่แน่ใจว่าสิ่งที่คุณกฤษฎาพูดนั้นเขาจะสามารถทำได้จริงหรือไม่ และจากคำสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณก๊อตจิที่ว่า “สงสัยว่าคนๆ นี้อร คนพิการทางสายตาคนนี้อรจะมานำเที่ยวให้เรา มันจะเป็นไปได้หรือ” สะท้อนให้เห็นว่าจากท่าทางของคุณก๊อตจิกับสิ่งที่คุณก๊อตจิคิดอยู่ในใจนั้นเป็นสิ่งที่ตรงกัน นั่นคือความสงสัยในตัวของคุณกฤษฎาว่าจะสามารถเป็นคนนำเที่ยวได้จริงหรือไม่เพราะคุณกฤษฎาเป็นผู้พิการทางสายตา และเมื่อคุณกฤษฎามองไม่เห็นแล้วคุณกฤษฎาจะเที่ยวได้อย่างไรเพราะการท่องเที่ยวต้องใช้ดวงตาในการรับรู้ถึงความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวใช่หรือไม่

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณก๊อตจิ เวลาไปเที่ยวที่ตั้มวุ่นวายเรื่องอะไรบ้างไหมคะ อย่าพวกหนูนะวุ่นวายตั้งแต่เริ่มนัดกัน คิดกัน ไปไหน เสื้อผ้าหน้าผมเครื่องสำอางค์ วุ่นวายมากเลยคะ</p>
	<p>คุณตั้ม เรื่องเสื้อผ้าหน้าผมไม่ค่อยวุ่นวาย ส่วนมากวุ่นวายเรื่องเกี่ยวกับการเดินทางว่าเราจะเลือกเส้นทางอย่างไร เนื่องจากเรามองไม่เห็น เรื่องตรงนี้เราต้องทำงานหนักหน่อย</p>
	<p>คุณกอล์ฟ แล้วพี่ตั้มหาข้อมูลจากไหน อย่งไรคะ</p> <p>คุณตั้ม ส่วนมากจะเป็นอินเทอร์เน็ตครับ แต่ถ้าหาไม่ได้จริงๆ ก็โทรศัพท์ไปถามทาง ททท. ระหว่างทางก็จะมีแผนที่ มีเบอร์ ททท. ของจังหวัดที่เราจะไปอะไรแบบนั้นครับ</p>
	<p>คุณป้อมแป้ม อยากรู้ว่าแผนที่อักษรเบรลล์มีหรือเปล่านั้นคะ</p> <p>คุณตั้ม จริงๆ แล้วน่าจะมีแต่ว่าปัจจุบันยังไม่มีการจัดทำ อักษรเบรลล์ให้แล้วเราก็จะเป็นคนบอก บอกว่าวิธีการมันเป็นอย่างไรวินิจฉัย</p> <p>คุณตั้ม เตียวพี่วิ่งไปตามเส้นรังสิต นครนายกนะครับ วิ่งตรงไปจนถึงตัวเมืองนครนายกครับ</p>

หลังจากที่ทุกคนได้ทำความรู้จักกันเรียบร้อยแล้วและคุณกฤษฎาอาสาขอเป็นผู้นำเที่ยวในครั้งนี้ทุกคนจึงออกเดินทางสู่จุดหมายปลายทางด้วยรถตู้ ซึ่งภาพที่เกิดขึ้นในช่วงของการเดินทางนี้เป็นภาพที่เกิดขึ้นภายในรถตู้โดยเป็นภาพขนาดปานกลาง (medium shot) ที่นำเสนอให้เห็นอิริยาบถต่างๆ ของทุกคนในระหว่างเดินทาง ซึ่งเป็นการสนทนากันเกี่ยวกับเรื่องของการเตรียมตัวสำหรับการท่องเที่ยวของคุณกฤษฎา ภาพที่ปรากฏแสดงให้เห็นถึงความสนุกสนาน ครื้นเครงและมีความสุขของทุกคนดังจะเห็นได้จากใบหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใส หรือใบหน้าของคุณป้อมแป้มที่หัวเราะร่าอย่างมี

ความสุขนั่นเอง นอกจากนี้ในภาพสุดท้ายเป็นภาพที่คุณกฤษฎากำลังบอกเส้นทางให้กับคนขับรถตู้ ด้วยใบหน้าที่แสดงถึงความเชี่ยวชาญในการเดินทางเหมือนกับว่าคุณกฤษฎาคุ่นชินกับการเดินทางในเส้นทางนี้ และเมื่อพิจารณาจากคำพูดของคุณกฤษฎาที่บอกว่า “เดี๋ยวพี่วิ่งไปตามเส้นรังสิต นครนายก นะครับ วิ่งตรงไปจนถึงตัวเมืองนครนายกครับ” ยิ่งสะท้อนให้เห็นว่าคุณกฤษฎามีความชำนาญกับการเดินทางในเส้นทางนี้เป็นอย่างมาก และที่เด่นชัดที่สุดคือสิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าคุณกฤษฎาสามารถใช้ชีวิตเหมือนคนทั่วไปและสามารถท่องเที่ยวได้เป็นปกติ

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณก๊อตจิ (ความรู้สึก) ตอนอยู่ในรถตู้ พี่เขาบอกทางที่รถตู้ไปเส้นนี้ ถนนเส้นนี้ เลี้ยวซ้ายเลี้ยวขวาแล้วไปทางนี้ อีกกี้กิโลเมตรถึง คือรู้ได้อย่างไรหรือ คนตาดีอย่างเรามีนิ้ว 10 นิ้วยังไม่อยากจะไป search google เลยว่าวันนี้เราจะมานครนายก เราต้องใช้เส้นทางไหน คือเหมือนว่าเขารู้ทุกอย่าง เขาเก่ง</p>

ภาพการสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณก๊อตจิกายหลังจากที่ได้สนทนากับคุณกฤษฎามาสักระยะเวลาหนึ่ง เป็นภาพที่เกิดขึ้นที่สถานที่ท่องเที่ยวที่พวกเขาจะมาท่องเที่ยวด้วยกันในครั้งนี้ ภาพที่ปรากฏเป็นภาพขนาดไกล (long shot) ที่มีการนำเสนอให้เห็นถึงเบื้องหลังที่เป็นวิวของทุ่งหญ้าแสดงให้เห็นถึงความสดชื่นกับบรรยากาศที่เกิดขึ้น และจากท่าทางการนั่งไขว่ห้างของคุณก๊อตจิเองก็แสดงให้เห็นถึงความรู้สึกผ่อนคลายความเป็นกันเองและมีใบหน้าที่ยิ้มแย้ม ใช้น้ำเสียงที่สุภาพเมื่อกล่าวถึงคุณกฤษฎา และจากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณก๊อตจิที่ว่า “ตอนอยู่ในรถตู้ พี่เขาบอกทางที่รถตู้ไปเส้นนี้ ถนนเส้นนี้ เลี้ยวซ้ายเลี้ยวขวาแล้วไปทางนี้ อีกกี้กิโลเมตรถึง คือรู้ได้อย่างไรหรือ คนตาดีอย่างเรามีนิ้ว 10 นิ้วยังไม่อยากจะไป search google เลยว่าวันนี้เราจะมานครนายก เราต้องใช้เส้นทางไหน คือเหมือนว่าเขารู้ทุกอย่าง เขาเก่ง” แสดงให้เห็นว่าคุณกฤษฎาเป็นผู้ที่มีการเตรียมตัวสำหรับการท่องเที่ยวมาเป็นอย่างดีจนสามารถบอกเส้นทางให้กับคนขับรถตู้ได้ ซึ่งทำให้คุณก๊อตจิสู้สึกชื่นชมในตัวคุณกฤษฎาเป็นอย่างมาก

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณตั้ม วันนี้เราจะทำกิจกรรมกัน 2 อย่าง กิจกรรมแรกเราจะชมวิวนบอลลูนกันครับ</p> <p>คุณกอล์ฟ พี่ตั้มใช้อะไรในการรับรู้คะ</p> <p>คุณตั้ม ใช้ความรู้สึกที่เหลือในการชมวิวครับ ใช้หู ใช้การสัมผัสแล้วก็จินตนาการออกมา</p>
	<p>คุณก๊อตจิ พี่ตั้มรู้สึกว่ามันกำลังขึ้นไหมคะ</p> <p>คุณตั้ม รู้ครับคุณกอล์ฟ มันเป็นภาพกว้างๆ ค่ะพี่ตั้มเหมือนเราลอยใกล้เข็มนาฬิกาเข้าไปด้วย จะเห็นภูเขาอยู่รอบๆ ค่ะ</p>
	<p>คุณตั้ม เสียงข้างล่างก็จะชัดขึ้น แล้วก็จะมีเสียงเลื่อยตัดไม้อยู่ทางซ้าย</p> <p>คุณกอล์ฟ ใช่ค่ะ ใช่จริงด้วย</p> <p>คุณป้อมแป้ม เป็นอย่างไรกันบ้าง</p>
	<p>คุณกฤษฎา ตอนอยู่ข้างบนตอนที่เจ็บบๆ เราก็จะได้ยินเสียงอะไรที่มันไกลมากๆ เสียงมันจะกว้าง เสียงมันจะไกลที่เราอยู่ที่พื้นไม่ได้ยินแต่พอขึ้นไปสูงๆ ไกลๆ เราจะได้ยินหมดและสัมผัสได้ถึงความสะดวกสบายของบอลลูนเมื่อมีลมเย็นพัดมา</p>
	<p>คุณกอล์ฟ จังหวะเสียงเจ็บบๆ พี่ตั้มจะบอกได้ว่าตรงนั้นมีเสียงเลื่อยไม้ ตัดไม้อยู่ไกลๆ ทางโน้น มีเสียงนกร้องอยู่ทางนี้ มีเสียงคนตะโกนอยู่ข้างล่าง เมื่อลอยไปใกล้ๆ ก็ให้เห็นตามสิ่งที่พี่ตั้มบอก</p>

เมื่อมาถึงสถานที่ท่องเที่ยวในครั้งนี้คุณกฤษฎาได้แจ้งให้เหล่าพิธีกรทราบว่าพวกเขาจะมาทำกิจกรรมร่วมกัน 2 อย่างซึ่งกิจกรรมแรกคือการชมวิวนบอลลูนโดยภาพที่ปรากฏนั้นเป็นภาพขนาดใหญ่ (long shot) มุมต่ำ (low-angle shot) โดยมีลักษณะเหมือนสายตาที่แหงนมองสูงขึ้นไปเพื่อให้

เห็นภาพบอลลูกที่ลอยอยู่บนฟ้าและพลั่วไหวไปตามแรงลม และเมื่อพวกเขาได้ขึ้นไปบนบอลลูกแล้ว ผู้ผลิตรายการได้นำเสนอภาพขนาดใกล้ (close up) เพื่อให้เห็นใบหน้าของคุณกฤตภา คุณก๊อตติและคุณกอล์ฟอย่างชัดเจนโดยเราจะเห็นได้ว่าพิธีกรทั้ง 2 คนคือคุณก๊อตติและคุณกอล์ฟมีสีหน้าที่ค่อนข้างตื่นตระหนกและมีความกลัวอยู่เล็กน้อยในขณะที่สีหน้าของคุณกฤตภาดูนั้นเรียบเฉยและสงบนิ่งเหมือนกำลังใช้สมาธิกับบางสิ่งบางอย่างอยู่ ซึ่งจากบทสนทนาของคุณกฤตภาที่ว่า “ใช้ความรู้สึกที่เหลือในการชมวิวครับ ใช้หู ใช้การสัมผัสแล้วก็จินตนาการออกมา” ทำให้เราทราบว่าคุณกฤตภาใช้ประสาทสัมผัสอื่นๆ ในการรับรู้ถึงความสวยงามของสถานที่แห่งนี้ ใช้หูเพื่อสัมผัสถึงเสียงต่างๆ ที่อยู่ในธรรมชาติ และใช้จินตนาการออกมาเป็นภาพวิวทิวทัศน์ที่สวยงาม นอกจากนี้ผู้ผลิตรายการยังนำเสนอให้เห็นถึงภาพวิวทิวทัศน์ด้วยโดยเป็นภาพที่ถ่ายในมุมสูง (high-angle shot) ที่เป็นภาพแทนสายตาคามองลงมาข้างล่างให้เห็นว่าหากเมื่อเรามองลงมาข้างล่างนั้นจะเป็นภาพวิวที่สวยงามขนาดไหน ซึ่งเหมือนเป็นการแทนภาพที่เกิดขึ้นในจินตนาการของคุณกฤตภาให้ผู้ชมได้เห็น เพราะบทสนทนาที่เกิดขึ้นของพวกเขาทำให้เราทราบว่าเมื่อขึ้นไปอยู่บนบอลลูกแล้วนั้นมีเสียงอะไรเกิดขึ้นบ้าง เช่น เสียงเลื้อยไม้ เสียงนกร้อง เป็นต้น ซึ่งเมื่อขึ้นไปอยู่บนบอลลูกแล้วคุณกอล์ฟก็ทำหน้าที่เป็นสายตาคามกับคุณกฤตภาด้วยเสมือนเป็นการช่วยเติมเต็มภาพในจินตนาการของคุณกฤตภาให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เมื่อลงมาข้างล่างแล้วคุณป้อมแป้มได้สัมภาษณ์ถึงความรู้สึกของทุกคนหลังจากที่ได้ขึ้นไปชมวิวบนบอลลูก โดยบทสัมภาษณ์ของคุณกอล์ฟตอนหนึ่งที่กล่าวว่า “จังหวะเสียงเจี๊ยบๆ ที่ตั้มจะบอกได้ว่าตรงนั้นมีเสียงเลื้อยไม้ ตัดไม้อยู่ไกลๆ ทางโน้น มีเสียงนกร้องอยู่ทางนี้ มีเสียงคนตะโกนอยู่ข้างล่าง เมื่อลอบไปใกล้ๆ ก็จะได้เห็นตามสิ่งที่ที่ตั้มบอก” แสดงให้เห็นว่าคุณกฤตภาซึ่งเป็นผู้ที่พิการทางสายตามีศักยภาพทางการได้ยินหรือมีศักยภาพในด้านการรับรู้มากกว่าคนปกติ เนื่องจากคุณกฤตภาสูญเสียการมองเห็นไปดังนั้นทำให้คุณกฤตภาจำเป็นต้องฝึกฝนการใช้ประสาทสัมผัสอื่นๆ ให้เกิดความชำนาญ ซึ่งคุณกฤตภาสามารถใช้ประสาทสัมผัสอื่นๆ เช่น การได้ยิน ได้เป็นอย่างดี สามารถระบุแหล่งที่มาของเสียงได้อย่างถูกต้อง

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณก๊อตติ เป็นอย่างไรมาอย่างไรพี่ตั้มถึงเป็นคนที่ชอบเที๋ยวละคะ</p>

ภาพ	เสียง
  	<p>คุณกฤษฎา จริงๆ แล้วเหมือนเราเป็นคนอยากรู้ อยากเห็น เริ่มตั้งแต่เด็กๆ มักจะโดนแม่ตีประจำ เพราะว่าชอบรื้อโน่นนี่ อย่างจักรยานเราก็จะรื้อออกมาเป็นชิ้นๆ แต่รื้อแล้วเราประกอบคืนได้นะ คือมีความรู้สึกอยากอยู่ตลอดเวลา อยากที่จะไปที่โน่นที่นี้เวลาได้ยินใครบอกว่าที่นั่นคืออยากไปลองดูว่ามันคืออะไร ร้านอาหารตรงไหนอร่อยก็อยากจะลองไปชิมดู ไปดูว่ามันอร่อยจริงหรือเปล่าอะไรแบบนี้</p> <p>คุณกอล์ฟ เริ่มเที่ยวเองจริงจังตอนช่วงไหนคะ อายุเท่าไร</p> <p>คุณตั้ม เที่ยวเองครั้งแรกตอนอายุ 14 ปี คือตอนนั้นเข้ามาอยู่โรงเรียนประจำเป็นโรงเรียนสอนคนตาบอด ปกติวันหยุดหรือว่าปิดเทอมอะไรแบบนี้เขาก็จะให้นักเรียนกลับบ้าน เราก็เปรยๆ กับแม่ว่าเราอยากไปเที่ยวบ้านเพื่อนที่ จ.ภูเก็ต แม่ก็คงห่วยจะไปอย่างไรประมาณนั้นครับ เราก็ประเมินสถานการณ์แล้วว่าไม่ได้ไปแน่ๆ ถึงเวลาเราก็หนีไปเลย</p>

ในช่วงนี้ภาพที่ปรากฏนั้นเป็นภาพของคุณกฤษฎาที่กำลังกางเต็นท์นอนอย่างชำนาญและดูแลคล่องแคล่วนั้นแสดงให้เห็นว่าคุณกฤษฎามีความชำนาญอย่างมากในการกางเต็นท์นอนและสามารถทำได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องให้ใครมาช่วยเหลือ ภาพขนาดปานกลาง (close up) ดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของคุณกฤษฎาในการกางเต็นท์อย่างใจจดใจจ่อและมุ่งมั่นอย่างมาก ภาพต่อๆ มาเป็นภาพการสนทนากันระหว่างคุณกฤษฎาและ 3 พิธีกรเกี่ยวกับสาเหตุของความชอบในการท่องเที่ยวของคุณกฤษฎาซึ่งจากบทสนทนาที่เกิดขึ้นของคุณกฤษฎาที่ว่า “เหมือนเราเป็นคนอยากรู้ อยากเห็น เริ่มตั้งแต่เด็กๆ คือมีความรู้สึกอยากอยู่ตลอดเวลา อยากที่จะไปที่โน่นที่นี้เวลาได้ยินใครบอกว่าที่นั่นคืออยากไปลองดูว่ามันคืออะไร ร้านอาหารตรงไหนอร่อยก็อยากจะลองไปชิมดู ไปดูว่ามันอร่อยจริงหรือเปล่าอะไรแบบนี้” แสดงให้เห็นว่าโดยนิสัยส่วนตัวของคุณกฤษฎาเป็นคนที่ค่อนข้างสนใจกับสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบกาย เป็นผู้อยากรู้ อยากลอง จึงทำให้คุณกฤษฎารู้จักที่จะช่วยเหลือตนเองให้สามารถทำสิ่งต่างๆ ได้ด้วยตนเองซึ่งนับว่าเป็นประโยชน์อย่างมากเนื่องจากว่าการเป็นผู้อยากรู้ อยากลองของคุณ

คุณภูษานันต์ส่งผลให้คุณภรรยาสามารถท่องเที่ยวได้อย่างอิสระ ไม่ปิดกั้นโอกาสของตนเองและสามารถใช้ชีวิตได้อย่างปกติ ทั้งนี้ผู้ผลิตรายการยังนำเสนอให้เห็นภาพของคุณภรรยาที่เคยไปเที่ยวที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอัมผาง เหมือนเป็นการย้ำให้เห็นว่าคุณภรรยามีการดำเนินชีวิตที่เป็นปกติและไม่แตกต่างจากคนทั่วไปในสังคม สถานที่ใดก็ตามที่คนอื่นๆ ในสังคมสามารถไปท่องเที่ยวได้ สถานที่เหล่านั้นคุณภรรยาผู้ซึ่งพิการทางสายตา ก็สามารถไปท่องเที่ยวได้เช่นกัน

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณตั้ม กิจกรรมที่ 2 พี่จะพาน้องๆ มาทำคือกิจกรรม ล่องแก่งนะครับ</p> <p>คุณก้อย ขนาดพวกเราเปิดตาเล่นล่องแก่งยังรู้สึก เสียวและตื่นเต้น ถ้าพี่ตั้มลงไปเล่นพี่ตั้มจะรู้สึกอย่างไร บ้าง</p>
	<p>คุณตั้ม รู้สึกสบายๆ ครับ ได้ยินเสียงน้ำก็ตื่นเต้น เหมือนกันแต่อยากรู้มากกว่าว่าลงไปแล้วมันจะแรงแค่ไหน</p> <p>คุณตั้ม รู้สึกข้างหน้าจะมีแก่งนะครับ</p>
	<p>คุณป้อมแป้ม ไข่ค่ะ</p> <p>คุณตั้ม เพราะว่ามันมีเสียงของการเปลี่ยนระดับน้ำ ถ้า น้ำอยู่ในระดับเดียวกันมันจะนิ่งๆ เจียบๆ น้ำมันก็จะ ไหลๆ ไปเรื่อยๆ แต่เมื่อระดับน้ำแตกต่างกันหรือมี อะไรมาขวางน้ำมันจะแหวกออกซึ่งทำให้มันเกิดเสียง ดัง</p>

กิจกรรมที่ 2 ที่คุณภรรยาและ 3 พิธีกรจะต้องทำร่วมกันนั่นก็คือการเล่นล่องแก่ง ซึ่งผู้ผลิตรายการได้นำเสนอภาพของแก่งที่พวกเขาจะไปเล่นให้ผู้ชมได้เห็นว่ามีลักษณะอันตรายพอสมควรและมีกระแสน้ำที่ไหลเชี่ยว ซึ่งทำให้คุณก้อยถึงกับกล่าวออกมาว่า “ขนาดพวกเราเปิดตาเล่นล่องแก่งยังรู้สึกเสียวและตื่นเต้น ถ้าพี่ตั้มลงไปเล่นพี่ตั้มจะรู้สึกอย่างไรบ้าง” แสดงให้เห็นว่าที่แก่งแห่งนี้ค่อนข้างน่าหวาดเสียวพอสมควร แต่จากบทสนทนาของคุณภรรยาที่กล่าวว่า “รู้สึกสบายๆ ครับ ได้ยินเสียงน้ำก็ตื่นเต้นเหมือนกันแต่อยากรู้มากกว่าว่าลงไปแล้วมันจะแรงแค่ไหน” ทำให้เห็นว่าคุณภรรยาไม่ได้

มีความหวาดกลัวหรือมีอาการประหม่าเลยแม้แต่น้อยหากแต่กลับมีความสนใจอยากจะรู้มากกว่าว่าเมื่อลงไปแล้วน้ำจะแรงแค่ไหน สนุกมากแค่ไหน สะท้อนให้เห็นว่าคุณกฤษฎาไม่ได้รู้สึกว่ามันมีความแตกต่างจากพิธีกรทั้ง 3 คนเลย นอกจากนี้ยังมีภาพของการเล่นล่องแก่งที่สนุกสนานของเขา โดยจะสังเกตเห็นได้ว่าคุณกฤษฎามีความสนุกสนานและมีความคล่องแคล่วกับการเล่นล่องแก่งอย่างมาก ทั้งนี้คุณกฤษฎายังคงมีการให้ความรู้กับพิธีกรด้วยเกี่ยวกับเรื่องของการเปลี่ยนระดับน้ำดับบพสนทนาที่กล่าวว่า “มันมีเสียงของการเปลี่ยนระดับน้ำ ถ้ามันอยู่ในระดับเดียวกันมันจะนิ่งๆ เงียบๆ น้ำมันก็จะไหลๆ ไปเรื่อยๆ แต่เมื่อระดับน้ำแตกต่างกันหรือมีอะไรมาขวางน้ำมันจะแหวกออกซึ่งทำให้มันเกิดเสียงดัง” ซึ่งการที่คุณกฤษฎาสามารถรับรู้ได้ถึง การเปลี่ยนแปลงของระดับน้ำและสามารถบอกได้ว่าเบื้องหน้าจะมีอะไรบ้างนั้นก็เกิดจากการใช้ประสาทสัมผัสทางการได้ยินของคุณกฤษฎานั่นเอง

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>บรรยาย เพื่อให้พิธีกรทั้ง 3 คนของเราได้เข้าใจความรู้สึกจากการท่องเที่ยวแบบคนตาบอดกันแบบจริงๆ เราเลยขอให้พิธีกรทั้ง 3 ปิดตาเล่นล่องแก่งอีกครั้งครับ</p> <p>คุณตั้ม ได้พายหรือยังครับ</p>
	<p>คุณป้อมแป้ม ยังค่ะ</p> <p>คุณตั้ม เสียงอะไรครับ</p> <p>คุณกอล์ฟ นกกาเหว่า</p> <p>คุณตั้ม แล้วจับเสียงได้ไหมครับว่าดังทางซ้ายหรือทางขวา</p>
	<p>คุณป้อมแป้ม ค่ะ</p> <p>คุณตั้ม ถ้าฝึกบ่อยๆ เราจะรู้ว่าเสียงที่ร้องเป็นเสียงนกอะไร</p> <p>คุณป้อมแป้ม การที่เรามองไม่เห็นทำให้เราแยกเสียงได้ชัดกว่าตอนที่เรามองเห็น</p>

ผู้ผลิตรายการได้เชิญให้ 3 พิธีกรได้ทดลองใช้ชีวิตแบบผู้พิการทางสายตาเพื่อให้มีความเข้าใจ คุณกฤษฎามากขึ้นโดยการปิดตาแล้วเล่นล่องแก่งอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งภาพที่ปรากฏในตอนนี้เป็นภาพไกล (long shot) ที่แสดงให้เห็นว่าคุณกฤษฎาเป็นผู้นำในการเดินทางครั้งนี้ให้กับเหล่าพิธีกร โดยมีพิธีกร คอยจับไหล่คุณกฤษฎาแล้วเดินต่อกันเป็นขบวนรถไฟ ภาพนี้แสดงให้เห็นว่านอกจากคุณกฤษฎาจะสามารถใช้ชีวิตได้อย่างปกติแล้วยังสามารถเป็นผู้นำให้กับคนอื่น ๆ ได้อีกด้วย ส่วนภาพขนาดปานกลาง (medium shot) เป็นภาพที่ทุกคนกำลังเล่นล่องแก่งในแบบฉบับของผู้พิการทางสายตา ซึ่งจะเห็นได้ว่าคุณกฤษฎามีใบหน้าที่ยิ้มแย้ม ร่าเริงและสนุกสนาน แต่พิธีกรนั้นมีอาการประหม่าเล็กน้อยที่เห็นได้จากใบหน้าของคุณป้อมแป้มที่แสดงความกังวลและมีอาการประหม่าและในขณะที่กำลังเล่นล่องแก่งในครั้งนี้คุณกฤษฎาก็กังคังทำหน้าที่เป็นผู้ที่คอยบรรยายบรรยากาศให้กับพิธีกรทั้ง 3 ฟังอีกเช่นเคยว่า “อะไรเกิดขึ้นบ้าง เช่น เสียงนกกาเหว่า เป็นต้น โดยจะเห็นได้จากบทสนทนาของคุณกฤษฎาที่กล่าวว่า “เสียงอะไรครับ (คุณกอล์ฟ “นกกาเหว่า”) แล้วจับเสียงได้ไหมครับว่าดังทางซ้ายหรือทางขวา (คุณป้อมแป้ม “ค่ะ”) ถ้าฝึกลบ่อยๆ เราจะรู้ว่าเสียงที่ร้องเป็นเสียงนกอะไร” แสดงให้เราเห็นว่าคุณกฤษฎามีการใช้ประสาทสัมผัสทางการได้ยินอยู่เป็นประจำจนเกิดเป็นความชำนาญจนสามารถระบุได้ว่าเสียงที่ได้ยินนั้นเป็นเสียงอะไรและดังมาจากทางด้านไหน ทั้งนี้ยังแสดงให้เห็นอีกว่าทักษะการใช้ประสาทสัมผัสทางการได้ยินนั้นสามารถฝึกฝนได้ ซึ่งคุณป้อมแป้มก็ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า “การที่เรามองไม่เห็นทำให้เราแยกเสียงได้ชัดกว่าตอนที่เรามองเห็น” แสดงให้เห็นว่าถ้าเราให้ความสนใจกับการฟังมากขึ้นเราจะสามารถรับรู้หรือได้ยินเสียงต่างๆ ได้ดีกว่าเดิมและชัดเจนกว่าเดิม อย่างไรก็ตามผู้ผลิตรายการยังได้นำเสนอภาพขนาดใกล้ (close up) ใบหน้าของคุณกฤษฎาที่มีสีหน้าที่มุ่งมั่นและจริงจังอย่างมากกับการทดลองปิดตาเล่นล่องแก่งในครั้งนี้ส่งผลให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกตื่นเต้นและร่วมลุ้นไปกับการปิดตาเล่นล่องแก่งในครั้งนี้ด้วย

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณกฤษฎา ความสุขของการท่องเที่ยวของพี่ตั้มอยู่ตรงไหน แล้วพี่ตั้มใช้อะไรสัมผัสความสุขนั้นคะ</p>

ภาพ	เสียง
	<p>คุณต้อม ความสุขของการท่องเที่ยวของผมคือการได้ทำกิจกรรมต่างๆ ที่อยากจะทำแล้วใช้สัมผัสจากร่างกายจิตใจ คือถ้าเรารู้สึกว่าช่วงนี้เราเหนื่อยแล้ว เราจะไปเที่ยว เราก็ไปสัมผัสสิ่งที่เป็นธรรมชาติเราก็จะได้คืนสู่ธรรมชาติ ผมว่าคนเราเกิดขึ้นจากธรรมชาติเพราะฉะนั้นเวลาเราเกิดอะไรขึ้นสักอย่างเราก็กลับไปสู่ธรรมชาติ เราก็จะรักษาตัวเองได้</p>

ผู้ผลิตรายการได้นำเสนอภาพประสบการณ์การท่องเที่ยวของคุณกฤษฎาตามสถานที่ต่างๆ เมื่อได้มีการสนทนากันเกี่ยวกับประเด็นเรื่องความสุขจากการท่องเที่ยวของคุณกฤษฎา ซึ่งจากคำตอบของคุณกฤษฎาที่ว่า “ความสุขของการท่องเที่ยวของผมคือการได้ทำกิจกรรมต่างๆ ที่อยากจะทำแล้วใช้สัมผัสจากร่างกายจิตใจ คือถ้าเรารู้สึกว่าช่วงนี้เราเหนื่อยแล้ว เราจะไปเที่ยว เราก็ไปสัมผัสสิ่งที่เป็นธรรมชาติเราก็จะได้คืนสู่ธรรมชาติ ผมว่าคนเราเกิดขึ้นจากธรรมชาติเพราะฉะนั้นเวลาเราเกิดอะไรขึ้นสักอย่างเราก็กลับไปสู่ธรรมชาติ เราก็จะรักษาตัวเองได้” ยิ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นว่าคุณกฤษฎาเป็นผู้ที่หลงใหลและชื่นชอบการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก การท่องเที่ยวของคุณกฤษฎาเสมือนเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตของเขา การท่องเที่ยวทำให้เขามีความสุขเพราะเขาได้สัมผัสถึงความสุขอย่างแท้จริง คุณกฤษฎาไม่ได้ใช้สายตาในการเสพความสวยงามและความสุขจากการท่องเที่ยวแต่คุณกฤษฎาใส่ใจ ใช้ประสาทสัมผัสที่เหลือในการท่องเที่ยวดังนั้นคุณกฤษฎาจึงได้พบกับความสุขและความสวยงามที่มากกว่าแค่มองเห็น

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณกอล์ฟ (ความรู้สึก) มีอะไรอีกหลายอย่างรอบตัวเราที่เราปล่อยมันผ่านไปโดยที่เราไม่รู้สึกหรือสัมผัสถึงมันเพียงเพราะว่าเราโฟกัสกับสิ่งที่เราเห็น แต่จริงๆ แล้วมันมีสัมผัสอื่นอีกหลายๆ อันที่ทำให้เราเห็นและรู้สึกกับมันได้</p>

ภาพ	เสียง
	<p>คุณป้อมแป้ม (ความรู้สึก) ประสบการณ์ที่ได้จากการมาเกี่ยวกับพีตัมคือรู้สึกว่ามันุษย์เราใช้ตาเยอะเกินไป จนเราลืมประสาทสัมผัสอื่นๆ แล้วอีกอย่างก็คือเราไม่ค่อยใส่ใจนะ เราใช้ตานำและตาเนี่ยบางครั้งพอเราเห็น การเห็นของเรามันจะนำไปสู่การด่วนสรุปตัดสินอะไร ถูกอะไรผิด อะไรใช่ อะไรไม่ใช่ อะไรสวยอะไรไม่สวย ในทันที ซึ่งก็ยอมรับว่าเราก็เติบโตมาด้วยการมองเห็น และการมองเห็นมันก็ทำให้เราเป็นคนแบบนี้ เป็นการตัดสิน คิดไปก่อน ทั้งที่จริงแล้วมันยังมีองค์ประกอบ ยังมีปัจจัยหลายๆ อย่างที่ถ้าเอามาประกอบรวมกัน แล้วสิ่งที่เราคิดหรือตัดสินไปตอนแรกมันอาจจะผิดไปเลยก็ได้</p> <p>คุณก๊อตจิ (ความรู้สึก) แน่นนอนว่าพีตัมมองไม่เห็น ดังนั้นเขาไม่ได้ใช้สายตาในการท่องเที่ยว เขาใช้อย่างอื่นในการท่องเที่ยว เขาใส่ใจในการท่องเที่ยวและประสาทสัมผัสอื่นๆ เช่น การได้ยิน การได้กลิ่น การรับรู้ทางด้านร่างกาย รู้สึกว่าเขาได้เที่ยวจริงๆ เราเหมือนแคंपิดูๆ แล้วก็จบแต่ว่าเขาได้ไปสัมผัส ไปรับรู้ถึงบรรยากาศที่ๆ นั้นจริงๆ ทำให้ความคิดในการท่องเที่ยวของเราเปลี่ยนไป</p>

ในช่วงท้ายของรายการ ผู้ผลิตรายการได้มีการสัมภาษณ์ความรู้สึกของพิธีกรทั้ง 3 คน เกี่ยวกับความรู้สึกที่ได้มาเรียนรู้ชีวิตของผู้พิการทางสายตาอย่างคุณกฤษฎา เกียรติก้องทวี ซึ่งภาพที่ปรากฏนั้นเป็นภาพของพิธีกรทั้ง 3 คนที่แยกสัมภาษณ์เดี่ยวที่มีขนาดภาพไกล (long shot) เพื่อให้ได้เห็นอริยาบทต่างๆ ที่เกิดขึ้นของพิธีกรทั้ง 3 คนในขณะที่สัมภาษณ์ความรู้สึก ซึ่งเราจะเห็นได้จากท่าทางของพิธีกรทั้ง 3 คนนั้นมีท่าทางที่เป็นกันเองและจากบทสัมภาษณ์ที่เกิดขึ้นแสดงให้เห็นว่าพิธีกรทั้ง 3 คนมีความเข้าใจในวิถีชีวิต การดำเนินชีวิต การเรียนรู้และการรับรู้ของผู้พิการทางสายตามากยิ่งขึ้นทั้งยังได้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์จากการมาออกเดทกับคุณกฤษฎาในครั้งนี้ด้วย ดังเช่นบท

สัมภาษณ์ของคุณก๊อตจิที่ว่า “พีคั่มมองไม่เห็นดังนั้นเขาไม่ได้ใช้สายตาในการท่องเที่ยว เขาใช้อย่างอื่นในการท่องเที่ยว เขาใช้ใจในการท่องเที่ยวและประสาทสัมผัสอื่นๆ เช่น การได้ยิน การได้กลิ่น การรับรู้ทางด้านร่างกาย รู้สึกว่าเขาได้เที่ยวจริงๆ เราเหมือนแค้ไปดูๆ แล้วก็จบแต่ว่าเขาได้ไปสัมผัส ไปรับรู้ถึงบรรยากาศที่ๆ นั้นจริงๆ ทำให้ความคิดในการท่องเที่ยวของเราเปลี่ยนไป” แสดงให้เห็นว่าคุณก๊อตจิมีความเข้าใจและรับรู้ได้ถึงว่าผู้พิการทางสายตาสามารถท่องเที่ยวได้อย่างไร พวกเรารับรู้ถึงความงามของสถานที่ต่างๆ ได้อย่างไรที่สำคัญคือทำให้คุณก๊อตจิมุมมองในการท่องเที่ยวที่เปลี่ยนไปและคุณก๊อตจิคงจะมีความสุขที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวอย่างแท้จริงเหมือนที่คณาจารย์ได้สัมผัสและแสดงให้เห็นพวกเขาได้เห็นในการมาท่องเที่ยวด้วยกันครั้งนี้

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>“มนุษย์เราใช้ตาเยอะเกินไปจนอาจลืมประสาทสัมผัสอื่นๆ เราไม่ค่อยใช้ใจนำและการเห็นของเราอาจนำไปสู่การด่วนสรุปตัดสินคนอื่นก็ได้” (3 พิธีกรจากรายการเที่ยวไทย)</p>

ในส่วนของการปิดรายการนั้นผู้ผลิตรายการนำเสนอภาพของ 3 พิธีกรจากรายการเที่ยวไทยไว้เป็นภาพพื้นหลัง ซึ่งเป็นภาพที่ทั้ง 3 คนได้ถ่ายภาพกันเป็นที่ระลึกหลังจากไปเที่ยวที่สถานที่แห่งหนึ่ง และผู้ผลิตรายการยังได้นำเสนอบทสัมภาษณ์ของพิธีกรทั้ง 3 คนที่เป็นข้อความสำคัญว่า “มนุษย์เราใช้ตาเยอะเกินไปจนอาจลืมประสาทสัมผัสอื่นๆ เราไม่ค่อยใช้ใจนำและการเห็นของเราอาจนำไปสู่การด่วนสรุปตัดสินคนอื่นก็ได้” พบว่าเป็นข้อความเกี่ยวกับการใช้ประสาทสัมผัสทางตาที่มากเกินไปจนบางครั้งอาจเผลอไปตัดสินสิ่งต่างๆ ทั้งที่ยังไม่ได้รู้ความจริง ซึ่งจากข้อความที่ปรากฏนี้สะท้อนให้เห็นว่าพิธีกรทั้ง 3 คนมีความคิดและความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับผู้พิการทางสายตามากขึ้น ทั้งยังมีความเข้าใจโลกมากขึ้นด้วยว่าเราไม่ควรด่วนสรุปสิ่งต่างๆ เพียงแค่การมองเห็นแต่เราควรที่จะเรียนรู้และพยายามเข้าใจในสิ่งนั้นๆ ก่อน

สรุปการวิเคราะห์ตัวบทตอน “เที่ยว ด้วยมุมมองใหม่”

จากตัวบทรายการและการวิเคราะห์ตัวบทตามที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าภาพที่ถูกนำเสนอส่วนใหญ่ในตอน “เที่ยวด้วยมุมมองใหม่” เป็นภาพที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวร่วมกันของ 3 พิธีกรจากรายการเที่ยวไทยและคุณกฤษฎา เกียรติก้องทวีซึ่งเป็นผู้พิการทางสายตา โดยในการท่องเที่ยวนั้นจะมีการนำเสนอกิจกรรมที่พวกเขาต้องทำร่วมกันนั่นคือการชมวิวนบนบอลูนและการเล่นล่องแก่งแบบปิดตาและไม่ได้ปิดตา โดยภาพที่นำเสนอมีมีขนาดต่างๆ กันไป เช่น ภาพขนาดไกล (long shot) ที่เป็นการแนะนำสถานที่แสดงให้เห็นทัศนียภาพโดยรวมของสถานที่ทั้งยังเป็นกรยืนยันให้เห็นว่าบทสนทนาของคุณกฤษฎาที่อธิบายว่ามีอะไรบ้างซึ่งได้จากการที่คุณกฤษฎาใช้หูเพื่อฟังเสียงนั้นเป็นจริงตามที่คุณกฤษฎาได้กล่าวมา ภาพขนาดกลาง (medium shot) เป็นการนำเสนอภาพกิจกรรมต่างๆ ที่ทำร่วมกันรวมถึงการสนทนากันด้วยเพื่อสะท้อนให้ผู้ชมได้เห็นถึงกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งอิริยาบถต่างๆ ของคุณกฤษฎาและเหล่าพิธีกรในฉากนั้นอันนำมาซึ่งการแสดงให้เห็นว่าคุณกฤษฎาไม่ได้มีการใช้ชีวิตที่แตกต่างจากเหล่าพิธีกรหรือคนทั่วไปในสังคม นอกจากนี้ยังมีการใช้ภาพขนาดใกล้ (close-up) เพื่อแสดงให้เห็นถึงสีหน้า อารมณ์ของบุคคลต่างๆ ในภาพอย่างชัดเจน ภาพในลักษณะเช่นนี้จะส่งผลให้ผู้ชมเกิดอารมณ์ร่วมไปกับการรับชมด้วยอันนำมาซึ่งความน่าสนใจและเกิดการติดตามรับชมรายการอย่างต่อเนื่องทั้งการแสดงออกทางสีหน้าหรือท่าทางยังสะท้อนให้เห็นถึงความคิดและความรู้สึกของบุคคลนั้นๆ อีกด้วย อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงบทสนทนาหรือบทสัมภาษณ์ที่เกิดขึ้นในรายการยังสะท้อนให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตามีศักยภาพอย่างมากที่จะสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติและมีความสุขทั้งยังสะท้อนให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตามีการรับรู้อย่างไรเมื่อมาท่องเที่ยวตามสถานที่ต่างๆ ซึ่งจะเห็นได้จากบทสนทนาของคุณกฤษฎาที่กล่าวไว้ว่า “ใช้ความรู้สึกที่เหลือในการชมวิวนคริบ ใช้หู ใช้การสัมผัสแล้วก็จินตนาการออกมา” หรือ “จับเสียงได้ไหมครับว่าดังทางซ้ายหรือทางขวา ถ้าฝึกบ่อยๆ เราจะรู้ว่าเสียงที่ร้องเป็นเสียงนกอะไร” เป็นต้น บทสนทนาเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าคุณกฤษฎาใช้ประสาทสัมผัสอื่นๆ ในการรับรู้ถึงความสวยงามของสถานที่ท่องเที่ยวและคุณกฤษฎาก็ได้ฝึกฝนหรือใช้ประสาทสัมผัสที่เหลืออื่นๆ จนเกิดความชำนาญจนสามารถนำมาใช้เพื่อการรับรู้ของตนเองได้ หรือจากบทสนทนาของคุณกอล์ฟที่กล่าวว่า “จิงหะเสียงเจียงๆ ฟีตัมจะบอกได้ว่าตรงนั้นมีเสียงเลื่อยไม้ ตัดไม้ยูโกเลๆ ทางโน้น มีเสียงนกร้องอยู่ทางนี้ มีเสียงคนตะโกนอยู่ข้างล่าง เมื่อล่องไปใกล้ๆ ก็เห็นตามสิ่งที่ฟีตัมบอก” หรือบทสนทนาของคุณก๊อตจิกที่กล่าวว่า “ฟีตัมมองไม่เห็นดังนั้นเขาไม่ได้ใช้สายตาในการท่องเที่ยว เขาใช้อย่างอื่นในการท่องเที่ยว เขาใช้ใจในการท่องเที่ยวและประสาทสัมผัสอื่นๆ เช่น การได้ยิน การได้กลิ่น การรับรู้ทางด้านร่างกาย รู้สึกว่าเขาได้เที่ยวจริงๆ เราเหมือนแค้ไปดูๆ แล้วก็จบแต่เขาได้ไปสัมผัส ไปรับรู้ถึงบรรยากาศที่ๆ นั้นจริงๆ ทำให้ความคิดในการท่องเที่ยวของเราเปลี่ยนไป” ซึ่งบทสนทนาเหล่านี้เป็นการย้ำให้เห็นว่าคุณกฤษฎามี

การรับรู้ความสวยงามจากธรรมชาติได้และมีการรับรู้ได้ดีกว่าคนทั่วไปด้วย ทั้งนี้จากบทสัมภาษณ์ ความรู้สึกของพิธีกรทั้ง 3 คนที่มีการสรุปไว้ในช่วงท้ายที่ว่า “มนุษย์เราใช้ตาเยอะเกินไปจนอาจลืมประสาทสัมผัสอื่นๆ เราไม่ค่อยใส่ใจใจนำและการเห็นของเราอาจนำไปสู่การด่วนสรุปตัดสินคนอื่นก็ได้” ยังแสดงให้เห็นว่าพิธีกรทั้ง 3 คนมีความเข้าใจผู้พิการทางสายตา เข้าใจในการใช้ชีวิตมากขึ้นว่าไม่ควรตัดสินอะไรจากการแค่มองเห็นเท่านั้น

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ว่าตอน “เที่ยวด้วยมุมมองใหม่” นี้สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของคุณกฤษฎา เกียรติก้องทวีในด้านการดำเนินชีวิตแต่ศักยภาพที่สะท้อนให้เห็นได้เด่นชัดที่สุดจากการท่องเที่ยวของคุณกฤษฎานั่นคือศักยภาพในด้านการเรียนรู้และรับรู้ เนื่องจากผู้ผลิตรายการนำเสนอให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาสามารถรับรู้ความสวยงามของสถานที่ต่างๆ ได้ด้วยการใช้ประสาทสัมผัสอื่นๆ ได้แก่ การได้ยินเสียง การสัมผัส และจินตนาการสิ่งที่รับรู้ให้เป็นภาพ ทั้งยังสะท้อนให้เห็นว่าความสุขของการท่องเที่ยวไม่ใช่เพียงแค่ออกไปเที่ยวตามมองเห็นแต่ต้องใส่ใจเพื่อสัมผัสกับความงามนั้นด้วย

4. ตอน “งานฝีมือ งานสร้างอาชีพ” ออกอากาศเมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2555

พิธีกร คุณซาร่า เล็กจ์

แขกรับเชิญ คุณสมสรวง กองเงิน

เนื้อเรื่องโดยสรุป

คุณสมสรวง กรองเงิน ผู้พิการทางสายตาตั้งแต่กำเนิดที่เป็นผู้ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 จากการแข่งขันงานฝีมือของผู้พิการนานาชาติ (ABILYMPIC) คุณสมสรวงได้มาฝึกอาชีพที่ศูนย์พัฒนาอาชีพหญิงตาบอดสามพรานเมื่ออายุ 31 ปี เนื่องจากต้องการมีอาชีพเพื่อให้สามารถเลี้ยงดูตนเองได้ ซึ่งช่วงแรกๆ ที่มาอยู่นั้นอาจต้องมีการปรับตัวในเรื่องของการใช้ชีวิตบ้างเพราะคุณสมสรวงชอบอยู่คนเดียว แต่สำหรับเรื่องของการถักนิตตั้งนั้นคุณสมสรวงไม่ได้รู้สึกว่าลำบากเนื่องจากมีพื้นฐานการถักนิตตั้งมาบ้างแล้วแต่การมาฝึกที่นี่อาจจะมีปัญหาตรงที่คุณสมสรวงเข้ารับการฝึกอาชีพตอนที่อายุมากแล้วและลวดลายต่างๆ นั้นต้องใช้การจำทั้งหมดจึงอาจทำให้จดจำได้ช้ากว่าคนอื่น แต่เมื่อตั้งใจแล้วว่าจะต้องทำให้ได้ คุณสมสรวงจึงมุ่งมั่นและตั้งใจอย่างเต็มที่ในการฝึกอาชีพนี้

ตัวบทรายการและการวิเคราะห์ตัวบท

กรอบประสบการณ์เรื่องงานฝีมือ

ตารางที่ 4.4 บทโทรทัศน์รายการ Blind Date ตอน “งานฝีมือ งานสร้างรายได้”

ภาพ	เสียง
	<p>คุณซาร่า งานอดิเรกมีหลายอย่างแต่หนึ่งในนั้นคืองานฝีมือ ส่วนตัวเป็นคนใจร้อนมากพอได้มาทำพวกนี้ได้ลดความใจร้อนลงและเป็นการฝึกสมาธิ ที่สำคัญเวลาทำให้ใคร คนรับก็จะรู้สึกดีเพราะมีแคชชั่นเดียว</p>

ภาพการแนะนำตัวของคุณซาร่า เล็กจ์ เป็นภาพขนาดใกล้ (close up) ไปที่ใบหน้าของคุณซาร่าพร้อมกับมีเสียงสัมภาษณ์ที่ระบุว่า “งานอดิเรกมีหลายอย่างแต่หนึ่งในนั้นคืองานฝีมือ ส่วนตัวเป็นคนใจร้อนมากพอได้มาทำพวกนี้ได้ลดความใจร้อนลงและเป็นการฝึกสมาธิ ที่สำคัญเวลาทำให้ใคร คนรับก็จะรู้สึกดีเพราะมีแคชชั่นเดียว” ทำให้ทราบว่าคุณซาร่าเป็นบุคคลหนึ่งที่มีความสนใจและยึดงานฝีมือเป็นงานอดิเรกซึ่งการทำงานฝีมือของคุณซาร่านั้นส่งผลให้คุณซาร่าใจเย็นและมีสมาธิมากขึ้นด้วย

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>บรรยาย คุณสมสรวง กองเงิน สูดยอดผู้สร้างสรรค์งานฝีมือซึ่งการันตีความสำเร็จมาแล้วมากมายทั้งในประเทศและระดับโลกถึงแม้ว่าจะตาบอดก็ตาม</p>

คุณสมสรวง กองเงิน เป็นผู้พิการทางสายตาที่มีความสามารถในด้านการทำงานฝีมือ โดยภาพที่ปรากฏข้างต้นนั้นเป็นภาพของคุณสมสรวงที่เกิดขึ้นภายในห้องทำงานของคุณสมสรวง ผู้ผลิตรายการนำเสนอให้เห็นว่าคุณสมสรวงและเพื่อนๆ ผู้พิการทางสายตากำลังทำงานฝีมือกันอย่างขมุกขม่วนและตั้งใจ โดยเป็นภาพที่มีขนาดปานกลาง (medium shot) เพื่อให้เห็นว่าคุณสมสรวงกำลังทำงานฝีมืออยู่และมีผู้พิการทางสายตาท่านอื่นๆ ที่กำลังทำงานฝีมืออยู่เช่นกันเป็นฉากหลังแสดงให้เห็น

เห็นว่าผู้พิการทางสายตาเหล่านี้เป็นผู้ที่มีความสามารถในด้านการทำงานฝีมืออย่างนิตติ้งหรือว่าโครเชต์ นอกจากภาพที่ปรากฏแล้วยังมีเสียงบรรยายที่กล่าวว่า “คุณสมสรวง กองเงิน สูดยอตผู้สร้างสรรค์งานฝีมือซึ่งการันตีความสำเร็จมาแล้วมากมายทั้งในประเทศและระดับโลกถึงแม้ว่าจะตาบอดก็ตาม” ซึ่งทำให้เราได้เห็นว่าคุณสมสรวงนั้นเป็นผู้ที่เชี่ยวชาญและมีความรู้ในด้านการงานฝีมืออย่างมากเพราะคุณสมสรวงได้รับรางวัลทั้งในระดับประเทศและระดับโลกมาแล้ว

ในการวิเคราะห์หัวข้อเกี่ยวกับกรอบประสบการณ์เรื่องงานฝีมือของผู้พิการทางสายตาที่เป็นแขกรับเชิญและพิธีกรรายการในตอน “งานฝีมือ งานสร้างอาชีพ” ผ่านภาพและเสียงที่ปรากฏในรายการผู้วิจัยพบว่าคุณซาร่า เล็กจ (พิธีกร) และคุณสมสรวง กองเงิน (แขกรับเชิญ) ต่างเป็นผู้ที่มีกรอบประสบการณ์ใกล้เคียงกันในเรื่องของการงานฝีมือ กล่าวคือคุณซาร่ามีความสนใจในงานฝีมือและทำงานฝีมือเป็นงานอดิเรกเพื่อมอบให้กับคนอื่นๆ ในช่วงโอกาสที่สำคัญๆ ส่วนคุณสมสรวงนั้นก็เป็นผู้ที่มีอาชีพเกี่ยวกับงานฝีมือซึ่งได้รับการการันตีความสามารถมาแล้วจากผลงานในระดับโลก แสดงให้เห็นว่าคุณสมสรวงเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการงานฝีมือเป็นอย่างมาก การพบกันของทั้ง 2 คนในครั้งนี้จึงถูกเชื่อมเอาไว้ด้วยความรักในงานฝีมือเหมือนกันและเป็นคู่เด็ดที่มีกรอบประสบการณ์ใกล้เคียงกันในเรื่องงานฝีมือนั่นเอง

บทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตา

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณซาร่า สวัสดิ์ค๊ะ ซาร่า นะคะ พี่สมสรวงคือคนที่ได้รับรางวัลการประกวดงานฝีมือระดับโลกใช้ไหมคะ</p> <p>คุณสมสรวง ใช่ค่ะ</p> <p>คุณซาร่า รบกวนให้พี่เล่าให้ฟังหน่อยได้ไหมคะว่าไปประกวดอะไรแล้วได้รางวัลอะไรมา</p>
	<p>คุณสมสรวง การประกวดเริ่มจากที่เมืองไทยก่อนนะ ค่ะ คัดเลือกเอาที่ 1-3 มาเก็บตัวด้วยกันก่อนประมาณ 3 เดือน แล้วก็คัดเลือกกว่าใครจะได้ไปแข่ง ซึ่งครั้งนี้ไปแข่งที่ญี่ปุ่นค่ะ</p>
	<p>คุณซาร่า การประกวดเป็นอย่างไรคะ จากทั่วโลกเลยรีเปลา</p> <p>คุณสมสรวง จากทั่วโลกเลยคะเหมือนเป็นโอลิมปิกคนพิการ เขาใช้ชื่อว่า ABILYMPIC</p>

ภาพ	เสียง
 	<p>คุณซาร่า พี่สมสรวงได้ที่ 2 มา เล่าให้ฟังหน่อยค่ะว่า กติกาก็คืออย่างไรบ้าง ยากไหมคะ</p> <p>คุณสมสรวง ก็ยากเหมือนกันค่ะ คือเราต้องแข่งกับคน พิการทุกประเภท คนที่ได้ที่ 1 เขาเป็นคนตาดีนะคะแค่ ขาพิการนิดหน่อย ซึ่งตอนที่แข่งนั้นเป็นการแข่งขันทำ หมวก แต่เขากำหนดให้ว่าต้องมีกึ่งเส้นตรง ช่วงลายตรง กลางก็เซนติเมตร รวมข้างบนก็ข้างบนก็เซนติเมตร รวมทั้งไม่ว่าต้องได้ 24 เซนติเมตร กรรมการเขาจะ คอยวัดขนาดตลอดเขาให้เวลาทำ 6 ชั่วโมง</p> <p>คุณซาร่า แล้วพี่สมสรวงใช้เวลาไปกี่ชั่วโมงคะ</p> <p>คุณสมสรวง พี่ใช้เวลาไป 5 ชั่วโมงครึ่งค่ะ</p>

ภาพการทำควมรู้จักกันของคุณซาร่าและคุณสมสรวงเป็นภาพที่เกิดขึ้นภายในห้องทำงานของคุณสมสรวง โดยมีฉากหลังเป็นเพื่อนๆ ผู้พิการทางสายตาของคุณสมสรวงที่กำลังทำงานฝีมือกันอย่างตั้งใจ ผู้ผลิตรายการได้นำเสนอภาพของการทำงานของผู้พิการทางสายตาท่านอื่นๆ ด้วยซึ่งเป็นภาพขนาดขนาดไกลปานกลาง (medium long shot) ที่แสดงให้เห็นถึงบุคลิกลักษณะท่าทางต่างๆ ของผู้พิการทางสายตาท่านอื่นๆ ในขณะที่ปฏิบัติงานและนำเสนอเป็นภาพกว้างเพื่อให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาจำนวนมากที่ทำงานอยู่ที่แห่งนี้ แสดงให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาเหล่านี้เป็นผู้ที่มีความสามารถในด้านงานฝีมือ เมื่อพิจารณาพร้อมกับบทสนทนาของคุณสมสรวงที่กล่าวว่า “การประกวดเริ่มจากที่เมืองไทยก่อนนะคะ คัดเลือกเอาที่ 1-3 มาเก็บตัวด้วยกันก่อนประมาณ 3 เดือน แล้วก็คัดเลือกกว่าใครจะได้ไปแข่ง ซึ่งครั้งนี้ไปแข่งที่ญี่ปุ่นค่ะ เป็นโอลิมปิกคนพิการ เขาใช้ชื่อว่า ABILYMPIC คือเราต้องแข่งกับคนพิการทุกประเภท คนที่ได้ที่ 1 เขาเป็นคนตาดีนะคะแค่ขาพิการนิดหน่อย” สะท้อนให้เห็นว่าคุณสมสรวง เป็นผู้ที่มีศักยภาพอย่างมากในด้านงานฝีมือแม้ว่าเธอจะตาบอด แต่เธอก็ยังสามารถประกอบอาชีพและสามารถใช้ความสามารถของเธอสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศไทย สร้างความภาคภูมิใจให้กับตัวของเธอเองและครอบครัวได้ โดยภาพที่ถูกนำเสนอเมื่อมีการสนทนาถึงประสบการณ์การไปแข่งขันทักษะงานฝีมือของคุณสมสรวงนั้นเป็นภาพหมู่ของผู้เข้าแข่งขันและภาพใบประกาศเกียรติคุณของคุณสมสรวงเพื่อแสดงให้เห็นว่าสิ่งที่คุณสมสรวงพูดมานั้นเป็นความจริงและแสดงให้เห็นว่าคุณสมสรวงเป็นผู้ที่มีความสามารถในเรื่องของงานฝีมืออย่างแท้จริงซึ่งเห็นได้

จากภาพดังกล่าว ทั้งนี้ผู้ผลิตรายการยังได้นำเสนอภาพขนาดใกล้ (close up) ที่จับไปที่ใบหน้าของคุณสมสรวงในระหว่างที่เล่าประสบการณ์ของตนเองให้คุณซาร่าฟังเพื่อให้เห็นถึงความสุขและรอยยิ้มของคุณสมสรวงซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าคุณสมสรวงมีความสุขจากการประกอบอาชีพงานฝีมือนี้

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณซาร่า งานโครเซตเคยทำตอนสมัยเรียนเหมือนว่าครูให้ทำเป็นงานฝีมือส่ง ซึ่งตอนที่ทำก็ไม่ได้ปลื้มมันมากก็เลยไม่ได้ทำต่อ แล้วหลังจากนั้นตอนเรียนมหาวิทยาลัยตอนที่นิติตั้งเริ่มมาฮิตซาร่าก็ไปเรียนทำมานิดหน่อยก็ทำผ้าพันคอได้ค่ะ แต่ทำแล้วเหมือนว่าเราไม่ได้ชอบมันจริงๆ แล้วก็หยุดไปแล้วก็มาเจอตัวควิลท์นี่แหละค่ะที่เป็นแบบเอาผ้ามาต่อกัน</p>

หลังจากที่ได้สนทนากับคุณสมสรวงไประยะหนึ่งผู้ผลิตรายการได้สัมภาษณ์คุณซาร่าถึงความสนใจของเธอกับงานฝีมือว่ามีความเป็นมาอย่างไร โดยภาพที่ถูกนำเสนอขึ้นเป็นภาพขนาดปานกลาง (medium shot) ที่แสดงให้เห็นถึงสีหน้า ท่าทางและอิริยาบถต่างๆ ของคุณซาร่าในระหว่างสัมภาษณ์ จากท่าทางของคุณซาร่าที่พยายามใช้มืออธิบายเกี่ยวกับความสนใจของต่อนั้นทำให้เห็นว่าคุณซาร่าเป็นผู้ที่ชื่นชอบในงานฝีมือและดูมีความมุ่งมั่นกับการทำงานฝีมือเช่นเดียวกับคุณสมสรวง และเมื่อพิจารณาที่บทสัมภาษณ์ของคุณซาร่าที่ว่า “งานโครเซตเคยทำตอนสมัยเรียนเหมือนว่าครูให้ทำเป็นงานฝีมือส่ง ซึ่งตอนที่ทำก็ไม่ได้ปลื้มมันมากก็เลยไม่ได้ทำต่อ แล้วหลังจากนั้นตอนเรียนมหาวิทยาลัยตอนที่นิติตั้งเริ่มมาฮิตซาร่าก็ไปเรียนทำมานิดหน่อยก็ทำผ้าพันคอได้ค่ะ แต่ทำแล้วเหมือนว่าเราไม่ได้ชอบมันจริงๆ แล้วก็หยุดไปแล้วก็มาเจอตัวควิลท์นี่แหละค่ะที่เป็นแบบเอาผ้ามาต่อๆ กัน” ซึ่งเป็นการย้ำให้เห็นว่าคุณซาร่าเป็นผู้ที่ต้องเกี่ยวข้องกับงานฝีมือมาตลอดแม้ว่าในช่วงแรกๆ ที่เริ่มทำงานฝีมือจะเป็นเพียงการทำงานส่งครูหรือทำตามกระแสนิยมก็ตามแต่สุดท้ายคุณซาร่าก็พบงานฝีมือที่ชอบนั่นคืองานควิลท์ที่เป็นการเอาผ้ามาต่อๆ กัน

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณซาร่า เห็นพี่สมสรวงทำเร็วขนาดนี้แล้วอยากให้สอนซาร่าบ้างได้ไหมคะ อยากเก่งเหมือนพี่สมสรวงบ้าง พี่โซวีให้ซาร่าดูก่อนก็ได้ค่ะ</p> <p>คุณสมสรวง ค่ะ แบบนี้นะคะ เอาเข็มแทงไปที่ห่วงจากข้างหลังไปข้างหน้า แล้วเอาไหมพันขึ้นมาแบบนี้ แล้วก็เอาไม้กดหัวนี้มา แล้วเอาห่วงออกจากไม้อันนี้</p> <p>คุณซาร่า โอเค เดี่ยวซาร่าลองทำดูนะค่ะ แล้วทำอย่างไรถึงเร็วขนาดนั้นคะพี่</p> <p>คุณสมสรวง ต้องฝึกฝนและทำอย่างต่อเนื่องค่ะ</p>

เมื่อได้ทำความรู้จักกันพอสมควรแล้วคุณซาร่าได้ขอให้คุณสมสรวงสอนคุณซาร่าทำงานฝีมือบ้าง โดยภาพที่ปรากฏนั้นเป็นภาพขนาดปานกลาง (medium shot) ที่มีการซูมออก (zoom out) เพื่อให้ได้เห็นว่าคุณสมสรวงกำลังสอนคุณซาร่าทำงานฝีมือด้วยใบหน้าที่ยิ้มแย้ม ส่วนคุณซาร่าเองนั้นก็มิสีหน้า ท่าทางที่มุ่งมั่นตั้งใจกับการเรียนรู้ในครั้งนี้ นอกจากนี้ยังมีการนำเสนอภาพขนาดใกล้ (close up) ไปที่มือของคุณสมสรวงที่กำลังถักนิตตั้งอย่างชำนาญและรวดเร็ว ภาพนี้แสดงให้เห็นว่าคุณสมสรวงเป็นผู้ที่มีทักษะทางด้านงานฝีมืออย่างมาก มีความคล่องแคล่วและรวดเร็วในการทำ โดยเมื่อพิจารณาถึงบทสนทนาของคุณสมสรวงที่กล่าวว่า “แบบนี้นะคะ เอาเข็มแทงไปที่ห่วงจากข้างหลังไปข้างหน้า แล้วเอาไหมพันขึ้นมาแบบนี้ แล้วก็เอาไม้กดหัวนี้มา แล้วเอาห่วงออกจากไม้อันนี้” ซึ่งเป็นการถ่ายทอดความรู้ให้กับคุณซาร่ายังเป็นการสะท้อนให้เห็นว่าคุณสมสรวงมิได้มีความชำนาญในการถักโครเชต์หรือนิตตั้งเท่านั้นแต่คุณสมสรวงยังสามารถถ่ายทอดความรู้ของตนที่มีให้กับผู้อื่นได้ด้วย

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณซาร่า รู้สึกว่าพี่เขาสุดยอดมาก เป็นคนตาบอดที่สุดยอดหนึ่งคนเท่าที่ซาร่าได้เจอมา แล้วก็เรายังทำได้แบบเด็กๆ ค่ะ แล้วพี่เขาตาบอดด้วย เขาทำ pattern ได้ เขาทำเร็วด้วยก็ตกใจมากค่ะ</p>

ผู้ผลิตรายการได้นำเสนอภาพขนาดใกล้ (close up) ของคุณซาร่าอีกครั้งเมื่อมีการสัมภาษณ์ ถึงความรู้สึกของคุณซาร่าที่ได้เห็น พุดคุยและเรียนรู้วิธีการทำงานฝีมือจากคุณสมสรวง โดยภาพ ใบหน้าของคุณซาร่าที่ปรากฏเป็นใบหน้าที่ยิ้มแย้มแสดงถึงความชื่นชมในตัวคุณสมสรวง และจากบท สัมภาษณ์ของคุณซาร่าที่ว่า “รู้สึกว่าเขาสุดยอดมาก เป็นคนตาบอดที่สุดยอดหนึ่งคนเท่าที่ซาร่าได้ เจอมา แล้วก็เรายังทำได้แบบเด็กๆ ค่ะ แล้วพี่เขาตาบอดด้วย เขาทำ pattern ได้ เขาทำเร็วด้วยก็ ตกใจมากค่ะ” แสดงให้เห็นว่าคุณซาร่ายอมรับในความสามารถของคุณสมสรวงและชื่นชมใน ความสามารถนั้น

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณซาร่า ซาร่าอยากรู้มากเลยคะว่าพี่สมสรวงเริ่มถัก นิตติ้ง โครเชต์ตั้งแต่เมื่อไหร่</p> <p>คุณสมสรวง ถักโครเชต์เริ่มจากที่บ้านตั้งแต่เด็กๆ หัด ไปเรื่อยๆ โดยแม่เป็นคนสอนให้คะ ก็ทำได้นิดๆ หน่อยๆ ก่อน</p> <p>คุณซาร่า หลังจากนั้นพี่ก็มาอยู่ที่ศูนย์นี้ใช่ไหมคะ</p>
	<p>คุณสมสรวง ใช่คะ พี่มาอยู่ที่นี่ตอนอายุ 31 ปี ที่มาซ้ำ เพราะว่าที่บ้านเป็นห่วงคะกลัวจะลำบาก แต่พี่รู้สึกว่าย ู่บ้านก็คือพึ่งวิทย์ พึ่งทีวี ก็รู้สึกว่ถ้าเกิดเขาไม่อยู่ แล้วเราจะต้องแย่งแย่งๆ แต่ถ้าทำงานเลี้ยงตัวเองได้จะ ดีกว่าไหม เขาห่วงเราแต่เขาไม่สามารถเลี้ยงเราได้ ตลอดชีวิต</p>
	<p>คุณซาร่า แล้วช่วงแรกๆ ที่พี่มาอยู่ที่นี่ลำบากไหมคะ</p> <p>คุณสมสรวง ไม่ได้ลำบากนะเพราะว่าเราตั้งใจแล้วว่า เราจะมาเรียนรู้ก็ต้องพยายามเรียนรู้และก็ต้องช่วย ตัวเองให้ได้ อาจมีปรับตัวยากบ้างเมื่อต้องอยู่กับคน เยอะๆ เพราะพี่ชอบอยู่คนเดียวมากกว่า</p>

ภาพ	เสียง
	<p>คุณซาร่า แล้วทำไมพี่เลือกนิตติ้งคะ</p> <p>คุณสมสร เพราะแม่ทำซึ่งมันสวยดีแล้วเห็นว่าพ่ออยากได้เสื้อนิตติ้งด้วยก็เลยเลือกนิตติ้ง</p> <p>คุณซาร่า ตอนที่มาเรียนที่นี้รู้สึกอย่างไรบ้าง</p> <p>คุณสมสร หลายอย่างก็ยากนะเพราะว่าเรามาเรียนตอนอายุมากแล้ว ทุกอย่างต้องจำหมด อัดเข้าไปในหัวทุกอย่างเริ่มใหม่หมดเลย</p>

จากภาพข้างต้นเป็นภาพการทำงานของคุณสมสรซึ่งเป็นการสาธิตให้คุณซาร่าเห็นว่าเธอมีความชำนาญในการถักนิตติ้งมากเพียงใด และเป็นการสนทนากันระหว่างคุณซาร่าและคุณสมสรเกี่ยวกับเรื่องความเป็นมาของคุณสมสรก่อนที่จะย้ายมาอยู่ที่ศูนย์ฝึกอาชีพหญิงตาบอด สามพราน ภาพที่ปรากฏเป็นภาพขนาดปานกลาง (medium shot) ที่นำเสนอให้เห็นความคล่องแคล่วของคุณสมสรในการถักนิตติ้ง ภาพขนาดใกล้ (close up) ที่นำเสนอให้เห็นภาพการถักนิตติ้งของคุณสมสรที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้นและภาพใบหน้าของคุณซาร่าที่แสดงความสนใจและตั้งใจฟังในสิ่งที่คุณสมสรพูด จากภาพเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าคุณสมสรมีความชำนาญในการทำงานฝีมือเป็นอย่างมาก และเมื่อพิจารณาจากบทสนทนาที่เกิดขึ้นทำให้ทราบว่าคุณสมสรเป็นผู้ที่มีความคิดที่ดี เชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง จากบทสนทนาของคุณสมสรที่กล่าวว่า “พี่มาอยู่ที่นี่ตอนอายุ 31 ปี พี่มาช้า เพราะว่าที่บ้านเป็นห่วงค่ะกลัวจะลำบาก แต่พี่รู้สึกว่ายู่บ้านก็คือฟังวิทยุ ฟังทีวี ก็รู้สึกว่าจะถ้าเกิดเขาไม่อยู่แล้วเราจะต้องแย่งแย่งๆ แต่ถ้าทำงานเลี้ยงตัวเองได้จะดีกว่าไหม เขาห่วงเราแต่เขาไม่สามารถเลี้ยงเราได้ตลอดชีวิต” แสดงให้เห็นว่าคุณสมสรมองการณ์ไกล มองถึงอนาคตของตัวเองและเชื่อมั่นว่าตนเองจะต้องสามารถประกอบอาชีพเพื่อเลี้ยงดูตนเองได้จึงอาจกล่าวได้ว่าคุณสมสรเป็นผู้ที่มีศักยภาพในด้านการเห็นคุณค่าในตนเองด้วย

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณซาร่า (ความรู้สึก) สะท้อนให้เห็นว่าคนตาบอดไม่ได้มีอะไรที่ด้อยไปกว่าเรา มีความสามารถไม่ได้แตกต่างจากเรา เขาทำงานอยู่ในสังคมเหมือนเราเลย บางอย่างเขาเก่งและก็ได้ดีกว่าเราด้วย เราไม่ควรไปมองคนตาบอดว่าเขาด้อยกว่า อยากให้ทุกคนมองคนตาบอดว่าเป็นคนปกติเหมือนเรานั้นแหละค่ะ</p>

ในช่วงท้ายของรายการ ผู้ผลิตรายการได้มีการสัมภาษณ์คุณซาร่าถึงความรู้สึกที่ได้มาออกพบกับคุณสมสรวงในครั้งนี้ซึ่งภาพที่ปรากฏในช่วงนี้เป็นเป็นภาพการเล่าความรู้สึกต่างๆ ที่เกิดขึ้นของคุณซาร่า โดยลักษณะของภาพจะมีทั้งภาพขาดกลาง (medium shot) ที่แสดงให้เห็นสีหน้า ท่าทางต่างๆ ของคุณซาร่า ซึ่งจากท่าทางและสีหน้าที่ยิ้มแย้มตอนเวลาที่เล่าถึงความรู้สึกที่เกิดขึ้นสะท้อนให้เห็นว่าคุณซาร่ารู้สึกดีใจและความสุขที่ได้มาออกพบกับคุณสมสรวงในครั้งนี้ เพราะนอกจากจะได้เรียนรู้ชีวิตของผู้พิการทางสายตาแล้วยังได้รับความรู้เกี่ยวกับงานฝีมือกลับไปด้วย และจากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณซาร่าที่กล่าวว่า “คนตาบอดไม่ได้มีอะไรที่ด้อยไปกว่าเรา มีความสามารถไม่ได้แตกต่างจากเรา เขาทำงานอยู่ในสังคมเหมือนเราเลย บางอย่างเขาเก่งและก็ได้ดีกว่าเราด้วย เราไม่ควรไปมองคนตาบอดว่าเขาด้อยกว่า อยากให้ทุกคนมองคนตาบอดว่าเป็นคนปกติเหมือนเรานั้นแหละค่ะ” แสดงให้เห็นว่าคุณซาร่าเริ่มมีความเข้าใจผู้พิการทางสายตามากขึ้น เข้าใจว่าผู้พิการทางสายตาไม่ได้แตกต่างจากคนอื่น ๆ ในสังคม ผู้พิการทางสายตาคือคนปกติที่สามารถใช้ชีวิตได้เองและบางครั้งสิ่งที่ผู้พิการทางสายตาอาจทำงานบางอย่างได้ดีกว่าคนปกติด้วย

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>“คนตาบอดเขาไม่ได้มีอะไรที่ด้อยกว่าเราเลย เขาก็ทำงานอยู่ร่วมในสังคม และความสามารถก็เก่งกว่าเราด้วย อยากให้มองเขาเหมือนปกติ เหมือนตัวเรา” (ซาร่า เล็กจ์)</p>

ในส่วนของการปิดรายการนั้นผู้ผลิตรายการนำเสนอภาพของคุณซาร่าและคุณสมสรวงที่นั่งสนทนากันเป็นพื้นหลังและมีข้อความที่เป็นบทสัมภาษณ์ของคุณซาร่าขึ้นประกอบโดยเผยให้เห็นใบหน้าที่ยิ้มแย้มอย่างมีความสุขของคุณซาร่า ซึ่งจากรอยยิ้มแห่งความสุขของคุณซาร่าที่ปรากฏนี้แสดงให้เห็นถึงความสุขที่คุณซาร่าได้รับจากการมาออกเดทกับคุณสมสรวงในครั้งนี้ เมื่อพิจารณาที่ข้อความที่ปรากฏที่ว่า “คนตาบอดเขาไม่ได้มีอะไรที่ด้อยกว่าเราเลย เขาก็ทำงานอยู่ร่วมในสังคม และความสามารถก็เก่งกว่าเราด้วย อยากให้มองเขาเหมือนปกติ เหมือนตัวเรา” ทำให้ทราบว่าคุณซาร่ามีความเข้าใจผู้พิการทางสายตามากขึ้นและเห็นถึงศักยภาพความสามารถของผู้พิการทางสายตามากขึ้นด้วยทั้งนี้จากบทสัมภาษณ์ดังกล่าวยังทำให้เห็นว่าคุณซาร่าเปิดใจยอมรับผู้พิการทางสายตามากขึ้นด้วย

สรุปการวิเคราะห์ตัวบทตอน “งานฝีมือ งานสร้างรายได้”

จากตัวบทรายการและการวิเคราะห์ตัวบทตามที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่าภาพที่ถูกนำเสนอส่วนใหญ่ในตอน “งานฝีมือ งานสร้างรายได้” เป็นภาพที่เกี่ยวข้องกับการทำงานฝีมือของคุณสมสรวง กองเงิน และภาพการทำงานฝีมือของผู้พิการทางสายตาที่อยู่ที่ศูนย์ฝึกอาชีพหญิงตาบอดสามพรานแห่งนี้ ซึ่งสะท้อนออกมาในภาพที่มีขนาดต่างๆ กันไป เช่น ภาพขนาดไกล (long shot) ที่เป็นการแนะนำสถานที่ที่เป็นภาพการทำงานของผู้พิการทางสายตาที่มาอยู่ที่นี้ซึ่งส่งผลให้ผู้ชมได้รับรู้ถึงศักยภาพของผู้พิการทางสายตาที่สามารถทำงานฝีมือได้ ภาพขนาดกลาง (medium shot) เป็นการนำเสนอภาพของคุณสมสรวงในการทำงานฝีมือและสอนคุณซาร่าทำงานฝีมือ รวมไปถึงภาพการสนทนากันระหว่างคุณซาร่าและคุณสมสรวงเพื่อสะท้อนให้ผู้ชมได้เห็นถึงศักยภาพของคุณสมสรวงซึ่งเป็นผู้พิการทางสายตาในการประกอบอาชีพได้อย่างคนทั่วไป นอกจากนี้ยังมีการใช้ภาพขนาดใกล้ (close-up) เพื่อแสดงให้เห็นถึงการทำงานฝีมือของคุณสมสรวงอย่างใกล้ชิด ได้เห็นถึงความ

คล่องแคล่ว ว่องไวในการทำงานฝีมือ สะท้อนให้เห็นถึงความชำนาญของคุณสมสรวงและภาพที่แสดง สีหน้า อารมณ์ของบุคคลต่างๆ ในภาพจะส่งผลให้ผู้ชมเกิดอารมณ์ร่วมไปกับการรับชมด้วย

นอกจากนี้บทสนทนาหรือบทสัมภาษณ์ที่เกิดขึ้นในรายการยังสะท้อนให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตามีศักยภาพที่จะประกอบอาชีพได้ เช่น บทสนทนาของคุณสมสรวงที่กล่าวว่า “เอาเข็มแทงไปที่หัวจากข้างหลังไปข้างหน้า แล้วเอาไหมพันขึ้นมาแบบนี้ แล้วก็เอาไม้กดหัวนี้มา แล้วเอาหัวออกจากไม้อันนี้” ซึ่งเป็นการสอนคุณซาร่าถักนิตติ้ง หรือบทสนทนาของคุณซาร่าที่ว่า “รู้สึกว่าเขาสุดยอดมาก เป็นคนตาบอดที่สุดยอดหนึ่งคนเท่าที่ซาร่าได้เจอมา แล้วก็เรายังทำได้แบบเด็กๆ ค่ะ แล้วพี่เขาตาบอดด้วย เขาทำ pattern ได้ เขาทำเร็วด้วยก็ตกใจมากค่ะ” แสดงให้เห็นว่าคุณสมสรวงสามารถทำงานฝีมือได้และทำจนเกิดเป็นความชำนาญ ทั้งนี้จากบทสนทนาของคุณสมสรวงตอนหนึ่งที่ว่า “พี่มาอยู่ที่นี่ตอนอายุ 31 ปี ที่มาซ้ำเพราะว่าที่บ้านเป็นห่วงค่ะกลัวจะลำบาก แต่พี่รู้สึกว่ายู่บ้านก็คือฟังวิทยุ ฟังทีวี ก็รู้สึกว่ถ้าเกิดเขาไม่อยู่แล้วเราจะต้องแย่งๆ แต่ถ้าทำงานเลี้ยงตัวเองได้จะดีกว่าไหม เขาห่วงเราแต่เขาไม่สามารถเลี้ยงเราได้ตลอดชีวิต” สะท้อนให้เห็นว่าคุณสมสรวงเป็นผู้ที่มีความคิดที่ดี และเห็นคุณค่าในตนเอง หรือจากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณซาร่าที่กล่าวว่า “คนตาบอดไม่ได้มีอะไรที่ด้อยไปกว่าเรา มีความสามารถไม่ได้แตกต่างจากเรา เขาทำงานอยู่ในสังคมเหมือนเราเลย บางอย่างเขาเก่งและก็ทำได้ดีกว่าเราด้วย เราไม่ควรไปมองคนตาบอดว่าเขาด้อยกว่า” นี่ก็เป็นการแสดงให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาเป็นผู้ที่มีศักยภาพไม่ต่างจากคนทั่วไป คนทั่วไปต่างหากที่ตัดสินว่าผู้พิการทางสายตาเป็นผู้ด้อยโอกาส ทั้งนี้ยังแสดงให้เห็นอีกด้วยว่าคุณซาร่าเข้าใจผู้พิการทางสายตามากยิ่งขึ้นจากการมาพบกับคุณสมสรวงในครั้งนี้ เป็นต้น

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์แล้วว่าตอน “งานฝีมือ งานสร้างรายได้” สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของคุณสมสรวง กองเงิน ในด้านการประกอบอาชีพ ทั้งยังเป็นผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเอง เชื่อมั่นในศักยภาพของตน

5. ตอน “เรียนรู้ชีวิตอิสระ” ออกอากาศเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2555

พิธีกร คุณสุพชญ์ กลิ่นสุวรรณ (เต้)

แขกรับเชิญ คุณธรรม จตุนาม

เนื้อหาโดยสรุป

คุณธรรม จตุนาม ประสบกับการระบาดของโรคไข้มองอักเสบเมื่อตอนอายุประมาณ 3-4 ขวบทำให้คุณธรรมเริ่มมีอาการจอประสาทตาเสื่อม และเสื่อมลงเรื่อยๆ จนเมื่ออายุ 14 ปีคุณธรรมจึงตาบอดสนิท ปัจจุบันคุณธรรมเป็นอาจารย์สอนอยู่ที่วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล โดยสอน

วิชาการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมและการเคลื่อนไหวของคนตาบอด นอกจากนี้คุณธรรมยังเป็น นักศึกษาระดับปริญญาเอกด้านประชากรศึกษา คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลและคุณธรรมยังเป็นนักวิ่งมาราธอนอีกด้วย คุณธรรมบอกว่าคุณธรรมมีความสุขของคุณธรรม คือการได้ใช้ชีวิตด้วยตัวเอง ได้สอนหนังสือ ได้เรียนหนังสือ ได้อยู่กับครอบครัว ได้เล่นกับลูกและได้ ออกกำลังกาย

ตัวบทรายการและการวิเคราะห์ตัวบท

กรอบประสบการณ์เรื่องการเป็นอาจารย์

ตารางที่ 4.5 บทโทรทัศน์รายการ Blind Date ตอน “เรียนรู้ชีวิตอิสระ”

ภาพ	เสียง
	<p>คุณเต๋ ตำแหน่งที่เป็นก็คือเป็นผู้ประกาศข่าวภาคภาษาอังกฤษอยู่ที่ Thai PBS เป็นพิธีกรรายการ English Breakfast ของ Thai PBS เช่นกัน ส่วนงานหลักอีกอันหนึ่งก็คือเป็นอาจารย์พิเศษของคณะวารสารศาสตร์ มธ. ภาคภาษาอังกฤษ แต่ละวันที่ทำงานมันไม่ซ้ำกันเลยเพราะว่าแต่ละวันเจอแต่ละคนไม่ซ้ำกันอีก ได้ชื่อว่ามนุษย์แล้วมันไม่มีรูปแบบที่ตายตัวอย่างแน่นอน เพียงแต่ว่ามันต้องเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา ปรับตัวทุกวันให้เข้ากับสถานการณ์ เข้ากับแต่ละภารกิจที่ได้รับในแต่ละวัน</p>

ภาพการแนะนำตัวของคุณเต๋ สุพชญ กลิ่นสุวรรณ เป็นภาพการสัมภาษณ์คุณเต๋และภาพการทำงานของคุณเต๋ในตอนที่เป็นผู้ประกาศข่าว ภาพเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าคุณเต๋เป็นผู้ที่มีความสามารถที่หลากหลายและสามารถทำหน้าที่ได้หลายอย่าง และจากบทสัมภาษณ์คุณเต๋ยังเป็นการย้ำให้เห็นว่าคุณเต๋เป็นบุคคลที่มีความสามารถที่หลากหลาย คุณเต๋เป็นทั้งผู้ประกาศข่าวและเป็นอาจารย์สอนในมหาวิทยาลัย จึงอาจกล่าวได้ว่าการดำเนินชีวิตของคุณเต๋นั้นค่อนข้างเป็นอิสระและต้องมีการปรับตัวอยู่เสมอ

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณธรรม ตอนนี้ผมปฏิบัติงานอยู่ที่วิทยาลัยราชสุดา ม.มหิดล ตำแหน่งคือเป็นอาจารย์สอนวิชาการปรับตัว เข้ากับสภาพแวดล้อมและการเคลื่อนไหว ช่วงนี้ก็เรียนไปด้วยทำงานไปด้วยตอนนี้อยู่ในช่วงทำ thesis</p>

ภาพการแนะนำตัวของคุณธรรม จตุนาม เป็นภาพของคุณธรรมที่นั่งอยู่ภายในห้องทำงานของเขา จากบุคลิกท่าทางของคุณธรรมแสดงให้เห็นว่าคุณธรรมดูเหมือนคนปกติทุกอย่างและจากบทสัมภาษณ์ของคุณธรรมที่ว่า “ผมปฏิบัติงานอยู่ที่วิทยาลัยราชสุดา ม.มหิดล ตำแหน่งคือเป็นอาจารย์” ทำให้ทราบว่าคุณธรรมมีอาชีพเป็นอาจารย์สอนหนังสือ จึงสะท้อนให้เห็นว่าคุณธรรมมีการดำเนินชีวิตที่เป็นอิสระ และจากอาชีพอาจารย์ของคุณธรรมนั้นแสดงให้เห็นว่าคุณธรรมเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถที่จะถ่ายทอดความรู้ของตนสู่นักศึกษาเพื่อเป็นประโยชน์ต่อบุคคลอื่นๆ ได้อีกทางหนึ่ง

ในการวิเคราะห์ตัวบทเกี่ยวกับกรอบประสบการณ์เรื่องการเป็นอาจารย์ของผู้พิการทางสายตาที่เป็นแขกรับเชิญและพิธีกรรายการในตอน “เรียนรู้ชีวิตอิสระ” ผ่านภาพและเสียงที่ปรากฏในรายการผู้วิจัยพบว่าคุณเต๋ สุนจัญ กลิ่นสุวรรณ (พิธีกร) และคุณธรรม จตุนาม (แขกรับเชิญ) ต่างเป็นผู้ที่มีกรอบประสบการณ์ใกล้เคียงกันในเรื่องของการเป็นอาจารย์สอนในมหาวิทยาลัยเหมือนกันต่างแค่เพียงสถาบันที่สอนเท่านั้น ในการพบกันของทั้ง 2 คนในครั้งนี้จึงถูกเชื่อมเอาไว้ด้วยความรักในวิชาชีพของครูอาจารย์ที่พร้อมจะถ่ายทอดความรู้ให้กับลูกศิษย์เช่นเดียวกัน

บทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตา

ภาพ	เสียง
	<p>คุณเต๋ (ความรู้สึก) ลักษณะการเดินไม่เหมือนคนตาบอดที่เราเคยเจอ ผมอยากรู้ว่าทำยังไงถึงจะทำให้มนุษย์คนหนึ่งที่เจอกับอุปสรรคทางกายภาพที่หนักหนาสาหัสขนาดนี้แล้วสามารถพลิกตัวเองกลับมาเป็นคนที่เหมาะที่จะใกล้สมบุรณ์มากๆ อยากรู้ว่า mechanic ช่างในเป็นอย่างไร</p>

หลังจากที่คุณเต้ได้พบกับคุณธรรมและได้เห็นคุณธรรมครั้งแรก ผู้ผลิตรายการได้สัมภาษณ์คุณเต้ถึงความรู้สึกที่ได้เห็นคุณธรรมครั้งแรก โดยภาพที่นำเสนอเป็นภาพขนาดไกลที่ทำให้ได้เห็นสีหน้าและท่าทางต่างๆ ของคุณเต้ ซึ่งสิ่งที่คุณเต้แสดงออกมาทางอวัจนภาษานั้นแสดงให้เห็นว่าคุณเต้รู้สึกทึ่ง ประหลาดใจกับสิ่งที่ได้เห็น และเมื่อพิจารณาพร้อมกับบทสัมภาษณ์ของคุณเต้ที่ว่า “ลักษณะการเดินไม่เหมือนคนตาบอดที่เราเคยเจอ ผมอยากรู้ว่าทำไมถึงจะทำให้มนุษย์คนหนึ่งที่จะเกือบอุปสรรคทางกายภาพที่หนักหนาสาหัสขนาดนี้แล้วสามารถพลิกตัวเองกลับมาเป็นคนที่จะใกล้เคียงสมบูรณ์มากๆ” แสดงให้เห็นว่าคุณเต้ไม่เชื่อมาก่อนว่าคุณธรรมจะดูเหมือนคนปกติได้มากมายเท่านี้ จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้คุณเต้สนใจที่ต้องการจะทราบว่าคุณธรรมผ่านช่วงเวลาที่เราว่าร้ายนั้นมาได้อย่างไร และพัฒนาตนเองให้มาถึงทุกวันนี้ได้ ทั้งนี้จากสิ่งที่คุณเต้กล่าวอย่างสะท้อนให้เห็นว่าคุณธรรมมีการดำเนินชีวิตที่เหมือนกับคนทั่วไป

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณเต้ ผมเต้ สุขเจริญนะครับ อ.ตาบอดขั้นไหน แล้วมันเกิดขึ้นได้อย่างไรครับ</p> <p>คุณธรรม ผมตาบอดสนิทครับ มันเริ่มจากใช้สมองอีกเสบระยะช่วงที่ผมอายุ 3-4 ขวบ อาการมันเสื่อมลงมาเรื่อยๆ แล้วพออายุ 14 ปีผมก็ตาบอดสนิทเลยครับ</p>
	<p>คุณเต้ แต่ตอนนี้ อ.ไม่ใช่คนธรรมดา อ.เป็น อ. ที่สอนที่มหาวิทยาลัยแห่งนี้ด้วย แล้วมีนักศึกษาหรือลูกศิษย์กี่คนครับ</p> <p>คุณธรรม นักศึกษา ป.โท ที่เรียนวิชานี้มีอยู่ 2 คน คนหนึ่งเป็นนักกายภาพบำบัด ส่วนอีกคนหนึ่งเป็นนักศึกษาที่สายตาเลือนราง คือให้คนตาดีได้ไปเผยแพร่ต่อหรือไว้ดูแลและสอนคนตาบอดต่อ</p>
	<p>คุณเต้ อ. พาผมไปดูรายวิชานี้หน่อยได้ไหมครับ ผมอยากรู้ว่าการเรียนการสอนเป็นอย่างไร</p>

หลังจากที่ได้พบกันแล้วคุณเต้และคุณธรรมต่างพากันไปนั่งสนทนากันภายในห้องทำงานของคุณธรรม โดยผู้ผลิตรายการได้นำเสนอให้เห็นภาพการสนทนากันระหว่างทั้งคู่และมีการนำเสนอภาพการทำงานของคุณธรรมด้วยนั่นคือภาพในขณะที่คุณธรรมกำลังสอนหนังสือให้กับนักศึกษา จากภาพที่ปรากฏนี้ทำให้เราได้เห็นถึงศักยภาพของคุณธรรมในด้านของการสื่อสาร การใช้ความรู้ความสามารถของตนในการถ่ายทอดวิชาความรู้ให้กับนักศึกษา และเมื่อพิจารณาที่บทสนทนาที่เกิดขึ้นสะท้อนให้เห็นว่าคุณธรรมไม่ใช่เพียงผู้พิการทางสายตารวมดวงตาทั่วไปแต่คุณธรรมเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัยที่มีหน้าที่ในการประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้กับลูกศิษย์และวิชาที่คุณธรรมสอนนั้นก็ยังเป็นประโยชน์ต่อตัวของผู้เรียนเองทั้งผู้เรียนที่สายตাপกติและผู้เรียนที่พิการทางสายตา กล่าวคือสำหรับผู้เรียนที่พิการทางสายตาก็ได้นำวิชาความรู้ที่ได้รับนี้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตของตน ส่วนผู้เรียนที่สายตাপกติจะได้นำความรู้ไปใช้เผยแพร่คุณธรรมต่อไป จึงนับว่าการสอนของคุณธรรมนั้นจะเป็นการสร้างประโยชน์ให้กับสังคมอย่างมาก

ภาพ	เสียง
	<p>คุณเต้ เขากำลังเรียนรีดผ้ากันอยู่ครับ</p> <p>คุณธรรม นี่เป็นการฝึกที่บางคนอาจจะมองว่าโหด แต่จริงๆ แล้วถ้ารีดผ้าได้แล้วก็จะสร้างความมั่นใจว่าเราสามารถทำอะไรได้เอง</p> <p>คุณเต้ อ. กำลังจะบอกว่าแม้ว่าสายตาเรามองไม่เห็น มันก็ไม่ควรจะเป็นข้ออ้างในการที่เราจะไม่ทำอะไรที่คนอื่นในสังคมเขาทำกัน</p>
	<p>คุณธรรม ใช่ครับ คุณเต้จะลองปิดตารีดผ้าดูไหมครับ</p> <p>คุณเต้ เอาอย่างนั้นเลยนะครับ อ.</p> <p>คุณธรรม คุณเต้ลองสัมผัสดูว่าด้านหน้าคุณเต้ มีอะไรอยู่บ้าง</p>
	<p>คุณเต้ เมื่อกี้ยังจำภาพได้อยู่ครับ มีกระดานรีดผ้า มีตัวเสื่อ</p> <p>คุณธรรม วิธีรีดก็คือเอาวางตรงนี้ มือนี้แตะปลายแหลมๆ ตรงนี้ ให้เอามือวางแล้วค่อยๆ รีดไป รีดเบาเบา</p> <p>คุณเต้ เสียวโดนมือเหมือนกันนะครับ</p> <p>คุณธรรม ไม่หรอก แตะแล้วก็ขยับ แตะแล้วก็ขยับ</p>

เมื่อสนทนากันได้ระยะหนึ่งคุณเต้ได้ขอให้คุณธรรมพาไปชมการเรียนการสอนในรายวิชาที่คุณธรรมรับผิดชอบในส่วนของ การปฏิบัติ โดยภาพที่ผู้ผลิตรายการนำเสนอ นั้นเป็นภาพของนักศึกษาที่กำลังรีดเสื้อผ้าอยู่และคุณธรรมได้ทดลองปิดตาแล้วทดสอบรีดผ้าดูว่าจะเป็นอย่างไร จากภาพที่เกิดขึ้นในช่วงนี้แสดงให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาสามารถช่วยเหลือตนเองได้อย่างไรและการรีดผ้านั้นมีขั้นตอนอย่างไรบ้างที่จะไม่ทำให้เกิดอันตรายกับผู้พิการทางสายตา ซึ่งขั้นตอนต่างๆ นั้นคุณธรรมได้มีการอธิบายให้คุณเต้ฟังอย่างละเอียด และคอยแนะนำคุณเต้ในระหว่างที่คุณเต้กำลังปิดตารีดผ้าอยู่ด้วย เมื่อพิจารณาบทสนทนาที่เกิดขึ้นของคุณธรรมบางช่วงที่ว่า “ถ้ารีดผ้าได้แล้วก็จะสร้างความมั่นใจว่าเราสามารถทำอะไรได้เอง” ยังทำให้ทราบว่า การที่ผู้พิการสามารถรีดผ้าได้นั้นจะเป็นการช่วยสร้างความมั่นใจให้กับผู้พิการทางสายตาด้วยว่าเขาสามารถช่วยเหลือตนเองได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนแต่สะท้อนให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาไม่ได้เป็นผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือจากใครแต่พวกเขาก็สามารถช่วยเหลือตนเอง พึ่งพาตนเองได้เช่นกัน

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณเต้ รีดผ้านี้เคยทำสมัยวัยรุ่นนะครับ แต่ถ้าให้หลับตาทำมันเป็นเรื่องที่กลัวว่ามันจะร้อนไหม มันจะไหม้มือไหม แต่พอเราตัดสินใจว่าลองดูสักตั้งหนึ่งภาพที่เราเห็นในขณะที่เราหลับตาดูจินตภาพของเรามันก็เป็นเสื้อที่รีดได้เรียบมากๆ ตัวหนึ่งเหมือนกับที่เราจะทำเอง แต่ปรากฏมารู้ตัวอีกทีนอกจากว่ามันจะไม่เรียบแล้วมันยังจะเลอะอีกรอบหนึ่งเพราะว่าพอรีดชายเสื้อหนึ่งแต่กลับเหยียบชายเสื้ออีกชายเสื้อหนึ่ง คนที่ทำได้นี้เก่งนะ</p>

ผู้ผลิตรายการได้สัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณเต้อีกครั้งหนึ่งหลังจากที่คุณเต้ได้ทดลองปิดตารีดผ้า โดยภาพที่ปรากฏทำให้เห็นว่าจากท่าทางของคุณเต้นั้นแสดงว่าคุณเต้รู้สึกว่าการปิดตารีดผ้าเป็นเรื่องยากแต่ผู้พิการทางสายตาสามารถทำเองได้จึงทำให้คุณเต้รู้สึกทึ่งและแสดงสีหน้าที่ชื่นชมซึ่งต่างจากตอนแรกทีแสดงสีหน้าไม่เชื่อว่าผู้พิการทางสายตาจะสามารถรีดผ้าได้เองจริงๆ และจากบทสัมภาษณ์คุณเต้ที่กล่าวว่า “ภาพที่เราเห็นในขณะที่เราหลับตาดูจินตภาพของเรามันก็เป็นเสื้อที่รีดได้เรียบมากๆ ตัวหนึ่งเหมือนกับที่เราจะทำเอง แต่ปรากฏมารู้ตัวอีกทีนอกจากว่ามันจะไม่เรียบแล้วมันยังจะเลอะอีกรอบหนึ่งเพราะว่าพอรีดชายเสื้อหนึ่งแต่กลับเหยียบชายเสื้ออีกชายเสื้อหนึ่ง คนที่ทำได้นี้

เก่งนะ” เป็นการสะท้อนให้เห็นว่าการรีดผ้าสำหรับผู้พิการทางสายตานั้นไม่ใช่เรื่องง่ายแต่ถ้าใครสามารถทำได้แสดงว่าเป็นผู้ที่มีความสามารถและเป็นผู้ที่เก่งซึ่งส่งผลให้คุณได้รู้สึกชื่นชมในตัวผู้พิการทางสายตามากยิ่งขึ้นที่พวกเขาสามารถช่วยเหลือตัวเองได้แม้ว่าเรื่องนั้นจะมีความยากก็ตาม

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
  	<p>คุณเต๋ อ. นี่เป็นห้องอะไรครับ</p> <p>คุณธรรม นี่เป็นห้องครัว</p> <p>คุณเต๋ สิ่งที่น่าอันตรายที่สุดที่จะเกิดขึ้นกับคนตาบอดในห้องครัวคืออะไรครับ</p> <p>คุณธรรม คือมีหลายคนมาใช้แล้ววางของไม่ตรงที่ เช่น เปิดประตูตู้กับข้าวไว้ หรือวางแก้วไว้ไม่ตรงที่เดิม ผมไม่รู้ผมมาชนแก้วแตกก็จะเกิดอันตรายได้</p> <p>คุณเต๋ แล้วเวลาคนตาบอดมาอยู่ในห้องที่ไม่คุ้นเคยจะต้องทำอะไรครับ</p> <p>คุณธรรม เขาจะใช้หลังมือสัมผัส อีกมือหนึ่งก็จะความหาแก้วที่ใช้หลังมือสัมผัสไปก่อน</p>

ภายหลังจากที่ได้ทดลองรีดผ้าแบบผู้พิการทางสายตากันไปแล้ว คุณธรรมได้พาคุณเต๋มาที่ห้องครัวซึ่งเป็นห้องที่ไว้ใช้เรียนเรื่องการล้างจาน โดยภาพที่ถูกนำเสนอขึ้นจะเป็นภาพของผู้พิการทางสายตาที่ล้างจานอยู่และภาพของคุณเต๋ที่ได้ทดลองปิดตาแล้วล้างจานดูบ้าง ภาพเหล่านี้ก็สะท้อนให้เห็นว่าเรื่องง่ายๆ อย่างเช่นการล้างจานที่คนทั่วไปสามารถทำได้ผู้พิการทางสายตาก็สามารถทำได้เหมือนกันแม้ว่าจะมองไม่เห็นก็ตาม ซึ่งจากบทสนทนาของคุณธรรมที่กล่าวว่า “หลายคนมาใช้แล้ววางของไม่ตรงที่ เช่น เปิดประตูตู้กับข้าวไว้ หรือวางแก้วไว้ไม่ตรงที่เดิม ผมไม่รู้ผมมาชนแก้วแตกก็จะเกิดอันตรายได้” แสดงให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาสามารถอยู่ร่วมกับคนทั่วไปได้ สามารถใช้สิ่งของต่างๆ ร่วมกันได้แต่สิ่งหนึ่งที่คนทั่วไปต้องคำนึงถึงนั่นคือเรื่องของการใช้ของแล้วต้องเก็บเข้าที่เดิมเพื่อป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับผู้พิการทางสายตาได้เพราะว่าพวกเขามองไม่เห็น หากมีการ

เคลื่อนย้ายสิ่งของโดยไม่บอกให้ผู้พิการทางสายตาทราบก็อาจทำให้ผู้พิการทางสายตาหาของไม่เจอนอกจากนี้จากบทสนทนาของคุณธรรมที่กล่าวว่า “เขาจะใช้หลังมือสัมผัส อีกมือหนึ่งก็จะความหาแค่ว่าใช้หลังมือสัมผัสไปก่อน” ยังแสดงให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตามีการใช้ประสาทสัมผัสในเรื่องของการสัมผัสสิ่งต่างๆ โดยใช้หลังมือสัมผัสก่อนเพื่อให้ทราบว่าสิ่งของเหล่านั้นคืออะไร สะท้อนให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตามีการเรียนรู้ที่จะใช้ประสาทสัมผัสอื่นๆ ร่วมด้วยในการรับรู้สิ่งใดๆ ก็ตาม

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
   	<p>บรรยาย ภารกิจสุดท้ายสำคัญมากๆ ครับ อ.ธรรม จะพาคุณเต๋ามาหัดใช้ไม้เท้าในการเดินทางครับ อ. ยังบอกอีกด้วยนะครับว่าภารกิจนี้จะทำให้ทุกคนเข้าใจว่าคนตาบอดสามารถไปไหนมาไหนได้โดยไม่เป็นภาระกับคนในสังคมได้อย่างไร แต่อาจจะต้องใช้ความกล้าและความชำนาญเป็นพิเศษนะครับ ทางทีมงานจึงได้เชิญคุณนุช ผู้เชี่ยวชาญด้านนี้โดยเฉพาะมาเป็นผู้ช่วยสอนอีกแรงหนึ่งครับ</p> <p>คุณธรรม เวลาเดินนะครับให้เตะตรงนี้และก้าวเท้านี้ตามเตะแล้วลาก ทำไมต้องเตะตรงนี้ก็คือไม้เท้านี้จะสำรวจก่อนว่ามีหลุมโหมหรือมีอะไรขวางโหม หากไม่เตะก่อนก็อาจมีอันตราย ถ้าเวลาเดินแล้วมีผนัง เราเดินเลาะผนังเนี่ยมันจะตรง</p> <p>คุณเต๋ เจอแล้ว</p> <p>คุณเต๋ เจอแล้ว</p> <p>คุณธรรม ถ้าเจอเราก็ต้องสำรวจรอบๆ ว่ามีอะไรโหม ถ้าทางนี้ไปไม่ได้เราก็ต้องมาดูอีกทางแล้วก็ใช้ไม้เท้ากวาดดู</p>

ภาพ	เสียง
	<p>คุณเต้ (ความรู้สึก) พอเริ่มออกไปข้างนอกสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่เราไม่สามารถกำหนดได้ จังหวะของคุณที่ก้าวมันเกิดขึ้นตอนไหนรู้ไหมครับ ตอนเดินออกไปข้างนอกแล้วไม่เท่าที่เริ่มเรียนรู้ว่าต้องปาดฟุตบอลยังไง แล้วเห็นมดแดงแนวยาวเลยเราก็นึกว่าตายแล้วถ้าคนตาบอดโดนกัดจะรู้สึกอย่างไร โอ้โฮ ชีวิตไม่ง่ายนะ ปัจจัยต่างๆ ที่มันเข้ามาในชีวิตของคนพวกนี้ ซึ่งเราไม่สามารถควบคุมมันได้มันก็เป็นโจทย์ที่ยากมากๆ สำหรับคนที่พิการทางสายตานะครับ</p>

สำหรับภารกิจสุดท้ายที่คุณเต้ได้ทดลองทำนั้นคือการใช้ไม้เท้านำทางเช่นเดียวกับผู้พิการทางสายตา ซึ่งผู้ผลิตรายการได้นำเสนอให้เห็นภาพของคุณเต้ที่ปิดตาแล้วใช้ไม้เท้าเป็นเครื่องนำทางเดินให้จากลักษณะท่าทางของคุณเต้นั้นจะสังเกตเห็นได้ว่ามีอาการประหม่าและแก๊ๆ กังๆ กับการปิดตาเดินแต่ก็มีคุณธรรมและคุณนุชซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องการฝึกเดินของผู้พิการทางสายตาคอยให้คำแนะนำและคอยดูแลคุณเต้อย่างใกล้ชิด จากภาพที่ปรากฏนี้สะท้อนให้เห็นว่าการเดินของผู้พิการทางสายตานั้นไม่ใช่เรื่องง่าย ผู้พิการทางสายตาต้องผ่านการฝึกฝนมาอย่างหนักเพื่อให้สามารถใช้ไม้เท้านำทางเดินได้และสามารถเดินไปตามสถานที่ต่างๆ ได้โดยลำพังหากไม่มีการฝึกฝนหรือได้รับการเรียนการสอนเรื่องการใช้ไม้เท้าก็จะไม่สามารถออกมาใช้ชีวิตบนท้องถนนที่มีอันตรายมากมายได้ และเมื่อพิจารณาที่บทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณเต้ที่ว่า “พอเริ่มออกไปข้างนอกสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่เราไม่สามารถกำหนดได้ จังหวะของคุณที่ก้าวมันเกิดขึ้นตอนไหนรู้ไหมครับ ตอนเดินออกไปข้างนอกแล้วไม่เท่าที่เริ่มเรียนรู้ว่าต้องปาดฟุตบอลยังไง แล้วเห็นมดแดงแนวยาวเลยเราก็นึกว่าตายแล้วถ้าคนตาบอดโดนกัดจะรู้สึกอย่างไร โอ้โฮ ชีวิตไม่ง่ายนะ ปัจจัยต่างๆ ที่มันเข้ามาในชีวิตของคนพวกนี้ ซึ่งเราไม่สามารถควบคุมมันได้มันก็เป็นโจทย์ที่ยากมากๆ สำหรับคนที่พิการทางสายตานะครับ ” เหมือนเป็นการย้ำให้เห็นว่าการเดินทางของผู้พิการทางสายตาไม่ใช่เรื่องง่ายและค่อนข้างมีอันตรายอยู่รอบตัว หากไม่ได้รับการฝึกฝนในเรื่องดังกล่าวก็จะทำให้ผู้พิการทางสายตาใช้ชีวิตค่อนข้างลำบาก ทั้งนี้ยังสะท้อนให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาที่สามารถใช้ไม้เท้านำทางได้อย่างคล่องแคล่วนั้นนอกจากจะเป็นผู้ที่สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติแล้วพวกเขายังได้รับการเรียนรู้ในเรื่องของการใช้ไม้เท้ามาเป็นอย่างดีด้วย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาก็สามารถเรียนรู้ได้เหมือนกับคนอื่นๆ เช่นกันแม้ว่าจะมองไม่เห็นก็ตาม

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณเต้ อ. ครับ ตอนนี อ. เรียน ป.เอก ด้านไหนครับ</p> <p>คุณธรรม ผมเรียนด้านประชากรศึกษาของคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ที่ ม.มหิดล อยู่ในช่วงที่ทำ thesis ครับ</p> <p>คุณธรรม แล้ว อ. แบ่งเวลาอย่างไรครับ</p>
	<p>คุณธรรม ก็พยายามไม่เครียด เวลาว่างเราก็จะทำ thesis ช่วงไหนที่จะต้องสอนหรือพ่วงนี้จะต้องสอนก็จะต้องเตรียมการสอน ส่วนช่วงเย็นๆ ก็อยู่กับครอบครัว เล่นกับลูก ให้เวลากับพวกเขา</p>
	<p>คุณเต้ ความสุขคือสิ่งที่ทุกคนแสวงหา ความสุขของ อ. คืออะไรครับ</p> <p>คุณธรรม ความสุขคือได้ใช้ชีวิตด้วยตัวเอง ได้หันกลับไปมองอดีตที่เราได้ฟันฝ่ามาได้อยู่กับครอบครัว มีลูกมีแม่บ้าน นอกจากนี้ผมยังเป็นนักวิ่งมาราธอน โดยเฉพาะการวิ่งระยะ 21 กิโลเมตรและ 42 กิโลเมตร นี่คือการพักผ่อนของผมครับ</p>
	<p>คุณเต้ แล้วในความคิดของ อ. การใช้ชีวิตอิสระคืออะไรครับ</p>
	<p>คุณธรรม การใช้ชีวิตอิสระก็คือการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและการเคลื่อนไหว อิสระในการคิด อิสระในการตัดสินใจ อิสระในการวางแผนชีวิตและอิสระในการใช้ชีวิตโดยที่ไม่ได้พึ่งคนอื่นจนมากเกินไป หรือเป็นภาระของคนอื่นตลอดไป เราอาจจะเป็นภาระของคนอื่นบ้าง เช่น ขอความช่วยเหลือเวลาเราเดินข้ามถนน หรือเวลาเราโบกรถที่ป้ายรถเมล์ หรืออะไรต่างๆ ที่มันเล็กน้อย ไม่ได้ให้คนอื่นมาประคบเราตลอด</p>
	<p>นั่นคือความเป็นอิสระของการใช้ชีวิตของคนตาบอด</p>

หลังจากที่ได้มีการทดลองใช้ชีวิตแบบผู้พิการทางสายตาด้วยการปิดตาแล้วทำกิจกรรมต่างๆ อย่างที่ผู้พิการทางสายตาจะต้องทำแล้ว คุณเต้และคุณธรรมได้มาสนทนากันต่อในประเด็นเกี่ยวกับเรื่องราวชีวิตส่วนตัวของคุณธรรม ซึ่งภาพที่ผู้ผลิตรายการนำเสนอ นั้นเป็นภาพของคุณธรรมที่สามารถทำกิจกรรมต่างๆ ได้เช่นเดียวกับคนทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นการทำงาน การเรียนหนังสือ การออกกำลัง การใช้ชีวิตกับครอบครัว ซึ่งภาพเหล่านี้ที่ถูกนำเสนอสะท้อนให้เห็นว่าคุณธรรมเป็นผู้ที่มีการใช้ชีวิตอย่างเป็นอิสระและสามารถทำอะไรต่างๆ ตามที่ตนเองต้องการได้ แสดงให้เห็นว่าการใช้ชีวิตของคุณธรรมนั้นไม่ได้แตกต่างจากคนทั่วไป สิ่งต่างๆ ที่คนอื่นๆ สามารถทำได้คุณธรรมก็สามารถทำได้เช่นกันและบางครั้งอาจทำได้ดีกว่าด้วย ซึ่งเมื่อพิจารณาบทสนทนาที่เกิดขึ้นระหว่างคุณเต้และคุณธรรมประกอบกับภาพที่ปรากฏทำให้ทราบว่าชีวิตของคุณธรรมนั้นเหมือนคนทั่วไป มีหน้าที่การทำงานที่ต้องทำ มีหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบและมีครอบครัวให้ต้องดูแล อย่างที่คุณธรรมได้กล่าวว่า “เวลาว่างเราก็จะทำ thesis ช่วงไหนที่จะต้องสอนหรือพุงนี้ที่จะต้องสอนก็ต้องเตรียมการสอน ส่วนช่วงเย็นๆ ก็อยู่กับครอบครัว เล่นกับลูก ให้ออกกำลังกายกับพวกเขา” หรือ “ความสุขคือได้ใช้ชีวิตด้วยตัวเอง ได้หันกลับไปมองอดีตที่เราได้ฟันฝ่ามาได้อยู่กับครอบครัว มีลูกมีแม่บ้าน นอกจากนี้ผมยังเป็นนักวิ่งมาราธอน โดยเฉพาะการวิ่งระยะ 21 กิโลเมตรและ 42 กิโลเมตร นี่คือการพักผ่อนของผมครับ” ล้วนแต่แสดงให้เห็นว่าคุณธรรมก็เป็นคนปกติคนหนึ่งที่มีการใช้ชีวิตที่เรียบง่ายและไม่แตกต่างอะไรจากคนที่มองเห็น จึงเป็นการสะท้อนให้เห็นว่าคุณธรรมเป็นผู้ที่มีศักยภาพในด้านการดำเนินชีวิตเนื่องจากคุณธรรมสามารถเลือกทางเดินชีวิตของตนเองและสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขโดยไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณเต้ สิ่งที่ผมได้เรียนรู้ในวันนี้มันไม่น่าจะเปลี่ยนอะไรในสังคมได้เลย ถึงเวลาหรือเปล่าที่เราจะให้ทุกคนเท่าเทียมกันจริงๆ ไม่ว่าจะแตกต่างด้านเพศ ด้านศาสนา ด้านลัทธิทางการเมือง ด้านความคิดและรวมถึงลักษณะทางกายภาพด้วย ผมคิดว่าถ้าเราเอาสิ่งที่เราได้ในรายการนี้ไปขยายความคิดต่อ ไม่ใช่แค่คนตาบอดคนตาดี แต่เป็นแค่คนเหมือนกัน ผมว่าคนในสังคมนี้จะได้อะไรอีกเยอะมาก</p>

ในช่วงท้ายของรายการ ผู้ผลิตรายการได้มีการสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณแต่อีกครั้งหนึ่ง หลังจากที่ได้มาเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการใช้ชีวิตของผู้พิการทางสายตา โดยภาพที่ปรากฏเป็นภาพขนาดปานกลาง (medium shot) ที่แสดงให้เห็นถึงสีหน้าและท่าทางของคุณแต่ โดยพบว่าคุณแต่มีใบหน้าที่ยิ้มแย้มเมื่อมีการกล่าวถึงคุณธรรมนั้นแสดงให้เห็นว่าคุณแต่มีความเข้าใจเรื่องวิถีชีวิตของคุณธรรมและผู้พิการทางสายตามากยิ่งขึ้นและเมื่อพิจารณาบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณธรรมที่ว่า “ถึงเวลาหรือเปล่าที่เราจะให้ทุกคนเท่าเทียมกันจริงๆ ไม่ว่าจะแตกต่างทางด้านเพศ ศาสนา ด้านลัทธิทางการเมือง ด้านความคิดและรวมถึงลักษณะทางกายภาพด้วย ผมคิดว่าถ้าเราเอาสิ่งที่เราได้ในรายการนี้ไปขยายความคิดต่อ ไม่ใช่แค่คนตาบอดคนตาดี แต่เป็นคนเหมือนกัน ผมว่าคนในสังคมนี้จะได้อะไรอีกเยอะมาก” ทำให้เห็นว่าคุณธรรมมีความเข้าใจผู้พิการทางสายตามากขึ้น และคุณธรรมต้องการให้เกิดสังคมแห่งความเท่าเทียมเพื่อให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างร่มเย็นเป็นสุขมากขึ้น

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>“ถึงเวลาหรือยังที่เราจะต้องให้ทุกคนมีความเท่าเทียมกันจริงๆ ไม่ว่าจะมีความแตกต่างทางด้านเพศ ศาสนา ลัทธิการเมือง หรือแม้กระทั่งความแตกต่างทางกายภาพ”</p> <p>(สุพจนู กลิ่นสุวรรณ)</p>

ในส่วนของการปิดรายการนั้นผู้ผลิตรายการนำเสนอภาพของคุณแต่ที่กำลังปิดตาแล้วใช้ไม้เท้านำทางเดินโดยมีคุณธรรมเป็นผู้ที่คอยดูแลจับมือคุณแต่คอยแนะนำวิธีการเดินแบบผู้พิการทางสายตาให้คุณแต่อีกทางหนึ่ง ส่วนภาพทางด้านซ้ายเป็นภาพใบหน้าที่ยิ้มแย้มของคุณแต่ซึ่งเป็นภาพเล็กๆ และมีคำบรรยายใต้ภาพว่า “ถึงเวลาหรือยังที่เราจะต้องให้ทุกคนมีความเท่าเทียมกันจริงๆ ไม่ว่าจะมีความแตกต่างทางด้านเพศ ศาสนา ลัทธิการเมือง หรือแม้กระทั่งความแตกต่างทางกายภาพ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งจากบทสัมภาษณ์ความรู้สึก ซึ่งจากภาพและข้อความดังกล่าวที่ผู้ผลิตนำเสนอในภาพนี้สะท้อนให้เห็นว่าคุณแต่ได้มีการเรียนรู้การดำเนินชีวิตของผู้พิการทางสายตาส่งผลให้คุณแต่มีความเข้าใจผู้พิการทางสายตามากยิ่งขึ้น และมากไปกว่านั้นก็คือคุณแต่ต้องการให้ทุกคนในสังคมเท่าเทียมกันไม่ต้องแบ่งแยกว่าคนไหนตาดีคนไหนพิการทางสายตาแต่ทุกคนคือคนเหมือนกัน ทุกคนควรได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกันเพื่อทำให้สังคมน่าอยู่มากขึ้น

สรุปการวิเคราะห์ตัวบทตอน “เรียนรู้ชีวิตอิสระ”

จากตัวบทรายการและการวิเคราะห์ตัวบทตามที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าภาพที่ถูกนำเสนอส่วนใหญ่ในตอน “เรียนรู้ชีวิตอิสระ” เป็นภาพที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนผู้พิการทางสายตาให้รู้จักกับการใช้ชีวิตด้วยตนเองโดยการฝึกกรีดผ้า ล้างจาน หรือแม้แต่การฝึกใช้ไม้เท้านำทางเดิน ซึ่งสะท้อนออกมาในภาพขนาดต่างๆ เช่น ภาพขนาดไกล (long shot) ที่ทำให้ได้เห็นอิริยาบถหรือการกระทำของบุคคลที่อยู่ภายในภาพอย่างชัดเจนเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของผู้พิการทางสายตาในการดำเนินชีวิตได้อย่างอิสระ ภาพขนาดกลาง (medium shot) เป็นการนำเสนอภาพของคุณเต๋ในการทดลองทำกิจกรรมต่างๆ อย่างผู้พิการทางสายตา รวมไปถึงภาพการสนทนากันระหว่างคุณเต๋และคุณธรรม เพื่อสะท้อนให้ผู้ชมได้เข้าใจในวิถีชีวิตของผู้พิการทางสายตามากขึ้น ได้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาสามารถทำสิ่งต่างๆ ได้เหมือนกับคนทั่วไป นอกจากนี้ยังมีการใช้ภาพขนาดใกล้ (close-up) เพื่อแสดงให้เห็นลักษณะสีหน้า ท่าทางที่ชัดเจนของบุคคลที่อยู่ภายในภาพนั้นๆ หรือเป็นการนำเสนอภาพที่ทำให้ได้เห็นการกระทำของบุคคลในภาพอย่างชัดเจน เช่น ภาพคุณเต๋กำลังใช้ไม้เท้าฝึกเดินแบบผู้พิการทางสายตา ภาพคุณเต๋กำลังกรีดผ้าหรือล้างจาน ภาพในลักษณะเช่นนี้ช่วยส่งผลให้ผู้ชมได้เห็นและเข้าใจผู้พิการทางสายตามากยิ่งขึ้นทั้งยังส่งผลให้ผู้ชมเกิดอารมณ์ร่วมไปกับการรับชมด้วย

เมื่อพิจารณาบทสนทนาหรือบทสัมภาษณ์ที่เกิดขึ้นในรายการสะท้อนให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตามีศักยภาพในด้านการดำเนินชีวิตที่ไม่แตกต่างจากบุคคลอื่นๆ ในสังคม เช่น บทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณเต๋ที่กล่าวว่า “ลักษณะการเดินไม่เหมือนคนตาบอดที่เราเคยเจอ ผมอยากรู้ว่าทำยังไงถึงจะทำให้มนุษย์คนหนึ่งที่จะเจอกับอุปสรรคทางกายภาพที่หนักหนาสาหัสขนาดนี้แล้วสามารถพลิกตัวเองกลับมาเป็นคนที่แทบที่จะใกล้สมบูรณ์มากๆ” หรือบทสนทนาของคุณธรรมที่กล่าวว่า “ถ้ากรีดผ้าได้แล้วก็จะสร้างความมั่นใจว่าเราสามารถทำอะไรได้เอง” หรือ “ความสุขคือได้ใช้ชีวิตด้วยตัวเอง ได้หันกลับไปมองอดีตที่เราได้ฟันฝ่ามาได้อยู่กับครอบครัว มีลูกมีแม่บ้าน นอกจากนี้ผมยังเป็นนักวิ่งมาราธอน โดยเฉพาะการวิ่งระยะ 21 กิโลเมตรและ 42 กิโลเมตร นี่คือการพักผ่อนของผมครับ” เป็นต้น บทสนทนาหรือบทสัมภาษณ์ที่เกิดขึ้นในลักษณะนี้สะท้อนให้เห็นว่าคุณธรรมและผู้พิการทางสายตาคนอื่นๆ สามารถทำอะไรได้เอง พวกเขาสามารถช่วยเหลือตนเอง พึ่งพาตนเองและสามารถใช้ชีวิตได้อย่างเป็นอิสระโดยไม่ต้องรอคอยความช่วยเหลือจากใคร นั่นหมายความว่าผู้พิการทางสายตาเป็นผู้ที่มีศักยภาพในด้านการดำเนินชีวิต พวกเขาสามารถดำเนินชีวิตของพวกเขาได้โดยไม่เป็นภาระของสังคม พวกเขาสามารถใช้ชีวิตให้มีความสุขได้ด้วยตัวของพวกเขาเอง

อย่างไรก็ตามภาพและเสียงที่ปรากฏยังสะท้อนให้เห็นบทบาทของคุณธรรม จตุณามในด้านของการเป็นอาจารย์ที่มีหน้าที่สอนหนังสือและบทบาทความเป็นพ่อหรือสามีของคุณธรรมที่จะต้องให้เวลากับลูกและครอบครัวดังจะเห็นได้จากบทสนทนาที่เกิดขึ้นที่ว่า “ตอนนี้ผมปฏิบัติงานอยู่ที่วิทยาลัย

ราชสุดา ม.มหิตล ตำแหน่งคือเป็นอาจารย์สอนวิชาการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมและการเคลื่อนไหว” และ “ส่วนช่วงเย็นๆ ก็อยู่กับครอบครัว เล่นกับลูก ให้ความรักกับพวกเขา” ตามลำดับ เป็นต้น

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ว่าตอน “เรียนรู้ชีวิตอิสระ” สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของคุณธรรม จตุรนาม ในด้านการดำเนินชีวิตชัดเจนที่สุด ทั้งนี้คุณธรรมยังเป็นผู้ที่มีศักยภาพในด้านการสื่อสารที่สามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับนักศึกษาได้และเห็นคุณค่าในตนเอง เชื่อมั่นในศักยภาพของตนเองที่จะสามารถเรียนรู้และใช้ชีวิตได้อย่างคนทั่วไป

6. ตอน “บันไดเสียง บันไดฝัน” ออกอากาศเมื่อวันที่ 8 กันยายน 2555

พิธีกร คุณสุทธิพงษ์ ทัดพิทักษ์กุล (ฮาร์ท)

แขกรับเชิญ คุณยงสิทธิ์ ยงค์กมล (นิล) และคุณอุบลวรรณ เปี้ยแก้ว (แป้ง)

เนื้อหาโดยสรุป

คุณยงค์สิทธิ์ ยงค์กมลและคุณอุบลวรรณ เปี้ยแก้ว เป็นนักศึกษาดนตรีผู้พิการทางสายตาของวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิตล

คุณยงค์สิทธิ์ ยงค์กมล นักแซกโซโฟนที่ตาบอดตั้งแต่กำเนิดและเริ่มเล่นดนตรีตั้งแต่อายุ 5 ขวบ ด้วยแรงผลักดันของคุณพ่อ-คุณแม่ คุณยงสิทธิ์ได้รับรางวัลชนะเลิศ VSA International Young Sololists Awards 2012 ซึ่งการที่คุณยงสิทธิ์ก้าวมายืนอยู่จุดนี้ได้เป็นผลมาจากการฝึกซ้อมที่ต้องใช้ความอดทนและความพยายามอย่างมาก

คุณอุบลวรรณ เปี้ยแก้ว นักเปียโนตาบอดที่เริ่มเรียนเปียโนตั้งแต่อายุ 4 ขวบ เพราะหลงใหลในเสียงอันไพเราะของเปียโนจนทำให้คุณอุบลวรรณได้รับรางวัล Maple Award จากเวที International Piano Festival จากประเทศแคนาดาซึ่งเป็นรางวัลระดับโลก นอกจากนี้ยังเคยได้รับรางวัลจากมหกรรมดนตรีคนพิการแห่งเอเชีย-แปซิฟิก ครั้งที่ 11 (The 11th Asia-Pasific Wataboshi music Festival 2011) ด้วยซึ่งคุณอุบลวรรณกล่าวว่าทุกๆ รางวัลที่ได้รับคือความภาคภูมิใจและการเล่นดนตรีก็สอนอะไรหลายๆ อย่าง

ตัวบทรายการและการวิเคราะห์ตัวบท

กรอบประสบการณ์เรื่องดนตรีคลาสสิก

ตารางที่ 4.6 บทโทรทัศน์รายการ Blind Date ตอน “บันไดเสียง บันไดฝัน”

ภาพ	เสียง
	<p>บรรยาย คุณฮาร์ท สุทธิพงษ์ ทัดพิทักษ์กุล ศิลปินเพลง ผู้โด่งดังจากผลงานเพลงคู่คู่อั้เบิร์ดกะฮาร์ท เป็น ศิลปินเพลงที่ฝากผลงานให้คนได้จดจำมาแล้วมากมาย</p>

ภาพข้างต้นเป็นภาพของคุณฮาร์ทและคุณเบิร์ดที่เป็นนักร้องคู่คู่อั้ที่ได้รับความนิยมอย่างมากในอดีต เป็นภาพที่ทั้งคู่ร้องเพลงร่วมกันแสดงให้เห็นว่าคุณฮาร์ทเป็นผู้ที่มีความสามารถทางด้านดนตรี และจากคำบรรยายเกี่ยวกับคุณฮาร์ททำให้ทราบว่าคุณฮาร์ทเป็นผู้ที่มีความสามารถทางด้านดนตรีอย่างเห็นได้ชัด และเป็นศิลปินที่มีผลงานเพลงให้คนจดจำมากมาย

ภาพที่ 4.6 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>บรรยาย นางนิล ยงสิทธิ์ ยงกมล นักแซกโซโฟนตาบอดที่เริ่มเล่นดนตรีตั้งแต่อายุ 5 ขวบ</p> <p>บรรยาย นางแป้ง อุบลวรรณ เปี้ยแก้ว สาวน้อยนักเปียโนตาบอดที่เริ่มพรมนิ้ววาดลวดลายมาตั้งแต่อายุ 4 ขวบ</p>

ภาพการแนะนำตัวของคุณยงสิทธิ์ ยงกมลและคุณอุบลวรรณ เปี้ยแก้ว แสดงให้เห็นว่าทั้ง 2 คนมีลักษณะที่เหมือนกับคนทั่วไปเป็นอย่างมาก จากลักษณะทางกายภาพและบุคลิกท่าทางต่างๆ

ไม่ได้แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างจากคนทั่วไปแต่อย่างไร และเมื่อพิจารณาคำบรรยายที่เป็นการแนะนำตัวของทั้ง 2 คนพบว่าทั้ง 2 คนนี้เริ่มเรียนดนตรีมาตั้งแต่เด็ก สะท้อนให้เห็นว่าทั้ง 2 คนนี้แม้ว่าร่างกายจะไม่สมบูรณ์พร้อมแต่ก็สามารถที่จะเรียนรู้ทางด้านดนตรีได้เหมือนกับเด็กปกติคนอื่นๆ ความพิการทางร่างกายไม่ได้ปิดกั้นโอกาสเส้นทางสายดนตรีของพวกเขาเลยแม้แต่น้อย

ในการวิเคราะห์ตัวบทเกี่ยวกับกรอบประสบการณ์ของผู้พิการทางสายตาที่เป็นแขกรับเชิญ และพิธีกรรายการในตอน “บันไดเสียง บันไดฝัน” ผ่านภาพและเสียงที่ปรากฏในรายการผู้วิจัยพบว่า คุณยงค์สิทธิ์ ยงกมลและคุณอุบลวรรณ เปี้ยแก้ว (พิธีกร) และคุณฮาร์ท สุทธิพงษ์ ทัดพิทักษ์กุล (แขกรับเชิญ) ต่างเป็นผู้ที่มีกรอบประสบการณ์ใกล้เคียงกันในเรื่องของการเป็นนักดนตรีคลาสสิก กล่าวคือ คุณยงค์สิทธิ์ ยงกมลเป็นนักแซกโซโฟน คุณอุบลวรรณ เปี้ยแก้ว เป็นนักเปียโนและคุณฮาร์ท สุทธิพงษ์ ทัดพิทักษ์กุลเป็นทั้งนักร้องและนักดนตรี ซึ่งพวกเขามีความรู้ ความชำนาญในเรื่องดนตรีคลาสสิกเป็นอย่างดี การพบกันของพวกเขาในครั้งนี้จึงถูกเชื่อมเอาไว้ด้วยความรักในเสียงดนตรีเหมือนกัน

บทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตา

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
 	<p>คุณฮาร์ท น้องนิล สวัสดิ์ศรีรับ พี่ฮาร์ทศรีรับ พี่ฮาร์ทดีใจมากที่ได้มารู้จักกับน้องนิล น้องนิลอายุเท่าไรครับตอนนี้ แล้วเริ่มเล่นดนตรีมาตั้งแต่กี่ขวบครับ</p> <p>คุณนิล ผมอายุ 25 ปีแต่เล่นดนตรีมาตั้งแต่ 5 ขวบแล้วครับ</p> <p>คุณฮาร์ท สวัสดิ์ศรีรับ น้องแป้ง เปี้ยโนนี่เป็นมาอย่างไรกับชีวิตแป้งศรีรับ เริ่มเล่นมาตั้งแต่กี่ขวบ</p> <p>คุณแป้ง แป้งเริ่มเล่นตอนอายุ 4 ขวบค่ะ คือวันแรกที่ได้ฟังเสียงเปียโนก็รู้สึกประทับใจมากเลยคะ เพราะเป็นเครื่องดนตรีที่เสียงเพราะมาก มีเสน่ห์ และสามารถเล่นกับเครื่องดนตรีได้ทุกชนิดเลยคะ</p> <p>คุณฮาร์ท เด็ก 4 ขวบนี้วินิตเดี๋ยวเองนะศรีรับ เล่นอย่างไร</p>

ภาพ	เสียง
	<p>คุณแป้ง เริ่มจากเล่นเพลงง่ายๆ ก่อนค่ะ เริ่มเล่นไล่โน้ตไปเรื่อยๆ แล้วค่อยพัฒนายากขึ้นค่ะ</p> <p>คุณฮาร์ท แล้วรักเปียโนตรงไหนครับ</p> <p>คุณแป้ง แป้งได้แรงบันดาลใจมาจากนักเปียโนหลายๆ ท่าน และนักแต่งเพลงค่ะ อย่างไมชาร์ท บาร์คและบีโธเฟ่น แล้วก็ค่อยมาศึกษาดนตรีคลาสสิคค่ะ</p>

จากภาพที่ปรากฏข้างต้นเป็นภาพการทำความรู้จักกันของคุณฮาร์ท คุณนิลและคุณแป้ง โดยผู้ผลิตรายการนำเสนอภาพของการสนทนาของคุณฮาร์ทและคุณนิลเพื่อแสดงให้เห็นถึงการทำความรู้จักกันของทั้ง 2 คน ส่วนภาพการทำความรู้จักกันของคุณฮาร์ทและคุณแป้งเป็นภาพของคุณแป้งที่กำลังเล่นเปียโนด้วยความตั้งใจแสดงให้เห็นถึงความสามารถทางด้านดนตรีของคุณแป้ง และเมื่อพิจารณาที่บทสนทนาที่เกิดขึ้นของคุณนิลที่ว่า “ผมอายุ 25 ปีแต่เล่นดนตรีมาตั้งแต่ 5 ขวบแล้วครับ” หรือบทสนทนาของคุณแป้งที่กล่าวว่า “ตอนอายุ 4 ขวบค่ะ คือวันแรกที่ได้ฟังเสียงเปียโนก็รู้สึกประทับใจมากเลยคะ เพราะเป็นเครื่องดนตรีที่เสียงเพราะมาก มีเสน่ห์และสามารถเล่นกับเครื่องดนตรีได้ทุกชนิดเลยคะ” สะท้อนให้เห็นว่าพวกเขาทั้ง 2 คนเริ่มเรียนดนตรีมาตั้งแต่ยังเด็ก เป็นการแสดงให้เห็นว่าแม้ว่าพวกเขาจะเป็นผู้พิการทางสายตาแต่พวกเขาก็สามารถที่จะเรียนดนตรีได้ ความพิการไม่ได้เป็นปัญหาหรืออุปสรรคต่อการเรียนดนตรีของพวกเขา

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณฮาร์ท พี่ฮาร์ทเริ่มเล่นเปียโนตอน 9 ขวบ ตอนนั้นพ่อ-แม่ก็บอกว่าอยู่ว่างๆ ไม่ได้ทำอะไรก็ซ้อมเปียโนสิ น้องนิลเหมือนกันไหมครับ</p> <p>คุณนิล เหมือนกันครับ เราก็อยากเล่นกับพี่น้องมากกว่า ผมก็เรียนบ้างซ้อมบ้าง เขาบอกให้ซ้อมก็ซ้อม เขาไม่บอกเราก็อปล่อยไป</p>

ภาพ	เสียง
  	<p>คุณฮาร์ท เรา 2 คนเริ่มเรียนดนตรีมาตั้งแต่ตอนเด็กๆ เหมือนกัน แต่ว่าพี่ฮาร์ทมองเห็น แต่น้องนิลมองไม่เห็น พี่ฮาร์ทเลยอยากถามว่ามันเป็นอุปสรรคใหม่สำหรับการเรียนดนตรี</p> <p>คุณนิล ก็เป็นอุปสรรคพอสมควรครับ อย่างพี่ฮาร์ทก็จะทราบว่าพวกโน้ตดนตรีคลาสสิกมันจะมีการเขียนโน้ตที่ค่อนข้างละเอียด ไม่ว่าจะเป็น slur หรือว่า tie หรือว่า staccato หรือว่า accent บวกกับ staccatissimo อะไรแบบนั้น พวกนี้ต้องอาศัยดูด้วยตาแล้วก็เล่นตามที่ตาเห็น ถ้าพี่ไปเล่นตามอัลบั้มหรือว่าไปยึดตามอัลบั้มทุกอย่างเป็นผมซื้ออัลบั้มฟังดีกว่า ผมไม่ฟังนักดนตรีสมัครเล่น เล่นแน่นอน แต่ถ้าหากเรามีการตีความเป็นเอกลักษณ์ของตัวเองได้ อันนั้นมันเป็นจุดเปลี่ยนที่ดีนะครับสำหรับนักดนตรี</p> <p>คุณฮาร์ท โอ้โห ลึกซึ้ง</p> <p>คุณนิล ถ้าเราอ่านโน้ตได้มันจะตีความได้ แต่ที่นี้เราต้องตีความจากการฟัง</p>

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หลังจากที่คุณฮาร์ทและคุณนิลได้ทำความรู้จักกันแล้วทั้งคู่ได้นั่งสนทนากันโดยภาพที่ถูกนำเสนอ นั้นเป็นภาพของคุณนิลและคุณฮาร์ทที่นั่งสนทนากันอย่างเป็นกันเอง ผู้ผลิตรายการนำเสนอภาพขนาดใหญ่ (close up) ใบหน้าของคุณนิลเพื่อแสดงให้เห็นถึงรอยยิ้มของคุณนิลในระหว่างที่นั่งสนทนากับคุณฮาร์ท สะท้อนให้เห็นถึงความสุขของคุณนิลที่ได้ร่วมแบ่งปันประสบการณ์ทางด้านดนตรีกับคุณฮาร์ท นอกจากนี้ยังมีการนำเสนอภาพของคุณนิลที่เล่นแซกโซโฟนให้คุณฮาร์ทได้ฟัง ซึ่งจะสังเกตเห็นได้ว่าคุณฮาร์ทมีใบหน้าที่ยิ้มแย้มที่แสดงความชื่นชมในความสามารถของคุณนิล และจากท่าทางในการสนทนาที่เป็นกันเองนั้นส่งผลให้บรรยากาศที่เกิดขึ้นอบอุ่นไปด้วยความสุขและความสนุกสนานของผู้ที่รักในเสียงดนตรีเหมือนกัน และเมื่อพิจารณาที่บทสนทนาของคุณนิลที่กล่าวว่า “พี่ฮาร์ทก็จะทราบว่าพวกโน้ตดนตรีคลาสสิกมันจะมีการเขียนโน้ตที่ค่อนข้างละเอียด ไม่ว่าจะเป็น slur หรือว่า tie หรือว่า staccato หรือว่า accent บวกกับ staccatissimo อะไรแบบนั้น พวกนี้ต้องอาศัยดูด้วยตาแล้วก็เล่นตามที่ตาเห็น ถ้าเราอ่านโน้ตได้มันจะตีความได้ แต่ที่นี้เราต้องตีความจากการฟัง” สะท้อนให้เห็นว่าปัญหาในด้านการเรียนดนตรีสำหรับผู้พิการทางสายตานั้นก็คือการเข้าถึงตัว

โน้ตเนื่องจากไม่สามารถมองเห็นโน้ตเพลงได้ แต่นั่นก็ไม่ใช่อุปสรรคที่หนักหนาเกินการแก้ไข เพราะคุณนิลก็สามารถเล่นดนตรีได้จากการฟังซึ่งต้องใช้ความพยายามมากกว่าคนปกติ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความอดทน มุมานะ มุ่งมั่นและตั้งใจของคุณนิลที่ไม่ยอมแพ้ต่อโชคชะตา ฝ่าฟันปัญหาและอุปสรรคต่างๆ จนสามารถเป็นนักดนตรีได้สำเร็จ

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณฮาร์ท บางคนอาจจะมองว่าการที่น้องนิลมองไม่เห็นมันเป็นข้อจำกัดทางกายของเขา แต่ว่าน้องนิลเขาจะเอาความสามารถในด้านอื่นๆ มาชดเชยเช่นการฟังหรือการสัมผัส ฟังเสร็จแล้วแยกแยะด้วยว่าโน้ตตัวนี้คือโน้ตอะไรซึ่งมันไม่ง่ายเลย ซึ่งจากการที่ผมได้คุยกับเขา บอกได้เลยว่าสิ่งที่เราได้เห็นหรือได้ฟังจากเขามันเกิดมาจากการฝึกฝน และการฝึกฝนมันต้องใช้ความอดทนอย่างมากเพื่อเอาชนะความเบื่อหน่าย เอาชนะสิ่งยั่วยวนต่างๆ ในชีวิต</p>

ภาพคุณฮาร์ทเล่าถึงความรู้สึกหลังจากที่ได้สนทนากับคุณนิลไประยะหนึ่ง โดยเป็นภาพขนาดใหญ่ (close up) ที่นำเสนอให้เห็นสีหน้า แววตาและอารมณ์ของคุณฮาร์ทในการแสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึกที่มีต่อคุณนิล ภาพที่ปรากฏแสดงให้เห็นใบหน้าของคุณฮาร์ทที่มีใบหน้ายิ้มแย้มซึ่งแสดงถึงความสุขจากการที่ได้มาพบคุณนิลในวันนี้ ทั้งยังใช้น้ำเสียงที่นุ่ม อ่อนโยนแสดงถึงความชื่นชมในตัวคุณนิลด้วย ซึ่งจากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณฮาร์ทที่กล่าวว่า “บางคนอาจจะมองว่าการที่น้องนิลมองไม่เห็นมันเป็นข้อจำกัดทางกายของเขา แต่ว่าน้องนิลเขาจะเอาความสามารถในด้านอื่นๆ มาชดเชยเช่นการฟังหรือการสัมผัส ฟังเสร็จแล้วแยกแยะด้วยว่าโน้ตตัวนี้คือโน้ตอะไรซึ่งมันไม่ง่ายเลย ซึ่งจากการที่ผมได้คุยกับเขา บอกได้เลยว่าสิ่งที่เราได้เห็นหรือได้ฟังจากเขามันเกิดมาจากการฝึกฝน และการฝึกฝนมันต้องใช้ความอดทนอย่างมากเพื่อเอาชนะความเบื่อหน่าย เอาชนะสิ่งยั่วยวนต่างๆ ในชีวิต” นั้นแสดงให้เห็นว่าคุณนิลเป็นผู้ที่ไม่ยอมแพ้ต่อความบกพร่องทางด้านร่างกายของตนและมีการเรียนรู้ที่จะใช้ประสาทสัมผัสอื่นๆ เพื่อให้ตนเองสามารถเรียนรู้การเล่นดนตรีได้เหมือนคนอื่นๆ ทั้งยังเป็นผู้ที่มีความอดทน มุ่งมั่นเพื่อเอาชนะตัวเองจนสามารถประสบความสำเร็จได้ ซึ่งการที่คุณฮาร์ทได้

แสดงความรู้สึกไว้เช่นนี้ก็เป็นการสะท้อนให้เห็นอีกด้วยว่าคุณฮาร์ทชื่นชมในความสามารถและความพยายาม ความตั้งใจของคุณนิล

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณฮาร์ท ได้เข้ามาว่าน้องนิลมีอะไรจะให้พี่ฮาร์ทเป็นพิเศษหรือครับ</p> <p>คุณนิล วันนี้เราจะมีคอนเสิร์ตกันนะครับ แต่ว่าผมมีเพื่อนที่เล่นด้วยกัน เพื่อนผมคว้ารางวัลระดับ Maple Prize จากประเทศแคนาดาครับ</p>

ภาพการสนทนากันระหว่างคุณฮาร์ทและคุณนิลเป็นภาพขนาดปานกลาง ที่แสดงให้เห็นถึงอิริยาบถต่างๆ ของคุณฮาร์ทและคุณนิลรวมถึงนำเสนอให้เห็นถึงองค์ประกอบอื่นๆ ภายในภาพ ซึ่งภาพในลักษณะนี้จะช่วยลดความกดดัน ความอึดอัดระหว่างผู้ร่วมรายการและผู้ชมได้ จากภาพที่ปรากฏแสดงให้เห็นถึงความเป็นกันเองของคุณฮาร์ทและคุณนิลส่งผลให้ผู้ชมรู้สึกผ่อนคลายและมีอารมณ์ร่วมไปกับการสนทนากันของทั้งคู่ด้วย เมื่อพิจารณาบทสนทนาของคุณฮาร์ทและคุณนิลนั้นสะท้อนให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาหากได้รับการฝึกฝนในการเรียนด้านใดด้านหนึ่งเป็นอย่างดีก็จะสามารถประสบความสำเร็จในด้านนั้นๆ ได้ เช่นบทสนทนาของคุณนิลที่กล่าวว่า “*เพื่อนผมคว้ารางวัลระดับ Maple Prize จากประเทศแคนาดาครับ*” แสดงให้เห็นว่าเพื่อนของคุณนิลก็สามารถคว้ารางวัลในระดับโลกมาได้เมื่อเขามีความพยายาม ความตั้งใจและทำในสิ่งต่างๆ ให้ดีที่สุด

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณฮาร์ท พี่ฮาร์ทเห็นน้องแบ้งเล่นแล้วชื่นชมเลย ทั้งๆ ที่น้องแบ้งมองไม่เห็นนิ้วของน้องแบ้งไม่พลาดคีย์เลย อย่างพี่ฮาร์ทมองเห็นบางที่ยังมีเล่นโน้ตเบิ้ลเลยครับ เก่งจริงๆ พี่ฮาร์ทได้ยินมาว่าทั้ง 2 คนเคยไปประกวดที่ต่างประเทศมาแล้ว ช่วยเล่าให้ฟังหน่อยได้ไหมครับ แล้วมีรางวัลอะไรบ้างที่ภาคภูมิใจ</p>

ภาพ	เสียง
 	<p>คุณแป้ง ทุกรางวัลคือความภูมิใจ เพราะสอนอะไรหลายๆ อย่าง สำหรับแป้งเคยได้รับรางวัล Maple Awards จากเวที International Piano Festival ที่ประเทศแคนาดาค่ะ</p> <p>คุณนิล ผมได้รับรางวัลชนะเลิศ VSA International Young Sololists Awards 2012</p>

หลังจากที่คุณอาร์ทได้พบกับคุณแป้งเพื่อนของคุณนิลแล้ว คุณแป้งได้เล่นเปียโนให้คุณฮาร์ทได้ชมและได้ฟัง ซึ่งคุณฮาร์ทรู้สึกชื่นชมในความสามารถของคุณแป้งเป็นอย่างมาก โดยภาพที่ผู้ผลิตรายการนำเสนอเป็นภาพขนาดไกลปานกลาง (medium long shot) ที่แสดงให้เห็นว่าคุณฮาร์ทกำลังเล่นเปียโนร่วมกับคุณแป้งแสดงให้เห็นถึงความเป็นกันเองของทั้งคู่ เมื่อพิจารณาบทสนทนาของคุณฮาร์ทที่กล่าวว่า “พี่ฮาร์ทเห็นน้องแป้งเล่นแล้วชื่นชมเลย ทั้งๆ ที่น้องแป้งมองไม่เห็นนิ้วของน้องแป้งไม่พลาดคีย์เลย อย่างที่ฮาร์ทมองเห็นบางที่ยังมีเล่นโน้ตเบิ้ลเลยครับ เก่งจริงๆ” แสดงให้เห็นว่าคุณแป้งมีความสามารถทางด้านดนตรีอย่างมากทั้งนี้เกิดจากการฝึกฝนจนเกิดความชำนาญนั่นเอง นอกจากนี้ผู้ผลิตรายการยังได้นำเสนอภาพของคุณแป้งและคุณนิลในการไปแข่งขันดนตรีที่ต่างประเทศเมื่อได้มีการสนทนากันเกี่ยวกับเรื่องของรางวัลที่คุณแป้งและคุณนิลเคยได้รับและภูมิใจจากภาพที่ปรากฏแสดงให้เห็นว่าทั้งคุณแป้งและคุณนิลเป็นผู้ที่มีศักยภาพทางด้านดนตรีอย่างแท้จริง และจากบทสนทนาที่เกิดขึ้นของคุณแป้งที่กล่าวว่า “ทุกรางวัลคือความภูมิใจ เพราะสอนอะไรหลายๆ อย่าง สำหรับแป้งเคยได้รับรางวัล Maple Awards จากเวที International Piano Festival ที่ประเทศแคนาดาค่ะ” และบทสนทนาของคุณนิลที่ว่า “ผมได้รับรางวัลชนะเลิศ VSA International Young Sololists Awards 2012” สะท้อนให้เห็นว่าคุณแป้งและคุณนิลมีความสามารถทางด้านดนตรีที่เป็นที่ประจักษ์ต่อสายตาของคนทั่วโลก พวกเขาสามารถเอาชนะความพิการทางร่างกายของตนเองเพื่อประสบความสำเร็จทางด้านดนตรีได้เพราะพวกเขามีความมุ่งมั่น ตั้งใจและพยายามทำสิ่งนั้นให้ดีที่สุดสมกับคำว่าความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณฮาร์ท น้องๆ วางแผนอนาคตกันไว้อย่างไรบ้างครับ</p> <p>คุณแป้ง เป็นนักแต่งเพลง Arrange เพลง เป็นนักเปียโน สอนเปียโน ครูสอนร้องเพลง อะไรก็ได้ที่เกี่ยวกับดนตรี</p>
	<p>คุณนิล ผมอยากเป็นครูสอนดนตรี และอยากทำโครงการโน้ตอักษรเบรลล์เพื่อให้คนพิการทางสายตาเรียนทฤษฎีดนตรีที่จับต้องได้มากขึ้น</p> <p>คุณฮาร์ท ดนตรีให้อะไรกับน้องแป้ง/ น้องนิลบ้าง</p> <p>คุณแป้ง ฝึกความอดทน ฝึกทักษะและสมาธิ สามารถนำไปใช้กับการเรียนได้ด้วย</p>
	<p>คุณนิล ผมคิดว่าไม่ใช่แค่ดนตรีที่มีอุปสรรค ทุกอย่างมันมีอุปสรรคหลายๆ คนพูดแบบนี้ นักธุรกิจหลายๆ ท่านเขาก็พูดแบบนี้ว่ามีอุปสรรค ชีวิตเกิดมาแล้วก็ต้องสู้ต่อไป</p>

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หลังจากที่ได้ทราบถึงความเป็นมาของการเล่นดนตรีและรางวัลต่างๆ ที่คุณแป้งและคุณนิลได้รับแล้ว คุณฮาร์ทได้สอบถามคุณแป้งและคุณนิลเกี่ยวกับเป้าหมายชีวิตหรืออนาคตที่วางแผนไว้ โดยภาพที่ผู้ผลิตรายการนำเสนอเป็นภาพขนาดไกลปานกลาง (medium long shot) ที่มีการซูมออก (zoom out) เพื่อให้ได้เห็นอริยาบทต่างๆ ของบุคคลที่อยู่ในภาพ รวมถึงองค์ประกอบอื่นๆ ในฉากด้วย ทั้งนี้ผู้ผลิตรายการยังได้นำเสนอภาพขนาดปานกลาง (medium shot) และภาพขนาดใกล้ (close up) เพื่อแสดงให้เห็นถึงสีหน้าและการแสดงออกทางอารมณ์ที่ชัดเจนของทั้ง 3 คนมีใบหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใสแสดงให้เห็นถึงความสุขที่ได้พบกันและความสุขที่เกิดจากการได้ร่วมแบ่งปันประสบการณ์ทางด้านดนตรีในครั้งนี้ ทั้งนี้จากบทสนทนาของคุณนิลที่กล่าวถึงความฝันในอนาคตที่กล่าวว่า “ผมอยากเป็นครูสอนดนตรี และอยากทำโครงการโน้ตอักษรเบรลล์เพื่อให้คนพิการทางสายตาเรียนทฤษฎีดนตรีที่จับต้องได้มากขึ้น” สะท้อนให้เห็นว่าคุณนิลเป็นผู้ที่มีความคิดที่ดี มีภาวะของการเป็นผู้นำที่อยากจะทำเพื่อคนอื่น ๆ มีความต้องการให้บุคคลอื่นๆ ได้รับโอกาสทางด้านดนตรีเหมือนกับเขา หรือจากบทสนทนาของคุณที่เกี่ยวกับอุปสรรคในชีวิตที่คุณนิลกล่าวว่า “ผมคิดว่าไม่ใช่

แค่ดนตรีที่มีอุปสรรค ทุกอย่างมันมีอุปสรรคหลายๆ คนพูดแบบนี้ นักธุรกิจหลายๆ ท่านเขาก็พูดแบบนี้ว่า มีอุปสรรค ชีวิตเกิดมาแล้วก็ต้องสู้ต่อไป” ก็เป็นการแสดงให้เห็นได้เช่นกันว่าคุณนิลเป็นผู้ที่มองโลกในแง่ดี มองว่าทุกอย่างมีอุปสรรคทั้งสิ้นไม่ได้จำกัดอยู่ที่ความพิการหรือความสมบูรณ์ของร่างกาย ทุกสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วดีหมดทุกอย่าง สิ่งที่เราทำได้คือใจที่สู้กับอุปสรรคต่างๆ เหล่านั้น

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
  	<p>คุณฮาร์ท พี่ฮาร์ทรู้สึกดีใจมากที่เราทั้ง 3 คนจะได้ร่วมเล่นดนตรีด้วยกัน โดยน้องแป้งเล่นเปียโน น้องนิลเล่นแซกโซโฟน ส่วนพี่ฮาร์ทเป็นนักร้องนะครับ เพลงที่เราจะเล่นกันก็คือเพลงถอนตัวของพี่เบิร์ดกับพี่ฮาร์ทเอง เชิญน้องแป้งเลยครับ</p> <p>คุณนิล ผมก็ดีใจ ปลาบปลื้มมากที่จะได้เล่นดนตรีกับพี่ฮาร์ทครับ</p>

ผู้ผลิตรายการนำเสนอภาพการเล่นดนตรีร่วมกันของทั้ง 3 คนโดยคุณนิลเล่นแซกโซโฟน คุณแป้งเล่นเปียโนและคุณฮาร์ทร้องเพลง โดยภาพที่ปรากฏเป็นภาพขนาดไกล (long shot) ที่นำเสนอให้เห็นบรรยากาศโดยรวมของการเล่นดนตรีร่วมกันในครั้งนี้ ภาพขนาดปานกลาง (medium shot) ที่นำเสนอให้เห็นถึงอริยาบถของคุณแป้งและคุณนิลในการเล่นดนตรี ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าพวกเขาทั้ง 2 คนมีความชำนาญและเป็นผู้ที่มีความสามารถทางด้านดนตรีแม้ว่าพวกเขาจะพิการทางสายตาก็ตาม นอกจากนี้บทสนทนาที่เกิดขึ้นแสดงให้เห็นถึงความสุขของทั้งคุณฮาร์ท คุณแป้งและคุณนิลที่จะได้เล่นดนตรีร่วมกันนั้นคงเป็นเพราะความรักที่เกิดจากเสียงดนตรีเช่นเดียวกันนั่นเอง

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณฮาร์ท (ความรู้สึก) ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น นี่แหละเป็นตัวอย่างที่ดีชัดเจนนะ ครับ น้อง 2 คนนี้ถึงจะมีข้อจำกัดทางกายคือเขาเกิดมามองไม่เห็นแต่นั้นก็ไม่ใช่อุปสรรคที่ทำให้เขาได้มาเป็นนักดนตรีระดับ Maple Awards ถ้าทุกคนดูน้องเขาเป็นตัวอย่างและนำตรงนี้ไปประยุกต์ใช้กับสิ่งที่ตัวเองตั้งใจผมว่าถึงเป้าหมายทุกคนขอให้ทำจริงแล้วกัน</p>

ในช่วงทำของรายการ ผู้ผลิตรายการได้มีการสัมภาษณ์คุณฮาร์ทถึงความรู้สึกที่ได้มาออกเดทกับคุณคุณแป้งและคุณนิล นักศึกษาดนตรีผู้พิการทางสายตา ซึ่งภาพที่ปรากฏในช่วงนี้เป็นเป็นภาพการเล่าความรู้สึกต่างๆ ที่เกิดขึ้นของคุณฮาร์ท โดยลักษณะของภาพเป็นภาพขนาดใหญ่ (close-up) ที่เป็นการนำเสนอภาพใบหน้าของคุณฮาร์ทในระหว่างการเล่าถึงความรู้สึก ทำทางและสีหน้าของคุณฮาร์ทที่ปรากฏในช่วงนี้มีแต่รอยยิ้มแห่งความสุขสะท้อนให้เห็นว่าคุณฮาร์ทรู้สึกดีใจ อิ่มเอมใจและความสุขที่ได้มาพบกับคุณแป้งและคุณนิลประกอบกับบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณฮาร์ทที่กล่าวว่า “ความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น นี่แหละเป็นตัวอย่างที่ดีชัดเจนนะครับ น้อง 2 คนนี้ถึงจะมีข้อจำกัดทางกายคือเขาเกิดมามองไม่เห็นแต่นั้นก็ไม่ใช่อุปสรรคที่ทำให้เขาได้มาเป็นนักดนตรีระดับ Maple Awards ถ้าทุกคนดูน้องเขาเป็นตัวอย่างและนำตรงนี้ไปประยุกต์ใช้กับสิ่งที่ตัวเองตั้งใจผมว่าถึงเป้าหมายทุกคนขอให้ทำจริงแล้วกัน” สะท้อนให้เห็นว่าคุณฮาร์ทรู้สึกชื่นชมในตัวคุณแป้งและคุณนิลที่ไม่ยอมแพ้ต่อความพิการของตนเอง แต่เอาความพิการนั้นมาเป็นแรงผลักดันให้ตนเองประสบความสำเร็จในสิ่งที่ฝันไว้ได้ ทั้งคู่จึงเป็นตัวอย่างของคนที่มีความพยายามและทำความฝันนั้นให้เป็นจริง ซึ่งตรงนี้เองที่ทำให้คุณฮาร์ทรู้สึกประทับใจและชื่นชมคุณแป้งและคุณนิล

ภาพ	เสียง
	<p>“แม้จะมีข้อจำกัดทางกายแต่ไม่ใช่อุปสรรคที่จะทำให้ไปถึงเป้าหมาย ถ้ายึดหลักการนี้ผมว่าประสบความสำเร็จทุกคน” (สุทธิพงษ์ ทัตพิทักษ์กุล)</p>

ในส่วนของการปิดรายการนั้นผู้ผลิตรายการนำเสนอภาพของคุณฮาร์ทที่ยิ้มอย่างมีความสุข เป็นพื้นหลังและมีข้อความที่เป็นบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณฮาร์ทขึ้นประกอบ จากใบหน้าที่ยิ้มแย้มของคุณฮาร์ทนั้นแสดงให้เห็นถึงความสุข ความเข้าใจในวิถีชีวิตของผู้พิการทางสายตา รวมถึงความรู้สึกชื่นชมคุณแป้งและคุณนิลจึงสะท้อนออกมาด้วยสีหน้าและแววตาที่แสดงถึงความสุขที่เกิดขึ้นจากการมาพบกันของทั้ง 3 คนในครั้งนี้ เมื่อพิจารณาที่ข้อความที่ปรากฏจึงพบว่าเกี่ยวข้องกับเรื่องของข้อจำกัดทางด้านร่างกายที่ไม่ใช่อุปสรรคในการทำสิ่งต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าคนเราจะประสบความสำเร็จได้ไม่ได้ขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์ทางด้านร่างกายแต่ขึ้นอยู่กับจิตใจที่เข้มแข็ง กล้าหาญและมุ่งมั่นที่จะทำสิ่งนั้นให้เป็นจริงเหมือนกับคุณแป้งและคุณนิลที่ไม่เอาความพิการทางร่างกายมาเป็นอุปสรรคที่จะก้าวไปเป็นนักดนตรีที่ประสบความสำเร็จ

สรุปการวิเคราะห์ตัวบทตอน “บันไดเสียง บันไดฝัน”

จากตัวบทรายการและการวิเคราะห์ตัวบทตามที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าภาพที่ถูกนำเสนอส่วนใหญ่ในตอน “บันไดเสียง บันไดฝัน” เป็นภาพที่เกี่ยวข้องกับการเล่นดนตรีของคุณแป้งและคุณนิล โดยผู้ผลิตรายการมีการนำเสนอภาพที่มีขนาดภาพที่หลากหลาย เช่น ภาพขนาดไกลปานกลาง (medium long shot) ภาพขนาดปานกลาง (medium shot) และภาพขนาดใกล้ (close up) เพื่อนำเสนอเรื่องราวต่างๆ แต่ในภาพรวมทั้งหมดที่ถูกนำเสนอขึ้นเพื่อสะท้อนให้ผู้ชมได้เห็นถึงความสามารถทางด้านดนตรีของคุณนิลและคุณแป้งซึ่งเป็นตัวอย่างของผู้พิการทางสายตาที่มีความสามารถทางด้านดนตรีและประสบความสำเร็จทางด้านดนตรีด้วย ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพทางการเรียนรู้และรับรู้ของคุณแป้งและคุณนิลในการเรียนดนตรีแม้ว่าพวกเขาจะมองไม่เห็นก็ตาม

นอกจากนี้บทสนทนาหรือบทสัมภาษณ์ที่เกิดขึ้นในรายการเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ช่วยสะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพทางด้านดนตรีของคุณนิลและคุณแป้งได้อย่างชัดเจน เช่น คำบรรยายในช่วงของการแนะนำแขกรับเชิญ (คุณนิลและคุณแป้ง) ที่กล่าวว่า “น้องนิล ยงสิทธิ์ ยงกมล นักแซกโซโฟนตาบอดที่เริ่มเล่นดนตรีตั้งแต่อายุ 5 ขวบ น้องแป้ง อุบลวรรณ เปี้ยแก้ว สาวน้อยนักเปียโนตาบอดที่เริ่มพรมนิ้ววาดลวดลายมาตั้งแต่อายุ 4 ขวบ” สะท้อนให้เห็นว่าคุณนิลและคุณแป้งได้รับการศึกษาทางด้านดนตรีมาตั้งแต่เด็ก แสดงให้เห็นว่าการเป็นผู้พิการทางสายตาไม่ได้ทำให้พวกเขาขาดโอกาสทางการศึกษา แม้ว่าดวงตาของเขาจะมองไม่เห็นแต่พวกเขาก็สามารถที่จะเรียนดนตรีได้เช่นกัน หรือบทสนทนาของคุณแป้งที่กล่าวว่า “เริ่มจากเล่นเพลงง่ายๆ ก่อนค่ะ เริ่มเล่นไลโน้ตไปเรื่อยๆ แล้วค่อยพัฒนายากขึ้นค่ะ” ก็สะท้อนให้เห็นว่าวิธีการเรียนดนตรีของคุณแป้งนั้นไม่ได้แตกต่างจากคนอื่นๆ ที่เริ่มเรียนดนตรีเลยนั่นสะท้อนให้เห็นว่าไม่ว่าคุณจะมีคุณสมบัติทางด้านร่างกายหรือไม่แต่คุณก็สามารถเรียนดนตรีได้เหมือนกัน ทั้งนี้จากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกตอนหนึ่งของคุณฮาร์ทที่กล่าวว่า “สิ่ง

ที่เราได้เห็นหรือได้ฟังจากเขามันเกิดมาจากการฝึกฝน และการฝึกฝนมันต้องใช้ความอดทนอย่างมาก เพื่อเอาชนะความเบื่อหน่าย เอาชนะสิ่งย่ำแย่ต่างๆ ในชีวิต" เป็นสิ่งที่ช่วยยืนยันอีกทางหนึ่งว่าผู้พิการทางสายตาสามารถเรียนดนตรีได้จริงและความสามารถของพวกเขาไม่ได้แตกต่างจากคนทั่วไป และแสดงให้เห็นว่าพวกเขาผ่านการฝึกฝนมาเป็นอย่างดีและสิ่งที่ควบคู่มากับการฝึกฝนนั้นคือเรื่องของความอดทน อดทนเพื่อเอาชนะสิ่งต่างๆ ในชีวิต

ทั้งนี้จากการนำเสนอเรื่องราวของคุณนิลและคุณแป้งเกี่ยวกับการเรียนรู้ทางด้านดนตรียังนำเสนอให้เห็นถึงบทบาทของคุณแป้งและคุณนิลในการเป็นนักเรียน-นักศึกษาที่มีหน้าที่ในการเรียนดนตรี ซึ่งพวกเขาก็สามารถทำหน้าที่หรือปฏิบัติตามบทบาทที่ได้รับได้เป็นอย่างดีดังจะเห็นได้จากความสำเร็จทางด้านดนตรีของพวกเขาซึ่งคุณแป้งได้รับรางวัล Maple Awards จากเวที International Piano Festival จากประเทศแคนาดาและคุณนิลที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ VSA International Young Sololists Awards 2012 รางวัลในเวทีระดับโลกนี้ที่เป็นเครื่องการันตีความสำเร็จของคุณนิลและคุณแป้ง และเป็นเครื่องยืนยันที่ทำให้เห็นว่าคุณนิลและคุณแป้งประสบความสำเร็จทางการเรียนซึ่งพวกเขาอยู่ในบทบาทของนักศึกษาคนตรีผู้พิการทางสายตา

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ว่าตอน “บันไดเสียง บันไดฝัน” นี้ผู้ผลิตรายการนำเสนอให้เห็นถึงศักยภาพของคุณนิล ยงศ์สิทธิ์ ยงกมลและคุณแป้ง อุบลวรรณ เปี้ยแก้ว ในด้านการเรียนรู้และรับรู้ อย่างเห็นได้ชัด

7. ตอน “คู่รัก คู่ชีวิต” ออกอากาศเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2555

พิธีกร คุณปิยะวัฒน์ เข็มเพชร (พีเค)

แขกรับเชิญ คุณศิริณี อักษรมี (ต้อย) คุณปรีชา อักษรมี

เนื้อหาโดยสรุป

คุณปรีชาและคุณศิริณี อักษรมี คู่รักที่เคียงข้างกันมาเป็นเวลายาวนานแม้ว่าคุณศิริณีจะมองไม่เห็นแต่ก็จะมีคุณปรีชาคอยเป็นสายตาให้ คุณศิริณีเป็นผู้พิการทางสายตาประเภทสายตาลีอนกลาง ซึ่งเป็นมาตั้งแต่กำเนิด ปัจจุบันคุณศิริณีดำรงตำแหน่งนายกสมาคมสตรีตาบอดและเป็นพนักงานรับโทรศัพท์ของธนาคารแห่งหนึ่ง ทั้งคู่รู้จักกันมาเป็นเวลากว่า 50 ปีแล้วที่คุณปรีชาคอยดูแลคุณศิริณีไม่เคยเปลี่ยน ฟันฝ่าปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ด้วยกันมามากมาย ถึงแม้ว่าในช่วงแรกจะมีเสียงคัดค้านการแต่งงานของทั้งคู่แต่คุณปรีชาก็ยืนยันที่จะเลือกคุณศิริณีเพราะคุณปรีชาเชื่อมั่นและศรัทธาในความดีของคุณศิริณีนั่นเอง

ตัวบทรายการและการวิเคราะห์ตัวบท
 กรอบประสบการณ์เรื่องความรัก

ตารางที่ 4.7 บทโทรทัศน์รายการ Blind Date ตอน “คู่รัก คู่ชีวิต”

ภาพ	เสียง
	<p>คุณพีเค สำหรับผมความรักคือสิ่งที่ทำให้โลกนี้หมุนไป ถึงแม้ว่ามันจะเป็นความรักระยะสั้นหรือระยะยาวก็ตาม มันเป็นกำลังใจที่ทำให้เราอยากจะทำหน้าที่ดีดีหาเลี้ยงตัวเอง แล้วก็เอาส่วนหนึ่งไปเลี้ยงให้เขามีความสุข</p>

ภาพการแนะนำตัวของคุณพีเค ปิยะวัฒน์ เข้มเพชร เป็นภาพที่เกิดขึ้นภายในสวนแห่งหนึ่ง โดยคุณพีเคกำลังยืนเล่าถึงมุมมองความรักของเขา โดยฉากหลังที่เป็นต้นไม้ต่างๆ แสดงให้เห็นถึงความสดใสความสดชื่นของบรรยากาศโดยรวม ซึ่งลักษณะท่าทางของคุณพีเคที่แสดงออกเมื่อพูดถึงเรื่องความรักนั้นแสดงให้เห็นว่าคุณพีเคค่อนข้างเป็นคนจริงจังกับความรักซึ่งสังเกตได้จากสีหน้าและแววตาที่แสดงถึงความจริงจังและความมุ่งมั่น และเมื่อพิจารณาบทสัมภาษณ์คุณพีเคเกี่ยวกับมุมมองเรื่องความรักพบว่าคุณพีเคมีความเชื่อว่าความรักจะทำให้โลกใบนี้มีความสุขและน่าอยู่มากขึ้น

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณปรีชา ถ้าไปเจอผู้หญิงสักคน ถ้าเราคิดว่าเราพอใจในชีวิตเรา เราพอใจผู้หญิงคนนี้ ผู้หญิงคนนี้เขาเป็นคนดี เขาเป็นคนน่ารักแล้วเราจะปฏิเสธไหม</p> <p>บรรยาย คุณศิริณี และคุณปรีชา อักษรมี คู่รักคู่ชีวิตที่เดินเคียงคู่กันมาที่ทั้งคู่ต่างโอบอุ้มความรู้สึกดีดีที่มีให้กันมานานแล้วถึงแม้อีกฝ่ายจะมองไม่เห็นก็ตาม</p>

ภาพการแนะนำตัวคุณปรีชาและคุณศิริณี อักษรมี เป็นภาพของคุณคุณปรีชาและคุณศิริณี อักษรมีที่กำลังเดินเคียงคู่กันตามทางเดินส่วนหนึ่งของสถานที่ที่นัดพบกับคุณพีเค (พิธีกร) โดยคุณ

ปรีชาจะเดินจับมือกับคุณศิริณีอยู่ตลอดเวลาและคอยอธิบายสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบกายให้คุณศิริณีฟัง แสดงให้เห็นถึงความรัก ความห่วงใยและความเอาใจใส่ที่มีให้กันและกันของคนทั้งคู่ และจากบทสัมภาษณ์คุณปรีชาเกี่ยวกับเรื่องมุมมองของความรักทำให้เห็นว่าคุณปรีชามีมุมมองเกี่ยวกับความรักที่ดี คุณปรีชาให้ความสำคัญกับเรื่องของนิสัยมากกว่าเรื่องของรูปร่างหน้าตาและจากคำบรรยายของผู้ผลิตรายการทำให้ทราบเพิ่มเติมอีกว่าคุณปรีชามีชีวิตที่เป็นผู้พิการทางสายตา จึงอาจกล่าวได้ว่าความรักของคุณปรีชานั้นเป็นรักแท้ที่ให้ได้ให้ความสำคัญกับเรื่องรูปร่างหน้าตาเท่ากับจิตใจ

ในการวิเคราะห์หัวข้อบทเกี่ยวกับกรอบประสบการณ์เรื่องความรักของผู้พิการทางสายตาที่เป็นแขกรับเชิญและพิธีกรรายการในตอน “คู่รัก คู่ชีวิต” ผ่านภาพและเสียงที่ปรากฏในรายการผู้วิจัยพบว่าคุณพีเค ปิยะวัฒน์ เข้มเพชร (พิธีกร) และคุณปรีชา-คุณศิริณี อักษรมี (แขกรับเชิญ) ต่างเป็นผู้ที่มีกรอบประสบการณ์ใกล้เคียงกันในเรื่องของความรัก

บทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตา

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณพีเค สวัสดีครับ ผมพีเค อาจารย์ปรีชาและพี่ต้อย ไข่หรือไม่ครับ</p> <p>คุณปรีชา ไข่ครับ</p> <p>คุณต้อย พี่ต้อยค่ะ แต่ว่า อ.ปรีชาสามารถมองเห็นคุณพีเค ขอพี่ต้อยจับมือคุณพีเคได้ไหมคะ</p> <p>คุณพีเค ได้เลยครับ</p>
	<p>คุณต้อย สำหรับคนตาบอดการจับมือคือความอบอุ่นมากที่สุดค่ะ</p> <p>คุณพีเค ขออนุญาตถามทั้ง 2 คน เมื่อสักครู่ อ.ปรีชา กำลังยืนชั้นขนมไม้ ปกติ อ.ปรีชาจะคอยเป็นสายตา ให้กับพี่ต้อยทุกเรื่อง คือพี่ต้อยมองไม่เห็นอะไรเลยหรือครับ</p>
	<p>คุณต้อย เห็นไม่ชัดค่ะ เป็นคนตาบอดประเภทสายตา เลื่อนกลาง</p> <p>พิธีกร ขออนุญาตถาม อยู่คู่กันแบบนี้มากี่ปีแล้วครับ?</p> <p>คุณต้อย ชีวิตแต่งงาน 30 ปี แต่รู้จักกันมา 50 ปีค่ะ</p>

ภาพการทำความรู้จักกันของคุณปรีชา คุณต๋อยและคุณพีเคเป็นภาพที่เกิดขึ้นภายในสถานที่แห่งหนึ่งที่แวดล้อมไปด้วยพันธุ์ไม้นานาชนิดแสดงให้เห็นถึงความอบอุ่น ร่มรื่นของสถานที่แห่งนี้ โดยภาพที่ปรากฏเป็นการเดินชมดอกไม้ของทั้ง 3 คน และมีภาพหนึ่งที่คุณต๋อยกับคุณพีเคได้จับมือกัน แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์และความยินดีที่ได้พบกัน

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณพีเค สิ่งที่ผมตื่นเต้นกับการเดทครั้งนี้ก็คือว่า ปกติผู้หญิงผู้ชาย หน้าตาเจอหน้าตา ความชอบเจอความชอบมาเจอกันทุกคน แต่คู่นี้คือผู้ชายตาดีและผู้หญิงตาบอดซึ่งเป็นโจทย์แรกครับ 2 คือ ถ้าผู้หญิงคนนี้นี่ตาบอดทำไมถึงเลือกผู้ชายคนนี้ แล้วทำไมผู้ชายตาดีคนนี้ถึงไม่เลือกผู้หญิงที่เป็นสเปกของเขามากกว่าหรือว่าอาจจะมินิสัยคล้ายกับคนตาบอดคนนี้แต่สมประกอบทุกส่วน มันต้องมีอะไรที่แหวกแนวที่ดีและก็น่าจุดสอนอะไรหลายๆ อย่างครับ</p>

ภาพคุณพีเคเล่าถึงความรู้สึกหลังจากที่ได้ทำความรู้จักกับคุณปรีชาและคุณต๋อยเป็นภาพขนาดใหญ่ (close up) ที่แสดงให้เห็นถึงสีหน้าของคุณพีเคอย่างชัดเจน ซึ่งสีหน้าและแววตาของคุณพีเคแสดงให้เห็นถึงความสงสัยในความรักของคุณปรีชาและคุณต๋อยว่าทั้งคู่รักกันอย่างไร ซึ่งเมื่อพิจารณาที่บทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณพีเคที่กล่าวว่า “สิ่งที่ผมตื่นเต้นกับการเดทครั้งนี้ก็คือว่า ปกติผู้หญิงผู้ชาย หน้าตาเจอหน้าตา ความชอบเจอความชอบมาเจอกันทุกคน แต่คู่นี้คือผู้ชายตาดีและผู้หญิงตาบอดซึ่งเป็นโจทย์แรกครับ 2 คือ ถ้าผู้หญิงคนนี้นี่ตาบอดทำไมถึงเลือกผู้ชายคนนี้ แล้วทำไมผู้ชายตาดีคนนี้ถึงไม่เลือกผู้หญิงที่เป็นสเปกของเขามากกว่าหรือว่าอาจจะมินิสัยคล้ายกับคนตาบอดคนนี้แต่สมประกอบทุกส่วน มันต้องมีอะไรที่แหวกแนวที่ดีและก็น่าจุดสอนอะไรหลายๆ อย่างครับ” แสดงให้เห็นว่าคุณพีเคมีความสนใจในเรื่องราวความรักของคุณปรีชาและคุณต๋อยเป็นอย่างมาก

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณพีเค ช่วยเล่าให้ฟังหน่อยได้ไหมครับ ว่าความรักเกิดขึ้นได้อย่างไร</p> <p>คุณต้อย วันที่ 13 สิงหาคม 2506 สมัยนั้นพี่เป็นนักเรียนประจำอายุ 10 ขวบขณะที่ยื่นรอรับประทานอาหารเข้าอยู่ มีสุภาพบุรุษท่านหนึ่งเดินมาและก็บอกว่า “ขอโทษนะครับ ห้อง อ. ใหญ่อยู่ที่ไหน”</p> <p>คุณพีเค วันนั้นพี่ต้อยสวยไหมครับ</p> <p>คุณปรีชา ผมมองนักเรียนทุกคนเหมือนกันเพราะเราไปทำงาน เราไปเป็นครู ทำไมจะต้องไปมองคนเพียงคนเดียว</p>

หลังจากที่ได้ทำความรู้จักกันแล้วและจากความสงสัยในเรื่องราวความรักของทั้งคู่คุณพีเคจึงได้ชวนคุณปรีชาและคุณศิริณีมานั่งสนทนากันโดยภาพที่ปรากฏเป็นภาพการสนทนากันของทั้ง 3 คน โดยผู้ผลิตรายการนำเสนอภาพขนาดปานกลาง (medium shot) และภาพขนาดใหญ่ (close up) เพื่อนำเสนอให้เห็นถึงอิริยาบถต่างๆ ของผู้เข้าร่วมรายการทุกท่าน ทั้งยังนำเสนอให้เห็นถึงสีหน้า แววตาของผู้เข้าร่วมรายการด้วยเพื่อสื่อสารอารมณ์ความรู้สึกต่างๆ ไปยังผู้ชมได้ โดยสังเกตเห็นได้ว่าในระหว่างที่คุณต้อยได้เล่าถึงเรื่องราวความรักของตนเองนั้นคุณพีเคมีท่าทางที่ตั้งใจฟังเรื่องราวที่คุณต้อยเล่าเป็นอย่างมากแสดงให้เห็นว่าคุณพีเคสนใจในเรื่องราวความรักของคุณต้อยและคุณปรีชา ซึ่งจากบทสนทนาที่เกิดขึ้นของคุณปรีชาที่ว่า “ผมมองนักเรียนทุกคนเหมือนกันเพราะเราไปทำงาน เราไปเป็นครู ทำไมจะต้องไปมองคนเพียงคนเดียว” สะท้อนให้เห็นว่าคุณปรีชาเป็นคนที่รู้จักหน้าที่ของตน รู้ว่าสิ่งที่เองต้องทำนั้นคืออะไร และเป็นคนที่ให้เกียรติทุกคนเท่าเทียมกัน

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณพีเค (ความรู้สึก) พอได้ยินว่าเขารู้จักกันมา 20 ปี คือสนิทกันมา 20 ปีและแต่งงานกันมา 30 ปี ถ้าไม่ใช่คู่พ่อ-แม่ผม ผมยังไม่เคยเจอใครที่รู้จักกันมานานและรักกันมานานขนาดนี้นะครับ</p>

เมื่อคุณพีเคได้ทราบว่าคุณปรีชาและคุณต้อยรู้จักกันได้อย่างไร ผู้ผลิตรายการได้เชิญคุณพีเคมาสัมภาษณ์ความรู้สึกโดยจากภาพที่ปรากฏเราจะเห็นใบหน้า แววตาของคุณพีเคที่แสดงถึงความสงสัยและไม่อยากเชื่อในเรื่องราวความรักของคุณปรีชาและคุณต้อย และจากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณพีเคที่กล่าวว่า “พอได้ยินว่าเขารู้จักกันมา 20 ปี คือสนิทกันมา 20 ปีและแต่งงานกันมา 30 ปี ถ้าไม่ใช่คู่พ่อ-แม่ผม ผมยังไม่เคยเจอใครที่รู้จักกันมานานและรักกันมานานขนาดนี้นะครับ” แสดงให้เห็นว่าคุณพีเคไม่เชื่อว่าจะมีคู่รักที่รักกันมาอย่างยาวนานเท่ากับคุณปรีชาและคุณต้อย แสดงให้เห็นว่าคุณปรีชาและคุณต้อยเป็นคู่รักตัวอย่างที่รักกันด้วยความจริงใจและมีรักแท้มอบให้แก่กันเสมอมา

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณพีเค ชีวิตช่วงนั้น มศ. 3 อ.ปรีชาเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับเยอะขึ้นคือยังไงครับ</p> <p>คุณต้อย คือวันเสาร์-อาทิตย์ ก็จดหนังสือตามที่ครูบอกให้ แต่ตอนระหว่างจดก็รู้สึกแปลกๆ บางทีเขาก็จะเล่าเรื่องชีวิตเก่าๆ เขาเป็นใครอะไรยังไง หรือบางทีเราฝากชื่อของเขาจะไม่เอาเงินบอกแต่เพียงว่าเดี๋ยวตอนแก่ๆ ค่อยมาเอาคืน</p> <p>คุณพีเค ณ จุดนั้นที่ต้อยทราบหรือยังครับว่าเขาจีบอยู่</p>

ภาพ	เสียง
  	<p>คุณต้อย ก็นี่ก็แปลก แต่เราต้องห้ามใจตัวเองไว้ เรามีภาระที่จะต้องเรียนหนังสือและเราก็เป็นคนตาบอดอย่าไปเคลิบเคลิ้มเวลาที่เขามาทำดีด้วย มีหน้าที่เรียนก็เรียนไปก่อน แต่มีอยู่วันหนึ่งช่วงที่ใกล้จะเอนทรานซ์ อ.ปรีชาเอาจดหมายมาให้บอกว่ามีคนที่ไหนไม่รู้ฝากมาจึงเปิดอ่าน ข้อความในจดหมายระบุว่า “ต้อยที่รัก ผมอยากให้ต้อยเรียนต่อแต่ต้อยบอกว่าอยากทำงาน เพราะคุณพ่อคุณแม่มีลูกหลายคนที่กำลังเรียนต้องใช้เงินมาก ผมจึงตัดสินใจบอกเรื่องนี้ อ่านแล้วถ้าไม่สบายใจก็ขอภัย ทีแรกเมื่อพบต้อยก็รู้สึกว่าคุณคนนี้น่าเอ็นดูในฐานะครูกับศิษย์ ต่อมาความรู้สึกนี้ก็เปลี่ยนเป็นพี่ชายรักน้องสาว ในที่สุดความรักก็ค่อยๆ พักตัวกลายเป็นชายหนุ่มรักหญิงสาว ขอโทษที่พูดตรงๆ ถ้าไม่พอใจก็ไม่ใช่ไร ไม่ต้องสนใจคำพูดเพ้อๆ ของคนๆ หนึ่ง รักและเป็นห่วงและหวังดีเสมอ จากครูปรีชา”</p> <p>คุณพีเค พอจบคำว่าจากครูปรีชาแล้วอย่างไรต่อครับ</p> <p>คุณต้อย นั่งอยู่ตรงนั้น เหมือนจะเป็นลม</p>

อย่างไรก็ตามแม้ว่าคุณพีเคจะได้ทราบแล้วว่าคุณปรีชาและคุณต้อยรู้จักกันได้อย่างไรแต่คุณพีเคก็ยังคงมีความสงสัยว่าทั้งคู่รักกันได้อย่างไรและความรักนั้นเกิดขึ้นตอนไหน เพราะคุณปรีชาเองก็เป็นครู ส่วนคุณต้อยเป็นนักเรียนซึ่งทั้งคู่มีอายุที่แตกต่างกันมากพอสมควร ซึ่งในช่วงนี้ผู้ผลิตรายการได้นำเสนอภาพการนั่งสนทนากันของพวกเขาทั้ง 3 คนโดยเป็นภาพที่มีขนาดต่างๆ ได้แก่ ภาพขนาดขนาดไกล (long shot) เพื่อให้เห็นบรรยากาศโดยรวมของภาพที่เต็มไปด้วยความรักของคุณปรีชาและคุณต้อยและภาพขนาดใกล้ (close up) ที่นำเสนอให้เห็นถึงใบหน้าและท่าทางของคุณต้อยในขณะที่กำลังอ่านจดหมายสารภาพรักของคุณปรีชาให้คุณพีเคฟัง ซึ่งสังเกตเห็นได้ว่าคุณพีเคแสดงท่าทางที่สนใจกับสิ่งที่คุณต้อยกำลังอ่านให้ฟัง คุณต้อยเองนั้นก็ก็มีใบหน้าที่ยิ้มแย้มและแสดงถึงความสุข ส่วนคุณปรีชามีอาการเขินอายเนื่องจากสิ่งที่คุณต้อยเล่านั้นเป็นเรื่องราวความโรแมนติกของคุณปรีชาที่ผู้ชายคนหนึ่งไม่น่าจะมีอารมณ์โรแมนติกได้เท่านี้ และจากบทสนทนาที่เกิดขึ้นแสดงให้เห็นว่าความรักของทั้งคู่เป็นความรักที่ค่อยๆ ก่อตัวขึ้น ไม่ได้เป็นความรักที่เกิดขึ้นโดยเร็วแต่เกิดจากความ

รักที่ค่อยๆ ความสัมพันธ์ไปเรื่อยๆ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าทั้งคู่ใช้เวลาในการศึกษากันนานพอสมควร ค่อยเป็นค่อยไป และเป็นความรักที่เกิดจากการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันส่งผลให้ทั้งคู่ใช้ชีวิต ร่วมกันมาอย่างยาวนาน

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
  	<p>คุณปรีชา ถ้าคุณเอามือไปลูบ มันจะต๋านะ</p> <p>คุณต๋อย เพราะฉะนั้นการสัมผัสของคนตาบอดไม่ให้ใช้มือลูบ ต้องใช้หลังมือ</p> <p>คุณปรีชา ลูกต๋อง เดี่ยวเราจะเดินไปข้างหน้ากัน อันนี้ใบนี้สวยนะ</p> <p>คุณต๋อย ความสวยของคนตาดีกับคนตาบอดไม่เหมือนกัน</p> <p>คุณปรีชา มันเป็นต้นไทร ต้นไทรที่มีรากห้อยย้อยลงมา รากของต้นไทรแสดงความมั่นคง</p>

จากภาพที่ปรากฏข้างต้นเป็นภาพของคุณปรีชาที่คอยทำหน้าที่เป็นสายตาให้กับคุณต๋อยในทุกๆ เรื่อง ผู้ผลิตรายการนำเสนอภาพของคุณปรีชาที่คอยแนะนำ อธิบายสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบกายของทั้งคู่ให้กับคุณต๋อยได้ฟัง คอยเป็นที่พึ่งให้กับคุณต๋อยในทุกๆ เรื่อง ซึ่งจากภาพที่ปรากฏแสดงให้เห็นถึงความรักความห่วงใยของคุณปรีชาในฐานะของสามีที่คอยดูแลภรรยาไม่ห่าง แสดงให้เห็นถึงความรักอย่างบริสุทธิ์ใจของคุณปรีชาที่มีต่อคุณต๋อยแม้ว่าคุณต๋อยจะเป็นผู้พิการทางสายตาก็ตาม และจากบทสนทนาที่เกิดขึ้นระหว่างทั้งคู่สะท้อนให้เห็นว่าแม้ว่าคุณต๋อยจะเป็นผู้พิการทางสายตาแต่คุณต๋อยก็มีคุณปรีชาที่ทำหน้าที่เป็นสายตาให้กับคุณต๋อยอยู่ข้างๆ ภายเสมอ เราจะเห็นได้ว่าทั้งคู่ต่างเป็นส่วนที่มาเติมเต็มซึ่งกันและกันสะท้อนให้เห็นถึงความรักอย่างแท้จริง ความรักที่ไม่ได้หวังอยากจะได้แต่เป็นความรักที่มีแต่ให้ ให้อด้วยความเต็มใจของทั้ง 2 คน

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณพีเค (ความรู้สึก) ตอนที่หยิบกล้องไปถ่าย ผมชอบตรงที่ อ. แกเป็นเหมือนทีวีเคลื่อนที่ให้กับผู้หญิงตาบอดอย่างพี่ตั๋ย ถ้าขาดแกแล้วผมมั่นใจว่าโลกจะไม่โฟกัส คงจะไม่สดใส และก็จะไม่มีสีสันมากมายเท่านี้ ความน่ารักก็คือ อ. แกจะไปหยิบสัมผัสอะไรที่น่าสนใจ และก็จะมาใส่มือพี่ตั๋ย ภาพนี้ผมว่าสาว ๆ ที่ดูอยู่อาจเรียกน้ำตาได้นะครับ</p>

เมื่อคุณพีเคเห็นภาพของคุณปรีชาที่คุณตั๋ยเดินไปสัมผัสสิ่งต่างๆ โดยที่คุณปรีชาจะเป็นผู้ที่คอยอธิบายให้คุณตั๋ยฟังว่าสิ่งเหล่านั้นมีลักษณะอย่างไร คุณพีเคถึงกับอดใจไม่ไหวต้องเอากล้องส่วนตัวขึ้นมาถ่ายรูปความประทับใจระหว่างคุณปรีชาและคุณตั๋ยเก็บไว้ ซึ่งผู้ผลิตรายการได้นำเสนอภาพของคุณพีเคในขณะที่คอยเป็นปาปารัสซี่แอบถ่ายภาพของคุณปรีชาและคุณตั๋ย ซึ่งภาพที่ปรากฏนั้นแสดงให้เห็นถึงความโรแมนติกและความอ่อนโยนของคุณพีเค และจากการสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณพีเคหลังจากที่ได้ตามถ่ายภาพคู่รักในวันนี้แล้วพบว่า คุณพีเครู้สึกชื่นชมในความรักอันบริสุทธิ์ของคุณปรีชาและคุณตั๋ยเป็นอย่างมาก ดังจะเห็นได้จากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกคุณพีเคที่ว่า “ผมชอบตรงที่ อ. แกเป็นเหมือนทีวีเคลื่อนที่ให้กับผู้หญิงตาบอดอย่างพี่ตั๋ย ถ้าขาดแกแล้วผมมั่นใจว่าโลกจะไม่โฟกัส คงจะไม่สดใส และก็จะไม่มีสีสันมากมายเท่านี้ ความน่ารักก็คือ อ. แกจะไปหยิบสัมผัสอะไรที่น่าสนใจและก็จะมาใส่มือพี่ตั๋ย” แสดงให้เห็นว่าคุณพีเคมีความเข้าใจในความรักมากขึ้นด้วย

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณพีเค ตอนนั้นที่คิดจะแต่งงานกับพี่ตั๋ยผมเชื่อว่าต้องมีเสียงคัดค้านอยู่ใช่ไหมครับ</p> <p>คุณปรีชา มีแน่ อย่างน้อยเพื่อนสนิทเขาก็คัดค้าน ไม่อยากให้เราแต่งงานกับคนตาบอดเท่านั้นเอง แต่ผมตัดสินใจแล้วว่า จะแต่งงานกับคนนี้แน่นอน</p>

ภาพ	เสียง
	<p>คุณพีเค ผู้ชายที่พร้อมทุกอย่าง อ. เลือกใครก็ได้ ทำไมถึงเลือกพี้อย่างครับ</p> <p>คุณปรีชา ความสวยไม่ยั่งยืนจะหมดไปเมื่อไหร่ก็ได้ แต่ความดีแม้ตายไปคนก็ยังพูดถึง ความสวยกับ ความดีผมเลือกความดีครับ</p> <p>คุณพีเค ต้องอย่างนี้ครับผู้ชายตัวจริง</p>

อย่างไรก็ตามแม้ว่าคุณพีเคจะได้ทราบข้อมูลและเรื่องราวความรักของคนทั้งคู่แล้วแต่คุณพีเคก็ยังอดสงสัยไม่ได้ว่าทำไมคุณปรีชาถึงเลือกคุณต้อยมาเป็นคู่ชีวิต ซึ่งเมื่อมีการสนทนากันถึงประเด็นนี้ผู้ผลิตรายการได้นำเสนอภาพตอนงานแต่งของคุณปรีชาและคุณต้อย และจากบทสนทนาของคุณปรีชาที่กล่าวว่า “ความสวยไม่ยั่งยืนจะหมดไปเมื่อไหร่ก็ได้ แต่ความดีแม้ตายไปคนก็ยังพูดถึง ความสวยกับความดีผมเลือกความดีครับ” แสดงให้เห็นว่าความรักของคุณปรีชานั้นเป็นความรักที่แท้จริงคุณปรีชาให้ความสำคัญกับเรื่องของนิสัยใจคอมากกว่าเรื่องของหน้าตาเพราะคุณปรีชาเชื่อว่าความดีเป็นสิ่งที่อยู่คู่กับเราไปตลอดชีวิต

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณพีเค อ.ปรีชาครับ พีต้อยครับ เชิญเลยครับอาหาร อร่อยรออยู่แล้ว</p> <p>คุณปรีชา ครับ มีกุ้งนะครับ สปาเก็ตตี้กุ้ง มีปลาหมึก ด้วยและตรงนี้เป็นสลัด ตรง 12 นาฬิกาเป็นสลัด</p> <p>บรรยาย สำหรับการทานอาหารร่วมกับคนตาบอดนั้น เราควรให้เขาทราบว่าอาหารชนิดใด ตำแหน่งไหน โดย บอกตามเข็มนาฬิกาเพื่อให้พวกเขาช่วยเหลือตัวเองได้</p>

ภาพ	เสียง
	<p>คุณพีเค พี่เองเป็นคนหนึ่งที่ไม่ค่อยเชื่อมั่นเรื่องความรักเท่าไร สำหรับน้องขอเองมีตัวอย่างที่ดีอย่างนี้ เชื่อมั่นขนาดไหน</p> <p>คุณซอ ผมก็เชื่อมั่นว่ามันจะสามารถมีได้อีกนะครับ</p> <p>คุณพีเค โอเคขอบคุณมากครับ ตอนนี้เชิญทุกคนทานข้าวให้ร่อยดีกว่าครับ เชิญครับ</p> <p>คุณต้อย ขอบคุณค่ะ</p>

เมื่อได้ความกระจ่างในทุกเรื่องเกี่ยวกับความรักของคุณปรีชาและคุณต้อยแล้ว คุณพีเคได้เชิญคุณปรีชาและคุณต้อยมาร่วมรับประทานอาหารด้วยกัน ซึ่งทางรายการได้เชิญคุณซอซึ่งเป็นลูกชายของคุณปรีชาและคุณต้อยมาร่วมรับประทานอาหารในครั้งนี้ด้วย โดยภาพที่ปรากฏเป็นภาพที่เกิดขึ้นบนโต๊ะอาหาร ซึ่งเราจะเห็นว่าคุณปรีชาก็ยังคงทำหน้าที่เป็นสายตาให้กับคุณต้อยเช่นเดิมคือคุณปรีชาจะคอยบอกตำแหน่งของอาหารบนโต๊ะอาหารให้คุณต้อยด้วยดังจะเห็นได้จากบทสนทนาของคุณปรีชาที่กล่าวว่า “ก๊უნะครับ สปาเกิดดีก๊უნ มีปลาหมึกด้วยและตรงนี้เป็นสลัด ตรง 12 นาฬิกา เป็นสลัด” แสดงให้เห็นถึงความรักของคุณปรีชาที่มีต่อคุณต้อยอย่างแท้จริง

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณพีเค (ความรู้สึก) ปกติผมมีความคิดด้านลบกับเรื่องแต่งงานด้วยการที่ผ่านอะไรมาเยอะ เห็นอะไรมาเยอะและเป็นคนไม่เชื่อกับคำว่าแต่งงานอีกต่อไปก็เลยใช้ชีวิตอย่างที่ทุกคนเห็นนี่แหละครับ แต่พอเห็นแบบนี้แล้วผมรู้สึกว่าเราไม่ต้องรอเจอคนที่เพอร์เฟกต์ที่สุด เราขอเจอคนสี่เทาอาจจะเทาเข้มหรือเทาอ่อน ถ้าเราจับจุดนั้นของเขาได้และเขาจับจุดนั้นของเราได้ ผมว่าคนอย่างผมก็พร้อมที่จะมีครอบครัวครับ</p>

ในช่วงท้ายของรายการ ผู้ผลิตรายการได้มีการสัมภาษณ์คุณพีเคถึงความรู้สึกที่ได้มาออกเดทกับในครั้ง นี้ ซึ่งภาพที่ปรากฏในช่วงนี้เป็นเป็นภาพการเล่าความรู้สึกต่างๆ ที่เกิดขึ้นของคุณพีเค โดยลักษณะของภาพเป็นภาพขนาดปานกลาง (medium shot) ที่แสดงให้เห็นท่าทางต่างๆ และนำเสนอภาพใบหน้าของคุณพีเคในระหว่างการเล่าถึงความรู้สึกด้วย โดยท่าทางและสีหน้าของคุณพีเคที่ปรากฏในช่วงนี้สะท้อนให้เห็นว่าคุณพีเคมีความเข้าใจในความรักมากขึ้นและมีจริงจังกับเรื่องของความรัก ทั้งนี้จากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณพีเคที่กล่าวว่า “ปกติผมมีความคิดด้านลบกับเรื่องแต่งงานด้วยการที่ผ่านอะไรมาเยอะ เห็นอะไรมาเยอะและเป็นคนไม่เชื่อกับคำว่าแต่งงานอีกต่อไปก็เลยใช้ชีวิตอย่างที่ทุกคนเห็นนี่แหละครับ แต่พอเห็นแบบนี้แล้วผมรู้สึกว่าเราไม่ต้องรอเจอคนที่เพอร์เฟกที่สุด เราขอเจอคนสี่เทาอาจจะเทาเข้มหรือเทาอ่อน ถ้าเราจับจุดนั้นของเขาได้และเขาจับจุดนั้นของเราได้ ผมว่าคนอย่างผมก็พร้อมที่จะมีครอบครัวครับ” สะท้อนให้เห็นว่าหลังจากที่คุณพีเคได้มาเดทในครั้งนี้แล้ว คุณพีเคมีมุมมองความรักที่ดีขึ้นและมีความเข้าใจความรักมากขึ้นด้วย

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>“เราไม่ต้องรอคนที่เพอร์เฟกที่สุด เราขอเจอคนสี่เทา ถ้าเขาจับจุดนั้นของเราได้ ผมก็พร้อมจะมีครอบครัวแล้วครับ” (พีเค ปิยะวัฒน์ เข้มเพชร)</p>

ในส่วนของการปิดรายการนั้นผู้ผลิตรายการนำเสนอภาพของคุณพีเคที่กำลังถ่ายรูปมาเป็นภาพพื้นหลังและมีข้อความที่เป็นบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณพีเคขึ้นประกอบทางด้านขวามือ จากภาพของคุณพีเคที่ปรากฏนั้นเป็นภาพในขณะที่คุณพีเคเอนก้มกล้องขึ้นมาถ่ายเพื่อเก็บภาพความประทับใจระหว่างคุณพีเคและคุณต๋อยที่เดินชมดอกไม้กัน โดยที่คุณพีเคเป็นสายตาให้กับคุณต๋อยคอยอธิบายสิ่งต่างๆ ให้กับคุณต๋อย จากการกระทำของคุณพีเคนั้นสะท้อนให้เห็นว่าคุณพีเครู้สึกชื่นชมและยินดีกับความรักของทั้งคู่ที่มีความรัก ความจริงใจที่บริสุทธิ์มอบให้แก่กัน ซึ่งจากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณพีเคที่กล่าวว่า “เราไม่ต้องรอคนที่เพอร์เฟกที่สุด เราขอเจอคนสี่เทา ถ้าเขาจับจุดนั้นของเราได้ ผมก็พร้อมจะมีครอบครัวแล้วครับ” แสดงให้เห็นว่าคุณพีเคมีความเข้าใจในความรักมากยิ่งขึ้นด้วย

สรุปการวิเคราะห์ตัวบทตอน “คู่รัก คู่ชีวิต”

จากตัวบทรายการและการวิเคราะห์ตัวบทตามที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าภาพที่ถูกนำเสนอส่วนใหญ่ในตอน “คู่รัก คู่ชีวิต” เป็นภาพที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตของคุณต้อยที่มีคุณปรีชาคอยอยู่เคียงข้างเสมอ ซึ่งภาพที่สามารถเล่าเรื่องราวความรักและการใช้ชีวิตของคุณปรีชาและคุณต้อยนั้นถูกนำเสนอออกมาในภาพขนาดต่างๆ เช่น ภาพขนาดไกล (long shot) ที่นำเสนอให้เห็นบรรยากาศที่เกิดขึ้นโดยรวมของภาพๆ นั้น ภาพขนาดปานกลาง (medium shot) เป็นการนำเสนอภาพของคุณต้อย คุณปรีชาในการทำกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การเดินชมสวน การรับประทานอาหาร ซึ่งในทุกๆ กิจกรรมที่คุณต้อยทำนั้นสามารถสะท้อนให้เห็นว่าคุณต้อยสามารถดำเนินชีวิตได้ด้วยตนเอง แต่จากภาพที่ปรากฏที่เห็นว่าคุณต้อยจะมีคุณปรีชาคอยอยู่ข้างกายและร่วมทำในกิจกรรมต่างๆ ที่คุณต้อยทำด้วยเสมอสะท้อนให้เห็นว่าคุณปรีชาและคุณต้อยเป็นผู้ที่มีความรักมอบให้แก่กันอย่างมาก คุณปรีชาไม่ได้สนใจว่าคุณต้อยเป็นผู้พิการทางสายตาแต่สิ่งที่คุณปรีชาทำให้กับคุณต้อยนั้นเป็นสิ่งที่คุณปรีชาเต็มใจที่จะทำให้กับคุณต้อย ภาพที่ปรากฏเหล่านั้นนอกจากสะท้อนให้เห็นการดำเนินชีวิตของคุณต้อยแล้วยังสามารถสะท้อนให้เห็นถึงรักแท้ที่บริสุทธิ์ของทั้งคู่ได้ด้วยเช่นกัน

นอกจากภาพที่ปรากฏให้เห็นในรายการแล้ว เสียงประกอบซึ่งได้แก่บทสนทนาหรือบทสัมภาษณ์ความรู้สึกต่างๆ ของผู้เข้าร่วมรายการยังสามารถสะท้อนให้เห็นศักยภาพและมุมมองความคิดของผู้เข้าร่วมรายการได้ด้วย เช่น บทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณพีเคที่กล่าวว่า “ผมชอบตรงที่ อ. แกเป็นเหมือนทีวีเคลื่อนที่ให้กับผู้หญิงตาบอดอย่างพี่ต้อย ถ้าขาดแกแล้วผมมั่นใจว่าโลกจะไม่โฟกัส คงจะไม่สดใส และก็จะไม่มีสีสันมากมายเท่านี้” สะท้อนให้เห็นว่าการดำเนินชีวิตของคุณต้อยนั้นจะมีคุณปรีชาที่คอยเป็นผู้อธิบายสิ่งต่างๆ ให้กับคุณต้อยได้ฟังเพื่อให้คุณต้อยเข้าใจในสิ่งนั้นมากยิ่งขึ้น หรือจากบทสนทนาของคุณต้อยที่กล่าวว่า “การสัมผัสของคนตาบอดไม่ให้ใช้มือลูบ ต้องใช้หลังมือ” สะท้อนให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตามีการใช้ชีวิตอย่างไร การสัมผัสสิ่งต่างๆ ของผู้พิการทางสายตานั้นควรทำเช่นไรเพื่อไม่ให้เกิดอันตราย เป็นต้น นอกจากนี้จากบทสนทนาที่เกิดของคุณปรีชาที่กล่าวว่า “อย่างน้อยเพื่อนสนิทเขาก็คัดค้าน ไม่อยากให้เราแต่งงานกับคนตาบอดเท่านั้นเอง แต่ผมตัดสินใจแล้วว่า จะแต่งงานกับคนนี้แน่นอน ความสวยไม่ยั่งยืนจะหมดไปเมื่อไหร่ก็ได้ แต่ความดีแม้ตายไปคนก็ยังพูดถึง ความสวยกับความดีผมเลือกความดีครับ” ยังสะท้อนให้เห็นว่าคุณต้อยและคุณปรีชาเป็นผู้ที่มีความรักที่บริสุทธิ์มอบให้แก่กัน เป็นความรักที่เกิดจากความปรารถนาดีต่อกัน เป็นคู่รักตัวอย่างที่มีรักแท้มอบให้แก่กันอย่างแท้จริงทั้งนี้จากภาพและเสียงที่ปรากฏในรายการยังสะท้อนให้เห็นบทบาทของคุณปรีชาและคุณต้อยในฐานะของคู่รัก คู่ชีวิตที่มีความจริงใจ ความหวังดีมอบให้ต่อกันด้วย

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ว่าตอน “คู่รัก คู่ชีวิต” นี้สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของคุณศิริณี อักษรมี (คุณต้อย) ในด้านการดำเนินชีวิตอย่างเห็นได้ชัด

8. ตอน “Strike in the Life” ออกอากาศเมื่อวันที่ 22 กันยายน 2555

พิธีกร คุณแอนดี้ เขมพิมุก

แขกรับเชิญ คุณวีรศักดิ์ ตั้งพลูพันธุ์ (วี)

เนื้อหาโดยสรุป

คุณวีรศักดิ์ ตั้งพลูพันธุ์ นักกีฬาโบว์ลิ่งตาบอดทีมชาติไทยเริ่มหัดเล่นกีฬาชนิดนี้เมื่ออายุ 39 ปี สาเหตุเพราะได้ยินว่ามีการแข่งขันโบว์ลิ่งชิงแชมป์โลกสำหรับคนตาบอดจึงคิดว่าถ้าคนอื่นเล่นได้เราก็คงเล่นได้เหมือนกัน แม้ว่าจะต้องฝึกฝนเองทุกอย่างแต่คุณวีรศักดิ์ก็ไม่เคยท้อกลับมองว่าถ้าความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จก็จะอยู่ที่นั่น จากความเชื่อและศรัทธาในตัวเองของคุณวีรศักดิ์ทำให้ในปี พ.ศ. 2552 คุณวีรศักดิ์ได้เป็นนักกีฬาโบว์ลิ่งทีมชาติสนใจและได้รับรางวัลเหรียญทองแดงจากการแข่งขันกีฬาอาเซียนพาราเกมส์ในการแข่งขันครั้งนั้น

ตัวบทรายการและการวิเคราะห์ตัวบท

กรอบประสบการณ์เรื่องกีฬาโบว์ลิ่ง

ตารางที่ 4.8 บทโทรทัศน์รายการ Blind Date ตอน “Strike in the Life”

ภาพ	เสียง
	<p>บรรยาย คุณแอนดี้ เขมพิมุค ดาราหนุ่มกล้ามเนื้อที่รักษาสุขภาพและออกกำลังกายสม่ำเสมอและถือเป็น sport man อีกท่านหนึ่งที่เล่นกีฬาได้หลายประเภทและหนึ่งในนั้นก็คือกีฬาโบว์ลิ่ง</p>

ภาพการแนะนำตัวของคุณแอนดี้ เขมพิมุค เป็นภาพของคุณแอนดี้ที่กำลังนั่งเล่าถึงประวัติของตนเองและมีฉากหลังเป็นลานโยนโบว์ลิ่ง จากรูปร่างลักษณะของคุณแอนดี้ที่ปรากฏแสดงให้เห็นว่าคุณแอนดี้เป็นผู้ที่มีร่างกายกำยำและแข็งแรง ดูเป็นบุคคลที่มีการออกกำลังกายสม่ำเสมอ และคำบรรยายของผู้ผลิตรายการที่กล่าวว่า “คุณแอนดี้ เขมพิมุค ดาราหนุ่มกล้ามเนื้อที่รักษาสุขภาพและออกกำลังกายสม่ำเสมอและถือเป็น sport man อีกท่านหนึ่งที่เล่นกีฬาได้หลายประเภทและหนึ่งในนั้นก็คือกีฬาโบว์ลิ่ง” แสดงให้เห็นว่าคุณแอนดี้เป็นผู้ที่ชื่นชอบและหลงใหลการออกกำลังกายเพื่อให้มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงสมบูรณ์

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>บรรยาย คุณวีรศักดิ์ ตั้งพูลพันธุ์ นักโบว์ลิ่งตาบอดทีมชาติไทยในวันนี้เราจะขอเอาฝีมือระดับชาติมาแข่งกับพิธีกรรับเชิญในวันนี้ และคุณโต วีรศักดิ์ มะโนคำ 2 สิ่งที่มีอุปสรรคที่คุณแอนตี้จะต้องมาปะมือด้วยครับ</p>

ภาพการแนะนำตัวของคุณวีรศักดิ์ ตั้งพูลพันธุ์ เป็นภาพของคุณวีที่กำลังจะโยนโบว์ลิ่ง แสดงให้เห็นถึงความสามารถของคุณวีที่สามารถเล่นกีฬาโยนโบว์ลิ่งได้เหมือนคนทั่วไป และจากท่าทางของคุณวีที่ปรากฏแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นและตั้งใจของคุณวีกับการเล่นโบว์ลิ่ง และจากคำบรรยายของผู้ผลิตรายการที่กล่าวว่า “คุณวีรศักดิ์ ตั้งพูลพันธุ์ นักโบว์ลิ่งตาบอดทีมชาติไทย” แสดงให้เห็นว่าคุณวีไม่ได้เป็นเพียงแค่คนเล่นกีฬาโบว์ลิ่งทั่วไปแต่คุณวีเป็นถึงนักกีฬาโบว์ลิ่งทีมชาติไทยแสดงให้เห็นว่าคุณวีมีความสามารถอย่างมากในการเป็นนักกีฬาโบว์ลิ่ง

ในการวิเคราะห์ตัวบทเกี่ยวกับกรอบประสบการณ์เรื่องกีฬาโบว์ลิ่งของผู้พิการทางสายตาที่เป็นแขกรับเชิญและพิธีกรรายการในตอน “Strike in the Life” ผ่านภาพและเสียงที่ปรากฏในรายการผู้วิจัยพบว่าคุณแอนตี้ เขมพิมุข (พิธีกร) และคุณวีรศักดิ์ ตั้งพูลพันธุ์ (แขกรับเชิญ) ต่างเป็นผู้ที่มีกรอบประสบการณ์ใกล้เคียงกันในเรื่องของกีฬาโบว์ลิ่ง กล่าวคือคุณแอนตี้เป็นผู้ที่เล่นกีฬาได้หลายชนิดและหนึ่งในนั้นคือกีฬาโบว์ลิ่ง ส่วนคุณวีเป็นนักกีฬาโบว์ลิ่งผู้พิการทางสายตาทีมชาติไทย

บทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตา

ภาพ	เสียง
	<p>คุณแอนตี้ สวัสดีครับพี่วี พี่โตแชมป์ของคนไทยใช้ไหมครับ</p> <p>คุณวี ใช่ครับ</p> <p>คุณแอนตี้ ปกติคือมาเล่นอย่างนี้ทุกวัน ซ้อมทุกวัน อย่างนี้หรือครับ</p> <p>คุณวี หลังจากที่แข่งทีมชาติก็งานเยอะขึ้น ไม่ค่อยได้มีเวลาซ้อมเท่าไรครับ</p>

ภาพการทำความรู้จักกันของคุณแอนดี้และคุณวีและคุณโตที่เป็นเพื่อนของคุณวีซึ่งเป็นนักกีฬาโบว์ลิ่งตาบอดทีมชาติไทยเช่นเดียวกัน ซึ่งภาพที่ปรากฏเป็นภาพที่ทั้ง 3 คนพบกันที่ลานโบว์ลิ่งจากสีหน้าและท่าทางของคุณแอนดี้แสดงความแปลกใจเมื่อได้พบกับคุณวีและคุณโต เนื่องจากว่าทั้งคู่มีลักษณะที่ไม่แตกต่างจากคนปกติ และจากบทสนทนาที่เกิดขึ้นแสดงให้เห็นว่าการเป็นนักกีฬาทีมชาติของคุณวินั้นส่งผลให้คุณวีมีงานเยอะขึ้นซึ่งส่งผลต่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นตามไปด้วย

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณแอนดี้ ช่วยอธิบายให้ผมแล้วที่ผู้ชมทางบ้านฟังหน่อยได้ไหมครับว่าทำอะไรถึงเล่นเก่งอย่างนี้</p> <p>คุณวี กว่าที่มันจะได้แบบนี้ก็ต้องซ้อมเป็นเวลานานครับ เพราะว่าส่วนหนึ่งที่เราจะทำได้ก็จะเป็นการสร้าง ความคุ้นชินให้กับตัวเอง ก็จนกว่าที่จะได้แนวทางที่ทำให้ strike ได้ก็ค่อยๆ ฝึกไปเรื่อยๆ ครับ ค่อยๆ ปรับแก้ นิดๆ หน่อยๆ</p>
	<p>คุณแอนดี้ ที่นี้ผมอยากจะรู้ว่า เอาพื้นฐานก่อนเลยนะ ครับในการที่พี่จะไปยืนอยู่บนลู่วิ่งอยู่ตรงเลนเนี่ยเราก็จะสามารถกะได้ว่าจะโยนไปทางไหนใช่ไหมครับ แต่ของ พี่มองไม่เห็นแล้วทำอย่างไรให้ลูกมันเข้าไปอยู่ตรง กลางเลนได้ครับ</p>
	<p>คุณวี ผมมีอุปกรณ์อยู่ชิ้นนึงครับเรียกว่าโกลด์เรียล มัน ทำขึ้นมาเพื่อให้คนตาบอดรู้ว่าทิศทางของเป้าหมาย (พิน) อยู่ที่ไหน</p> <p>คุณแอนดี้ ผมว่ามันยากนะเนี่ย</p> <p>คุณวี คุณแอนดี้ลองดูได้ครับ</p>

หลังจากที่ได้ทำความรู้จักกันเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้ผลิตรายการได้นำเสนอภาพการเล่นโบว์ลิ่งของคุณวีและภาพอุปกรณ์ที่คุณวีใช้เพื่อให้สามารถโยนโบว์ลิ่งได้ตรง นอกจากนี้ยังนำเสนอภาพของคุณแอนดี้ที่ทดลองปิดตาแล้วใช้อุปกรณ์เสริมของผู้พิการทางสายตาเพื่อทดสอบการโยนโบว์ลิ่ง

โดยปิดตา จากภาพที่ปรากฏดังกล่าวทำให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาสามารถเล่นโบว์ลิ่งได้อย่างไร และจากท่าทางที่ดูเก๋ๆ กังๆ ของคุณแอนตี้ในขณะที่ปิดตาทดลองใช้อุปกรณ์เสริมของคุณวิสะท้อนให้เห็นว่าแม้ผู้พิการทางสายตาจะมีอุปกรณ์ที่ช่วยกำหนดทิศทางในการโยนโบว์ลิ่ง แต่ก็ต้องมีความพยายามในการฝึกฝนเป็นอย่างมากเพื่อให้เกิดความชำนาญ นอกจากนี้จากบทสนทนาที่เกิดขึ้นยังสะท้อนให้เห็นว่าคุณวิเป็นผู้ที่มีความพยายามอย่างมากที่จะฝึกฝนให้ตนเองสามารถเล่นกีฬาโบว์ลิ่งและเป็นนักกีฬาโบว์ลิ่งทีมชาติไทยได้

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
 <p>ไปมายังกีฬา อีสโตมาเล่นโบว์ลิ่ง</p> <p>ตรง ฟลาวไลน์ แล้วก็โย</p> <p>นี่คือของจริงเกมกีฬาขายนานี่แล้วครับ</p>	<p>คุณแอนตี้ จุดเริ่มต้นในการเล่นโบว์ลิ่งเป็นยังไง พี่เล่นตั้งแต่เด็กเลยใช้หรือเปล่า</p> <p>คุณวิ เพิ่งมาเล่นตอนอายุประมาณ 39-40 เองครับ</p> <p>คุณแอนตี้ จริงๆ ก็ถือว่าช้าเหมือนกันนะ</p> <p>คุณวิระศักดิ์ ย้อนไปตอนเด็กๆ ที่ผมยังมองเห็นอยู่ก็รู้ว่ามันน่าจะสนุกแต่ก็ยังไม่เคยได้เล่น จนเมื่อตาบอดได้ยินมาว่าเขามีการแข่งขันกีฬาโบว์ลิ่งคนตาบอดชิงแชมป์โลกก็เลยคิดว่าคนอื่นเขาเล่นได้ ชาติอื่นเขาเล่นได้ เราก็ต้องเล่นได้เหมือนกัน</p> <p>คุณแอนตี้ แล้วตอนที่เริ่มเล่น เล่นยังไงครับ</p> <p>คุณวิระศักดิ์ ผมใช้วิธีเดินไปที่เลนตรงฟลาวไลน์ แล้วใช้เท้าข้างซ้ายวัดจากตัวท่อเพื่อให้รู้ว่าตำแหน่งของเราตรงกับพินไหม เราจะได้หันหน้าหันตัวได้ถูก ก็ลำบากเหมือนกัน ออกค่าใช้จ่ายเอง เรียนรู้ด้วยตัวเอง เพราะความยากลอง เราอยากจะทำ และผมรู้สึกว่ามันจะไม่ได้ในช่วงแรกมันก็ต้องได้สักวัน</p>

จากภาพข้างต้นเป็นภาพการสนทนากันระหว่างคุณแอนตี้และคุณวิที่สนทนากันเกี่ยวความเป็นมาของการเล่นโบว์ลิ่งของคุณวิตั้งแต่สมัยที่คุณวิเริ่มต้นเล่นโบว์ลิ่งใหม่ๆ และยังมี การนำเสนอภาพของคุณวิที่สาธิตให้คุณแอนตี้ได้ชมว่าในสมัยเริ่มต้นคุณวิเล่นโบว์ลิ่งได้อย่างไร โดยผู้ผลิตรายการ

นำเสนอภาพการเล่นโบว์ลิ่งของคุณวีในลักษณะภาพขนาดใหญ่ (close up) เพื่อให้เห็นถึงวิธีการเล่นโบว์ลิ่งที่ชัดเจนในท่วงท่าและลีลาต่างๆ ซึ่งจากบทสนทนาที่เกิดขึ้นของคุณวีที่กล่าวว่า “เพิ่งมาเล่นตอนอายุประมาณ 39-40 เองครับ” แสดงให้เห็นว่าแม้ว่าคุณวีจะเพิ่งเริ่มมาเล่นกีฬาโบว์ลิ่งอย่างจริงจังเมื่อตอนที่อายุค่อนข้างมากแล้ว แต่การที่คุณวีสามารถเป็นนักกีฬาทีมชาติได้นั้นก็แสดงให้เห็นว่าคุณวีมีศักยภาพที่สามารถเรียนรู้วิธีการเล่นโบว์ลิ่งได้ ทั้งนี้ในช่วงเริ่มต้นคุณวียังฝึกฝนด้วยตนเอง แสดงให้เห็นว่าคุณวีมีความมุ่งมั่น ตั้งใจที่จะเรียนรู้ พยายามฝึกฝนให้เกิดความชำนาญจนสามารถเล่นกีฬาโบว์ลิ่งได้อย่างชำนาญ ทั้งนี้จากบทสนทนาตอนหนึ่งของคุณวีที่กล่าวว่า “จนเมื่อตาบอดได้ยินมาว่าเรามีการแข่งขันกีฬาโบว์ลิ่งคนตาบอดชิงแชมป์โลก ก็เลยคิดว่าคนอื่นเขาเล่นได้ ชาวอื่นเขาเล่นได้ เราก็ต้องเล่นได้เหมือนกัน” สะท้อนให้เห็นว่าคุณวีเป็นผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเอง ไม่ยอมแพ้ต่อโชคชะตา

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณแอนดี้ (ความรู้สึก) ผมอึ้งเลยนะครับตอนที่เขาบอกว่าฝึกด้วยตนเองไม่มีใครมาช่วยอะไร อุปกรณ์อะไรก็ไม่มี ต้องฝึกเอง ทำเอง เรียนรู้เองทุกอย่างเลย มันอยู่ที่ใจเขาสู่ เขาพยายาม ความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น</p>

ภายหลังจากที่คุณแอนดี้ได้สนทนากับคุณวีไประยะหนึ่ง ผู้ผลิตรายการมีการสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณแอนดี้ที่ได้มาพบกับคุณวีในครั้งนี้ ภาพที่นำเสนอขนาดใหญ่ (close up) ซึ่งเป็นภาพใบหน้าของคุณแอนดี้ที่กำลังเล่าถึงความรู้สึกต่อคุณวีโดยสังเกตได้ว่าคุณแอนดี้มีสีหน้าที่แสดงความรู้สึกประหลาดใจ ทั้งในความสามารถของคุณวีและมีการยิ้มแย้มเมื่อมีการกล่าวถึงคุณวีสะท้อนให้เห็นว่าคุณแอนดี้ชื่นชมในความสามารถของคุณวีในการเล่นกีฬาโบว์ลิ่งได้อย่างมืออาชีพ และจากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณแอนดี้ที่ว่า “ผมอึ้งเลยนะครับตอนที่เขาบอกว่าฝึกด้วยตนเองไม่มีใครมาช่วยอะไร อุปกรณ์อะไรก็ไม่มี ต้องฝึกเอง ทำเอง เรียนรู้เองทุกอย่างเลย มันอยู่ที่ใจเขาสู่ เขาพยายาม ความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น” เป็นการสะท้อนให้เห็นว่าคุณวีเป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่น ตั้งใจและมีความพยายามอย่างมากเพื่อให้ตนเองประสบความสำเร็จ

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณแอนดี้ ช่วยเล่าประสบการณ์ในการแข่งขันหน่อยครับ</p> <p>คุณวีรศักดิ์ ในปี 2546 มีการแข่งขันในระดับ Asia เป็นครั้งแรก ปี 2547 มีโบว์ลิ่งคนตาบอดชิงแชมป์แห่งประเทศไทยครั้งที่ 1 ปี 2548 ไปแข่งที่มาเลเซีย ปี 2549 ไปแข่งที่เกาหลี แล้วมาติดทีมชาติปี 2552 และปี 2554 การที่ได้มาติดทีมชาติก็ถือว่าเป็นความภาคภูมิใจครับ การได้เหรียญรางวัลก็ถือเป็นรางวัลแต่อยากได้รางวัลชิ้นใหญ่นะครับ</p>
	<p>คุณแอนดี้ นั่นก็คือ</p> <p>คุณวี เหรียญทองครับ</p>
	<p>คุณแอนดี้ ความฝันอันสูงสุดของพี่คืออะไร?</p> <p>คุณวีรศักดิ์ ความฝันคือมีโอกาสรับใช้ชาติอีก จนกว่าจะเล่นไม่ไหวครับ</p>
	<p>คุณแอนดี้ คิดว่าเมื่อไหร่จะไม่ไหวครับ</p> <p>คุณวี เมื่อไหร่ก็เมื่อนั้นครับ เพราะว่าย่างสู้อต่อไปเรื่อยๆ</p> <p>คุณแอนดี้ แล้วพี่โตละครับ</p>
	<p>คุณแอนดี้ ผมอยากรู้ครับว่าคนเราคือมักจะมี ความฝัน แต่บางครั้งมันอยู่ไกลแสนไกลไม่สามารถเอื้อมถึงได้ จะทำอย่างไรครับ</p>
	<p>คุณวี ถ้าวันหนึ่งถึงทางตันก็ต้องยอมรับว่ามันสุดทางแล้ว ไม่สามารถไปต่อได้แล้วก็ต้องยอมรับมัน เพราะถ้าถึงวันนั้นแล้วทำใจยอมรับไม่ได้ความทุกข์จะเกิดขึ้นในใจเราแทน</p> <p>คุณโต ถ้าไปไม่ถึงก็ยังอยู่ได้ ไม่มีปัญหาครับ</p>

ผู้ผลิตรายการนำเสนอภาพการสนทนากันของคุณแอนดี้และคุณวีรศักดิ์ รวมถึงภาพการไปแข่งขันกีฬาโบว์ลิ่งในต่างประเทศของคุณวีซึ่งมีขนาดภาพแตกต่างกันไปเพื่อแสดงให้เห็นว่าคุณวีมีความสามารถในกีฬาโบว์ลิ่งจนสามารถเป็นตัวแทนประเทศไทยเพื่อไปแข่งขันกีฬาในระดับโลก และจากบทสนทนาของคุณวีที่กล่าวว่า “ความฝันคือมีโอกาสรับใช้ชาติอีก จนกว่าจะเล่นไม่ไหวครับ ถ้าวันหนึ่งถึงทางตันก็ต้องยอมรับว่ามันสุดทางแล้ว ไม่สามารถไปต่อได้แล้วก็ต้องยอมรับมัน เพราะถ้าถึงวันนั้นแล้วทำใจยอมรับไม่ได้ความทุกข์จะเกิดขึ้นในใจเราแทน” แสดงให้เห็นว่าคุณวีเป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่นอย่างมากในการทำสิ่งต่างๆ และเป็นคนที่ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีความตั้งใจที่แน่วแน่ที่จะทำความฝันให้เป็นจริง

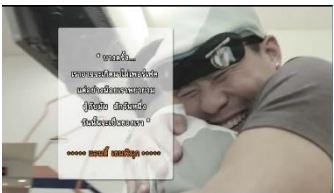
ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณแอนดี้ (ความรู้สึก) วันนี้ผมรู้สึกยินดีมากที่ได้มาเจอกับพี่วีและพี่โต ถือว่าเป็น อ. อีกหนึ่งท่านที่สอนให้ผมรู้ว่าจริงๆ แล้วคนเราเนี่ยครับไม่ว่าจะเห็นหรือไม่เห็น จะเดินได้หรือเดินไม่ได้อย่างน้อยขอให้ใจของเราสู้กับทุกๆ สิ่งทุกๆ อย่าง อยากให้คนที่รู้สึกตัวเองท้อแท้ก็อย่าท้อเป็นอันขาด เพราะวันนี้พี่วีพี่โต เขายังสู้เลย ฝากบอกทุกคนด้วยละกันนะครับ ว่าคูพี่เขาทั้ง 2 คนแล้วเนี่ยเอาไปเป็นตัวอย่างครับ บางครั้งเราอาจจะเกิดมาไม่ perfect แต่อย่างน้อยถ้าเราพยายามจะสู้กับมันสักวันหนึ่งวันนั้นจะต้องเป็นของเราครับ</p>

ในช่วงทำของรายการ ผู้ผลิตรายการได้มีการสัมภาษณ์คุณแอนดี้ถึงความรู้สึกที่ได้มาออกเดทกับคุณวี นักกีฬาโบว์ลิ่งตาบอดทีมชาติไทยในครั้งนี้ ซึ่งภาพที่ปรากฏเป็นภาพการเล่าความรู้สึกต่างๆ ที่เกิดขึ้นของคุณแอนดี้ซึ่งเป็นภาพขนาดปานกลาง (medium shot) ที่แสดงให้เห็นท่าทางต่างๆ ซึ่งผู้ผลิตรายการนำเสนอภาพใบหน้าของคุณแอนดี้ที่แสดงใบหน้าร่าเริงและมีความสุขสะท้อนให้เห็นว่าการที่คุณแอนดี้ได้มาพบกับคุณวีในครั้งนี้นอกจากคุณแอนดี้จะได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับคุณวีแล้วคุณแอนดียังได้เรียนรู้เรื่องราวของผู้พิการทางสายตาในด้านต่างๆ มากยิ่งขึ้น เช่นด้านการดำเนินชีวิต ด้านการเรียนรู้ ด้านการประกอบอาชีพหรือแม้แต่เรื่องของมุมมองความคิดต่างๆ ซึ่งจากบท

สัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณแอนดี้ที่กล่าวว่า “พี่และพี่โต ถือว่าเป็น อ. อีกหนึ่งท่านที่สอนให้ผมรู้ว่าจริงๆ แล้วคนเราเนี่ยครับไม่ว่าจะเห็นหรือไม่เห็น จะเดินได้หรือเดินไม่ได้อย่างน้อยขอให้ใจของเราอยู่กับทุกๆ สิ่งทุกๆ อย่าง บางครั้งเราอาจจะเกิดมาไม่ perfect แต่อย่างน้อยถ้าเราพยายามจะสู้กับมันสักวันหนึ่งวันนั้นจะต้องเป็นของเราครับ” สะท้อนให้เห็นว่าคุณแอนดี้มีความเข้าใจในวิถีชีวิตของผู้พิการทางสายตามากขึ้นและที่สำคัญที่สุดคือคุณแอนดี้ได้รับแรงบันดาลใจในการใช้ชีวิตจากการที่คุณแอนดี้ได้มาแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับคุณวีในครั้งนี้

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>“บางครั้งเราอาจจะเกิดมาไม่เพอร์เฟค แต่อย่างน้อยเราพยายามสู้กับมัน สักวันหนึ่ง วันนั้นจะเป็นของเรา” (แอนดี้ เขมพิมุข)</p>

ในส่วนของการปิดรายการนั้นผู้ผลิตรายการนำเสนอภาพของคุณ แอนดี้ที่กำลังกอดกับคุณวี เป็นภาพพื้นหลังและมีข้อความที่เป็นบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณแอนดี้ขึ้นประกอบทางด้านขวามือเพื่อเผยให้เห็นรอยยิ้มของคุณแอนดี้ที่กำลังสวมกอดคุณวี โดยภาพที่ปรากฏนี้สะท้อนให้เห็นว่าคุณแอนดี้รู้สึกดีใจและมีความสุขที่ได้มาแลกเปลี่ยน เรียนรู้ร่วมกับคุณวีซึ่งเป็นผู้พิการทางสายตาซึ่งทำให้คุณแอนดี้ได้รู้จักและเข้าใจผู้พิการทางสายตามากยิ่งขึ้น และจากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณแอนดี้ที่ขึ้นประกอบที่กล่าวว่า “บางครั้งเราอาจจะเกิดมาไม่เพอร์เฟค แต่อย่างน้อยเราพยายามสู้กับมัน สักวันหนึ่ง วันนั้นจะเป็นของเรา” สะท้อนให้เห็นว่าคุณวีซึ่งเป็นผู้ที่พิการทางสายตาสามารถประสบความสำเร็จในสิ่งที่ฝันและตั้งใจไว้ได้เพราะคุณวีมีความมุ่งมั่น มีความพยายามที่จะทำในสิ่งนั้นๆ อย่างเต็มที่ จนทำให้คุณวีประสบความสำเร็จได้เป็นนักกีฬาทีมชาติอย่างที่คุณวีตั้งใจได้อย่างทุกวันนี้ คุณวีจึงเป็นบุคคลต้นแบบอีกหนึ่งคนที่สะท้อนให้เห็นว่าแม้จะมีร่างกายที่ไม่สมบูรณ์แต่ถ้ามีความพยายาม ตั้งใจ ทดมเทและทำสิ่งนั้นให้ดีที่สุดความฝันก็ไม่ไกลเกินที่จะเอื้อมถึง

สรุปการวิเคราะห์หัวข้อตอน “Strike in the Life”

จากตัวบทรายการและการวิเคราะห์หัวข้อบทตามที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าภาพที่ถูกนำเสนอส่วนใหญ่ในตอน “Strike in the Life” เป็นภาพที่เกี่ยวข้องกับการเล่นโบว์ลิ่งของคุณวีรัศกดิ์

ตั้งพลพจน์ (วี) ซึ่งสะท้อนออกมาในภาพที่มีขนาดต่างๆ กันไป เช่น ภาพขนาดไกล (long shot) เพื่อนำเสนอให้เห็นท่วงท่าลีลาในการโยนโบว์ลิ่งของคุณวีซึ่งจากภาพที่ปรากฏนั้นสะท้อนให้เห็นว่าคุณวีมีความสามารถและมีลีลาการเล่นที่ไม่แตกต่างจากคนทั่วไป ภาพขนาดกลาง (medium shot) และภาพขนาดใกล้ (close-up) ที่เป็นภาพการสนทนากันระหว่างคุณแอนดี้และคุณวี รวมถึงภาพใบหน้าของทั้งคู่เพื่อแสดงให้เห็นถึงอารมณ์ ความรู้สึกต่างๆ ของพวกเขา ซึ่งจากอารมณ์ความรู้สึกต่างๆ ที่สะท้อนผ่านภาพที่ปรากฏนั้นสามารถทำให้ผู้ชมมีอารมณ์ร่วมไปกับการรับชมได้ด้วย ทั้งนี้จากสีหน้าที่ปรากฏยังสะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกต่างๆ ของพวกเขาด้วย ซึ่งจากการสะท้อนความรู้สึกผ่านการแสดงออกทางสีหน้านั้นยังทำให้เราเห็นมุมมองความคิดของบุคคลๆ นั้นต่อสิ่งที่เขากำลังพูด หรือได้ยินได้ฟังด้วย

เมื่อพิจารณาบทสนทนาหรือบทสัมภาษณ์ความรู้สึกต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในรายการยังสามารถสะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของคุณวีมากขึ้นด้วย เช่น บทสนทนาที่เกิดขึ้นของคุณวีที่กล่าวว่า “ผมใช้วิธีเดินไปที่เลนตรงฟลาวไลน์ แล้วใช้เท้าข้างซ้ายวัดจากตัวเพื่อให้อ่านตำแหน่งของเราตรงกับพินใหม่ เราจะได้หันหน้าหันตัวได้ถูก ก็ลำบากเหมือนกัน ออกค่าใช้จ่ายเอง เรียนรู้ด้วยตัวเอง เพราะความยากลอง เราอยากจะทำ และผมรู้สึกว่ามันจะไม่ได้ในช่วงแรกมันก็ต้องได้สักวัน” หรือบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณแอนดี้ที่กล่าวว่า “ผมอึ้งเลยนะครับตอนที่เขาบอกว่าฝึกด้วยตนเองไม่มีใครมาช่วยอะไร อุปกรณ์อะไรก็ไม่มี ต้องฝึกเอง ทำเอง เรียนรู้เองทุกอย่างเลย มันอยู่ที่ใจเขาสู้อ เขาพยายาม ความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น” สะท้อนให้เห็นว่าแม้ว่าคุณวีจะเป็นผู้พิการทางสายตาแต่เขาก็สามารถที่จะเรียนรู้วิธีการเล่นโบว์ลิ่งได้ด้วยการลองผิดลองถูกไปเรื่อยๆ และจากการทดลอง ฝึกฝนไปเรื่อยๆ นั้นก็ส่งผลให้เขาประสบความสำเร็จอย่างเช่นในทุกวันนี้ นอกจากสะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพด้านการเรียนรู้แล้วยังให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ชมได้อีกด้วยว่าความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น

จากบทสนทนาหรือบทสัมภาษณ์ที่เกิดขึ้นดังกล่าวข้างต้นนี้เองที่สามารถสะท้อนให้เห็นบทบาทของคุณวีได้ด้วย นั่นคือบทบาทของการเป็นนักกีฬาทีมชาติซึ่งเป็นบทบาทที่คุณวีได้รับมาภายหลัง หลังจากที่คุณวีได้เป็นนักกีฬาโบว์ลิ่งทีมชาติซึ่งสิ่งที่ตามมากับบทบาทที่คุณวีได้รับนั้นก็คือเรื่องของความคาดหวังในบทบาท กล่าวคือเมื่อคุณวีเป็นนักกีฬาทีมชาติ คุณวีย่อมมีความหวังที่คุณวีจะต้องได้รับชัยชนะในการแข่งขันโบว์ลิ่ง ซึ่งจะเห็นได้จากบทสนทนาของคุณวีที่กล่าวว่า “การได้เหรียญรางวัลก็ถือเป็นรางวัลแต่อยากได้รางวัลชิ้นใหญ่กว่านี้ นั่นก็คือเหรียญทองครับ” แสดงให้เห็นว่าคุณวีมีความคาดหวังว่าตนเองจะต้องได้รับเหรียญทองในการแข่งขันครั้งต่อไป และจากความคาดหวังนี้ก็เป็นผลดีเนื่องจากจะทำให้คุณวีมีความมุ่งมั่น พยายามมากขึ้นเพื่อไปสู่เป้าหมายหรือความคาดหวังตามที่คุณวีได้ตั้งใจไว้ ทั้งนี้เมื่อคุณวีเป็นตัวแทนของคนไทยในการไปแข่งขันกีฬาโบว์ลิ่งคุณวี

ยังต้องแบกความหวังของคนอื่นๆ ในประเทศชาติไว้ด้วยเพราะคุณวีอยู่ในฐานะของตัวแทนประเทศไทย

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ว่าตอน “Strike in the Life” สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของคุณวีรศักดิ์ ตั้งพลพินธุ์ ในด้านการเรียนรู้และรับรู้ ทั้งยังเป็นผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเอง เชื่อมมั่นและศรัทธาในศักยภาพของตนเองอีกด้วย

9. ตอน “เมนูปรุงด้วยหัวใจ” ออกอากาศเมื่อวันที่ 29 กันยายน 2555

พิธีกร คุณยิ่งศักดิ์ จงเลิศเจษฎาวงศ์

แขกรับเชิญ คุณสมนึก กัญญาเงิน

เนื้อหาโดยสรุป

คุณสมนึก กัญญาเงิน แม่ค้าขายก๋วยเตี๋ยวผู้พิการทางสายตาที่เลี้ยงชีพด้วยการขายก๋วยเตี๋ยวมากกว่า 20 ปี สู้ ตืนรนมาถึงทุกวันนี้ได้เพราะมีความขยันและไม่ยอมแพ้ต่อโชคชะตา ความสุขของคุณสมนึกคือการขายก๋วยเตี๋ยว คุณสมนึกบอกว่าจะยึดอาชีพขายก๋วยเตี๋ยวต่อไปจนกว่าจะทำไม่ไหว คุณสมนึกก็ไม่เคยท้อแต่กลับภูมิใจที่ได้เกิดมามีชีวิตเหมือนคนอื่นๆ แม้ตาจะมองไม่เห็นแต่อาศัยหูที่ได้ยิน แม้จะตาบอดแต่ก็ยังสู้ มานะด้วยพลังใจ ทำทุกอย่างด้วยตัวเองและมีความสุขกับอาชีพที่ทำ

ตัวบทรายการและการวิเคราะห์ตัวบท

กรอบประสบการณ์เรื่องการทำอาหาร

ตารางที่ 4.9 บทโทรทัศน์รายการ Blind Date ตอน “เมนูปรุงด้วยหัวใจ”

ภาพ	เสียง
	<p>บรรยาย อ.ยิ่งศักดิ์ จงเลิศเจษฎาวงศ์ กูรูอาหารที่มีสไตล์การทำอาหารที่จัดจ้านและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่ไม่เหมือนใคร</p>

ภาพการแนะนำตัวของ อ.ยิ่งศักดิ์ จงเลิศเจษฎาวงศ์ เป็นภาพของ อ.ยิ่งศักดิ์ที่ยืนกอดอกและมีสีหน้าที่มั่นใจในตนเอง จากภาพที่ปรากฏนี้แสดงให้เห็นว่า อ.ยิ่งศักดิ์เป็นผู้ที่มีความมั่นใจ ความมุ่งมั่นและความเข้มแข็งและจากคำบรรยายของผู้ผลิตรายการที่กล่าวว่า “อ.ยิ่งศักดิ์ จงเลิศเจษฎาวงศ์ กูรูอาหารที่มีสไตล์การทำอาหารที่จัดจ้านและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่ไม่เหมือนใคร” แสดงให้เห็นว่า

อ.ยิ่งศักดิ์เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีความชำนาญในด้านการทำอาหารและเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>บรรยาย คุณสมนึก กัญญาเงิน แม่ค้าขายก๋วยเตี๋ยวตาบอดกับการยังชีพด้วยการเป็นแม่ค้าขายก๋วยเตี๋ยวมากกว่า 20 ปี สู้ ตื่นรน จนมาถึงทุกวันนี้ได้เพราะมีความขยันและไม่ยอมแพ้โชคชะตา</p>

ภาพของคุณสมนึก กัญญาเงิน เป็นภาพขนาดปานกลาง (medium shot) ที่แสดงให้เห็นใบหน้าของคุณสมนึก โดยจากภาพใบหน้าของคุณสมนึกที่ปรากฏนี้แสดงให้เห็นว่าคุณสมนึกเป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่นและตั้งใจที่จะทำอะไรสิ่งหนึ่ง ซึ่งเมื่อพิจารณาจากคำบรรยายที่ว่า “คุณสมนึก กัญญาเงิน แม่ค้าขายก๋วยเตี๋ยวตาบอดกับการยังชีพด้วยการเป็นแม่ค้าขายก๋วยเตี๋ยวมากกว่า 20 ปี สู้ ตื่นรน จนมาถึงทุกวันนี้ได้เพราะมีความขยันและไม่ยอมแพ้โชคชะตา” แสดงให้เห็นว่าคุณสมนึกเป็นผู้พิการทางสายตาที่ยึดอาชีพขายก๋วยเตี๋ยวเป็นหลักมาอย่างยาวนาน สะท้อนให้เห็นว่าคุณสมนึกนั้นมีความมุมานะ อุตุน ขยัน มุ่งมั่นและไม่ยอมแพ้ต่อโชคชะตาของตนเอง

ในการวิเคราะห์หัวข้อเกี่ยวกับกรอบประสบการณ์เรื่องการทำอาหารของผู้พิการทางสายตาที่เป็นแขกรับเชิญและพิธีกรรายการในตอน “เมนูปรุงด้วยหัวใจ” ผ่านภาพและเสียงที่ปรากฏในรายการ ผู้วิจัยพบว่าคุณยิ่งศักดิ์ จงเลิศเจษฎาวงศ์ (พิธีกร) และคุณสมนึก กัญญาเงิน (แขกรับเชิญ) ต่างเป็นผู้ที่มีกรอบประสบการณ์ใกล้เคียงกันในเรื่องของการทำอาหาร กล่าวคือ อ.ยิ่งศักดิ์ เป็นกูรูด้านอาหารที่มีความชำนาญในการทำอาหารอย่างมากและเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับจากสังคมว่าเป็นที่มีความสามารถทางด้านอาหารเป็นเลิศ ส่วนคุณสมนึกนั้นเป็นแม่ค้าขายก๋วยเตี๋ยวที่ประกอบอาชีพนี้มานานกว่า 20 ปีแสดงให้เห็นว่าคุณสมนึกเป็นผู้ที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญในเรื่องของการทำอาหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งก๋วยเตี๋ยว การพบกันของทั้ง 2 คนในครั้งนี้จึงถูกเชื่อมเอาไว้ด้วยอาชีพของการเป็นคนทำอาหาร ทั้งคู่จึงเป็นผู้ที่มีกรอบประสบการณ์ใกล้เคียงกันในเรื่องของการทำอาหารนั่นเอง

บทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตา

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>อ.ยิ่งศักดิ์ ป้าขายกล้วยเดี่ยวอะไรบ้างจะ คุณสมนึก มีหมู มีเนื้อ มีลูกชิ้นค่ะ</p> <p>อ.ยิ่งศักดิ์ ขอโทษนะคะใช้ป้าสมนึกรีเปล่า คุณสมนึก ไข่ค่ะ</p> <p>อ.ยิ่งศักดิ์ เขาบอกป้าขายกล้วยเดี่ยว ประทานโทษ นะคะป้ามองไม่เห็นเลยหรือคะ</p> <p>คุณสมนึก ไม่เห็นเลยสักนิดเดียว ป้าอาศัยแต่หูฟังเอา</p> <p>อ.ยิ่งศักดิ์ แล้วขายมากี่ปีแล้วเนี่ย คุณสมนึก 20 ปีแล้วค่ะ</p>

ผู้ผลิตรายการนำเสนอภาพการทำความรู้จักกันของ อ.ยิ่งศักดิ์และคุณสมนึกผ่านภาพที่คุณสมนึกกำลังทำกล้วยเดี่ยว โดยมี อ.ยิ่งศักดิ์ยืนดูอยู่ใกล้ๆ ซึ่งลักษณะท่าทางของคุณสมนึกที่ปรากฏนั้นไม่แตกต่างจากแม่ค้าขายกล้วยเดี่ยวทั่วไป การหยิบ จับ หรือลวกเส้นกล้วยเดี่ยวมีความคล่องแคล่วและทะมัดทะแมง ส่วนท่าทางของ อ.ยิ่งศักดิ์ที่ได้เห็นท่าทางการลวกกล้วยเดี่ยวของคุณสมนึกแล้วนั้นมีการแสดงออกของความสนใจและใส่ใจ ใครว่าคุณสมนึกซึ่งเป็นผู้พิการทางสายตาจะสามารถทำกล้วยเดี่ยวได้อย่างไร ซึ่งจากภาพที่ปรากฏนี้เองแสดงให้เห็นว่าคุณสมนึกเป็นผู้ที่มีศักยภาพในด้านการทำอาหาร เนื่องจากสามารถทำกล้วยเดี่ยวอย่างคล่องแคล่วและมีความชำนาญอย่างมาก และจากบทสนทนาของคุณสมนึกที่กล่าวว่า “ขายมา 20 ปีแล้วค่ะ” แสดงให้เห็นว่าคุณสมนึกมีความชำนาญอย่างมากในเรื่องของการทำกล้วยเดี่ยวเพราะสามารถเลี้ยงชีพด้วยการขายกล้วยเดี่ยวมากกว่า 20 ปี

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>อ.ยิ่งศักดิ์ ไม่น่าเชื่อเลยตามองไม่เห็นทำก๋วยเตี๋ยวได้น่าอิจฉานะคะ ก๋วยเตี๋ยวเนื้อ หมู หมูแดง ป้าทำเองหมดเลยหรือเปล่า</p> <p>คุณสมนึก ทำเองหมดค่ะ</p>
	<p>อ.ยิ่งศักดิ์ ป้าสมนึก ทำไมถึงต้องมาอีตอาชีพอายก๋วยเตี๋ยว</p> <p>คุณสมนึก แม่สอนไว้เมื่อก่อนนี้จะได้มีอาชีพเลี้ยงตัวเองได้ ป้าสมนึกไม่เคยไปพึ่งใคร ป้าทำของป้าเอง</p>
	<p>อ.ยิ่งศักดิ์ ความเป็นอยู่แต่ละวันป้าทำอะไรบ้าง</p> <p>คุณสมนึก ป้าตื่นตีห้ามาเตรียมของ จะมีคนมาถามว่าจะซื้ออะไรบ้างป้าก็บอกเขาให้ไปซื้อแล้วเขาก็มาส่งเตรียมของไปเรื่อยๆ จนแปดโมง เก้าโมงก็มีลูกค้ามาสั่งก็ขายไปเรื่อยๆ ช่วงกลางวันจะขายดีพอสี่โมงเย็นก็เก็บร้าน ป้าขายทุกวันไม่มีวันหยุดเลย สองสามทุ่มถึงได้นอน</p>
	<p>อ.ยิ่งศักดิ์ แล้วขายทุกวันไหมคะ</p> <p>คุณสมนึก ขายทุกวันค่ะ</p> <p>อ.ยิ่งศักดิ์ อุตายคนตาบอดทำงาน 7 วันไม่มีวันหยุดเลย ทำงานหนักกว่าคนตาดีอีก</p>

ผู้ผลิตรายการนำเสนอภาพขนาดใหญ่ (close up) ของคุณสมนึกที่กำลังทำก๋วยเตี๋ยวในขั้นตอนต่างๆ เช่น การหั่นผัก การหั่นหมูหรือแม้แต่การเตรียมของในขั้นตอนต่างๆ ภาพที่ปรากฏเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าคุณสมนึกสามารถทำอาหารได้เหมือนคนปกติแม้ว่าจะมองไม่เห็นก็ตาม ทั้งนี้ในการทำก๋วยเตี๋ยวของคุณสมนึกนั้นยังมีความเสี่ยงในเรื่องของการใช้อุปกรณ์เครื่องครัวต่างๆ รวมไปถึงการใช้เตาแก๊สด้วย แต่คุณสมนึกก็แสดงให้เห็นว่าเรื่องราวเหล่านั้นไม่ได้เป็นปัญหาสำหรับคุณสมนึกเลยแม้แต่น้อย และคุณสมนึกยังมองเรื่องเหล่านั้นเป็นเพียงเรื่องธรรมดาที่คุณสมนึกสามารถทำได้และ

มีความชำนาญอย่างมากในการใช้อุปกรณ์เหล่านั้น นอกจากนี้เมื่อพิจารณาที่บทสนทนาที่เกิดขึ้นของ คุณสมนึกในบางช่วงที่กล่าวว่า “ขายทุกวันคะ ป้าตื่นตีห้ามาเตรียมของ จะมีคนมาถามว่าจะซื้ออะไรบ้างป้าก็บอกเขาให้ไปซื้อแล้วเขาก็มาส่ง เตรียมของไปเรื่อยๆ จนแปดโมง เก้าโมงก็มีลูกค้ามาสั่งก็ขายไปเรื่อยๆ ช่วงกลางวันจะขายดีพอสี่โมงเย็นก็เก็บร้าน ป้าขายทุกวันไม่มีวันหยุดเลย สองสามทุ่มถึงได้นอน” แสดงให้เห็นถึงความมานะ อุทิศของของคุณสมนึกในการประกอบอาชีพ สะท้อนให้เห็นว่าคุณสมนึกเป็นผู้ที่มีความขยันและอดทน หรือจากบทสนทนาของคุณสมนึกที่กล่าวว่า “แม่สอนไว้เมื่อก่อนนี้จะได้อาชีพเลี้ยงตัวเองได้ ป้าสมนึกไม่เคยไปพึ่งใคร ป้าทำของป้าเอง” แสดงให้เห็นว่าคุณสมนึกเป็นผู้ที่มีการเห็นคุณค่าในตนเอง และเชื่อมั่นในศักยภาพของตนที่สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงดูตนเองได้โดยไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
 	<p>อ.ยิ่งศักดิ์ ลูกค้าแถวนี้เขารู้จักใช้ไหมว่าป้าเป็นแม่ค้า กว้างเตี้ยที่มองไม่เห็น แล้วเราจะจำลูกค้าได้ไหมเนี่ย</p> <p>คุณสมนึก คนที่สนิทกันจะจำได้เลยว่าใครมาแต่ต้องส่งเสียงนะ รถเครื่องที่เคยมาซื้อป้าก็จำได้ เสียงมันไม่เหมือนกันหรือกรรเครื่องแต่ละคัน</p> <p>อ.ยิ่งศักดิ์ ทุกวันนี้ป้ามีความสุขอยู่กับอะไร</p> <p>คุณสมนึก ป้ามีความสุขอยู่กับลูกค้า เพื่อน คนที่เขาคุยกันดี ลูกใจกันดีมีความสุข</p>

นอกจากนี้ผู้ผลิตรายการยังนำเสนอภาพของคุณสมนึกในขณะที่มีลูกค้ามาสั่งถ้วยเตี้ย โดยเป็นภาพที่คุณสมนึกได้ตอบกับลูกค้าและภาพของ อ.ยิ่งศักดิ์ที่กำลังสนทนากับคุณสมนึก จากภาพที่ปรากฏแสดงให้เห็นว่าคุณสมนึกมีความชำนาญในการทำถ้วยเตี้ยและสามารถจดจำเสียงของลูกค้า และเมนูที่ลูกค้ามาซื้อเป็นประจำได้สะท้อนให้เห็นว่าคุณสมนึกมีการรับรู้และการจดจำที่ดีซึ่งจะเกิดจากความคุ้นชินและสามารถจดจำได้ ซึ่งจากบทสนทนาที่เกิดขึ้นของคุณสมนึกที่กล่าวว่า “คนที่สนิทกันจะจำได้เลยว่าใครมาแต่ต้องส่งเสียงนะ รถเครื่องที่เคยมาซื้อป้าก็จำได้ เสียงมันไม่เหมือนกันหรือกรรเครื่องแต่ละคัน” แสดงให้เห็นว่าคุณสมนึกมีประสาทสัมผัสทางการได้ยินที่ดี สามารถแยกแยะ

ความแตกต่างของเสียงที่ได้ยินได้ฟังยังสามารถจดจำเสียงของลูกค้าที่มาซื้อเป็นประจำได้อีกด้วย สะท้อนให้เห็นว่าคุณสมนิกเป็นผู้ที่มีศักยภาพด้านการรับรู้

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>อ.ยิ่งศักดิ์ จากที่นั่งคุยกับเขาแล้วนะ เขาอยู่ด้วยความสุขและอยู่ด้วยใจรักจริงๆ หน้าตาเขาก็เป็นแบบหน้าตาคนใจดี หน้าตาไม่วิน พอคุยกันไปเรื่อยๆ แกร็ก ลูกค้า รักการบริการ จิตใจแถมให้</p>

หลังจากที่ได้สนทนากันไประยะหนึ่ง ผู้ผลิตรายการได้สัมภาษณ์ความรู้สึกของ อ.ยิ่งศักดิ์ ซึ่งภาพที่ลูกค้านำเสนอนั้นทำให้เห็นถึงท่าทางต่างๆ ของ อ.ยิ่งศักดิ์ด้วย โดยลักษณะท่าทางของ อ.ยิ่งศักดิ์ที่แสดงออกมานั้นมีความเรียบร้อยมากขึ้น สีหน้าและแววตาที่แสดงออกมานั้นมีความสงบมากขึ้น แสดงให้เห็นถึงว่า อ.ยิ่งศักดิ์เริ่มมีความเข้าใจและชื่นชมในตัวของคุณสมนิกมากยิ่งขึ้น และจากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของ อ.ยิ่งศักดิ์ที่กล่าวว่า “เขาอยู่ด้วยความสุขและอยู่ด้วยใจรักจริงๆ หน้าตาเขาก็เป็นแบบหน้าตาคนใจดี หน้าตาไม่วิน พอคุยกันไปเรื่อยๆ แกร็ก ลูกค้า รักการบริการ จิตใจแถมให้” แสดงให้เห็นว่า อ.ยิ่งศักดิ์เข้าใจคุณสมนิกมากขึ้นและสะท้อนให้เห็นว่าคุณสมนิกเป็นผู้ที่มีจิตใจที่ดีมองโลกในแง่ดีและทำสิ่งต่างๆ ด้วยความเต็มใจแม้ว่าคุณสมนิกจะเป็นผู้พิการทางสายตาแต่คุณสมนิกก็ยังสามารถใช้ชีวิตได้อย่างเป็นปกติและมีความสุขกับสิ่งที่ตัวเองทำและทำสิ่งนั้นให้ดีที่สุดด้วย

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>ลูกค้า ป่านึก เอาเส้นเล็ก ลูกชิ้น หมูสับ คุณสมนิก ค่ะ อ.ยิ่งศักดิ์ เขาเอาหมูสับด้วยนะคะทำให้เขาเลยคะ อู้ยรู้เลยว่าเส้นเล็กอยู่ตรงไหน นับไข่ไหม 1,2,3 แล้วเอามือจับดู คุณสมนิก ไม่ได้นับเลยคะ พอจับดูมันจะรู้ว่าเส้นเล็กเส้นใหญ่ เส้นหมี่</p>

ภาพ	เสียง
	<p>อ.ยิ่งศักดิ์ ถ้าย้ายที่ก็รู้ใช้ไหมคะ</p> <p>คุณสมนึก ค่ะ สัมผัสดูก็รู้ว่าอันนี้เป็นอันนี้ อะไรเป็นอะไร</p> <p>อ.ยิ่งศักดิ์ เขาขอเพิ่มเนื้อตุนหน่อยค่ะ</p> <p>คุณสมนึก เนี่ยหรือคะ</p> <p>อ.ยิ่งศักดิ์ ป้า ฉันทันไม่ได้สลับนะแต่ฉันทันยังถืออยู่ในมือค่ะ ขอโทษนะคะฉันทันไม่ได้แก้ม แต่อยากทราบว่าป้าใช้วิธีการอย่างไร</p>

หลังจากที่ได้สนทนากันไประยะหนึ่ง คุณสมนึกได้โชว์ความสามารถในการทำก๋วยเตี๋ยวให้กับ อ.ยิ่งศักดิ์ได้ชม และในขณะนี้เองที่ อ.ยิ่งศักดิ์ได้ลองทดสอบความสามารถในการจดจำของคุณสมนึก โดยการสลัสิ่งที่สิ่งของต่างๆ และมีการนำเอาสิ่งของนั้นไปถือไว้ด้วยเพื่อทดสอบว่าคุณสมนึกนั้นจะทราบหรือไม่ว่าสิ่งของนั้นๆ ไม่ได้อยู่ที่เดิมและหายไปจากที่เดิม โดยผู้ผลิตรายการได้นำเสนอภาพความคล่องแคล่วในการทำก๋วยเตี๋ยวของคุณสมนึกและภาพของ อ.ยิ่งศักดิ์ที่คอยสลับเปลี่ยนตำแหน่งสิ่งของต่างๆ จากภาพที่ปรากฏเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าคุณสมนึกมีความชำนาญในการประกอบอาชีพเป็นแม่ค้าขายก๋วยเตี๋ยวเป็นอย่างมากและที่สำคัญคุณสมนึกมีการรับรู้และการจดจำที่เป็นเลิศคือสังเกตได้จากแม้ว่า อ.ยิ่งศักดิ์จะมีการสลับตำแหน่งของสิ่งของต่างๆ แต่คุณสมนึกก็สามารถหยิบ/ จับสิ่งของต่างๆ ตามที่ต้องการได้อย่างถูกต้อง และจากบทสนทนาของคุณสมนึกที่ว่า “*ไม่ได้นับเลยค่ะ พอจับดูมันจะรู้ว่าเส้นเล็ก เส้นใหญ่ เส้นหมี่ สัมผัสดูก็รู้ว่าอันนี้เป็นอันนี้ อะไรเป็นอะไร*” สามารถสะท้อนให้เห็นได้ว่าคุณสมนึกมีประสาทสัมผัสที่ดี คุณสมนึกสามารถใช้ประสาทสัมผัสอื่นๆ ที่เหลือให้เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพของตนเองได้ นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นว่าคุณสมนึกเป็นผู้ที่มีสมาธิเป็นอย่างมากแม้ว่าจะมี อ.ยิ่งศักดิ์คอยรบกวนอยู่ข้างๆ แต่คุณสมนึกก็ไม่วอกแวกและสามารถทำก๋วยเตี๋ยวได้อย่างถูกต้อง ซึ่งการเป็นผู้ที่มีสมาธินั้นส่งผลต่อการรับรู้ของคุณสมนึกด้วยเช่นกัน กล่าวคือ เมื่อคุณสมนึกมีสมาธิ มีใจจดจ่ออยู่กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งคุณสมนึกก็จะสามารถใช้ประสาทสัมผัสที่เหลือได้เป็นอย่างดีเพื่อให้เกิดการรับรู้ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>อ.ยิ่งศักดิ์ ป้า ถามอะไรหน่อยสิ เตี้ยวนี้ร้านก๋วยเตี้ยวมีกันเยอะ ป้ามีเทคนิคอะไรที่ทำให้คนติดใจร้านเรา</p> <p>คุณสมนึก ป้าบริการเขา น้ำดื่มฟรี ถ้าเขาอยากได้อะไรเพิ่มป้าก็ให้เขา ป้าอยากให้เขากินให้อร่อย ให้อ้อมไม่ต้องมาส่งสารป้าอะไรแบบนี้</p> <p>ลูกค้า 1 ผมกินมาตั้งแต่เด็กแล้วครับ</p> <p>ลูกค้า 2 คนตาดียังไม่อร่อยเท่านี้เลยนะ อ้าว นี่ไม่ได้ชมแคะพูดถึงว่าอะ</p> <p>ลูกค้า 3 คือว่าตาบอดแกก็ยังสามารถชิมได้ เลี้ยงตัวเขาได้ ค่ะ</p>

ในส่วนนี้ผู้ผลิตรายการนำเสนอภาพของลูกค้าที่มาใช้บริการที่ร้านก๋วยเตี้ยวของคุณสมนึก โดยภาพที่ปรากฏเป็นภาพขนาดใหญ่ (close up) ที่แสดงให้เห็นสีหน้าและแววตาของลูกค้าที่มาใช้บริการ ซึ่งสีหน้าและท่าทางของลูกค้าที่ปรากฏนั้นเป็นสีหน้าที่แสดงถึงความสุขใจจากการได้รับบริการจากคุณสมนึก ทั้งในเรื่องของรสชาติอาหารและการบริการที่ดีที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาบทสนทนาระหว่างคุณสมนึกและ อ.ยิ่งศักดิ์ ในช่วงนี้พบว่าคุณสมนึกได้กล่าวถึงเทคนิคการให้บริการของร้านตนเองไว้ว่า “ป้าบริการเขา น้ำดื่มฟรี ถ้าเขาอยากได้อะไรเพิ่มป้าก็ให้เขา ป้าอยากให้เขากินให้อร่อย ให้อ้อม ไม่ต้องมาส่งสารป้าอะไรแบบนี้” สะท้อนให้เห็นว่าคุณสมนึกเป็นผู้ที่รักในการบริการอย่างแท้จริง คุณสมนึกนึกถึงผู้อื่นก่อนตนเองเสมอ ทั้งนี้จากบทสนทนาดังกล่าวยังสะท้อนให้เห็นว่าคุณสมนึกเป็นผู้เห็นคุณค่าในตนเอง คุณสมนึกไม่ได้ต้องการความสงสารหรือความเห็นใจจากลูกค้า แต่สิ่งที่คุณสมนึกต้องการนั้นคือรอยยิ้มของลูกค้าที่ได้รับจากการให้บริการที่ดีที่สุดซึ่งเป็นการบริการด้วยใจจากคุณสมนึกนั่นเอง

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>บรรยาย และด้วยความตั้งใจของ อ.ยิ่งศักดิ์ วันนี้ อ.ยิ่งศักดิ์จะได้แนะนำสูตรก๋วยเตี๋ยวรสชาติใหม่ให้กับคุณ ป้าสมนึกไว้ใช้ขายอีกด้วย</p> <p>อ.ยิ่งศักดิ์ ทำให้เสร็จแล้วป้าจะเอาไปขายรีเปลา</p> <p>คุณสมนึก ขายค่ะ</p>
	<p>อ.ยิ่งศักดิ์ จั้นป้ามาช่วยฉันหน่อย ฉันจะออกเมนูใหม่ให้ป้าสมนึก ป้ามาดูในถ้วยนี้นะ มันจะมีมะเขือเทศ ผักชีฝรั่ง แล้วก็สระระแห่น มันคือเครื่องที่เราใช้ทำน้ำตก ทำลาบนะ ที่นี้ฉันจะทำก๋วยเตี๋ยวเส้นใหญ่ลาบโอเคไหม</p>
	<p>คุณสมนึก ค่ะ ต้องลองๆ</p> <p>อ.ยิ่งศักดิ์ ป้าเอาเส้นใหญ่มาลวกเลย แล้วใส่กระเทียมเจียวลงไปหน่อยนึง ใส่น้ำปลานิดหน่อย ใส่พริกป่น ใส่ข้าวคั่ว คนๆ เหยียงๆ เลยค่ะ นั่นแหละ เก่งจังเลย แล้วบีบมะนาวเสี้ยวหนึ่งใส่ลงไป โอ้โฮ สีสันน่ากินจังเลยอะ ป้าตมดูสิ กลิ่นหอมไหม</p>
	<p>คุณสมนึก อ้อๆ ทำได้แล้ว เข้าใจแล้ว</p> <p>อ.ยิ่งศักดิ์ เอาหมูลวกใส่หน่อยนึงถึงจะอร่อย โอเคเสร็จแล้ว ไหนพูดหน่อย ก๋วยเตี๋ยวเส้นใหญ่ลาบหมูสับ</p>
	<p>คุณสมนึก ก๋วยเตี๋ยวเส้นใหญ่ลาบหมูสับ</p> <p>อ.ยิ่งศักดิ์ สูตรของป้าสมนึกกับ อ.ยิ่งศักดิ์</p> <p>คุณสมนึก สูตรของป้าสมนึกกับ อ.ยิ่งศักดิ์</p> <p>อ.ยิ่งศักดิ์ มาชิมที่ร้านป้าสมนึกแห่งเดียวในประเทศไทยนะคะ</p>
	<p>คุณสมนึก มาชิมที่ร้านป้าสมนึกแห่งเดียวในประเทศไทยนะคะ อร่อยดีค่ะ</p> <p>อ.ยิ่งศักดิ์ อ.ยิ่งศักดิ์รับรอง อร่อยมากๆ</p>

ในการพบกันครั้งนี้ของคุณสมนึกและ อ.ยิ่งศักดิ์ ถือว่าเป็นโอกาสที่ดีเพราะนอกจากทั้งคู่จะได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ได้เรียนรู้ชีวิตของผู้พิการทางสายตาแล้ว ในการพบกันครั้งนี้ อ.ยิ่งศักดิ์ยังได้คิดสูตรก๋วยเตี๋ยวขึ้นใหม่เพื่อมอบไว้ให้คุณสมนึกได้ขายสร้างรายได้ให้กับคุณสมนึกด้วย โดยภาพที่ปรากฏในรายการนั้นเป็นภาพของ อ.ยิ่งศักดิ์และคุณสมนึกที่ช่วยกันสร้างสรรค์เมนูใหม่ ออกมา ซึ่ง อ.ยิ่งศักดิ์จะคอยแนะนำวิธีการปรุงก๋วยเตี๋ยวสูตรใหม่ให้กับคุณสมนึก ซึ่งเราจะเห็นได้ว่า คุณสมนึกเรียนรู้สูตรก๋วยเตี๋ยวใหม่ที่ อ.ยิ่งศักดิ์คิดให้ด้วยการทดลองทำตามคำบอกของ อ.ยิ่งศักดิ์ และ การใช้ประสาทสัมผัสทางด้านการดมกลิ่น การสัมผัสเพื่อให้รับรู้ว่าก๋วยเตี๋ยวเส้นใหญ่ลาบหมูสับสูตร ของ อ.ยิ่งศักดิ์นั้นมีเครื่องปรุงหรือองค์ประกอบอะไรบ้าง จากภาพที่ผู้ผลิตรายการนำเสนอ นั้น นอกจากจะทำให้เราเห็นถึงความสามารถในการเรียนรู้และรับรู้ของคุณสมนึกแล้วเรายังได้เห็นภาพ ความน่ารัก ความเป็นกันเองของคุณสมนึกและ อ.ยิ่งศักดิ์ที่พูดคุย หยอกล้อกันอย่างสนุกสนานในการ ทำก๋วยเตี๋ยวสูตรใหม่ ทั้งนี้ภาพที่เกิดขึ้นนั้นส่วนหนึ่งเกิดขึ้นจากการมีประสบการณ์ที่ใกล้เคียงกันของ ทั้งคู่ด้วยจึงส่งผลให้เวลาที่ทั้งคู่ร่วมกันทำอาหารจึงมีบรรยากาศที่สนุกสนาน และเมื่อพิจารณาจากบท สนทนาที่เกิดขึ้นของทั้งคู่แสดงให้เห็นว่าคุณสมนึกเป็นผู้ที่ใฝ่เรียนรู้และมีความตั้งใจที่จะเรียนรู้สิ่ง ใหม่ๆ เสมอ

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>อ.ยิ่งศักดิ์ เราก็อายุปาเข้าไป 60 แล้วใช้ไหม เกิดวัน หนึ่งขายก๋วยเตี๋ยวไม่ได้ ไม่มีปัญหาหาเงินเลี้ยงชีพ วางแผนไว้รีบล่าว่าจะพึ่งพาใครอย่างไร</p> <p>คุณสมนึก จะสู้ต่อไปจนทำไมไหวแน่แหละ จะขาย ก๋วยเตี๋ยวไปเรื่อยๆ ต้องพึ่งตนเอง</p>
	<p>อ.ยิ่งศักดิ์ ไม่ท้อ ไม่น้อยเนื้อต่ำใจในโชคความน่าบ้าง หรือ</p> <p>คุณสมนึก ไม่ท้อเลย ภูมิใจที่เราได้เกิดมามีชีวิตเหมือน เขา ถึงตาจะไม่เห็นแต่อาศัยหูที่ได้ยินฟังเอา</p>
	<p>อ.ยิ่งศักดิ์ เป็นกำลังใจให้นะคะ ขอให้ป้าสมนึกมี สุขภาพแข็งแรง</p> <p>คุณสมนึก ความสุขของป้าก็คือขายของนี่แหละ รื้อๆ เก็บๆ นี่แหละความสุขของป้า สนุกดี ชอบ</p>

ผู้ผลิตรายการนำเสนอภาพการสนทนากันระหว่างคุณสมนึกและ อ.ยิ่งศักดิ์ โดยเป็นภาพขนาดใหญ่ (close up) ที่นำเสนอให้เห็นใบหน้าที่ยิ้มแย้มแสดงถึงความสุขของคุณสมนึกและภาพที่ อ.ยิ่งศักดิ์ สวมกอดและหอมแก้มคุณสมนึกแสดงให้เห็นว่า อ.ยิ่งศักดิ์มีความรู้สึกดีและปรารถนาดีต่อคุณสมนึก ทั้งนี้จากบทสนทนาที่เกิดขึ้นของคุณสมนึกที่กล่าวว่า “จะสู้ต่อไปจนทำไมไหวแน่แหละ จะขายกล้วยเดี่ยวไปเรื่อยๆ ต้องพึ่งตนเอง ไม่ท้อเลย ภูมิใจที่เราได้เกิดมามีชีวิตเหมือนเขา ถึงตาจะไม่เห็นแต่อาศัยหูกที่ได้ยื่นพึ่งเอา” สะท้อนให้เห็นว่าคุณสมนึกเห็นคุณค่าในตนเอง ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคต่างๆ และสามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>อ.ยิ่งศักดิ์ มันเป็นสิ่งที่น่ามหัศจรรย์นะ คนตาบอดไม่ได้หมายความว่า จะเป็นภาระของคนทั่วไปทั้งหมด และเป็นภาระของสังคมนะ ถ้าหากเราสามารถหยิบยื่นสิ่งที่เขาต้องการได้และให้โอกาสเขา และก็อยู่เป็นเพื่อนจนกระทั่งเขายืนได้ด้วยลำแข้งของตัวเอง เราจะรู้ว่าเขาก็เป็นคนที่ทำประโยชน์ให้แก่สังคมได้นะคุณคนตาบอดก็สามารถดูแลตัวเองได้แล้วที่สำคัญที่สุดคนตาบอดสามารถอยู่ร่วมกับคนดีได้อย่างเราได้</p>

ในช่วงท้ายของรายการ ผู้ผลิตรายการได้มีการสัมภาษณ์ความรู้สึกของ อ.ยิ่งศักดิ์ ที่ได้มาแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับคุณสมนึกในครั้งนี้ ซึ่งจากภาพใบหน้าที่ยิ้มแย้มของ อ.ยิ่งศักดิ์ที่ปรากฏแสดงให้เห็นว่า อ.ยิ่งศักดิ์รู้สึกดีใจและมีความสุขที่ได้มาพบกับคุณสมนึกในครั้งนี้ ซึ่งจากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของ อ.ยิ่งศักดิ์สะท้อนให้เห็นว่า อ.ยิ่งศักดิ์มีความเข้าใจในวิถีชีวิตของผู้พิการทางสายตา และเรียนรู้ว่าผู้พิการทางสายตาสามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับคนตาดีได้อย่างมีความสุขถ้าทุกคนในสังคมยอมรับ เปิดใจและให้โอกาสผู้พิการทางสายตา

สรุปการวิเคราะห์ตัวบทตอน “เมนูปรุงด้วยหัวใจ”

จากตัวบทรายการและการวิเคราะห์ตัวบทตามที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าภาพที่ถูกนำเสนอส่วนใหญ่ในตอน “เมนูปรุงด้วยหัวใจ” เป็นภาพที่เกี่ยวข้องกับการทำกล้วยเดี่ยวของคุณสมนึกในขั้นตอนต่างๆ ตั้งแต่การเตรียมของจนกระทั่งถึงการเก็บร้าน และนำเสนอภาพของ อ.ยิ่งศักดิ์และ

คุณสมนึกที่สนทนากันด้วยความเข้าใจและมีความสุขซึ่งสังเกตได้จากรอยยิ้มที่เปื้อนอยู่บนใบหน้าของทั้งคู่เกือบจะตลอดเวลาที่ได้มาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน โดยผู้ผลิตรายการได้นำเสนอภาพขนาดต่างๆ เช่น ภาพขนาดปานกลาง (medium shot) ภาพขนาดใกล้ (close up) และภาพขนาดไกล (long shot) เป็นต้น ภาพที่ปรากฏเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของคุณสมนึกในการประกอบอาชีพ และการดำเนินชีวิตของคุณสมนึกที่ไม่แตกต่างจากคนทั่วไป นอกจากนี้บทสนทนาหรือบทสัมภาษณ์ความรู้สึกต่างๆ ที่เกิดขึ้นยังสะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพในด้านต่างๆ ของคุณสมนึกด้วย เช่น ศักยภาพด้านการประกอบอาชีพเห็นได้จากบทสนทนาของคุณสมนึกที่กล่าวว่า “ป่าต้นตีหัวมาเตรียมของ จะมีคนมาถามว่าจะซื้ออะไรบ้างป่าก็บอกเขาให้ไปซื้อแล้วเขาก็มาส่ง เตรียมของไปเรื่อยๆ จนแปดโมง เก้าโมงก็มีลูกค้ามาสั่งก็ขายไปเรื่อยๆ ช่วงกลางวันจะขายดีพอสี่โมงเย็นก็เก็บร้านป่าขายทุกวันไม่มีวันหยุดเลย สองสามทุ่มถึงได้นอน” ศักยภาพด้านเรียนรู้และการรับรู้ ซึ่งเห็นได้จากบทสนทนาของคุณสมนึกที่กล่าวว่า “คนที่สนิทกันจะจำได้เลยว่าใครมาแต่ต้องส่งเสียงนะ รถเครื่องที่เคยมาซื้อป่าก็จำได้ เสียงมันไม่เหมือนกันหรือรถเครื่องแต่ละคัน” ศักยภาพด้านการเห็นคุณค่าในตนเองจากบทสนทนาของคุณสมนึกที่กล่าวว่า “จะสู้ต่อไปจนทำไมไหว่นั้นแหละ จะขายกล้วยเดี่ยวไปเรื่อยๆ ต้องพึ่งตนเอง ไม่ท้อเลย ภูมิใจที่เราได้เกิดมามีชีวิตเหมือนเขา ถึงตาจะไม่เห็นแต่อาศัยหูกที่ได้ยินฟังเอา” สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่สะท้อนให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาเป็นผู้ที่มีศักยภาพที่มากมาย ทั้งนี้จากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของ อ.ยิ่งศักดิ์ที่กล่าวว่า “คนตาบอดไม่ได้หมายความว่า จะเป็นภาระของคนทั่วไปทั้งหมดและเป็นภาระของสังคมนะ ถ้าหากเราสามารถหยิบยื่นสิ่งที่เขาต้องการได้และให้โอกาสเขา และก็อยู่เป็นเพื่อนจนกระทั่งเขายืนได้ด้วยลำแข้งของตัวเอง เราจะรู้ว่าเขาก็เป็นคนที่ทำประโยชน์ให้แก่สังคมได้นะคุณ คนตาบอดก็สามารถดูแลตัวเองได้แล้วที่สำคัญที่สุดคนตาบอดสามารถอยู่ร่วมกับคนดีได้อย่างเราได้” ยังแสดงให้เห็นอีกด้วยว่าผู้พิการทางสายตาสามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

อย่างไรก็ตามจากบทบาทของคุณสมนึกในฐานะของแม่ค้าขายกล้วยเดี่ยวจึงส่งผลให้คุณสมนึกมีหน้าที่ในการบริการลูกค้าด้วยความเต็มใจเพื่อให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจมากที่สุดซึ่งจากบทสัมภาษณ์ลูกค้าที่กล่าวว่า “ผมกินมาตั้งแต่เด็กแล้วครับ คนตาดียังไม่อร่อยเท่านี้เลยนะ อ้าว นี่ไม่ได้ชมแถมพูดถึงว่าอะ” หรือบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของ อ.ยิ่งศักดิ์ที่กล่าวว่า “เขาอยู่ด้วยความสุขและอยู่ด้วยใจรักจริงๆ หน้าตาเขาก็เป็นแบบหน้าตาคนใจดี หน้าตาไม่วิน พอคุยกันไปเรื่อยๆ แกร็กลูกค้ารักการบริการ ใจดีแถมมีแต่ให้” ล้วนแต่แสดงให้เห็นว่าคุณสมนึกเป็นแม่ค้าขายกล้วยเดี่ยวที่บริการลูกค้าด้วยหัวใจ

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์แล้วว่าตอน “เมนูปรุงด้วยหัวใจ” นี้สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของคุณสมนึก ก็ณูญาเงินในด้านการประกอบอาชีพ ทั้งยังเป็นผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเอง และสามารถใช้ชีวิตได้อย่างปกติและมีความสุขในการดำเนินชีวิตด้วย

10. ตอน “บทเพลงทำนองแห่งชีวิต” ออกอากาศเมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2555

พิธีกร คุณวรรณษา วีรยวรรณ (เจ๊ียบ)

แขกรับเชิญ คุณสมภาพ บุญฤทธิ์

เนื้อหาโดยสรุป

คุณสมภาพ บุญฤทธิ์ ผู้พิการทางสายตาที่ประกอบอาชีพขอยลื้อตเตอร์รี่เป็นหลักแต่เป็นผู้ที่รักในเสียงเพลง ในช่วงยามว่างคุณสมภาพก็คือนักประพันธ์เพลงที่เรียงร้อยถ้อยทำนองประสานคำร้องเป็นมนต์เพลงที่นุ่มลึกและอัดแน่นไปด้วยความรู้สึกคุณสมภาพเริ่มต้นการแต่งเพลงจากการเขียนกลอนแปดส่งเข้าไปอ่านออกอากาศที่สถานีวิทยุเมื่อ 30-40 ปีก่อน และได้ผันชีวิตตัวเองมาเป็นนักแต่งเพลงซึ่งหลักในการแต่งเพลงของคุณสมภาพนั้นคือต้องบอกกล่าว เล่าเรื่อง สืบเนื่อง อุปมาและสรุปความ คุณสมภาพกล่าวว่าเพลงที่ดีที่สุดจงบให้เจ็บ ทั้งนี้คุณสมภาพเคยได้รับรางวัลพระราชทานผลงานเพลงยอดเยี่ยมเมื่อปี พ.ศ. 2526 คุณสมภาพยังได้รับรางวัลจากการแต่งเพลงอีกมากมายอาจจะแพ้บ้างชนะบ้างแต่คุณสมภาพไม่เคยท้อที่จะแต่งเพลงเพราะคุณสมภาพรักในเสียงเพลงและการแต่งเพลงคือความสุขของคุณสมภาพ

ตัวบทรายการและการวิเคราะห์ตัวบท

กรอบประสบการณ์เรื่องการแต่งเพลง

ตารางที่ 4.10 บทโทรทัศน์รายการ Blind Date ตอน “บทเพลงทำนองชีวิต”

ภาพ	เสียง
	<p>บรรยาย คุณเจ๊ียบ วรรณษา ศิลปินหญิงมากความสามารถทางด้านดนตรีที่ไม่เพียงขับร้องได้อย่างไพเราะ การแต่งเพลงของคุณเจ๊ียบยังบอกเล่าเรื่องราวธรรมชาติได้อย่างลึกซึ้งและโรแมนติก</p>

ภาพการแนะนำตัวของคุณเจ๊ียบ วรรณษา วีรยวรรณ เป็นภาพที่เกิดขึ้นภายในสวนสาธารณะแห่งหนึ่งซึ่งแวดล้อมไปด้วยต้นไม้ขนาดใหญ่ แสดงให้เห็นถึงความร่มรื่นของสถานที่แห่งนี้และเห็นถึงความสดชื่นของบรรยากาศภายในสวน ผู้ผลิตรายการนำเสนอภาพใบหน้าของคุณเจ๊ียบเพื่อแสดงให้เห็นถึงความอ่อนโยน ความสดใส ร่าเริงของคุณเจ๊ียบและจากคำบรรยายของผู้ผลิตรายการที่กล่าวถึงคุณเจ๊ียบว่า “คุณเจ๊ียบ วรรณษา ศิลปินหญิงมากความสามารถทางด้านดนตรีที่ไม่เพียงขับร้องได้อย่าง

ไพเราะ การแต่งเพลงของคุณเจี๊ยบยังบอกเล่าเรื่องราวธรรมชาติได้อย่างลึกซึ้งและโรแมนติก” ทำให้ทราบว่าคุณเจี๊ยบเป็นทั้งนักร้องและนักแต่งเพลงที่มีความสามารถคนหนึ่งประเทศไทย

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>บรรยาย คุณสมภพ บุญฤทธิ์ ชายหนุ่มตาบอดผู้รักเสียงเพลง ถึงแม้ว่าเขาจะประกอบอาชีพขายล็อตเตอรี่เป็นหลักแต่ในยามว่างเขาคือนักประพันธ์เพลงที่เรีกร้องถ้อยทำนองประสานคำร้องเป็นมนต์เพลงนุ่มลึกที่อัดแน่นไปด้วยความรู้สึก</p>

ผู้ผลิตรายการนำเสนอภาพของคุณสมภพ บุญฤทธิ์ ซึ่งเป็นผู้พิการทางสายตาและเป็นแขกรับเชิญในตอนนี้ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากรูปลักษณ์ภายนอกของคุณสมภพแล้วจะเห็นว่าคุณสมภพนั้นลักษณะคล้ายกับคนทั่วไปเป็นอย่างมาก และจากคำบรรยายที่ปรากฏแสดงให้เห็นว่าคุณสมภพเป็นผู้ที่ศักยภาพด้านการเรียนรู้ที่สามารถแต่งเพลงได้และเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการแต่งเพลง

ในการวิเคราะห์ตัวบทเกี่ยวกับกรอบประสบการณ์ของผู้พิการทางสายตาที่เป็นแขกรับเชิญและพิธีกรในตอน “บทเพลงทำนองแห่งชีวิต” ทั้ง 2 คนเป็นผู้ที่มีกรอบประสบการณ์ใกล้เคียงกันในเรื่องของการแต่งเพลง

บทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตา

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณเจี๊ยบ สวัสดีค่ะ ไข่มุกคุณอาสาสมัครเปล่านั้นคะ</p> <p>คุณสมภพ ไข่มุกครับ</p> <p>คุณเจี๊ยบ หนูเจี๊ยบนะคะที่คุณอานัดหนูมา ว่าแต่ทำไมคุณอานัดหนูที่นี้คะ</p> <p>คุณสมภพ อาอยากเปลี่ยนความรู้สึกของตัวเองบ้าง เพราะอาเขียนเพลงแต่ในห้องแคบๆ ในห้องสี่เหลี่ยม</p>

ภาพการทำความรู้จักกันของคุณเจี๊ยะและคุณสมภพเป็นภาพที่เกิดขึ้นภายในสวนสาธารณะที่ทั้ง 2 คนนัดพบกัน โดยเป็นภาพขนาดไกล (long shot) ที่นำเสนอให้เห็นการเดินชมสวนสาธารณะแห่งนี้ของทั้งคู่ ซึ่งในการเดินชมสวนสาธารณะในครั้งนี้คุณเจี๊ยะเป็นผู้ที่คอยแนะนำสถานที่และอธิบายสิ่งต่างๆ ที่อยู่ภายในสวนสาธารณะแห่งนี้ให้คุณสมภพได้ฟัง จากภาพที่ปรากฏแสดงให้เห็นถึงความเป็นกันเองของคนทั้งคู่ และจากบทสนทนาที่เกิดขึ้นของคุณสมภพที่กล่าวว่า “*อายยากเปลี่ยนความรู้สึกของตัวเองบ้าง เพราะอาเขียนเพลงแต่ในห้องแคบๆ ในห้องสี่เหลี่ยม*” สะท้อนให้เห็นว่าคุณสมภพมีความสามารถในการรับรู้ที่สามารถแต่งเพลงจากการรับรู้ได้

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณเจี๊ยะ คุณอาแต่งเพลงโดยใช้จินตนาการหรือคะ</p> <p>คุณสมภพ จินตนาการจากวัตถุดิบที่เป็นความทุกข์ ความโศก ความเศร้า ความหมดหวัง ผิดหวังอะไรต่างๆ</p> <p>คุณเจี๊ยะ เพราะฉะนั้นเนื้อเพลงของคุณอาจะถนัดบรรยายความรู้สึกมากกว่าถูกไหมคะ</p>
	<p>คุณสมภพ ครับ ถือเป็นจินตนาการจากสำนึกจิต อาเคยทำเพลงหัวอกเมียน้อยให้คุณมองศรี วรรณุช ขับร้องแล้วอา ก็ไปแบบขายเองเลย แล้วหนูเจี๊ยะเขียนเพลงยังไง</p> <p>คุณเจี๊ยะ ของหนูน่าจะง่ายกว่าค่ะ เพราะว่าหนูมองเห็น หนูเห็นอะไรหนูก็เขียนบรรยายเลยค่ะ</p>

ภาพที่ปรากฏข้างต้นนี้เป็นภาพของคุณเจี๊ยะและคุณสมภพที่นั่งสนทนากันในสวนสาธารณะแห่งนั้น โดยภาพที่ปรากฏเป็นภาพขนาดปานกลาง (medium shot) และภาพขนาดใกล้ (close up) ซึ่งแสดงให้เห็นอริยาบทต่างๆ ของทั้งคู่ที่เกิดขึ้น รวมถึงแสดงให้เห็นถึงใบหน้าที่ยิ้มแย้มแสดงความสุขและความสนุกสนานของทั้งคู่ที่ได้มาพบกันในครั้งนี้สังเกตได้จากรอยยิ้มของคุณสมภพและคุณเจี๊ยะที่เกิดขึ้นในขณะที่สนทนากัน และเมื่อพิจารณาจากบทสนทนาของคุณสมภพที่กล่าวว่า “*จินตนาการจากวัตถุดิบที่เป็นความทุกข์ความโศก ความเศร้า ความหมดหวัง ผิดหวังอะไรต่างๆ ถือเป็นจินตนาการจากสำนึกจิต*” สะท้อนให้เห็นว่าแม้ว่าคุณสมภพจะเป็นผู้พิการทางสายตาแต่คุณสมภพก็

ใช้จินตนาการและความรู้สึกต่างๆ เป็นวัตถุดิบที่ใช้ในการแต่งเพลง แสดงให้เห็นว่าคุณสมภพใช้ประสาทสัมผัสอื่นๆ ในการรับรู้สิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบกายและจินตนาการสิ่งเหล่านั้นออกมาเป็นบทเพลง

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณเจี๊ยบ (ความรู้สึก) การแต่งเพลงของพี่เน้นเรื่องการมองเห็นธรรมชาติเพราะพี่แต่งเรื่องจากภายนอกไม่ใช่ภายในสักเท่าไร เราใช้การมอง บรรยาย พรรณนาถึงสิ่งที่เรามองเห็น คือเราใช้ตาในการเขียนเพลง</p>

ผู้ผลิตรายการนำเสนอภาพขนาดปานกลาง (medium shot) ในการนำเสนอให้เห็นถึงสีหน้าและอารมณ์ของคุณเจี๊ยบเมื่อมีการสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณเจี๊ยบที่ได้ฟังเรื่องราวของคุณสมภพไประยะหนึ่ง และจากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณเจี๊ยบที่ว่า “การแต่งเพลงของพี่เน้นเรื่องการมองเห็นธรรมชาติเพราะพี่แต่งเรื่องจากภายนอกไม่ใช่ภายในสักเท่าไร เราใช้การมอง บรรยาย พรรณนาถึงสิ่งที่เรามองเห็น คือเราใช้ตาในการเขียนเพลง” แสดงให้เห็นว่าคุณเจี๊ยบและคุณสมภพมีวิธีการแต่งเพลงที่แตกต่างกันคือคุณเจี๊ยบใช้สายตาที่มองเห็นในการแต่งเพลงส่วนคุณสมภพใช้ความรู้สึกในการแต่งเพลง ซึ่งความแตกต่างของวิธีการแต่งเพลงที่เกิดขึ้นนี้แสดงให้เห็นว่าแม้ว่าทั้งคู่จะมีวิธีการรับรู้ทางประสาทสัมผัสที่แตกต่างกันแต่ทั้ง 2 คนก็สามารถแต่งเพลงได้เหมือนกัน

ภาพ	เสียง
 	<p>คุณเจี๊ยบ วันนี้เราพาคุณอาออกมาข้างนอกเพื่อที่จะได้ให้คุณอาลองแต่งเพลงอีกแบบหนึ่งดู</p> <p>คุณสมภพ ได้ๆ เดี่ยวอาจะลองเขียนเพลงเกี่ยวกับนกร้อง เพราะว่าอาไม่เห็นความสวยงามของมันแต่อาจะอาศัยเสียงของนกมาเป็นจินตนาการประกอบ</p> <p>คุณเจี๊ยบ งั้นเดี๋ยวเราไปหาที่นั่งลองแต่งเพลงกันไหม</p> <p>คุณสมภพ เอาๆ ไปสิ</p>

ในการพบกันครั้งนี้ผู้ผลิตรายการได้นำเสนอภาพของคุณสมภพและคุณเจี๊ยบในการเดินชมนกชมไม้ในสวนสาธารณะ ซึ่งคุณเจี๊ยบได้พาคุณสมภพไปสัมผัสกับต้นไม้ ดอกไม้และสิ่งต่างๆ โดยเป็นภาพขนาดไกล (long shot) ซึ่งจากภาพที่ปรากฏนี้จะเห็นถึงใบหน้าที่ยิ้มแย้มและมีความสุขของคุณสมภพและคุณเจี๊ยบ แสดงให้เห็นว่าทั้งคู่ต่างมีความสุขที่ได้พบกันในครั้งนี้ โดยเฉพาะคุณสมภพแสดงให้ เห็นว่ามีความสุขมากๆ เนื่องจากการได้ทดลองแต่งเพลงจากการรับรู้ทางประสาทสัมผัสอื่นๆ บ้างที่นอกเหนือจากการใช้ความรู้สึกของตนเอง ซึ่งจากบทสนทนาของคุณสมภพที่กล่าวว่า “ได้ๆ เดี่ยวอาจจะลองเขียนเพลงเกี่ยวกับนกร้องเพราะว่าไม่เห็นความสวยงามของมันแต่อาจจะอาศัยเสียงของนกมาเป็นจินตนาการประกอบ” สะท้อนให้เห็นว่าคุณสมภพใช้การรับรู้และความรู้สึกของตนเองในการแต่งเพลง

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
 	<p>คุณเจี๊ยบ คุณอาเริ่มต้นการแต่งเพลงยังไงคะ แล้วช่วยเล่าถึงการแต่งเพลงในสมัยนั้นให้ฟังหน่อยได้ไหม</p> <p>คุณสมภพ อาเริ่มจากการเขียนกลอนแปดส่งเข้าไปอ่านออกอากาศในวิทยุเมื่อประมาณ 30-40 ปีก่อน แล้วจึงพัฒนามาเป็นการเขียนเพลง ซึ่งต้องเขียนเป็นอักษรเบรลล์ก่อนแล้วจึงไปแปลเป็นอักษรปกติ</p> <p>คุณเจี๊ยบ การเขียนกลอนกับการเขียนเพลงในความรู้สึกของคุณอาอันไหนยากกว่ากัน</p> <p>คุณสมภพ เขียนกลอนง่ายเพราะมันไม่มีเมโลดี้เหมือนเพลง การเขียนเพลงเราต้องลงโน้ตให้ผู้เรียบเรียงเสียงประสานเขารู้ว่าเราไม่ได้เป็น เขย</p>

คุณเจี๊ยบได้สอบถามคุณสมภพถึงที่มาของการเป็นนักแต่งเพลง ซึ่งผู้ผลิตรายการได้นำเสนอภาพของคุณสมภพและคุณเจี๊ยบที่นั่งสนทนากันในสวนสาธารณะ ภาพที่ปรากฏแสดงให้เห็นถึงความสุขที่เกิดจากการได้แบ่งปันประสบการณ์ร่วมกัน และจากบทสนทนาของคุณสมภพที่กล่าวว่า “เขียนกลอนง่ายเพราะมันไม่มีเมโลดี้เหมือนเพลง การเขียนเพลงเราต้องลงโน้ตให้ผู้เรียบเรียงเสียง

ประสานเขารู้ว่าเราไม่ได้เป็น เซย” สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการเรียนรู้และรับรู้ของคุณ สมภพที่สามารถเรียนรู้วิธีการเขียนกลอนและพัฒนาไปสู่การเขียนเพลงได้ในที่สุด

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณเจี๊ยะบ จันเดียววันนี้หนูจะบรรยายบรรยายภาคให้คุณอาฟัง แล้วคุณอาสอนหนูเขียนกลอนหน่อยก็ได้เราจะได้ทำเป็นเพลงกันเนอะคุณอาเนอะ</p>
	<p>คุณสมภพ ดิๆ</p> <p>คุณเจี๊ยะบ มีคนเดินออกกำลังกายคะอา มีคนปั่นจักรยาน ส่วนใหญ่คนที่มาที่นี่จะมีหลายวัย หลายอายุคะ</p>
	<p>คุณเจี๊ยะบ คุณอามีหลักในการเขียนเพลงยังไงคะ?</p>
	<p>คุณสมภพ การเขียนเพลงมีข้อสำคัญอยู่ 5 คือ บอกกล่าว เล่าเรื่อง สืบเนื่อง อุปมา และสรุปความ เพลงที่ดีต้องจบให้เจ็บ คนรุ่นเก่าเขาจะหาคำที่เจ็บคือเจ็บปวดคือปวด ไม่ต้องกลัว นี่คือลักษณะของเพลงที่เขียน เช่น เพลงที่อาเขียนให้คุณผ่องศรีร้องเนี่ยนะ ท่อนสุดท้ายจะร้องว่า “คุณขาคุณการุณและเห็นใจด้วย ฉันทสูญเสียความสาวความสวย โปรดด้วยโปรดช่วยสงสารอย่าหลบอย่าลี้คุณอย่าหนีหน้าไปนาน ฉันที้รอคุณที่บ้าน รอคุณให้ทานอารมณ์”</p>
	<p>คุณเจี๊ยะบ แล้วคุณอาแต่งเพลงมาก็เพลงแล้วคะ เคยได้รับรางวัลอะไรมาบ้าง</p> <p>คุณสมภพ แต่งมามากกว่า 100 เพลงนะ เคยได้รับรางวัลพระราชทานปี 2526 และรางวัลอื่นๆ ซึ่งเป็นเวทีของคนตาดีทั้งนั้นเลย</p>

นอกจากการสนทนาถึงที่มาในการแต่งเพลงของคุณสมภพแล้ว คุณสมภพยังเล่าให้คุณเจี๊ยบ ฟังเกี่ยวกับหลักการแต่งเพลงของนักแต่งเพลงในอดีตด้วย ผู้ผลิตรายการจึงได้นำเสนอภาพของคุณสมภพและคุณเจี๊ยบที่สนทนากันในสวนสาธารณะและมีการนำเสนอภาพรางวัลที่คุณสมภพได้รับการแต่งเพลงด้วย ซึ่งจากภาพที่ปรากฏสะท้อนให้เห็นว่าคุณสมภพเป็นผู้ที่มีความสามารถอย่างมากในเรื่องของการแต่งเพลงซึ่งเป็นผลมาจากศักยภาพด้านการเรียนรู้ของคุณสมภพนั่นเอง นอกจากนี้บทสนทนาของคุณสมภพที่กล่าวว่า “แต่งมามากกว่า 100 เพลงนะ เคยได้รับรางวัลพระราชทานปี 2526 และรางวัลอื่นๆ ซึ่งเป็นเวทีของคนตาดีทั้งนั้นเลย” ยิ่งเป็นการการันตีความสามารถของคุณสมภพอีกทางหนึ่งที่แสดงให้เห็นว่าคุณสมภพมีความสามารถทางด้านการเรียนรู้และรับรู้อย่างแท้จริง

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณสมภพ อาได้ยินเสียงธรรมชาตินะ มันมีเสียงอยู่ 2 อย่างคือนกกาเหว่าและนกกา คนโบราณเขาจะหยิบเอาสิ่งเหล่านี้มาเขียน</p> <p>บรรยาย ในที่สุดคุณสมภพก็จับเอาเรื่องราวสิ่งที่ได้ยินในธรรมชาติอย่างเสียงนกกาและนกกาเหว่ามาทำเป็นเรื่องราว</p>
	<p>คุณเจี๊ยบ อาคะ หนูลองไปใส่เมโลดี้มาประมาณหนึ่งคร่ำๆ นะคะอา โดยหนูใช้วิธีการเอาตัววรรณยุกต์ของภาษาเป็นหลักก่อนนะคะ หนูลองร้องก่อนเดี๋ยวเราค่อยปรับกันอีกทีนะคะ</p>
	<p>คุณสมภพ ได้ๆ</p> <p>คุณเจี๊ยบ โบราณนั้นเล่าสืบทอดกันมา ว่าแม่นกกาเลี้ยงลูกกาเหว่า แต่เจ้านกเอ๊ยจะรู้ไหมเล่า ว่าเจ้านั้นไซ้ไรไซ้ลูกกาไหมเอ๊ย แต่กาก็รักดูแลประคบประหงม ไม่เคยให้ตามให้ตรอมหัวใจ จะรักถนอมคุ้มครองเรื่อยไป</p>
	<p>คุณสมภพ สุดยอดเลยหนู</p> <p>คุณเจี๊ยบ ขอบคุณมากค่ะอา</p>

ในการนัดพบกันครั้งนี้คุณสมภพและคุณเจี๊ยบได้ร่วมกันแต่งเพลงที่เกิดขึ้นจากการใช้ประสาทสัมผัสทางด้านการได้ยินและประสาทสัมผัสทางด้านอื่นๆ ผู้ผลิตรายการนำเสนอภาพของคุณเจี๊ยบที่คอยอธิบายสิ่งต่างๆ ที่อยู่ภายในสวนสาธารณะให้คุณสมภพได้ฟัง ภาพที่ปรากฏจึงสะท้อนให้เห็นถึงความสวยงามของธรรมชาติที่เกิดขึ้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่คุณสมภพไม่สามารถมองเห็นได้แต่คุณสมภพก็รับรู้ได้ด้วยการใช้ประสาทสัมผัสอื่นๆ นอกจากนี้บทสนทนาของคุณสมภพที่กล่าวว่า “*อาได้ยินเสียงธรรมชาตินะ มันมีเสียงอยู่ 2 อย่างคือนกกาเหว่าและนกกา คนโบราณเขาจะหยิบเอาสิ่งเหล่านี้มาเขียน*” เป็นการสะท้อนให้เห็นว่าคุณสมภพใช้ประสาทสัมผัสทางด้านการได้ยินเสียงมาเป็นเครื่องมือที่ใช้เพื่อการแต่งเพลงในครั้งนี้

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณเจี๊ยบ (ความรู้สึก) ถามอ่าว่าไปทำงานยังไง อ่าบอกนั่งรถเมล์ไป กระเป๋าบางคันดูแลดี บางคันดูแลไม่ดี อ่าก็คิดว่าไม่เป็นไรเพราะเขาอาจจะเจออะไรมา คนเยอะ คนเต็มรถอะไรแบบนี้ อ่าใจกว้างมาก ล้วงตอนที่พูดถึงเรื่องการเขียนกลอนในสมัยนั้น อ่าเขาต้องเขียนเป็นอักษรเบรลล์ก่อน แล้วไปอ่านให้คนตาดีฟังเขียนเป็นภาษาไทยออกมาถึงจะส่งไปที่สถานีได้ รู้สึกว่าการเขียนกลอนหรือเพลงมันเป็นเรื่องง่ายๆ ในชีวิตเราซึ่งเราทำได้เนี่ย บางทีเราก็มายตายกับเรื่องแยๆ เช่น ชี้เกียด ขาดแรงบันดาลใจ ไม่กล้าบ้าง กลัวบ้าง สิ่งที่คุณอ่าบอกเนี่ยมันมีประโยชน์กับคนรอบข้างในแง่ของความกล้าที่จะลุกขึ้นมาทำในสิ่งที่อีกนิดเดียวมันจะเรียกว่าเป็นไปได้แล้ว</p>

ในช่วงท้ายของรายการ ผู้ผลิตรายการได้มีการสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณเจี๊ยบกับการที่ได้มาออกเดทกับคุณสมภพในครั้งนี้ ภาพที่ปรากฏนำเสนอให้เห็นใบหน้าและท่าทางของคุณเจี๊ยบที่แสดงให้เห็นถึงความสุขใจกับการที่ได้มาพบกับคุณสมภพในครั้งนี้ และจากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณเจี๊ยบที่เกิดขึ้นสะท้อนให้เห็นว่าคุณเจี๊ยบมีความเข้าใจผู้พิการทางสายตามากขึ้นและรู้จักผู้พิการทางสายตามากขึ้นด้วยว่าพวกเขาสามารถเรียนรู้และรับรู้สิ่งต่างๆ ได้จากการใช้ประสาทสัมผัส

ที่เหลือซึ่งคุณสมภพสามารถนำการรับรู้เหล่านั้นมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์กับตัวของคุณสมภพได้เป็นอย่างดี

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>“จงกล้าลุกขึ้นมาทำ ในสิ่งที่อีกนิดเดียวจะเรียกว่า เป็นไปได้” (วรรณภา วีรยวรรณ)</p>

ในส่วนของการปิดรายการนั้นผู้ผลิตรายการนำเสนอภาพของคุณเจี๊ยบที่กำลังพาคุณสมภพเดินชมความงามและเรียนรู้ธรรมชาติในสวนสาธารณะแห่งนี้เป็นภาพพื้นหลัง ภาพที่ปรากฏนี้สะท้อนให้เห็นว่าคุณเจี๊ยบและคุณสมภพต่างมีความสุขที่ได้พบกันในครั้งนี้และจากข้อความที่เป็นบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณเจี๊ยบขึ้นประกอบทางด้านซ้ายที่กล่าวว่า “จงกล้าลุกขึ้นมาทำ ในสิ่งที่อีกนิดเดียวจะเรียกว่า เป็นไปได้” สะท้อนให้เห็นว่าคุณสมภพเป็นผู้พิการทางสายตาตัวอย่างที่สามารถทำสิ่งต่างให้เป็นจริงได้ ทั้งนี้ความสำเร็จที่เกิดขึ้นนั้นเกิดขึ้นจากความมุ่งมั่น ตั้งใจ และการเรียนรู้และรับรู้ของคุณสมภพที่ผ่านการสั่งสมมาเป็นเวลานานแสดงให้คุณสมภพเป็นผู้ที่มีศักยภาพด้านการเรียนรู้และรับรู้อย่างแท้จริง

สรุปการวิเคราะห์ตัวบทตอน “บทเพลงทำนองชีวิต”

จากตัวบทรายการและการวิเคราะห์ตัวบทตามที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าภาพที่ถูกนำเสนอส่วนใหญ่ในตอน “บทเพลงทำนองชีวิต” เป็นภาพการสนทนากันระหว่างคุณสมภพและคุณเจี๊ยบที่เกิดขึ้นที่สวนสาธารณะแห่งนี้ ภาพที่ปรากฏนำเสนอให้เห็นถึงการชมธรรมชาติต่างๆ ที่อยู่ภายในสวนแห่งนั้นและภาพการรับรู้ความสวยงามของธรรมชาติจากการใช้ประสาทสัมผัสต่างๆ ของคุณสมภพ โดยมีขนาดภาพที่แตกต่างกันออกไป เช่นภาพขนาดใหญ่ (close up) ภาพขนาดปานกลาง (medium shot) และภาพขนาดเล็ก (long shot) ภาพที่เกิดขึ้นเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพด้านรับรู้ของคุณสมภพที่สามารถรับรู้สิ่งต่างๆ ด้วยการใช้ประสาทสัมผัสอื่นๆ ที่นอกเหนือจากการมองเห็น ทั้งนี้จากบทสนทนาและบทสัมภาษณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้นยังสะท้อนให้เห็นได้อีกด้วยว่าคุณสมภพสามารถเรียนรู้และรับรู้สิ่งต่างๆ ได้เหมือนๆกับคนทั่วไป ดังจะเห็นได้จากบทสนทนาของคุณ

สมภพที่กล่าวว่า “จินตนาการจากวัตถุดิบที่เป็นความทุกข์ความโศก ความเศร้า ความหมดหวัง ผิดหวังอะไรต่างๆ” หรือ “อาได้ยินเสียงธรรมชาตินะ มันมีเสียงอยู่ 2 อย่างคือนกกาเหว่าและนกกาคนโบราณเขาจะหยิบเอาสิ่งเหล่านี้มาเขียน” สะท้อนให้เห็นว่าคุณสมภพสามารถรับรู้ได้ด้วยการใช้ประสาทสัมผัสอื่นๆ หรือจากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณเจี๊ยบที่กล่าวว่า “การแต่งเพลงของพี่เน้นเรื่องการมองเห็นธรรมชาติเพราะพี่แต่งเรื่องจากภายนอกไม่ใช่ภายในสักเท่าไร เราใช้การมองบรรยาย พรรณนาถึงสิ่งที่เรามองเห็น คือเราใช้ตาในการเขียนเพลง” สะท้อนให้เห็นว่าคุณสมภพและคุณเจี๊ยบใช้การรับรู้ที่แตกต่างกันในการแต่งเพลงแต่ทั้งคู่ก็สามารถแต่งเพลงได้เหมือนกัน นั่นแสดงให้เห็นว่าแม้จะมีความแตกต่างทางด้านร่างกายและมีการรับรู้ที่แตกต่างกัน แต่ถ้ามีความมุ่งมั่น ตั้งใจ และพยายามทำสิ่งต่างๆ ให้เต็มที่ก็จะสามารถทำสิ่งนั้นให้เป็นจริงได้ อย่างเช่นคุณสมภพที่สามารถแต่งเพลงมาแล้วกว่า 100 เพลงและยังเคยแต่งเพลงให้กับคุณผ่องศรี วรนุชได้ขับร้องด้วย

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ว่าตอน “บทเพลงทำนองชีวิต” สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของคุณสมภพ บุญฤทธิ์ในด้านารเรียนรู้และการรับรู้ชัดเจนที่สุด

11. ตอน “ทีมเตะโลกตะลึง” ออกอากาศเมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2555

พิธีกร คุณปิยะพงษ์ ผิวอ่อน (ตึก)

แขกรับเชิญ คุณประคอง บัวใหญ่ (คอง)

เนื้อหาโดยสรุป

คุณประคอง บัวใหญ่ ดาวเตะศูนย์หน้าทีมชาติไทยผู้พิการทางสายตาเริ่มเล่นฟุตบอลมาตั้งแต่เด็กๆ สมัย ป.3-ป.4 เพราะสายตาที่มองไม่เห็นทำให้คุณประคองต้องใช้ความพยายามมากกว่าคนอื่นในการเล่นฟุตบอล ด้วยความมุ่งมั่น ตั้งใจและการทุ่มเทร่างกายแรงใจฝึกซ้อมอย่างหนักทำให้คุณประคองได้เป็นดาวซัลโวในการแข่งขันการแข่งขันฟุตบอลคนตาบอดชิงแชมป์ประเทศไทยครั้งที่ 2 ด้วยผลงานการยิง 10 ประตู และทำให้ปัจจุบันคุณประคองได้เป็นนักฟุตบอลตาบอดทีมชาติไทย

ตัวบทรายการและการวิเคราะห์ตัวบท

กรอบประสบการณ์เรื่องกีฬาฟุตบอล

ตารางที่ 4.11 บทโทรทัศน์รายการ Blind Date ตอน “ทีมเตะโลกตะลึง”

ภาพ	เสียง
	<p>บรรยาย เตอะตึก ปิยะพงษ์ ผิวอ่อน อดีตนักฟุตบอลทีมชาติไทยที่ประสบความสำเร็จด้วยเกียรติประวัติอันสูงส่งกับเจ้าของสถิตินักฟุตบอลทีมชาติไทยที่ทำประตูสูงสุดในประวัติศาสตร์กับสถิติ 103 ประตู</p>

ภาพการแนะนำตัวของคุณตุ๊ก ปิยะพงศ์ ผิวอ่อน เป็นภาพของคุณตุ๊กที่ยืนถือลูกฟุตบอลและยืนอยู่ภายในสนามฟุตบอล จากภาพที่ปรากฏแสดงให้เห็นว่าคุณตุ๊กน่าจะเป็นผู้ที่มีความเกี่ยวข้องหรือมีความสนใจในกีฬาฟุตบอล และจากคำบรรยายของผู้ผลิตรายการที่กล่าวว่า “เดอะตุ๊ก ปิยะพงศ์ ผิวอ่อน อดีตนักฟุตบอลทีมชาติไทยที่ประสบความสำเร็จด้วยเกียรติประวัติอันสูงส่งกับเจ้าของสถิตินักฟุตบอลทีมชาติไทยที่ทำประตูสูงสุดในประวัติศาสตร์กับสถิติ 103 ประตู” แสดงให้เห็นว่าคุณตุ๊กเป็นผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับกีฬาฟุตบอลและมีความเชี่ยวชาญในกีฬาฟุตบอลอย่างมาก

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>บรรยาย น้องแม็กซ์ สุทธิพงศ์ น้อยพะเนา จอมหนีบ ตาบอดที่หาตัวจับยาก</p> <p>น้องกบ ธีรวัฒน์ เสนาอุตร ปราการหลังนักเตะที่หัวใจรักการเล่นฟุตบอลและ</p> <p>น้องคอง ประคอง บัวใหญ่ ดาวเตะตาบอดศูนย์หน้าทีมชาติไทยกับประสบการณ์และรางวัลดาวเตะยอดเยี่ยม การันตีจากผลงานดาวซัลโวสูงสุดประจำการแข่งขัน</p>

ในตอนทีมเตะโลกตะลึงนี้มีแขกรับเชิญซึ่งเป็นผู้พิการทางสายตาราว 3 ท่าน ซึ่งผู้ผลิตรายการนำเสนอภาพการแนะนำตัวของแขกรับเชิญในตอนนี้ได้แก่ คุณแม็กซ์ สุทธิพงศ์ น้อยพะเนา คุณกบ ธีรวัฒน์ เสนาอุตร และคุณคอง ประคอง บัวใหญ่ ซึ่งจากภาพที่ปรากฏนั้นจะเห็นว่าแขกรับเชิญทั้ง 3 คนสวมชุดกีฬาแสดงให้เห็นว่าพวกเขาทั้ง 3 คนนี้น่าจะมีความเกี่ยวข้องกับกีฬาประเภทใดประเภทหนึ่ง ซึ่งเมื่อพิจารณาจากคำบรรยายที่กล่าวว่า “น้องแม็กซ์ สุทธิพงศ์ น้อยพะเนา จอมหนีบ ตาบอดที่หาตัวจับยาก น้องกบ ธีรวัฒน์ เสนาอุตร ปราการหลังนักเตะที่หัวใจรักการเล่นฟุตบอลและ

น้องคอง ประคอง บัวใหญ่ ดาวเตะตาบอดศูนย์หน้าทีมชาติไทยกับประสบการณ์และรางวัลดาวเตะยอดเยี่ยม การันตีจากผลงานดาวซัลโวสูงสุดประจำการแข่งขัน” ทำให้ทราบว่าเขารับเชิญทั้ง 3 คนนี้เป็นนักกีฬาฟุตบอลซึ่งมีความสามารถในการเล่นฟุตบอลอย่างมาก

เมื่อวิเคราะห์หัวข้อเกี่ยวกับกรอบประสบการณ์เรื่องกีฬาฟุตบอลของผู้พิการทางสายตาที่เป็นเขารับเชิญและพิธีกรรายการในตอน “ทีมเตะ โลกตะลึง” ผ่านภาพและเสียงที่ปรากฏในรายการ ผู้วิจัยพบว่าคุณแม็กซ์ สุทธิพงษ์ น้อยพะเนา คุณกบ ธีรวัฒน์ เสนาอุดร และคุณคอง ประคอง บัวใหญ่ (พิธีกร) และคุณตุ๊ก ปิยะพงศ์ ผิวอ่อน (เขารับเชิญ) ต่างเป็นผู้ที่มีกรอบประสบการณ์ใกล้เคียงกันในเรื่องของกีฬาฟุตบอล เพราะพวกเขาต่างเป็นนักกีฬาฟุตบอลด้วยกันทุกคนงาน

บทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตา

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
 <p>เพราะทีมกีฬาอะนะที่เราเลือกเล่น</p>	<p>คุณตุ๊ก มาพอดีเลยนะครับคนที่นัดไว้ สวัสดีครับน้องๆ มาจากไหนกันครับ</p> <p>คุณคอง มาจากราษฎร์โคราชครับ</p> <p>คุณตุ๊ก ทำไมน้องๆ ถึงมาเล่นกีฬาฟุตบอล เพราะว่ามันมีกีฬาเยอะแยะที่เราเลือกเล่นได้</p>
 <p>ลุงก็ได้มาในกีฬาฟุตบอลเล่น เค้าได้แชมป์ เบบเป็นดาวซัลโวครั้งแรก</p>	<p>คุณประคอง เห็นคนอื่นๆ เขาเล่นกัน เห็นว่ามันสนุก เริ่มชอบและสนใจเลยอยากเล่นบ้าง จึงลองเล่นกับเพื่อนๆ แต่ว่าบอลมันไม่มีเสียงเลยทำได้แค่วิ่งไล่เฉยๆ ตอนหลังเลยลองเอาถุงพลาสติกมาใส่ลูกฟุตบอลไว้เพื่อทำให้เกิดเสียงก็เลยเล่นได้ครับทีนี้</p>
 <p>ส่วนคองนี่เขา น้องๆ เป็นโค้ชกันด้วยดีกว่าครับ</p>	<p>คุณตุ๊ก ช่วยเล่าให้ฟังหน่อยครับว่าทำยังไงถึงได้เป็นดาวซัลโว</p> <p>คุณประคอง เมื่อปีที่แล้วมีการแข่งขันฟุตบอลคนตาบอดชิงแชมป์ประเทศไทยครั้งที่ 2 ได้นักเตะยอดเยี่ยมคือยิงไป 10 ประตู</p> <p>คุณตุ๊ก แล้วติดทีมชาติมาก็ปีแล้วตอนนี้</p> <p>คุณคอง 3 ปีแล้วครับ</p>

ภาพที่ปรากฏข้างต้นนี้เป็นภาพของคุณตุ๊กและคุณคองและเพื่อนๆ โดยเป็นภาพการนั่งสนทนากันของพวกเขาจากภาพที่ปรากฏคือลักษณะการนั่งที่พื้นสนามแสดงให้เห็นถึงความเป็นกันเองของคุณตุ๊ก คุณคองและเพื่อนๆ นำมาซึ่งความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ไม่แตกแยกหรือมีการแบ่งชนชั้น ทั้งนี้ยังมีการนำเสนอภาพใบหน้าของคุณคองในการเล่าถึงที่มาของการเป็นนักกีฬาฟุตบอลซึ่งจากใบหน้าที่ยิ้มแย้มตลอดเวลาที่เล่าถึงประวัติความเป็นมาของตนแสดงให้เห็นว่าคุณคองมีความสุขที่ได้เป็นนักกีฬาฟุตบอลทีมชาติ มีความสุขที่ได้เล่นกีฬาฟุตบอล นอกจากนี้จากการพิจารณาบทสนทนาตอนหนึ่งของคุณคองที่กล่าวว่า “เห็นคนอื่น ๆ เขาเล่นกัน เห็นว่ามันสนุก เริ่มชอบและสนใจเลยอยากเล่นบ้าง จึงลองเล่นกับเพื่อนๆ แต่ว่าบอลมันไม่มีเสียงเลยทำได้แค่วิ่งไล่เฉยๆ ตอนหลังเลยลองเอาถุงพลาสติกมาใส่ลูกฟุตบอลไว้เพื่อทำให้เกิดเสียงก็เลยเล่นได้ครับนี่” สะท้อนให้เห็นว่าคุณคองมีความตั้งใจจริงที่จะเล่นกีฬาฟุตบอล เขาพยายามหาหนทางที่จะสามารถทำให้เขาเล่นฟุตบอลได้เหมือนกับคนอื่นๆ แสดงให้เห็นว่าคุณคองเห็นคุณค่าในตนเองว่าสิ่งที่คนอื่นทำได้สิ่งนั้นคุณคองก็ต้องทำได้เช่นเดียวกัน แม้ว่าเขาจะเป็นผู้พิการทางสายตาแต่การที่เขา มองไม่เห็นก็ไม่อาจขวางกั้นโอกาสในการเล่นฟุตบอลของเขาได้ เพราะเขาสามารถประยุกต์ให้ลูกฟุตบอลมีเสียงได้เพื่อที่เขาและเพื่อนๆ จะสามารถเล่นฟุตบอลได้เหมือนคนอื่นๆ

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
 <p>แล้วมารดาแข่งมัน แน่นอนเรื่องของการลงมันต้องมีผิดพลาด</p>	<p>คุณตุ๊ก แล้วการเล่นฟุตบอลของคนตาบอดเล่นกันยังไงครับ แน่แน่นอนเรื่องของการส่งมันต้องมีผิดพลาด ทำอย่างไรถึงจะส่งให้มันตรง</p>
 <p>ประคองๆ เอียงมา</p>	<p>คุณประคอง คนตาบอดต้องให้มีการส่งเสียง คนที่ไม่ได้บอลต้องส่งเสียง voice voice สมมุติว่าแม้ค์ได้บอล ผมจะเข้าไปแย่งบอลกับแม้ค์ ผมต้อง voice voice แล้วแม้ค์เขาจะเลี้ยงหนีเอง บางครั้งในการแข่งขันต้องมีโค้ชลับพิเศษป้องกันผู้ต่อสู้จับเสียงเราได้ คุณตุ๊ก แล้วเวลายิงประตูล่ะ?</p>
 <p>เอียงมา</p>	<p>คุณประคอง จะมีโค้ชหนึ่งคนอยู่ตรงกลางเขาจะมีเส้นแบ่งเป็นแนวบอกว่าโค้ชตรงกลางบอกได้ถึงตรงนั้นนะ โค้ชจะคอยบอกให้ พอถึงเวลาจะยิงประตูจะมีโค้ชอีกคนหนึ่งอยู่หลังประตูคอยเป็นโค้ชชี้เป้าจะคอยสั่งให้มาๆ คือเลี้ยงได้ไปเรื่อยๆ ยิงๆ คือเราต้องหาจังหวะยิง</p>

จากจุดเริ่มต้นที่ทำให้คุณคอนหันมาเล่นฟุตบอลยังคงสร้างความสงสัยให้กับคุณตุ๊กว่าผู้พิการทางสายตาสามารถเล่นฟุตบอลได้อย่างไร โดยภาพที่ผู้ผลิตรายการนำเสนอเป็นภาพขนาดไกล (สเน่ห์) ที่แสดงให้เห็นการสนทนากันของพวกเขาเพื่อสอบถามถึงประเด็นดังกล่าว ทั้งนี้ยังมีการนำเสนอภาพการเล่นฟุตบอลของผู้พิการทางสายตาขึ้นประกอบคำอธิบายของคุณคอนด้วย จากภาพที่ปรากฏทำให้เราเห็นว่าการเล่นฟุตบอลของผู้พิการทางสายตานั้นค่อนข้างมีความลำบากมากกว่าการเล่นของคนทั่วไป แต่สิ่งหนึ่งที่น่าสนใจนั้นคือเรื่องการใช้ประสาทสัมผัสทางการได้ยินของผู้พิการทางสายตาเนื่องจากในลูกฟุตบอลไว้ด้วยเพื่อทำให้เกิดเสียง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาเป็นผู้ที่มีสมรรถภาพในการฟังเป็นอย่างมาก เพราะสิ่งเดียวที่จะทำให้เขาเตะลูกฟุตบอลได้ถูกต้องและแม่นยำมีเพียงเสียงกระดิ่งที่บรรจุอยู่ภายในลูกฟุตบอลเท่านั้น และจากบทสนทนาของคุณคอนที่กล่าวว่า “คนตาบอดต้องให้มีการส่งเสียง คนที่ไม่ได้บอลต้องส่งเสียง voice voice สมมุติว่าแม่ได้บอล ผมจะเข้าไปแย่งบอลกับแม่ก็ ผมต้อง voice voice แล้วแม่ก็เขาจะเสียงหนึ่งเอง บางครั้งในการแข่งขันต้องมีโค้ชลับพิเศษป้องกันผู้ต่อสู้จับเสียงเราได้” เป็นสิ่งที่ช่วยยืนยันให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาเป็นผู้ต้องใช้ประสาทสัมผัสทางการได้ยินเป็นประสาทสัมผัสหลักเพื่อให้พวกเขาสามารถรับรู้ถึงสิ่งต่างๆ ได้

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณตุ๊ก (ความรู้สึก) กีฬาฟุตบอลของคนที่มีปัญหาทางด้านสายตาต้องบอกเลยว่ามันเป็นกีฬาที่ค่อนข้างยากพอสมควร แต่ความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น ชื่นชมน้องๆ ในเรื่องของการเล่นกีฬาฟุตบอล</p>

หลังจากที่ คุณตุ๊ก ได้สนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับคุณคอนและเพื่อนๆ ไประยะหนึ่ง ผู้ผลิตรายการได้สัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณตุ๊กต่อการเล่นกีฬาฟุตบอลของผู้พิการทางสายตา ซึ่งจากภาพที่ปรากฏเป็นภาพคุณตุ๊กยืนอยู่บริเวณประตูสำหรับใช้ยิงประตูในกีฬาฟุตบอล สีหน้าและท่าทางที่ปรากฏของคุณตุ๊กแสดงให้เห็นว่าคุณตุ๊กประหลาดที่ผู้พิการทางสายตาสามารถเล่นกีฬาฟุตบอลได้ และจากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณตุ๊กพบว่า คุณตุ๊กรู้สึกชื่นชมในความสามารถของคุณคอนและเพื่อนๆ ทั้งยังเข้าใจว่าปัญหาเรื่องการมองไม่เห็นอาจจะส่งผลต่อการเล่นฟุตบอลของผู้พิการทางสายตาอยู่บ้างแต่ถ้ามีความตั้งใจและพยายามทำให้ดีที่สุดก็จะสามารถประสบความสำเร็จได้

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณตุ๊ก ที่พี่ตุ๊กได้สัมผัสสมาชิกที่เคยดูกิจกรรมของผู้พิการทางสายตาเล่นฟุตบอล ระดับโลกก็เคยเห็นมาแล้ว จะมีปัญหาเรื่องของการฝึกซ้อมเพราะมันต้องซ้อมหนักกว่าคนอื่น วิธีการซ้อมเป็นอย่างไรมันแตกต่างจากคนตาดีอย่างไร</p> <p>คุณประคอง แตกต่างคือฝึกให้คนตาบอดคลุกคลีกับบอลให้มากที่สุด เลี้ยงบอลอย่างไรก็ได้ให้ติดเท้า</p> <p>คุณตุ๊ก แล้วต้องมีโค้ชมาสอนไหม?</p> <p>คุณประคอง มีโค้ชมาสอนปกติ บางที่เราต้องไปจับเท้าว่าเขาเล่นอย่างไร เลี้ยงอย่างไร เราต้องพยายามถามการเลี้ยงหลบเป็นอย่างไร ลูกไขว้ ลูกหลอก ลูกคลึงบอล หนี พลิกหลบทำอย่างไร เราจะได้เร็วได้คล่อง</p> <p>คุณตุ๊ก นี่มันต้องใช้ความพยายามอย่างมากในการศึกษาเกี่ยวกับลูกบอลใช่ไหม</p> <p>คุณคอง ใช่ครับ</p>

ผู้ผลิตรายการนำเสนอภาพขนาดใหญ่ (long shot) เพื่อให้เห็นการเล่นฟุตบอลของคุณคองและเพื่อนๆ ที่เล่นฟุตบอลร่วมกับคุณตุ๊ก ทั้งยังนำเสนอภาพการฝึกซ้อมของคุณคองขึ้นประกอบคำอธิบายของคุณคองด้วยว่าผู้พิการทางสายตามีการฝึกซ้อมกีฬาฟุตบอลอย่างไร ซึ่งจากภาพที่ปรากฏนั้นแสดงให้เห็นว่าการเล่นฟุตบอลของผู้พิการทางสายตาและคนปกติไม่ได้แตกต่างกันเท่าไรนักหากแต่ต้องมีความพยายามมากกว่าคนปกติ ทั้งนี้ยังสะท้อนให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตามีศักยภาพในด้านการเรียนรู้และฝึกฝนกีฬาฟุตบอลได้เหมือนคนทั่วไป และจากบทสนทนาของคุณคองที่กล่าวว่า “บางที่เราต้องไปจับเท้าว่าเขาเล่นอย่างไร เลี้ยงอย่างไร เราต้องพยายามถามการเลี้ยงหลบเป็นอย่างไร ลูกไขว้ ลูกหลอก ลูกคลึงบอล หนี พลิกหลบทำอย่างไร เราจะได้เร็วได้คล่อง” แสดงให้เห็นว่าการฝึกฝนฟุตบอลสำหรับผู้พิการทางสายตานั้นค่อนข้างมีความลำบากและต้องใช้ความพยายามมากกว่าคนทั่วไป แต่ก็สามารถเรียนรู้และฝึกฝนให้เกิดความชำนาญในกีฬาฟุตบอลได้เช่นกัน

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณตุ๊ก (ความรู้สึก) ตอนที่นั่งคุยกับน้องๆ นะครับ ได้ถามน้องๆ ว่าวิธีการเล่นฟุตบอลสำหรับคนที่มีปัญหาทางสายตานั้นเป็นอย่างไร พอน้องๆ ตอบมาผมถึงกับอึ้งเลยนะครับ น้องๆ เขาบอกว่าเขาต้องฝึกซ้อมหนักมากๆ มากกว่าคนตาดีหลายเท่า แต่ก็ยังต้องทำความคุ้นเคยกับบอลให้มากโดยเฉพาะทักษะการเลี้ยง การครองบอล เขาถึงขนาดต้องไปซ้อมด้วยตนเอง การสปีด การชิ่ง คือความพยายามมันทำให้น้องพัฒนาได้ถึงทุกวันนี้ รู้สึกประทับใจในคำตอบที่เขาบอก และจากที่สังเกตคือลูกฟุตบอลที่เขาเลี้ยงมาก่อนข้างหนักกว่าฟุตบอลปกติ เพราะเป็นลูกบอลพิเศษที่ทำเพื่อการแข่งขันฟุตบอลของคนตาบอดซึ่งจะมีกระดิ่งอยู่ข้างในเพื่อใช้ฟังเสียงบอกทิศทางของลูก ด้วยความที่บอลหนักทำให้ในการยิงประตูต้องยิงหนักกว่าคนปกติ 2 เท่า</p>

นอกจากนี้คุณตุ๊กยังได้กล่าวถึงความรู้สึกหลังจากที่ทราบว่าผู้พิการทางสายตาต้องฝึกฝนอย่างไรบ้าง ซึ่งผู้ผลิตรายการนำเสนอภาพของคุณตุ๊กเพื่อให้เห็นท่าทางต่างๆ ของคุณตุ๊กเมื่อกล่าวถึงคุณคอง และนำเสนอภาพการเล่นฟุตบอลร่วมกันของคุณตุ๊ก คุณคองและเพื่อนๆ ภาพที่ปรากฏสะท้อนให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตามีศักยภาพที่สามารถเล่นฟุตบอลได้เหมือนคนปกติ และจากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณตุ๊กที่กล่าวว่า “ตอนที่นั่งคุยกับน้องๆ นะครับได้ถามน้องๆ ว่าวิธีการเล่นฟุตบอลสำหรับคนที่มีปัญหาทางสายตานั้นเป็นอย่างไร พอน้องๆ ตอบมาผมถึงกับอึ้งเลยนะครับ” แสดงให้เห็นว่าคุณคองและเพื่อนๆ เป็นผู้ที่มีความสามารถในกีฬาฟุตบอลอย่างมาก เพราะการที่พวกเขาตาบอดทำให้พวกเขาต้องใช้ความพยายามและทุ่มเทมากกว่าคนทั่วไป การที่พวกเขาสามารถก้าวมาถึงความสำเร็จถึงทุกวันนี้ได้เพราะพวกเขามีความตั้งใจและความพยายามที่จะเอาชนะความพิการทางร่างกายของตนเองให้ได้นั่นเอง

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณตุ๊ก พอเล่นมาระยะหนึ่งแล้วเห็นบอกว่ามีโอกาสเนี่ยมีธงไตรรงค์อยู่ซ้ายมือเป็นมาอย่างไรถึงมีธงชาติติดอยู่ที่เสื้อได้ครับ</p> <p>คุณประคอง ตอนนั้นไปแข่งกีฬาสาธิตแห่งชาติที่ จ. ตรังแล้วมีคนมาดูตัว โค้ชบอกว่าต้องติดทีมชาติได้ไปจีนแน่ๆ ก็ได้ไปจริงครับ เอเชีย่นพาราเกมส์</p>
	<p>คุณตุ๊ก แล้วว่าจะมาถึงวันนี้ได้ เจออะไรมาบ้างครับ?</p> <p>คุณประคอง ผมไปแข่งชิงแชมป์ประเทศไทย เป็นทีมเต็งแชมป์ แต่ได้ที่สุดท้ายครับ ผมยังไม่ได้สักประตู เป็นกองหน้าที่เป็นความหวังแต่ยิงไม่ได้ ครั้งนั้นเราแพ้เพราะว่ากองหน้ายิงไม่คม ผิดหวังในตัวเองเพราะเป็นความหวังของทีม เสียใจ ท้อครับ</p>
	<p>คุณตุ๊ก แล้วทำอะไรถึงได้มาเป็นดาวซัลโว</p> <p>คุณประคอง เริ่มพัฒนาตัวเอง ขยันฝึกซ้อมให้มาก ซ้อมคนเดียวก็ทำ เอาลูกบอลไปซ้อมอยู่คนเดียว จนมีการแข่งขันครั้งที่ 2 ครั้งนี้ไม่ได้คาดหวัง แต่ก็ประสบความสำเร็จได้เป็นดาวซัลโว ถือว่าการซ้อมครั้งนี้ประสบความสำเร็จอย่างที่ตั้งใจที่ซ้อมมาเป็นปีๆ</p>
	<p>คุณตุ๊ก (ความรู้สึก) เหนือสิ่งอื่นใดสังเกตุเลยนะครับว่าน้องๆ มีความมุ่งมั่นมีความตั้งใจในการเล่นฟุตบอลจริงๆ รู้สึกประทับใจจริงๆ ครับ</p>

อย่างไรก็ตามแม้ว่าคุณคองและเพื่อนๆ จะประสบความสำเร็จในการเล่นฟุตบอลอย่างทุกวันนี้แต่กว่าที่คุณคองจะมาถึงวันนี้ได้นั้นเขาต้องผ่านปัญหาและอุปสรรคต่างๆ มากมายพอสมควร ซึ่งในช่วงนี้ผู้ผลิตรายการนำเสนอภาพของคุณคองในการเล่นฟุตบอลครั้งที่ผ่านๆ มา แสดงให้เห็นว่าคุณคองต้องเผชิญกับปัญหา ความผิดหวังและอุปสรรคต่างๆ มากมายแต่การที่คุณคองสามารถ

ก้าวผ่านวันเวลาที่ต้องเจอกับปัญหามาได้แสดงว่าคุณคงต้องเป็นผู้ที่มีจิตใจที่เข้มแข็ง และเป็นผู้ที่ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคต่างๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิต และจากบทสนทนาของคุณคงที่กล่าวว่า “ผิดหวังในตัวเองเพราะเป็นความหวังของทีม เสียใจ ท้อครับ เริ่มพัฒนาตัวเอง ขยันฝึกซ้อมให้มาก ซ้อมคนเดียวก็ทำ” แสดงให้เห็นว่าคุณคงเป็นผู้ที่มองโลกในแง่ดีและเอาความผิดพลาดที่เกิดขึ้นมาเป็นแรงผลักดันให้ตนเองประสบความสำเร็จ นอกจากนี้จากบทสนทนาของคุณคงที่กล่าวว่า “ผมไปแข่งชิงแชมป์ประเทศไทย เป็นทีมเต็งแชมป์ แต่ได้ทีสุดท้ายครับ ผมยังไม่ได้สักประตู เป็นกองหน้าที่เป็นความหวังแต่ยิงไม่ได้ ครั้งนั้นเราแพ้เพราะว่ากองหน้ายังไม่คม ผิดหวังในตัวเองเพราะเป็นความหวังของทีม” ยังสะท้อนให้เห็นบทบาทของคุณคงในฐานะที่เป็นนักกีฬาฟุตบอลผู้พิการทางสายตาทีมชาติไทย ที่มีความคาดหวังของบุคคลอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นการแข่งขันในระดับใดๆ หรือแม้แต่ความคาดหวังของตนเอง ซึ่งความคาดหวังที่เกิดขึ้นนี้เกิดขึ้นจากบทบาทของคุณคงที่ได้รับนั่นเอง

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณตุ๊ก (ความรู้สึก) การที่ผมได้มีโอกาสสัมผัสกับน้องๆ ในครั้งนี้ะครับสิ่งที่ผมประทับใจคือ เรื่องของความมุ่งมั่นตั้งใจ รวมทั้งความไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคใดๆ ที่จะเกิดขึ้นต่อตัวเอง เขามีความพยายามที่จะข้ามพ้นอุปสรรคเหล่านั้นให้ได้ นั่นคือสิ่งสำคัญที่จะทำให้เขาประสบความสำเร็จ การที่เขาเป็นนักบอลลอยดเยี่ยมถือเป็นการสร้างผลงานให้กับตัวเขาเอง ตระกูลของเขา รู้สึกดีใจกับเขาด้วย</p>

ในช่วงท้ายของรายการ ผู้ผลิตรายการได้มีการสัมภาษณ์คุณตุ๊กอีกครั้งหนึ่งถึงความรู้สึกที่ได้มาออกเดทกับคุณคงและเพื่อนๆ ซึ่งเป็นนักกีฬาฟุตบอลผู้พิการทางสายตาทีมชาติไทย ซึ่งภาพที่ปรากฏในช่วงนี้เป็นเป็นภาพขนาดใหญ่ (close-up) ที่เป็นการนำเสนอภาพใบหน้าของคุณตุ๊กในระหว่างการเล่าถึงความรู้สึกต่างๆ โดยที่ท่าทางและสีหน้าของคุณตุ๊กที่ปรากฏในช่วงนี้สะท้อนให้เห็นว่าคุณตุ๊กมีความรู้สึกดีใจ อิ่มเอมใจ และมีความสุขที่ได้มาออกเดทในครั้งนี้ซึ่งเห็นได้จากใบหน้าที่ยิ้มแย้มและน้ำเสียงที่อ่อนโยนและมีความสุขตลอดเวลาที่เล่าถึงความรู้สึกของตนเองประกอบกับบท

สัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณตึกที่สะท้อนให้เห็นว่าการมาเดทกันในครั้งนี้คุณตึกมีความสุขและรู้สึกชื่นชมในตัวคุณคองและเพื่อนๆ ผู้ฝึกทางสายตามากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>“ความมุ่งมั่นตั้งใจ ความไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคใดๆ ก็ตามที่จะเกิดขึ้นกับตัวเขา เขาก็พยายามที่จะก้าวผ่านอุปสรรคนั้นไปได้ นั่นก็คือสิ่งสำคัญที่ทำให้น้องเขาประสบความสำเร็จในวันนี้”</p> <p>(ปิยะพงษ์ ผิวอ่อน)</p>

ในส่วนของการปิดรายการนั้นผู้ผลิตรายการนำเสนอภาพของคุณตึก ปิยะพงษ์ที่ยืนถือลูกฟุตบอลอยู่ด้วยใบหน้าที่ยิ้มแย้มและมีท่าทางที่แสดงความมั่นใจเป็นพื้นหลังและมีข้อความที่เป็นบทสัมภาษณ์ของคุณตึกขึ้นประกอบ จากท่าทางของคุณตึกที่ปรากฏแสดงให้เห็นว่าคุณตึกเป็นผู้ที่มีความมั่นใจในตนเองและมีใบหน้าที่ยิ้มแย้มแสดงความสุข เมื่อพิจารณาที่ข้อความที่ปรากฏพบว่าคุณตึกมีความชื่นชมในความพยายามของคุณคองและเพื่อนๆ ที่มุ่งมั่น ทุ่มเท และตั้งใจที่จะเป็นนักฟุตบอลทีมชาติและสามารถทำได้ประสบความสำเร็จ นั่นหมายความว่าคุณตึกมีความเข้าใจในศักยภาพของผู้ฝึกทางสายตามากยิ่งขึ้น และยังแสดงให้เห็นว่าผู้ฝึกทางสายตาเป็นผู้ที่มีความสามารถมีศักยภาพที่สามารถเรียนรู้และสามารถเล่นกีฬาฟุตบอลได้อย่างดีเยี่ยม

สรุปการวิเคราะห์หัตถ์บทตอน “ทีมเตะโลกตะลึง”

จากหัตถ์บทรายการและการวิเคราะห์หัตถ์บทตามที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าภาพที่ถูกนำเสนอส่วนใหญ่ในตอนที่ “ทีมเตะโลกตะลึง” เป็นภาพที่เกี่ยวข้องกับการเล่นฟุตบอลของคุณคองและเพื่อนๆ โดยการนำเสนอผ่านภาพที่มีขนาดแตกต่างกันออกไป เช่น ภาพขนาดไกล (long shot) ภาพขนาดกลาง (medium shot) และภาพขนาดใกล้ (close-up) ซึ่งภาพที่ปรากฏเหล่านี้ทำให้เราได้เห็นศักยภาพของผู้ฝึกทางสายตาในการเล่นฟุตบอล ซึ่งสะท้อนให้เห็นศักยภาพของผู้ฝึกทางสายตาในด้านการเรียนรู้และรับรู้ที่แม้ว่าพวกเขาจะมองไม่เห็นแต่พวกเขา ก็สามารถที่จะเรียนรู้และฝึกฝนกีฬาฟุตบอลได้เหมือนคนทั่วไป

ทั้งนี้จากบทสนทนาหรือบทสัมภาษณ์ที่เกิดขึ้นในรายการในช่วงต่างๆ เช่น บทสนทนาของคุณคองที่กล่าวว่า “จะมีโค้ชหนึ่งคนอยู่ตรงกลางเขาจะมีเส้นแบ่งเป็นแนวบอกว่าโค้ชตรงกลางบอกได้ถึงตรงนั้นนะ โค้ชจะคอยบอกให้ พอถึงเวลาจะยิงประตูจะมีโค้ชอีกคนหนึ่งอยู่หลังประตูคอยเป็นโค้ชชี้เป้าจะคอยสั่งให้ มาๆ คือเลี้ยงได้ไปเรื่อยๆ ยิงๆ คือเราต้องหาจังหวะยิง” หรือ “บางที่เราต้องไปจับเท้าว่าเขาเล่นอย่างไร เลี้ยงอย่างไร เราต้องพยายามถามการเลี้ยงหลบเป็นอย่างไร ลูกไขว้ ลูกหลอก ลูกคลึงบอล หนี ฟลิกลหลบทำอย่างไร เราจะได้เร็วได้คล่อง” หรือบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณตุ๊กที่ว่า “น้องๆ เขาบอกว่าเขาต้องฝึกซ้อมหนักมากๆ มากกว่าคนชาติหลายเท่า แล้วก็ต้องทำ ความคุ้นเคยกับบอลให้มากโดยเฉพาะทักษะการเลี้ยง การครองบอล เขาถึงขนาดต้องไปซ้อมด้วยตนเอง การลปิด การชิง คือความพยายามมันทำให้น้องพัฒนาได้ถึงทุกวันนี้ รู้สึกประทับใจในคำตอบที่เขาบอก” สะท้อนให้เห็นว่าผู้ฝึกทางสายตามีสักยภาพด้านการเรียนรู้และรับรู้ที่ไม่แตกต่างจากคนทั่วไป

นอกจากนี้จากการเป็นนักกีฬาทีมชาติไทยทำให้คุณคองมีหน้าที่ในการสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศไทย แสดงให้เห็นว่าบทบาทใดๆ ก็ตามย่อมส่งผลต่อความคาดหวังจากทั้งตัวเราเองและผู้อื่น ซึ่งจะเห็นได้จากบทสนทนาของคุณคองที่กล่าวว่า “ผมไปแข่งชิงแชมป์ประเทศไทย เป็นทีมเต็งแชมป์ แต่ได้ทีสุดท้ายครับ ผมยังไม่ได้สักประตู เป็นกองหน้าที่เป็นความหวังแต่ยังไม่ได้ ครั้งนั้นเราแพ้ เพราะว่ากองหน้ายังไม่คม ผิดหวังในตัวเองเพราะเป็นความหวังของทีม เสียใจ ท้อครับ” แสดงให้เห็นว่าคุณคองมีความคาดหวังต่อตนเองและเป็นทีคาดหวังของเพื่อนๆ ในทีม แต่เมื่อคุณคองไม่สามารถทำตามสิ่งที่คาดหวังไว้ได้จึงส่งผลให้เขาจึงผิดหวัง และเสียใจ

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์แล้วว่าตอน “ทีมเตะโลกตะลึง” นี้สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของคุณประคอง บัวใหญ่และเพื่อนๆ นักฟุตบอลผู้ฝึกทางสายตาในด้านการเรียนรู้และการรับรู้

12. ตอน “มณเฑียร จากรากหญ้าสู่สากล” ออกอากาศเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2555

พิธีกร คุณรวินา ทังสุขบุตร (รินา)

แขกรับเชิญ คุณมณเฑียร บุญตัน

เนื้อหาโดยสรุป

คุณมณเฑียร บุญตัน สมาชิกวุฒิสภาตาบอดถือเป็นตัวแทนของคนพิการในการเรียกร้องสิทธิและความเสมอภาคให้กับคนพิการในประเทศไทย โดยตำแหน่งแล้วหน้าที่ของคุณมณเฑียรคือ การกลั่นกรองกฎหมาย การตรวจสอบการบริหารราชการแผ่นดิน การแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งต่างๆ และการถอดถอน แต่ด้วยความที่เป็นผู้ฝึกทางสายตาคณมณเฑียรจึงนึกถึงเรื่องสิทธิคนพิการรวมถึงผู้ด้อยโอกาสด้วยอยู่เสมอ คุณมณเฑียรเข้าสู่เส้นทางสายการเมืองในฐานะที่เป็นหนึ่งในนักต่อสู้เพื่อผู้พิการที่อยู่ในกลุ่มขับเคลื่อนทางสังคม ปัจจุบันคุณมณเฑียรเป็นตัวแทนของคนไทยที่ได้รับเลือกจาก

UN ให้เป็นกรรมการว่าด้วยสิทธิคนพิการแห่งสหประชาชาติ เป็นกรรมการประจำอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ คุณมณเฑียรจึงเป็นตัวอย่างของนักต่อสู้เพื่อผู้พิการทางสายตาที่มาจากรากหญ้าแท้ๆ เข้าใจชีวิตของผู้พิการทุกระดับชั้นและต่อสู้เพื่อเรียกร้องสิทธิให้กับผู้พิการทางสายตาจนกลายเป็นบุคคลระดับสากลที่ทำเพื่อผู้พิการทั่วโลก

ตัวบทรายการและการวิเคราะห์ตัวบท

กรอบประสบการณ์ เป็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้ประกาศข่าวและนักการเมือง

ตารางที่ 4.12 บทโทรทัศน์รายการ Blind Date ตอน “มณเฑียร จากรากหญ้าสู่สากล”

ภาพ	เสียง
	<p>คุณริมา สวัสดิ์ค๊ะ ชื่อ ริวิมา ทั้งสุบุตร ปัจจุบันเป็นผู้ประกาศข่าวและพิธีกรรายการเกี่ยวกับสุขภาพ เศรษฐกิจพอเพียง และจิตวิทยาเชิงบวก</p>

ภาพการแนะนำตัวของคุณริมา ทั้งสุบุตร เป็นภาพของคุณริมาที่นั่งให้สัมภาษณ์อยู่ภายในห้องๆ หนึ่ง โดยจากลักษณะของคุณริมาที่ปรากฏนั้นแสดงให้เห็นว่าคุณริมาเป็นผู้ที่มีความสุภาพ เรียบร้อยและจากบทสัมภาษณ์ที่เป็นการแนะนำตัวของคุณริมาทำให้ทราบว่าคุณริมาเป็นผู้ประกาศข่าวและเป็นพิธีกรรายการโทรทัศน์จึงทำให้คุณริมาเป็นผู้ที่มีบุคลิกที่เหมาะสมในทุกๆ อิริยาบถ ทั้งยังแสดงออกซึ่งบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ของตนด้วย

ภาพ	เสียง
	<p>คุณมณเฑียร ผมบุญเฑียร บุญตัน ใครที่เคยรู้จักผมหรือคนที่เคยติดต่อผมทาง E-mail ก็จะได้เห็นว่า นอกจากคำลงท้าย E-mail ของผมเนี่ยนอกจากประโยคที่เป็นสโลแกนของผมคือเรื่องของการไม่ยอมจำนน (I've giving up on giving up) ผมยังมีคำที่แสดงความเป็นตัวตนของผมด้วยการเป็นผู้รับใช้ของคนตาบอดและคนจนที่ยากไร้ที่สุด (servent of the blind and the poorest)</p>

ภาพการแนะนำตัวของคุณมณเฑียร บุญตัน เป็นภาพของคุณมณเฑียรที่กำลังนั่งให้สัมภาษณ์ อยู่ ภาพที่ปรากฏแสดงให้เห็นว่าคุณมณเฑียรมีลักษณะบุคลิกภาพที่ดีและน่านับถือ เป็นบุคลิกภาพของบุคคลที่เป็นใหญ่ในสังคมหรือที่เรารู้จักกันก็คือนักการเมือง และจากบทสัมภาษณ์ของคุณมณเฑียรในการแนะนำตัวเองนั้นสะท้อนให้เห็นว่าคุณมณเฑียรเป็นบุคคลที่ทำเพื่อสาธารณชนอย่างแท้จริง เหมือนที่คุณมณเฑียรกล่าวว่าเขาเป็นผู้รับใช้ของคนตาบอดและคนจนที่ยากไร้ที่สุด

ในการวิเคราะห์ตัวบทเกี่ยวกับกรอบประสบการณ์ของทั้งคู่ พบว่าเป็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้ประกาศข่าวและนักการเมืองของผู้พิการทางสายตาที่เป็นแขกรับเชิญและพิธีกรรายการในตอน “มณเฑียร จากรากหญ้าสู่สากล” ผ่านภาพและเสียงที่ปรากฏในรายการผู้วิจัยพบว่าคุณริมา ทังสุบุตร (พิธีกร) และคุณมณเฑียร บุญตัน (แขกรับเชิญ) ต่างเป็นผู้ที่มีความสัมพันธ์กันในฐานะของผู้ประกาศข่าวกับนักการเมือง

บทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตา

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณริมา อ.คะ ถ้าเกิดว่าจะนัดเจอ อ. เนี่ยต้องมาที่นี้เลยใช่ไหมคะ</p> <p>คุณมณเฑียร ใช่ครับมาที่นี้เป็นหลัก เพราะที่นี้เป็นที่ทำงานของผม</p> <p>คุณริมา แล้ววันนี้ อ. มาที่นี้ อ. มีหน้าที่อะไรบ้างคะ</p> <p>คุณมณเฑียร วันนี้เป็นวันประชุมวุฒิสภาครับ ทุกวันจันทร์ วันอังคาร ส่วนวันที่เหลือก็จะเป็นวันประชุมคณะกรรมการหรืออนุกรรมการชุดต่างๆ บางครั้งก็จะมีการประชุมร่วม 2 สภาครับ</p>

ภาพการทำความรู้จักกันของคุณริมาและคุณมณเฑียรเป็นภาพที่เกิดขึ้นที่รัฐสภาซึ่งเป็นสถานที่ทำงานของคุณมณเฑียร เมื่อเริ่มต้นกันคุณมณเฑียรได้พาคุณริมาเดินชมสถานที่ต่างๆ ภายในอาคารรัฐสภา ซึ่งภาพที่ปรากฏเป็นการเดินชมรัฐสภาโดยคุณมณเฑียรเป็นผู้พาเดินชมสะท้อนให้เห็นว่าคุณมณเฑียรสามารถใช้ชีวิตได้อย่างเป็นปกติ สามารถเป็นเจ้าของบ้านที่แนะนำสถานที่ต่างๆ ให้กับแขกผู้มาเยือนอย่างคุณริมาได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้บทสนทนาที่เกิดขึ้นยังสะท้อนให้เห็นว่าคุณมณเฑียร

เป็นผู้พิการทางสายตาที่มีศักยภาพและความสามารถเนื่องจากเป็นผู้พิการทางสายตาที่สามารถเข้าไปทำหน้าที่เป็น สว. ได้

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณริมา หุ่นอยากทราบภารกิจหลักๆ ของ สว. มีอะไรบ้าง</p> <p>คุณมณเฑียร เนื่องจากผมเป็นตัวแทนของคนพิการเพียงคนเดียวหน้าที่หลักๆ เลยผมต้องทำให้ชีวิตคนพิการดีขึ้นโดยใช้ภาระหน้าที่ทั้ง 3 อย่างครับ (1) กลั่นกรองกฎหมายและตรวจสอบการบริหารราชการแผ่นดิน แต่ตั้ง/ ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งต่างๆ (2) ใช้ตำแหน่งหน้าที่ในการขับเคลื่อนเรื่องสิทธิคนพิการ และ (3) เรื่องการจัดการภัยพิบัติแบบบูรณาการไม่มีใครถูกลืม ทุกคนได้รับการนึกถึงเท่ากันหมด</p>

ในการพบกันครั้งนี้สร้างความสงสัยและประหลาดใจอย่างมากให้กับคุณริมาดังจะเห็นได้จากภาพใบหน้าของคุณริมาในระหว่างที่มีการสนทนากันกับคุณมณเฑียร เนื่องจากคุณมณเฑียรไม่ได้เป็นเพียงแค่ผู้พิการทางสายตาธรรมดาคนหนึ่งเท่านั้นแต่คุณมณเฑียรเป็นผู้พิการทางสายตาที่มีความสามารถจนเป็นที่ยอมรับและได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งจากบทสนทนาที่เกิดขึ้นของคุณมณเฑียรสะท้อนให้เห็นว่าคุณมณเฑียรเป็นผู้ที่มีหน้าที่ที่ยิ่งใหญ่ในการขับเคลื่อนประเทศไทยและเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้พิการไทยทุกคนให้ดีขึ้น

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณริมา อะไรที่สาเหตุให้ อ. หันเหชีวิตมาเป็นนักสู้เพื่อสิทธิมนุษยชนคะ</p>

ภาพ	เสียง
  	<p>คุณมณเฑียร คำว่าเวทนานิยม คือสังคมที่มันเปราะบางต่อความรู้สึก ใช้ความรู้สึกเป็นฐานในการตัดสินใจอะไรทั้งหมด ฉะนั้นความรู้สึกที่ว่ามันทำให้สังคมมองคนตาบอดหรือคนพิการเป็นคนอีกชนชั้นหนึ่ง เป็นภาระ เป็นคนที่ไม่มีศักดิ์และสิทธิ์เท่าคนทั่วไป ผมเจอมากับตัวผมจึงคิดว่าการเปลี่ยนแปลงเฉพาะชีวิตของตัวเองมันไม่พอ ต้องต่อสู้อย่างเป็นระบบ ต้องรวมตัวกันเป็นกลุ่มจัดตั้งเป็นองค์กร</p> <p>คุณริมา ถ้าพูดถึงในฐานะการเป็น สว. อ. มีภาระอย่างอื่นอีกไหมคะ</p> <p>คุณมณเฑียร เยอะแยะครับ ผมต้องเป็นตัวแทนคนพิการในหลายๆ รูปแบบ ทุกวันนี้เวลาที่มีเรื่องกฎหมายระหว่างประเทศด้านคนพิการ เรื่อง ICT ที่คนพิการเข้าถึงได้ หรือจะทำอะไรให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสภาพแวดล้อมต่างๆ</p> <p>คุณริมา ฟังแล้วหนึ่งวันมี 24 ชั่วโมง หนูไม่รู้ว้า อ. เอาเวลาส่วนไหนไปพักผ่อนเลย ฟังแล้วเยอะไปหมดเลยคะ</p>

จากการสนทนาถึงตำแหน่งหน้าที่ของคุณมณเฑียรแล้วทำให้คุณริมาเกิดความสงสัยว่าเพราะเหตุใดคุณมณเฑียรจึงผันชีวิตตัวเองมาเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนสังคม ซึ่งในช่วงนี้ผู้ผลิตรายการได้นำเสนอภาพของคุณมณเฑียรในการทำหน้าที่ต่างๆ ที่เป็นการทำเพื่อขับเคลื่อนสังคมของผู้พิการให้เกิดความเท่าเทียมกันในสังคม และจากบทสนทนาของคุณมณเฑียรที่กล่าวว่า “คำว่าเวทนานิยม คือสังคมที่มันเปราะบางต่อความรู้สึก ใช้ความรู้สึกเป็นฐานในการตัดสินใจอะไรทั้งหมด ฉะนั้นความรู้สึกที่ว่ามันทำให้สังคมมองคนตาบอดหรือคนพิการเป็นคนอีกชนชั้นหนึ่ง เป็นภาระ เป็นคนที่ไม่มีความศักดิ์และสิทธิ์เท่าคนทั่วไป ผมเจอมากับตัวผมจึงคิดว่าการเปลี่ยนแปลงเฉพาะชีวิตของตัวเองมันไม่พอ ต้องต่อสู้อย่างเป็นระบบ ต้องรวมตัวกันเป็นกลุ่มจัดตั้งเป็นองค์กร” สะท้อนให้เห็นว่าการที่คุณมณเฑียรเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งกลุ่มของผู้ที่ร่วมขับเคลื่อนสังคมของผู้พิการให้ดีขึ้นนั้นเนื่องจากคุณมณเฑียรต้องการสร้างสังคมที่น้อยอยู่ ทุกคนในสังคมมีความเท่าเทียมกันในทุกๆ เรื่อง

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณริมา (ความรู้สึก) วาดภาพไว้ส่วนหนึ่งแล้วว่า อ. เป็นคนเก่ง พอมาคุยจริงๆ มันเกินกว่าที่คิด เขาเป็นคน ตาบอดคนหนึ่งที่ถูกขังขี้เพื่อคนตาบอดคนอื่นๆ คือ ไม่ได้ประสบความสำเร็จแค่คนเดียวแต่อยากให้คนอื่น ลืมตาอ้าปากได้ด้วย เป็นเรื่องที่น่ายากยิ่ง</p>

ภาพการสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณริมา แสดงให้เห็นถึงสีหน้าและท่าทางต่างๆ ของคุณริมา ซึ่งภาพที่ปรากฏนั้นแสดงให้เห็นใบหน้าที่ยิ้มแย้มของคุณริมาแสดงให้เห็นว่าคุณริมาทั้งในความสามารถของคุณมณเฑียร ทั้งจากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้นนั้นก็สะท้อนให้เห็นว่าคุณริมาชื่นชมในตัวของคุณมณเฑียร และสะท้อนให้เห็นว่าคุณมณเฑียรเป็นผู้พิการทางสายตาที่มีคุณภาพคนหนึ่งของประเทศและเป็นผู้ที่มีความสามารถที่ไม่แตกต่างจากคนทั่วไป

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
  	<p>คุณริมา เดี่ยวเราจะไปที่โรงแรมศุโกศลใช้ไหมคะ อ. จะไปบรรยายเรื่องอะไร</p> <p>คุณมณเฑียร ไปร่วมอภิปรายในการสัมมนาเกี่ยวกับ เรื่องของคนพิการในประชาคมอาเซียน หัวข้อที่ผม ได้รับมอบหมายก็คืออนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคน พิการกับนโยบายของการสร้างสังคมอยู่เย็นเป็นสุข ร่วมกัน</p> <p>คุณริมา 10 ประเทศเลยรีเปล่าคะ</p> <p>คุณมณเฑียร ไม่ครับ คือ Inclusive society คือ หลักการทั่วไปเลยหมายถึงสังคมที่ไม่ลืมใคร สังคมที่ ทุกคนเป็นส่วนหนึ่ง สังคมเพื่อคนทั้งปวง</p>

อย่างไรก็ตามในวันนั้นนอกจากคุณริมาจะได้มาแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับคุณมณเฑียรที่รัฐสภาแล้วคุณริมายังได้มีโอกาสติดตามการทำงานอื่นๆ ของคุณมณเฑียรด้วยซึ่งเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนสังคมของผู้พิการอีกเช่นกัน โดยผู้ผลิตรายการได้นำเสนอภาพการเดินทางของคุณมณเฑียรและคุณริมาที่เดินทางโดยรถแท็กซี่ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าคุณมณเฑียรนั้นติดดิน และจากการที่คุณมณเฑียรสามารถทำอะไรต่างๆ ได้ด้วยตนเองนั้นสะท้อนให้เห็นว่าคุณมณเฑียรมีศักยภาพด้านการดำเนินชีวิตที่ไม่ขอความช่วยเหลือหรือต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่น ทั้งนี้ผู้ผลิตรายการยังได้นำเสนอภาพการปฏิบัติหน้าที่ของคุณมณเฑียรด้วยเพื่อแสดงให้เห็นว่าคุณมณเฑียรเป็นผู้ที่เสียสละเพื่อประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ ใช้ความรู้ความสามารถของตนเพื่อเรียกร้องสิทธิและความเท่าเทียมในสังคมให้กับผู้พิการ นอกจากนี้เมื่อพิจารณาที่บทสนทนาของคุณมณเฑียรที่กล่าวว่า “*Inclusive society คือหลักการทั่วไปเลยหมายถึงสังคมที่ไม่ลืมใคร สังคมที่ทุกคนเป็นส่วนหนึ่ง สังคมเพื่อคนทั้งปวง*” แสดงให้เห็นว่าสิ่งที่คุณมณเฑียรทำนั้นเพื่อประโยชน์ของผู้พิการทุกคน คุณมณเฑียรไม่ได้ทำเพื่อใครคนใดคนหนึ่งเท่านั้น

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณริมา (ความรู้สึก) นึกว่า อ. จะมีคนอยู่ข้างๆ อย่างน้อยเป็นถึง สว. มีเลขาฯ ก็ได้ ไม่ใช่อะ คนเดียว ไปคนเดียว อ.บอกว่าส่วนใหญ่เดินทางใช้ taxi ถ้ามีเวลาก็จะใช้รถเมล์ อ.มีชีวิตเรียบง่ายเหมือนกับคนธรรมดาติดดิน</p>

จากคำสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณริมาหลังจากที่ได้สนทนากับคุณมณเฑียรไประยะหนึ่งทีกล่าวว่า “*นึกว่า อ. จะมีคนอยู่ข้างๆ อย่างน้อยเป็นถึง สว. มีเลขาฯ ก็ได้ ไม่ใช่อะ คนเดียว ไปคนเดียว อ.บอกว่าส่วนใหญ่เดินทางใช้ taxi ถ้ามีเวลาก็จะใช้รถเมล์ อ.มีชีวิตเรียบง่ายเหมือนกับคนธรรมดาติดดิน*” สะท้อนให้เห็นว่าคุณริมา รู้สึกชื่นชมในตัวคุณมณเฑียร ทั้งยังสามารถสะท้อนให้เห็นว่าคุณมณเฑียรสามารถชีวิตได้อย่างคนทั่วไป ไม่ได้เป็นผู้พิการทางสายตาที่ต้องรอความช่วยเหลือจากผู้อื่น และจากภาพที่ปรากฏแสดงให้เห็นว่าคุณริมา รู้สึกประทับใจ ชื่นชอบและชื่นชมในความสามารถของคุณมณเฑียร

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณริมา ก่อนจะมาเป็น สว. อ.แต่งเพลงโฆษณาขายเพื่อเลี้ยงชีพหรือคะ</p> <p>คุณมณฑิยา เป็นช่วงหนึ่งของชีวิตครับช่วงที่กลับจากอเมริกาใหม่ๆ มันเป็นเรื่องที่ทำทนายดีและชอบสิ่งที่ทำทนายเลยทำอยู่ประมาณ 3-4 ปีครับแต่ไม่ถึงขนาดเรียกว่ามีอาชีพ</p> <p>คุณริมา (ความรู้สึก) อ.เสียงเพราะ เล่นดนตรีเก่ง เจ๋งอะ มีอีกมุมหนึ่งที่เราไม่คิดว่า อ.จะมีเพราะเราคิดว่าอาจารย์เป็นนักวิชาการไง</p>

นอกจากอาชีพการเป็น สว. แล้ว ในอดีตคุณมณฑิยาเคยเป็นนักดนตรีและนักแต่งเพลงที่เคยฝากผลงานเพลงโฆษณาไว้ด้วย ซึ่งผู้ผลิตรายการได้นำเสนอภาพของคุณมณฑิยาที่กำลังเล่นดนตรีและร้องเพลงให้คุณริมาฟัง จากภาพที่ปรากฏสะท้อนให้เห็นว่าคุณมณฑิยาที่มีความสามารถที่หลากหลาย สามารถเป็นทั้งนักวิชาการและเป็นทั้งศิลปินซึ่งคุณมณฑิยาสามารถทำได้ดีทั้ง 2 อย่าง และจากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณริมาที่กล่าวว่า “อ.เสียงเพราะ เล่นดนตรีเก่ง เจ๋งอะ มีอีกมุมหนึ่งที่เราไม่คิดว่า อ.จะมีเพราะเราคิดว่าอาจารย์เป็นนักวิชาการไง” แสดงให้เห็นว่าคุณริมาไม่คาดคิดมาก่อนว่าคุณมณฑิยาจะมีความสามารถหลายอย่าง ซึ่งการที่คุณริมาได้มาพบคุณมณฑิยาในครั้งนี้จึงสร้างความประทับใจให้กับคุณริมาเป็นอย่างมาก

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณริมา ทราบมาว่า อ. ได้เป็นตัวแทนของคนไทยที่ได้รับเลือกจาก UN ให้เข้าไปร่วมเป็นส่วนหนึ่ง อ.ช่วยเล่าให้ฟังหน่อยคะ</p> <p>คุณมณฑิยา เขาเรียกว่าเป็นกรรมการว่าด้วยสิทธิคนพิการแห่งชาติซึ่งเป็นกรรมการอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการครับ คือเป็นกฎหมายระหว่างประเทศครับ</p>

ภาพ	เสียง
	<p>คุณริมา ทำไม อ.ถึงต้องทุ่มเทเพื่อคนพิการขนาดนี้คะ</p> <p>คุณมณเฑียร เพราะผมเชื่อว่าจะทำให้มีแรงผลักดันที่ทำให้เกิดนโยบายสาธารณะที่ดี จะทำให้เกิดการพัฒนาแบบบูรณาการ จะทำให้เรื่องราวของคนพิการ คนตาบอดเป็นประเด็นสิทธิมนุษยชนไม่ใช่ประเด็นเวทนานิยม ทำให้โอกาสทางสังคมของคนตาบอด คนพิการดีขึ้น</p> <p>คุณริมา อยากให้ อ.ฝากอะไรถึงสังคมไทย</p> <p>คุณมณเฑียร คนตาบอดไทยหรือคนไทยเราทำได้มากกว่าที่ใครคิดรวมถึงตัวเราด้วย เพราะฉะนั้นเราต้องคิดถึงความเป็นไปได้ อย่าดูถูกตนเอง อย่าดูถูกคนอื่น</p>

คุณมณเฑียรไม่ได้เป็นแค่ผู้ที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนสังคมผู้พิการในประเทศไทยเท่านั้น แต่ในเวทีระดับโลกคุณมณเฑียรก็ได้รับเลือกให้ทำหน้าที่ที่สำคัญด้วย ซึ่งผู้ผลิตรายการได้นำเสนอภาพของคุณมณเฑียรในการทำหน้าที่ในเวทีระดับโลกในฐานะกรรมการว่าด้วยสิทธิคนพิการแห่งชาติซึ่งเป็นกรรมการอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการที่ได้รับการแต่งตั้งจาก UN ภาพที่ปรากฏเหล่านั้นสะท้อนให้เห็นว่าคุณมณเฑียรเป็นกระบอกเสียงหนึ่งที่ทำหน้าที่เพื่อเรียกร้องสิทธิ์และความเท่าเทียมให้กับผู้พิการทางสายตาโดยใช้ความรู้ความสามารถของตน และจากบทสนทนาของคุณมณเฑียรที่กล่าวว่า “ผมเชื่อว่าจะทำให้มีแรงผลักดันที่ทำให้เกิดนโยบายสาธารณะที่ดี จะทำให้เกิดการพัฒนาแบบบูรณาการ จะทำให้เรื่องราวของคนพิการ คนตาบอดเป็นประเด็นสิทธิมนุษยชนไม่ใช่ประเด็นเวทนานิยม ทำให้โอกาสทางสังคมของคนตาบอด คนพิการดีขึ้น” แสดงให้เห็นว่าสิ่งที่คุณมณเฑียรทำนั้นคุณมณเฑียรทำเพื่อทุกคน และจากบทสนทนาตอนหนึ่งก็กล่าวว่า “คนตาบอดไทยหรือคนไทยเราทำได้มากกว่าที่ใครคิดรวมถึงตัวเราด้วย เพราะฉะนั้นเราต้องคิดถึงความเป็นไปได้ อย่าดูถูกตนเอง อย่าดูถูกคนอื่น” สะท้อนให้เห็นว่าคุณมณเฑียรเป็นผู้ที่เห็นคุณค่าและเชื่อมั่นในศักยภาพของตนเอง สิ่งนี้จึงน่าจะเป็นแรงผลักดันที่ทำให้คุณมณเฑียรก้าวขึ้นมาทำหน้าที่เพื่อผู้พิการในสังคม

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณรวีมา (ความรู้สึก) วันนี้ อ. ให้แรงบันดาลใจกับ รวิมาเยอะมาก จากเดิมที่เราเป็นคนหนึ่งทำงานมา บางทีเหนื่อย ท้อ บ่นทุกวันว่าเหนื่อยไม่ไหวแล้ว แต่พอ มาเห็น อ. วันนี้ อ. ใช้เวลาทุ่มเทมาตลอดชีวิตในการที่จะทำให้ทั้งตัวเองยิ้มได้ เพราะว่าตัวเองมีความสุขที่ทำให้คนอื่นยิ้มได้ อ. ทำให้รู้ว่าชีวิตคนเรานั้นมีค่า ไม่ใช่ ฝึกไม่ใช่ปลา คำว่าส่วนน้อยไม่มี คำว่าส่วนใหญ่ไม่มี ทุกคนเป็นคนเหมือนกัน ทุกคนเท่าเทียมกัน ทุกคนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทุกคนเป็นจิ๊กซอว์ที่ถ้าขาดไป แม้แต่อันเดียวภาพก็ไม่สวยงาม</p>

ในช่วงท้ายของรายการ ผู้ผลิตรายการได้มีการสัมภาษณ์คุณรวีมาถึงความรู้สึกที่ได้มาออกเดทกับคุณมณเฑียร สมาชิกวุฒิสภาผู้พิการทางสายตาคคนเดียวในประเทศไทย ซึ่งภาพที่ปรากฏในช่วงนี้เป็นเป็นภาพการเล่าความรู้สึกต่างๆ ที่เกิดขึ้นของคุณรวีมา โดยลักษณะเป็นภาพขนาดปานกลาง (medium shot) ที่แสดงให้เห็นท่าทางต่างๆ และมีการนำเสนอภาพใบหน้าของคุณรวีมาในระหว่างการเล่าถึงความรู้สึกด้วย โดยท่าทางและสีหน้าของคุณรวีมาที่ปรากฏในช่วงนี้สะท้อนให้เห็นว่าคุณรวีมา มีความรู้สึกดีใจและมีความสุขที่ได้มาออกเดทกับคุณมณเฑียรในครั้งนี้ซึ่งเห็นได้จากใบหน้าที่ยิ้มแย้มและการใช้น้ำเสียงที่นุ่มนวลประกอบกับบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณรวีมาที่สะท้อนให้เห็นว่าการมาเดทกันในครั้งนี้คุณรวีมา มีความเข้าใจผู้พิการทางสายตามากยิ่งขึ้น เข้าใจในสิ่งที่คุณมณเฑียรทำเพื่อผู้พิการคนอื่นๆ ในสังคม

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>“ได้มาเจอกับอาจารย์มณเฑียรวันนี้ทำให้รู้ว่าทุกชีวิต มีค่า ทุกคนเท่าเทียมกัน ไม่มีความแตกต่าง” (รวีมา ทั้งสุบุตร)</p>

ในส่วนของการปิดรายการนั้นผู้ผลิตรายการนำเสนอภาพของคุณริมาที่นั่งเท้าคางและเอียงใบหน้าพร้อมกับรอยยิ้มเป็นพื้นหลังและมีข้อความที่เป็นบทสัมภาษณ์ของคุณริมาขึ้นประกอบทางด้านซ้าย ซึ่งจากท่าทางของคุณริมาที่ปรากฏเป็นพื้นหลังในภาพนี้แสดงให้เห็นว่าคุณริมามีความสุขที่ได้มาแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับคุณมณเฑียรในครั้งนี้ทั้งยังมีแววตาแห่งความหวังที่รอคอยให้สิ่งที่คุณมณเฑียรกำลังทำนั้นเกิดขึ้นจริงนั่นคือเรื่องของความเท่าเทียมกันของทุกคนในสังคม และเมื่อพิจารณาข้อความที่ปรากฏสะท้อนให้เห็นว่าคุณริมาเข้าใจผู้พิการทางสายตามากขึ้น เห็นคุณค่าของผู้พิการทางสายตามากขึ้นซึ่งจะนำไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

สรุปการวิเคราะห์ตัวบทตอน “มณเฑียร จากรากหญ้าสู่สากล”

จากตัวบทรายการและการวิเคราะห์ตัวบทตามที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าภาพที่ถูกนำเสนอส่วนใหญ่ในตอน “มณเฑียร จากรากหญ้าสู่สากล” เป็นภาพที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของคุณมณเฑียร บุคคลที่เป็น สว. และเป็นตัวแทนของผู้พิการทางสายตาที่ทำหน้าที่ขับเคลื่อนสังคมของผู้พิการให้มีการพัฒนาไปสู่แนวทางที่ดี ทั้งยังทำหน้าที่ในการเรียกร้องสิทธิ ความเสมอภาค และความเท่าเทียมกันของทุกคนในสังคมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข โดยผู้ผลิตรายการได้นำเสนอภาพการทำหน้าที่ของคุณมณเฑียรผ่านภาพขนาดใหญ่ (long shot) ภาพขนาดปานกลาง (medium shot) และภาพขนาดใหญ่ (close up) เพื่อให้สามารถถ่ายทอดเรื่องราวการทำหน้าที่ของคุณมณเฑียรได้ ซึ่งจากหน้าที่ที่คุณมณเฑียรได้ทำนั้นสะท้อนให้เห็นศักยภาพของคุณมณเฑียรในด้านการสื่อสารและการเข้าสังคมในการใช้เสียง (ความสามารถ) ของตนเองเพื่อทำประโยชน์ให้กับบุคคลอื่น

เมื่อพิจารณาจากบทสนทนาหรือบทสัมภาษณ์ที่เกิดขึ้นจะเห็นได้ว่าคุณมณเฑียรเป็นผู้เสียสละเพื่อส่วนรวมโดยใช้ความรู้ความสามารถของตนเป็นแรงผลักดันให้เกิดความเท่าเทียมกันในสังคม ดังจะเห็นได้จากบทสนทนาของคุณมณเฑียรที่กล่าวว่า “เนื่องจากผมเป็นตัวแทนของคนพิการเพียงคนเดียวหน้าที่หลักๆ เลยผมต้องทำให้ชีวิตคนพิการดีขึ้น” หรือ “ผมต้องเป็นตัวแทนคนพิการในหลายๆ รูปแบบ ทุกวันนี้เวลามีเรื่องกฎหมายระหว่างประเทศด้านคนพิการ เรื่อง ICT ที่คนพิการเข้าถึงได้ หรือจะอย่างไรให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสภาพแวดล้อมต่างๆ” ล้วนแต่สะท้อนให้เห็นว่าคุณมณเฑียรเป็นผู้ที่ทำหน้าที่หลายอย่าง ซึ่งล้วนแต่เป็นสิ่งที่ทำเพื่อชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของผู้พิการทางสายตาทั้งสิ้น หรือจากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณริมาที่กล่าวว่า “วาดภาพไว้ส่วนหนึ่งแล้วว่า อ. เป็นคนเก่ง พอมาคุยจริงๆ มันเกินกว่าที่คิด เขาเป็นคนตาบอดคนหนึ่งที่ถูกขึ้นสู่เพื่อคนตาบอดคนอื่นๆ คือไม่ได้ประสบความสำเร็จแค่คนเดียวแต่อยากให้คนอื่นลืมตาอ้าปากได้ด้วย เป็นเรื่องที่น่ายกย่อง” เป็นสิ่งที่ช่วยสนับสนุนหรือยืนยันได้อีกทางหนึ่งว่าสิ่งที่คุณมณเฑียรทำนั้น คุณมณเฑียรทำเพื่อทุกคนไม่ได้ทำเพื่อตนเอง

ทั้งนี้ในฐานะที่คุณมณเฑียรเป็นตัวแทนของผู้พิการทางสายตาที่เข้ามามีบทบาททางการเมือง บทบาทในฐานะของ สว. ทำให้คุณมณเฑียรยอมเป็นที่คาดหวังจากคนอื่น ๆ ในสังคมว่าสิ่งที่คุณมณเฑียรทำนั้นจะต้องเกิดประโยชน์กับคนส่วนใหญ่ในสังคมด้วย สิ่งใดก็ตามที่คุณมณเฑียรทำสิ่งนั้นยอมเป็นสิ่งที่คุณพิการทางสายตาและผู้พิการอื่นๆ คาดหวังว่าพวกเขาจะได้รับประโยชน์จากสิ่งนั้น

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ว่าตอน “มณเฑียร จากราชภัฏสู่สากล” สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของคุณมณเฑียร บุญตัน ในด้านการสื่อสารและการเข้าสังคมโดยการใช้ความรู้ความสามารถของตนเรียกร้องสิทธิและความเท่าเทียมให้กับผู้พิการ ทั้งนี้คุณมณเฑียรยังเป็นผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเองเชื่อมั่นและศรัทธาในศักยภาพของตนเองอีกด้วย

13. ตอน “Blind ICT” ออกอากาศเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2555

พิธีกร คุณพงศ์สุข หิรัญพฤกษ์ (หนุ่ม)

แขกรับเชิญ คุณจตุพล หนูท่าทอง (โจ้)

เนื้อหาโดยสรุป

คุณจตุพล หนูท่าทอง หัวหน้าฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศของสมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย หน้าที่หลักของคุณจตุพลคือการตอบปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ดูแลเรื่องเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้กับองค์กร สร้างเรื่องในศูนย์ข้อมูลผู้พิการทางสายตารวมถึงการเขียนซอฟต์แวร์ต่างๆ เป้าหมายของคุณจตุพลในเรื่องของเทคโนโลยีนั้น คุณจตุพลไม่ได้คาดหวังที่ความทันสมัยของเทคโนโลยีแต่คุณจตุพลคาดหวังกับความรู้ของบุคคลที่จะเข้ามาพัฒนาเทคโนโลยีนั้นๆ ได้คำนึงถึงการเข้าถึงของบุคคลทุกกลุ่มเพื่อให้ทุกคนสามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีได้อย่างเท่าเทียมกัน

ตัวบทรายการและการวิเคราะห์ตัวบท

กรอบประสบการณ์เรื่องเทคโนโลยี

ตารางที่ 4. 13 บทโทรทัศน์รายการ Blind Date ตอน “Blind ICT”

ภาพ	เสียง
	<p>บรรยาย คุณหนุ่ม พงศ์สุข พิธีกรและ IT หนุ่มอารมณ์ดีที่มากด้วยความสามารถและหลงรักเทคโนโลยีและความทันสมัย ที่เป็นที่ยอมรับอีกคนหนึ่งแห่งวงการของแวดวง IT</p>

ภาพดังกล่าวข้างต้นเป็นภาพของคุณหนุ่ย พงศ์สุข หิรัญพฤกษ์ ซึ่งเป็นพิธีกรรับเชิญในตอนนี้ จากลักษณะท่าทางและบุคลิกภาพของคุณหนุ่ยที่ปรากฏในภาพแสดงให้เห็นว่าคุณหนุ่ยเป็นหนุ่มรุ่นใหม่ไฟแรงที่ดูทันสมัย ซึ่งจากคำบรรยายของผู้ผลิตรายการทำให้ทราบว่าคุณหนุ่ยเป็นผู้ที่ชื่นชอบเทคโนโลยีสมัยใหม่และเป็นที่ยอมรับในวงการ IT ด้วยแสดงให้เห็นว่าคุณหนุ่ยเป็นผู้ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับเรื่องของเทคโนโลยีเป็นอย่างดี

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>บรรยาย คุณเจตพล หนูท่าทอง หัวหน้าฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ สมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย ฝึกฝนและเรียนรู้ด้วยตนเองจนสามารถเป็นบุคคลสำคัญในองค์กรที่เชื่อมโยงระบบ IT ได้อย่างยอดเยี่ยมถึงแม้จะตาบอดก็ตาม</p>

คุณเจตพล หนูท่าทอง หรือคุณโจ้ เป็นผู้พิการทางสายตาที่มีความรอบรู้ในเรื่องของเทคโนโลยีเป็นอย่างมาก จากคำบรรยายของผู้ผลิตรายการทำให้เราทราบว่าคุณโจ้มีตำแหน่งเป็นหัวหน้าฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศของสมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย แสดงให้เห็นว่าคุณโจ้เป็นผู้พิการทางสายตาอีกคนหนึ่งที่มีความรู้ความสามารถไม่แพ้คนตาดีทั่วไป

ในการวิเคราะห์เกี่ยวกับกรอบประสบการณ์ของผู้พิการทางสายตาที่เป็นแขกรับเชิญรายการและพิธีกรในตอน “Blind ICT” สามารถสรุปได้ว่าทั้งคุณหนุ่ยและคุณโจ้ต่างเป็นผู้ที่มีกรอบประสบการณ์ร่วมกันในเรื่องของเทคโนโลยี การมาเจอกันครั้งนี้ของทั้งคู่จึงถูกเชื่อมโยงเอาไว้ด้วยความหลงใหลในเทคโนโลยีเหมือนกัน

บทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตา

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณหนุ่ย สวัสดีครับ อ.โจ้ จตุพลนะครับ คุณโจ้ สวัสดีครับ คุณหนุ่ย ปกติคนตาบอดมองไม่เห็นแล้วใช้คอมพิวเตอร์ได้อย่างไรครับ</p>

ภาพ	เสียง
	<p>คุณโจ้ เราจะมี software ตัวหนึ่งที่เรียกว่า screen reader คืออ่านหน้าจอแล้วจะมีอีกโปรแกรมคือ text to speech ทำงานควบคู่กัน เสียงพวกนี้มันคือการอ่านปุ้มบอกว่าแต่ละปุ้มคืออะไรบ้าง เราต้องฟังให้ละเอียดเปรียบเสมือนการแทนที่การกวาดสายตาไปบนหน้าจอ</p> <p>คุณหนุ่ย แล้วใช้เว็บไซต์บ้างไหมครับ</p> <p>คุณโจ้ ใช้ครับ เช่น Youtube Facebook คนอาจจะมองว่าหน้าจอ facebook มันรก ผมก็เลยใช้วิธีเหมือนเป็น Facebook บนมือถือ</p>

ในการทำความรู้จักกันของคุณหนุ่ยและคุณโจ้นั้นเกิดขึ้นภายในห้องทำงานของคุณโจ้ที่สมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย โดยภาพที่ผู้ผลิตรายการนำเสนอคือเป็นภาพของคุณโจ้กำลังใช้งานคอมพิวเตอร์อยู่ ซึ่งคุณโจ้สามารถใช้งานคอมพิวเตอร์ได้อย่างชำนาญและคล่องแคล่ว จากภาพที่ปรากฏดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของคุณโจ้ในด้านของการใช้ชีวิตที่เหมือนกับคนทั่วไปที่สามารถใช้งานคอมพิวเตอร์ได้ และจากบทสนทนาของคุณโจ้ที่กล่าวว่า “เราจะมี software ตัวหนึ่งที่เรียกว่า screen reader คืออ่านหน้าจอแล้วจะมีอีกโปรแกรมคือ text to speech ทำงานควบคู่กัน เสียงพวกนี้มันคือการอ่านปุ้มบอกว่าแต่ละปุ้มคืออะไรบ้าง เราต้องฟังให้ละเอียดเปรียบเสมือนการแทนที่การกวาดสายตาไปบนหน้าจอ” ยังสะท้อนให้เห็นว่าคุณโจ้มีการเรียนรู้ที่จะใช้โปรแกรมต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้ตนเองสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารได้อย่างสะดวก

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณหนุ่ย (ความรู้สึก) ผมว่าเป็นทางออกที่ฉลาดมากนะครับที่เขาเลือกที่จะใช้ m.facebook.com คือเป็น facebook เวอร์ชันสำหรับมือถือถึงแม้เขาจะใช้จากคอมพิวเตอร์ก็ตามแต่เขาใช้ฟังก์ชันสำหรับมือถือ ปุ่มก็จะน้อยลง โปรแกรมก็จะสามารถจำแนกปุ้มได้เคลียร์</p>

เมื่อได้ทำความรู้จักกันในเบื้องต้นแล้วผู้ผลิตรายการได้สัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณหนู โดยภาพที่ปรากฏนั้นสะท้อนให้เห็นว่าคุณหนูรู้สึกประหลาดใจกับความสามารถของคุณโจที่สามารถใช้งานคอมพิวเตอร์และสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลต่างๆ ทางอินเทอร์เน็ตได้เหมือนกับคนทั่วไปราวกับว่าคุณโจไม่ได้มีความบกพร่องทางร่างกาย และจากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณหนูแสดงให้เห็นว่าคุณโจเป็นผู้ที่ใฝ่เรียนใฝ่รู้ พยายามหาหนทางต่างๆ ที่สามารถทำให้ตนเองได้รับประโยชน์จากเทคโนโลยีต่างๆ ได้

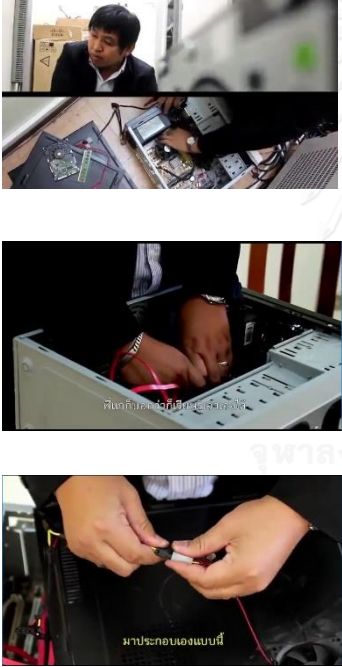
ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณหนู ผมขอถามเกี่ยวกับเรื่อง www 3C ว่ามันคืออะไร</p> <p>คุณโจ ตัวนี้เขาเรียกว่าเป็นเว็บไซต์ที่เป็นองค์กรที่กำหนดมาตรฐานการพัฒนา web ครับ</p> <p>คุณหนู อ้อ คือ www. consortium แล้วมันมีผลต่อพวกเราอย่างไรบ้างครับ</p>
	<p>คุณโจ มีมากเลยครับ เพราะว่าถ้าเกิดว่าคนที่พัฒนาเว็บไซต์เขาสร้างหรือพัฒนาเว็บขึ้นมาแล้วไม่ได้คำนึงถึงมาตรฐานที่มีการกำหนดเป็นสากล พอเวลาเราใช้งานก็จะใช้งานไม่ได้จริงๆ คือเขาออกแบบมาเพื่อให้คนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงได้ ยกตัวอย่างเช่นคนตาบอด ถ้าผู้พัฒนาเว็บไซต์ไม่ได้คำนึงถึงมาตรฐานดังกล่าว</p>
	<p>เวลาเราใช้กับ screen reader เราจะไม่สามารถเข้าถึงได้อย่างเต็มร้อย</p> <p>คุณหนู อ้อ คือมันไม่อ่านนั่นเอง คือก็เรียกว่าเป็น universal design ที่สร้างขึ้นมาให้ทุกคนเข้าถึงได้จริงๆ อันนี้ดีมากเลยครับ</p>

ผู้ผลิตรายการได้นำเสนอภาพของคุณโจที่สามารถใช้งานคอมพิวเตอร์ได้อย่างคล่องแคล่วและมีความชำนาญเป็นพิเศษให้ผู้ชมได้รับชมเพื่อให้ผู้ชมได้เห็นศักยภาพของคุณโจเกี่ยวกับเรื่องของเทคโนโลยี จากภาพที่ปรากฏนี้เองที่สามารถสะท้อนให้เห็นได้ว่าคุณโจเป็นผู้พิการทางสายตาคนหนึ่งที่สามารถใช้งานคอมพิวเตอร์ได้เป็นอย่างดีและแสดงให้เห็นให้ผู้ชมมีความเข้าใจว่าผู้พิการทางสายตาสามารถ

ใช้งานคอมพิวเตอร์ได้อย่างไร และจากบทสนทนาของคุณโจที่กล่าวว่า “www 3C ว่ามันเป็นเว็บไซต์ที่เป็นองค์กรที่กำหนดมาตรฐานการพัฒนา web ครับ ถ้าเกิดว่าคนที่พัฒนาเว็บไซต์เขาสร้างหรือพัฒนาเว็บขึ้นมาแล้วไม่ได้คำนึงถึงมาตรฐานที่มีการกำหนดเป็นสากล พอเวลาเราใช้งานก็จะใช้งานไม่ได้ จริงๆ คือเขาออกแบบมาเพื่อให้คนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงได้ ยกตัวอย่างเช่นคนตาบอด ถ้าผู้พัฒนาเว็บไซต์ไม่ได้คำนึงถึงมาตรฐานดังกล่าวเวลาเราใช้กับ screen reader เราจะไม่สามารถเข้าถึงได้อย่างเต็มร้อย” สะท้อนให้เห็นว่าคุณโจเป็นผู้ที่มีความรู้ในเรื่องของเทคโนโลยีอย่างมากทีเดียว ซึ่งการที่คุณโจมีความรู้มากมายเช่นนี้เนื่องจากความใฝ่รู้ใฝ่เรียนของคุณโจนั่นเอง

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณหนู๋ แล้วพี่โจเริ่มต้นเรียนรู้คอมพิวเตอร์ยังไงครับ?</p> <p>คุณโจ ผมมาอยู่ที่มูลนิธิสงเสริมอาชีพคนตาบอด เขาสอนคอมพิวเตอร์ เริ่มตั้งแต่ศูนย์เลยว่าใช้งานยังไง คือเราสามารถที่จะสั่งให้มันทำงานอะไรได้ แต่มันมีเรื่องระบบไฟที่ผมอยากรู้และไม่ค่อยเข้าใจ อ.เลยบอกให้ผมลองถอดดูเลย ผมก็ถอดดูว่าจะต่อเข้าไปได้ก็ตอนเย็นของอีกวันหนึ่ง พอมันเปิดได้แล้วผมตีใจมากคิดว่าทำได้แล้ว และอีกแรงบันดาลใจหนึ่งของผมคือมีพี่ที่เป็นคนตาบอดเหมือนกันเขาได้ไปเรียนต่อต่างประเทศ ผมก็เลยไปถามเขา พี่เขาบอกว่าอยากรู้อะไรให้ศึกษาเอาเอง ผมจึงคิดว่าถ้าเขาทำได้ผมก็ต้องทำได้ผมจึงเริ่มซื้อชิ้นส่วนคอมพิวเตอร์มาเก็บไว้ทีละชิ้นๆ พอประกอบเป็นเครื่องได้ก็ทำให้มีความเข้าใจมากขึ้นครับ</p>

หลังจากที่ได้สนทนากันเกี่ยวกับเรื่องของเทคโนโลยีได้ระยะหนึ่งคุณหนู๋ได้ขอให้คุณโจช่วยเล่าที่มาของความสนใจในเรื่องเทคโนโลยีของคุณโจ ซึ่งในช่วงนี้ผู้ผลิตรายการได้นำเสนอภาพของคุณโจในการถอด ประกอบชิ้นส่วนต่างๆ ของเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อแสดงให้เห็นว่าคุณโจไม่ได้มีความรู้เพียงแต่สามารถใช้งานคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีต่างๆ ได้เท่านั้นแต่คุณโจยังมีความรู้ความสามารถในการถอด ประกอบเครื่องคอมพิวเตอร์ด้วย แสดงให้เห็นว่าคุณโจเป็นผู้ที่มีความสามารถทางด้านเทคโนโลยีอย่างแท้จริง ทั้งนี้เมื่อพิจารณาบทสนทนาของคุณโจแล้วยังเป็นการสะท้อนให้เห็นอีกว่าคุณ

โจ้เป็นผู้ที่ใฝ่รู้ใฝ่เรียนมาตั้งแต่ต้น และการใฝ่รู้ใฝ่เรียนของคุณโจ้นั่นเองที่ทำให้คุณโจ้กลายเป็นที่มีความชำนาญเกี่ยวกับเรื่องของเทคโนโลยีและเป็นผู้ที่มีบทบาทที่สำคัญในองค์กรเกี่ยวกับเรื่องของ ICT ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณหนู๋ มาเรื่องฝ่าย ICT ของสมาคมฯ บ้างครับพี่โจ้ ต้องทำอะไรบ้างครับ</p> <p>คุณโจ้ ดูแลเรื่องระบบอินเทอร์เน็ตให้กับองค์กรเขียน software สร้างเรื่องศูนย์ข้อมูล แล้วก็คือผมมองว่าคนตามอดเข้าถึงสื่อได้ค่อนข้างน้อยสิ่งที่ทำได้คือเราต้องเผยแพร่สิ่งที่เรารู้ให้คนอื่นได้รู้ด้วย</p>
	<p>คุณหนู๋ จั๊นผมรบกวน อ.โจ้โชว์ศักยภาพในเรื่องการเขียนโปรแกรมหน่อยครับ</p> <p>คุณโจ้ ได้ครับ</p>
	<p>คุณหนู๋ เอ๊ะ TAB นี่ย่อมาจาก Thailand Association of the Blind ใช่ไหมครับ</p> <p>คุณโจ้ ใช่ครับ ตอนนี้อยู่จะเข้าไปในระบบนะครับ คือผมเป็นแอดมิน อะ นี่ครับ อันนี้คือแบบทดลองที่เจ้าหน้าที่สาขาแต่ละภาคเขาเข้ามากรอกข้อมูลคนพิการตามโปรแกรมที่ผมเขียนไว้ครับ สำหรับที่สมาคมฯ ผมเป็น set ทุกอย่างครับเกี่ยวกับ IT เวลาสั่งงานหรือเวลาผมติดตั้งอะไรเสร็จแล้วเนี่ยผมก็จะสั่งงานด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ที่โต๊ะทำงานของผม</p>
	<p>คุณหนู๋ โอ้โฮ สุดยอดเลยครับ อ.โจ้</p> <p>คุณหนู๋ แล้ว อ. เซ็ตทุกอย่างเองหมดเลยหรือครับ</p> <p>คุณโจ้ ครับ</p>

เมื่อมีการกล่าวถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของคุณโจ้ในฝ่าย ICT ของสมาคมคนตาบอด ผู้ผลิตรายการได้นำเสนอภาพของคุณโจ้ที่กำลังอธิบายให้คุณหนู๋ฟังถึงเรื่องของเครือข่ายอินเทอร์เน็ตต่างๆ และเว็บไซต์ที่คุณโจ้เป็นผู้ออกแบบและผู้ดูแลระบบทั้งหมด จากภาพที่ปรากฏแสดงให้เห็น

ว่าคุณใจมีความสามารถอย่างมากในเรื่องของเทคโนโลยีทั้งยังเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเทคโนโลยีอย่างมากด้วย ซึ่งการที่คุณใจมีความรู้ในเรื่องเทคโนโลยีเป็นอย่างดีนั้นเป็นผลพวงมาจากการเรียนรู้ของคุณใจ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาสามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้เหมือนกับคนทั่วไป ผู้พิการทางสายตาสามารถพัฒนาองค์ความรู้ที่ได้รับนั้นให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อตนเองและสังคมได้ ซึ่งจากบทสนทนาของคุณใจที่กล่าวว่า “สำหรับที่สมาคมฯ ผมเป็น set ทุกอย่างครับเกี่ยวกับ IT เวลาสั่งงานหรือเวลาผมติดตั้งอะไรเสร็จแล้วเนี่ยผมก็จะสั่งงานด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ได้ะทำงานของผม” เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่เป็นเครื่องยืนยันได้ว่าคุณใจเป็นผู้ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญในเรื่องของเทคโนโลยี

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณหนู๋ แล้วเป้าหมายในวงการ IT ที่ อ.ใจอยากจะพัฒนาต่อไปให้กับทั้งตัวเอง ทั้งสมาคมคนตาบอดและสังคมไทยคืออะไรครับ</p> <p>คุณใจ สำหรับผมเป้าหมายมันไม่ได้อยู่ที่ตัวเทคโนโลยี แต่อยู่ที่ความรู้ของคนที่จะมาพัฒนาตัวเทคโนโลยีนะ ครับ เช่นเรื่องของเว็บไซต์ เวลามีการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยหรือโรงเรียนควรบรรจุเรื่องของการทำเว็บที่เป็น web accessible ลงไปด้วยซึ่งเป็นเรื่องของการทำเว็บที่ได้มาตรฐานตามมาตรฐานของ www consortium ก็ใส่เข้าไปได้เลย ผมว่าถ้ามันเกิดจากสถานศึกษามันจะเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนกว่าครับ อีกอย่างผมก็อยากจะบอกว่าอย่างผมเป็นคนตาบอดเวลารามองอะไรเราก็ไม่ได้มองด้วยตาอยู่แล้วครับ เราใช้ความคิด จินตนาการ ใ้ใจที่จะมองในสิ่งนั้นๆ ครับ</p>

สำหรับคุณใจแล้วความคาดหวังสำหรับวงการ IT ของเขานั้นคือการทำให้ทุกคนสามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีได้เท่าเทียมกัน ซึ่งภาพที่ปรากฏเป็นภาพคุณใจที่กำลังสาธิตการใช้งานคอมพิวเตอร์ให้คุณหนู๋ชม ซึ่งคุณหนู๋เองก็แสดงความสนใจกับการสาธิตของคุณใจด้วย ซึ่งจากบท

สนทนาของคุณโจ้ที่เกิดขึ้นช่วงนี้สะท้อนให้เห็นว่าคุณโจ้เป็นผู้ที่มีความคิดที่ดี เป็นคนที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณหนู๋ (ความรู้สึก) อ.โจ้ทำให้ผมรู้จักกับคอมพิวเตอร์ smartphone ในมุมที่ผมไม่เคยรู้จักนั่นก็คือความสามารถอ่านออกเสียงเพื่อให้คนทั้งโลกสามารถใช้งานมันได้จริง การได้พบที่โจ้วันนี้ผมประทับใจมากครับและเชื่อว่า อ.โจ้ก็คงมีความสุขเหมือนกัน สิ่งที่น่าจะส่งคืนสู่สังคมไทยคือคำพูดของ อ.โจ้นั้นแหละครับ “อย่ากลัวว่าคุณจะทำได้ คุณต้องมีความมุ่งมั่น อดสาหัส พยายาม และทำมันให้มากพอ” นะครับ</p>

ในช่วงท้ายของรายการ ผู้ผลิตรายการได้มีการสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณหนู๋อีกครั้งหนึ่งหลังจากที่ได้มาออกเดทกับคุณโจ้ในวันนี้ ซึ่งภาพที่ปรากฏเป็นภาพใบหน้าของคุณหนู๋ที่ยิ้มแย้มขณะที่ให้สัมภาษณ์ถึงคุณโจ้และภาพที่คุณหนู๋สวมกอดคุณโจ้ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคุณหนู๋มีความเข้าใจและชื่นชมในความสามารถของคุณโจ้ซึ่งเป็นผู้พิการทางสายตา แต่เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถอย่างมากในเรื่องของเทคโนโลยี และจากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณหนู๋ก็ยังสามารถสะท้อนให้เห็นว่าคุณหนู๋มีความประทับใจในตัวคุณโจ้ ทั้งยังสามารถสะท้อนให้เห็นว่าคุณโจ้เป็นผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเองจากบทสัมภาษณ์คุณหนู๋ที่กล่าวว่า “สิ่งที่น่าจะส่งคืนสู่สังคมไทยคือคำพูดของ อ.โจ้นั้นแหละครับ อย่ากลัวว่าคุณจะทำได้ คุณต้องมีความมุ่งมั่น อดสาหัส พยายาม และทำมันให้มากพอ”

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>“อย่ากลัวว่าจะทำได้ และต้องมุ่งมั่นให้มากพอ” (พงศ์สุข หิรัญพุกษ์)</p>

ในส่วนของการปิดรายการนั้นผู้ผลิตรายการนำเสนอภาพของคุณหนุ่มมนระหว่างที่กำลังให้สัมภาษณ์ความรู้สึกที่ได้มาแลกเปลี่ยน เรียนรู้ประสบการณ์ร่วมกันกับคุณโจในครั้งนี้ โดยภาพที่ปรากฏแสดงให้เห็นถึงใบหน้าของคุณหนุ่มที่ชื่นชมในความสามารถของคุณโจ และจากข้อความที่ปรากฏทางด้านขวามือที่กล่าวว่า “อย่ากลัวว่าจะทำไม่ได้และต้องมุ่งมั่นให้มากพอ” สะท้อนให้เห็นว่าไม่ว่าจะเป็นผู้พิการทางสายตาหรือเป็นคนปกติหากมีความมุ่งมั่น ตั้งใจ มุ่งมั่นและพยายามก็สามารถทำสิ่งให้เป็นจริงได้ ไม่มีคำว่าทำไม่ได้ถ้ายังไม่ได้ลงมือทำ

สรุปการวิเคราะห์หัวข้อตอน “Blind ICT”

จากตัวบทรายการและการวิเคราะห์หัวข้อตามที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าภาพที่ถูกนำเสนอส่วนใหญ่ในตอน “Blind ICT” เป็นภาพที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานคอมพิวเตอร์และการเข้าถึงแหล่งข้อมูลต่างๆ ในอินเทอร์เน็ต ภาพการทำงานในฝ่าย ICT ซึ่งเป็นหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบของคุณโจ ภาพการถอด ประกอบเครื่องคอมพิวเตอร์และการทำงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี เป็นภาพขนาดใกล้เพื่อให้เห็นการทำงานอย่างใกล้ชิด ภาพขนาดไกลเพื่อให้เห็นอริยาบทท่าทางต่างๆ การปฏิบัติงาน และภาพขนาดปานกลางที่แสดงให้เห็นถึงท่าทางต่างๆ ภาพเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าคุณโจเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องของเทคโนโลยีต่างๆ จนเป็นที่ยอมรับและไว้วางใจให้ได้รับหน้าที่ที่สำคัญของสมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย ซึ่งความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญที่เกิดขึ้นของคุณโจนั้นล้วนเกิดขึ้นมาจากการเรียนรู้ของคุณโจทั้งสิ้น จึงอาจกล่าวได้ว่าผู้พิการทางสายตามีการเรียนรู้ได้เหมือนคนทั่วไปขอเพียงมีความตั้งใจจริงที่จะเรียนรู้เท่านั้น

บทสนทนาหรือบทสัมภาษณ์ที่เกิดขึ้นในรายการยังสามารถสะท้อนให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตามีสักยภาพในด้านการเรียนรู้และรับรู้ด้วย ดังจะเห็นได้จากบทสนทนาของคุณโจที่กล่าวว่า “ผมมาอยู่ที่มูลนิธิส่งเสริมอาชีพคนตาบอด เขาสอนคอมพิวเตอร์ เริ่มตั้งแต่ศูนย์เลยว่าใช้งานยังไง คือเราสามารถที่จะสั่งให้มันทำงานอะไรได้ แต่มันมีเรื่องระบบไฟที่ผมอยากรู้และไม่ค่อยเข้าใจ อ.เลยบอกให้ผมลองถอดดูเลย ผมก็ถอดดูว่าจะต่อเข้าไปได้ก็ตอนเย็นของอีกวันหนึ่ง พอมันเปิดได้แล้วผมดีใจมาก คิดว่าทำได้แล้ว” หรือ “เรื่องฝ่าย ICT ของสมาคมฯ ผมมีหน้าที่ดูแลเรื่องระบบอินเทอร์เน็ตให้กับองค์กร เขียน software สร้างเรื่องศูนย์ข้อมูล แล้วก็คือผมมองว่าคนตาบอดเข้าถึงสื่อได้ค่อนข้างน้อย สิ่งที่ทำได้คือเราต้องเผยแพร่สิ่งที่เรารู้ให้คนอื่นได้ด้วย” ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคุณโจเป็นผู้ที่ใฝ่รู้ใฝ่เรียน ดังนั้นการที่คุณโจเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องของเทคโนโลยีในทุกวันนี้ล้วนเกิดขึ้นจากความสนใจที่จะเรียนรู้ของคุณโจเอง และจากตำแหน่งหัวหน้าฝ่าย ICT ของสมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย ทำให้คุณโจได้รับบทบาทของการเป็นหัวหน้าฝ่ายที่บริหารงานและต้องดูแลลูกน้องในฝ่ายของตนด้วย

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์แล้วว่าตอน “Blind ICT” สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของคุณจตุพล หนูท่าทองในด้านการเรียนรู้และรับรู้

14. ตอน “นักทดลองพันธุ์ใหม่” ออกอากาศเมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2555

พิธีกร คุณกิตติลักษณ์ จุลลัชฐีเยร (จุ่มจิ้ม)

แขกรับเชิญ คุณเทิดเกียรติ บุญเที่ยง (แก๊ป)

เนื้อหาโดยสรุป

คุณเทิดเกียรติ บุญเที่ยง ผู้พิการทางสายตาที่กำลังศึกษาอยู่ที่คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คุณเทิดเกียรติทำให้ได้ทราบว่าผู้พิการทางสายตาสสามารถเรียนวิทยาศาสตร์ได้อย่างไร คุณเทิดเกียรติจึงพาไปชมการเรียนการสอนที่โรงเรียนธรรมิกวิทยา จ.เพชรบุรี ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนทางด้านวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กพิการทางสายตาและเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้คุณเทิดเกียรติ บุญเที่ยงได้มีโอกาสศึกษาต่อในคณะวิทยาศาสตร์ด้วย โดยโรงเรียนธรรมิกวิทยาเป็นโรงเรียนประจำสำหรับเด็กนักเรียนผู้พิการทางสายตาโดยเฉพาะ การเรียนการสอนของที่นี่เหมือนกับโรงเรียนประถมศึกษาที่สอนวิชาปกติทั่วไปแต่ที่ว่าที่โรงเรียนแห่งนี้ได้มีการพัฒนาเรื่องการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์เป็นพิเศษโดยเน้นการบูรณาการให้นักเรียนผู้พิการทางสายตาได้ใช้จินตนาการเข้าร่วมด้วยเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการเรียนมากยิ่งขึ้น

ตัวบทรายการและการวิเคราะห์ตัวบท

กรอบประสบการณ์เรื่องวิทยาศาสตร์

ตารางที่ 4. 14 บทโทรทัศน์รายการ Blind Date ตอน “นักทดลองพันธุ์ใหม่”

ภาพ	เสียง
	<p>คุณจุ่มจิ้ม ชื่อ ทพญ.กิตติลักษณ์ จุลลัชฐีเยร จุ่มจิ้ม AF1 ค่ะ ปัจจุบันเป็นทันตแพทย์และเป็นพิธีกรรายการโทรทัศน์ ส่วนตัวแล้วเป็นคนที่ต้องเกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์ค่ะเพราะเรียนวิทยาศาสตร์วนเวียนไปมาตลอดเลย ซึ่งเป็นทันตแพทย์ก็ต้องเกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์สุขภาพค่ะ</p>

ภาพที่ปรากฏข้างต้นเป็นภาพของคุณจุ่มจิ้ม คุณกิตติลักษณ์ จุลลัชฐีเยร ซึ่งมีลักษณะยิ้มแย้มแจ่มใสแสดงให้เห็นว่าคุณจุ่มจิ้มเป็นผู้ที่อารมณ์ดีและมีอัธยาศัยที่ดี จากบทสัมภาษณ์ที่เป็นการแนะนำตัวของคุณจุ่มจิ้มสะท้อนให้เห็นว่าคุณจุ่มจิ้มเป็นบุคคลหนึ่งที่มีความเกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์มาตั้งแต่

เด็ก ๆ ซึ่งผลจากการได้เรียนรู้วิทยาศาสตร์มาอย่างยาวนานส่งผลให้คุณจุ่มจิ้มเป็นผู้ที่มีความรู้ในเรื่องของวิทยาศาสตร์เป็นอย่างดี

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณแก๊ป ชื่อแก๊ป เทิดเกียรติ บุญเที่ยง เรียนอยู่คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ครับ มีคนบอกว่าคนตาบอดจะเรียนสายวิทย์ได้อย่างไร เรียนไปทำไม จบไปจะไปทำอะไรก็เลยเป็นแรงผลักดันที่ว่า “เราแค่ตาบอดแต่ส่วนอื่นของเราก็ยังสามารถใช้งานได้ สมองก็คิดได้” ก็เลยตัดสินใจมาสอบที่ธรรมศาสตร์ แล้วก็เข้าเรียนที่นี่ครับ</p>

ภาพการแนะนำตัวของแก๊ป เทิดเกียรติ บุญเที่ยง เมื่อพิจารณาจากภาพที่ปรากฏจะเห็นว่าเป็นภาพของนักศึกษาที่ดูภายนอกปกติทุกอย่าง ไม่ได้มีอาการหรือสิ่งที่ทำให้เห็นว่าเขามีความแตกต่างจากคนอื่น ๆ แต่เมื่อมีการแนะนำตัวของคุณแก๊ปจึงทำให้ทราบว่าแก๊ปเป็นผู้พิการทางสายตาที่กำลังศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์อยู่ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคุณแก๊ปเป็นผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์คนหนึ่ง

เมื่อพิจารณาถึงเรื่องกรอบประสบการณ์ที่ใกล้เคียงกันของแฮกรับเชิญและพิธีกรในตอนนี้นำให้ทราบว่าทั้งคู่มีกรอบประสบการณ์ที่ใกล้เคียงกันในเรื่องของกับวิทยาศาสตร์ การนัดเดทกันในครั้งนี้ของทั้งคู่จึงถูกเชื่อมโยงเอาไว้ด้วยความเป็นนักวิทยาศาสตร์หรือผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์เหมือนกัน

บทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตา

ภาพ	เสียง
	<p>คุณจุ่มจิ้ม สวัสดิ์ศะ พีจุ่มจิ้มนะคะ น้องแก๊ปใช้ไหม คุณแก๊ป สวัสดิ์ศะครับ คุณจุ่มจิ้ม พี่ตกใจมากเลยที่ทางทีมงานบอกว่าน้องแก๊ปเรียนคณะวิทยาศาสตร์ เรียนยากไหมคะน้องแก๊ป คุณแก๊ป ช่วงแรกๆ ก็ยากนิดนึงครับ แต่ว่าช่วงหลังๆ เข้ากับเพื่อนๆ ได้แล้วเพื่อนก็ช่วยครับ</p>

จากภาพที่ปรากฏข้างต้นเป็นการทำความรู้จักกันของคุณแก้วและคุณจุ่มจิ้ม จากภาพเราจะเห็นว่าคุณจุ่มจิ้มมีท่าทีสนใจในตัวคุณแก้วในฐานะของนักศึกษาผู้พิการทางสายตาของคุณะ วิทยาศาสตร์ และจากบทสนทนาของคุณจุ่มจิ้มที่กล่าวว่า “ที่ตกใจมากเลยที่ทางทีมงานบอกว่าน้องแก้วเรียนคณะวิทยาศาสตร์” แสดงให้เห็นว่าคุณจุ่มจิ้มไม่คาดคิดมาก่อนว่าผู้พิการทางสายตาจะสามารถเรียนวิทยาศาสตร์ได้

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณจุ่มจิ้ม (ความรู้สึก) ตอนแรกที่เราเห็นน้องนั่งอ่านหนังสืออักษรเบรลล์อยู่รู้สึกว่ามันต้องไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะสามารถมาถึงจุดนี้ได้ ตั้งแต่มัธยมจนถึงมหาวิทยาลัยคงไม่ใช่หนทางที่สวยงาม คงไม่ใช่หนทางที่สบายอย่างแน่นอน ขนาดเราเองยังรู้เลยว่าช่วงที่อ่านหนังสือสอบมันเยอะ มันทรมาณ มันลำบากขนาดไหนถึงขั้นต้องอดหลับอดนอน แต่น้องต้องใช้เพียงแค่แหล่งข้อมูลที่เป็นอักษรเบรลล์ มันไม่ใช่หนทางง่ายๆ ที่จะก้าวมาถึงจุดนี้ได้ทำให้รู้สึกทั้ง</p>

เมื่อมีการสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณจุ่มจิ้มหลังจากที่ได้ทำความรู้จักกับคุณแก้วแล้ว ภาพที่ปรากฏแสดงให้เห็นว่าคุณจุ่มจิ้มยังมีความสงสัยว่าผู้พิการทางสายตาจะสามารถเรียนวิทยาศาสตร์ได้อย่างไรซึ่งสังเกตได้จากสีหน้า แววตาและท่าทางการเอียงศีรษะที่แสดงอาการว่าไม่เชื่อออกมาและจากบทสัมภาษณ์คุณจุ่มจิ้มทำให้ทราบว่าคุณจุ่มจิ้มทั้งในความสามารถของคุณแก้วที่สามารถเรียนวิทยาศาสตร์ได้และยังสามารถสอบเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้ด้วย ทั้งนี้ยังสะท้อนให้เห็นว่าคุณแก้วผู้ซึ่งพิการทางสายตาสามารถเรียนหนังสือได้เหมือนคนทั่วไป

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณจุ่มจิ้ม การเรียนการสอนที่นี้คือให้น้องที่ตาบอดเรียนร่วมกับน้องตาปกติเลยหรือคะ</p> <p>คุณแก้ว ใช่ครับ</p>
	<p>คุณจุ่มจิ้ม แล้วอะไรที่ยากที่สุดสำหรับการเรียนคะ</p> <p>คุณแก้ว พวกแป้นต่างๆ ก็ยากครับเพราะมันเข้าใจยากพวกไดอะแกรม กราฟ อะไรพวกนี้เข้าใจยากครับก็ต้องหาคนช่วย คืออย่างน้อยให้เขาจับมือวาดลงไปตามรูปนั้นก็ได้อ่า ทำไปซ้าๆ เดี่ยวมันก็เข้าไปในหัวเองครับก็จะจำได้เอง</p>
	<p>คุณจุ่มจิ้ม แล้วสิ่งสำคัญของการเรียนสายวิทยาศาสตร์คืออะไรคะ</p> <p>คุณแก้ว ผมว่ามันมีอยู่ 3 อย่างคือ (1) มีใจที่อยากจะเรียน เพราะจะทำให้ผ่านอุปสรรคต่างๆ ไปได้ (2) สื่อการเรียนต่างๆ ถ้ามันพร้อมไม่ว่าจะเป็นอักษรเบรลล์ ภาพพูนจะทำให้เรียนง่ายขึ้น และ (3) คนรอบข้างไม่ว่าจะเป็นอาจารย์หรือคนทั่วไปถ้าปิดใจยอมรับว่าคนตาบอดสามารถเรียนได้นะก็จะช่วยลดอุปสรรคได้เยอะเลยครับ</p>
	<p>คุณจุ่มจิ้ม อยากเห็นไหมครับว่าเด็กตาบอดเขาทำแลปกันได้อย่างไร เดี่ยวผมพาไปดูดีไหมครับ</p>
	<p>คุณจุ่มจิ้ม โอ้โห น้องแก้ว อยากเห็นมากเลยคะ</p>

ผู้ผลิตรายการได้นำเสนอภาพขนาดต่างๆ ทั้งภาพขนาดปานกลาง ภาพขนาดใหญ่ เพื่อให้เห็นถึงการดำเนินชีวิตของคุณแก้วในการศึกษาและการใช้ชีวิต ซึ่งภาพการเรียนของคุณแก้วนั้นสะท้อนให้เห็นว่าคุณแก้วสามารถเรียนหนังสือได้อย่างคนทั่วไปเนื่องจากคุณแก้วใช้ประสาทสัมผัสทางด้านอื่นๆ ในการรับรู้สิ่งที่อาจารย์สอนและยังมีเพื่อนๆ ที่คอยให้ความช่วยเหลืออธิบายในบางเรื่องที่คุณแก้วไม่เข้าใจ ทั้งนี้จากบทสนทนาของคุณแก้วที่กล่าวว่า “สิ่งสำคัญของการเรียนวิทยาศาสตร์คือ (1) มีใจที่

อยากจะเรียน เพราะจะทำให้ผ่านอุปสรรคต่างๆ ไปได้ (2) สื่อการเรียนต่างๆ ถ้ามั่นพร้อมไม่ว่าจะเป็นอักษรเบรลล์ ภาพนูน จะทำให้เรียนง่ายขึ้น และ (3) คนรอบข้างไม่ว่าจะเป็นอาจารย์หรือคนทั่วไปถ้าเปิดใจยอมรับว่าคนตาบอดสามารถเรียนได้ก็จะช่วยลดอุปสรรคได้เยอะเลย” แสดงให้เห็นว่านอกจากผู้พิการทางสายตาจะต้องมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนแล้วบุคคลรอบข้างหรือสื่อการเรียนการสอนก็จะช่วยให้การเรียนของผู้พิการทางสายตาประสบความสำเร็จได้เช่นกัน ดังนั้นการให้การศึกษากับผู้พิการทางสายตาดังนี้จึงต้องให้ความช่วยเหลือในเรื่องต่างๆ เหล่านี้ด้วย

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>บรรยาย โรงเรียนธรรมิกวิทยาเป็นโรงเรียนประจำสำหรับเด็กตาบอดโดยเฉพาะ ทุกคนสามารถอยู่ฟรีกินฟรี การเรียนการสอนของที่นี่เหมือนกับโรงเรียนประถมศึกษาที่สอนวิชาปกติทั่วไปแต่เราได้มีการพัฒนาเรื่องการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เป็นพิเศษโดยเน้นการบูรณาการให้ตาบอดใช้จินตนาการเข้าร่วมเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการเรียนมากยิ่งขึ้นการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ของเด็กตาบอดที่นี่จะมีวิธีการเรียนเหมือนเด็กตาดีทั่วไป แต่จะมีอุปกรณ์พิเศษที่เรียกว่าเซ็นเซอร์เข้ามาช่วยเวลาอ่านผลการทดลอง</p>

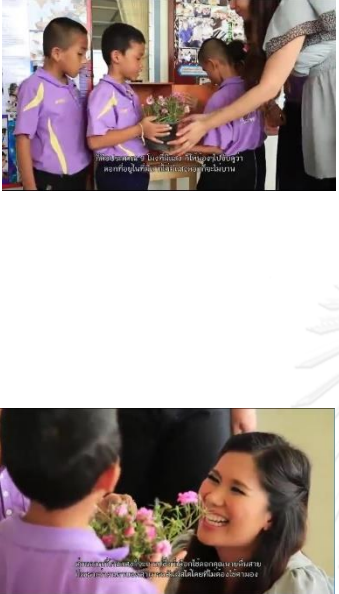
คุณแก้วได้พาคุณจุ่มจิมมาเยี่ยมชมโรงเรียนธรรมิกวิทยา ที่ จ.เพชรบุรี ซึ่งเป็นโรงเรียนเฉพาะสำหรับเด็กผู้พิการทางสายตาที่มีการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์แบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมให้เด็กผู้พิการทางสายตาสามารถเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ได้เหมือนกับเด็กที่มีสายตาปกติ ซึ่งโรงเรียนธรรมิกวิทยาแห่งนี้ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมและเป็นแรงผลักดันที่ทำให้คุณแก้วชื่นชอบวิชาวิทยาศาสตร์ และสามารถเข้าศึกษาต่อที่คณะวิทยาศาสตร์ในระดับมหาวิทยาลัยได้สำเร็จ ซึ่งภาพที่ปรากฏผู้ผลิตรายการนำเสนอภาพขนาดไกลเพื่อแสดงให้เห็นภาพบรรยากาศโดยรวมภายในโรงเรียน และมีการบรรยายถึงลักษณะของโรงเรียนธรรมิกวิทยาแห่งนี้ด้วย ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้เด็กผู้พิการทางสายตาได้รับโอกาสทางการศึกษาที่มากขึ้นอย่างเช่นคุณแก้วเป็นต้น

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณจุ่มจิ้ม สวัสดีค่ะ อ. วันนี้เตรียมการทดลองอะไรไว้ให้ชมบ้างคะ</p> <p>อาจารย์ มีหลายอย่างนะคะ แต่เราเริ่มที่น้องเล็กๆก่อนละกัน</p> <p>คุณจุ่มจิ้ม ได้ค่ะ น้องๆ กำลังทำอะไรกันอยู่คะ</p> <p>นักเรียน ผมกำลังประดิษฐ์ของเล่นครับ</p> <p>คุณจุ่มจิ้ม ตั้งชื่อของเล่นว่าอะไรคะ</p> <p>นักเรียน หนอนหญ้าน่ารัก</p> <p>บรรยาย ที่นี่จะมีการสอนวิทยาศาสตร์ตั้งแต่ประถมศึกษาซึ่งเจ้าหนอนหญ้าน่ารักเกิดจากโครงการวิทยาศาสตร์ของน้องๆ ป.1 ที่ได้สัมผัสดอกหญ้ารังนกที่มีกลีบดอกทั้งหมด 5-7 กีบด้วยกัน แล้วมียอดเกสรคล้ายขนนก น้องๆ จึงนำมาประดิษฐ์เป็นของเล่นโดยที่ไม่ต้องเสียเงินไปซื้อที่ไหนเลย</p>

เมื่อมาถึงโรงเรียนธรรมิกวิทยาคูณครูได้พาคุณจุ่มจิ้มและคุณแก้วไปชมการทดลองจากนักเรียนชั้น ป. 1 ซึ่งภาพที่ปรากฏเป็นภาพของนักเรียนที่กำลังประดิษฐ์ของเล่นจากหญ้า แสดงให้เห็นว่าเด็กผู้พิการทางสายตาเป็นผู้ที่มีจินตนาการในการรับรู้และสามารถประยุกต์ใช้สิ่งต่างๆ รอบกายมาทำให้เกิดประโยชน์ได้ และจากคำบรรยายที่ว่า “ที่นี่จะมีการสอนวิทยาศาสตร์ตั้งแต่ประถมศึกษาซึ่งเจ้าหนอนหญ้าน่ารักเกิดจากโครงการวิทยาศาสตร์ของน้องๆ ป.1 ที่ได้สัมผัสดอกหญ้ารังนกที่มีกลีบดอกทั้งหมด 5-7 กีบด้วยกัน แล้วมียอดเกสรคล้ายขนนก น้องๆ จึงนำมาประดิษฐ์เป็นของเล่นโดยที่ไม่ต้องเสียเงินไปซื้อที่ไหนเลย” แสดงให้เห็นว่าเด็กนักเรียนที่นี่จะได้รับการเรียนรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ตั้งแต่เด็กๆ เพื่อเป็นการปลูกฝังให้นักเรียนรู้จักการสังเกตนั่นเอง

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณแก้ว เอาละครับพีจุ่มจิ้ม คราวนี้เดี่ยวเราไปดูของน้อง ป.2 กันต่อเลยดีกว่าครับ เป็นโครงการเกี่ยวกับเรื่องดอกคุณนายตีนสายนี่ทำไมมันถึงตีนสายนี่ เดี่ยวให้น้องๆ เขาเสนอให้ดูดีกว่าครับ</p> <p>คุณจุ่มจิ้ม อ้อ เป็นการทดลองทางวิทยาศาสตร์ที่เป็น การนำเสนอเรื่องแสงสุริยะนี่เอง</p> <p>คุณแก้ว โครงการนี้ก็จะเป็นโครงการที่น้องๆ เอา ดอกคุณนายตีนสายนี่จะบานในตอนกลางวันตอนที่มีแสงนะครับ เขาจะตื่นมาแต่เช้าเลยแล้วเอามันไปใส่ไว้ในถุงดำ โดยการทดลอง 3 กระถาง ก็คือประมาณ 9 โมงที่มีแสงก็ให้หนึ่งๆ ไปจับดูว่าดอกที่อยู่ในที่มีดที่ไม่มีแสงก็จะไม่บาน ส่วนดอกที่เจอแสงก็จะบาน ซึ่งที่เลือกใช้ดอกคุณนายตีนสายนี่ก็เพราะว่าคนตาบอดสามารถสัมผัสได้โดยไม่ต้องใช้ตามอง เห็นไหมครับว่า ถ้าเราไม่ได้ใช้สายตาเราก็จะใช้ประสาทสัมผัสอื่นมากขึ้น อย่างเช่นการจับดอกไม้มันจะครับว่ามันหุบหรือว่ามันบาน ตอนที่ไม่มีแสงและไม่มีแสงแตกต่างกันอย่างไร</p>

สำหรับการทดลองของนักเรียนชั้น ป. 2 ก็เป็นเรื่องเกี่ยวกับการสังเกตเช่นเดียวกัน โดยภาพที่ผู้ผลิตรายการนำเสนออีกคือภาพของนักเรียนที่กำลังสัมผัสกับต้นดอกคุณนายตีนสายนี่ว่าบานหรือหุบ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าสำหรับผู้พิการทางสายตานั้นการสัมผัสกับสิ่งต่างๆ นั้นถือเป็นเรื่องหนึ่งที่มีความสำคัญเช่นกัน ดังนั้นการที่ผู้พิการทางสายตาได้รับการฝึกฝนให้มีการสัมผัสสิ่งต่างๆ ตั้งแต่เด็กๆ จะช่วยให้พวกเขาสามารถดำเนินชีวิตได้เป็นปกติเนื่องจากพวกเขา รู้จักการใช้ประสาทสัมผัสอื่นๆ ทดแทนประสาทสัมผัสทางการมองเห็นนั่นเอง และจากบทสนทนาของคุณแก้วที่กล่าวว่า “ถ้าเราไม่ได้ใช้สายตาเราก็จะใช้ประสาทสัมผัสอื่นมากขึ้น” เป็นสิ่งที่ช่วยยืนยันได้ว่า การที่ผู้พิการทางสายตาไม่สามารถมองเห็นได้นั้นพวกเขาต้องใช้ประสาทสัมผัสในด้านอื่นๆ มากขึ้น ดังนั้นผู้พิการทางสายตา

จึงควรหมั่นฝึกฝนการใช้ประสาทสัมผัสอื่นๆ ให้เกิดความชำนาญเพื่อให้สามารถรับรู้สิ่งต่างๆ ได้เหมือนคนทั่วไป

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณจุ่มจุ่ม (ความรู้สึก) โอ้โห มันแบบไม่คิดว่าน้องจะสามารถทำได้และทำอย่างมีความสุข คิดของเขาได้แบบน่ารักมาก เขามีความสุขกับการทำมากแล้วก็อีกอย่างหนึ่งคือเขาเข้าใจประดิษฐ์สิ่งที่อยู่รอบตัวด้วยอันนี้เป็นอันที่รู้สึกทึ่งมาก คือเก่งมากตามองไม่เห็นแต่มีการสอด ตอนสอดนี้รู้สึกทึ่ง ส่วนน้องๆ ป.2 เริ่มรู้สึกว่า เป็นวิทยาศาสตร์ เป็นการทดลองจริงๆ แล้วและรู้สึกว่า น้องเขามีความสนใจและมีความเป็นนักวิทยาศาสตร์ มีการสังเกต ตั้งสมมุติฐาน คือน้องเขาสามารถจับและอธิบายได้ว่าเป็นอะไรซึ่งตรงนั้นเป็นจุดเริ่มต้นของการเป็นนักวิทยาศาสตร์ที่ดีนั้นคือเรื่องของการสังเกต</p>

ผู้ผลิตรายการได้สัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณจุ่มจุ่มหลังจากที่คุณจุ่มจุ่มได้ชมการทดลองของน้องๆ ชั้น ป. 1-2 จากท่าทางของคุณจุ่มจุ่มที่ปรากฏในภาพแสดงให้เห็นว่าคุณจุ่มจุ่มรู้สึกตื่นตาตื่นใจและตื่นเต้นกับสิ่งที่ได้เห็น คุณจุ่มจุ่มมีใบหน้าที่ยิ้มแย้มแสดงความชื่นชมในความสามารถทางด้านการเรียนรู้ของน้องๆ นักเรียนในโรงเรียนแห่งนี้และจากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณจุ่มจุ่มที่กล่าวว่า “รู้สึกว่าน้องเขามีความสนใจและมีความเป็นนักวิทยาศาสตร์ มีการสังเกต ตั้งสมมุติฐาน คือน้องเขาสามารถจับและอธิบายได้ว่าเป็นอะไรซึ่งตรงนั้นเป็นจุดเริ่มต้นของการเป็นนักวิทยาศาสตร์ที่ดีนั้นคือเรื่องของการสังเกต” สะท้อนให้เห็นว่าน้องๆ นักเรียนที่โรงเรียนแห่งนี้ได้รับการเรียนการสอนที่ดีที่สามารถนำไปพัฒนาต่อยอดในการเรียนการสอนในชั้นที่สูงขึ้นได้ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อน้องๆ ผู้พิการทางสายตาเหล่านี้เอง ทั้งยังสะท้อนให้เห็นศักยภาพของน้องๆ ที่สามารถเรียนรู้ได้เป็นอย่างดีแม้ว่าจะมองไม่เห็นก็ตาม

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
     	<p>คุณแก้ว พี่จุ่มจุ่มครับเดี๋ยวเราไปดูน้องๆ เขาทดลองเรื่องแสงกันครับ วิธีการทดลองก็คือมันจะมีเปลวเทียนอยู่ที่ปากขวด แล้วน้องๆ เขาจะดับที่ก้นขวดเบาๆ พอดับที่ก้นขวดแล้วมีลมออกมา แสงก็จะเปลี่ยนไปแล้ว เขาก็จะใช้เซ็นเซอร์เสียงมาจับดูการเปลี่ยนแปลงครับ ส่วนการทดลองต่อไปเป็นเรื่องการทดสอบแป้งในพืชครับ พี่จุ่มจุ่มลองทำกับน้องๆ เลยก็ได้ครับ ทุกครั้งที่เขาทดลองเขาจะถ่ายรูปเก็บไว้ด้วยนะครับ</p> <p>คุณจุ่มจุ่ม วิธีคืออย่างไรคะ</p> <p>นักเรียน เอามุมกล้องมาแตะที่หัวคิ้วแล้วก็ต้องดูว่าจะถ่ายบุคคลหรือว่าสิ่งของ ถ้าถ่ายบุคคลจะฟังจากเสียงว่าอยู่ตรงไหนแต่ถ้าถ่ายสิ่งของก็ต้องเอาสิ่งของตั้งเป็นหลัก</p> <p>คุณจุ่มจุ่ม พี่เคยทำการทดลองแน่นอน หยด Iodine มันจะมีการเปลี่ยนสีถ้าตัวไหนมีแป้งอยู่แต่ปัญหาคือว่าการเปลี่ยนสี น้องๆ ต้องดูสีว่าเปลี่ยนไปหรือเปล่า แล้วน้องรู้ได้อย่างไรว่ามันเปลี่ยนสี</p>

ภาพ	เสียง
 	<p>นักเรียน หลังจากที่เราใส่สารที่จะทดสอบแล้ว เติมน้ำ และหยด Iodine ลงไป เราจะมีอุปกรณ์ตัววัดเซ็นเซอร์ ที่จะฟังว่าระดับเสียงของสารมันเกิดการเปลี่ยนแปลง หรือเปล่า โดยการเปรียบเทียบกับหลอดควบคุมที่เป็น น้ำเปล่าค่ะ</p> <p>คุณจุ่มจุ่ม แล้วน้องที่นั่งข้างๆ พี่นี่จุ่มๆ อะไรอยู่คะ</p> <p>คุณแก้ว น้องเขากำลังบันทึกผลการทดลองเป็นอักษร เบรลล์ครับ</p> <p>คุณจุ่มจุ่ม (ความรู้สึก) รู้สึกว่ามันเหมือนการมีส่วนร่วม นะคะ การทดลองนั้นมันเป็นการทดลองที่คนตาดีหรือ คนตาไม่ดีสามารถทำได้ เป็นอันเดียวกันกับที่เราเคย ทำตอนเป็นเด็กๆ เหมือนกันทุกอย่างเป็นการทำให้เรา เห็นว่าน้องตาบอดสามารถทำได้เหมือนคนปกติ มีแค่ ขั้นตอนการอ่านผลที่ต้องใช้เครื่องมือช่วยนิดนึงซึ่ง ไม่ได้มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการทดลองเลย ที่สำคัญ คือน้องๆ มีการบันทึกผลไว้ตลอด เหมือนนักวิทยาศาสตร์ทั่วไป เหมือนตอนสมัยที่เราเรียนเลย</p>

สำหรับการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น ความยากของการทดลองก็จะมีเพิ่มมากขึ้นด้วยแต่ก็ไม่ใช่ว่าปัญหาสำหรับเด็กผู้พิการทางสายตาที่โรงเรียนแห่งนี้ ซึ่งในช่วงนี้ผู้ผลิต รายการได้นำเสนอภาพการทดลองของนักเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น จากภาพที่ปรากฏทำให้เราเห็นว่า น้องๆ ผู้พิการทางสายตาเหล่านี้สามารถทำการทดลองได้เป็นปกติโดยไม่มีอุปสรรคใดๆ ที่มาขวางกั้น การเรียนรู้ของพวกเขาได้เลย และจากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณจุ่มจุ่มที่กล่าวว่า “รู้สึกว่ามัน เหมือนการมีส่วนร่วม นะคะ การทดลองนั้นมันเป็นการทดลองที่คนตาดีหรือคนตาไม่ดีสามารถทำได้ เป็นอันเดียวกันกับที่เราเคยทำตอนเป็นเด็กๆ เหมือนกันทุกอย่างเป็นการทำให้เราเห็นว่าน้องตาบอด สามารถทำได้เหมือนคนปกติ มีแค่ขั้นตอนการอ่านผลที่ต้องใช้เครื่องมือช่วยนิดนึงซึ่งไม่ได้มีผลต่อการ เปลี่ยนแปลงการทดลองเลย ที่สำคัญคือน้องๆ มีการบันทึกผลไว้ตลอด เหมือนนักวิทยาศาสตร์ทั่วไป เหมือนตอนสมัยที่เราเรียนเลย” สะท้อนให้เห็นว่าการศึกษาของเด็กผู้พิการทางสายตาและเด็กที่มี

สายตาก็ไม่แตกต่างกันเลย พวกเขาสามารถเรียนร่วมกันได้ หากแต่อาจจะต้องมีอุปกรณ์หรือสื่อการเรียนการสอนที่ช่วยทำให้เด็กผู้พิการทางสายตานั้นมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้นเท่านั้นเอง

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณจุ่มจุ่ม (ความรู้สึก) วันนี้ทำให้เห็นและเข้าใจเลยว่า น้องๆ ตาบอดสามารถเรียนวิทยาศาสตร์ได้และอาจจะเก่งกว่าเราด้วย เพราะฉะนั้นถ้าเกิดสังคมอยากให้น้อง ตาบอดพัฒนาตัวเองได้อย่าให้มีแค่โรงเรียนธรรมิกวิทยาที่เดียวเท่านั้น เพราะว่าไม่ว่าน้องเขาจะเกิดมาเป็นอย่างไรน้องก็เป็นคนไทย เป็นลูกหลานไทยก็ถือว่าเป็นญาติๆ ของเราทั้งนั้น วันนี้สามารถทำให้เห็นแล้วว่าน้องๆ สามารถเรียนได้จริงๆ อยากให้ทุกคนไม่ทอดทิ้ง ไม่ว่าใครก็ตาม ทุกคนมีค่าเสมอ</p>

ในช่วงท้ายของรายการ ผู้ผลิตรายการได้มีการสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณจุ่มจุ่มที่ได้มาพบกับคุณแก้วและได้มาเรียนรู้ประสบการณ์ร่วมกันกับน้องๆ นักเรียนผู้พิการทางสายตาที่โรงเรียนธรรมิกวิทยา โดยภาพที่ปรากฏแสดงให้เห็นรอยยิ้มแห่งความสุขของคุณจุ่มจุ่ม ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าคุณจุ่มจุ่มมีความเข้าใจถึงการเรียนของผู้พิการทางสายตามากขึ้นและจากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณจุ่มจุ่มที่กล่าวว่า “วันนี้ทำให้เห็นและเข้าใจเลยว่าน้องๆ ตาบอดสามารถเรียนวิทยาศาสตร์ได้และอาจจะเก่งกว่าเราด้วย” ยังสะท้อนให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาเป็นผู้ที่มีศักยภาพด้านการเรียนรู้และรับรู้ที่ไม่ต่างจากคนทั่วไป เพียงแต่ขาดโอกาสและการสนับสนุนจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง หากผู้พิการทางสายตาได้รับการศึกษาที่เหมาะสมตามกำลังความสามารถของตนพวกเขาก็สามารถที่จะสร้างคุณประโยชน์ให้กับประเทศชาติได้เช่นเดียวกับคนทั่วไป

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>“อยากให้ทุกคนไม่ทอดทิ้ง และเห็นคุณค่าของคนอื่นเสมอ” (จิตติลักษณ์ จุลลักษ์ฐีธร)</p>

ในส่วนของการปิดรายการนั้นผู้ผลิตรายการนำเสนอภาพของคุณจุ่มจิ้มที่มีใบหน้าที่เป็นรอยยิ้มแห่งความสุขและความเข้าใจที่ได้มาแลกเปลี่ยน เรียนรู้ประสบการณ์ในครั้งนี้และมีข้อความที่เป็นบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณจุ่มจิ้มตอนหนึ่งที่ว่า “อยากให้ทุกคนไม่ทอดทิ้ง และเห็นคุณค่าของคนอื่นเสมอ” ไว้ทางด้านขวาของภาพ จากภาพและเสียงที่ปรากฏนี้สะท้อนให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาเป็นบุคคลที่มีคุณภาพบุคคลหนึ่งของสังคม พวกเขาสามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ไม่ต่างจากคนปกติ ดังนั้นสังคมจึงควรให้ความสำคัญ เห็นคุณค่าและเห็นถึงศักยภาพในด้านต่างๆ ของผู้พิการทางสายตามากกว่าเห็นว่าพวกเขาเป็นบุคคลผู้น่าสงสารและเป็นเพียงผู้รอคอยความช่วยเหลือจากผู้อื่น

สรุปการวิเคราะห์ตัวบทตอน “นักทดลองพันธุ์ใหม่”

จากตัวบทรายการและการวิเคราะห์ตัวบทตามที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าภาพที่ถูกนำเสนอส่วนใหญ่ในตอน “นักทดลองพันธุ์ใหม่” เป็นภาพขนาดใหญ่ในตอน “นักทดลองพันธุ์ใหม่” เป็นภาพขนาดใหญ่ ภาพขนาดปานกลางและภาพขนาดเล็กที่นำเสนอเกี่ยวกับการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนโรงเรียนธรรมิกวิทยา ซึ่งเป็นโรงเรียนที่คุณแก้วเคยเรียนมาก่อน ภาพที่ปรากฏจึงสะท้อนให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาสสามารถเรียนหนังสือได้เหมือนคนทั่วไป สามารถทำการทดลองทางวิทยาศาสตร์ได้แม้ว่าจะมองไม่เห็นก็ตาม สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เราทราบว่าผู้พิการทางสายตาเป็นผู้ที่มีความสามารถและศักยภาพที่มากพอที่จะสามารถทำสิ่งต่างๆ ได้ ซึ่งจากบทสนทนาหรือบทสัมภาษณ์ที่เกิดขึ้นในบางช่วงนั้น เช่น บทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณจุ่มจิ้มที่ว่า “ไม่คิดว่าน้องจะสามารถทำได้และทำอย่างมีความสุข รู้สึกว่าน้องเขามีความสนใจและมีความเป็นนักวิทยาศาสตร์ มีการสังเกต ตั้งสมมุติฐาน คือน้องเขาสามารถจับและอธิบายได้ว่าเป็นอะไรซึ่งตรงนั้นเป็นจุดเริ่มต้นของการเป็นนักวิทยาศาสตร์ที่ตินั้นคือเรื่องของการสังเกต” หรือ “มันเป็นการทดลองที่คนตาดีหรือคนตาไม่ดีสามารถทำได้ เป็นอันเดียวกันกับที่เราเคยทำตอนเป็นเด็กๆ เหมือนกันทุกอย่างเป็นการทำให้เราเห็นว่าน้องตาบอดสามารถทำได้เหมือนคนปกติ

มีแค่ขั้นตอนการอ่านผลที่ต้องใช้เครื่องมือช่วยนิดนึงซึ่งไม่ได้มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการทดลองเลย ที่สำคัญคือน้องๆ มีการบันทึกผลไว้ตลอด เหมือนนักวิทยาศาสตร์ทั่วไป เหมือนตอนสมัยที่เราเรียนเลย” เป็นสิ่งที่สะท้อนได้เช่นกันว่าผู้พิการทางสายตาเป็นผู้ที่มีศักยภาพด้านการเรียนรู้และรับรู้หากพวกเขาได้รับการส่งเสริมที่เหมาะสม หรือจากบทสนทนาของคุณแก็บที่กล่าวว่า “สิ่งสำคัญของการเรียนวิทยาศาสตร์คือ (1) มีใจที่อยากจะเรียน เพราะจะทำให้ผ่านอุปสรรคต่างๆ ไปได้ (2) สื่อการเรียนต่างๆ ถ้ามันพร้อมไม่ว่าจะเป็นอักษรเบรลล์ ภาพนูน จะทำให้เรียนง่ายขึ้น และ (3) คนรอบข้างไม่ว่าจะเป็นอาจารย์หรือคนทั่วไปถ้าปิดใจยอมรับว่าคนตาบอดสามารถเรียนได้ก็จะช่วยลดอุปสรรคได้เยอะเลย” ก็แสดงให้เห็นว่านอกจากผู้พิการทางสายตาจะเป็นผู้ที่ใฝ่รู้ใฝ่เรียนแล้ว การมีสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมหรือการที่หน่วยงานต่างๆ หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามาให้การสนับสนุนก็จะเป็นแรงผลักดันให้ผู้พิการทางสายตาสามารถประสบความสำเร็จทางการศึกษาได้ เพราะพวกเขาไม่ได้มีการเรียนรู้ที่ต่างไปจากคนปกติ

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์แล้วว่าตอน “นักทดลองพันธุ์ใหม่” นี้สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของคุณแก็บ เติบโตเกียรติ บุญเที่ยง ในด้านการเรียนรู้และรับรู้

15. ตอน “ด้านที่ก้าว” ออกอากาศเมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2555

พิธีกร คุณสุทธิศักดิ์ สีนเจริญ (บอม)

แขกรับเชิญ คุณณณยุทธ์ อิงสา (แจ๊ค)

เนื้อหาโดยสรุป

คุณณณยุทธ์ อิงสา มือกีตาร์ตาบอดแห่งวง I-Onion ที่ประสบอุบัติเหตุเมื่อตอนอายุ 14 ปี จนกลายเป็นผู้พิการทางสายตามาจนถึงทุก วินาทีแรกที่ตื่นขึ้นมาแล้วพบว่าตัวเองต้องกลายเป็นผู้พิการทางสายตาคุณณณยุทธ์ก็กล่าวว่าทุกอย่างเหมือนความฝัน ทุกอย่างเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทุกอย่างเปลี่ยนไปหมด แต่โชคดีที่มีพ่อ-แม่และน้องสาวที่คอยให้กำลังใจ ทำให้คุณณณยุทธ์รู้สึกดีและมีให้กำลังใจพร้อมที่จะมาต่อสู้กับชีวิตอีกครั้ง

ตัวบทรายการและการวิเคราะห์ตัวบท
 กรอบประสบการณ์เรื่องนักกีตาร์

ตารางที่ 4.15 บทโทรทัศน์รายการ Blind Date ตอน “ด้านที่ก้าว”

ภาพ	เสียง
	<p>คุณบอม ผมบอม สุทธิศักดิ์ สินเจริญครับ ผมมีวงดนตรีเป็นของตัวเองชื่อว่า วงสินเจริญ Brother ครับ ความมั่นใจของผู้ชายคนหนึ่งโดยเกณฑ์มาตรฐานแล้วแน่นอนที่สุดแล้วครับต้องมั่นใจในรูปร่างตัวเอง มีรูปลักษณ์ มีความรู้ ถ้าเกิดมี option ที่ประกอบด้วยมีชื่อเสียงเงินทองด้วยก็จะยิ่งเดินยี่ดอกด้วยความมั่นใจครับ</p>

ภาพที่ปรากฏข้างต้นเป็นภาพของคุณบอม สุทธิศักดิ์ สินเจริญ ซึ่งจากภาพที่ปรากฏเป็นภาพขนาดใหญ่ที่แสดงให้เห็นลักษณะท่าทางและใบหน้าของคุณบอม ว่าคุณบอมมีมาดเท่ๆ มีบุคลิกที่แสดงให้เห็นว่าเป็นคนที่มีเสน่ห์และมีความมั่นใจในตนเอง จากบทสัมภาษณ์ที่เป็นการแนะนำตัวของคุณบอมแสดงให้เห็นว่าคุณบอมเป็นนักดนตรีและมีวงดนตรีเป็นของตนเอง ทั้งยังแสดงให้เห็นว่าเขามีความมั่นใจตนเองในระดับหนึ่ง

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณแจ๊ค ผมแจ๊ค รณยุทธ์ อิงสา หรือแจ๊ค I-Onion ความมั่นใจของผู้ชายคนหนึ่งนะครับถ้าเกิดหน้าตาดีก็ถือว่าเป็นต้นทุนที่ดีนะครับแต่ก็ใช่ว่าหน้าตาไม่ดีจะมั่นใจไม่ได้นะครับมันขึ้นอยู่กับบุคลิกด้วย ขึ้นอยู่กับความสามารถอะไรพวกนั้นก็ช่วยเสริม self-esteem ได้เหมือนกันครับ</p>

ภาพของคุณแจ๊ค รณยุทธ์ อิงสาที่ปรากฏข้างต้นนั้นเป็นภาพของนักดนตรีท่านหนึ่งที่เล่นกีตาร์อยู่ ภาพที่เห็นสะท้อนให้เห็นว่าคุณคคลในภาพเป็นคนที่มีความมั่นใจในตนเองและเป็นผู้ที่มีความสามารถทางด้านดนตรี เมื่อพิจารณาบทสัมภาษณ์ของคุณแจ๊คพบว่าคุณแจ๊คเป็นนักดนตรีที่มีความสามารถในระดับหนึ่งและมีวงดนตรีเป็นของตัวเอง

ในการวิเคราะห์ตัวบทเกี่ยวกับกรอบประสบการณ์ที่ใกล้เคียงกันของแขกรับเชิญและพิธีกร ในตอนนี้พบว่าทั้งคุณบอมและคุณแจ๊คต่างเป็นนักดนตรีเหมือนกัน เล่นกีตาร์เหมือนกัน มีวงดนตรีเป็นของตัวเองเหมือนกันทั้งยังมีความมั่นใจในตนเองเหมือนกันด้วย ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์หว่าทั้ง 2 คนเป็นผู้ที่มีกรอบประสบการณ์ใกล้เคียงกันในเรื่องของการเป็นนักกีตาร์เหมือนกัน

บทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตา

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณบอม สวัสดีครับแจ๊ค เข้ามาครั้งแรกต้องบอกเลยว่าเห็นคนนั่งเล่นกีตาร์อยู่มั่นใจว่าต้องใช่แจ๊คแน่นอน รอนานไหมครับ</p> <p>คุณแจ๊ค ไม่ครับ</p> <p>คุณบอม โอเควันนี้ถือว่าเรามาตามนัดและตรงเวลา เพราะว่าอยากจะมาเจอแจ๊ค อยากมีกิจกรรมร่วมกัน เพราะว่าเล่นกีตาร์มาหลายคนแล้วแต่ว่ามั่นใจว่าจะเป็นประสบการณ์ใหม่ของบอมถ้าเกิดได้เล่นกีตาร์กับแจ๊ค</p>

หลังจากที่คุณบอมมาถึงสถานที่ที่นัดหมายซึ่งเป็นร้านอาหารแห่งหนึ่ง ผู้ผลิตรายการนำเสนอภาพของคุณแจ๊คที่นั่งเล่นกีตาร์รอคุณบอมอยู่ก่อนแล้วและไม่นานนักคุณบอมก็เข้ามาทักทายคุณแจ๊ค จากภาพที่ปรากฏสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถทางด้านดนตรีของคุณแจ๊ค และเมื่อพิจารณาจากบทสนทนาของคุณบอมที่กล่าวว่า “เข้ามาครั้งแรกต้องบอกเลยว่าเห็นคนนั่งเล่นกีตาร์อยู่มั่นใจว่าต้องใช่แจ๊คแน่นอน” แสดงให้เห็นว่าคุณแจ๊คมีความสามารถที่ทำให้คุณบอมเดาได้ว่าคุณแจ๊คจะเป็นคนที่คุณต้องมาเจอในวันนี้ ทั้งสะท้อนให้เห็นศักยภาพทางด้านดนตรีของคุณแจ๊คด้วย

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
  	<p>คุณบอม แจ็คสูญเสียการมองเห็นตั้งแต่เมื่อไหร่ครับ</p> <p>คุณแจ๊ค ผมประสบอุบัติเหตุตอนอายุ 14 ปีครับ จากคนธรรมดา แค่อินเดียชีวิตมีดีไปหมดเหมือนทุกอย่างมันหยุด คือมันคิดไม่ออกเลยว่าเกิดอะไรขึ้น เราก็พยายามทบทวนว่าเราฝันไปหรือเปล่า</p> <p>คุณบอม ทำอย่างไรหลังจากที่รู้ตัวว่าเรามองไม่เห็น</p> <p>คุณแจ๊ค มันเปลี่ยนไปแทบทุกอย่างจากคนที่ทำอะไรเองได้หมดกลับต้องมีคนมาคอยดูแล แต่แจ๊คโชคดีที่มีครอบครัวคอยให้กำลังใจครับเลยใช้เวลาไม่นานก็สามารถทำได้ ถ้าเราไปอยู่กับความรู้สึกแบบนั้นมันไม่เป็นผลดีกับใครเลยที่บ้านก็จะเสียใจ เป็นห่วงเรา</p> <p>คุณบอม คุณพ่อ-คุณแม่มีส่วนทำให้แจ๊คฟันเหตุการณ์ในครั้งนั้นได้อย่างไรครับ</p> <p>คุณแจ๊ค ทุกคนที่บ้านจะคอยเป็นห่วงเรา คอยกับเราตลอดเวลาเลย พาไปทำกิจกรรมต่างๆ ไม่อยากให้เราอยู่คนเดียว ท่านไม่ได้มองว่าเราเป็นคนพิการแต่ทำกับเราเหมือนคนปกติทุกอย่าง เราก็รู้สึกดี ที่สำคัญคุณพ่อ-คุณแม่พาแจ๊คไปเรียนต่อที่มูลนิธิธรรมิกชน จ.ขอนแก่น จนผมสามารถเรียนจนจบ ป.ตรี สาขาดุริยางคศิลป์ Guitar Classic จาก ม.มหาสารคามครับ</p>

ในเบื้องต้นคุณบอมได้สอบถามถึงสาเหตุที่ทำให้คุณแจ๊คมองไม่เห็น ซึ่งผู้ผลิตรายการได้นำเสนอภาพการสนทนากันของทั้งคู่และยังนำเสนอภาพครอบครัวของคุณแจ๊คด้วยเพื่อประกอบกับบทสนทนาของคุณแจ๊คเมื่อมีการกล่าวถึงครอบครัว จากภาพที่ปรากฏในช่วงนี้สะท้อนให้เห็นถึงการเป็นผู้ที่มีจิตใจที่เข้มแข็งของคุณแจ๊คสังเกตได้จากใบหน้าที่ยิ้มแย้มของคุณแจ๊คเมื่อเล่าถึงประสบการณ์ที่ทำให้สูญเสียการมองเห็นซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าคุณแจ๊คเป็นผู้ที่มีการเห็นคุณค่าในตนเอง และจากบทสนทนาของคุณแจ๊คที่กล่าวว่า “ทุกคนที่บ้านจะคอยเป็นห่วงเรา คอยกับเราตลอดเวลาเลย พาไปทำ

กิจกรรมต่างๆ ไม่อยากให้เราอยู่คนเดียว ท่านไม่ได้มองว่าเราเป็นคนพิการแต่ทำกับเราเหมือนคนปกติทุกอย่าง เราก็รู้สึกดี ที่สำคัญคุณพ่อ-คุณแม่พาแจ๊คไปเรียนต่อที่มูลนิธิธรรมิกชน จ.ขอนแก่น จนผมสามารถเรียนจนจบ ป.ตรี สาขาดุริยางคศิลป์ Guitar Classic จาก ม.มหาสารคามครับ” แสดงให้เห็นว่าครอบครัวของคุณแจ๊คเป็นกำลังใจที่สำคัญที่สามารถทำให้คุณแจ๊คก้าวผ่านช่วงเวลาที่ยากลำบากมาได้ ซึ่งจากการที่ครอบครัวของคุณแจ๊คได้ส่งเสริมให้คุณแจ๊คได้เรียนหนังสือและทำกิจกรรมต่างๆ สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพด้านการเรียนรู้ของคุณแจ๊คและยังทำให้เห็นว่าแม้ว่าคุณแจ๊คจะมองไม่เห็นแต่คุณแจ๊คก็สามารถที่จะใช้ชีวิตได้อย่างปกติ

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณบอม (ความรู้สึก) คุณแจ๊คผ่านช่วงเวลาเลวร้ายมาได้ด้วยครอบครัว ผมว่ามันเป็นหัวใจสำคัญเลยที่จะทำให้คนที่ล้มเหลวลุกขึ้นมาได้อย่างสง่าผ่าเผย ผมมีคุณพ่อคุณแม่ที่เข้าใจผมเวลาที่ผมผิดพลาด ในยามที่ผมล้มท่านยื่นมือให้ผมลุกขึ้นต่อสู้ใหม่ รวมถึงความเข้าใจจากสมาชิกหลายๆ คนในครอบครัว</p>

ผู้ผลิตรายการได้สัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณบอมหลังจากที่ได้พบกับคุณแจ๊ค ภาพที่ปรากฏแสดงให้เห็นว่าคุณบอมมีความชื่นชมในตัวคุณแจ๊คและยังคงแสดงให้เห็นบุคลิกภาพของคนที่มีความมั่นใจในตนเองด้วย ซึ่งจากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณบอมสะท้อนให้เห็นว่าคุณบอมเองก็เป็นผู้หนึ่งที่เคยผิดพลาดและก้าวผ่านสิ่งนั้นมาได้ด้วยครอบครัว ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าทั้งคุณบอมและคุณแจ๊คจะต้องเป็นผู้เห็นคุณค่าในตนเองจึงไม่ยอมแพ้ต่อความล้มเหลวที่เกิดขึ้น แต่ใช้กำลังใจที่ได้รับจากครอบครัวเป็นแรงผลักดันให้ตัวเองสามารถลุกขึ้นสู้อีกครั้งหนึ่ง

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณบอม แล้วเรื่องดนตรีเริ่มตั้งแต่เมื่อไหร่ครับ</p> <p>คุณแจ๊ค ผมหัดเล่นกีตาร์ตั้งแต่ก่อนประสบอุบัติเหตุชนิดนึงครับ ตอนนั้นยังวัยรุ่นเลย เห็นเพื่อนๆ เล่นเราก็อยากเล่นบ้าง แล้วพอดีที่บ้านมีกีตาร์เก่าๆ ของคุณพ่อ อยู่หลังตู้เราก็จับมาปัดฝุ่น ซื่อสายกีตาร์มาใส่ ก็มาหัดดีด</p> <p>คุณบอม ตอนที่ฝึกเล่นกีตาร์นั้นก็ฝึกโดยวิธีตามคอร์ดเขา เอาง่ายๆ เลยไม่มีโน้ตไม่มีอะไรทั้งสิ้นเลย ให้เขาสอนว่าเป็นคอร์ดอะไรแล้วเราก็ตีตามนั้น หลังจากนั้นก็เริ่มซื้อหนังสือมาดูว่าคอร์ดแปลกๆ มีอะไรบ้าง แล้วตัวแจ๊คเป็นอย่างไรบ้างเวลาเริ่มจับคอร์ดได้ ศึกษาคอร์ดอย่างไร</p> <p>คุณแจ๊ค หลังจากที่ยังมองไม่เห็นแล้วผมก็จะมีน้องสาวที่คอยดูคอร์ดให้ แจ๊คก็ซื้อหนังสือเพลงเหมือนเดิม ซื้อคอร์ดเหมือนเดิมเพียงแต่ว่าน้องก็จะอ่านคอร์ดให้ตลอด อยากรู้หนังสือกีตาร์อะไรก็ไปซื้อมา</p>

เมื่อได้ทราบข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับคุณแจ๊คแล้วนั้นคุณบอมจึงได้มีการสอบถามคุณแจ๊คถึงที่มาของการมาเป็นนักดนตรี ซึ่งภาพที่ปรากฏสะท้อนให้เห็นว่าผู้ชาย 2 คนที่พูดคุยกันอย่างเข้าใจและดูคล้ายว่าจะเป็นผู้ที่มีนิสัยใจคอที่คล้ายกัน เป็นผู้ที่มีความมั่นใจในตนเองเหมือนกันและจากบทสนทนาของคุณแจ๊คที่กล่าวว่า “หลังจากที่ยังมองไม่เห็นแล้วผมก็จะมีน้องสาวที่คอยดูคอร์ดให้ แจ๊คก็ซื้อหนังสือเพลงเหมือนเดิม ซื้อคอร์ดเหมือนเดิมเพียงแต่ว่าน้องก็จะอ่านคอร์ดให้ตลอด อยากรู้หนังสือกีตาร์อะไรก็ไปซื้อมา” สะท้อนให้เห็นว่าคุณแจ๊คเป็นผู้ที่ใฝ่รู้ใฝ่เรียน ถึงแม้ว่าเขาจะเป็นผู้พิการทางสายตาแต่เขาก็ไม่ทิ้งความฝันในการเล่นดนตรี เขายังคงมีการเรียนรู้ ฝึกหัดการเล่นกีตาร์เหมือนเดิมซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่ส่งผลให้คุณแจ๊คเป็นนักดนตรีที่มีชื่อเสียงในวันนี้

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณบอม แล้วอะไรเป็นแรงบันดาลใจให้แจ๊คทำวงดนตรีครับ</p> <p>คุณแจ๊ค เป็นความฝันที่อยากทำอัลบั้มตั้งแต่สมัยเรียนแล้ว เลยคิดว่าคนตาบอดที่มีความสามารถทางด้านดนตรีมีอยู่เยอะเหมือนกันน่าจะรวมตัวกันเล่นดนตรีสนุกๆ ดนตรี Rock กระโดดๆ คนจะได้ไม่มองว่าเป็นดนตรีคนพิการแต่ให้คนเสพที่เพลง</p> <p>คุณบอม อย่ามาเล่นให้คนรู้สึกสงสาร เวทนา เล่นให้คนรู้สึกสนุกไปกับเรา</p> <p>คุณแจ๊ค ใช่ครับ</p>

ผู้ผลิตรายการได้นำเสนอภาพของคุณแจ๊คในขณะที่แจ๊คไปเล่นดนตรีในสถานที่ต่างๆ ภาพที่ปรากฏสะท้อนให้เห็นว่าคุณแจ๊คเป็นผู้ที่มีความสามารถทางด้านดนตรีอย่างมากและเป็นผู้ที่สามารถใช้ชีวิตได้อย่างคนทั่วไป จากบทสนทนาของคุณแจ๊คที่กล่าวว่า “คนตาบอดที่มีความสามารถทางด้านดนตรีมีอยู่เยอะเหมือนกันน่าจะรวมตัวกันเล่นดนตรีสนุกๆ ดนตรี Rock กระโดดๆ คนจะได้ไม่มองว่าเป็นดนตรีคนพิการแต่ให้คนเสพที่เพลง” สะท้อนให้เห็นว่าคุณแจ๊คเป็นผู้ที่เห็นค่าในตนเองเชื่อมั่นในศักยภาพของตนและผู้พิการทางสายตาคนอื่น ๆ เชื่อว่าพวกเขาสามารถใช้ชีวิตของตนเองได้เหมือนคนทั่วไปและสามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณบอม แจ๊คเป็นนักดนตรี สิ่งหนึ่งที่มันคู่กับนักดนตรีคือความรัก ต้องมีเพื่อนๆ ผู้ชายหรือแม้กระทั่งมีสาวๆ ผู้หญิงที่เป็นกำลังใจให้เรา ชอบเพลงของเรา ชอบการที่เราเล่นกีตาร์หรืออะไรก็แล้วแต่ แจ๊คมีมุมมองหรือทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องความรักอย่างไรครับ</p>

ภาพ	เสียง
 	<p>คุณแจ๊ค ถ้าเป็นเมื่อก่อนมองที่รูปร่างหน้าตาครับ มองว่าคนนี้น่ารักดี สวย ขาว สูง ผมยาวเรามองแบบนั้น แต่ตอนนี้แจ๊คว่ามันเปลี่ยนไปเหมือนกันแต่ก็ชอบคนน่ารักอยู่นะครับ แต่ไม่ใช่น่ารักแค่ข้างนอกอย่างเดียว ชอบที่นิสัยดี คุยกันเข้าใจ พุดจาเป็นอย่างไร มีน้ำใจ ไหม แบบนี้ครับ ทำให้แจ๊ครู้สึกมองผู้หญิงลึกลงกว่าเดิม</p> <p>คุณบอม (ความรู้สึก) หลังจากที่ได้อินเรื่องราวของคุณแจ๊คนะครับ หลังจากที่คุณแจ๊คตาบอด คุณแจ๊คมีมุมมองความรักที่มันลึกซึ้ง อะไรที่มันลึกเราจะเจอแก่นของมัน ผมว่าคุณแจ๊คเจอสัจธรรมและเห็นแก่นของชีวิตหลายๆ อย่าง คุณแจ๊คเข้าใจในความรักมากขึ้นผมมั่นใจว่าคุณแจ๊คจะพบกับรักแท้ของเขาครับ</p>

นอกจากนี้คุณบอมได้มีการสนทนากับคุณแจ๊คในเรื่องเกี่ยวกับความรัก โดยภาพที่ถูกรำเสนอเป็นภาพการนั่งสนทนากันของทั้งคู่และเป็นภาพใบหน้าของคุณแจ๊ค ภาพที่ปรากฏแสดงให้เห็นว่าคุณแจ๊คเป็นผู้ที่มีความสุขกับการใช้ชีวิตของเขา มีความสุขกับสิ่งที่เขาและมีความสุขกับสิ่งที่เขาเป็น ทั้งนี้จากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณบอมที่กล่าวว่า “หลังจากที่ได้ยินเรื่องราวของคุณแจ๊คนะครับ หลังจากที่คุณแจ๊คตาบอด คุณแจ๊คมีมุมมองความรักที่มันลึกซึ้ง อะไรที่มันลึกเราจะเจอแก่นของมัน ผมว่าคุณแจ๊คเจอสัจธรรมและเห็นแก่นของชีวิตหลายๆ อย่าง คุณแจ๊คเข้าใจในความรักมากขึ้นผมมั่นใจว่าคุณแจ๊คจะพบกับรักแท้ของเขาครับ” สะท้อนให้เห็นว่าคุณแจ๊คเป็นผู้ที่มีมุมมองความคิดที่ดีเกี่ยวกับเรื่องของความรักแสดงให้เห็นว่าคุณแจ๊คเป็นคนที่มองโลกด้วยความเข้าใจทั้งนี้ น่าจะเกิดจากการที่คุณแจ๊คมีความเข้าใจตนเอง เข้าใจถึงความเป็นจริงมากกว่าความฝัน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้คุณแจ๊คใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
 	<p>คุณบอม วันนี้ที่มีสิ่งพิเศษที่จะมอบให้แจ๊ค คือพี่เขียนเพลงที่เป็นแรงขับ เป็นเพลงที่ดันหลังแจ๊คให้เดินต่อไป และพี่มั่นใจว่าเพลงที่พี่เขียนในวันนี้ น่าจะเป็นของขวัญชิ้นหนึ่งในวันที่เราเจอกันและพี่มอบให้แจ๊ค</p> <p>คุณแจ๊ค ขอบคุณพี่บอมมากๆ ครับสำหรับเพลงคนทั่วไปอาจจะมองว่าคนตาบอดเป็นคนป่วย ทำอะไรเองไม่ค่อยได้แต่ผมอยากจะบอกว่าชีวิตจริงๆ ไม่ต่างกันเลย เพียงแต่ว่าอาจจะเปลี่ยนวิธีการเฉยๆ ยังสามารถทำงานได้ ทำเพลง มีโอกาสเล่นคอนเสิร์ตให้คนอื่นฯ ได้ดู รู้สึกชีวิตมีคุณค่ามากกว่าแต่ก่อนมาก</p> <p>คุณบอม ยอดเยี่ยมมากแจ๊ค</p>

ในการพบกันครั้งนี้คุณบอมและคุณแจ๊คได้เล่นดนตรีร่วมกันโดยคุณบอมได้แต่งเพลงขึ้นมาหนึ่งเพลงเพื่อเป็นการให้กำลังใจคุณแจ๊คด้วย ภาพที่ปรากฏจึงเป็นภาพการเล่นดนตรีของทั้งคู่รวมถึงภาพการจับมือกันของคุณบอมและคุณแจ๊ค ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าพวกเขาทั้ง 2 คนต่างมีความสุขที่ได้มาพบกันในครั้งนี้ และจากความสามารถทางด้านดนตรีที่ปรากฏในรายการของคุณแจ๊คแสดงให้เห็นว่าคุณแจ๊คเป็นผู้พิการทางสายตาที่สามารถใช้ชีวิตได้เหมือนคนทั่วไป สามารถเล่นดนตรีและทำสิ่งต่างๆ ได้เหมือนคนทั่วไปจึงสะท้อนให้เห็นว่าวิถีชีวิตของคุณแจ๊คหรือผู้พิการทางสายตานั้นแท้จริงแล้วไม่ได้แตกต่างจากคนทั่วไปในสังคมเลยแม้แต่น้อย และจากบทสนทนาของคุณแจ๊คที่กล่าวว่า “คนทั่วไปอาจจะมองว่าคนตาบอดเป็นคนป่วย ทำอะไรเองไม่ค่อยได้แต่ผมอยากจะบอกว่าชีวิตจริงๆ ไม่ต่างกันเลย เพียงแต่ว่าอาจจะเปลี่ยนวิธีการเฉยๆ ยังสามารถทำงานได้ ทำเพลง มีโอกาสเล่นคอนเสิร์ตให้คนอื่นฯ ได้ดู รู้สึกชีวิตมีคุณค่ามากกว่าแต่ก่อนมาก” ยังสะท้อนให้เห็นว่าคุณแจ๊คมีการเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งการเห็นคุณค่าในตนเองของคุณแจ๊คนั้นเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมาจากการที่คุณแจ๊คสามารถทำสิ่งต่างๆ ได้เหมือนกับคนทั่วไปนั่นเอง

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณบอม (ความรู้สึก) คุณแจ๊คเจอเหตุการณ์ที่มันสูญเสียครั้งยิ่งใหญ่ แต่เขาเลือกที่จะเดินข้ามมันไปเพื่อแสวงหาสิ่งใหม่แทนที่จะนั่งเจ็บปวดอยู่กับชะตากรรมของเขา สิ่งที่แจ๊คได้รับเป็นบทเรียนนั้นมันเปรียบเสมือนเป็นคุณค่าที่ทำให้คนที่กำลังท้อแท้หรือว่าล้มเหลวนั้นลุกขึ้นมาและเดินต่อไปได้ ขอขอบคุณนะครับที่เชิญผมมาเติมน้ำมันเชื้อเพลิงชั้นดีให้กับตัวผมครับ</p>

ในช่วงท้ายของรายการ ผู้ผลิตรายการได้มีการสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณบอมอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้ทราบว่าคุณบอมมีความรู้สึกอย่างไรกับการมาแลกเปลี่ยน เรียนรู้และแบ่งปันประสบการณ์ ร่วมกันกับคุณแจ๊คในครั้งนี้ ภาพที่ปรากฏจึงเป็นภาพของคุณบอมกับก็ตาร์ทูใจที่อยู่ข้างกายคุณบอม ตลอดเวลา สะท้อนให้เห็นว่าคุณบอมเป็นผู้ที่รักในดนตรีอย่างแท้จริง และจากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณบอมทำให้ทราบว่าคุณบอมมีความเข้าใจในวิถีชีวิตของผู้พิการทางสายตามากยิ่งขึ้นและ สะท้อนให้เห็นว่าคุณแจ๊คเป็นผู้ที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองอย่างมาก เขาสามารถผ่านเรื่องราวที่ไม่ดีต่างๆ มาได้ด้วยกำลังใจจากครอบครัวและการเห็นคุณค่าในตนเอง เชื่อมั่นในความสามารถและ ศักยภาพของตน

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>“ถึงแม้ว่าเจอเหตุการณ์สูญเสียครั้งใหญ่ แต่ก็ขอให้มองไปข้างหน้าแล้วก้าวต่อไป” (สุทธิศักดิ์ สินเจริญ)</p>

ในส่วนของการปิดรายการนั้นผู้ผลิตรายการนำเสนอภาพของคุณบอมที่นั่งเล่นกีตาร์อยู่ด้วย ใบหน้าที่ยิ้มแย้มสะท้อนให้เห็นถึงความสุขของคุณบอมจากการที่ได้ทำในสิ่งที่ตัวเองรักและสนใจ โดยมีบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณบอมบางส่วนขึ้นประกอบอยู่ที่มุมบนด้านขวามือของภาพ ซึ่งจากบทสัมภาษณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าความสำคัญของการที่มนุษย์ทุกคนจะก้าวผ่านเรื่องราวๆ ในชีวิตได้นั้นจะต้องมีจิตใจที่เข้มแข็ง ทั้งยังต้องเห็นคุณค่าในตนเอง เชื้อมั่นและศรัทธาในตนเองซึ่งจะเป็นแรงผลักดันให้สามารถก้าวผ่านอุปสรรคต่างๆ และใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุขต่อไป

สรุปการวิเคราะห์หัตถ์บทตอน “ด้านที่ก้าว”

จากหัตถ์บทรายการและการวิเคราะห์หัตถ์บทตามที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าภาพที่ถูกนำเสนอส่วนใหญ่ในตอน “ด้านที่ก้าว” เป็นภาพที่เกี่ยวข้องกับการเล่นดนตรีของคุณแจ๊ค ภาพการสนทนากันของคุณบอมและคุณแจ๊ค รวมไปถึงภาพครอบครัวและภาพใบหน้าของคุณแจ๊คด้วย โดยผู้ผลิตนำเสนอภาพเหล่านั้นด้วยขนาดต่างๆ ทั้งภาพขนาดปานกลาง ภาพขนาดใหญ่ เพื่อให้สามารถสะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพและความสามารถของคุณแจ๊ค ภาพเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าคุณแจ๊คมีความสุขกับการดำเนินชีวิตของเขา เขาสามารถใช้ชีวิตได้เหมือนคนปกติทั่วไป สามารถทำทุกอย่างที่อยากทำได้ด้วยตนเองจึงสะท้อนให้เห็นว่าคุณแจ๊คเป็นผู้ที่มีศักยภาพด้านการดำเนินชีวิตและการเห็นคุณค่าในตนเอง ทั้งนี้จากบทสนทนาและบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณบอมและคุณแจ๊คในช่วงต่างๆ เช่น บทสนทนาของคุณแจ๊คที่กล่าวว่า “แจ๊คโชคดีที่มีครอบครัวคอยให้กำลังใจครับเลยใช้เวลาไม่นานก็สามารถทำได้ ถ้าเราไปอยู่กับความรู้สึกแบบนั้นมันไม่เป็นผลดีกับใครเลยที่บ้านก็จะเสียใจ เป็นห่วงเรา” หรือ “คนทั่วไปอาจจะมองว่าคนตาบอดเป็นคนป่วย ทำอะไรเองไม่ค่อยได้แต่ผมอยากจะบอกว่าชีวิตจริงๆ ไม่ต่างกันเลย เพียงแต่ว่าอาจจะเปลี่ยนวิธีการเฉยๆ ยังสามารถทำงานได้ ทำเพลง มีโอกาสเล่นคอนเสิร์ตให้คนอื่นฯ ได้ดู รู้สึกชีวิตมีคุณค่ามากกว่าแต่ก่อนมาก” เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงมุมมองความคิดของคุณแจ๊คว่าเขาเป็นผู้ที่มีความคิดที่ดี มองโลกในแง่บวกและมีการเห็นคุณค่าในตนเองหรือจากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณบอมที่กล่าวว่า “คุณแจ๊คเจอเหตุการณ์ที่มันสูญเสียครั้งยิ่งใหญ่ แต่เขาเลือกที่จะเดินข้ามมันไปเพื่อแสวงหาสิ่งใหม่แทนที่จะนั่งเจ็บปวดอยู่กับชะตากรรมของเขา สิ่งที่แจ๊คได้รับเป็นบทเรียนนั้นมันเปรียบเสมือนเป็นคุณค่าที่ทำให้คนที่กำลังท้อแท้หรือว่าล้มเหลวนั้นลุกขึ้นมาและเดินต่อไปได้” ก็เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นว่าคุณแจ๊คสามารถใช้ชีวิตได้อย่างเป็นปกติและมีความสุขด้วยจิตใจที่เข้มแข็งและเห็นคุณค่าในตนเองนั่นเอง

อย่างไรก็ตามการที่คุณแจ๊คเป็นนักดนตรีนั้นส่งผลให้คุณแจ๊คเป็นที่มียุทธศาสตร์ของศิลปินที่มีหน้าที่มอบความสุขทางเสียงเพลงให้กับผู้ฟังทุกคน ซึ่งคุณแจ๊คก็สามารถทำหน้าที่ของคุณแจ๊คได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้จากการหัตถ์บทและการวิเคราะห์หัตถ์บทที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ว่าตอน

“ด้านที่ก้าว” สะท้อนให้เห็นศักยภาพของคุณแจ๊คในด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง อันนำมาซึ่งการดำเนินชีวิตของคุณแจ๊คที่มีความสุข

16. ตอน “โรงเรียน...เรียนร่วม” ออกอากาศเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2555

พิธีกร คุณชลิตา เฟื่องอารมณ (แนน)

แขกรับเชิญ คุณธนาณัติ คำภักดิ์ (แบงค์)

เนื้อหาโดยสรุป

คุณธนาณัติ คำภักดิ์ อายุ 13 ปีเป็นผู้พิการทางสายตาระดับสายตาลีออนกลาง กำลังศึกษาอยู่ชั้น ม. 1 ที่โรงเรียนโยธินบูรณะ จ.เพชรบุรีในโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม การย้ายโรงเรียนในครั้งนี้ทำให้คุณธนาณัติต้องอยู่ไกลจากครอบครัวและเป็นการเริ่มต้นใช้ชีวิตในสังคมใหม่ ซึ่งค่อนข้างมีปัญหาเรื่องการปรับตัว เนื่องจากกลัวว่าจะเข้ากับเพื่อนๆ ไม่ได้จนเกิดเป็นความอึดอัดคับข้องใจและคิดจะฆ่าตัวตาย สาเหตุคือน้อยใจในโชคชะตาของตัวเองที่เกิดมาไม่สมบูรณ์เหมือนคนอื่น ๆ มีเพื่อนล้อเรื่องความพิการของตนรวมถึงการมาอยู่ในสถานที่ใหม่ๆ ที่ไม่คุ้นเคยจนกลายเป็นความเครียดจึงต้องใช้เวลาในการปรับตัวพอสมควรแต่เพราะมีคุณครูและเพื่อนๆ ที่คอยดูแลเอาใจใส่ทำให้คุณธนาณัติผ่านจุดวิกฤตินั้นมาได้

ตัวบทรายการและการวิเคราะห์ตัวบท

กรอบประสบการณ์เรื่องการเรียนรู้

ตารางที่ 4.16 บทโทรทัศน์รายการ Blind Date ตอน “โรงเรียน เรียนร่วม”

ภาพ	เสียง
	<p>บรรยาย แนน ชลิตา เฟื่องอารมณ นักแสดงสาวมากความสามารถ อีกมุมหนึ่งถึงงานยุ่งแค่ไหนเธอก็ไม่เคยทิ้งการเรียน ล่าสุดคว้าปริญญาโท จากคณะรัฐศาสตร์ จุฬาฯ ครับ</p>

ภาพการแนะนำตัวของคุณแนน ชลิตา เฟื่องอารมณ ที่นั่งให้สัมภาษณ์ความรู้สึกอยู่ภายในโรงเรียนสะท้อนให้เห็นว่าคุณแนนเป็นผู้ที่มีความมั่นใจในตนเองซึ่งจากคำบรรยายของผู้ผลิตรายการทำให้ทราบว่าคุณแนนเป็นผู้ที่ใฝ่รู้ใฝ่เรียนและให้ความสำคัญกับเรื่องของการเรียนเป็นอย่างมาก สะท้อนให้เห็นว่าคุณแนนเป็นผู้หนึ่งที่ประสบความสำเร็จทางการเรียน

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>บรรยาย น้องแบงค์ เด็กพิการทางสายตา มองเห็นเพียงเลือนกลางเข้าเรียนชั้น ม.1 ที่โรงเรียนโยธินบูรณะ จ.เพชรบุรี ในโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ซึ่งเป็นครั้งแรกของน้องแบงค์ที่ก้าวออกจากโลกที่มีแต่เด็กพิการทางสายตาสู่โลกความเป็นจริง</p>

ภาพการแนะนำตัวของคุณแนน ธนาณัติ คำภักดี เป็นภาพของเด็กนักเรียนชายคนหนึ่งที่กำลังยืนอยู่ในกลุ่มเพื่อนๆ สะท้อนให้เห็นว่าเด็กคนนี้น่าจะมีอะไรบางอย่างที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการเรียนรู้ที่ผู้ผลิตรายการจะนำเสนอในรายการในวันนี้ และจากคำบรรยายที่เกิดขึ้นจึงทำให้ทราบว่า คุณแนนเป็นผู้พิการทางสายตาที่เข้ามาเรียนร่วมกับเด็กปกติ สะท้อนให้เห็นว่าแม้คุณแนนจะเป็นผู้พิการทางสายตาแต่เขาก็ไม่ทอดทิ้งการเรียนเนื่องจากเขาเห็นว่าการเรียนเป็นเรื่องที่สำคัญ

ในการวิเคราะห์ตัวตนเกี่ยวกับกรอบประสบการณ์ที่ใกล้เคียงกันของแขกรับเชิญผู้พิการทางสายตาและพิธีกรในตอนนี้ ทั้งคู่ต่างเป็นผู้ที่ให้ความสำคัญกับการเรียนหนังสือ ดังนั้นในตอน “โรงเรียนเรียนร่วม” นี้เราจะได้เห็นกรอบประสบการณ์ของทั้งคู่ในเรื่องของการเรียนนั่นเอง

บทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตา

ภาพ	เสียง
 	<p>คุณแนน สวัสดิ์ค่ะ น้องแบงค์</p> <p>คุณแนน สวัสดิ์ครับ</p> <p>คุณแนน น้องแบงค์อายุก็ขวบแล้วคะ แล้วน้องแบงค์เริ่มมองไม่เห็นตั้งแต่อายุเท่าไร</p> <p>คุณแนน ตอนนี่ผมอายุ 12 ปี แต่เริ่มมองไม่เห็นตอนประมาณ 4-5 ขวบครับ</p> <p>คุณแนน สมัยเด็กๆ น้องแบงค์เรียนที่โรงเรียนอะไรคะ</p> <p>คุณแนน สมัยประถมผมเรียนหนังสืออยู่ที่โรงเรียนแถวบ้านที่อยู่ชานเมืองเป็นโรงเรียนคนตาดีเหมือนกันครับ</p>

หลังจากที่ได้พบกันแล้วคุณแนนและคุณแบงค์ได้ทำความรู้จักกันในเบื้องต้นก่อน โดยภาพที่ปรากฏในรายการนั้นผู้ผลิตรายการนำเสนอภาพการสนทนากันของคุณแบงค์และคุณแนน ลักษณะท่าทางที่ปรากฏของคุณแนนแสดงให้เห็นว่าคุณแนนมีความยินดีที่ได้มาพบกับคุณแบงค์ในวันนี้ ส่วนคุณแบงค์เองก็มีใบหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใสในขณะที่สนทนากับกับคุณแนน สะท้อนให้เห็นว่าทั้งคู่ต่างมีความยินดีที่ได้มาพบกันในครั้งนี้ และจากบทสนทนาของคุณแบงค์ก็ทำให้ทราบว่าคุณแบงค์ได้เรียนหนังสือในโรงเรียนของเด็กปกติมาตั้งแต่เด็ก สะท้อนให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาสามารถอยู่ร่วมกับคนอื่น ๆ ในสังคมได้ถ้าสังคมให้โอกาสพวกเขา

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
 <p>ตอนที่ไปเจอคุณแนนนั้นในสิ่งพิมพ์ค่ะ</p> <p>ตั้งใจ... ไว้แต่ใจว่าจะไม่มีคนละเรื่อง</p>	<p>คุณแนน ตอนที่ย้ายมาเรียนที่นี่ต้องไกลจากบ้านรู้สึกอย่างไรบ้างคะ</p> <p>คุณแบงค์ ตอนแรกก็กลัวจะปรับตัวเข้ากับที่นี่ไม่ได้ กลัวเพื่อนจะไม่คุยด้วย ส่วนการเรียนก็ต้องหัดอ่าน-เขียนอักษรเบรลล์ไว้ เพื่อวันหนึ่งมองไม่เห็นเลย</p> <p>คุณแนน แล้วน้องแบงค์มีความอึดอัดใจอะไรบ้างรีเปล่า</p> <p>คุณแบงค์ อยากกระโดดตึกตายครับ เพราะน้อยใจเรื่องที่เกิดขึ้นไม่ครบและโดนเพื่อนล้อเกี่ยวกับความพิการของผมครับ</p>

ภาพการสนทนากันในช่วงนี้ผู้ผลิตรายการยังคงนำเสนอภาพการสนทนาระหว่างคุณแบงค์และคุณแนน รวมถึงภาพใบหน้าของคุณแบงค์อย่างต่อเนื่องเพื่อแสดงให้เห็นสีหน้า แววตาและอารมณ์ความรู้สึกของคุณแบงค์ทั้งยังเป็นการสะท้อนให้เห็นว่าคุณแบงค์ไม่ได้แตกต่างจากคนทั่วไป ทั้งนี้จากบทสนทนาของคุณแบงค์ที่กล่าวว่า “อยากกระโดดตึกตายครับ เพราะน้อยใจเรื่องที่เกิดขึ้นไม่ครบและโดนเพื่อนล้อเกี่ยวกับความพิการของผมครับ” สะท้อนให้เห็นว่าคุณแบงค์เป็นผู้ที่มีสภาพจิตใจที่ไม่ค่อยดีนัก เนื่องจากสังคมไม่เปิดโอกาสและดูถูกความพิการของคุณแบงค์ทำให้คุณแบงค์รู้สึกแปลกแยก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการดำเนินชีวิตของผู้พิการทางสายตานั้นบุคคลรอบข้างและสังคมต่างเป็นส่วนหนึ่งที่จะส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของพวกเขา

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณแนน (ความรู้สึก) ตอนที่ไต่ยีนว่าน้องอยากฆ่าตัวตายและมีความเครียดที่ต้องย้ายจากที่เดิมมาอยู่ที่ใหม่คือมันเป็นปัญหาหนึ่งของวัยรุ่นนะคะ ห่างจากที่เดิมที่เขาคุ้นเคยพอย้ายที่ใหม่ก็รู้สึกแปลกที่ เขาคงรู้สึกว่าเขาคือคนเดียวในโลกใบนี้ เหมือนเป็นคนแปลกหน้าสำหรับสถานที่ใหม่ทำให้เกิดความกังวล ความเครียดได้ แนนคิดว่าทุกคนควรพยายามเข้าใจเขาให้มากกว่า</p>

ภาพการสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณแนนหลังจากที่ได้ทราบเรื่องราวของคุณแบงค์มาบางส่วน แสดงให้เห็นว่าคุณแนนมีความเข้าใจในตัวคุณแบงค์ เข้าใจถึงความคิดและการตัดสินใจในครั้งนั้นเนื่องจากทั้งคู่มีกรอบประสบการณ์ใกล้เคียงกันในเรื่องของการเรียน คุณแนนจึงเข้าใจว่าความเครียดจากสภาวะแวดล้อมเป็นเหตุผลหนึ่งที่ส่งผลต่อการตัดสินใจต่างๆ ของเราได้ ทั้งนี้จากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณแนนยังสะท้อนให้เห็นว่าสังคมควรให้โอกาสและยอมรับผู้พิการทางสายตามากขึ้น เนื่องจากการที่สังคมไม่เปิดใจและไม่ยอมรับผู้พิการทางสายตาสิ่งเหล่านี้จะส่งผลต่อความรู้สึกและความคิดของผู้พิการทางสายตาทั้งสิ้น

ภาพ	เสียง
 	<p>คุณแนน เห็นคุณครูบอกว่าปกติน้องแบงค์จะมีเพื่อนเป็นบัดดี้ให้ ต้องทำหน้าที่อะไรบ้างคะ?</p> <p>บัดดี้คุณแบงค์ คอยช่วยเหลือเขาครับ เขาไม่รู้เราก็ต้องบอกเขา เขาอ่านไม่ออกเราก็ต้องบอก เขาฟังไม่ทันเราก็ต้องมาอธิบายให้เขาฟังใหม่แล้วก็พาเขาไปตามที่ต่างๆ ครับ</p> <p>คุณแนน ถ้าอย่างนั้นวันนี้ที่แนนขอรับหน้าที่เป็นบัดดี้ให้น้องแบงค์แทนนะคะ</p>

หลังจากที่คุณแนะนำว่า การที่คุณแบ่งมาเรียนที่โรงเรียนแห่งนี้ คุณแบ่งจะมีเพื่อนๆ ที่คอยเป็นบัดดี้ให้ คุณแนะนำจึงขออาสาทำหน้าที่เป็นบัดดี้ให้กับคุณแบ่งด้วย ซึ่งภาพที่ปรากฏในช่วงนี้ จึงเป็นภาพการสนทนากันระหว่างคุณแนะนำ คุณแบ่ง และบัดดี้ของคุณแบ่งสะท้อนให้เห็นว่าบุคคลรอบข้างของผู้พิการทางสายตามีผลต่อการดำเนินชีวิตของผู้พิการทางสายตาเป็นอย่างมาก และจากบทสนทนาของบัดดี้ของคุณแบ่งที่กล่าวว่า “คอยช่วยเหลือเขาครับ เขาไม่รู้เราก็ต้องบอกเขา เขาอ่านไม่ออกเราก็ต้องบอก เขาฟังไม่ทันเราก็ต้องมาอธิบายให้เขาฟังใหม่แล้วก็พาเขาไปตามที่ต่างๆ ครับ” สะท้อนให้เห็นว่านอกจากบุคคลที่อยู่รอบข้างผู้พิการทางสายตาจะมีผลต่อการดำเนินชีวิตของผู้พิการทางสายตาแล้วยังแสดงให้เห็นถึงการอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ซึ่งแสดงให้เห็นว่าในสังคมจริงๆ นั้นผู้พิการทางสายตาและคนทั่วไปสามารถอยู่ร่วมกันได้เพียงแค่มองด้วยความเอื้ออาทรและเกื้อกูลซึ่งกันและกันอันจะนำมาซึ่งการอยู่ร่วมกันอย่างร่มเย็นเป็นสุข

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณครู อันนี้ของแบ่งค่ะ แบ่งคล้องจับอันนี้นะ ลักษณะมันจะเป็นเส้นตรงมุมนี้มีขนาด 180° ถ้าเราพับครึ่งของอันนี้เราจะได้มุมฉาก ตรงนี้ แบ่งคล้องจับตรงนี้นะครับ ตรงนี้จะเป็นมุมฉาก โอเคนะ</p>
	<p>คุณแบ่ง ครับ คุณครู ทีนี้ถ้าเราพับครึ่งหนึ่งของมุมฉาก เราจะได้มุมแหลม มุมแหลมมีขนาดเล็กกว่ามุมฉากซึ่งมีขนาดเท่าไรคะ</p>
	<p>คุณแนะนำ ครึ่งหนึ่งของ 90° เท่าไรคะ คุณแบ่ง 45 ครับ คุณแนะนำ เก่งมาก</p>

สำหรับการเรียนของคุณแบ่งที่ต้องเรียนในโรงเรียนร่วมกับนักเรียนปกติ คุณครูจะมีอุปกรณ์หรือสื่อการสอนที่ช่วยทำให้คุณแบ่งมีความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนมากยิ่งขึ้น ภาพที่ปรากฏในช่วงนี้

จะเป็นภาพการเรียนรู้ของคุณแแบงค์ในเรื่องมุมต่างๆ โดยคุณครูจะมีกระดาษให้คุณแแบงค์หนึ่งแผ่นเพื่อมาใช้พับเป็นมุมขนาดต่างๆ ให้คุณแแบงค์สัมผัสดูว่ามุนั้นมีลักษณะอย่างไรซึ่งจากภาพที่ปรากฏสะท้อนให้เห็นว่าคุณแแบงค์มีศักยภาพด้านการเรียนรู้และรับรู้ที่ไม่ต่างจากนักเรียนคนอื่นๆ คุณแแบงค์สามารถเรียนร่วมกับเพื่อนๆ ตามที่ได้เช่นกันและจากบทสนทนาของคุณครูที่กล่าวว่า “อันนี้ของแแบงค์นะ แแบงค์ลองจับอันนี้นะลักษณะมันจะเป็นเส้นตรงมุนี่มีขนาด 180° ถ้าเราพับครึ่งของอันนี้เราจะได้มุมฉาก ตรงนี้ แแบงค์จับตรงนี้นะครับ ตรงนี้จะเป็นมุมฉาก โอเคนะ” สะท้อนให้เห็นว่าคุณครูพยายามอธิบายให้คุณแแบงค์มีความเข้าใจ จินตนาการเป็นภาพได้ว่าสิ่งต่างๆ มีลักษณะอย่างไรซึ่งจะช่วยให้คุณแแบงค์สามารถเรียนรู้ได้ดีมากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณแนน (ความรู้สึก) อุปสรรคสำหรับเด็กตาบอดที่มาเรียนร่วมกับเด็กปกติมันก็ยากเหมือนกัน ขนาดเราตาดีดีบางครั้งยังฟังไม่ทัน ไม่รู้เรื่อง น้องเขาก็จดไม่ได้ยิ่งต้องฟัง ต้องยิ่งเข้าใจบางอย่างมาอธิบายซ้ำ บางอย่างต้องอาศัยการมองและการสัมผัส แนนคิดว่ามันต้องมีตัวช่วยค่ะอย่างที่คุณครูจะพยายามให้น้องแแบงค์ได้สัมผัส ได้ทำเอง พับกระดาษเป็นมุมต่างๆ หรือการพับกรวยกรองอะไรแบบนี้ แนนว่าทำถูกแล้วค่ะ น้องจะได้เข้าใจมากขึ้น</p>

จากการเห็นการเรียนรู้การสอนของคุณครูที่เอื้อต่อการทำความเข้าใจของคุณแแบงค์แล้ว คุณแนนได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับความรู้สึกของตนเองจากสิ่งที่คุณแนนได้เห็นและได้สัมผัสซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าแม้ว่าการเรียนรู้ของผู้พิการจะเป็นเรื่องยากในการทำความเข้าใจและบุคคลที่อยู่รอบข้างเป็นสิ่งหนึ่งที่สำคัญหรือตัวช่วยสื่อการเรียนรู้การสอนต่างๆ จะช่วยให้ผู้พิการทางสายตาสามารถเข้าใจบทเรียนได้มากขึ้นทั้งยังสะท้อนให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาก็สามารถเรียนหนังสือได้ และจากภาพที่ปรากฏเป็นภาพใบหน้าของคุณแนนที่แสดงให้เห็นว่าคุณแนนรู้สึกชื่นชมในการเรียนการสอนของคุณครูที่พยายามจะอธิบายสิ่งต่างๆ ให้คุณแแบงค์เข้าใจมากที่สุด สะท้อนให้เห็นถึงความเอาใจใส่และการเห็นคุณค่าของคุณครูที่มีต่อคุณแแบงค์ รวมถึงความช่วยเหลือในเรื่องการเรียนรู้จากเพื่อนๆ ของคุณแแบงค์ด้วย

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
   	<p>คุณแนน สำหรับแบนค์อยู่ที่โรงเรียนนี้มา 3 เดือนแล้ว รู้สึกอย่างไรบ้างคะ</p> <p>คุณแบนค์ เข้าใจมากขึ้นครับ เข้าใจการเรียนมากขึ้น เข้าใจคุณครูมากขึ้น รู้อะไรที่เราอยากรู้ได้ยิ่งขึ้นครับครูชมว่าผมได้คะแนนดีกว่าเด็กตาดีอีกครับ</p> <p>คุณแนน เก่งมาก</p> <p>คุณแนน (ความรู้สึก) ได้มาเป็นบัดดี้ให้น้องแบนค์น้องเขาช่วยเหลือตัวเองได้นะ อะไรหลายอย่างที่แนนคิดว่าเขาทำไม่ได้ เขาก็ทำได้ เช่น ปั่นจักรยาน แนนยังไม่กล้าทำเลย แนนกลัว การเป็นบัดดี้ในครั้งนี้ถือว่าเป็นประโยชน์ต่อตัวเองมากเลยคะ คือ (1) เราโชคดีกว่าคนอื่นมากมายที่ร่างกายเราสมบูรณ์แข็งแรงครบ 32 และ (2) สอนให้เรารู้จักแบ่งปันกับเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน เราอาจจะเอาตัวเองเป็นหลัก คิดว่าตัวเองเป็นใหญ่โดยที่ไม่ได้หันมามองคนอื่นเลยว่ามีคนที่ลำบากกว่าเรา มันสอนให้เราแบ่งปันช่วยเหลือ ทุกคนบนโลกนี้เท่าเทียมกัน</p>

จากที่คุณแนนได้คุยกับคุณแบนค์ไปในตอนต้นและทราบว่าคุณแบนค์มีปัญหาเรื่องการปรับตัวเข้ากับเพื่อนๆ และสถานที่ที่ต้องจากบ้านมาเรียนหนังสือ ทำให้คุณแนนสนใจอยากทราบว่าคุณแบนค์รู้สึกอย่างไรบ้างหลังจากมาเรียนที่โรงเรียนแห่งนี้ระยะหนึ่ง ซึ่งผู้ผลิตรายการได้นำเสนอภาพการเรียนหนังสือและการใช้ชีวิตของคุณแบนค์ภายในโรงเรียนแห่งนี้ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าคุณแบนค์สามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนๆ และโรงเรียนได้และมีความสุขกับการใช้ชีวิตที่โรงเรียนแห่งนี้ และจากบทสนทนาของคุณแบนค์ที่กล่าวว่า “เข้าใจการเรียนมากขึ้น เข้าใจคุณครูมากขึ้น รู้อะไรที่เราอยากรู้ได้ยิ่งขึ้นครับครูชมว่าผมได้คะแนนดีกว่าเด็กตาดีอีกครับ” สะท้อนให้เห็นว่าคุณแบนค์เห็นคุณค่าในตนเองและเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองมากขึ้น ส่งผลให้คุณแบนค์สามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณแนน (ความรู้สึก) ตอนแรกที่มาไม่ได้คิดอะไรเลย กลายเป็นว่าพอลงไปรู้สึกอึ้งใจ แนนคิดว่าอุปสรรคทางร่างกายของเราไม่ได้มีผลต่อการทำงานที่ทำให้เราใช้ชีวิตอยู่บนโลกนี้อย่างมีความสุข คำที่บอกว่ายู่ร่วมกันอย่างเป็นสุขสามารถทำให้เห็นได้ในภารกิจครั้งนี้ ไม่ใช่แค่แนนกับน้องแบงค์แต่บัดดี้หรือเพื่อนๆ ของเขาก็เต็มใจที่จะช่วยเหลือ เพราะเขาไม่แบ่งแยกคนตาดีกับคนพิการ ทุกคนสามารถเรียนรู้ในห้องเดียวกันได้และมีความสุขด้วย</p>

ในช่วงท้ายของรายการ ผู้ผลิตรายการได้มีการสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณแนนที่มาเป็นคู่เดท และเป็นบัดดี้ของคุณแบงค์ในวันนี้ ภาพใบหน้าของคุณแนนที่ผู้ผลิตรายการนำเสนอแสดงให้เห็นว่าคุณแนนมีความสุขที่ได้มาพบกับคุณแบงค์ในวันนี้และคุณแนนมีความเข้าใจคุณแบงค์และเข้าใจวิธีการเรียนของผู้พิการทางสายตามากยิ่งขึ้น รวมไปถึงรู้สึกชื่นชมในตัวคุณแบงค์ด้วย ซึ่งจากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณแนนสะท้อนให้เห็นว่าคุณแบงค์สามารถเรียนรู้และเรียนร่วมกับเพื่อนๆ ได้ ทำให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตามีการศึกษาและพวกเขาสามารถเรียนหนังสือได้เหมือนคนทั่วไปและสามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุขด้วย

สรุปการวิเคราะห์หัตถ์บทตอน “โรงเรียน เรียนร่วม”

จากหัตถ์บทรายการและการวิเคราะห์หัตถ์บทตามที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าภาพที่ถูกนำเสนอส่วนใหญ่ในตอน “โรงเรียน เรียนร่วม” เป็นภาพที่เกี่ยวข้องกับการเรียนหนังสือของคุณแบงค์ ซึ่งเป็นผู้พิการทางสายตา ภาพที่ปรากฏแสดงให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาอย่างคุณแบงค์สามารถเรียนหนังสือร่วมกับเพื่อนๆ ได้ โดยมีคุณครูและเพื่อนๆ เป็นผู้ช่วยที่จะทำให้คุณแบงค์มีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น ภาพที่ปรากฏจึงสะท้อนให้เห็นว่านอกจากผู้พิการทางสายตาจะมีความสามารถในการเรียนแล้ว สิ่งหนึ่งที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของผู้พิการทางสายตานั้นคือเรื่องของบุคคลรอบข้างอันจะนำไปสู่การใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขระหว่างคนตาดีและผู้พิการทางสายตาด้วย ทั้งนี้จากบทสนทนาหรือบทสัมภาษณ์ที่เกิดขึ้นยังสะท้อนให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาสามารถเรียนหนังสือได้จริง ดังจะเห็นได้จากบทสนทนาของคุณแบงค์ที่กล่าวว่า “เข้าใจการเรียนมากขึ้น เข้าใจคุณครูมากขึ้น รู้อะไรที่เราอยากรู้ได้ยิ่งขึ้นครับครูผมว่าผมได้คะแนนดีกว่าเด็กตาดีอีกครับ” หรือบทสนทนาของบัดดี้

ของคุณแบงค์ที่กล่าวว่า “คอยช่วยเหลือเขาครับ เขาไม่รู้เราก็ต้องบอกเขา เขาอ่านไม่ออกเราก็ต้องบอก เขาฟังไม่ทันเราก็ต้องมาอธิบายให้เขาฟังใหม่แล้วก็พาเขาไปตามที่ต่างๆ ครับ” หรือจากบทสนทนาของคุณครูที่กล่าวว่า “อันนี้ของแบงค์นะ แบงค์ลองจับอันนี้นะลักษณะมันจะเป็นเส้นตรงมุมนี้มีขนาด 180° ถ้าเราพับครึ่งของอันนี้เราจะได้มุมฉาก ตรงนี้ แบงค์จับตรงนี้นะครับ ตรงนี้เป็นมุมฉาก โอเคนะ” สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่สะท้อนให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาสามารถเรียนหนังสือได้ สามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ และจากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณแนนที่กล่าวว่า “น้องแบงค์น้องเขาช่วยเหลือตัวเองได้นะ อะไรหลายอย่างที่แนนคิดว่าเขาทำไม่ได้ เขาก็ทำได้ เช่น ปั่นจักรยาน แนนยังไม่กล้าทำเลย แนนกลัว การเป็นบัดดี้ในครั้งนี้ถือว่าเป็นประโยชน์ต่อตัวเองมากเลยคะ คือ (1) เราโชคดีกว่าคนอื่นมากมายที่ร่างกายเราสมบูรณ์แข็งแรงครบ 32 และ (2) สอนให้เรารู้จักแบ่งปันกับเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน เราอาจจะเอาตัวเองเป็นหลัก คิดว่าตัวเองเป็นใหญ่โดยที่ไม่ได้หันมามองคนอื่นเลยว่ามีคนที่ลำบากกว่าเรา มันสอนให้เราแบ่งปันช่วยเหลือ ทุกคนบนโลกนี้เท่าเทียมกัน” สะท้อนให้เห็นว่าคุณแนนมีความเข้าใจผู้พิการทางสายตามากขึ้นและเข้าใจว่าผู้พิการทางสายตาก็สามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุขร่วมกับคนอื่นๆ ในสังคม

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์แล้วว่าตอน “โรงเรียน เรียนร่วม” นี้สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของคุณแบงค์ในด้านการเรียนรู้และรับรู้ ทั้งยังเป็นผู้ที่สามารถใช้ชีวิตได้อย่างปกติและมีความสุข

17. ตอน “นวดสัมผัส สก๊อตจุด” ออกอากาศเมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2555

พิธีกร คุณเจฟฟี่ เบญจกุลธวัชฉน์

แขกรับเชิญ คุณเสวียน งามแสง

เนื้อหาโดยสรุป

คุณเสวียน งามแสง ครูผู้พิการทางสายตาที่สอนวิชานวดแผนไทยที่ศูนย์พัฒนาสมรรถภาพคนตาบอดปากเกร็ดซึ่งสอนมากกว่า 20 ปีและยังเคยเป็นนักเรียนนวดแผนไทยที่จบจากที่นี่ด้วย คุณเสวียนกล่าวว่า การเรียนนวดแผนไทยนั้นจะเริ่มต้นจากการเรียนวิชากายวิภาคศาสตร์และสรีระวิทยาเพื่อให้รู้ว่าร่างกายของคนเรานั้นมีโครงสร้างและส่วนประกอบอย่างไร หลังจากนั้นจึงจะได้เรียนวิชานวดแผนไทย ซึ่งวิธีการสอนของคุณเสวียนก็คือจะให้นักเรียนจับคู่กัน คนหนึ่งเป็นหมอนวดและอีกคนหนึ่งเป็นแบบ คุณเสวียนมีความสุขมากที่ได้ให้ความรู้กับคนที่แทบจะไม่มีคุณค่า ไม่มีอนาคต คุณเสวียนกล่าวว่าสิ่งที่นักเรียนจะได้กลับไปคือความรู้ที่จะสามารถช่วยเหลือตัวเองและครอบครัวได้ สร้างคุณค่าของตนเองด้วยตนเองและรู้สึกภูมิใจที่สามารถช่วยเหลือผู้อื่นได้ ทุกวันนี้ นักเรียนแต่ละคนที่จบการศึกษาจากศูนย์พัฒนาสมรรถภาพคนตาบอด ปากเกร็ดล้วนแต่มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและเป็นที่ยอมรับในสังคมมากขึ้น

ตัวบทรายการและการวิเคราะห์ตัวบท

กรอบประสบการณ์เรื่องการนัดหมายไทย

ตารางที่ 4.17 บทโทรทัศน์รายการ Blind Date ตอน “นัดสัมผัส สักจุด”

ภาพ	เสียง
	<p>คุณเจฟฟี่ ผมชอบปั่นจักรยาน แต่บางครั้งไม่ได้ขี่เส้นก่อนก็มีอุบัติเหตุเกิดขึ้นได้ อาจจะเป็นตะคริวปวดเมื่อยกล้ามเนื้ออะไรแบบนั้น ตอนที่ผมเฝ้าพี่อยู่ที่โรงพยาบาลก็มีคนแนะนำเยอะมากครับว่าการนัดช่วยได้เยอะครับ</p>

ภาพการแนะนำตัวของคุณเจฟฟี่ เบญจกุลธิวัฒน์ แสดงให้เห็นว่าคุณเจฟฟี่เป็นผู้ที่มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงสมบูรณ์ซึ่งสังเกตได้จากรูปร่างที่ดี ซึ่งจากบทสัมภาษณ์ของคุณเจฟฟี่ทำให้ทราบว่า คุณเจฟฟี่ชอบออกกำลังกาย ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าคุณเจฟฟี่เป็นผู้ที่มีสุขภาพดีแต่ในบางครั้งก็มีอาการปวดเมื่อยร่างกายจากการเล่นกีฬาและออกกำลังกายจึงอาจจำเป็นต้องใช้การนัดเพื่อผ่อนคลายความเมื่อยล้าที่เกิดขึ้น

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณเสวียน ผมเสวียน งามแสง ปัจจุบันเป็นครูที่รับผิดชอบในวิชานัดหมายไทยที่ศูนย์พัฒนาสมรรถภาพคนตาบอดครับ ผมสอนที่นี่มา 20 แล้ว มีความสุขมากๆ ที่ได้ให้ความรู้กับคนที่จากไม่มีคุณค่า แทบว่าไม่มีอนาคต จนปัจจุบันนี้ได้ทำให้หลายคนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เป็นที่ยอมรับของสังคมมากขึ้นก็มีความสุขมากๆ เลยครับ</p>

ภาพการแนะนำตัวของคุณเสวียน งามแสงซึ่งเป็นคุณครูที่สอนวิชานัดหมายไทยมานานกว่า 20 ปี และจากบทสัมภาษณ์ของคุณเสวียนสะท้อนให้เห็นว่าคุณเสวียนเป็นเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญในเรื่องการนัดหมายไทยเป็นอย่างดี

ในการวิเคราะห์หัวข้อเกี่ยวกับกรอบประสบการณ์ของผู้พิการทางสายตาที่เป็นแขกรับเชิญในรายการและพิธีกรในตอน “นวดสัมผัส สก๊อตจุด” พบว่าทั้งคู่ต่างเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ใกล้เคียงกันในเรื่องของการนวด กล่าวคือคุณเจฟฟี่เป็นผู้ที่มักมีอาการปวดเมื่อยตามร่างกายที่เกิดจากการออกกำลังกายอยู่เสมอ ส่วนคุณเสวียนเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการนวดแผนไทย การพบกันของทั้งคู่ในครั้งนี้ น่าจะเป็นโอกาสที่ดีทำให้ทั้งคู่ได้แลกเปลี่ยน เรียนรู้ และแบ่งปันประสบการณ์เกี่ยวกับการนวดแผนไทย

บทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตา

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณเจฟฟี่ สวัสดีครับ ผมเจฟฟี่นะครับ คุณครูครับที่นี่ไม่ทราบว่าทำอะไรบ้างครับ</p> <p>คุณเสวียน สอนหลายวิชาทั้งนวดแผนไทย เกษตรและการใช้ชีวิต</p>
	<p>คุณเจฟฟี่ แล้วใครมาเรียนได้บ้างครับ</p> <p>คุณเสวียน ชายตาบอดอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปสามารถเรียนได้ครับ</p>
	<p>คุณเจฟฟี่ แต่ที่นี่ก็มีบริการนวดด้วยใช่ไหมครับ</p> <p>คุณเสวียน ครับ มีส่วนที่เปิดบริการนวด เป็นนักเรียนชั้นปีที่ 2 ที่จะมานวดให้ครับ แต่เดี๋ยวเราไปดูวิธีการเรียนการสอนก่อนนะครับแล้วค่อยไปนวดกัน</p>

ผู้ผลิตรายการนำเสนอภาพการทำความรู้จักกันของคุณเจฟฟี่และคุณเสวียน รวมไปถึงภาพการเรียนการสอน และการให้บริการนวดแผนไทยของนักเรียนที่ศูนย์พัฒนาสมรรถภาพคนตาบอดแห่งนี้เพื่อให้ผู้ชมได้เห็นถึงความสามารถของผู้พิการทางสายตาว่ามีความสามารถในด้านการนวดแผนไทยและเป็นผู้ที่สามารถเรียนรู้วิธีการนวดแผนไทยได้ ซึ่งจากบทสนทนาของคุณเสวียนที่กล่าวว่า “ชายตาบอดอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปสามารถเรียนได้ครับ สอนหลายวิชาทั้งนวดแผนไทย เกษตรและการใช้ชีวิต” สะท้อนให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาสามารถเข้ารับการฝึกอาชีพต่างๆ เพื่อสามารถนำไปประกอบอาชีพเลี้ยงดูตนเองและครอบครัวได้

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณเจฟฟี่ (ความรู้สึก) หลังจากที่เข้ามาสถานที่แห่งนี้ ผมนึกไม่ออกว่าคนตาบอดทำอะไรได้บ้าง หลังจากที่ คุณครูอธิบายให้ฟังว่ามีการเรียนนวดหรือว่าเรื่องอื่น ๆ มันทำให้ผมรู้สึกว่าเขาทำอะไรได้เยอะนะ ไม่ใช่แค่ว่า อยู่ในห้องเงียบๆ สักห้องหนึ่งแต่ว่าเขาสามารถออกไป เผชิญกับโลกข้างนอกได้เหมือนกับที่เราทำ</p>

ภาพคุณเจฟฟี่เล่าถึงความรู้สึกหลังจากที่ได้สนทนากับคุณเสวียนเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาสมรรถภาพคนตาบอดแห่งนี้ ปรากฏให้เห็นใบหน้าของคุณเจฟฟี่ที่ประหลาดใจกับสิ่งที่ได้รู้มาถึงความสามารถของผู้พิการทางสายตา และจากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณเจฟฟี่สะท้อนให้เห็นว่าคุณเจฟฟี่มีความเข้าใจวิถีชีวิตของผู้พิการทางสายตามากยิ่งขึ้น เข้าใจว่าผู้พิการทางสายตาก็สามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ และใช้ชีวิตได้อย่างปกติ

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณเจฟฟี่ สวัสดีครับ อ.ลอย เห็นบอกว่า อ. สอนที่นี่ มา 30 ปีแล้ว ไปเรียนมาจากไหนครับ</p> <p>คุณลอย เรียนจากที่นี่แหละครับ ผมเป็นศิษย์ที่นี่แล้วก็ มาเป็น อ. ที่นี่ด้วยครับ</p>

ภาพ	เสียง
	<p>คุณเจฟฟรี สวัสดิ์ครับ อ.ลอย เห็นบอกว่า อ. สอนที่นี่มา 30 ปีแล้ว ไปเรียนมาจากไหนครับ</p> <p>คุณลอย เรียนจากที่นี่แหละครับ ผมเป็นศิษย์ที่นี่แล้วก็มาเป็น อ. ที่นี่ด้วยครับ</p> <p>คุณเจฟฟรี ผมชอบออกกำลังกาย บางทีเป็นตะคริวขึ้นมาหรือว่าผู้สูงอายุ ผู้ป่วยอย่างพี่ชายผมเนี่ยครับเขานอนอยู่ที่โรงพยาบาล เขาต้องทำกายภาพ การนวด ช่วยได้ไหมครับ อ. ช่วยทำให้ดูหน่อยได้ไหมครับว่าจะมีวิธีการนวดยังไงได้บ้าง</p> <p>คุณลอย กล้ามเนื้ออ่อนแรงหรือครับ งั้นเราต้องให้เขาออกกำลังกายไปด้วย อาจจะมีกระดกขา กระดกปลายเท้าขึ้นโดยใช้เราเป็นเครื่องมือที่คอยต้านให้กับเขาอะไรอย่างนั้นครับ</p>

เมื่อได้พบกับคุณลอยซึ่งเป็นคุณครูสอนนวดที่นี้มาแล้วกว่า 30 ปี คุณเจฟฟรีจึงได้ขอคำปรึกษาคุณลอยถึงอาการปวดเมื่อยของตนเอง ซึ่งภาพที่ปรากฏนั้นจึงเป็นภาพของคุณลอยที่สาธิตและสอนวิธีการนวดเพื่อผ่อนคลายความเมื่อยล้าต่างๆ ภาพเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าคุณลอยเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการนวดและเป็นผู้ที่มีความสามารถอย่างมากในการนวดแผนไทย เมื่อพิจารณาบทสนทนาของคุณลอยที่ว่า “เราต้องให้เขาออกกำลังกายไปด้วย อาจจะมีกระดกขา กระดกปลายเท้าขึ้นโดยใช้เราเป็นเครื่องมือที่คอยต้านให้กับเขาอะไรอย่างนั้นครับ” เป็นการสะท้อนให้เห็นว่าคุณลอยไม่ได้แค่มีฝีมือในการนวดเท่านั้นแต่คุณลอยยังสามารถวินิจฉัยอาการต่างๆ ได้ด้วย แสดงให้เห็นว่าคุณลอยเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการนวดอย่างแท้จริง

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณเจฟฟี่ แล้วมีวิธีการสอนนวดยังไงครับในเมื่อ ครูเองก็ตาบอด นักเรียนก็ตาบอด</p> <p>คุณลอย ผมจะให้เขาจับคู่กันครับ คนหนึ่งเป็นหมอนวด อีกคนเป็นแบบ แล้วผมก็จะไปจับมือเขา สอนวิธีการนวดให้เขารู้ว่านวดอย่างไร แล้วก็สลับกันครับ</p> <p>คุณเจฟฟี่ แล้วจะรู้ได้อย่างไรว่าเขา นวดเป็นแล้ว</p> <p>คุณลอย พอสอนไปสักพักจนเขาจำได้ผมจะไปเป็นแบบให้เขานวด ทดสอบดูว่าเขา นวดถูกไหม ถ้าเขานวดผิดผมจะนวดเขาแทนเพื่อให้เขารู้ว่าถ้านวดผิดจะมีอาการและความรู้สึกอย่างไร</p>

อย่างไรก็ตามแม้ว่าคุณลอยจะเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการนวดแผนไทยแต่คุณเจฟฟี่ก็อดสงสัยไม่ได้ว่าคุณลอยมีวิธีการสอนอย่างไรในเมื่อคุณลอยและนักเรียนต่างก็เป็นผู้พิการทางสายตาด้วยกันทั้งคู่ ผู้ผลิตรายการได้นำเสนอภาพการเรียนการสอนของคุณลอยให้ชมเพื่อสะท้อนให้เห็นว่าคุณลอยนั้นสามารถถ่ายทอดความรู้เรื่องการนวดแผนไทยได้อย่างไร ซึ่งจากบทสนทนาของคุณลอยที่กล่าวว่า “ผมจะให้เขาจับคู่กันครับ คนหนึ่งเป็นหมอนวด อีกคนเป็นแบบ แล้วผมก็จะไปจับมือเขา สอนวิธีการนวดให้เขารู้ว่านวดอย่างไร แล้วก็สลับกันครับ พอสอนไปสักพักจนเขาจำได้ผมจะไปเป็นแบบให้เขานวด ทดสอบดูว่าเขา นวดถูกไหม ถ้าเขานวดผิดผมจะนวดเขาแทนเพื่อให้เขารู้ว่าถ้านวดผิดจะมีอาการและความรู้สึกอย่างไร” สะท้อนให้เห็นว่านอกจากคุณลอยจะมีความสามารถในการนวดแผนไทยแล้วคุณลอยยังมีศักยภาพในด้านการสื่อสารและการเข้าถึงคนที่สามารถถ่ายทอดความรู้ที่คุณลอยมีให้กับนักเรียนผู้พิการทางสายตาได้อย่างถูกต้อง

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณเจฟฟี่ (ความรู้สึก) ตอนที่โดนนวดนะครับต้องบอกก่อนเลยว่าผมเป็นคนที่ไม่ค่อยนวดเท่าไรหรอก ตอนแรกเข้าใจว่าปวดหลังนวดแล้วจะสบายมันไม่ใช่เลย ยิ่งนวดยิ่งเจ็บแต่หลังจากที่นวดเสร็จแล้วมันสบาย มันโล่งเลือดลมเดินได้ดีหรือว่ากล้ามเนื้อคลายตัว การนวดเนี่ยมันได้ผลจริงๆ นะครับ มันโอเค ใช้ได้เลย</p>

ผู้ผลิตรายการได้มีการสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณเจฟฟี่หลังจากที่คุณเจฟฟี่ได้รับการนวดจากคุณลอย ภาพของคุณเจฟฟี่ที่ปรากฏแสดงให้เห็นว่าคุณเจฟฟี่มีอาการผ่อนคลายจากความเมื่อยล้าต่างๆ และมีใบหน้าที่ยิ้มแย้มแสดงให้เห็นถึงความพอใจที่ได้รับจากการนวดของคุณลอย โดยจากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณเจฟฟี่สะท้อนให้เห็นว่าคุณลอยเป็นผู้ที่มีฝีมือในการนวดแผนไทยเป็นอย่างมาก แสดงว่าคุณลอยเป็นผู้ที่มีการสัมผัสที่ดี มีการใช้ประสาทสัมผัสที่เหลืออยู่ของตนเองให้เป็นประโยชน์ได้

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณเจฟฟี่ แล้วถ้ามาเรียนนวดต้องเริ่มยังไงครับ</p> <p>คุณลอย ต้องเริ่มจากการเรียนสรีระวิทยาก่อน เดียวผมพาไปเรียนกับคุณครูกิตติพงษ์นะครับ</p> <p>คุณเจฟฟี่ ทำไมเราต้องเรียนสรีระวิทยาด้วยครับครู</p> <p>คุณกิตติพงษ์ เพื่อให้ได้รู้ว่าร่างกายเป็นยังไง ประกอบด้วยกล้ามเนื้ออะไรบ้าง ส่วนไหน ตรงไหน แล้วค่อยมาเรียนนวด เพราะวิชานี้เป็นพื้นฐานของอีกหลายๆ วิชาครับ</p> <p>คุณเจฟฟี่ (ความรู้สึก) หลังจากที่ได้ไปเรียนแล้วผมรู้สึกว่ามันเป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่เขาต้องศึกษาลึกเข้าไปจริงๆ แล้วก็จะมีอะไรเพิ่มขึ้นมาเรื่อยๆ ผมมาอยู่คลุกคลีกับการนวดแค่นี้ก็ชั่วโมง ผมรู้สึกว่าได้อะไรเยอะแล้ว</p>

จากการได้รับบริการที่ประทับใจจากคุณลอยแล้วคุณเจฟฟี่จึงอยากที่จะเรียนรู้วิธีการนวดแผนไทยบ้าง คุณลอยจึงพาคุณเจฟฟี่ไปเรียนเรื่องสรีระวิทยากับคุณกิตติพงษ์ก่อนเพื่อให้คุณเจฟฟี่รู้จักกับส่วนต่างๆ ของร่างกายเป็นอย่างดี ซึ่งผู้ผลิตรายการได้นำเสนอภาพของคุณเจฟฟี่ที่ไปนั่งเรียนเรื่องสรีระวิทยาร่วมกับผู้ฝึกทางสายตาที่เข้ารับการฝึกอบรมวิชานวดแผนไทยที่นั่น แสดงให้เห็นว่าคุณเจฟฟี่มีความสนใจและความตั้งใจจริงที่อยากจะได้ความรู้เกี่ยวกับการนวดแผนไทย และจากการเรียนการสอนของผู้ฝึกทางสายตาที่ปรากฏในภาพก็สามารถสะท้อนให้เห็นว่าผู้ฝึกทางสายตาสามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้เหมือนกับคนทั่วไปแม้ว่าพวกเขาจะมองไม่เห็นแต่พวกเขาก็สามารถรับรู้ได้จากการใช้ประสาทสัมผัสอื่นๆ นอกจากนี้จากบทสนทนาของคุณกิตติพงษ์ที่กล่าวว่า “ต้องเรียนวิชาสรีระวิทยาก่อนเพื่อให้ได้รู้ว่าร่างกายเป็นยังไง ประกอบด้วยกล้ามเนื้ออะไรบ้าง ส่วนไหน ตรงไหน แล้วค่อยมาเรียนนวด เพราะวิชานี้เป็นพื้นฐานของอีกหลายๆ วิชาครับ” สะท้อนให้เห็นว่าการเรียนนวดแผนไทยนั้นไม่ใช่เรื่องง่ายและต้องผ่านการเรียนวิชาสรีระวิทยาเพื่อให้ความเข้าใจในเรื่องพื้นฐานของร่างกายที่มีความซับซ้อนแต่ผู้ฝึกทางสายตาก็สามารถเรียนรู้สิ่งเหล่านั้นได้ แสดงให้เห็นว่าผู้ฝึกทางสายตาเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถเหมือนคนทั่วไป

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณเจฟฟี่ ครูลอยครับผมอยากเรียนนวดบ้างและผมเอาแบบมาด้วยครับ</p> <p>คุณลอย งั้นคุณเจฟฟี่ต้องปิดตาก่อนจะได้เป็นนักเรียนจริงๆ</p>
	<p>คุณเจฟฟี่ ได้เลยครับ เอาให้ครบหลักสูตรเลย ผมต้องปิดตาด้วยนะครับ</p> <p>คุณเสวียน เป็นอย่างไรบ้างครับคุณเจฟฟี่ได้มาสัมผัสกับการเรียนการสอนนวดแผนไทย</p>
	<p>คุณเจฟฟี่ พอปิดตาแล้วรู้สึกทุกอย่างเปลี่ยนไปครับ รู้สึกว่าการสัมผัสที่มีม้นมีมากขึ้น ความรู้สึกต่างๆ เพิ่มขึ้นครับ</p> <p>คุณเสวียน ความรู้สึกเหล่านี้คนตาบอดจะรู้สึกได้เป็นปกตินะครับ</p>

เมื่อมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องสรีระวิทยาแล้ว คุณเจฟฟี่จึงขอให้คุณลอยสอนวิธีการนวดแผนไทยให้กับเขาโดยคุณเจฟฟี่ได้พาคุณเสวียนมาเป็นแบบให้เขาด้วย ซึ่งคุณลอยจึงให้คุณเจฟฟี่ปิดตาให้คุณเจฟฟี่ได้เรียนรู้อย่างผู้พิการทางสายตาจริงๆ ภาพที่ผู้ผลิตรายการนำเสนอจึงเป็นภาพของคุณเจฟฟี่ที่ปิดตาเรียนนวดแผนไทยโดยมีคุณลอยเป็นผู้สอนและมีคุณเสวียนเป็นแบบให้กับคุณเจฟฟี่ ซึ่งจากภาพที่ปรากฏแสดงให้เห็นถึงความตั้งใจของคุณเจฟฟี่ที่จะเรียนรู้วิชาการนวดแผนไทย สะท้อนให้เห็นว่าคุณเจฟฟี่เป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่นและตั้งใจที่จะเรียนรู้ในสิ่งต่างๆ และจากบทสนทนาของคุณเจฟฟี่ที่กล่าวว่า “พอปิดตาแล้วรู้สึกทุกอย่างเปลี่ยนไปครับ รู้สึกว่าการสัมผัสที่มีม้นมีมากขึ้น ความรู้สึกต่างๆ เพิ่มขึ้นครับ” สะท้อนให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตานั้นเป็นผู้ที่มีสมาธิและมีประสาทสัมผัสที่ชัดเจนกว่าคนปกติทั้งนี้เนื่องมาจากการขาดการมองเห็นที่เป็นอุปสรรคต่อการรับรู้ เมื่อเราปิดตาลงเราจะสามารถปิดการรับรู้ไปหนึ่งอย่างทำให้เราต้องใช้ประสาทสัมผัสทางด้านอื่นๆ มากยิ่งขึ้น ส่งผลต่อการมีสมาธิที่มากขึ้นของเราตามไปด้วย

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณเจฟฟี่ การที่มาเรียนที่นี่ นักเรียนจะได้อะไรบ้างครับ</p> <p>คุณเสวียน นอกจากได้ความรู้ที่จะได้ไปช่วยเหลือตัวเอง จะได้ความมั่นใจความสบายใจที่สามารถช่วยเหลือตัวเองและครอบครัวได้ หรืออาจจะช่วยเหลือสังคมได้ด้วย เราสร้างคุณค่าตัวเองด้วยความสามารถของเรา</p> <p>นักเรียน ผมรู้สึกดีครับที่ได้มาเรียนเพราะว่าได้รับการผู้ช่วยให้หาย ให้คืนสู่สภาวะปกติครับ</p> <p>ลูกค้า ผมอยู่ต่างจังหวัดครับ ได้ยินมาว่าที่นี่เขาแนวคิดอยู่ครับ ผมก็คิดว่าคนตาบอดเขาสามารถทำได้ดีและอีกอย่างเขาคงรู้วิธีการน่าจะทำได้ดีกว่าคนปกติเพราะเขาต้องใช้ทักษะอะไรหลายอย่างไม่เหมือนคนปกติที่มองเห็น พอมาแนวคิดก็ช่วยผ่อนคลายเป็นเยอะไม่ต้องไปพึ่งยาแก้ปวดที่มีอันตรายต่อสุขภาพถ้าเกิดกินเข้าไปมากๆ ครับ</p>

ผู้ผลิตรายการได้นำเสนอภาพการสนทนากันระหว่างคุณเจฟฟี่และคุณเสวียนและภาพของนักเรียนผู้พิการทางสายตาที่ให้บริการนวดแผนไทยให้กับลูกค้า ภาพต่างๆ ที่เกิดขึ้นเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาเป็นบุคคลที่มีความสามารถ พวกเขาสามารถทำสิ่งต่างๆ ได้เหมือนกับเราหรือในบางอย่างผู้พิการทางสายตาสามารถทำได้ดีกว่าคนที่ตามองเห็นด้วย ยกตัวอย่างเช่น การนวดแผนไทย เป็นต้น เมื่อพิจารณาบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของนักเรียนผู้พิการทางสายตาที่กล่าวว่า “ผมรู้สึกดีครับที่ได้มาเรียนเพราะว่าได้รับการผู้ช่วยให้หาย ให้คืนสู่สภาวะปกติครับ” สะท้อนให้เห็นว่าการฝึกอาชีพนวดแผนไทยนั้นนอกจากจะเป็นการสร้างรายได้ให้กับพวกเขาแล้วยังเป็นการสร้างการเห็นคุณค่าให้กับพวกเขาด้วย กล่าวคือเมื่อพวกเขามีอาชีพ มีรายได้ที่สามารถเลี้ยงดูตนเองและครอบครัวได้ เขาย่อมเห็นคุณค่าและความสามารถที่ตนเองมีส่งผลให้เขาสามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณเจฟฟี่ (ความรู้สึก) ผมรู้สึกที่งั้น ที่งั้นในความสามารถของพวกเขาที่สามารถทำทุกอย่างได้เหมือนเรา แต่เขามีมากกว่าเราคือเรื่องของสมาธิ เรื่องของการใช้ประสาทสัมผัสต่างๆ ผมว่ามันน่าทึ่งมากเลยนะและผมก็ได้ความรู้ ได้เปิดโลกทัศน์ของผม วันนี้ผมได้เห็นอะไรมากขึ้นกับการที่ผมมาอยู่กับคนที่มองไม่เห็นครับ</p>

ในช่วงท้ายของรายการ ผู้ผลิตรายการได้มีการสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณเจฟฟี่หลังจากที่ได้มาเรียนรู้การเรียนการสอนวิชานวดแผนไทยกับคุณเสวียนที่ศูนย์พัฒนาสมรรถภาพคนตาบอดแห่งนี้ ภาพที่ปรากฏเป็นภาพใบหน้าของคุณเจฟฟี่ที่ยิ้มแย้มแสดงให้เห็นว่าคุณเจฟฟี่มีความสุขกับสิ่งที่เขาได้มาสัมผัส ได้มาเรียนรู้ชีวิตของผู้พิการทางสายตาในครั้งนี้ และจากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณเจฟฟี่ยังสะท้อนให้เห็นว่าคุณเจฟฟี่มีความเข้าใจผู้พิการทางสายตามากขึ้น ชื่นชมในความสามารถของผู้พิการทางสายตาและเห็นคุณค่าในตัวผู้พิการทางสายตามากขึ้นด้วย

ภาพ	เสียง
	<p>“ผมได้เห็นอะไรมากขึ้น กับการได้อยู่กับคนที่มองไม่เห็น” (เจฟฟี่ เบญจกุลวิวัฒน์)</p>

ในส่วนของการปิดรายการนั้นผู้ผลิตรายการนำเสนอภาพของคุณเจฟฟี่ที่เป็นผู้นำทางให้กับคุณเสวียน โดยเป็นภาพที่คุณเสวียนเกาะที่แขนของคุณเจฟฟี่และทั้งคู่กำลังเดินไปพร้อมกัน ภาพที่ปรากฏสะท้อนให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาสามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับคนอื่นๆ ในสังคมได้และพวกเขาก็เป็นส่วนหนึ่งของสังคมเช่นเดียวกัน นอกจากนี้บทสัมภาษณ์ความรู้สึกตอนหนึ่งของคุณเจฟฟี่ที่ขึ้นประกอบทางด้านขวาของภาพยังสะท้อนให้เห็นว่าคุณเจฟฟี่มีความเข้าใจและได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ เพิ่มขึ้นจากการมาเรียนรู้ร่วมกับผู้พิการทางสายตา

สรุปการวิเคราะห์ตัวบทตอน “นวดสัมผัส สักจุด”

จากตัวบทรายการและการวิเคราะห์ตัวบทตามที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าภาพที่ถูกนำเสนอส่วนใหญ่ในตอน “นวดสัมผัส สักจุด” เป็นภาพที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนของผู้พิการทางสายตาที่เข้ารับการฝึกอบรมวิชานวดแผนไทยที่ศูนย์พัฒนาสมรรถภาพคนตาบอด ภาพที่ปรากฏสะท้อนให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาสามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้เหมือนกับคนทั่วไป และจากภาพที่คุณลอยสามารถถ่ายทอดความรู้ที่ตนเองมีให้ลูกศิษย์ได้นั้นยังสะท้อนให้เห็นว่าคุณลอยเป็นผู้ที่มีศักยภาพด้านการสื่อสารในการถ่ายทอดความรู้ต่างๆ ไปยังลูกศิษย์ และจากบทสนทนาของคุณเสวียนที่กล่าวว่า “ชายตาบอดอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปสามารถเรียนได้ครับ สอนหลายวิชาทั้งนวดแผนไทย เกษตร และการใช้ชีวิต” หรือจากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกรักของคุณเจฟฟี่ที่กล่าวว่า “หลังจากที่เข้ามาสถานที่แห่งนี้ ผมนึกไม่ออกว่าคนตาบอดทำอะไรได้บ้าง หลังจากที่คุณครูอธิบายให้ฟังว่ามีการเรียนนวดหรือว่าเรื่องอื่นๆ มันทำให้ผมรู้สึกว่าเขาทำอะไรได้เยอะนะ ไม่ใช่แค่ว่าอยู่ในห้องเงียบๆ สักห้องหนึ่งแต่ว่าเขาสามารถออกไปเผชิญกับโลกข้างนอกได้เหมือนกับที่เราทำ” ต่างสะท้อนให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาสามารถเรียนรู้ได้ สามารถช่วยเหลือตนเองได้ และสามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข หรือจากบทสัมภาษณ์นักเรียนผู้พิการทางสายตาที่กล่าวว่า “ผมรู้สึกดีครับที่ได้มาเรียนเพราะว่าได้รักษาผู้ป่วยให้หาย ให้คืนสู่สภาวะปกติครับ” ก็สะท้อนให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาเป็นผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเอง เชื่อมมั่นและศรัทธาในศักยภาพของตน หรือจากบทสัมภาษณ์ของลูกค้าที่มาใช้บริการที่กล่าวว่า “ผมอยู่ต่างจังหวัดครับ ได้ยินมาว่าที่นี่เขานวดดีอยู่ครับ ผมก็คิดว่าคนตาบอดเขาสามารถทำได้ดีและอีกอย่างเขาคงรู้วิธีการน่าจะทำได้ดีกว่าคนปกติเพราะเขาต้องใช้ทักษะอะไรหลายอย่างไม่เหมือนคนปกติที่มองเห็น พอมานวดก็ช่วยผ่อนคลายได้เยอะไม่ต้องไปพึ่งยาแก้ปวดที่มีอันตรายต่อสุขภาพถ้าเกิดกินเข้าไปมากๆ ครับ” เป็นเครื่องยืนยันที่ชัดเจนที่สุดว่าผู้พิการทางสายตาเป็นบุคคลที่มีความสามารถ พวกเขาสามารถใช้ชีวิต สามารถเรียนหนังสือได้เหมือนคนทั่วไป

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์แล้วว่าตอน “นวดสัมผัส สักจุด” นี้สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพ คุณเสวียน งามแสง และนักเรียนผู้พิการทางสายตาของศูนย์พัฒนาสมรรถภาพคนตาบอดแห่งนี้ในด้านการเรียนรู้และการรับรู้

18. ตอน “เตรียมความพร้อมสู่ WBU-ICEVI 2012” ออกอากาศเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2555

พิธีกร คุณช่อผกา วิริยานนท์

แขกรับเชิญ คุณจตุพล หนูท่าทอง คุณกิตติพงศ์ สุทธิ และคุณนิรมล เปี่ยมอุดมสุข

เนื้อหาโดยสรุป

ประเทศไทยได้รับเกียรติให้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสมัชชาสหภาพคนตาบอดโลกครั้งที่ 8 และการประชุมสมัชชาสหภาพระหว่างประเทศเพื่อการศึกษาของคนพิการทางการเห็น (The World Blind Union 8th General Assembly-International Council for Education of People with Visual Impairment หรือ WBU-ICEVI 2012) โดยมีสมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม ในการประชุมครั้งนี้เป็นครั้งแรกของประเทศไทยที่ผู้พิการทางสายตาจัดการประชุมโลกและเชิญผู้พิการทางสายตาจากทั้งหมด โดยมีผู้พิการทางสายตาไทยเป็นแม่ข่ายและมีคนตาดีเป็นผู้ช่วยแต่กว่าการประชุมจะเกิดขึ้นได้นั้นต้องมีการเตรียมตัวในหลายเรื่อง เช่น การเตรียมสถานที่ในการประชุม งานเอกสารต่างๆ ที่ใช้ในการประชุม เรื่องอาสาสมัครและการดูแลอำนวยความสะดวกให้กับผู้เข้าร่วมการประชุมทุกท่าน

ตัวบทรายการและการวิเคราะห์ตัวบท

กรอบประสบการณ์ที่ใกล้เคียงกัน

ตารางที่ 4.18 บทโทรทัศน์รายการ Blind Date ตอน “เตรียมความพร้อมสู่ WBU-ICEVI 2012”

ภาพ	เสียง
	<p>บรรยาย เทปพิเศษขนาดนี้โปรดิวเซอร์รายการอย่างคุณช่อผกา วิริยานนท์ ทนั่งอยู่เบื้องหลังไม่ไหวขอทำหน้าที่เป็นพิธีกรเบื้องหน้าเพื่อรายงานความพร้อมและการประชุมที่เกิดขึ้นทั้งหมด</p>

ภาพการแนะนำตัวของคุณอู๋ ช่อผกา วิริยานนท์ เป็นภาพคุณอู๋กำลังคุยโทรศัพท์ด้วยใบหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใส และจากคำบรรยายทำให้ทราบว่าในตอน “เตรียมความพร้อมสู่ WBU-ICEVI 2012” นี้คุณอู๋จะมาเป็นพิธีกรรับเชิญด้วยตนเอง

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>บรรยาย คุณจตุพล หนูท่าทอง รองอนุกรรมการด้านสื่อและเทคโนโลยีที่ทำหน้าที่ดูแลเรื่องการเตรียมสถานที่ในการประชุมครั้งนี้</p> <p>คุณกิตติพงศ์ สุทธิ กรรมการด้านสื่อและเทคโนโลยีทำหน้าที่ดูแลงานเอกสารต่างๆ ที่ใช้ในการประชุม</p> <p>คุณนิรมล เปี่ยมอุดมสุข กรรมการด้านอาสาสมัคร</p>

ในตอนนี้มีแขกรับเชิญด้วยกัน 3 คนซึ่งเป็นผู้ที่รับผิดชอบในส่วนต่างๆ ของการจัดการประชุม WBU-ICEVI 2012 ซึ่งประกอบไปด้วย คุณจตุพล หนูท่าทอง รองอนุกรรมการด้านสื่อและเทคโนโลยีที่ทำหน้าที่ดูแลเรื่องการเตรียมสถานที่ในการประชุมครั้งนี้ คุณกิตติพงศ์ สุทธิ กรรมการด้านสื่อและเทคโนโลยีทำหน้าที่ดูแลงานเอกสารต่างๆ ที่ใช้ในการประชุม และคุณนิรมล เปี่ยมอุดมสุข กรรมการด้านอาสาสมัคร

เมื่อวิเคราะห์ตัวบทเกี่ยวกับกรอบประสบการณ์ของแขกรับเชิญและพิธีกรรายการในตอน “เตรียมความพร้อมสู่ WBU-ICEVI 2012” ผ่านภาพและเสียงที่ปรากฏในรายการผู้วิจัยไม่พบกรอบประสบการณ์ที่ใกล้เคียงกันของแขกรับเชิญและพิธีกร เนื่องจากเป็นการนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมการประชุม WBU-ICEVI 2012

บทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตา

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณอุ๊ เป็นครั้งแรกในประเทศไทยที่คนตาบอดจัดการประชุมโลกอย่างนี้คงเตรียมการกันรุ่นนำคุณะคะ</p> <p>คุณจตุพล จริงๆ เยอะมากที่เราต้องเตรียมกัน เริ่มตั้งแต่ที่สนามบินเราต้องประสานงานกับการทำ การบินไทย ตรวจคนเข้าเมือง รวมถึงเรื่องการนำสุนัขนำทางเข้ามาเพราะว่าจะมีคนตาบอดที่ใช้สุนัขนำทางเข้ามามาร่วมประชุมด้วย</p>
	<p>คุณอุ๊ รบกวนพาอุ๊ทดลองดูได้ไหมคะว่าถ้าเกิดเดินทางมาถึงหน้าโรงแรมจะเจออะไรบ้างและพิเศษอย่างไร</p> <p>คุณจตุพล ได้ครับ</p>
	<p>คุณอุ๊ จุดแรกคือจุดที่ทาง กทม. ทำทางเท้าให้ใหม่</p> <p>คุณจตุพล ครับ พื้นจะมีลักษณะเป็นปุ่มๆ นูนขึ้นมา พื้นผิวจะแตกต่างกันคนตาบอดจะสัมผัสได้ครับ</p>
	<p>คุณอุ๊ อุ๊เห็นว่าตรงชั้นบันไดจะมีสติ๊กเกอร์ติดเป็นเส้นๆ สีน้ำเงินและสีแดงด้วยค่ะ</p> <p>คุณอุ๊ แล้วพรมแดงที่พื้นล่ะคะ</p> <p>คุณจตุพล ตรงนี้ะครับ จะช่วยให้คนที่สายตาเลือนกลางสามารถที่จะรู้ได้ว่าตรงนี้คือชั้นบันไดขึ้นหรือลง</p>
	<p>คุณจตุพล หมายถึงว่าเป็นจุดสำคัญ คือจะเป็นเส้นทางไปสู่ลิฟต์หรือบันไดเลื่อนอย่างนี้ครับ ถ้าสังเกตดีดีจะเห็นว่าพื้นกับพรมสีมันจะตัดกันนะครับ</p>

เมื่อคุณอุ๊ได้มาถึงที่โรงแรมที่เป็นสถานที่จัดการประชุม WBU-ICEVI 2012 คุณอุ๊ได้เข้าพบคุณจตุพล หนุท่าทอง รองอนุกรรมการด้านสื่อและเทคโนโลยีที่ทำหน้าที่ดูแลเรื่องการจัดเตรียมสถานที่ เพื่อให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องการจัดเตรียมสถานที่ต่างๆ ซึ่งจากบทสนทนาที่เกิดขึ้นทำให้ทราบว่าในการประชุมครั้งนี้ต้องเตรียมงานกันหลายอย่างทั้งการประสานงานกับทางสถานบิน การเตรียม

สถานที่ต่างๆ รวมไปถึงสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ซึ่งในการจัดงานครั้งนี้มีผู้พิการทางสายตาไทยเป็นเจ้าของและเป็นแม่งานทั้งหมด โดยมีคนตาดีคอยเป็นผู้ช่วย แสดงให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาไทยเป็นผู้ที่มีความสามารถและศักยภาพที่จะสามารถจัดการประชุมในระดับโลกเช่นนี้ได้

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณอุ๊ (ความรู้สึก) ทุกอย่างที่ทำขึ้นมันเกิดมาจากความรู้สึกเอาใจเขามาใส่ใจเรา ถ้าหากไม่ใช่คนตาบอดจะไม่เข้าใจเรื่องอะไรพวกนี้หรอกค่ะ เรื่องละเอียดอ่อนพวกนี้มันเป็นส่วนหนึ่งของจิ๊กซอว์ที่จะต่อแล้วทำให้เห็นภาพที่สมบูรณ์ ถ้าจิ๊กซอว์ชิ้นเล็กๆ หายไปภาพก็จะพัง</p>

หลังจากที่คุณอุ๊ได้สนทนากับคุณจตุพลถึงเรื่องการเตรียมสถานที่ต่างๆ ในการประชุมครั้งนี้แล้ว คุณอุ๊ได้เล่าถึงความรู้สึกที่มีต่อการประชุมครั้งนี้ว่า “ทุกอย่างที่ทำขึ้นมันเกิดมาจากความรู้สึกเอาใจเขามาใส่ใจเรา ถ้าหากไม่ใช่คนตาบอดจะไม่เข้าใจเรื่องอะไรพวกนี้หรอกค่ะ” นั้นเป็นการสะท้อนให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาที่เป็นผู้จัดงานมีความตั้งใจและทุ่มเทกับการประชุมครั้งนี้เป็นอย่างมาก

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณอุ๊ คุณกิตติพงศ์คะ ดูเหมือนว่าถ้าเราจะสื่อสารให้คนตาบอดรู้เรื่องต้องนำอักษรเบรลล์ไปติดไปแปะเยอะมาก ทำกันที่ไหนคะ?</p> <p>คุณกิตติพงศ์ บางส่วนเตรียมมาก่อนที่สมาคมฯ ครับ บางส่วนมาเตรียมที่นี่</p> <p>คุณอุ๊ เท่าที่ดูจะเห็นอักษรเบรลล์ติดตามป้ายต่างๆ ขวดแชมพูอะไรแบบนี้ แล้วเราผลิตอักษรเบรลล์ในส่วนไหนอีกคะ</p>

ภาพ	เสียง
	<p>คุณกิตติพงษ์ หลักๆ จะเป็นส่วนของเอกสารและข้อมูลการประชุมครับ นอกเหนือจากอักษรเบรลล์เราก็คือจะครอบคลุมสื่ออื่นๆ ที่จะอำนวยความสะดวกให้คนตาบอดทุกคนที่เข้าร่วมการประชุม คนตาบอดไม่ได้อ่านอักษรเบรลล์ได้ทุกคนนะครับเราก็ต้องมีการเตรียมพวกตัวอักษรขยายใหญ่สำหรับพวกคนสายตาเลือนลางด้วยครับแต่บางคนอ่านตัวอักษรขยายใหญ่ไม่ได้ เราก็จะใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์แทนครับ</p>
	<p>คุณอู๋ ได้ข่าวว่ายกโรงงานมาไว้ที่นี่เลย ช่วยพาอู๋ไปชมหน่อยได้ไหมคะ</p>
	<p>คุณกิตติพงษ์ ยินดีครับ</p> <p>คุณอู๋ เสียงอะไรคะ</p>
	<p>คุณกิตติพงษ์ เสียงการผลิตครับ</p> <p>คุณอู๋ สวัสดิ์ทุกคนนะคะ</p> <p>คุณกิตติพงษ์ นี่เป็นส่วนที่เราใช้ผลิตอักษรเบรลล์เป็นหลักและสื่ออื่นๆ ที่ใช้ในการประชุมครั้งนี้ครับ</p>
	<p>คุณอู๋ (ความรู้สึก) ตอนที่เข้าไปในห้องผลิตอักษรเบรลล์ ตกใจมาก คือมันเหมือนโรงงานผลิตเลยและเครื่องพิมพ์อักษรเบรลล์มันทำงานดังมาก แต่พอเห็นคนที่เข้าร่วมการประชุมเอาไปอ่านแล้วรู้สึกปลื้มมากอย่างกับว่าเป็นคนผลิตเอง รู้เลยว่าที่เหนื่อยทำมามันมีความหมายและเอกสารคือสื่อกลางที่ใช้ในการทำความเข้าใจ ห้องนี้เป็นห้องที่เชื่อมให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน</p>
	<p>จากผู้เข้าร่วมประชุมนั้นบ่อยๆ ซาติ เชื่อมการเรียนรู้ทุกอย่างในการประชุมครั้งนี้โดยการทำงานของคนที่คนที่ทำด้วยหัวใจคะ</p>

นอกจากนี้คุณอู๋ยังได้พบกับคุณกิตติพงศ์ สุทธิ กรรมการด้านสื่อและเทคโนโลยีที่ทำหน้าที่ดูแลงานเอกสารต่างๆ ที่ใช้ในการประชุม จากภาพที่ปรากฏแสดงให้เห็นถึงความพร้อมในการจัดงานครั้งนี้ การอำนวยความสะดวกต่างๆ รวมถึงการเข้าถึงสื่อหรือเอกสารต่างๆ ที่ใช้ในการประชุมด้วย ซึ่งจากการสนทนาทำให้ทราบว่ามีการจัดเตรียมเอกสารที่ใช้ในการประชุมกันที่โรงแรมแห่งนี้ด้วยเพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมทุกคนได้รับประโยชน์จากการประชุมครั้งนี้มากที่สุด ซึ่งคุณอู๋ได้กล่าวความรู้สึกไว้ว่า “เอกสารคือสื่อกลางที่ใช้ในการทำความเข้าใจ ห้องนี้เป็นห้องที่เชื่อมโยงให้เกิดความเข้าใจร่วมกันจากผู้เข้าร่วมประชุมนับร้อยๆ ชาติ เชื่อมการเรียนรู้ทุกอย่างในการประชุมครั้งนี้โดยการทำงานของคนที่ไม่มีใครที่ทำได้ด้วยหัวใจค่ะ” แสดงให้เห็นว่าการประชุมครั้งนี้จะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ในสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้พิการทางสายตา อันจะนำมาซึ่งความเท่าเทียมกันมากขึ้นในสังคม

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
  	<p>คุณอู๋ คุณนิ อาสาสมัครหลายร้อยคนถ้าจะแบ่งงานแบ่งกันอย่างไรคะ</p> <p>คุณนิรมล แบ่งที่สนามบินกลุ่มหนึ่ง ที่โรงแรมกลุ่มหนึ่งที่โรงแรมจะแบ่งเป็นแผนกลงทะเบียนที่คอยให้ข้อมูลต่างๆ แผนกที่คอยดูแลในห้องประชุม และแผนกวิ่งคือแผนกที่คอยอำนวยความสะดวกเวลาคนตาบอดจะไปห้องน้ำหรือห้องพัก และอีกกลุ่มที่ดูแลเรื่องอาหารและเครื่องดื่มค่ะ</p> <p>คุณอู๋ ส่วนตัวเป็นคนทำงานอาสาสมัครมาในรอบ 10 ปี รู้ว่าการทำงานกับอาสาสมัครเป็นเรื่องยากเพราะอาสาสมัครมีใจก็จริงแต่เขาจะมาเมื่อเขาว่างและการให้อาสาสมัครเป็นร้อยว่างมาฝึกงานพร้อมกันไม่ใช่เรื่องง่าย</p>

ทั้งนี้คุณอู๋ยังได้สนทนากับคุณนิรมล เปี่ยมอุดมสุข กรรมการด้านอาสาสมัคร จึงทำให้ทราบว่าภายในการจัดงานประชุมครั้งนี้จะมีเจ้าหน้าที่ที่เป็นอาสาสมัครมาคอยอำนวยความสะดวกต่างๆ

ให้กับผู้พิการทางสายตาที่เข้าร่วมการประชุมด้วย เหมือนเป็นการสะท้อนให้เห็นว่าการจัดงานครั้งนี้เป็นความร่วมมือกันของผู้พิการทางสายตาและคนตาดี ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาสามารถทำงานและใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณอุ๊ (ความรู้สึก) เชื่อกันว่าการประชุมครั้งนี้คนตาบอดไทยเตรียมการพร้อมแล้ว ทั้งในเรื่องสถานที่ คน และเรื่องใจแต่สิ่งที่จะเกิดขึ้นนั่นคือได้เปิดรับองค์ความรู้ใหม่ ได้แลกเปลี่ยนกัน อันนั้นมีค่ามากกว่าและนั่นคือสิ่งที่จะเกิดขึ้นในการประชุมในวันอื่นๆ ถัดไป ดิฉันเองใจจดจ่อที่จะได้รู้ว่าประเทศไทยจะได้เรียนรู้อะไรใหม่ๆ ประเทศไทยทั้งคนตาบอดและคนตาดีจะได้เปิดโลกทัศน์อะไรบางอย่างในการประชุมครั้งนี้ สิ่งนี้ยิ่งใหญ่มากกว่าคนจำนวนพันคนมาเจอกันเพราะว่าคนต่างชาติมาประชุมในประเทศไทยเยอะมาก แต่นี่เป็นความพิเศษที่เป็นประวัติศาสตร์ของชาติไทย ครั้งแรกในประเทศไทยและครั้งแรกในทวีปเอเชียค่ะ</p>

ภาพการสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณอุ๊ต่อการประชุมครั้งนี้ทำให้เห็นรอยยิ้มและใบหน้าที่มีความสุขของคุณอุ๊ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคุณอุ๊รู้สึกดีใจที่ประเทศไทยจะได้มีการจัดการประชุมครั้งนี้ เนื่องจากการประชุมดังกล่าวจะช่วยสร้างความเข้าใจต่อผู้พิการทางสายตามากยิ่งขึ้นด้วย

ภาพ	เสียง
	<p>“การเตรียมพร้อมทุกอย่างเกิดจากการเอาใจเขามาใส่ใจเรา ทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างคนตาดีและคนตาบอด” (ช่อผกา วิริยานนท์)</p>

ในส่วนของการปิดรายการนั้นผู้ผลิตรายการนำเสนอภาพของคุณอู๋ ซ่อผกา วิริยานนท์ ที่มีใบหน้ายิ้มแย้ม แสดงถึงความสุขที่ประเทศไทยได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมในครั้งนี้ และจากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณอู๋ที่กล่าวว่า “การเตรียมพร้อมทุกอย่างเกิดจากการเอาใจเขามาใส่ใจเรา ทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างคนตาดีและคนตาบอด” แสดงให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาสามารถอยู่ร่วมกับคนตาดีได้อย่างมีความสุขในสังคม และการประชุมครั้งนี้จะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยผลักดันให้เกิดการยอมรับผู้พิการทางสายตาอันนำมาซึ่งความเสมอภาคและเท่าเทียมกันในสังคมมากยิ่งขึ้น

สรุปการวิเคราะห์หัตถ์บทตอน “เตรียมความพร้อมสู่ WBU-ICEVI 2012”

จากหัตถ์บทรายการและการวิเคราะห์หัตถ์บทตามที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าภาพที่ถูกนำเสนอส่วนใหญ่ในตอนที่ “เตรียมความพร้อมสู่ WBU-ICEVI 2012” เป็นภาพที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมงานการประชุมในส่วนต่างๆ ทั้งด้านสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เรื่องเอกสารหรือเรื่องของอาสาสมัครที่จะทำหน้าที่คอยดูแลผู้พิการทางสายตาที่เข้าร่วมการประชุมในครั้งนี้ ภาพที่ปรากฏแสดงให้เห็นถึงความพร้อมสำหรับการประชุม WBU-ICEVI 2012 ซึ่งมีผู้พิการทางสายตาไทยเป็นเจ้าภาพจัดงาน สะท้อนให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาเป็นผู้ที่มีความสามารถและมีศักยภาพอย่างมาก เนื่องจากสามารถจัดงานประชุมในระดับโลกได้ด้วยตนเองและมีคนตาดีที่ทำหน้าที่เป็นเพียงผู้ช่วยเท่านั้น ทั้งนี้บทสนทนาและบทสัมภาษณ์ที่เกิดขึ้นในรายการในตอนนี้ก็สะท้อนให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาไทยมีความพร้อมอย่างมากที่จะเป็นเจ้าภาพในการจัดงานครั้งนี้

จากการวิเคราะห์หัตถ์บทรายการตอน “เตรียมความพร้อมสู่ WBU-ICEVI 2012” นี้จากภาพและเสียงที่ปรากฏผู้วิจัยไม่สามารถวิเคราะห์ได้ว่าผู้ผลิตรายการต้องการนำเสนอศักยภาพด้านใดด้านหนึ่งของผู้พิการทางสายตาเป็นหลัก ผู้วิจัยจึงสรุปว่าในตอนนี้อาจไม่มีการนำเสนอบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาให้เห็นได้ชัดเจน

19. ตอน “งานประชุม WBU-ICEVI 2012” ออกอากาศเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2555

พิธีกร คุณซ่อผกา วิริยานนท์ (อู๋)

แขกรับเชิญ คุณมณเฑียร บุญตัน คุณแมรีแอนด์ ไดมอนด์ และคุณลาร์รี่ เคมเบลล์

เนื้อหาโดยสรุป

คุณมณเฑียร บุญตัน ประธานการจัดงาน WBU-ICEVI 2012 ในการจัดประชุมครั้งนี้ประเทศไทยกล่าวว่าการประชุมครั้งนี้คนตาบอดไทยได้ความรู้ ได้เรียนรู้ประสบการณ์ที่หลากหลายจากผู้พิการทางสายตาทั่วโลก ซึ่งการได้เปิดโลกทัศน์นี้จะช่วยทำให้พลังในการขับเคลื่อนทางสังคมมีมากขึ้น และผลพวงที่จะได้รับคือเรื่องของนโยบายสาธารณะที่ก้าวหน้า ซึ่งคุณแมรีแอนด์ ไดมอนด์ ประธานสมัชชาสหภาพคนตาบอดโลก และคุณลาร์รี่ เคมเบลล์ อดีตประธานสหประชาชาติระหว่างประเทศ

เพื่อการศึกษาของคนพิการทางการเห็น กล่าวว่ายประเทศไทยในฐานะเจ้าภาพจัดการประชุมก็สามารถจัดงานได้เป็นที่น่าพอใจมากและผู้เข้าร่วมประชุมทุกคนมีความสุขมากที่ได้เข้าร่วมการประชุมที่ประเทศไทยจัดขึ้น การลำดับเนื้อหาในการจัดงานดีมาก การประชุมในห้องต่างๆ ดีมากหรือแม้แต่การร่วมกันแบ่งปันประสบการณ์ระหว่างประเทศที่เคยเกิดภัยพิบัติ เช่น การเกิดแผ่นดินไหวในญี่ปุ่นจะดูแลผู้พิการทางสายตาอย่างไรก็ดีมาก ซึ่งสิ่งเหล่านี้ตรงกับกรอบความคิดในเรื่องการศึกษาเพื่อทุกคน (Education for all) ที่ตั้งเป้าหมายไว้อย่างมาก

ตัวบทรายการและการวิเคราะห์ตัวบท

กรอบประสบการณ์ที่ใกล้เคียงกัน

ตารางที่ 4.19 บทโทรทัศน์รายการ Blind Date ตอน “งานประชุม WBU-ICEVI 2012”

ภาพ	เสียง
	<p>บรรยาย เทปพิเศษขนาดนี้โปรดิวเซอร์รายการอย่าง คุณช่อผกา วิริยานนท์ ทนนั่งอยู่เบื้องหลังไมโครโฟนทำหน้าที่เป็นพิธีกรเบื้องหน้าเพื่อรายงานความพร้อมและการประชุมที่เกิดขึ้นทั้งหมด</p>

ภาพการแนะนำตัวของคุณอู๋ ช่อผกา วิริยานนท์ เป็นภาพคุณอู๋ที่มีใบหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใส และจากคำบรรยายทำให้ทราบว่าในตอน “งานประชุม WBU-ICEVI 2012” นี้คุณอู๋จะมาเป็นพิธีกรรับเชิญด้วยตนเอง

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>บรรยาย อ.มณฑิเตอร์ บุญตัน ประธานการจัดงาน WBU-ICEVI 2012/ คุณแมรีแอนด์ ไดมอนด์ ประธานสมัชชาคนตาบอดโลก และคุณลาร์รี่ เคมเบลล์ อดีตประธานสภาระหว่างประเทศเพื่อการศึกษาของคนพิการทางการเห็น</p>

ภาพการแนะนำตัวของคุณมณเฑียร บุญตัน แสดงให้เห็นความสุขของคุณมณเฑียรในฐานะของประธานการจัดงานครั้งนี้ ซึ่งจากลักษณะที่ปรากฏของคุณมณเฑียรแสดงให้เห็นว่าคุณมณเฑียรมีลักษณะที่ไม่แตกต่างจากคนทั่วไป ไม่ได้แสดงให้เห็นถึงความบกพร่องทางร่างกายใดๆ

เมื่อวิเคราะห์ตัวบทเกี่ยวกับกรอบประสบการณ์ของแฮกรับเชิญและพิธีกรรายการในตอน “งานประชุม WBU-ICEVI 2012” ผ่านภาพและเสียงที่ปรากฏในรายการผู้วิจัยไม่พบกรอบประสบการณ์ที่ใกล้เคียงกันของแฮกรับเชิญและพิธีกร เนื่องจากเป็นการนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับการจัดงานประชุม WBU-ICEVI 2012 ที่จัดขึ้นที่ประเทศไทย โดยผู้พิการทางสายตาไทยเป็นเจ้าภาพจัดงาน

บทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตา

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณอู๋ ประชุมกันมาแล้วนะคะ อ. มณเฑียร ได้อะไรจากการประชุมบ้างคะ</p> <p>คุณมณเฑียร ได้เงินและก็ได้หน้าครับ ได้เงินคือคนเหล่านั้นเอาเงินมาใช้ในประเทศไทย ได้หน้าคือมีแต่คำชมว่าต้อนรับดีมาก ได้อะไรอีกก็คือความรู้ ได้เรียนรู้อันหลากหลายจากคนตาบอดทั่วโลก คือเราเชื่อว่าผลพวงจากการประชุมก็คือนโยบายสาธารณะที่ก้าวหน้า ทำสิทธิให้เป็นจริงได้</p>

ผู้ผลิตรายการนำเสนอภาพการสนทนากันของคุณอู๋และคุณมณเฑียร เพื่อสอบถามถึงความสำเร็จจากการประชุมในครั้งนี้ ซึ่งจากภาพที่ปรากฏนั้นแสดงให้เห็นถึงความสุขของคุณมณเฑียร ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการประชุมครั้งนี้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งจากบทสนทนาของคุณมณเฑียรที่กล่าวว่า “ได้เงินคือคนเหล่านั้นเอาเงินมาใช้ในประเทศไทย ได้หน้าคือมีแต่คำชมว่าต้อนรับดีมาก ได้อะไรอีกก็คือความรู้ ได้เรียนรู้อันหลากหลายจากคนตาบอดทั่วโลก คือเราเชื่อว่าผลพวงจากการประชุมก็คือนโยบายสาธารณะที่ก้าวหน้า ทำสิทธิให้เป็นจริงได้” แสดงให้เห็นว่าการประชุมครั้งนี้ส่งผลให้ผู้พิการทางสายตาได้รับผลประโยชน์อย่างเพราะการประชุมครั้งนี้คงเป็นจุดเริ่มต้นที่จะทำให้เกิดนโยบายสาธารณะที่ดีสำหรับผู้พิการทางสายตาไทยทุกคน

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
  	<p>คุณอู๋ และสิ่งที่คนไทยมอบให้ประเทศอื่นๆ ในการประชุมมีอะไรบ้างคะ</p> <p>คุณมณเฑียร ระบบการอ่านหนังสือเดซีทางโทรศัพท์ 1414 ที่เราพร้อมไปติดตั้งให้ประเทศที่สนใจ และสอนวางแผนไทยด้วย คือเชื่อว่าคนตาบอดไทยवादได้ดีที่สุด เราจะเปิดประเทศให้คนตาบอดจากประเทศที่กำลังพัฒนาที่ยากจน ที่มีทางเลือกน้อยมาฝึกอบรมวางแผนไทยที่ประเทศเรา อันจะเป็นกระบวนการที่ช่วยปฏิบัติความรู้ ช่วยให้คนมีความรู้มากขึ้น ความต้อยโอกาส ความเสียเปรียบก็จะลดลง เราเห็นว่าอันนี้เป็นประการสำคัญที่ปิดกั้นคนไทยตาบอดมาโดยตลอดเพราะฉะนั้นเราจะมาช่วยกันปลดล็อก</p>

ภาพที่ปรากฏข้างต้นนี้เป็นภาพที่เกิดขึ้นภายในการประชุมครั้งนี้ เป็นภาพของคุณมณเฑียรที่ขึ้นไปกล่าวเปิดงานและเป็นการนำเสนอสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อผู้พิการทางสายตาทั่วโลก นั่นคือเรื่องของระบบการอ่านระบบการอ่านหนังสือเดซีทางโทรศัพท์ 1414 และภาพการวางแผนไทย ทั้ง 2 สิ่งนี้เป็นสิ่งที่คุณมณเฑียรได้กล่าวต่อหน้าผู้เข้าร่วมการประชุมในครั้งนี้ทุกคนว่าพร้อมจะมอบสิ่งเหล่านี้ให้กับประเทศที่สนใจได้เข้ามาเรียนรู้และนำกลับไปใช้ที่ประเทศของตน จากบทสนทนาดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงศักยภาพของผู้พิการทางสายตาไทยที่สามารถพัฒนาระบบการอ่านหนังสือเดซีทางโทรศัพท์ให้ประสบความสำเร็จได้ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมากสำหรับผู้พิการทางสายตาทุกคน

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณอู๋ (ความรู้สึก) เราเป็นคนไทยเราควรภูมิใจกับคนตาบอดไทยที่เขาไม่ใช่บุคคลที่นั่งเฉยๆ รอการช่วยเหลือ แต่คนตาบอดไทยเก่งถึงขั้นลุกขึ้นมาให้การช่วยเหลือคนตาบอดต่างประเทศและอันนี้เป็นสะพานที่จะทำให้เราเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ทำให้เขามีการเรียนรู้กว้างขึ้นไกลขึ้นด้วยวิธีที่ง่ายขึ้น ง่ายมากและถูกมาก ไม่มีใครทำแบบนี้ได้ดีทั้งถูก และนี่คือสิ่งที่ไม่ใช่ธุรกิจแต่คือการให้ด้วยความรัก การให้แบบฉลาดมันยิ่งใหญ่เลย</p>

ภาพคุณอู๋เล่าถึงความรู้สึกหลังจากที่ได้สนทนากับคุณมณเฑียรเกี่ยวภาพรวมการจัดงานในครั้งนี้ ภาพที่ปรากฏแสดงให้เห็นใบหน้าที่มีความสุขและอิมเมจใจของคุณอู๋จากการที่ได้ฟังคุณมณเฑียรเล่าถึงความสำเร็จในครั้งนี้และจากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณอู๋เบื้องต้นแสดงให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาเป็นผู้ที่มีความสามารถอย่างมากและเป็นผู้ที่มีความคิดก้าวหน้า ก้าวไกล ทุกอย่างที่เกิดขึ้นในการประชุมครั้งนี้ล้วนแต่จะเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดประโยชน์กับผู้พิการทางสายตาเองทั้งสิ้น

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
 	<p>บรรยาย หลายคนคงสงสัยว่าทำไมคนตาบอดทั่วโลกถึงไว้วางใจให้คนตาบอดของไทยจัดประชุมระดับนานาชาติเช่นนี้ ซึ่งเรื่องนี้คุณแมร์รี่แอนด์ ไดมอนด์ ประธานสมาชิชาคนตาบอดโลกได้ให้คำตอบว่า</p> <p>คุณแมร์รี่แอนด์ ได้เข้ามาดูสถานที่สำหรับจัดการประชุมและดูเรื่องโรงแรมด้วย ซึ่งการจัดการประชุมครั้งนี้เป็นที่น่าพอใจมาก เป็นการประชุมที่ผู้เข้าร่วมการประชุมทุกคนมีความสุข ผู้เข้าร่วมประชุมสนใจและติดตามในเนื้อหาการประชุมไม่ขาด ซึ่งส่วนหนึ่งที่</p>

ภาพ	เสียง
	<p>ทำให้การประชุมในห้องนำเสนอใจคงไม่เป็นเพียงแค่นี้อหากการประชุมเท่านั้นแต่คงเป็นเพราะเทคโนโลยี universal design จากบูธแสดงสินค้าต่างๆ เช่น บูธภาพพูน บูธของเล่นเสริมทักษะสำหรับเด็กตาบอด บูธแผนที่นำทางสำหรับคนตาบอดและบูธ voice eye ที่ใช้สำหรับการ scan barcode ของหนังสือหรือธนบัตรชนิดต่างๆ เป็นต้น</p>

ภาพการสนทนากันระหว่างคุณอู๋และคุณแมร์รี่แอนด์ ประธานสมัชชาคนตาบอดโลก และภาพบูธแสดงสินค้าเพื่อผู้พิการทางสายตาจากทั่วโลกที่มาจัดแสดงภายในงานนี้แสดงให้เห็นถึงความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่ผลิตขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้พิการทางสายตา แสดงให้เห็นว่าสังคมเริ่มมีการเปิดโอกาสและยอมรับผู้พิการทางสายตามากยิ่งขึ้น นอกจากนี้จากบทสนทนาของคุณแมร์รี่แอนด์ที่กล่าวว่า “ซึ่งการจัดการประชุมครั้งนี้เป็นที่น่าพอใจมาก เป็นการประชุมที่ผู้เข้าร่วมการประชุมทุกคนมีความสุข” แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จในการประชุมครั้งนี้ ซึ่งนำมาซึ่งชื่อเสียงให้กับประเทศไทยและเป็นสิ่งที่ทำให้ได้เห็นศักยภาพของผู้พิการทางสายตาที่สามารถจัดการประชุมในระดับโลกได้และประสบความสำเร็จด้วย

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
 	<p>บรรยาย ในการประชุมครั้งนี้ยังเป็นการประชุมสมัชชา ระหว่างประเทศเพื่อการศึกษาของคนพิการทางการเห็น ซึ่งคุณลาร์รี่ เคมเบลล์ อดีตประธานสภาระหว่างประเทศเพื่อการศึกษาของคนพิการทางการเห็นได้ แสดงความคิดเห็นต่อการประชุมในครั้งนี้ไว้ว่า</p>

ภาพ	เสียง
	<p>คุณลาร์รี การประชุมครั้งนี้เกิดความคาดหวังมาก ๆ สำหรับการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมของประเทศไทย ไม่น่าเชื่อว่าประเทศไทยจะสามารถจัดการประชุมแบบนี้ได้ ซึ่งการลำดับเนื้อหาในการจัดงานถือว่าดีมาก การจัดการประชุมในห้องก็ดีมากเช่นกัน หรือแม้กระทั่งการร่วมกันแบ่งปันประสบการณ์ระหว่างประเทศที่เคยเกิดภัยพิบัติ เช่น การเกิดแผ่นดินไหวในญี่ปุ่นจะดูแลคนตาบอดอย่างไรก็ดีดีมาก ซึ่งทั้งหมดนี้ตรงกับกรอบความคิดในเรื่อง education for all ที่ตั้งเป้าหมายไว้อย่างมาก</p>

นอกจากนี้ผู้ผลิตรายการยังได้นำเสนอภาพการสนทนากันของคุณอุ๋และคุณลาร์รี เคมเบลล์ อดีตประธานสภาระหว่างประเทศเพื่อการศึกษาของคณพิการทางการเห็น ที่ได้เข้าร่วมการประชุมในครั้งนี้ด้วย ภาพที่ปรากฏเป็นภาพที่สะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จในการประชุมครั้งนี้และจากบทสนทนาของคุณลาร์รีที่กล่าวว่า “การประชุมครั้งนี้เกิดความคาดหวังมาก ๆ สำหรับการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมของประเทศไทย ไม่น่าเชื่อว่าประเทศไทยจะสามารถจัดการประชุมแบบนี้ได้” เป็นการสะท้อนให้เห็นว่าผู้พิการไทยเป็นผู้ที่มีศักยภาพและความสามารถอย่างมาก สร้างชื่อเสียงให้กับประเทศไทยและผู้พิการทางสายตาไทยได้มากที่สุดที่เดียวสำหรับการเป็นเจ้าภาพการประชุมในครั้งนี้

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณมณเฑียร เราได้องค์ความรู้โดยไม่ต้องเดินไปไหน สังคมไทยได้มีโอกาสต้อนรับแขกถ้าเราทำทุกพื้นที่ให้เป็นแบบนี้ให้มีการเข้าถึงเราจะมียกทองเที่ยวที่เป็นคนตาบอด คนพิการมาเยือนถึงถิ่น สังคมเราก็จะน่าอยู่ กลายเป็นสังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันได้</p>

นอกจากนี้ผู้ผลิตรายการยังได้นำเสนอภาพการสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณมณเฑียรซึ่งเป็นประธานการจัดงานประชุมในครั้งนี้ จากภาพที่ปรากฏแสดงให้เห็นว่าคุณมณเฑียรเป็นผู้ที่มีความสามารถและศักยภาพอย่างมากที่สามารถจัดการประชุมครั้งนี้ได้และยังแสดงให้เห็นว่าคุณมณเฑียรหรือผู้พิการทางสายตาสามารถทำงานได้ไม่แตกต่างจากคนอื่นๆ ในสังคมและจากการจัดการประชุมในครั้งนี้สามารถสะท้อนได้เป็นอย่างดีว่าผู้พิการทางสายตาเป็นผู้ที่มีความสามารถไม่ได้เป็นภาระของสังคมอย่างที่คนทั่วไปคิดและเข้าใจ และจากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณมณเฑียรยังสะท้อนให้เห็นว่าสิ่งที่คุณมณเฑียรได้ทำในครั้งนี้ไม่ได้เป็นการทำเพื่อประโยชน์ของผู้พิการทางสายตาเองเท่านั้นแต่ยังเป็นการทำเพื่อประเทศไทยด้วย

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณอุ๊ เชื่อมาเสมอว่าเราสามารถที่จะเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันท่ามกลางความต่างได้ ไม่ว่าจะเป็ความต่างทางความคิด ความต่างในการใช้ชีวิต ที่ผ่านมาคงตาดีในประเทศไทยไม่เคยรู้เลยว่าคนตาบอดใช้ชีวิตอย่างไร พอเราเข้าไปรู้ความลับในโลกที่เคยเป็นโลกมืดของคนตาบอดมันไม่ได้มืด มันสว่างแต่เราไม่เคยเดินเข้าไป พอเราได้เดินเข้าไปเราจึงได้รู้ เข้าใจ นั่นคือจุดที่จะทำให้คนตาบอดอยู่ร่วมกับคนตาดีได้อย่างเป็นสุข หรือที่เราหวังเรื่อง inclusive society มันเป็นสะพานที่จะทำให้ความฝันเป็นจริงได้ค่ะ</p>

ในช่วงท้ายของรายการ ผู้ผลิตรายการได้มีการสัมภาษณ์คุณอุ๊ถึงความรู้สึกที่เกิดขึ้นหลังจากที่ได้มาสนทนากับคุณมณเฑียรในครั้งนี้ ภาพที่ปรากฏแสดงให้เห็นถึงใบหน้าที่ยิ้มแย้มของคุณอุ๊ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสุขและความปิติยินดีที่ผู้พิการทางสายตาไทยสามารถจัดการประชุมระดับโลกได้และประสบความสำเร็จ จากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณอุ๊ยังสะท้อนให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ และเป็นผู้ที่มีศักยภาพในหลายๆ ด้าน ผู้พิการทางสายตาไม่ใช่บุคคลที่น่าสงสารแต่เป็นบุคคลผู้ที่มีความสามารถเช่นเดียวกับคนอื่นๆ ในสังคม

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>“คนตาบอดไม่ได้เป็นภาระ คำคือพลัง และนี่คือ การอยู่ร่วมกันอย่างไม่แตกต่าง” (ช่อผกา วิริยานนท์)</p>

ในส่วนของการปิดรายการนั้นผู้ผลิตรายการนำเสนอภาพของคุณอุ๋ ช่อผกา ที่มีใบหน้ายิ้มแย้ม แสดงถึงความสุขและความเข้าใจผู้พิการทางสายตา และจากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกบางส่วนของคุณอุ๋ ที่ขึ้นประกอบทางด้านขวาของภาพสะท้อนให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาเป็นผู้ที่มีความสามารถคนหนึ่ง ของสังคม เขาสามารถทำสิ่งต่างๆ ได้อย่างคนปกติและที่สำคัญพวกเขาสามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับคนอื่น ๆ ในสังคมได้ หากได้รับโอกาสและการยอมรับจากสังคม อันจะนำมาซึ่งการอยู่ร่วมกันอย่างเข้าใจ และมีความสุขร่วมกัน

สรุปการวิเคราะห์หัตถ์บทตอน “งานประชุม WBU-ICEVI 2012”

จากหัตถ์บทรายการและการวิเคราะห์หัตถ์บทตามที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าภาพที่ถูกนำเสนอส่วนใหญ่ในตอน “งานประชุม WBU-ICEVI 2012” เป็นภาพที่เกี่ยวข้องกับการประชุมที่เกิดขึ้นในครั้งนี้ ซึ่งจากภาพที่ปรากฏแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จจากการประชุมซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาเป็นผู้ที่มีความสามารถและมีศักยภาพอย่างมากที่สามารถจัดการประชุมครั้งนี้ได้ และสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในการประชุมนั้นก็ยังสามารถสร้างความประทับใจให้กับผู้เข้าร่วมการประชุมทุกคน นอกจากนี้ในการประชุมดังกล่าวยังจะส่งผลต่อนโยบายสาธารณะต่างๆ เพื่อผู้พิการอันจะนำมาซึ่งสิทธิและความเท่าเทียมกันของผู้พิการทางสายตาที่มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้บทสนทนาและบทสัมภาษณ์ที่เกิดขึ้นในรายการในตอนนี้ก็สะท้อนให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาไทยมีสามารถจัดงานนี้ได้เป็นอย่างดีเยี่ยม

จากการวิเคราะห์หัตถ์บทรายการตอน “งานประชุม WBU-ICEVI 2012” นี้จากภาพและเสียงที่ปรากฏผู้วิจัยไม่สามารถวิเคราะห์ได้ว่าผู้ผลิตรายการต้องการนำเสนอศักยภาพด้านใดด้านหนึ่งของผู้พิการทางสายตาเป็นหลัก ผู้วิจัยจึงสรุปว่าในตอนนี้นี้ไม่มีการนำเสนอบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาให้เห็นได้ชัดเจน

20. ตอน “ชายผู้ยิ้มสู้” ออกอากาศเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2555

พิธีกร คุณอิศรียา สายสนั่น (เอ๊ะ)

แขกรับเชิญ คุณวิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์

เนื้อหาโดยสรุป

คุณวิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์ อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และคณะกรรมการนโยบายของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส (ThaiPBS) ประสบอุบัติเหตุจากการเล่นดอกไม้ไฟ (ระเบิด) แล้วระเบิดเข้าที่ตาเมื่อตอนอายุประมาณ 15 ปีซึ่งได้เข้ารับการผ่าตัดหลายครั้งแต่คุณหมอไม่สามารถช่วยอะไรได้จึงกลายเป็นผู้พิการทางสายตาตั้งแต่ตอนนั้น คุณหมอเจ้าของไข้จึงได้แนะนำคุณวิริยะเข้าไปเรียนที่โรงเรียนสอนคนตาบอดซึ่งทำให้ได้พบกับมิสเจนีวีฟ คอลฟิลด์ (Genevieve Caulfield) สตรีผู้พิการทางสายตาชาวอเมริกันผู้ก่อตั้งโรงเรียนสอนคนตาบอดในประเทศไทย ท่านบอกให้คุณวิริยะเชื่อและศรัทธาในความสามารถของตัวเอง เชื่อว่าคุณวิริยะสามารถทำอะไรได้มากมายและท่านยังได้แนะนำให้คุณวิริยะได้รู้จักกับผู้พิการทางสายตาคือหลายคนทีประสบความสำเร็จในด้านต่างๆ ทำให้คุณวิริยะมีกำลังใจและเห็นว่าผู้พิการทางสายตาสามารถทำอะไรได้จริงๆ ด้วยแรงผลักดันดังกล่าวทำให้คุณวิริยะลุกขึ้นมาต่อสู้และเรียกร้องให้เกิดความเท่าเทียมกันในสังคม

ตัวบทรายการและการวิเคราะห์ตัวบท

กรอบประสบการณ์เรื่องกฎหมาย

ตารางที่ 4.20 บทโทรทัศน์รายการ Blind Date ตอน “ชายผู้ยิ้มสู้”

ภาพ	เสียง
	<p>คุณเอ๊ะ สวัสดีค่ะ เอ๊ะ อิศรียา สายสนั่น สำหรับการเรียนของเอ๊ะ จบ ป.ตรี นิติศาสตร์ ธรรมศาสตร์ ป.โทวารสารศาสตร์ ธรรมศาสตร์ค่ะ</p>

ภาพการแนะนำตัวของคุณเอ๊ะ อิศรียา สายสนั่น เป็นภาพของคุณเอ๊ะที่นั่งอยู่ภายในสถานที่แห่งหนึ่งซึ่งเป็นการนั่งให้สัมภาษณ์กับผู้ผลิตรายการ จากท่าทางและลักษณะของคุณเอ๊ะที่ปรากฏในภาพแสดงให้เห็นว่าคุณเอ๊ะเป็นคนอารมณ์ดีและมีความสุข ใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใสซึ่งจากบท

สัมภาษณ์ของคุณเอ๊ะทำให้ทราบว่าคุณเอ๊ะจบการศึกษาในระดับปริญญาตรีจากคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แสดงให้เห็นว่านอกจากคุณเอ๊ะจะเป็นนักแสดงที่มีความสามารถคนหนึ่งของประเทศไทยแล้วคุณเอ๊ะยังเป็นผู้ที่มีความรู้ในเรื่องของกฎหมายอีกด้วย

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>บรรยาย อ. วีริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์จากเด็กธรรมดา กลายเป็นตาบอด จากเด็กตาบอดกลายเป็นคนสำคัญ ในตำแหน่งระดับชาติ และด้วยตำแหน่งระดับชาติทำให้เขามีหนทางพัฒนาคนตาบอดให้ไปสู่สังคมที่มีอารยะได้</p>

ภาพข้างต้นเป็นภาพของ อ. วีริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์ ซึ่งเป็นผู้พิการทางสายตาคคนหนึ่งที่มีบทบาทที่สำคัญอย่างมากกับการช่วยขับเคลื่อนสังคมของผู้พิการในประเทศไทย ภาพที่ปรากฏเป็นภาพของ อ.วีริยะที่กำลังนั่งทำงานอยู่ภายในห้อง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นตั้งใจ เมื่อพิจารณาจากคำบรรยายของผู้ผลิตรายการยิ่งเป็นการย้ำให้เห็นชัดเจนขึ้นว่า อ.วีริยะเป็นผู้หนึ่งที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดความเท่าเทียมกันในสังคม เป็นผู้สนับสนุนให้ผู้พิการไทยได้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

ในการวิเคราะห์ตัวบทเกี่ยวกับกรอบประสบการณ์เรื่องกฎหมายของผู้พิการทางสายตาที่เป็นแขกรับเชิญและพิธีกรรายการในตอน “ชายผู้ยิ้มสู้” ผ่านภาพและเสียงที่ปรากฏในรายการผู้วิจัยพบว่า คุณ เอ๊ะ อิศรียา สายสนั่น (พิธีกร) และคุณวีริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์ (แขกรับเชิญ) ต่างเป็นผู้ที่มีกรอบประสบการณ์ใกล้เคียงกันในเรื่องกฎหมาย กล่าวคือ อ.วีริยะเป็น อาจารย์ที่สอนนิชากฎหมายที่คณะนิติศาสตร์ ธรรมศาสตร์ ส่วนคุณเอ๊ะเป็นนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งเคยได้เรียนกับอาจารย์วีริยะด้วย ทั้ง 2 คนจึงเป็นผู้ที่มีกรอบประสบการณ์ร่วมกันในเรื่องของความรู้ทางกฎหมายและยังมีความสัมพันธ์กันในฐานะของอาจารย์กับลูกศิษย์ด้วย

บทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตา

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณเอื้อ สวัสดิ์ค๊ะ เอื้อ อิศรียา สายสนั่นนะคะอาจารย์ เป็นลูกศิษย์ของ อ. ตอนเรียนทรัพย์สินและที่ดินและกฎหมายคนพิการคะ อ. ตั้งแต่รหัส 42 ค่ะ อ. สบายดีนะคะ ต้องบอกว่าเป็นครั้งแรกในรอบเกือบ 10 ปี อ. ยังดูเหมือนเดิมไม่เปลี่ยนแปลงเลย หล่อเหมือนเดิมคะ</p> <p>อ.วิริยะ ผมสนใจตรงหล่อเหมือนเดิมนี่แหละครับ</p>

ภาพการทำความรู้จักกันของคุณเอื้อและ อ.วิริยะ เป็นภาพที่คุณเอื้อเข้าไปพบ อ.วิริยะที่ห้องทำงาน จากภาพที่ปรากฏแสดงให้เห็นรอยยิ้มของคุณเอื้อที่สะท้อนให้เห็นว่าคุณเอื้อมีความสุขที่ได้มาพบกับ อ.วิริยะในครั้งนี้ และจากบทสนทนาของคุณเอื้อกล่าวว่า “เอื้อ อิศรียา สายสนั่นนะคะ เป็นลูกศิษย์ของ อ. ตอนเรียนทรัพย์สินและที่ดินและกฎหมายคนพิการคะ” แสดงให้เห็นว่าทั้งคู่มีความสัมพันธ์กันในฐานะอาจารย์กับลูกศิษย์ ซึ่งการที่ อ.วิริยะเป็น อ. นั้นสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการสื่อสารความรู้ต่างๆ ของ อ.วิริยะและแสดงให้เห็นว่า อ.วิริยะเป็นผู้พิการทางสายตาคนหนึ่งที่มีความรู้ความสามารถอย่างมากด้วยเช่นกัน

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณเอื้อ สาเหตุที่ทำให้ อ. ตาบอดคืออะไรคะ</p> <p>คุณวิริยะ ผมประสบอุบัติเหตุเมื่ออายุ 15 ปีครับ ไปเล่นระเบิดเข้าเลยโดนลูกกะตาตอนนั้นอยู่ มศ.3 เทียบปัจจุบันก็ ม.4</p> <p>คุณเอื้อ นานไหมคะกว่า อ. จะทำใจได้</p>

ภาพ	เสียง
	<p>คุณวิริยะ ใช้เวลาเหมือนกัน แต่ อ. โชคดีคือหมอที่ศิริราชผ่าตัดหลายครั้งแล้วก็บอกว่าคงช่วยอะไรไม่ได้ อ. ก็เสียใจมากแต่คุณหมอก็แนะนำให้ไปเรียนที่โรงเรียนสอนคนตาบอดก็มาพบกับผู้ก่อตั้งโรงเรียนพอดีเลยก็คือ มิสเจนวิฟ คอลล์ฟิลด์ ซึ่งเป็นสตรีตาบอดชาวอเมริกันแต่ท่านมาบุกเบิกโรงเรียนสอนคนตาบอดในประเทศไทยในปี พ.ศ. 2482 คือท่านสอนให้เราเชื่อและศรัทธาในความสามารถของเราว่าเราทำอะไรได้ เยอะแยะและก็นำให้รู้จักคนตาบอดที่ประสบความสำเร็จหลายคนมาคุยให้กำลังใจเรา ทำให้เรารู้ว่าคนตาบอดก็ทำอะไรได้ อ. ก็เริ่มทำใจได้</p>

ภาพที่ปรากฏข้างต้นนี้สะท้อนให้เห็นถึงความสุขของ อ.วิริยะ ความสุขที่เกิดจากการใช้ชีวิตได้อย่างคนปกติทั่วไป ใบหน้าที่ยิ้มแย้มแสดงถึงความสุขที่เกิดขึ้นและจากบทสนทนาของ อ.วิริยะยังสะท้อนให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาสามารถทำอะไรได้มากมาย ทั้งยังสะท้อนให้เห็นว่า อ.วิริยะเป็นผู้เห็นคุณค่าในตนเอง

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณเอ๊ะ ทำไม อ. เลือกเรียนนิติศาสตร์คะ?</p> <p>คุณวิริยะ เราทราบมาว่าในต่างประเทศคนตาบอดทำอาชีพนักกฎหมายเงินดีที่สุด ที่เมืองนอกมีเป็นทนาย เป็นผู้พิพากษา เป็น อ. มหาวิทยาลัยซึ่งอยู่ในกลุ่มพวกผู้มีรายได้ดีแต่ประเทศไทยห้ามคนตาบอดทำงาน ห้ามทุกอย่าง เป็นอะไรก็ไม่ได้ แต่เราก็ถูกสอนมาว่าถ้าเราจะแก้ปัญหาเราต้องแก้ที่ตัวเราก่อน ถ้าแก้ที่ตัวเราเราก็ต้องเรียนให้ดีแล้วก็ขอให้เขาแก้กฎหมาย</p> <p>คุณเอ๊ะ ซึ่ง อ. ก็เรียนได้ดีมากเพราะได้เกียรตินิยมด้วย</p>

ภาพ	เสียง
	<p>อ.วีริยะ อ.จบเกียรตินิยมอันดับ 1 พอจบปุ๊ปสอบเข้า เป็น อ. เลย</p> <p>คุณเอื้อ ในฐานะที่หนูจบธรรมศาสตร์ รับปริญญา ธรรมศาสตร์นี้ยากมากนะคะคุณผู้ชม คือมันยากจริงๆ นะคะและ อ. ได้ที่หนึ่งของคณะเลย เก่งมากๆ เลยค่ะ อ.</p>

จากภาพที่ปรากฏสะท้อนให้เห็นศักยภาพของ อ.วีริยะในการทำหน้าที่ของ อ. ผู้สอนหนังสือ สะท้อนให้เห็นว่า อ. วีริยะเป็นผู้ที่มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับ นักศึกษาได้ และจากบทสนทนาของคุณวีริยะที่กล่าวว่า “อ.จบเกียรตินิยมอันดับ 1 พอจบปุ๊ปสอบเข้า เป็น อ. เลย” สะท้อนให้เห็นว่าคุณวีริยะมีศักยภาพด้านการเรียน ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า อ.วีริยะเป็น ต้นแบบของผู้พิการทางสายตาคนหนึ่งที่ประสบความสำเร็จในด้านการศึกษา

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
 	<p>คุณเอื้อ นอกจาก อ. จะมีความถนัดในเรื่องการสอน หนังสือแล้ว อ. ยังเป็นแกนนำในการขับเคลื่อนคน พิการด้วยใจใหม่คะ</p> <p>คุณวีริยะ ผมเป็นรุ่นบุกเบิกเลยครับ กฎหมายจำกัด สิทธิ์เราเยอะเราก็ต้องขับเคลื่อนกฎหมายสารพัดเรื่อง เรื่องนโยบาย เมื่อกฎหมายมันเดินหน้าเราก็ต้องมาทำ ให้กฎหมายนโยบายให้ออกดอกผล ผมทำหลายมูลนิธิ เช่น ธรรมิกชนคนตาบอด มูลนิธิคนตาบอดไทย เรื่อง คนตาบอดก็ทำเยอะ เขียนหนังสือก็ด้วยเพื่อนำเงินมา ตั้งมูลนิธิสากลเพื่อคนตาบอด และก็มาทำเรื่องที่คุณ เขาไม่ทำกัน เช่น สารคดียิ้มสู้ แล้วก็รวบรวมเรื่องราวดี ดีของคนพิการที่เราไปถ่ายทำสารคดีมาจัดเป็นหอศิลป์</p>

ภาพ	เสียง
	<p>คุณเอ๊ะ หนูอยากเห็นแล้วค่ะ อ. พาชมมูลนิธิหน่อยค่ะ</p>

ภาพข้างต้นนำเสนอให้เห็นบทบาทของคุณวิริยะในอีกแง่มุมหนึ่งนั่นคือเรื่องของการทำหน้าที่เป็นผู้ขับเคลื่อนสังคมของผู้พิการ ภาพที่ปรากฏดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าคุณวิริยะเป็นผู้ที่ใช้ความสามารถของตนเพื่อสร้างความเสมอภาคให้กับผู้พิการ และจากบทสนทนาของคุณวิริยะที่ว่า “กฎหมายจำกัดสิทธิ์เราเยอะเราก็ต้องขับเคลื่อนกฎหมาย” แสดงให้เห็นว่าคุณวิริยะเป็นนักต่อสู้เพื่อเรียกร้องสิทธิผู้พิการ

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณเอ๊ะ นี่คือมูลนิธิที่ อ. ตั้งขึ้นมาหรือคะ อ.วิริยะ อย่างที่บอกไงว่าพอทำสารคดีก็เก็บของแต่ละคนมาแล้วเราก็ซื้อเอามารวบรวมไว้ให้คนชม คุณเอ๊ะ ไม่ใช่เฉพาะคนตาบอดใช่ไหมคะ อ.วิริยะ มูลนิธิของเราเพื่อคนพิการทุกชนิด ส่วนใหญ่จะเป็นเด็กออทิสติก กลุ่มปัญญา แต่ในส่วนของคนตาบอดที่มูลนิธิทำก็คือเอาผลิตภัณฑ์ที่คนตาบอดทำมาขายและช่วยอัดหนังสือเสียงแล้วไปรวมไว้ที่ห้องสมุดที่สมาคมคนตาบอดหรือที่มูลนิธิคนตาบอดไทย</p>

ทั้งนี้ภาพที่ปรากฏข้างต้นยังสะท้อนให้เห็นว่าคุณวิริยะเป็นผู้เสียสละที่ทำเพื่อผู้อื่นอย่างมาก โดยบทสนทนาของคุณวิริยะที่กล่าวว่า “มูลนิธิของเราเพื่อคนพิการทุกชนิด” สะท้อนให้เห็นว่าสิ่งที่คุณวิริยะทำไม่ได้ทำเพื่อประโยชน์ของตนเองแต่ทำเพื่อประโยชน์ของผู้พิการทุกคน

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณเอื้อ (ความรู้สึก) พอได้คุยกับ อ. ทำให้เห็นความสามารถที่ อ. นำมาพัฒนาคนพิการและเชื่อว่า อ. ต้องมีความสามารถอื่นๆ อีกที่เป็นประโยชน์กับทุกคน และพอได้มาเห็นศิลปกรรม งานปั้น ภาพวาดของคนตาบอดที่มูลนิธิของ อ. ต้องบอกว่าประหลาดใจ เขาทำได้อย่างไร บางคนไม่มีแขนใช้ข้อศอก คือต้องบอกเลยว่าเก่งจริงๆ คนเราถ้าอดทน ขยัน ตั้งใจอะไรก็ทำได้</p>

ภาพของคุณเอื้อที่ปรากฏข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าคุณเอื้อมีความเข้าใจคุณวิริยะและผู้พิการทางสายตามากยิ่งขึ้น และจากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณเอื้อ สะท้อนให้เห็นว่าคุณเอื้อชื่นชมในความสามารถของผู้พิการและมีความคิดที่ดีต่อผู้พิการมากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>บรรยาย อ.วิริยะทำงานมากมาย ท่านเป็นผู้เริ่มต้นให้มีการแก้ไขกฎหมายสำคัญๆ เพื่อคนพิการแต่ที่สำเร็จและนำมาใช้ในปัจจุบันก็คือกฎหมายที่รณรงค์ให้ยกเลิกการจำกัดสิทธิ์คนพิการในด้านอาชีพจนกลายมาเป็น พรบ. ข้าราชการพลเรือนในปี พ.ศ. 2518 และในปี พ.ศ. 2534 อ.วิริยะก็ได้ต่อสู้จนทำให้เกิดเป็นพรบ. ฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการขึ้น ซึ่งทำให้คนพิการได้รับการดูแลและเอาใจใส่จากสังคมมากขึ้น ที่สำคัญยังสามารถตั้งกองทุนสำหรับคนพิการซึ่งได้ช่วยเหลือคนตาบอดและคนพิการมาแล้วมากมาย</p>

ภาพการทำงานเพื่อสังคมต่างๆ สะท้อนให้เห็นว่าคุณวิริยะเป็นตัวแทนและเป็นกระบอกเสียงสำหรับผู้พิการทุกคน ภาพที่ปรากฏแสดงให้เห็นว่าคุณวิริยะสามารถทำหน้าที่ที่หลากหลายสะท้อนให้

เห็นว่าคุณวิริยะเป็นผู้ที่มีความสามารถ และจากคำบรรยายแสดงให้เห็นว่าความพยายามทุ่มเทเพื่อผู้พิการของคุณวิริยะสามารถทำให้เป็นจริงได้นำมาซึ่งความเท่าเทียมในสังคมและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของผู้พิการ

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณเอื้อ หนูคิดว่า อ. ต้องเหนื่อยมากๆ แต่ก็ยังสู้เพื่อคนพิการ อ. มีต้นแบบหรือเปล่านั้นคะ</p> <p>อ.วิริยะ มีสเจนเนวีฟ คอลล์ฟิลด์ ท่านพูดอยู่เสมอว่า ท่านต้องจากครอบครัวเพื่อมาที่นี่ไม่ได้หวังอะไรเลยหวังอย่างเดียวว่าเมื่อพวกเราช่วยตัวเองได้ก็ให้ช่วยเหลือคนรุ่นหลังด้วย</p> <p>คุณเอื้อ แล้วเวลา อ. ทำงานมากๆ อ. มีเวลาพักผ่อนบ้างหรือเปล่านั้นคะ</p> <p>อ.วิริยะ อ. ก็พักผ่อนไปกับการทำงานนะ อย่างเวลาเราไปถ่ายสารคดียิ้มสู้ก็ถ่ายไปด้วยพักผ่อนไปด้วย บางทีก็พาลูกและภรรยาไปด้วย อยากให้ลูกเห็นคนพิการที่เราไปถ่ายสารคดีก็ดี เขาจะได้เห็นภาพว่ายังมีคนลำบากอีกเยอะครับ</p>

ภาพที่ปรากฏข้างต้นสะท้อนให้เห็นถึงความสุขของคุณวิริยะ คุณวิริยะสามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข สามารถท่องเที่ยวได้อย่างอิสระ และจากบทสนทนาของคุณวิริยะที่กล่าวว่า “อ. ก็พักผ่อนไปกับการทำงานนะ อย่างเวลาเราไปถ่ายสารคดียิ้มสู้ก็ถ่ายไปด้วยพักผ่อนไปด้วย บางทีก็พาลูกและภรรยาไปด้วย อยากให้ลูกเห็นคนพิการที่เราไปถ่ายสารคดีก็ดี เขาจะได้เห็นภาพว่ายังมีคนลำบากอีกเยอะครับ” แสดงให้เห็นว่าคุณวิริยะมีความสุขที่ได้ใช้ชีวิตอย่างที่เป็น ได้ทำเพื่อผู้อื่น สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ทำให้คุณวิริยะมีความสุข

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณเอ๊ะ สิ่งที อ. ทำไม่ได้มองแค่มุมเล็กๆ แต่มองเป็นมุมกว้างและพัฒนาเพื่อคนหมู่มาก เห็นได้เลยจากมูลนิธิของ อ. อ. พัฒนาให้เป็นสาธารณะมากขึ้นนี่เป็นสิ่งที่เอ๊ะประทับใจมากๆ เพราะว่า อ. ไม่ได้มองแค่มุมที่เรามองแต่มองในมุมที่มันกว้างที่สำคัญคือคิดและทำให้เป็นจริงได้ เอ๊ะรู้สึกว่ อ. เป็นคนเก่ง อ.เป็นแรงบันดาลใจในการใช้ชีวิตได้เยอะมากจริงๆ แม้ว่า อ. จะเจอเรื่องร้ายๆ ที่ทำให้ตาบอดแต่ อ. ก็เปลี่ยนให้เป็นเรื่องดีดี ไม่ได้เปลี่ยนเพื่อตัวเองแต่เปลี่ยนให้เป็นเรื่องดีดีเพื่อคนรอบข้าง</p>

ในช่วงท้ายของรายการ ผู้ผลิตรายการได้มีการสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณเอ๊ะที่ได้มาแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับคุณวิริยะในวันนี้ จากภาพที่ปรากฏแสดงให้เห็นว่าคุณเอ๊ะดีใจที่ได้มาพบคุณวิริยะและรู้สึกประทับใจ ซึ้งชมในตัวคุณวิริยะที่ทำทุกอย่างเพื่อคนอื่น และจากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกสะท้อนให้เห็นว่าการมาเดทครั้งนี้คุณเอ๊ะได้รับแรงบันดาลใจในการใช้ชีวิตมากขึ้นและเข้าใจผู้พิการทางสายตามากขึ้นด้วย

สรุปการวิเคราะห์หัตถ์บทตอน “ชายผู้ยิ้มสู้”

จากหัตถ์บทรายการและการวิเคราะห์หัตถ์บทตามที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าภาพที่ถูกนำเสนอส่วนใหญ่ในตอน “ชายผู้ยิ้มสู้” เป็นภาพที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของคุณวิริยะทั้งในหน้าที่หลักคือการเป็นอาจารย์ที่สอนในมหาวิทยาลัยและหน้าที่รองต่างๆ ที่เป็นการทำหน้าที่ของตัวแทนผู้พิการในการขับเคลื่อนสังคมผู้พิการให้ได้รับการพัฒนาและมีสิทธิและความเสมอภาคเท่ากับคนอื่นๆ ในสังคม โดยการนำเสนอผ่านภาพขนาดต่างๆ ทั้งภาพขนาดไกล ภาพขนาดใกล้และภาพขนาดปานกลาง ภาพต่างๆ ที่เกิดขึ้นสะท้อนให้เห็นว่าคุณวิริยะเป็นผู้ที่มีศักยภาพในด้านการสื่อสารและการเข้าสังคม สามารถสื่อสารความรู้ที่ตนเองมีให้กับลูกศิษย์และสื่อสารเพื่อเรียกร้องความเท่าเทียมกันให้เกิดขึ้นในสังคม และจากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณเอ๊ะที่กล่าวว่า “อ. ไม่ได้มองแค่มุมที่เรามองแต่มองในมุมที่มันกว้างที่สำคัญคือคิดและทำให้เป็นจริงได้ เอ๊ะรู้สึกว่ อ. เป็นคนเก่ง อ.เป็นแรง

บันดาลใจในการใช้ชีวิตได้เยอะมากจริงๆ แม้ว่า อ. จะเจอเรื่องร้ายๆ ที่ทำให้ตาบอดแต่ อ. ก็เปลี่ยนให้เป็นเรื่องดีดี ไม่ได้เปลี่ยนเพื่อตัวเองแต่เปลี่ยนให้เป็นเรื่องดีดีเพื่อคนรอบข้าง” สะท้อนให้เห็นว่าคุณวิริยะเป็นผู้เสียสละที่ทำประโยชน์ให้กับผู้พิการอย่างมากมาย

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์แล้วว่าตอน “ชายผู้ยิ้มสู้” นี้สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพคุณวิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์ในด้านการสื่อสารและการเข้าสังคม

21. ตอน “รับมือภัยพิบัติ” ออกอากาศเมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2555

พิธีกร คุณธีระ ัญญอนันต์ผล

แขกรับเชิญ คุณเมตตา เกษเพชร

ประเด็นที่น่าสนใจ

คุณเมตตา เกษเพชร ชายผู้พิการทางสายตาตั้งแต่อายุ 4 ขวบเป็นหนึ่งในผู้ประสบอุทกภัยในปี 2554 คุณเมตตาไม่ได้ย้ายออกไปไหนเนื่องจากที่บ้านมี 2 ชั้นและน้ำที่ท่วมนั้นอยู่ในระดับหัวเข่า คุณเมตตาและครอบครัวจึงยังอาศัยอยู่ในบ้านของตนได้แต่ก็ได้รับความลำบากพอสมควรทั้งในเรื่องของการขนย้ายสิ่งของเนื่องจากอยู่กับเพียง 2 คนกับภรรยาเท่านั้น คุณเมตตาใช้ชีวิตในสถานการณ์น้ำท่วมอย่างนั้นเป็นเวลาถึง 40 กว่าวันกว่าสถานการณ์จะเป็นปกติ ซึ่งหลังจากเหตุการณ์น้ำท่วมผ่านพ้นไปคุณเมตตาได้เข้าร่วมหรือถึงประเด็นเรื่องการรับมือกับภัยพิบัติหลายครั้ง จนได้ข้อสรุปถึงแนวทางในการรับมือกับภัยพิบัติสำหรับ(พิการทางสายตามาดังนี้ คือ 1.) การติดตามข่าวสารอย่างใกล้ชิดจากสื่อต่างๆ 2.) อยู่ใกล้เครือข่ายชุมชนของตัวเองให้มากที่สุด 3.) อยู่ห่างจากปลั๊กไฟ 4.) ส่งข่าวให้เพื่อนที่อยู่ใกล้ๆ ทราบ 5.) เมื่อน้ำมาให้เคลื่อนย้ายคนตาบอด คนพิการไปในที่ที่ปลอดภัยและเตรียมยาประจำตัวหรือยารักษาโรคติดตัวไปด้วยและ 6.) ติดต่อข้อมูลข่าวสารโทร 1414 คุณเมตตายังกล่าวอีกว่าไม่ว่าภัยพิบัติจะเกิดขึ้นหรือไม่เราอย่าประมาท อย่าตื่นตูม อย่าตื่นเต้นแต่ขอให้ตื่นตัวและเตรียมตัวที่จะรับมือกับปัญหาทุกอย่างที่จะเกิดขึ้นถ้าเราเตรียมพร้อมแล้วปัญหาทุกอย่างก็จะแก้ได้ด้วยตัวของเราเอง

ตัวบทรายการและการวิเคราะห์ตัวบท

กรอบประสบการณ์เรื่องการประสบอุทกภัย

ตารางที่ 4. 21 บทโทรทัศน์รายการ Blind Date ตอน “รับมือภัยพิบัติ”

ภาพ	เสียง
	<p>บรรยาย คุณธีระ ธีระธนวัฒน์ผล ผู้ประสบภัยพิบัติ อุทกภัยเมื่อปี 2554</p>

ภาพที่ปรากฏข้างต้นแสดงให้เห็นว่าผู้ชายที่อยู่ในภาพนั้นเป็นคนที่มีความสุขแต่คำบรรยายที่ปรากฏทำให้ทราบว่าบุคคลในภาพเป็นผู้ประสบอุทกภัย นั้นแสดงให้เห็นว่าบุคคลในภาพเป็นผู้มีจิตใจที่เข้มแข็ง แม้จะผ่านปัญหาในชีวิตแต่ก็ยังสามารถมีความสุขได้

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>บรรยาย คุณเมตตา เกษเพชร ผู้ประสบภัยพิบัติ อุทกภัยเมื่อปี 2554</p>

ภาพที่ปรากฏข้างต้นแสดงให้เห็นว่าผู้ชายที่อยู่ในภาพนั้นเป็นคนที่มีความสุขซึ่งสะท้อนจากภาพใบหน้าที่ยิ้มแย้มแต่จากคำบรรยายที่ปรากฏทำให้ทราบว่าบุคคลในภาพเป็นผู้ประสบอุทกภัย ซึ่งสวนทางกับภาพที่ปรากฏเป็นอย่างมากนั้นแสดงให้เห็นว่าบุคคลในภาพเป็นผู้มีจิตใจที่เข้มแข็ง แม้จะผ่านปัญหาในชีวิตแต่ก็ยังสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

ในการวิเคราะห์ตัวบทเกี่ยวกับกรอบประสบการณ์เรื่องการประสบอุทกภัยพบว่าผู้พิการทางสายตาและแขกรับเชิญในตอนนี้เป็นผู้ที่มีกรอบประสบการณ์ใกล้เคียงกันในเรื่องของอุทกภัย

บทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตา

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณธีระ คุณลุงเมตตา สวัสดีครับ เดินเข้ามาจากซอยพหลโยธิน 52 ยังเห็นคราบน้ำอยู่เลยนะครับ อย่างบ้านคุณลุงสูงประมาณเท่าไรครับ</p> <p>คุณเมตตา ตรงที่คุณนั่งเนี่ยก็ประมาณเหนือเข้าครับ</p>

จากภาพที่เห็นแสดงให้เห็นว่าผู้เข้าร่วมรายการทั้ง 2 คนกำลังแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน แสดงให้เห็นว่าทั้ง 2 คนมีความเข้าใจกันและเสียงที่เกิดขึ้นสะท้อนให้เห็นว่าพวกเขาเป็นผู้ประสบอุทกภัยแต่ก็ยังสามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณธีระ คุณลุงทำงานอะไรครับตอนนี้</p> <p>คุณเมตตา ผมทำงานที่โรงพยาบาลศิริราชครับ</p> <p>คุณธีระ โรงพยาบาลศิริราชไกลจากที่นี่มากเลยนะครับ</p>
	<p>คุณเมตตา ถ้าน้ำไม่ท่วมก็ไม่ไกลเท่าไรครับ แต่ถ้าน้ำท่วมก็เดินทางลำบากไกลอยู่ครับ</p> <p>คุณธีระ พูดถึงเรื่องน้ำท่วมตอนนั้นกระแสน้ำมาแล้วคุณลุงรับทราบข่าวได้อย่างไรครับ</p>
	<p>คุณเมตตา จากวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ออนไลน์ ตอนนั้นก็ลุ้นว่าจะท่วมไหม แต่ใจก็เชื่อว่ากรุงเทพไม่น้ำท่วมเพราะไม่เคยท่วมเลย</p>

ภาพที่ปรากฏข้างต้นนี้เป็นภาพที่แสดงให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาที่เป็นแขกรับเชิญนั้นสามารถติดตามข่าวสารต่างๆ ได้อย่างไร ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าเขาไม่ได้มีการดำเนินชีวิตที่แตกต่างจากคนทั่วไป และจากบทสนทนาต่างๆ แสดงให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาสามารถใช้ชีวิตได้อย่างคนปกติ มีการรับรู้ข่าวสารต่างๆ ได้จากแหล่งข่าวสารที่คนทั่วไปสามารถรับรู้ได้

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณธีระ (ความรู้สึก) ตอนแรกนะครับที่รู้ว่าต้องไปคุยกับคุณลุงเมตตาซึ่งแกตาบอดตั้งแต่ 4 ขวบ และช่วงน้ำท่วมใหญ่ต้องใช้ชีวิตอยู่ท่ามกลางน้ำท่วมมานานเป็นเดือนก็เป็นห่วงว่าคนตาบอดจะใช้ชีวิตอยู่อย่างไร มาคิดเทียบกับตัวเราซึ่งครบ 32 นะครับ มีครอบครัวมีคนคอยช่วยดูแลตลอดเวลาอยู่ลำบากเลยครับ</p>

ภาพการแสดงความรู้สึกที่ปรากฏแสดงให้เห็นว่าบุคคลในภาพมีความเข้าใจผู้พิการทางสายตาซึ่งสะท้อนจากสีหน้าของเขา และจากบทสนทนาความรู้สึกของเขาสะท้อนให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตามีการดำเนินชีวิตที่เหมือนกับคนทั่วไปได้ ทั้งในยามปกติและยามที่เกิดปัญหาทุกภัยต่างๆ

ภาพ	เสียง
 	<p>คุณธีระ เมื่อเกิดปัญหาน้ำท่วมขึ้นมา เรื่องของการขนย้ายสิ่งของลำบากไหมครับคุณลุง</p> <p>คุณเมตตา ถ้ามีคนอื่นมาช่วยย้ายต้องมาบอก ต้องพาไปจับคู่ว่าอยู่ตรงไหน</p> <p>คุณธีระ คุณลุงลุยน้ำย้ายกันเลยหรือครับ</p> <p>คุณเมตตา ต้องลุยน้ำย้ายกันเลยครับ</p> <p>คุณธีระ 30 กว่าวันที่อยู่ที่นั่นอยู่บนตลลอดเลยใช้ไหมครับ</p> <p>คุณเมตตา อยู่ขึ้นบนตลลอดครับ นานๆ จะลงมาเพื่อสำรวจระดับน้ำซักที</p>

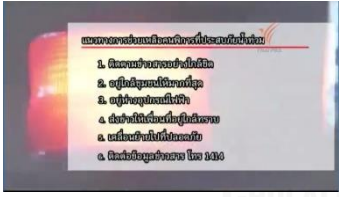
ภาพข้างต้นสะท้อนให้เห็นถึงการใช้ชีวิตของคนในภาวะที่เกิดน้ำท่วม โดยเห็นว่าบุคคลที่อยู่ในภาพต้องใช้เรือโดยสารแทนการใช้รถ สะท้อนให้เห็นถึงความลำบากในการใช้ชีวิตในช่วงนั้น และจากบทสนทนาที่เกิดขึ้นแสดงให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาต่างก็เป็นผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนจากภาวะน้ำท่วมด้วยเช่นกัน แต่เขาก็ยังสามารถใช้ชีวิตได้ตามปกติ

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
  	<p>บรรยาย คุณผู้ชมครับทั้งพิธีกรของเราที่นอกจากจะเป็นเหยี่ยวข่าวเรื่องน้ำท่วมแล้วก็ยังเป็นผู้ประสบภัยน้ำท่วมเหมือนคุณลุงเมตตาซึ่งประสบการณ์ของทั้งคู่ไม่แตกต่างกันครับ</p> <p>คุณธีระ ความเสียหายที่เกิดขึ้นเมื่อปลายปีที่ผ่านมามีถือนักหนาสาหัสสำหรับคนสร้างเนื้อสร้างตัวนะครับของเราพยายามสร้างขึ้นแล้วอยู่ๆ น้ำมาจากไหนไม่รู้เยอะมาก</p> <p>คุณเมตตา น้ำเริ่มเข้ามาที่บ้านผมเมื่อประมาณวันที่ 30 ตุลาคมครับ ที่มันลำบากก็คือมันถูกจำกัดเรื่องบริเวณ ข้างล่างก็ลงมาไม่ได้ต้องอยู่แต่ข้างบน</p> <p>คุณธีระ เราพยายามที่จะทำทุกอย่างตามที่วิธีบอก ไม่ว่าจะเป็นเอากระสอบทรายมาวางกันเพื่อที่จะให้น้ำมันเข้าไม่ได้ อดท่ออุดห้องน้ำแต่ว่าในที่สุดแล้วก็ไม่สามารถที่จะรักษาบ้านเอาไว้ได้ น้ำก็ท่วมก็เสียหายกันไปนะครับ</p>

จากภาพที่ปรากฏข้างต้นสะท้อนให้เห็นถึงความเดือดร้อนที่พิธีกรได้รับในช่วงน้ำท่วมซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าในภาวะที่เกิดภัยธรรมชาตินั้นไม่ว่าจะเป็นคนปกติหรือผู้พิการทางสายตาต่างก็ได้รับผลกระทบด้วยที่ไม่แตกต่างกัน และจากบทสนทนาที่เกิดขึ้นสะท้อนให้เห็นว่าการดำเนินชีวิตในภาวะน้ำท่วมของผู้ประสบภัยไม่ว่าจะตาดีหรือตาบอดต่างก็ได้รับความลำบากในการใช้ชีวิตทั้งสิ้นสะท้อนให้เห็นว่าทั้ง 2 คนใช้ชีวิตไม่ต่างกัน

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
  	<p>บรรยาย เรื่องน้ำท่วมเป็นเพียงจุดเล็กๆ ของภัยพิบัติที่เกิดขึ้น ประเทศไทยของเราเริ่มที่จะได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติที่มากขึ้น เราต้องมีแผนการจัดการที่ดีเพื่อให้ดูแลกันและกันได้ โดยเฉพาะคนตาบอดและผู้พิการ</p> <p>คุณธีระ ผมทราบว่าคุณลุงมีแนวทางการปฏิบัติตนเมื่อมีภัยพิบัติคุณลุงช่วยอธิบายหน่อยครับ</p> <p>คุณเมตตา อ้อ ได้มาจากการร่วมประชุมหารือกันนะครับ คือได้เข้าร่วมหารือถึงประเด็นเรื่องการรับมือกับภัยพิบัติหลายครั้ง จนได้ข้อสรุปถึงแนวทางในการรับมือกับภัยพิบัติสำหรับคนพิการทางสายตามาดังนี้คือ 1.) การติดตามข่าวสารอย่างใกล้ชิดจากสื่อต่างๆ 2.) อยู่ใกล้เครื่องช่วยชุมชนของตัวเองให้มากที่สุด 3.) อยู่ห่างจากปลั๊กไฟ 4.) ส่งข่าวให้เพื่อนที่อยู่ใกล้ๆ ทราบ 5.) เมื่อน้ำมาให้เคลื่อนย้ายคนตาบอด คนพิการไปในที่ที่ปลอดภัยและเตรียมยาประจำตัวหรือยารักษาโรคติดตัวไปด้วยและ 6.) ติดต่อข้อมูลข่าวสารโทร 1414</p>

ภาพข้างต้นสะท้อนให้เห็นถึงวิธีการเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารของผู้พิการทางสายตาและการเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับภัยพิบัติที่เกิดขึ้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการเตรียมการดังกล่าวเป็นแนวทางทั่วไปที่สามารถนำมาปฏิบัติใช้ได้ทั้งคนตาบอดและคนตาดีแสดงให้เห็นว่าการดำเนินชีวิตของคนตาบอดและคนตาดีไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณธีระ (ความรู้สึก) ตอนก่อนไปเจอคุณลุงเมตตานะครับ ภาพที่คิดไว้คือผมคิดว่าผมต้องไปเจอกับอะไรบ้าง ผมต้องไปเจอกับคนเครียดเพราะว่าบ้านถูกน้ำท่วม ถูกปล่อยปละละเลย แต่สิ่งที่ผมคิดแตกต่างโดยสิ้นเชิงกับสิ่งที่ผมไปเจอครับ ผมไปเจอกับรอยยิ้ม ไปเจอกับเสียงหัวเราะ ไปเจอกับกำลังใจที่เต็มเปี่ยมจริงๆ นะครับ เปรียบเทียบกับบ้านตัวเองรู้สึกว่าตัวเองอ่อนแอไปนิดตาที่เดียววนะครับ ผมได้ทั้งความอดทน ตัวอย่างความอดทน ตัวอย่างความเข้มแข็งที่ไม่มีแม้แต่สักเสี้ยววินาทีที่คุณลุงอยากจะย้ายออกไป เราเป็นคนที่มีครอบครัว 32 ก็จริงแต่ว่าความเข้มแข็งของหัวใจวันนี้ยอมแพ้คุณลุงเมตตาจริงๆ ครับ</p>

ในช่วงท้ายของรายการ ผู้ผลิตรายการได้มีการสัมภาษณ์ความรู้สึกของพิธีกรรายการ จากภาพที่ปรากฏแสดงให้เห็นถึงความเข้าใจมากขึ้นเกี่ยวกับผู้พิการทางสายตาและบทสัมภาษณ์ความรู้สึกนั้นแสดงให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาสามารถเป็นแรงบันดาลใจให้กับคนตาดีได้เช่นกัน

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>“ถ้าเราเตรียมพร้อมแล้ว ปัญหาทุกอย่างก็จะสามารถแก้ได้ด้วยตัวมันเอง” (ธีระ ธีญญอนันต์ผล)</p>

ในส่วนของการปิดรายการนั้นผู้ผลิตรายการนำเสนอภาพของผู้เข้าร่วมรายการทั้งสองคนที่มีใบหน้าที่ยิ้มแย้มแสดงให้เห็นถึงความสุข และมีคำบรรยายขึ้นประกอบแสดงให้เห็นว่าปัญหาทุกอย่างสามารถแก้ไขได้หากเรามีการเตรียมความพร้อม มีสติรู้ตัวอยู่ตลอดเวลา

สรุปการวิเคราะห์หัตถ์บทตอน “รับมือภัยพิบัติ”

จากหัตถ์บทรายการและการวิเคราะห์หัตถ์บทตามที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าภาพที่ถูกนำเสนอส่วนใหญ่ในตอน “รับมือภัยพิบัติ” เป็นภาพที่เกี่ยวข้องกับการติดตามข่าวสารต่างๆ ของคุณเมตตา เกษเพชร เพื่อแสดงให้เห็นว่าคุณเมตตานั้นมีการเตรียมตัวอย่างไรและมีการใช้ชีวิตอย่างไรในช่วงที่เกิดอุทกภัยครั้งที่ผ่านมา โดยการนำเสนอผ่านภาพขนาดต่างๆ ทั้งภาพขนาดใหญ่ ภาพขนาดใกล้และภาพขนาดปานกลาง ภาพต่างๆ ที่เกิดขึ้นสะท้อนให้เห็นว่าคุณเมตตาซึ่งเป็นผู้พิการทางสายตาสามารถใช้ชีวิตได้อย่างปกติและมีความสุขแม้ต้องเผชิญกับปัญหาอุทกภัยก็ตาม และจากบทสนทนาของคุณเมตตาที่กล่าวว่า “แนวทางในการรับมือกับภัยพิบัติสำหรับคนพิการทางสายตามาดังนี้ คือ 1.) การติดตามข่าวสารอย่างใกล้ชิดจากสื่อต่างๆ 2.) อยู่ใกล้เครื่องช่วยชุมชนของตนเองให้มากที่สุด 3.) อยู่ห่างจากปลั๊กไฟ 4.) ส่งข่าวให้เพื่อนที่อยู่ใกล้ๆ ทราบ 5.) เมื่อน้ำมาให้เคลื่อนย้ายคนตาบอด คนพิการไปในที่ที่ปลอดภัยและเตรียมยาประจำตัวหรือยารักษาโรคติดตัวไปด้วยและ 6.) ติดต่อข้อมูลข่าวสาร โทร 1414” สะท้อนให้เห็นว่าคุณเมตตาเป็นผู้ที่รู้จักการเตรียมตัว เตรียมพร้อมเพื่อรับมือกับปัญหาที่จะเกิดขึ้น แสดงให้เห็นถึงการเป็นคนรอบคอบ

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์แล้วว่าตอน “รับมือภัยพิบัติ” นี้สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพคุณเมตตา เกษเพชรในด้านการดำเนินชีวิต

22. ตอน “ภารกิจสร้างรอยยิ้ม” ออกอากาศเมื่อวันที่ 5 มกราคม 2556

พิธีกร คุณธัญสินี พรหมสุทธิ (สัมภาษณ์)

แขกรับเชิญ คุณต่อพงศ์ เสลานนท์ (เดิร์ด)

เนื้อหาโดยสรุป

คุณต่อพงศ์ เสลานนท์ ชายหนุ่มผู้พิการทางสายตาที่มีบทบาทในสังคมอย่างมากมาย ปัจจุบันคุณต่อพงศ์ดำรงตำแหน่งเป็นนายกสมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย เป็นที่ปรึกษาของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) และเป็นประธานอนุกรรมการกิจการที่ไม่ใช้คลื่นความถี่ เดิมคุณต่อพงศ์เป็นผู้ที่มีสายตาปกติแต่ตอนอายุ 20 ปีประสบอุบัติเหตุทางรถยนต์ทำให้คุณต่อพงศ์กลายเป็นผู้พิการทางสายตาแต่ก็ได้กำลังใจจากครอบครัวจึงผ่านเหตุการณ์นั้นๆ มาได้ด้วยดี แต่การประสบอุบัติเหตุในครั้งนั้นทำให้คุณต่อพงศ์เข้าใจ

ชีวิตและโลกมากยิ่งขึ้นและเป็นแรงผลักดันให้คุณต่อพงศ์ก้าวเข้ามาทำหน้าที่ในการเรียกร้องสิทธิและความเท่าเทียมให้กับคนพิการ

ตัวบทรายการและการวิเคราะห์ตัวบท

กรอบประสบการณ์เรื่องการเป็นบุคคลสาธารณะ

ตารางที่ 4.22 บทโทรทัศน์รายการ Blind Date ตอน “ภารกิจสร้างรอยยิ้ม”

ภาพ	เสียง
	<p>บรรยาย คุณส้ม ธัญสินี พรหมสุทธิ นางเอกและนางร้าย หน้าหวาน</p>

ภาพที่ปรากฏข้างต้นเป็นการแนะนำตัวของพิธีกรรายการในตอนนี้สะท้อนให้เห็นว่าเธอเป็นผู้ที่มีความสุขในการดำเนินชีวิตซึ่งจากคำบรรยายที่ปรากฏแสดงให้เห็นว่าเธอเป็นบุคคลผู้มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักของคนในสังคม เป็นบุคคลสาธารณะ

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>บรรยาย คุณต่อพงศ์ เสลานนท์ นายกสมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย</p>

ภาพการแนะนำตัวผู้พิการทางสายตาข้างต้นแสดงให้เห็นว่าเขาเป็นผู้ที่มีความสุขจากการใช้ชีวิตและจากคำบรรยายทำให้ทราบว่าเขานายกสมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทยแสดงให้เห็นว่าเขาเป็นความหวัง เป็นที่พึ่งของผู้พิการทางสายตาทุกคน

ในการวิเคราะห์ตัวบทเกี่ยวกับกรอบประสบการณ์ของพิธีกรและแขกรับเชิญในตอนนี พบว่า ทั้ง 2 คนต่างเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงและเป็นบุคคลสาธารณะที่อยู่ในความสนใจของบุคคลอื่นๆ ในสังคม ดังนั้นพวกเขาจึงมีกรอบประสบการณ์ที่ใกล้เคียงกันในเรื่องของการเป็นบุคคลสาธารณะนั่นเอง

บทบาทและศักยภาพของผู้พิธีการทางสายตา

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณเตีร์ต สวัสดิ์ศรีครับ คุณส้ม สวัสดิ์ศรีค่ะ คุณเตีร์ต มีดอกไม้มาให้ครับ คุณส้ม ขอบคุณค่ะ คุณเตีร์ต เชิญเข้าบ้านก่อนครับ</p>

ภาพที่ปรากฏข้างต้นแสดงให้เห็นว่าผู้พิธีการทางสายตาที่เป็นแขกรับเชิญในรายการสามารถใช้ชีวิตได้อย่างปกติ จากภาพที่ปรากฏแสดงให้เห็นว่าเขาไม่ได้มีอะไรที่แตกต่างจากคนทั่วไป

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณส้ม (ความรู้สึก) surprise มากนะคะ เพราะว่าเราจะเห็นพี่เขาเดินเข้าบ้านทุกอย่างเดินแบบคนปกติมาก ค่ะแล้วมีแค่มือเท้านำทาง ทำให้เรารู้สึกว่าพี่เขาไม่ได้ตาบอด</p>

ผู้ผลิตรายการนำเสนอภาพของพิธีกรรายการในขณะสัมภาษณ์ความรู้สึก จากภาพดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าพิธีกรมีความประหลาดใจจากการได้เห็นการใช้ชีวิตของผู้พิธีการทางสายตาที่เหมือนกับคนทั่วไป และจากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกสะท้อนให้เห็นว่าผู้พิธีการทางสายตาสามารถใช้ชีวิตได้อย่างเป็นปกติ

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณส้ม ตอนนี้พี่ต่อพงศ์ทำงานอะไรคะ</p> <p>คุณต่อพงศ์ ผมเป็นนายกสมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย เป็นที่ปรึกษาของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) และเป็นประธานอนุกรรมการกิจการที่ไม่ใช้คลื่นความถี่</p> <p>คุณส้ม งานหนักและงานใหญ่มากนะคะพี่</p>

ภาพการทำความรู้จักกันของทั้ง 2 คนข้างต้นแสดงให้เห็นว่าทั้งคู่มีความสุขที่ได้มาพบกันครั้งนี้ และจากบทสนทนาที่เกิดขึ้นแสดงให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาสามารถทำงานได้และงานที่ผู้พิการทางสายตาในตอนนี้ทำนั้นเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบที่ยิ่งใหญ่นั้นแสดงให้เห็นว่าเขาต้องมีความรู้ความสามารถและได้รับการศึกษามาเป็นอย่างดี

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
 	<p>บรรยาย วันพิเศษแบบนี้คุณเตีร์ดขอเข้าครัวเพื่อเตรียมอาหารต้อนรับคุณด้วยตัวเอง ส่วนคุณส้มเลยขอเสนอตัวเป็นลูกมือ</p> <p>คุณเตีร์ด เบื้องต้นเราต้องทำของยึดพุงปลา ก่อน อันนี้ผมเตรียมไว้แต่เช้าแล้ว กระเทียมมม พริกไทย รากผักชี แล้วก็ตะไคร้ แล้วเราก็นำปลาเข้าตู้อบ</p> <p>คุณส้ม เราตั้งเวลาอย่างไรคะพี่</p> <p>คุณเตีร์ด ถ้าเป็นเครื่องครัวของคนตาบอดที่เมืองนอกจะมีเสียง แต่พี่ไม่มีเสียง พี่เลยใช้นาฬิกาบอกเวลาจากโทรศัพท์</p>

ภาพที่ปรากฏแสดงให้เห็นอีกมุมหนึ่งของผู้พิการทางสายตาที่สามารถทำอาหารได้แม้จะมองไม่เห็นแสดงว่าผู้พิการทางสายตามีการใช้ชีวิตที่ไม่แตกต่างจากคนทั่วไป และจากบทสนทนาที่เกิดขึ้นสะท้อนให้เห็นว่าเขามีความชำนาญในเรื่องของการทำอาหารนั้นแสดงให้เห็นว่าเขาได้รับการฝึกฝนมาเป็นอย่างดีสะท้อนให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาสามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้เหมือนคนทั่วไป

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณส้ม ทำไมพี่เตร็ดถึงได้เข้ามาทำงานในสมาคมได้คะ</p> <p>คุณต่อพงศ์ สิ่งที่เจอกับตัวคือเมื่อก่อนเป็นคนตาดีแล้ว ประสบอุบัติเหตุกลายเป็นคนตาบอด ชีวิตทั้งสองอย่างนี้แตกต่างกันมากสังคมเปลี่ยนเป็นคนละเรื่องเลย</p>
	<p>ความเข้าใจของคน สิ่งอำนวยความสะดวก อะไรต่างๆ ไม่โอเคเลย ตอนเราตาดีเราไม่เคยเห็นสิ่งเหล่านี้พอตาบอดเราจึงได้เห็น ซึ่งหน้าที่ของสมาคมคนตาบอดก็คือ การทำให้คนตาบอดสามารถดูแลตัวเองได้ มีอาชีพหา</p>
	<p>เงินได้ จากคนที่เคยแบมือขอต้องเปลี่ยนใหม่ ต้องยืนด้วยตัวเอง</p> <p>คุณส้ม แล้วงานส่วนอื่นๆ พี่ต่อพงศ์ทำหน้าที่อะไรบ้างคะ</p>
	<p>คุณต่อพงศ์ สั้นๆ หน้าที่ใน กสทช. คือการทำให้สื่อสามารถเข้าถึงได้ทุกคนและอีกหน้าที่คือการดูแลเรื่องการออกใบอนุญาตประกอบกิจการโทรทัศน์ ประมาณนี้ครับ</p>

ภาพที่ปรากฏแสดงให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาคนนี้สามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข และยังสามารถทำหน้าที่ต่างๆ เพื่อผู้พิการทางสายตาคนอื่นๆ ซึ่งจากบทสนทนาที่เกิดขึ้นแสดงให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาท่านนี้เป็นผู้ที่มีความสามารถด้านการสื่อสาร เนื่องจากเป็นตัวแทนของผู้พิการทาง

สายตาทุกคนในการเรียกร้องความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันในสังคมอันจะนำมาซึ่งความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของผู้พิการทางสายตาทุกคน

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณส้ม (ความรู้สึก) สำหรับสัมภาษณ์เพื่อสังคมก็ทำบ้างค่ะไปช่วยรับบริจาคแต่ไม่เคยเป็นตัวตั้งตัวตีที่จะทำเองแต่พี่เขาคิดและเข้าไปมีบทบาทในองค์กรระดับชาติไม่ใช่เรื่องง่ายเลย พี่เขาทำได้และปูทางให้คนพิการได้รับสิทธิและประโยชน์เพิ่มมากขึ้น เรามองปัญหาต้นมากกว่าเขาไปไหนมาไหนลำบาก คนไม่ยอมรับ แต่พอมาคุยกับพี่ต่อพงศ์ก็จะรู้ว่ายังมีปัญหาในเรื่องของการสื่อสารอย่างพี่เขาพูดว่าเครื่องมือในการแปลภาษาระหว่างกันและปัญหาในการเข้าถึงสื่อที่ทำให้เกิดปัญหาการรับรู้มันเป็นปัญหาที่จำเป็นต้องแก้ไขมากแต่เรามองไม่เห็น</p>

ภาพข้างต้นแสดงให้เห็นว่าพิธีกรรู้สึกชื่นชมในความสามารถและศักยภาพของผู้พิการทางสายตา ชื่นชมในความเสียสละและทุ่มเทเพื่อพัฒนาสังคมของผู้พิการทางสายตาให้ดีขึ้น

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณส้ม แล้วแผนพี่พี่วางไว้ในอนาคตเป็นอย่างไรคะ</p>

ภาพ	เสียง
	<p>คุณต่อพงศ์ สำหรับสมาคมในฐานะนายกสมาคมต้องทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในวงการคนตาบอดที่เห็นได้ส่วนหน้าทีใน กสทช. จะผลักดันให้คนพิการมีโอกาสเข้าถึงสื่อต่างๆ ได้มากยิ่งขึ้นครับ ส่วนเป้าหมายชีวิตต้องดูแลครอบครัว ทุกคนที่มีบุญคุณกับพี่ พี่จะดูแล พี่จะไม่อกตัญญูเด็ดขาด พี่จะต้องทำให้ทุกคนมีความสุขคนทั่วไปอย่างน้องส้ม เชิญชวนให้มีเพื่อนเป็นคนพิการสักคนแล้วจะรู้ว่าเพื่อนเรานั้นเขาไม่ได้มีความสามารถแค่คำว่าพิการไปแปะเขา เขามีความสามารถอีกเยอะแยะ ถ้าคุณเรียนรู้และเข้าใจและมีมุมมองที่ถูกต้องต่อคนพิการและให้ความช่วยเหลือตามความเหมาะสมและสมควร วันหนึ่งถ้าเราเป็นคนที่มีความพิการอยู่ในร่างกายบ้าง เราจะรู้สึกว่าคุณตัวเราเองไม่ต้องค่าอะไร</p>

ภาพที่ปรากฏข้างต้นสะท้อนให้เห็นอีกมุมหนึ่งที่ผู้พิการทางสายตาสามารถทำได้ นั่นคือเรื่องของการร้องเพลงแสดงให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาเป็นผู้ที่มีการรับรู้ทางการได้ยินที่ดีนำไปสู่ความสามารถทางด้านการร้องเพลง ทั้งนี้จากบทสนทนาของแขกรับเชิญยังสะท้อนให้เห็นว่าเขาเป็นผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเองอีกด้วย

ภาพ	เสียง
	<p>คุณส้ม การอยู่ร่วมกันอย่างเป็นสุขระหว่างคนตาดีกับคนตาบอดอยู่กันด้วยใจมากกว่า เราคนตาดีปะกอบด้วยองค์ประกอบครบ 32 มั่นเหนือกว่าอยู่แล้วแต่ให้เราเปิดใจว่าเขาก็เหมือนเรา ทุกอย่างเราจะมองเห็นว่าจริงๆ แล้วเขามีความสามารถอะไร เขาเก่งกล้าแค่ไหนขอแค่เราเปิดใจที่จะศึกษาเขา ทุกอย่างก็จะอยู่ร่วมกันอย่างเป็นสุขเพราะเขาเปิดใจให้คนตาดีอย่างเราอยู่แล้ว</p>

ในช่วงท้ายของรายการ ผู้ผลิตรายการได้มีการสัมภาษณ์ความรู้สึกของพิธีกรรายการ ภาพที่ปรากฏแสดงให้เห็นว่าพิธีกรรายการมีความเข้าใจผู้พิการทางสายตามากขึ้น เข้าใจว่าผู้พิการทางสายตาสามารถใช้ชีวิตได้อย่างปกติและสามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นๆ ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สรุปการวิเคราะห์หัตถ์บทตอน “ภารกิจสร้างรอยยิ้ม”

จากหัตถ์บทรายการและการวิเคราะห์หัตถ์บทตามที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าภาพที่ถูกนำเสนอส่วนใหญ่ในตอนที่ “ภารกิจสร้างรอยยิ้ม” เป็นภาพที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตและภาพการทำงานต่างๆ ของคุณต่อพงศ์ โดยภาพที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของคุณต่อพงศ์นั้นผู้ผลิตรายการนำเสนอผ่านภาพขนาดต่างๆ ทั้งภาพขนาดใหญ่ ภาพขนาดใกล้และภาพขนาดปานกลาง ภาพต่างๆ ที่เกิดขึ้นสะท้อนให้เห็นว่าคุณต่อพงศ์เป็นผู้ที่ใช้ความรู้ความสามารถของตนในการทำประโยชน์ให้กับสังคมของผู้พิการทางสายตา เหมือนว่าคุณต่อพงศ์เป็นกระบอกเสียงให้กับผู้พิการทางสายตาในการเรียกร้องสิทธิและความเสมอภาคต่างๆ และจากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณสัมที่กล่าวว่า “สำหรับสังคมเพื่อสังคมก็ทำบ้างจะไปช่วยรับบริจาคแต่ไม่เคยเป็นตัวตั้งตัวตีที่จะทำเอง แต่พี่เขาคิดและเข้าไปมีบทบาทในองค์กรระดับชาติไม่ใช่เรื่องง่ายเลย พี่เขาทำได้และปูทางให้คนพิการได้รับสิทธิและประโยชน์เพิ่มมากขึ้น เรามองปัญหาที่หนักกว่าเขาไปไหนมาไหนลำบาก คนไม่ยอมรับ แต่พอมาคุยกับพี่ต่อพงศ์ก็รู้ว่ายังมีปัญหาในเรื่องของการสื่อสารอย่างพี่เขาพูดว่าเครื่องมือในการแปลภาษาระหว่างกันและปัญหาในการเข้าถึงสื่อที่ทำให้เกิดปัญหาการรับรู้มันเป็นเรื่องที่จำเป็นต้องแก้ไขมาก แต่เรามองไม่เห็น” สะท้อนให้เห็นว่าสิ่งที่คุณต่อพงศ์ทำนั้นทำเพื่อคนอื่นโดยแท้จริง และแสดงให้เห็นว่าคุณต่อพงศ์เป็นผู้ที่เสียสละเพื่อผู้อื่นในการทำให้เกิดความเท่าเทียมกันในสังคม

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์แล้วว่าตอนที่ “ภารกิจสร้างรอยยิ้ม” นี้สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของคุณต่อพงศ์ เสถียรภาพในด้านสื่อสารและการเข้าสังคม

23. ตอน “กล้าคิด กล้าฝัน” ออกอากาศเมื่อวันที่ 12 มกราคม 2556

พิธีกร คุณศิริระ รัตนโกศาสิทธิ์ (โด่ง)

แขกรับเชิญ คุณอติศรี สงเคราะห์ (ตึก) และคุณเกวณิน วรรณฤมล (โบว์)

เนื้อหาโดยสรุป

เด็กพิการทางสายตา 2 คนที่มีทั้งความใฝ่ฝันและความมุ่งมั่นแต่ด้วยความพิการทำให้ขาดโอกาสที่จะก้าวเดินตามความฝัน โชคดีที่มีคนเห็นพรสวรรค์และความสามารถของทั้งคู่ทำให้เด็กพิการทางสายตาทั้ง 2 คนนี้ก้าวมาสู่ความฝันได้ด้วยความรักและความเมตตาจากผู้ที่ได้ชื่อว่าครู

คุณอติศรี สงเคราะห์ ได้พบกับครูพอล (Paul Barton) ครูชาวต่างชาติผู้เป็นแรงบันดาลใจที่ทำให้คุณอติศรีได้เริ่มเรียนร้องเพลงอย่างจริงจังและเป็นแรงผลักดันให้คุณอติศรีได้เดินตามความฝันในการเป็นนักร้อง

คุณเกวลิน วรรณฤมล นักวิ่งทีมชาติไทยที่ได้รับโอกาสจากครูกิตติพันธ์ อรัญยานนท์ (ครูกรีก) ผู้ช่วยปฏิบัติงานศูนย์การศึกษาแห่งประเทศไทย จ.เพชรบุรี โดยรับคุณเกวลินมาดูแลและฝึกฝนการวิ่ง กำลังใจจากครูกรีกและคุณนันทที่คอยสนับสนุนและอยู่เคียงข้างคุณเกวลินตลอดมาทำให้คุณเกวลินได้พัฒนาทักษะการวิ่งจนกระทั่งได้เป็นนักกีฬาวิ่งทีมชาติไทยในที่สุด

ตัวบทรายการและการวิเคราะห์ตัวบท

กรอบประสบการณ์เรื่องการเดินทางตามความฝัน

ตารางที่ 4. 23 บทโทรทัศน์รายการ Blind Date ตอน “กล้าคิด กล้าฝัน”

ภาพ	เสียง
	<p>บรรยาย คุณโด่ง ศิระ รัตนโกศาสิทธิ์ เข้ามาเป็นศิลปิน ด้วยการประกวดแข่งขันจนวันหนึ่งเขาก็ได้เป็นนักร้องตามที่หวัง</p>

ภาพที่ปรากฏแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของบุคคลในภาพที่กำลังจะทำสิ่งหนึ่ง ภาพการเดินทางเปรียบเสมือนการเดินทางตามความฝัน และจากคำบรรยายแสดงให้เห็นว่าเขาเป็นผู้ที่มีความฝันแลกเดินทางตามความฝันนั้นจนประสบความสำเร็จ

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>บรรยาย เด็กตาบอด 2 คนที่มีทั้งความฝันและความมุ่งมั่น แต่ด้วยความพิการทำให้เธอขาดโอกาสที่จะก้าวเดินตามความฝัน แต่ทั้ง 2 คนโชคดีที่มีผู้มองเห็นความสามารถและช่วยสานต่อความฝันของพวกเธอน้องอติศรี สงเคราะห์ นักร้อง</p>

ภาพ	เสียง
	<p>น้องเกวลิน วรรณฤมล นักวิ่ง เธอทั้งคู่ก้าวมาสู่จุดที่ไฝฝืนด้วยความเมตตาจากผู้ที่ได้ชื่อว่าครู</p>

ภาพที่ปรากฏข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความสุขของบุคคลในภาพทั้ง 2 คนจากการใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุขและจากคำบรรยายแสดงให้เห็นว่าทั้ง 2 คนนี้เป็นผู้ที่มีความฝันและได้รับโอกาสเพื่อให้ได้เดินตามความฝันที่ตั้งใจ สะท้อนให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาที่มีความรู้สึก ความต้องการที่ไม่ต่างกับคนทั่วไปแสดงให้เห็นว่าการใช้ชีวิตของผู้พิการทางสายตานั้นเหมือนกับคนอื่นๆ

ในการวิเคราะห์หัวข้อเกี่ยวกับกรอบประสบการณ์ของพิธีกรและแขกรับเชิญในตอนนี้อย่างสะท้อนให้เห็นว่าไม่ว่าจะเป็นคนตาดีหรือเป็นผู้พิการทางสายตาก็สามารถมีความฝันหรือสิ่งที่อยากเป็นได้เช่นกัน ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ว่าผู้เข้าร่วมรายการในตอนนี้เป็นผู้ที่มีกรอบประสบการณ์ใกล้เคียงกันในเรื่องของการเดินทางตามหาความฝันของตัวเอง

บทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตา

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณโต้ง เมื่อสักครู่นี้มีโอกาสฟังน้องต๋องร้องเพลงเพราะมากเลย อยากรู้ว่าไปฝึกร้องเพลงจากไหนครับ</p> <p>คุณต๋อง ตอนแรกฝึกด้วยตัวเองก่อนค่ะ คือชอบ Whitney Houston มาก ทำไมเสียงเขาเพราะและทรงพลังได้ขนาดนี้ต้องมีวิธีอะไรสักอย่างแน่ๆ แต่จุดเริ่มต้นที่สำคัญที่ได้เรียนจริงจังคือได้เจอครูพอล</p> <p>คุณโต้ง ครั้งแรกที่ครูได้เจอน้องต๋อง ครูรู้สึกอย่างไรบ้างครับ</p>

ภาพ	เสียง
	<p>คุณพอล ครั้งแรกที่ได้ฟังเสียงน้องต๊ักเหมือนนางฟ้า จึงเกิดแรงบันดาลใจและชื่นชมในพรสวรรค์ของน้องต๊ักว่ามันเป็นสิ่งที่น่าอัศจรรย์มาก และเห็นถึงความสามารถเลยเชื่อว่าสักวันน้องต๊ักจะต้องเป็นที่รู้จักและเป็นศิลปินที่มีชื่อเสียงในประเทศไทยเลยอยากช่วยสนับสนุนน้องต๊ักในเรื่องของการร้องเพลง</p> <p>คุณโต้ง ครูให้โอกาสเราอย่างไรบ้างครับ</p> <p>คุณต๊ัก ครูพาไปเรียนร้องเพลงและช่วยหาทุนสนับสนุนให้</p> <p>บรรยาย ครูพอลสนับสนุนน้องต๊ักด้วยการใช้ความสามารถของตัวเองปั้นรูปปั้นขึ้นมาเพื่อแลกกับการที่น้องต๊ักจะได้เข้าไปเรียนร้องเพลงในสถาบันสอนร้องเพลง</p>

ภาพที่ปรากฏข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความสามารถทางด้านการเล่นกีฬาสายตาและแสดงให้เห็นถึงความสุขของผู้พิการทางสายตาที่สามารถทำตามความฝันได้ ซึ่งจากบทสนทนาที่เกิดขึ้นแสดงให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาเป็นผู้ที่มีความสามารถในการเรียนรู้ต่างๆ สามารถเรียนร้องเพลงได้ด้วยการใช้ประสาทสัมผัสอื่นๆ แสดงให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตามีการรับรู้และเรียนรู้ที่ไม่ต่างจากคนทั่วไปทั้งยังสามารถใช้ชีวิตได้อย่างปกติและมีความสุขด้วย

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>บรรยาย ทำความรู้จักกับน้องต๊ักกันไปแล้ว ไปดูอีกฝากหนึ่งกับน้องนักวิ่งต๊กรีนักกีฬาทีมชาติ น้องโบว์ เกวลิน วรรณฤมล</p> <p>คุณโต้ง ครั้งแรกที่ครูไปติดต่อรู้อะไรครับ</p>

ภาพ	เสียง
	<p>คุณโบว์ ไม่ค่อยอยากมาเท่าไรเพราะว่าไกลบ้าน แต่ก็คิดว่าอยู่บ้านไม่ได้ทำอะไร เลยมากับครูดีกว่าเพื่ออนาคตของตัวเอง</p> <p>คุณโต่ง ครูเห็นอะไรในตัวน้องโบว์ครับ</p> <p>คุณเกริก โบว์มีพรสวรรค์ เขาเป็นคนที่มีความเร็วในตัวเอง คนเราเกิดมาถ้ามีความเร็วก็สามารถฝึกได้ก็เลยตัดสินใจรับน้องโบว์มาดูแล มาเลี้ยงดู มาอยู่เป็นคนในครอบครัว</p>

ภาพที่ปรากฏข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความสามารถทางด้านการวิ่งของผู้พิการทางสายตาและแสดงให้เห็นถึงความสุขของผู้พิการทางสายตาที่สามารถทำตามความฝันได้ ซึ่งจากบทสนทนาที่เกิดขึ้นแสดงให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาเป็นผู้ที่มีคุณค่าในตนเอง ไม่ยอมแพ้ต่อความบกพร่องทางร่างกายของตนแต่มุ่งมั่นที่จะทำตามความฝันที่ได้ตั้งใจไว้

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณโต่ง พอได้มาเจอครูเกริก ท่านผู้นี้เหมือนพ่อเหมือนคนที่มีมามอบโอกาสที่ดีให้น้องโบว์ซึ่งโบว์ตาบอดคนปกติอย่างเราจะเอาเขามาปั้นทำไม จะเอาเขามาเลี้ยงดูทำไม เราได้อยู่แล้วว่าเขามิน่าจะทำได้เหมือนปกติ แต่คนที่ให้โอกาสเหมือนครูเกริก เขาเห็นแววเห็นพรสวรรค์ เห็นความสามารถของคนด้อยโอกาสของคนที่ไม่มองเห็น</p>

ภาพที่ปรากฏแสดงให้เห็นว่าพิธีกรมีความชื่นชมในตัวผู้พิการทางสายตาโดยเฉพาะอย่างยิ่งชื่นชมในความหวังดีและความเสียสละจากครูที่ทำเพื่อลูกศิษย์ จากบทสัมภาษณ์ทำให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาต้องการโอกาส หากเขาได้รับโอกาสเขาจะทำโอกาสให้ดีที่สุด

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>บรรยาย กลับมาดูภารกิจในแต่ละวันของน้องตึกกันต่อ ในวันปกติน้องตึกเรียนอยู่ที่คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ซึ่งเป็นคณะที่จะช่วยพัฒนาทักษะในการร้องเพลงของน้องตึก แต่กว่าจะได้เข้าเรียนที่นี้น้องตึกก็มีเส้นทางผิดเหมือนกัน</p>
	<p>คุณโต่ง หลังจากที่ครูทราบว่าน้องตึกเลือกเรียนทางด้านภาษาครูว่าอย่างไรบ้างครับ</p> <p>คุณพอล ตอนที่น้องตึกเรียนอยู่ชั้นมัธยม หลายคนบอกให้น้องตึกเดินทางตามชีวิตจริงแต่ครูไม่คิดอย่างนั้นเพราะแม้ว่าคุณมีงานคือชีวิตคุณแต่นั้นไม่ใช่ที่สุดของชีวิต ดังนั้นสิ่งที่ควรทำคือมุ่งมั่นที่จะเดินตามความฝันเพราะทุกอย่างในชีวิตต้องมีฝันก่อน ซึ่งความฝันของน้องตึกคือการเป็นศิลปินและครูเชื่อว่าน้องตึกต้องทำได้แน่นอน</p>
	<p>คุณตึก ตึกเลยตัดสินใจใหม่มาเลือกเรียนทางด้านดนตรีค่ะ</p> <p>คุณโต่ง แล้วเวทีไหนที่ครูประทับใจมากที่สุดครับ</p> <p>คุณพอล เป็นการแสดงในงานขององค์การสหประชาชาติ (UN) ที่ทั้งคู่ได้เล่นดนตรีและร้องเพลงร่วมกันต่อหน้าคนจำนวนมากเป็นครั้งแรกโดยทุกคนที่อยู่ภายในงานต่างพากันชื่นชมในความสามารถของน้องตึกเป็นอย่างมาก</p>
	<p>คุณตึก ส่วนตึกดีใจที่สุดคือได้ร้องเพลงแก้วกัลยาที่เป็นการถวายงานแด่พระองค์ท่าน รู้สึกภูมิใจและเป็นเกียรติอย่างมากกับตึกค่ะ รู้สึกว่าเวลาที่เรายพยายามที่สุดสักวันก็จะมีสิ่งดีๆ เข้ามาในชีวิต เราต้องเชื่อในตัวเอง</p>

จากภาพข้างต้นเป็นภาพที่แสดงให้เห็นความสามารถทางด้านการร้องเพลงของแขกรับเชิญ ซึ่งจากบทสนทนาที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่ช่วยยืนยันให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาเป็นที่มีความรู้และความสามารถอย่างมากหากได้รับการสนับสนุนและการส่งเสริมให้ได้รับการศึกษา

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
  	<p>บรรยาย ไปดูน้องโบว์กันบ้างว่าเธอจะได้รับโอกาสและพัฒนาไปได้ไกลแค่ไหน</p> <p>คุณโต่ง หลังจากที่ไดรับน้องโบว์มาดูแล ครูวางแผนการฝึกให้น้องโบว์อย่างไรครับ</p> <p>คุณเกริก เราตั้งใจจะให้ลูกชายเป็นไค้รันเนอร์ เราวางแผนการซ้อม ระยะเวลาการแข่งขัน ถ้าการแข่งขันยังไม่ดีเราก็ต้องดูความแข็งแรง</p> <p>คุณโต่ง นี่คือน้องหนึ่งคนที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จของน้องโบว์ใช่ไหมครับครู</p> <p>คุณเกริก ครับ นี่ลูกชายผม น้องนัทครับ เขาเป็นนักวิ่งตั้งแต่เด็กๆ เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ชื่อเสียงให้กับน้องโบว์ด้วย ถ้าไม่มีนัทก็ไม่มีโบว์ นัทกับโบว์ต้องคู่กันถึงไปได้ไกล</p> <p>คุณนัท เหมือนเราได้น้องสาวอีกคนครับซึ่งจริงๆ ผมไม่มีน้องสาว พอเรามีน้องสาวได้ช่วยกันทำชื่อเสียงให้กับจังหวัดหรือประเทศชาติเป็นอะไรที่รู้สึกดีครับ</p>

ภาพที่ปรากฏนำเสนอให้เห็นผู้ที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จของผู้พิการทางสายตาที่เป็นแขกรับเชิญ โดยจากบทสนทนาที่เกิดขึ้นแสดงให้เห็นว่าโอกาสเป็นเรื่องที่สำคัญที่จะช่วยทำให้ผู้พิการทางสายตาสามารถไปถึงจุดมุ่งหมายที่หวังเอาไว้ได้ นั่นแสดงให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาก็เป็นผู้ที่มีความสามารถที่ไม่ด้อยกว่าคนทั่วไป

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณโต้ง พื่ออยากรู้ว่าเรา 2 คนไปแข่งสนามไหนมาบ้างแล้วครับ</p> <p>คุณโบว์ ตอนแรกที่มาอยู่ที่นี้ได้ไปแข่งที่ชลบุรีค่ะ ครั้งแรกก็ได้เหรียญทองเลย</p> <p>คุณนัท สำหรับต่างประเทศก็มีที่อินโดนีเซียครับ ได้มา 2 เหรียญทอง 1 เหรียญเงิน</p> <p>คุณโต้ง สุดยอดเลยครับ ครูครับแล้วทำไมครูถึงให้โอกาสน้องโบว์ทั้งที่น้องโบว์เป็นคนตาบอด</p> <p>คุณเกริก ถ้าตาปกติผมคงไม่รับมาครับเพราะว่าเขาช่วยเหลือตัวเองได้ แต่อย่างโบว์ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้พ่อแม่แยกทางกัน ไม่ได้เรียนหนังสือ ประเด็นตรงนี้แหละที่ผมคิดว่าน่าจะรับมาดูแลแล้วก็มาฝึกเพื่ออนาคตตัวเขาเอง ไม่ใช่อนาคตผมหรืออนาคตนัท</p>

ภาพการแข่งขันวิ่งที่ปรากฏข้างต้นแสดงให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตานั้นเป็นผู้ที่มีศักยภาพด้านการเรียนรู้ เขาสามารถเรียนรู้ ฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ ซึ่งจากบทสนทนาแสดงให้เห็นว่าการฝึกฝน ฝึกซ้อมเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้พิการทางสายตาสามารถประสบความสำเร็จได้

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณโต่ง ผมเชื่อว่าสิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือแรงผลักดันหรือคนที่อยู่ข้างๆ ตัวเรา ถ้าเกิดคนตาบอดหรือคนด้อยโอกาสเขาต้องทำอะไรด้วยตัวเองโดยที่ไม่มีแรงผลักดันหรือคนที่คอยสนับสนุนเขาอยู่ข้างๆ ผมคิดว่าเขาก็อาจจะไม่ถึงจุดที่ประสบความสำเร็จ ผมรู้สึกว่าการทำอะไรมาก่อนเรามองคนพิการว่าไร้ค่า แต่วันนี้มุมมองผมเปลี่ยนไป เขามีศักยภาพและทำสิ่งต่างๆ ได้ดี ทำให้ผมรู้ว่าเราก็สามารถที่จะอยู่ร่วมกับคนตาบอด หูหนวก หรืออะไรก็ตามเราสามารถอยู่ร่วมกับเขาได้ครับ</p>

ในช่วงท้ายของรายการ ผู้ผลิตรายการได้มีการสัมภาษณ์ความรู้สึกของพิธีกร จากภาพที่ปรากฏแสดงให้เห็นว่าพิธีกรรู้สึกมีความสุขที่ได้มาพบกับผู้พิการทางสายตาในครั้งนี้ เขาได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ มากมายและจากบทสัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่าเขามีความเข้าใจผู้พิการมากขึ้น และมีมุมมองต่อผู้พิการที่ดีขึ้นด้วย

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>“การเปิดโอกาสให้กับคนตาบอดเป็นสิ่งสำคัญ หากมีผู้ที่คอยผลักดันและสนับสนุน พวกเขาจะสามารถที่จะพัฒนาและอยู่ได้ด้วยตัวเอง”</p> <p>(ศิระ รัตน์โกศาสิทธิ์)</p>

ในส่วนของการปิดรายการนั้นผู้ผลิตรายการนำเสนอภาพของพิธีกรเป็นภาพพื้นหลังและมีข้อความจากบทสัมภาษณ์ของพิธีกรขึ้นประกอบ จากภาพและข้อความที่ปรากฏสะท้อนให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาเป็นผู้ที่มีศักยภาพและความสามารถที่ไม่แตกต่างจากคนทั่วไปแต่สิ่งที่ผู้พิการขาด

นั่นคือโอกาสจากสังคม หากสังคมให้โอกาสผู้พิการทางสายจะสามารถทำประโยชน์ให้กับตนเองและประเทศชาติได้อย่างมากมาย

สรุปการวิเคราะห์หัวข้อบทตอน “กล้าคิด กล้าฝัน”

จากตัวบทรายการและการวิเคราะห์หัวข้อบทตามที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าภาพที่ถูกนำเสนอส่วนใหญ่ในบทตอน “กล้าคิด กล้าฝัน” เป็นภาพที่เกี่ยวข้องกับการการแสดงความสามารถของแขกรับเชิญในตอนนี้ ได้แก่คุณตึกที่มีความสามารถทางด้านการเล่นเพลงและมีความฝันที่อยากจะเป็นนักร้อง และคุณโบว์กับการเป็นนักวิ่งผู้พิการทางสายตาที่ทีมชาติไทย ผู้ผลิตรายการนำเสนอผ่านภาพขนาดต่างๆ ทั้งภาพขนาดใหญ่ ภาพขนาดใกล้และภาพขนาดปานกลาง ภาพต่างๆ ที่เกิดขึ้นสะท้อนให้เห็นว่าคุณตึกและคุณโบว์ต่างเป็นผู้พิการทางสายตาที่มีความสามารถอย่างมากและสามารถก้าวเดินตามความฝันจนประสบความสำเร็จ ทั้งนี้เกิดจากการได้รับการสนับสนุนและให้โอกาสจากคุณครูผู้อยู่เบื้องหลัง และเกิดจากความสามารถทางด้านการเรียนรู้และรับรู้ทำให้สามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ที่คุณครูสอนได้ นำมาซึ่งความสำเร็จในชีวิต ทั้งนี้จากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณตึกที่กล่าวว่า “ส่วนตึกดีใจที่สุดคือได้ร้องเพลงแก้วกัลยาที่เป็นการถวายงานแด่พระองค์ท่าน รู้สึกภูมิใจและเป็นเกียรติอย่างมากกับตึกค่ะ รู้สึกว่าเวลาที่เรายพยายามที่สุดสักวันก็จะมีสิ่งดีๆ เข้ามาในชีวิต เราต้องเชื่อในตัวเอง ” หรือจากบทสนทนาของคุณโบว์ที่กล่าวว่า “ตอนแรกที่มาอยู่ที่นี้ได้ไปแข่งที่ชลบุรีค่ะ ครั้งแรกก็ได้เหรียญทองเลย” ล้วนสะท้อนให้เห็นว่าโอกาสที่ทั้ง 2 คนได้รับนั้นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญสำหรับพวกเขา คือนอกจากจะช่วยทำให้พวกเขาประสบความสำเร็จตามสิ่งที่ฝันไว้แล้วยังทำให้พวกเขาเห็นคุณค่าในตนเองอีกด้วย

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์แล้วว่าบทตอน “กล้าคิด กล้าฝัน” นี้สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของผู้พิการทางสายตาทั้ง 2 คนที่เป็นแขกรับเชิญในรายการในด้านการเรียนรู้และรับรู้

24. ตอน “แสงมีดส่องทางชีวิต” ออกอากาศเมื่อวันที่ 19 มกราคม 2556

พิธีกร คุณทูน ธีรยุทธทรัพย์

แขกรับเชิญ คุณธมนิภูธร ชาญจรสพงค์

เนื้อหาโดยสรุป

คุณธมนิภูธร ชาญจรสพงค์ นักธุรกิจหนุ่มในสายงานสื่อสารมวลชน เส้นทางชีวิตของเขาพลิกผันจนต้องกลายมาเป็นคนตาบอดที่อนาคตเกือบดับวูบ แต่สุดท้ายก็กลับมาลุกขึ้นสู้ใหม่อีกครั้งจนสามารถบริหารธุรกิจของตนเองได้เหมือนเดิม ในช่วงแรกคุณธมนิภูธรรับไม่ได้กับการตาบอดของตน แต่เมื่อได้คำพูดเตือนสติจากภรรยาทำให้คุณธมนิภูธรกลับมาสู้ชีวิตใหม่อีกครั้งจนประสบความสำเร็จและใช้ชีวิตอย่างมีความสุข

ตัวบทรายการและการวิเคราะห์ตัวบท

กรอบประสบการณ์เรื่องของการสูญเสียดวงตา

ตารางที่ 4.24 บทโทรทัศน์รายการ Blind Date ตอน “แสงมืดส่องทางชีวิต”

ภาพ	เสียง
	<p>บรรยาย อดีตพระเอกมาดเท่ที่ต้องสูญเสียดวงตาไปหนึ่งข้างด้วยโรคต้อหิน แต่เขาก็ผ่านวิกฤติชีวิต ความทุกข์ครั้งยิ่งใหญ่นั้นมาได้ คุณทูน หิรัญทรัพย์</p>

ภาพที่ปรากฏแสดงให้เห็นถึงความสมบูรณ์ของบุคคลในภาพ เป็นบุคคลที่มีบุคลิกภาพและรูปร่างหน้าตาที่ดี เมื่อพิจารณาคำบรรยายพบว่าบุคคลในภาพต้องกลายเป็นผู้พิการทางสายตาเนื่องจากอาการป่วยแต่เขาก็ยังสามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุขและเป็นปกติ

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>บรรยาย คุณธมนิภูธร ชาญณรงค์ ที่สูญเสียดวงตาในขณะที่ธุรกิจกำลังไปได้ดี แต่สุดท้ายก็กลับมาสู้อย่างใหม่อีกครั้งจนสามารถบริหารธุรกิจได้ประสบความสำเร็จ</p>

ภาพที่ปรากฏข้างต้นเป็นภาพของบุคคลหนึ่งที่ดีทางมีความสุข แสดงให้เห็นว่าเขามีความสุขในการใช้ชีวิตต่างจากคำบรรยายทำให้ทราบว่าเขาเป็นผู้พิการทางสายตาที่สูญเสียการมองเห็นในขณะที่ชีวิตกำลังไปได้ดี แต่เขาก็สามารถผ่านช่วงเวลานั้นมาได้แสดงว่าเขาเป็นคนที่เห็นคุณค่าในตนเอง

ในการวิเคราะห์ตัวตนเกี่ยวกับกรอบประสบการณ์ของพิธีกรและแขกรับเชิญในรายการพบว่า ทั้งคู่เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ร่วมกันในเรื่องของการสูญเสียดวงตา ทำให้สูญเสียการมองเห็นแต่พวกเขา ก็ยังสามารถดำเนินชีวิตได้เหมือนเดิม

บทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตา

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณทูน สวัสดีครับ ผมทูน หิรัญทรัพย์ ที่นี่ใช้บริษัทฟูล ฟังก์ชั่นไซ้ไหมครับ</p> <p>คุณธมนิษฐ์ ไซ้ครับ ยินดีที่ได้รู้จักครับ</p> <p>คุณทูน ผมมาพบคุณธมนิษฐ์ ไม่ทราบว่าจะเจออยู่หรือ เปล่าครับ</p> <p>คุณธมนิษฐ์ ผมเองครับธมนิษฐ์</p> <p>คุณทูน (ความรู้สึก) ข้อมูลที่ได้รับมาคือว่าแกตาบอด แกเป็นนักธุรกิจที่ตาบอด เรากี่ เอ๊ะ แกตาบอดไม่ใช่ แบบนี้ ความรู้สึกครั้งแรกก็คือว่าคนนี้ปกติไม่ได้เป็น อะไร</p>

ภาพที่ปรากฏข้างต้นแสดงให้เห็นความปกติทางร่างกายของบุคคลในภาพ แสดงให้เห็นว่า บุคคลในภาพสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติ และจากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกคุณทูนสะท้อนให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาไม่ได้มีอะไรที่แตกต่างจากคนทั่วไป สามารถใช้ชีวิตและทำงานได้ตามปกติ

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

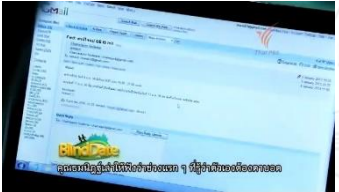
ภาพ	เสียง
	<p>คุณทูน สำนักงานใหญ่มากเลยครับ มีพนักงานกี่คน ครับ</p>

ภาพ	เสียง
	<p>คุณธรมนิฐ์ ประมาณ 30-40 คนครับคุณทูน เริ่มต้นจากเป็น Production House ทำสตูดิโอถ่ายภาพ มีห้องมืดและก็ทำเกี่ยวกับ slide multi vision สำหรับงานประชุม งานจัดเลี้ยง งานเปิดตัวสินค้าต่างๆ ที่จะต้องมี presentation ครับ สมัยก่อนเป็นฟิล์ม ทำตรงนั้นมาเรื่อยๆ ครับจนกระทั่งเทคโนโลยีมันเปลี่ยนแปลงไปก็เปลี่ยนรูปแบบของกิจการใหม่ไปทำในลักษณะของการบริการแทน ให้บริการจัดกิจกรรม จัด event ต่างๆ</p> <p>คุณทูน ได้ข่าวว่าลงมือทำเอง ต้องไปคลุกคลีกับงานที่ทำอยู่</p> <p>คุณธรมนิฐ์ แน่นนอนครับ ผมต้องลงมา ในเมื่อเราเป็นแม่ทัพนะครับ เวลามีสงานมีกิจกรรมอะไรเราก็จะลงมาคลุกคลี ไปร่วมทำงาน ไปจัดกิจกรรมต่างๆ เอง ออกบูธเองนะครับ</p>

ภาพที่ปรากฏข้างต้นนี้เป็นภาพภายในบริษัทของแฮกรับเชิญซึ่งเป็นผู้พิการทางสายตาและเป็นเจ้าของบริษัท ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเขายังสามารถทำงานและบริหารงานได้ตามปกติแม้ว่าเขาจะมองไม่เห็น และจากบทสนทนาที่เกิดขึ้นยังแสดงให้เห็นว่าเขามีศักยภาพในการทำงานอย่างมากและเป็นที่รักของพนักงานทุกคน

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณทูน เริ่มมีอาการตาบอดเมื่อไหร่ครับแล้วสาเหตุมาจากอะไร</p> <p>จอประสาทตาจะเสื่อมถึงที่สุด ซึ่งอาการของผมมันนั้นจะเริ่มจากการตาบอดสี ตาบอดกลางคืน มองเห็นได้</p>

ภาพ	เสียง
 	<p>คุณธรมนิญฐ์ อายุประมาณ 40 ปีโดยมีสาเหตุมาจากโรค RP ซึ่งเป็นโรคทางพันธุกรรมและไม่มีวิธีการรักษาทำได้เพียงแค่ระวังอย่าโดนแสงแดดจัดและรอคอยเวลาที่ไม่ชัดและมองเห็นแต่แสงในที่สุด อย่างคุณทูนั่งอยู่ตรงนี้ก็ถ้าไม่ส่งเสียงผมก็ไม่ทราบ</p> <p>คุณทูน พอเป็นมันกระทบเราอย่างไรบ้างครับ</p> <p>คุณธรมนิญฐ์ รู้สึกแย่มากเพราะจากที่เราเคยมองเห็นช่วยเหลือตัวเองได้ อ่านหนังสือได้แต่มันกลับมันมองไม่เห็น มันเลยเป็นที่มาว่าไม่อยากออกไปไหน ใครโทรมาชวนก็ไม่อยากไปไหนเพราะรู้สึกอับอายที่เราตาบอด ไม่อยากออกสังคม มันไม่เห็นอนาคตเลย</p> <p>คุณทูน คำว่าเครียดมันเข้ามาในความคิดบ้างไหมครับ</p> <p>คุณธรมนิญฐ์ อย่าเรียกว่าเครียดเลยครับ เรียกว่าเศร้าดีกว่า บางวันก็แอบร้องไห้คนเดียวทำไมเราต้องเป็นแบบนี้ ทุกอย่างกำลัง perfect ประสบความสำเร็จหมด มันหักเลยครับ ชีวิตตรงนี้มันหักเลย</p> <p>คุณทูน ที่ร้องไห้เพราะอะไรครับ</p> <p>คุณธรมนิญฐ์ ร้องไห้ว่าเราจะเป็นผู้นำได้อย่างไร จะเป็นผู้นำครอบครัวอย่างไร ในฐานะที่เราเป็นผู้นำกิจการ ผู้นำบริษัท ผู้นำครอบครัว เป็นหัวหน้าครอบครัวด้วยภรรยาจะต้องอยู่กับคนตาบอด ลูกๆ ต้องอยู่กับคนตาบอด เราจะบริหารงานต่อได้อย่างไร เราคิดว่าพอเราตาบอดเราไม่สามารถทำอะไรได้ เราไม่เคยรู้เลยว่าคนตาบอดทำอะไรได้</p>

ภาพข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าแม้จะมองไม่เห็นแต่ก็สามารถใช้ชีวิตได้ตามปกติ แยกกับเชิญแสดงให้เห็นว่าเขามีความสุขจากการใช้ชีวิตของเขา เขาสามารถทำงานต่างๆ ได้เหมือนเดิม แต่จากบทสนทนาทำให้ทราบว่าเขาเคยผิดหวังและเสียใจกับความบกพร่องทางร่างกายของเขาแต่เขาก็

สามารถเอาความบกพร่องนั้นมาเป็นพลังให้สามารถกลับมาใช้ชีวิตอย่างมีความสุขได้ จึงแสดงให้เห็นว่าเห็นคุณค่าในตนเองอย่างมาก

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
  	<p>คุณทูน คุณเจงครับ ตอนนั้นที่สามีของเราเป็นแบบนี้รู้สึกอย่างไรครับ</p> <p>คุณเจง (ภรรยาคุณธมนิษฐ์) กังวลนะคะ แต่คิดว่าความกังวลเนี่ยมันไม่มีอะไรดีขึ้น สิ่งที่เราจะเปลี่ยนได้คือเราต้องสร้างกำลังใจให้กับเขา ถ้าเราหยุดเขาก็จะหยุด เราก็กระตุ้นให้เขาว่าอย่าอาย กล้าเผชิญความจริง เปิดใจออกไปสู่สังคม ถ้าเรากลัวทุกคนก็จะกลัวหมด เราก็อย่ากลัว ต้องเป็นตัวอย่างให้กับลูกๆ ด้วย</p> <p>คุณธมนิษฐ์ เรามีส่วนสำคัญมากนะครับ เธอบอกผมว่าจะอายุอะไร รู้หรือว่าคนอื่นมองด้วยสายตาอย่างไร ผมจึงคิดว่าจริงด้วย เรามองไม่เห็นว่าคุณอื่นมองเราอย่างไร แล้วเราจะอายุทำไม เธอเคียงข้างผมตลอดไป ไหนมาไหนกับผมตลอดแต่เธอไม่เคยอายุเลยที่มีสามีตาบอด</p> <p>คุณทูน พอคิดได้แล้วทำอย่างไรต่อครับ</p> <p>คุณธมนิษฐ์ ผมเลยไปปรึกษาทางสมาคมฯ ได้เข้ารับการฝึกใช้ไม้เท้าและอักษรเบรลล์ และดีรู้จักคนตาบอดหลายคนที่ประสบความสำเร็จ ผมเลยมีกำลังใจแล้วจึงไปเรียนต่อครับ ตั้งใจว่าอยากเป็นอาจารย์พิเศษครับ</p>

จากภาพข้างต้นแสดงให้เห็นว่าแขกรับเชิญมีความสุขจากการที่ได้เล่าเรื่องราวของตนซึ่งเกิดจากการเห็นคุณค่าในตนเอง เห็นถึงความสามารถและเชื่อมั่นในศักยภาพว่าตนเองนั้นสามารถทำอะไรได้มากมายไม่แตกต่างจากคนปกติ และจากบทสนทนาที่เกิดขึ้นแสดงให้เห็นว่าเขาเป็นคนที่ใฝ่รู้ใฝ่เรียนและมีจิตใจดี มีความปรารถนาดีต่อผู้อื่นซึ่งสิ่งเหล่านี้เกิดจากการเห็นคุณค่าในตนเองก่อนแล้วนำไปสู่การทำสิ่งต่างๆ ให้กับบุคคลอื่นๆ ได้มีความสุขเหมือนตน

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>คุณทูน เราต้องทำให้คนตระหนัก ให้คนมีจิตสำนึกที่ดี ต่อคนพิการ ผมอยากให้คุณมองคนพิการ คนตาบอด ในมุมมองใหม่ว่าเขาก็สามารถปฏิบัติได้เหมือนคนปกติ ต้องอยู่ร่วมกัน ต้องฟังพาอาศัยกัน ถ้าเรารู้จักเรียนรู้ที่จะให้ผมว่านั่นคือความสุขที่เราหาเจอ</p>

ในช่วงท้ายของรายการ ผู้ผลิตรายการได้มีการสัมภาษณ์ความรู้สึกของพิธีกรที่ได้มาออกพบกับผู้พิการทางสายตาในวันนี้ ซึ่งจากภาพและเสียงที่ปรากฏแสดงให้เห็นว่าพิธีกรมีความเข้าใจต่อผู้พิการทางสายเพราะเขาเองก็เป็นผู้ที่สูญเสียการมองเห็นไปหนึ่งข้างเช่นกัน การมาพบกันในครั้งนี้จึงเหมือนเป็นการมาเติมกำลังใจให้แก่กัน ทั้งนี้ยังสามารถสะท้อนให้เห็นได้อีกว่าผู้พิการทางสายตาสามารถใช้ชีวิตได้อย่างปกติและมีความสุขได้จากการใช้ชีวิตของพวกเขา

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>“มองคนตาบอดเป็นคนปกติ เป็นเพื่อนกับเขา คุยกับเขา ฟังกันและกัน เพราะเราต้องอยู่ร่วมกัน” (ทูน หิรัญทรัพย์)</p>

ในส่วนของการปิดรายการนั้นผู้ผลิตรายการนำเสนอภาพของพิธีกรเป็นภาพพื้นหลังและปรากฏข้อความสัมภาษณ์ไว้ทางด้านซ้าย จากภาพที่ปรากฏแสดงให้เห็นความสุข ความอึดอึ้งใจของพิธีกรและจากบทสัมภาษณ์แสดงให้เห็นพิธีกรชื่นชมในตัวของผู้พิการทางสายตา และสามารถสะท้อนให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาสามารถอยู่ร่วมกับคนอื่น ๆ ในสังคมได้อย่างมีความสุข หากสังคมยอมรับและให้โอกาสผู้พิการทางสายตา

สรุปการวิเคราะห์ตัวบทตอน “แสงมีดสองทางชีวิต”

จากตัวบทรายการและการวิเคราะห์ตัวบทตามที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าภาพที่ถูกนำเสนอส่วนใหญ่ในตอน “แสงมีดสองทางชีวิต” เป็นภาพที่และเสียงที่นำเสนอให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาที่เป็นแขกรับเชิญสามารถดำเนินชีวิต ประกอบอาชีพได้อย่างปกติและทำอย่างมีความสุข ผู้ผลิตรายการนำเสนอผ่านภาพขนาดต่างๆ ทั้งภาพขนาดใหญ่ ภาพขนาดใกล้และภาพขนาดปานกลาง ภาพต่างๆ ที่เกิดขึ้นสะท้อนให้เห็นว่าคุณธมนิภูมิจึงเป็นผู้ที่สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข สามารถทำงานได้อย่างปกติ ทั้งนี้เนื่องจากคุณธมนิภูมิจึงเห็นค่าในตนเองทั้งสิ้น กล่าวคือเมื่อเห็นคุณค่าในตนเองจะส่งผลให้กล้าที่จะยอมรับความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในชีวิตและกล้าที่จะเผชิญกับโลกแห่งความจริงซึ่งส่งผลให้สามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุขตามอัตภาพของตนเอง ทั้งนี้จากบทสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณธมนิภูมิจึงกล่าวว่า “เธอบอกผมว่าจะอายุอะไร รู้หรือว่าคนอื่นมองด้วยสายตาอย่างไร ผมจึงคิดได้ว่าจริงด้วย เรามองไม่เห็นว่าคุณอื่นมองเราอย่างไร แล้วเราจะอายุทำไม เธอเคียงข้างผมตลอด ไปไหนมาไหนกับผมตลอดแต่เธอไม่เคยอายเลยที่มีสามีตาบอด เลยไปปรึกษาทางสมาคมฯ ได้เข้ารับการฝึกใช้ไม้เท้าและอักษรเบรลล์ และดีใจที่คนตาบอดหลายคนประสบความสำเร็จ ผมเลยมีกำลังใจแล้วจึงไปเรียนต่อครับ ตั้งใจว่าอยากเป็นอาจารย์พิเศษครับ” สะท้อนให้เห็นว่าคุณธมนิภูมิจึงได้กำลังใจจากภรรยาทำให้เขาเห็นคุณค่าในตนเองและกลับมาดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์แล้วว่าตอน “แสงมีดสองทางชีวิต” นี้สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของคุณธมนิภูมิจึงชาญฉลาดในด้านการเห็นคุณค่าในตนเองซึ่งส่งผลให้คุณธมนิภูมิจึงมีศักยภาพในด้านอื่นๆ ด้วย

บทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาที่ปรากฏในรายการโทรทัศน์ Blind Date

จากการวิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis) จากเนื้อหารายการโทรทัศน์ Blind Date จำนวน 24 ตอนตามที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น ผู้วิจัยพบว่าบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาที่ปรากฏในรายการมีรายละเอียดดังนี้

บทบาทของผู้พิการทางสายตาที่ปรากฏในรายการพบว่าบทบาทของผู้พิการทางสายตาที่เป็นแขกรับเชิญในรายการมีบทบาทที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับสถานภาพของผู้พิการทางสายตาคนนั้นๆ ซึ่งเป็นบทบาทที่ได้รับจากการแต่งตั้งหรือได้รับภายหลังจากสถานภาพที่เกิดขึ้นภายหลัง เช่น บทบาทความเป็นแม่ (ตอน “แม่ทำได้เพราะรัก”) บทบาทของสามี-ภรรยา (ตอน “คู่รัก คู่ชีวิต”) บทบาทของครู-อาจารย์ (ตอน “เรียนรู้ชีวิตอิสระ” และตอน “ชายผู้ยิ้มสู้”) เป็นต้น

เมื่อพิจารณาถึงศักยภาพของผู้พิการทางสายตาที่ปรากฏ ผู้วิจัยพบว่าศักยภาพของผู้พิการทางสายตาที่เป็นแขกรับเชิญนั้นมีศักยภาพด้านต่างๆ ได้แก่ ศักยภาพด้านการดำเนินชีวิต ศักยภาพด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง ศักยภาพด้านการเรียนรู้และรับรู้ ศักยภาพด้านการสื่อสารและการเข้าสังคม และศักยภาพด้านการประกอบอาชีพ ซึ่งศักยภาพต่างๆ ที่ปรากฏนั้นจะถูกสะท้อนผ่านภาพและเสียงที่ปรากฏ เช่น ตอน “ช่างไม้ ทักษะอาชีพคนตาบอด” ผู้ผลิตรายการนำเสนอภาพที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิการทางสายตาที่เป็นพนักงานในแผนกต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำโต๊ะ เช่น การเลื่อยไม้ การขัดโต๊ะ การทาสี การประกอบโต๊ะ เป็นต้น ซึ่งภาพเหล่านั้นสามารถสะท้อนให้เห็นได้ว่าผู้พิการทางสายตาเป็นผู้ที่มีศักยภาพด้านการประกอบอาชีพ มีทักษะ ความรู้และความชำนาญในการประกอบอาชีพช่างไม้ หรือตอน “ด้านที่ก้าว” ผู้ผลิตรายการนำเสนอเสียงสนทนาและเสียงสัมภาษณ์ความรู้สึกของคุณรณยุทธ อิงสา ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นว่าคุณรณยุทธ เป็นผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเอง สามารถก้าวผ่านอุปสรรคครั้งยิ่งใหญ่ในชีวิตที่ทำให้คุณรณยุทธต้องกลายเป็นผู้พิการทางสายตามาได้ด้วยการเห็นคุณค่าในตนเอง เชื่อมมั่นในศักยภาพของตนและสามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข

ทั้งนี้จากการนำเสนอเนื้อหาของผู้ผลิตรายการในตอนต่างๆ ผู้วิจัยพบว่าเนื้อหาที่ผู้ผลิตรายการนำเสนอเกี่ยวข้องกับบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตา โดยการนำเสนอเนื้อหาดังกล่าวนั้นแตกต่างกันในแต่ละตอนตามประเด็นชีวิตและเรื่องราวของผู้พิการทางสายตาที่เป็นแขกรับเชิญในตอนนั้นๆ ซึ่งนำเสนอให้เห็นศักยภาพด้านต่างๆ ของผู้พิการทางสายตา ซึ่งผู้วิจัยพบว่าศักยภาพด้านที่ถูกนำเสนอมากที่สุดคือศักยภาพด้านการเรียนรู้และรับรู้ รองลงมาคือศักยภาพด้านการประกอบอาชีพ ศักยภาพด้านการดำเนินชีวิต ศักยภาพด้านการสื่อสารและการเข้าสังคม ส่วนศักยภาพด้านการเห็นคุณค่าในตนเองถูกนำเสนอที่น้อยที่สุด โดยมีรายละเอียดของศักยภาพในแต่ละด้านดังนี้

1. ศักยภาพด้านการเรียนรู้และรับรู้ หมายถึง ผู้ผลิตรายการนำเสนอประเด็นหลักที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การเรียนรู้และการรับรู้ทางประสาทสัมผัสต่างๆ ของผู้พิการทางสายตา โดยนำเสนอให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาที่เป็นแขกรับเชิญในตอนนั้นๆ สามารถเรียนรู้ในสิ่งต่างๆ ได้เหมือนคนทั่วไปโดยไม่จำเป็นต้องเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากระบบการศึกษาแต่อาจเป็นการเรียนรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งจนเกิดเป็นความรู้ที่นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองได้ ซึ่งมีทั้งหมด 9 ตอน คือ 1) ตอน “เที่ยว ด้วยมุมมองใหม่” 2) ตอน “บันไดเสียง บันไดฝัน” 3) ตอน “Strike in the Life” 4) ตอน “บทเพลงทำนองแห่งชีวิต” 5) ตอน “ทีมเตะโลกตะลึง” 6) ตอน “นักทดลองพันธุ์ใหม่” 7) ตอน “โรงเรียนเรียนรู้ร่วม” 8) ตอน “นวดสัมผัส สก๊อตจุด” และ 9) ตอน “กล้าคิด กล้าฝัน”

2. *ศักยภาพด้านการประกอบอาชีพ* หมายถึง ผู้ผลิตรายการนำเสนอประเด็นหลักที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพของผู้พิการทางสายตา โดยนำเสนอให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาที่เป็นแขกรับเชิญในตอนนั้นๆ มีอาชีพและมีรายได้อันเกิดจากการประกอบอาชีพที่สุจริตเพื่อเลี้ยงดูตนเองและครอบครัว ซึ่งมีทั้งหมด 4 ตอน คือ 1) ตอน “ช่างไม้ ทักษะอาชีพคนตาบอด” 2) ตอน “งานฝีมือ งานสร้างอาชีพ” 3) ตอน “เมนูปรุงด้วยหัวใจ” และ 4) ตอน “Blind ICT”

3. *ศักยภาพด้านการดำเนินชีวิต* หมายถึง ประเด็นหลักที่ถูกนำเสนอเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของผู้พิการทางสายตา โดยนำเสนอให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาที่เป็นแขกรับเชิญในตอนนั้นๆ สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างคนทั่วไป ไม่ต้องพึ่งพิงหรือขอความช่วยเหลือจากคนอื่น ซึ่งมีทั้งหมด 3 ตอน คือ 1) ตอน “เที่ยว...ด้วยมุมมองใหม่” 2) ตอน “เรียนรู้ชีวิตอิสระ” และ 3) ตอน “รับมือภัยพิบัติ”

4. *ศักยภาพด้านการสื่อสารและการเข้าสังคม* หมายถึง ผู้ผลิตรายการนำเสนอประเด็นหลักที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารและการเข้าสังคมของผู้พิการทางสายตา โดยนำเสนอให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาที่เป็นแขกรับเชิญในตอนนั้นๆ สามารถติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นๆ เพื่อเป็นกระบอกเสียง เป็นตัวแทนของกลุ่มผู้พิการทางสายตาในการสร้างความเสมอภาค ความเท่าเทียมกันของทุกคนในสังคม และนำมาซึ่งการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเป็นสุข ซึ่งมีทั้งหมด 3 ตอน คือ 1) ตอน “มณเฑียร...จากรากหญ้าสู่สากล” 2) ตอน “ชายผู้ยิ้มสู้” และ 3) ตอน “ภารกิจสร้างรอยยิ้ม”

5. *ศักยภาพด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง* หมายถึง ผู้ผลิตรายการนำเสนอประเด็นหลักที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้พิการทางสายตา โดยนำเสนอให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาที่เป็นแขกรับเชิญในตอนนั้นๆ มีการเห็นคุณค่าในตนเอง มองโลกในแง่บวก ยอมรับและเข้าใจชีวิตของตนเองและสามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุขซึ่งมีทั้งหมด 2 ตอน คือ 1) ตอน “ด้านที่ก้าว” และ 2) ตอน “แสงมีดส่องทางชีวิต”

อย่างไรก็ตามแม้ว่าผู้ผลิตรายการจะได้นำเสนอศักยภาพในด้านต่างๆ ตามเรื่องราวชีวิตที่น่าสนใจของผู้พิการทางสายตาซึ่งเป็นแขกรับเชิญในรายการในแต่ละตอน ผู้วิจัยพบว่ายังมีอีก 2 ตอน คือ ตอน “เตรียมความพร้อมสู่ WBU-ICEVI 2012” และตอน “งานประชุม WBU-ICEVI 2012” ซึ่งผู้ผลิตรายการไม่ได้นำเสนอประเด็นหลักเกี่ยวกับศักยภาพของผู้พิการทางสายตาในด้านใดด้านหนึ่งอย่างชัดเจนแต่เป็นการนำเสนอถึงการเตรียมความพร้อมในจัดการประชุมสมัชชาสหภาพคนตาบอดโลกครั้งที่ 8 และการประชุมสมัชชาสหภาพระหว่างประเทศเพื่อการศึกษาของคนพิการทางการเห็น (The World Blind Union 8th General Assembly-International Council for Education of

People with Visual Impairment หรือ WBU-ICEVI 2012) ที่ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพว่าประเทศไทยได้เตรียมการต้อนรับและจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกอะไรไว้บ้างสำหรับผู้เข้าร่วมการประชุม และเป็นเพียงการนำเสนอผลการดำเนินงานที่จัดขึ้นว่าประเทศไทยจะได้รับประโยชน์อย่างไรจากการจัดการประชุมดังกล่าวรวมไปถึงมุมมองของประธานโครงการทั้ง 2 คนต่อภาพรวมของการจัดการประชุมในครั้งนี้ซึ่งก็เป็นที่ประจักษ์แก่สายตาทุกคนแล้วว่าผู้พิการทางสายตาไทยไม่ได้เป็นภาระของผู้อื่นหากแต่เป็นผู้ที่มีศักยภาพอย่างมากเนื่องจากสามารถจัดการประชุมในระดับนานาชาติได้สำเร็จและเป็นที่น่าสนใจของผู้เข้าร่วมการประชุมทุกคน

ส่วนที่ 3 การรับรู้และผลทัศนคติของผู้ชมรายการโทรทัศน์ Blind Date ทั้งผู้ชมปกติและผู้ชมที่มีความพิการทางสายตา

จากผลการศึกษาบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาที่ถูกนำเสนอผ่านรายการโทรทัศน์ Blind Date ในส่วน 2 นั้นทำให้ผู้วิจัยพบว่าผู้พิการทางสายตาเป็นผู้ที่มีศักยภาพในด้านต่างๆ ทัดเทียมกับคนทั่วไป สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติ มีความรู้ มีการประกอบอาชีพ สามารถติดต่อสื่อสารและเข้าสังคมกับคนอื่นๆ ได้ ที่สำคัญคือผู้พิการทางสายตาที่ถูกนำเสนอเวลานั้นล้วนแต่เป็นผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเองทั้งสิ้น

ในส่วนที่ 3 นี้เป็นการศึกษาการรับรู้และทัศนคติของผู้ชมรายการโทรทัศน์ Blind Date ผู้วิจัยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับผู้ชมรายการจำนวน 12 คนโดยแบ่งเป็นผู้ชมปกติ 6 คนและผู้ชมที่พิการทางสายตา 6 คน ซึ่งก่อนเข้าร่วมการสนทนากลุ่มผู้วิจัยได้นำเทปรายการโทรทัศน์ Blind Date จำนวน 5 ตอนคือ 1) ตอน “ช่างไม้...ทักษะงานฝีมือคนตาบอด” 2) ตอน “เทียว...ด้วยมุมมองใหม่” 3) ตอน “เรียนรู้ชีวิตอิสระ” 4) ตอน “เมนูปรุงด้วยหัวใจ” และ 5) “นักทดลองพันธุ์ใหม่” ซึ่งสามารถสะท้อนศักยภาพของผู้พิการทางสายตาในด้านต่างๆ ได้ชัดเจนส่งให้กับผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มทุกคนได้รับชมแต่เนื่องจากในวันสนทนากลุ่มนั้นมีผู้พิการทางสายตา 1 คนที่ไม่สามารถเข้าร่วมการสนทนากลุ่มตามวัน-เวลาดังกล่าวได้ ผู้วิจัยจึงได้ทำการสัมภาษณ์ผู้พิการทางสายตาคอนนั้นเพิ่มเติมในภายหลัง ทั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งประเด็นในการสนทนากลุ่มออกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ การรับรู้ของผู้ชมรายการ ทัศนคติและความพึงพอใจของผู้ชมรายการและการนำสิ่งที่ได้รับจากรายการไปใช้ประโยชน์ ผลการศึกษาดังนี้

3.1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์

ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มในครั้งนี้มีจำนวน 12 คน แบ่งเป็นผู้ชมปกติ 6 คน โดยเป็นเพศหญิง 4 คนและเพศชาย 2 คน ส่วนผู้ชมที่พิการทางสายตา 6 คนนั้นแบ่งเป็นเพศหญิง 1 คนและเพศชาย 5 คน ซึ่งผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มทั้งหมดมีอายุอยู่ในช่วง 16-44 ปี

ในส่วนของผู้พิการทางสายตานั้นจำนวน 6 คนนั้นพบว่าผู้พิการทางสายตาประเภทสายตาบอดสนิทจำนวน 4 คนและผู้พิการทางสายตาประเภทสายตาดูกลางระดับเห็นพอประมาณและระดับเห็นเล็กน้อยจำนวนระดับละ 1 คนซึ่งผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มในครั้งนี้นับสามารถอ่าน-เขียนอักษรเบรลล์ได้ทุกคนและผ่านการฝึกอาชีพมาแล้วจำนวน 3 คน

3.2 พฤติกรรมการเปิดรับสื่อโทรทัศน์

ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มทุกคนเป็นผู้ที่ชื่นชอบการชมรายการโทรทัศน์โดยรับชมทุกวัน วันละประมาณ 1-2 ชั่วโมงและเลือกรับชมรายการโทรทัศน์ที่ติดตามเป็นประจำ ซึ่งพบว่าประเภทรายการที่ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มชอบคือรายการประเภทข่าวและรายการบันเทิง ทั้งนี้ผู้พิการทางสายตาที่เข้าร่วมการสนทนากลุ่มมีการสอบถามข้อมูลรายละเอียดต่างๆ ในขณะที่ดูโทรทัศน์จากผู้เข้าร่วมชมอยู่ด้วย

3.3 การรับรู้ของผู้ชมรายการ

ผลการศึกษาด้วยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เรื่องการรับรู้ของผู้ชมรายการโทรทัศน์ Blind Date ผู้วิจัยพบว่าผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทุกคนมีความเข้าใจเนื้อหาหรือประเด็นที่ผู้ผลิตรายการต้องการนำเสนอได้เป็นอย่างดีโดยมีความเข้าใจที่ตรงกันว่าผู้ผลิตรายการต้องการนำเสนอเรื่องราวการดำเนินชีวิตของผู้พิการทางสายตาว่าไม่ได้แตกต่างจากคนทั่วไป สะท้อนมุมมอง ความคิดของผู้พิการทางสายตาและนำเสนอให้ผู้ชมรับรู้ เข้าใจว่าผู้พิการทางสายตาคือคนปกติที่สามารถทำสิ่งต่างๆ ได้ และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างปกติ นำเสนอศักยภาพของผู้พิการทางสายตาที่คนทั่วไปคาดไม่ถึงเพื่อให้คนทั่วไปในสังคมเปลี่ยนความคิด เปลี่ยนมุมมองที่มีต่อผู้พิการทางสายตา ซึ่งผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มส่วนใหญ่จะมีความรู้เกี่ยวกับศักยภาพของผู้พิการทางสายตามาก่อนแล้วว่าผู้พิการทางสายตาสามารถดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพต่างๆ ได้เหมือนคนทั่วไปแต่อาจจะมียางประเด็นที่ผู้ผลิตรายการนำเสนอเป็นเรื่องที่ไม่คาดคิดมาก่อนว่าผู้พิการทางสายตาจะสามารถทำได้ เช่น การเป็นช่างไม้ การเป็นนักกีฬาโบว์ลิ่ง เป็นต้น เมื่อได้รับชมรายการโทรทัศน์ Blind Date ที่นำเสนอในประเด็นต่างๆ จึงทำให้มีความเข้าใจและเห็นศักยภาพของผู้พิการทางสายตามากขึ้นกว่าเดิม จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มบางคนมีความคิดว่ารายการโทรทัศน์ Blind Date ไม่ได้

เปลี่ยนมุมมองความคิด ความเข้าใจที่มีต่อผู้พิการทางสายตาแต่เป็นการเปิดโลกทัศน์ที่ทำให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตามีสักยภาพอะไรบ้าง สำหรับบางคนที่ไม่เคยทราบมาก่อนว่าผู้พิการทางสายตาสถสามารถทำอะไรต่าง ๆ ได้ก็ไม่เชื่อในศักยภาพของผู้พิการทางสายตาแต่เมื่อรับชมรายการนี้แล้วทำให้เกิดความเชื่อในผู้พิการทางสายตามากขึ้น ทั้งนี้ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มต่างแสดงความคิดเห็นที่ตรงกันว่ารายการนี้ผู้ผลิตรายการมีกลุ่มเป้าหมายเป็นคนทั่วไป เพราะเนื้อหาของรายการนั้นแสดงให้เห็นถึงศักยภาพด้านต่างๆ ของผู้พิการทางสายตาจึงเป็นการทำให้คนทั่วไปได้รับรู้ว่าผู้พิการทางสายตาสถสามารถและมีศักยภาพในการทำสิ่งต่างๆ ได้

“รายการมีกลุ่มเป้าหมายคือคนปกติ เพราะนำเสนอให้เห็นชีวิตประจำวันของผู้พิการทางสายตาว่าสามารถใช้ชีวิตอยู่ต่อไปได้อย่างปกติและมีความสุข ไม่ได้เศร้า หดหู่ น่าสงสารอย่างที่คุณตาดีเข้าใจเพราะโดยปกติสื่อมวลชนชอบนำเสนอชีวิตคนตาดีมากกว่าแล้วทำให้คนตาบอดดูแย่น่าสงสาร รายการนี้นำเสนอในบางเรื่องที่ยังไม่รู้ ขนาดเป็นคนตาบอดก็ไม่เคยรู้ว่าคนตาบอดจะเป็นช่างไม้ได้”

(ถามวัต สุธธิพงศ์, สนทนากลุ่ม, 28 พฤษภาคม 2559)

“รายการนี้ไม่ได้ช่วยเปลี่ยนความคิดเพราะทราบมาก่อนแล้วว่าผู้พิการทางสายตาสถสามารถทำอะไรต่าง ๆ ได้แต่ต้องค่อยๆ ทำ พอได้มาชมรายการนี้จึงเหมือนเป็นการย้ำว่าผู้พิการทางสายตาสถสามารถทำอะไรได้มากมายจริงๆ”

(แพรวนภา ดิลกรัตนชัย, สนทนากลุ่ม, 28 พฤษภาคม 2559)

“แต่ก่อนไม่เชื่อว่าคนตาบอดจะทำได้ แต่เมื่อมีเพื่อนที่เขาตาบอดและเห็นเขาทำอะไรต่างๆ มากมาย เขามีชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุขก็เชื่อในความสามารถของเขา พอดูรายการนี้ก็ยิ่งเชื่อว่าเขาทำได้จริงๆ”

(อำพรรณ ทาเงิน, สนทนากลุ่ม, 28 พฤษภาคม 2559)

นอกจากนี้ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มยังแสดงความคิดเห็นว่าเคยรับชมรายการอื่นๆ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้พิการทางสายตาและผู้พิการอื่นๆ มาแล้ว เช่น รายการเจาะใจตอนที่นำเสนอชีวิตของผู้พิการทางสายตา รายการฝันให้ไกลไปให้ถึง รายการคิดการณ์ไกล รายการยิ้มสู้และรายการ Blind Taste ซึ่งมีความแตกต่างกับรายการโทรทัศน์ Blind Date คือเป็นรายการที่นำเสนอเรื่องราวชีวิตของผู้พิการทางสายตาในด้านการฟันฝ่าอุปสรรคต่างๆ การเผชิญกับความยากลำบากของชีวิต นำเสนอให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตานั้นแม้ร่างกายจะพิการแต่ใจสู้ ไม่ยอมแพ้หรือท้อถอยต่ออุปสรรคต่างๆ นานาในชีวิตจนประสบความสำเร็จซึ่งมีลักษณะเป็นรายการที่สร้างแรงบันดาลใจและให้กำลังใจกับผู้ชมมากกว่าการนำเสนอให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาสถศักยภาพในด้านใดบ้าง หรือเป็นรายการอาหาร

ที่ให้ผู้พิการทางสายตาเป็นพิธีกรและพาคณสายตาปกติไปรับประทานอาหารที่ร้านอาหารต่างๆ แต่คนสายตาปกตินั้นจะต้องปิดตาเพื่อเรียนรู้การใช้ชีวิตแบบผู้พิการทางสายตาทั้งในเรื่องของการเดินและการใช้ประสาทสัมผัสที่เหลือในการใช้ชีวิต ทั้งนี้ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มบางคนยังรับรู้เกี่ยวกับศักยภาพของผู้พิการทางสายตาจากการไปชมนิทรรศการบทเรียนในความมืด (Dialogue In the Dark) ด้วย ซึ่งในนิทรรศการดังกล่าวจะมีการจำลองการใช้ชีวิตแบบผู้พิการทางสายตาโดยการทำกิจกรรมต่างๆ ในความมืดมีเพียงไม้เท้าเป็นเครื่องนำทางและมีผู้คอยแนะนำการเดินทางและกิจกรรมต่างๆ ให้ ซึ่งผู้เข้าชมนิทรรศการจะทราบภายหลังสิ้นสุดการทำกิจกรรมว่าผู้ที่คอยแนะนำเส้นทางให้ นั้นเป็นผู้พิการทางสายตา จึงทำให้ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มบางคนทราบว่าผู้พิการทางสายตาสามารถทำอะไรๆ ต่างได้มากมาย

“เคยดูรายการยิ้มสู้ทาง Thai PBS รายการฝันให้ไกลไปให้ถึง รายการคิดการณ์ไกลซึ่งพาไปดูการใช้ชีวิตคนตาบอด การเรียน การทำงานของคนตาบอด การต่อสู้ชีวิตแต่รายการ Blind Date เป็นการนำเสนอศักยภาพด้านต่างๆ ของคนตาบอด”

(ทิวา เอี่ยมธารทอง, สนทนากลุ่ม, 28 พฤษภาคม 2559)

“เคยดูรายการของ AIS เกี่ยวกับผู้ป่วยออทิสติก เคยไปนิทรรศการคนตาบอดที่จามจุรีสแควร์ ให้เราปิดตา มีไม้เท้าทดลองข้ามถนน เดินป่า ใช้ชีวิตแบบคนตาบอด พอเจอแสงสว่างพบว่าคนตาบอดนำทางให้เรา เขาเก่ง ซึ่งคิดว่าสิ่งที่เคยรู้มานั้นมันต่างจากรายการ Blind Date ตรงที่ให้คนตาบอด-ตาดีมาเจอกัน หัวอกเดียวกันมากุยกั๊ก ทำให้เขาเติมเต็มซึ่งกันและกัน”

(แพรวนภา ดิลกรัตนชัย, สนทนากลุ่ม, 28 พฤษภาคม 2559)

“เคยดูรายการ Blind Taste ของไทยรัฐทีวี จะให้ดาราปิดตาแล้วให้คนตาบอดพาไปชิมอาหาร รู้สึกว่ารายการนี้มีความบันเทิง สนุกมากกว่า ส่วน Blind Date มีความ drama มากกว่า มีแนวคิดเรื่องการสะท้อนแรงบันดาลใจ มีความน่าเบื่อเล็กน้อย”

(โสภณ ศรีวัฒนา, สนทนากลุ่ม, 28 พฤษภาคม 2559)

ผู้วิจัยสามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่าการรับรู้ด้านเนื้อหาของรายการโทรทัศน์ Blind Date ของผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มส่วนใหญ่มีการรับรู้และเข้าใจในเนื้อหาของรายการได้เป็นอย่างดี เข้าใจถึงสิ่งที่ผู้ผลิตรายการต้องการนำเสนอและยังมีความเข้าใจด้วยว่ากลุ่มเป้าหมายของรายการนี้คือคนทั่วไป เพราะมีการนำเสนอให้เห็นถึงศักยภาพของผู้พิการทางสายตาในด้านต่างๆ จึงเป็นการทำความเข้าใจกับคนทั่วไปมากกว่าผู้พิการทางสายตา เพื่อให้คนทั่วไปได้เข้าใจและรับรู้ว่าคุณทางสายตาไม่ใช่ภาระของสังคมแต่เป็นบุคคลหนึ่งที่สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างปกติและในส่วนของผู้ชมที่เป็นผู้พิการ

ทางสายตานั้นหรือผู้พิการอื่นๆ ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มเข้าใจว่าผู้ผลิตรายการนี้ต้องการสร้างกำลังใจให้กับผู้ชมกลุ่มนี้ซึ่งคิดว่าเป็นกลุ่มเป้าหมายรองของรายการ

3.4 ทศคติและความพึงพอใจของผู้ชมรายการ

ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มส่วนใหญ่รู้สึกชื่นชอบรายการโทรทัศน์ Blind Date ในภาพรวมทั้งหมดของรายการไม่ว่าจะเป็นรูปแบบรายการ ประเด็นที่นำเสนอ แขกรับเชิญและพิธีกรโดยรายการโทรทัศน์ Blind Date เป็นรายการที่มีรูปแบบรายการที่แตกต่างจากรายการอื่นๆ คือเป็นรายการที่ให้คนตาดีได้ลองมาใช้ชีวิตร่วมกันกับผู้พิการทางสายตาเพื่อแบ่งปันและเรียนรู้ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ทำความเข้าใจ ยอมรับและให้โอกาสผู้พิการทางสายตาได้แสดงศักยภาพในด้านต่างๆ ของตนจึงอาจกล่าวได้ว่ารายการโทรทัศน์ Blind Date เป็นรายการที่มีรูปแบบรายการเฉพาะตัวที่ไม่เหมือนรายการอื่นๆ นั่นคือการออกเดชของแขกรับเชิญและพิธีกรเพื่อเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ส่วนการนำเสนอหรือประเด็นที่ผู้ผลิตรายการต้องการนำเสนอกับผู้ชมนั้น ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มให้ความเห็นว่าเป็นประเด็นที่มีความน่าสนใจ เนื่องจากการนำเสนอเรื่องราวชีวิตของผู้พิการทางสายตาในแง่มุมต่างๆ ทำให้ผู้ชมได้เห็นศักยภาพของผู้พิการทางสายตาที่หลากหลายและเป็นการนำเสนอในมุมมองใหม่ๆ ที่แตกต่างจากที่ผ่านมา ผู้ชมไม่ได้รู้สึกเวทนาสงสารผู้พิการทางสายตาแต่กลับรู้สึกชื่นชมในความสามารถของผู้พิการทางสายตามากกว่าซึ่งการนำเสนอในลักษณะนี้จึงเป็นเหมือนการทำให้คนทั่วไปได้รู้จักผู้พิการทางสายตามากยิ่งขึ้นและในระหว่างที่ชมรายการนั้นก็เกิดความรู้สึกต่างๆ ร่วมไปกับรายการเสมอ ทั้งความรู้สึกตื่นเต้น ลุ้นในช่วงที่แขกรับเชิญได้โชว์ความสามารถบางอย่างหรือความรู้สึกชื่นชมในความมุ่งมั่น ตั้งใจและความพยายามของแขกรับเชิญในการฝ่าฟันปัญหาและอุปสรรคต่างๆ จนประสบความสำเร็จ เป็นต้น ทั้งนี้การสัมภาษณ์ความรู้สึกของพิธีกรเป็นช่วงๆ ยังทำให้ได้เห็นว่ามีพิธีกรนั้นมีความคิดเห็นอย่างไร รู้สึกอย่างไรกับผู้พิการทางสายตาในเรื่องนี้ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มที่เป็นผู้พิการทางสายตาบางคนรู้สึกชื่นชอบเป็นพิเศษ เนื่องจากได้ฟังความคิดเห็นว่าคนทั่วไปคิดอย่างไรกับผู้พิการทางสายตาเพราะหลายๆ ครั้งที่ผู้พิการทางสายตากระทำสิ่งต่างๆ ลงไปก็จะไม่รู้ว่าคนอื่นคิดหรือารู้สึกอะไร การที่รายการนี้นำเสนอความรู้สึกของพิธีกรเป็นช่วงๆ จึงเหมือนเป็นเสียงสะท้อนความคิดเห็นของพิธีกรต่อสิ่งที่แขกรับเชิญพูดหรือทำให้เห็น

“ชอบความตั้งใจของผู้ผลิตรายการในการนำเสนอแง่คิด/ การใช้ชีวิตของคนตาบอดที่ต้องการทำให้คนทั่วไปได้รับรู้มากขึ้นว่าคนตาบอดทำอะไรได้บ้าง เป็นการสื่อสารภาพลักษณ์ใหม่ของคนตาบอดที่ต่างไปจากเดิมไม่ได้เป็นวงเวียนชีวิตที่นำเสนอด้านลบแต่นำเสนอด้านดี

ให้แก่ตาดีได้ดู เปลี่ยนทัศนคติของคนตาดีทำให้คนตาดีรู้สึกว่าคุณตาบอดมีความสามารถ คนตาบอดไม่ได้มีขีดจำกัดในการใช้ชีวิตและคนตาบอดอาจมีทักษะบางอย่างที่ทำให้ดีกว่าเรา”

(วิรัชทร บุญมา, สนทนากลุ่ม, 28 พฤษภาคม 2559)

“ชอบความรู้สึกของพิธีกรที่มาใช้ชีวิตร่วมกับคนตาบอด ทำให้เราได้รู้ถึงความรู้สึกของคนตาดีเพราะบางอย่างที่เราทำออกไปเราไม่รู้ว่าคุณอื่น ๆ คิดอย่างไรเราจึงต้องการเสียงสะท้อนจากคนตาดี”

(สุรพรหมณ์ ใจหล้า, สนทนากลุ่ม, 28 พฤษภาคม 2559)

นอกจากนี้ในส่วนของการเข้ารับเชิญและพิธีกรในแต่ละตอนนั้นผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มส่วนใหญ่รู้สึกว่าเป็นคู่คนที่เหมาะสมกัน กล่าวคือเป็นคู่ที่เข้ากันได้ดีเพราะมีความสามารถหรือสนใจในเรื่องเดียวกันจึงทำให้เวลาที่ได้พูดคุย แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกันนั้นสามารถพูดคุยกันได้ อย่างละเอียด ลึกซึ้ง มีความเข้าใจกันและกัน ซึ่งทำให้รายการโทรทัศน์ Blind Date มีความสนุกสนานมากยิ่งขึ้น ไม่เพียงเท่านั้นการที่แขกรับเชิญและพิธีกรสามารถพูดคุย แลกเปลี่ยนข้อมูลหรือประสบการณ์ที่ลึกซึ้งก็ส่งผลให้ผู้ชมได้รับความรู้ในเรื่องราวต่างๆ นั้นตามไปด้วย รายการโทรทัศน์ Blind Date จึงมีความน่าสนใจเพิ่มมากขึ้นในเรื่องของแขกรับเชิญและพิธีกร แต่ก็มีผู้เข้าร่วมการสนทนาบางคนรู้สึกว่าเป็นบางตอนของรายการโทรทัศน์ Blind Date พิธีกรมีการแสดงออกที่ไม่เหมาะสม เช่น การแสดงสีหน้าที่ทำทนายเวลาแขกรับเชิญแสดงความสามารถหรือการใช้น้ำเสียงที่ไม่เหมาะสมในบางเวลาที่สนทนากับแขกรับเชิญ เป็นต้น ซึ่งอาจส่งผลต่อภาพลักษณ์ของรายการที่ต้องการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องต่อผู้พิการทางสายตาแต่พิธีกรที่เลือกมานั้นกลับมีพฤติกรรมที่แสดงออกให้เห็นถึงการดูถูกและเหยียดหยามแขกรับเชิญซึ่งส่งผลต่อความรู้สึกของผู้ชมทำให้ไม่ชอบรายการ Blind Date ในตอนนั้นๆ ซึ่งในประเด็นนี้ผู้วิจัยได้พิจารณาแล้วพบว่าการแสดงสีหน้าหรือการใช้น้ำเสียงที่ไม่เหมาะสมของพิธีกรนั้นเกิดจากบุคลิกจริงๆ ของพิธีกรที่ค่อนข้างจะแสดงออกทางสีหน้าและวาจาอย่างชัดเจน ซึ่งในการนำเสนอของรายการนั้นจะนำเสนอให้เห็นว่าในช่วงแรกพิธีกรยังไม่เชื่อในศักยภาพของแขกรับเชิญจึงแสดงออกทางสีหน้าและวาจาที่เหมือนทำทนายความสามารถของแขกรับเชิญ แต่หลังจากที่ได้เห็นความสามารถของแขกรับเชิญแล้วพิธีกรก็จะมีการแสดงออกทางสีหน้าและวาจาที่เปลี่ยนไป

“ชอบที่รายการนี้เลือกคนที่คุยกันรู้เรื่อง เลือกคนแนวเดียวกันมาออกเดทกัน มาคุยกันเพราะมันทำให้ได้เห็นมุมมองในเรื่องต่างๆ ได้ลึกซึ้ง มันสนุกเวลาได้ยินสิ่งที่เขาคุยกันเหมือนเพื่อนกันที่คุยกันถุกคอ”

(หทัยพัชร์ ธนารุ่งเรืองกิจ , สนทนากลุ่ม, 28 พฤษภาคม 2559)

“มีบางตอนที่พิธีกรแสดงสีหน้าและคำพูดที่ไม่เหมาะสม เหมือนเป็นการเยาะเย้ยความสามารถของแขกรับเชิญ ทำให้ไม่อยากดู แต่ว่าตอนอื่นๆ ก็ดีนะ พิธีกรวางตัวดีและเหมาะสม ทั้งกิริยาและวาจา จึงคิดว่าเป็น script รีเปล่าที่บอกให้พิธีกรคนนั้นๆ ถ้าแต่ถ้าไม่ใช่ script ก็คงเป็น character ของเขา”

(โสภณ ศรีวัฒนา, สนทนากลุ่ม, 28 พฤษภาคม 2559)

เมื่อสอบถามถึงตอนที่ประทับใจ ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มส่วนใหญ่รู้สึกประทับใจตอน “ช่างไม้ ทักษะอาชีพคนตาบอด” ซึ่งเป็นตอนที่นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับผู้พิการทางสายตาที่เป็นเจ้าของโรงงานเฟอร์นิเจอร์ไม้ ซึ่งพนักงานส่วนใหญ่ของโรงงานเป็นผู้พิการทางสายตาเกือบทั้งหมด โดยในตอนดังกล่าวผู้ชมจะได้เห็นขั้นตอนต่างๆ ในการผลิตโต๊ะ 1 ตัวตั้งแต่การเลื่อยไม้ ตอก ฉลุ ขัด ทาสี และประกอบซึ่งในบางขั้นตอนต้องทำงานกับเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ไฟฟ้าทำให้ค่อนข้างอันตรายแต่ผู้พิการทางสายตาก็ยังสามารถทำหน้าที่นั้นๆ ได้ ทำให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกตื่นเต้นและทั้งในความสามารถของผู้พิการทางสายตาในโรงงานไม้แห่งนี้จึงเกิดความประทับใจในตอนดังกล่าวและยังมีผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มที่ประทับใจในตอน “เที่ยว ด้วยมุมมองใหม่” ที่เป็นการนำเสนอการท่องเที่ยวของผู้พิการทางสายตาที่สามารถท่องเที่ยวได้อย่างคนทั่วไปและมีการนำเสนอให้เห็นถึงการใช้ประสาทสัมผัสอื่นๆ ที่เหลือในการรับสัมผัสจากการท่องเที่ยวครั้งนั้นจึงเหมือนเป็นการทำให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาสามารถมีความสุขจากการท่องเที่ยวได้เหมือนกันแม้ตาจะมองไม่เห็นก็ตาม

“ชอบตอนช่างไม้ ขนาดผมตาบอดผมยังไม่เชื่อเลยว่าคนตาบอดจะเลื่อยไม้ ใสไม้อะไรได้ แต่เขาทำได้ ผมทึ่งมาก”

ภาลลภกรรณมหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN

(ถามวัต สุธธิพงศ์, สนทนากลุ่ม, 28 พฤษภาคม 2559)

“ชอบตอนท่องเที่ยว เพราะทำให้รู้ว่าคนตาบอดมีมุมมองในการท่องเที่ยวที่แตกต่างไปจากคนตาดีอย่างไร เขาใช้ประสาทสัมผัสอะไร เขาต้องใช้อะไรที่มากกว่าสายตามอง ซึ่งเราใช้แต่สายตาเราไม่เคยได้ใช้สัมผัสแบบเขาในการท่องเที่ยวเลย ถ้าลองใช้ประสาทสัมผัสอื่นๆ ในการท่องเที่ยวดูบ้างคงจะสนุกกว่าเดิม”

(วิรัชทร บุญมา, สนทนากลุ่ม, 28 พฤษภาคม 2559)

เมื่อพิจารณาถึงบทบาทและศักยภาพที่ปรากฏในรายการโทรทัศน์ Blind Date ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มต่างมีความเห็นไปในทางเดียวกันว่าผู้ผลิตรายการนำเสนอบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาได้ดี รู้สึกชื่นชอบกับบทบาทและศักยภาพที่นำเสนอเพราะทำให้ได้เห็นศักยภาพของผู้พิการทางสายตาในอีกด้านหนึ่งที่อาจจะเคย/ ไม่เคยทราบมาก่อน ทั้งยังทำให้เห็นมุมมองความคิด

ของผู้พิการทางสายตา ทำให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาสามารถใช้ชีวิตได้ปกติ มีการเรียนการสอนเหมือนคนปกติและที่สำคัญสามารถทำงานได้ปกติ ทำให้รู้สึกชื่นชมผู้ผลิตรายการที่คิดรายการแบบนี้ขึ้นทำให้ได้เห็นอะไรที่ต่างออกไปเหมือนได้สวมแว่นตาอีกอันหนึ่งแล้วมองวัตถุชิ้นเดิมแล้วทำให้มีความคิดที่ไม่เหมือนเดิม ซึ่งบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาที่ถูกนำเสนอขึ้นไม่ได้แตกต่างจากความเป็นจริงเพราะยังมีผู้พิการทางสายตาที่มีความสามารถอีกหลายคนเพียงแต่สื่อไม่ได้มีการนำเสนอในประเด็นนี้เท่าที่ควร ทำให้ภาพของผู้พิการทางสายตาเป็นภาพจำแบบเดิมๆ จากที่เคยเห็นจากสื่อหรือตามท้องถนน ถ้าสื่อต่างๆ หันมาให้ความสนใจกับการนำเสนอความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับผู้พิการทางสายตาคนในสังคมก็จะมีความคิดใหม่ มีภาพจำแบบใหม่เกี่ยวกับผู้พิการทางสายตา ในขณะที่เดียวกันก็มีผู้เข้าร่วมการสนทนาบางคนที่มีความคิดเห็นเพิ่มเติมว่ารายการนำเสนอในด้านที่ดีแต่ก็ยังมีด้านอื่นๆ ที่ไม่ถูกนำเสนอด้วยอีกทั้งแขกรับเชิญที่ได้มาออกรายการนั้นล้วนแต่เป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จทั้งสิ้นอาจจะมีผู้พิการทางสายตาคนอื่นๆ ที่ไม่ประสบความสำเร็จแต่ไม่ถูกเลือกมานำเสนอ ซึ่งในประเด็นนี้ผู้วิจัยได้พิจารณาแล้วพบว่าเนื่องจากรายการโทรทัศน์ Blind Date มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับผู้พิการทางสายตาและเป็นกำลังใจให้กับผู้อื่นๆ ในสังคมได้ทำให้แขกรับเชิญจำเป็นที่จะต้องประสบความสำเร็จในชีวิตด้านใดด้านหนึ่ง

“เห็นศักยภาพทางด้านความคิด ความรู้สึก ทำให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาทุกคนมีความคิดที่ดี เห็นคุณค่าในตนเอง ใจเย็น จนทำให้คิดว่าพวกเขาจะเคยหงุดหงิดบ้างรึเปล่า?”

(แพรวนภา ดิลกรัตนชัย, สนทนากลุ่ม, 28 พฤษภาคม 2559)

“ต้องชื่นชม Producer เขาคิดลึกและทำออกมาได้ดี ศักยภาพที่ปรากฏไม่ได้เวอร์เกินไป เพราะชีวิตเล็กๆ ของคนตาบอดที่คนตาดีไม่รู้ยังมีอีกเยอะ”

(ทิวา เอี่ยมธารทอง, สนทนากลุ่ม, 28 พฤษภาคม 2559)

“ศักยภาพที่ปรากฏก็ทำให้เห็นว่าคนตาบอดทำอะไรได้บ้าง แต่ก็อดสงสัยไม่ได้ว่าคนตาบอดอื่นๆ เขาประสบความสำเร็จด้วยรึเปล่า? เพราะทุกคนที่รายการเลือกมาประสบความสำเร็จหมดเลย”

(โสภณ ศรีวัฒนา, สนทนากลุ่ม, 28 พฤษภาคม 2559)

เนื่องจากเหตุผลเรื่องของงบประมาณและการค้นหาผู้พิการทางสายตาที่ประสบความสำเร็จเป็นไปได้อย่างทำให้รายการโทรทัศน์ Blind Date มีจำนวน 24 ตอนเท่านั้นซึ่งผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มมีความคิดเห็นว่ามีจำนวนตอนที่ออกอากาศน้อยเกินไปและรู้สึกเสียดายที่รายการโทรทัศน์ Blind Date ออกอากาศเพียงเท่านั้นเพราะผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มต่างมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า

รายการโทรทัศน์ Blind Date เป็นรายการที่ดีและมีประโยชน์ต่อสังคมเพราะนอกจากจะช่วยสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องต่อผู้พิการทางสายตาแล้วยังสามารถเป็นกำลังใจให้กับคนอื่น ๆ ในสังคมได้ด้วย ทั้งนี้ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มยังได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่าหากรายการโทรทัศน์ Blind Date มีโอกาสได้กลับมาออกอากาศอีกครั้งผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มต้องการให้ผู้ผลิตรายการคงรูปแบบและการนำเสนอประเด็นต่างๆ ไว้เหมือนเดิมแต่สิ่งที่อยากให้ผู้ผลิตรายการเพิ่มเติมคือเรื่องของการใช้เสียงบรรยายภาพเพิ่มเติมเป็นพิเศษสำหรับผู้พิการทางสายตา (Audio Description) เพื่อให้ผู้พิการทางสายตาสามารถรับชมได้ด้วย ซึ่งเทคโนโลยีนี้ไม่ได้เป็นประโยชน์เพียงผู้พิการทางสายตาอย่างเดียว เพราะหากมีการนำเทคโนโลยีนี้มาใช้จริงคนทั่วไปก็สามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีนี้ได้เช่นกัน คือถ้าคนทั่วไปหันหลังแล้วดูโทรทัศน์ (ใช้การฟังเสียง) หรือในขณะที่ทำกิจกรรมอื่นๆ เปิดโทรทัศน์ไว้ผู้ชมก็จะเข้าใจในสิ่งที่ถูกนำเสนอในรายการโทรทัศน์ ละคร ภาพยนตร์นั้นๆ ได้ด้วย เมื่อผู้วิจัยได้พิจารณาในประเด็นนี้พบว่าการสร้างรายการโทรทัศน์ที่เอื้ออำนวยต่อการใช้ประโยชน์ของผู้คนทุกกลุ่มนั้นตรงกับแนวความคิดเรื่อง Universal Design หรือที่เรียกว่าอารยสถาปัตยกรรม คือการออกแบบเพื่อคนทั้งมวล เป็นการออกแบบสิ่งต่างๆ ให้กับคนทุกๆ กลุ่มทั้งผู้สูงอายุ ผู้พิการและคนทั่วไปไม่มีอุปสรรคในการใช้งานสิ่งต่างๆ และสามารถใช้ประโยชน์จากสิ่งเหล่านั้นได้ร่วมกัน เช่น ทางลาดขึ้นอาคาร การใช้ที่เปิดประตูแบบคันโยก การมีคำบรรยายรูปภาพสำหรับผู้พิการทางสายตา การใช้คำบรรยายในรายการโทรทัศน์สำหรับผู้พิการทางการได้ยินหรือการออกแบบที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานเว็บไซต์ต่างๆ เป็นต้น ซึ่งการออกแบบสิ่งต่างๆ ตามแนวคิด Universal Design จะทำให้ทุกคนในสังคมสามารถใช้ประโยชน์จากสิ่งต่างๆ ได้อย่างเต็มที่และเท่าเทียมกันโดยไม่ต้องมีการออกแบบดัดแปลงพิเศษหรือเฉพาะเจาะจงเพื่อบุคคลกลุ่มใดโดยเฉพาะ นอกจากนี้ยังมีผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มบางคนที่ต้องการให้เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ Blind Date เพิ่มความสนุกสนานโดยอาจจะเพิ่มกิจกรรมที่ทำร่วมกันหรือจัดการแข่งขันเกมสักระหว่างแขกรับเชิญและพิธีกรเพื่อให้รายการมีความสนุกสนานมากยิ่งขึ้นด้วย

“อยากให้เพิ่มเรื่องความบันเทิงเข้าไปอีกรายการจะได้สนุกและน่าติดตามมากขึ้นและอยากให้เพิ่มเสียงบรรยายภาพเพราะทุกวันนี้เวลาฟังทีวี บางรายการฟังไม่รู้เรื่องเลย โดยเฉพาะรายการกีฬา นักพากษ์บางคนพากษ์เสียงไม่ดี ไม่ต้องนึกถึงคนตาบอด นึกถึงคนตาดียืนหันหลังจะฟังรู้เรื่องไหม? ถ้ามีเสียงบรรยายภาพเข้ามาก็จะสามารถดูได้ทุกคน คนตาดียืนหันหลังก็รู้เรื่อง เข้าใจ”

(สุพรหมณ์ ใจห่อ, สนทนากลุ่ม, 28 พฤษภาคม 2559)

“ควรมีเสียงบรรยายภาพ เพราะบางทีเราดูทีวี เรารู้เรื่องแค่ตอนที่คุยกันแต่ไม่รู้รายละเอียดเลยว่าพวกเขาทำอะไรกัน อาจจะไม่จำเป็นต้องมีทุกประเภทรายการแต่ละคร ภาพยนตร์ควรมี”

(โสภณ ศรีวัฒนา, สนทนากลุ่ม, 28 พฤษภาคม 2559)

ทั้งนี้ถ้ามีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการผลิตรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอเรื่องราวของผู้พิการทางสายตาได้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มมีความคิดเห็นที่หลากหลายเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์ที่อยากผลิต เช่น รายการที่สร้างกำลังใจให้กับผู้อื่นได้เห็นถึงการต่อสู้ชีวิตของผู้พิการทางสายตา เห็นมุมมองความคิดของผู้พิการทางสายตาในด้านต่างๆ และไม่จำกัดอยู่ที่ผู้พิการทางสายตาเท่านั้นยังต้องขยายผลไปในผู้พิการอื่นๆ ด้วย รายการที่มีลักษณะคล้ายกับรายการโทรทัศน์ Blind Date แต่อยากให้ผู้ชมมีส่วนร่วมในการคัดเลือกผู้พิการทางสายตาที่จะเข้ามาในรายการเพื่อให้เห็นถึงความหลากหลายของผู้พิการทางสายตา ไม่นำเสนอในด้านเดียวและภายในรายการต้องมีกิจกรรมต่างๆ ให้ผู้พิการทางสายตาทำเพื่อให้ผู้พิการทางสายตาได้แสดงศักยภาพของตนด้วย รายการเกมส์โชว์ที่มีผู้เข้าแข่งขันเป็นผู้พิการทางสายตาและคนทั่วไปมาร่วมทีมเดียวกันเพื่อพิชิตภารกิจต่างๆ สำหรับละครโทรทัศน์ที่มีตัวละครผู้พิการทางสายตาถ้าสามารถให้ผู้พิการทางสายตาร่วมแสดงได้จะเพิ่มความเข้าใจเกี่ยวกับผู้พิการทางสายตามากขึ้นแต่จะไม่ผลิตละครโทรทัศน์ที่ให้พระเอกแกล้งเป็นผู้พิการทางสายตาเพื่อหลอกแตะเนื้อต้องตัวนางเอกเพราะจะทำให้ภาพลักษณ์ของผู้พิการทางสายตาเสียหาย นอกจากนี้ในส่วนของพิธีกรนั้นมีความคิดเห็นว่าเป็นศิลปินที่มีชื่อเสียงจะทำให้รายการเป็นที่นิยมมากขึ้นเพราะศิลปินที่มีชื่อเสียงจะมีแฟนคลับจำนวนมากซึ่งส่งผลให้รายการได้รับความนิยมตามไปด้วย เป็นต้น จึงอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่าผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มต้องการสร้างรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอเรื่องราวของผู้พิการทางสายตาให้คนทั่วไปได้เห็นศักยภาพของผู้พิการทางสายตา ทั้งยังเป็นรายการที่คนทั่วไปและผู้พิการทางสายตาสามารถทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันได้โดยไม่แบ่งแยกและที่สำคัญต้องเป็นรายการที่สามารถเป็นกำลังใจให้กับผู้อื่นในสังคมด้วย อย่างไรก็ตามผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มเล็งเห็นว่ารายการโทรทัศน์ประเภทนี้จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือหรือความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้เข้ามาสนับสนุน ส่งเสริมในเรื่องต่างๆ ทั้งงบประมาณและการอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อให้รายการประเภทนี้สามารถดำเนินต่อไปได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน นอกจากนี้หน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญกับวันไม่เท่าหาหรือวันผู้พิการสากลด้วย ต้องมีการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นให้คนในสังคมได้รับรู้เพื่อให้คนในสังคมตระหนักเห็นความสำคัญและมีความเข้าใจที่ถูกต้องต่อผู้พิการทางสายตาอันนำมาซึ่งการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

“อยากผลิตรายการที่ให้งำลังใจคนพิการทุกประเภท เช่น คนตาบอด คนหูหนวก สลับๆ กันไป ส่วนพิธีกรก็อยากให้เป็นคนที่มีชื่อเสียงเพราะจะมีแฟนคลับ คนก็จะดูรายการมากขึ้น”

(แพรวนภา ดิลกรัตน์ชัย, สนทนากลุ่ม, 28 พฤษภาคม 2559)

“ผลิตรายการที่รูปแบบเหมือนรายการ Blind Date เป็นการออกเดทกันของคนตาดีและคนตาบอด แต่อยากให้มีการ audition คนตาบอดที่จะมาออกรายการก่อนโดยผู้ชมมีส่วนร่วมในการคัดเลือก ไม่นำเสนอด้านเดียวและเพื่อให้มีการทำกิจกรรมร่วมกันให้เป็น reality มากกว่านี้ และอยากผลิตละครที่คนตาบอดไปเล่นจริงๆ ไม่ใช่คนตาดีแกล้งตาบอด พระเอกแกล้งตาบอดเพื่ออกอดนางเอกเพราะมันทำให้ภาพลักษณ์คนตาบอดเสีย คนก็ไม่เปลี่ยนความคิด ต้องนำเสนอมุมดีดี คนถึงเข้าใจว่าคนตาบอดมีศักยภาพ อย่างรายการเกมส์โชว์ควรจะมีมีสัปดาห์ที่เป็นการแข่งขันของคนพิการเลยในช่วงวันสำคัญของคนพิการ เช่น วันไม้เท้าขาว วันคนพิการสากลเพื่อให้คนในสังคมเห็นความสำคัญของคนพิการ แต่ไม่อยากจะทำรายการที่แยกคนตาบอดออกมาเพราะดูเป็นการกีดกัน แยกคนตาบอดออกจากคนปกติ”

(โสภณ ศรีวัฒนา, สนทนากลุ่ม, 28 พฤษภาคม 2559)

“อยากทำรายการเกมส์โชว์ที่คนตาดีคนตาบอดแข่งเกมส์ร่วมกัน ทีมเดียวกันไปเลย ไม่ต้องแบ่งแยก คือกลืนกันไป ไม่แบ่งคนตาดี คนตาบอดหรือทำเป็นละคร ผลิตรายการให้มีความหลากหลายและครอบคลุม”

(วิรัชทร บุญมา, สนทนากลุ่ม, 28 พฤษภาคม 2559)

“รัฐต้องมีความเข้าใจคนตาบอดก่อนอันดับแรก ต้องเชื่อว่าคนตาบอดมีความสามารถ มีศักยภาพ เขาจึงจะอยากช่วยเหลือ ถ้าเขาไม่เข้าใจเขาก็ไม่ช่วย ต้องเข้ามาหาแนวทางร่วมกัน การที่รัฐขีดเส้นไว้ว่าคนตาบอดทำอะไรได้แค่ไหนเท่ากับเป็นการจำกัดคนตาบอดซึ่งมันเป็นปัญหา”

(ธานี รอดปาน, สนทนากลุ่ม, 28 พฤษภาคม 2559)

“ถ้าคนตาบอดอยากทำกิจกรรมอะไรต้องรวมกลุ่มกัน ต้องแสดงให้เห็นว่าเราต้องการทำจริงๆ เขาถึงจะช่วยเหลือ สนับสนุน แต่ทำแล้วก็จบไปไม่ยั่งยืน อยากให้ทำอย่างยั่งยืน จริงจัง เพราะมันมีประโยชน์”

(ธามวัตต์ สุทธิพงศ์, สนทนากลุ่ม, 28 พฤษภาคม 2559)

3.5 การนำสิ่งที่ได้รับจากรายการไปใช้ประโยชน์

สิ่งที่ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มในครั้งนี้ได้รับจากการชมรายการโทรทัศน์ Blind Date นอกเหนือจากเรื่องของความสนุกสนานในการรับชมรายการแล้วสิ่งที่ได้รับคือเรื่องของมุมมอง ความเข้าใจต่อผู้พิการทางสายตาและเรื่องของการให้กำลังใจ ซึ่งทั้ง 2 เรื่องนี้ล้วนแต่เป็นประโยชน์ต่อผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มและบุคคลรอบข้าง กล่าวคือในเรื่องมุมมองและความเข้าใจต่อผู้พิการทางสายตานั้น ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มมีความคิดเห็นที่ตรงกันว่ารายการโทรทัศน์ Blind Date นี้จะช่วยให้คนในสังคมเกิดการเปลี่ยนความคิดที่มีต่อผู้พิการทางสายตาจากความรู้สึกเวทนาสงสารกลายเป็นความเข้าใจในวิถีชีวิตของผู้พิการทางสายตานั้นมาซึ่งการให้โอกาสและความเท่าเทียมกันในสังคม ทั้งยังเป็นการทำความเข้าใจกับผู้ปกครองที่มีบุตรหลานเป็นผู้พิการต่างๆ ได้เข้าใจและเห็นถึงความสำคัญของการเปิดโอกาสให้ผู้พิการในครอบครัวของตนได้สัมผัสกับโลกภายนอกมากขึ้น เนื่องจากผู้พิการเองก็ต้องการที่จะออกมาเรียนรู้โลกภายนอก ใช้ชีวิตร่วมกับคนทั่วไปในสังคมแต่เพราะผู้ปกครองของผู้พิการส่วนใหญ่เป็นห่วง ไม่เข้าใจและไม่กล้าที่จะเปิดโอกาสให้บุตรหลานของตนได้เผชิญกับโลกภายนอก ได้รู้จักกับสังคมภายนอกและเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมจึงเป็นปัญหาหนึ่งที่ส่งผลให้ผู้พิการเก็บตัวและไม่กล้าออกมาเผชิญกับโลกภายนอก รายการนี้จึงไม่ใช่แค่การทำความเข้าใจกับคนทั่วไปในเรื่องของผู้พิการเท่านั้นยังเป็นการทำให้ผู้ปกครองของผู้พิการได้เห็นและเชื่อมั่นในศักยภาพของบุตรหลานตนเพื่อนำไปสู่การอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข ส่วนในด้านของการให้กำลังใจนั้นรายการโทรทัศน์ Blind Date ทำหน้าที่เป็นกำลังใจให้กับผู้ชมทุกคนไม่ว่าจะเป็นผู้พิการทางสายตาหรือคนทั่วไปรวมถึงผู้พิการอื่นๆ ผู้ป่วยและผู้ที่มีสุขภาพจิตที่ท้อแท้และต้องการกำลังใจ หากได้รับชมรายการนี้จะเกิดกำลังใจให้สามารถดำเนินชีวิตต่อไปได้ มีกำลังใจที่จะต่อสู้หรือฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆ ที่เข้ามาในชีวิต ทั้งยังทำให้ผู้ชมเกิดแรงบันดาลใจที่จะทำสิ่งต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง บุคคลรอบข้างและสังคมต่อไป

“บางครั้งพ่อ-แม่ของคนตาบอดก็ยังไม่เข้าใจ ไม่รู้ว่าคนพิการมีศักยภาพจึงไม่กล้าปล่อยลูกหลานออกนอกบ้าน ไม่ให้ทำกิจกรรมต่างๆ บ้างได้แต่เก็บตัวอยู่ในบ้านเพราะเป็นห่วงกลัวว่าจะเกิดอะไรขึ้น นี่ก็เป็นปัญหาหนึ่งที่ทำให้คนพิการไม่ได้ออกมาพบเจอผู้คนจึงไม่รู้จักการใช้ชีวิต เก็บตัวและกลายเป็นคนที่ไม่สามารถทำอะไรได้เอง รอคอยความช่วยเหลือจากผู้อื่น ครอบครัวมีส่วนสำคัญมากที่จะช่วยส่งเสริมให้คนตาบอดได้พัฒนาตนเอง รายการนี้ดี ถ้าพ่อ-แม่ ญาติพี่น้อง คนรอบข้างได้ดูน่าจะเข้าใจคนตาบอดและเปิดโอกาสให้คนตาบอดออกมาเจอกับสังคมภายนอกบ้าง”

(ทิวา เอี่ยมธารทอง, สนทนากลุ่ม, 28 พฤษภาคม 2559)

“รายการนี้ทำให้เข้าใจคนตาบอดมากขึ้น ทำให้รู้ว่าคนตาบอดสามารถทำอะไรได้บ้างและรายการนี้สร้างกำลังใจให้กับตัวเองและคิดว่าคนอื่นๆ ก็คงจะได้กำลังใจจากรายการนี้เช่นกัน”

(นพรัตน์ วิริยะกิจพัฒนา, สนนทนากลุ่ม, 28 พฤษภาคม 2559)

“พี่เคยเป็นคนป่วยค่อนข้างหนัก พอพี่ได้มาดูรายการนี้แล้วทำให้พี่ได้กำลังใจมากขึ้น อยากให้มีรายการแบบนี้เยอะๆ รายการที่ทำให้กำลังใจเพราะผู้ป่วยเองก็อยากได้กำลังใจเหมือนกัน”

(อำพรพรรณ ทาเงิน, สนนทนากลุ่ม, 28 พฤษภาคม 2559)

จากการที่ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มมีความคิดเห็นว่ารายการโทรทัศน์ Blind Date เป็นรายการที่สามารถทำให้คนทั่วไปในสังคมเข้าใจผู้พิการทางสายตามากขึ้น นำเสนอให้เห็นว่าคนทั่วไปสามารถเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันกับผู้พิการทางสายตาและสามารถให้กำลังใจกับคนอื่นๆ ในสังคมได้ ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มในครั้งนี้จึงมีการแนะนำ บอกต่อเรื่องราวเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของผู้พิการทางสายตา ศักยภาพของผู้พิการทางสายตากับบุคคลรอบข้างเพื่อเป็นกระบอกเสียงหนึ่งที่ทำให้บุคคลอื่นๆ ในสังคมเปลี่ยนความคิดและมีมุมมองใหม่เกี่ยวกับผู้พิการทางสายตาที่ดีขึ้น เปิดใจ ให้โอกาส และยอมรับผู้พิการทางสายตามากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามแม้ว่าผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มบางคนได้มีการแนะนำ บอกต่อรายการนี้กับบุคคลรอบข้างแต่ก็ยังไม่สามารถทำให้บุคคลเหล่านั้นมีมุมมองใหม่เกี่ยวกับผู้พิการทางสายตาได้ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ทราบข้อมูลเพิ่มเติมว่าการประชาสัมพันธ์รายการก็มีผลต่อการแนะนำ บอกต่อรายการให้กับบุคคลอื่นๆ ด้วยเช่นกันเนื่องจากการประชาสัมพันธ์รายการจะช่วยทำให้คนในสังคมได้รู้จักและมีผู้ชมรายการมากขึ้นซึ่งจะส่งผลให้เกิดการแนะนำ บอกต่อรายการนี้มากขึ้นตามไปด้วย ทั้งนี้ยังพบว่าการแนะนำบอกต่อในเรื่องที่เป็นสาระ ความรู้และเป็นประโยชน์จะไม่ค่อยได้รับความสนใจจากคนทั่วไปเท่าใดนักจึงอาจเป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มบางคนไม่ได้มีการแนะนำ บอกต่อรายการนี้กับบุคคลอื่นๆ

“เล่าให้เพื่อนๆ ตาดีที่โรงเรียนฟังแต่เขาไม่เชื่อ จึงส่ง link รายการให้เขาดู เขาถึงเชื่อ”

(หทัยพัชร์ ธนารุ่งเรืองกิจ, สนนทนากลุ่ม, 28 พฤษภาคม 2559)

“ส่งให้ญาติ พ่อ-แม่ดู เขาก็ไม่เชื่อ ไม่เชื่อว่าคนพิการจะทำได้”

(ทิวา เอี่ยมธารทอง, สนนทนากลุ่ม, 28 พฤษภาคม 2559)

“ไม่ได้บอกต่ออะไร เนื่องจากเคย share สิ่งที่เป็นสาระและเป็นประโยชน์อะไรทำนองนี้ใน facebook แล้วแต่ไม่ได้รับความสนใจจากเพื่อนๆ เลยจึงคิดว่าอาจจะเป็นเพราะรายการยังไม่เป็นที่นิยมเท่าไรหรอกจึงทำให้คนไม่สนใจ ถ้ารายการดังและเป็นที่นิยมมากกว่านี้คิดว่า

น่าจะมีการส่งต่อกันมากขึ้น *ไม่รู้ว่าจะเรื่องความนิยมของรายการส่งผลต่อการแนะนำบอกต่อรีเปลา? การ promote อะไรแบบนี้”*

(โสภณ ศรีวัฒนา, สนทนากลุ่ม, 28 พฤษภาคม 2559)

อย่างไรก็ตามรายการโทรทัศน์ Blind Date ไม่ได้ส่งผลต่อผู้ชมในด้านการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องต่อผู้พิการทางสายตาและสามารถเป็นกำลังใจให้กับบุคคลต่างๆ ได้เท่าที่นั่นแต่รายการโทรทัศน์ Blind Date ยังส่งผลต่อสังคมไทยในภาพรวมด้วยหากทุกคนในสังคมเข้าใจ เรียนรู้และยอมรับซึ่งกันและกันได้สังคมไทยจะมีแต่ความสงบสุข ไม่ใช่แค่เรื่องของผู้พิการกับคนทั่วไปแต่สำหรับทุกๆ เรื่องถ้าทุกคนในสังคมเคารพในสิทธิของคนอื่นๆ เราจะอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ แม้ว่าอาจจะมีความคิดเห็นที่ต่างกันบ้าง มองคนละมุมบ้างแต่ถ้าเราให้เกียรติกัน เคารพในสิทธิของกันและกันเราจะอยู่ร่วมกันได้โดยไม่แตกแยก สำหรับผู้พิการทางสายตาหรือผู้พิการใดๆ หากสังคมให้โอกาสโดยไม่คิดว่าผู้พิการคือผู้ด้อยโอกาส ไม่มองผู้พิการด้วยเวทนานิยมแต่มองทุกคนในสังคมว่าเป็นคนเหมือนกัน ทุกคนเท่าเทียมกันสังคมไทยก็จะมีแต่ความสุข

“รายการนี้จะทำให้สังคมน่าอยู่มากยิ่งขึ้น ถ้าทุกคนเปิดใจและให้โอกาสคนตาบอดมากขึ้น เพราะรายการนี้จะทำให้ทุกคนได้รู้ว่าคนตาบอดก็ใช้ชีวิตเหมือนคุณ ไม่ได้แตกต่างจากคนทั่วไป เราทำอะไรได้หลายอย่าง เราก็มีความสามารถเหมือนกัน”

(เพชร ตำนานประภา, สัมภาษณ์, 6 มิถุนายน 2559)

“คนตาดีส่วนใหญ่ติดภาพเดิมๆ มองว่าคนตาบอดน่าสงสารแต่รายการนี้ทำให้คนตาบอดไม่น่าสงสาร คนตาบอดคือคนปกติ ทำให้คนตาดีมองคนตาบอดแบบใหม่สังคมจะมีความเท่าเทียมเพราะทุกคนเคารพซึ่งกันและกัน ไม่ใช่แค่เรื่องนี้แต่กับทุกๆ เรื่องถ้าเราไม่ใช่ตัวเองไปตัดสินคนอื่น แต่พยายามทำความเข้าใจ สังคมจะสงบสุข”

(อาทิตยา เชียงทอง, สนทนากลุ่ม, 28 พฤษภาคม 2559)

จากผลการสนทนากลุ่มข้างต้นแสดงให้เห็นว่าผู้ชมทั้ง 2 กลุ่มคือผู้ชมปกติและผู้ชมที่พิการทางสายตามีการรับรู้และทัศนคติต่อรายการโทรทัศน์ Blind Date ในทางเดียวกันคือ มีการรับรู้ที่ผู้ผลิตรายการต้องการนำเสนอเรื่องราวชีวิตของผู้พิการทางสายตาในมุมมองใหม่ โดยเป็นการนำเสนอเรื่องศักยภาพของผู้พิการทางสายตาในการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพ การเรียนรู้และการรับรู้ การสื่อสารและการเข้าสังคม รวมถึงการนำเสนอมุมมองความคิดของผู้พิการทางสายตาด้วย นอกจากนี้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มยังมีทัศนคติที่ดีต่อรายการคือมีความรู้สึกชื่นชอบในประเด็นต่างๆ ได้แก่ รูปแบบรายการ เนื้อหาหรือประเด็นที่น่าสนใจ กรอบประสบการณ์ร่วมกันของพิธีกรและแขกรับเชิญ รวมถึงภาพและเสียงต่างๆ ที่สามารถถ่ายทอดเรื่องราวของผู้พิการทางสายตาได้เป็นอย่างดี

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาที่ถูกนำเสนอผ่านรายการโทรทัศน์ “Blind Date” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อตอบปัญหาวิจัยที่ว่า (1) แนวทางในการสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์ที่ส่งเสริมบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตามีลักษณะอย่างไรบ้าง (2) การนำเสนอบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาผ่านรายการโทรทัศน์ Blind Date มีลักษณะอย่างไร และ (3) ผู้ชมปกติและผู้ชมที่พิการทางสายตามีการรับรู้และทัศนคติต่อรายการโทรทัศน์ Blind Date อย่างไร โดยผู้วิจัยสนใจศึกษาแนวทางในการสร้างสรรค์รายการ รูปแบบ วิธีการนำเสนอ บทบาทและศักยภาพที่ปรากฏในรายการรวมถึงการรับรู้และทัศนคติของผู้ชมรายการทั้ง 2 กลุ่ม

เพื่อให้ทราบถึงแนวทางในการสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์ที่ส่งเสริมบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตา ผู้วิจัยเริ่มต้นจากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์และศึกษาข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องกับรายการโทรทัศน์ Blind Date ซึ่งเป็นบทวิเคราะห์ บทสัมภาษณ์รวมทั้งแหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตเพื่อให้ทราบข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์ Blind Date และมีความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงการออกอากาศและการประเมินผล จากนั้นผู้วิจัยได้ออกแบบคำถามเพื่อใช้เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้ผลิตรายการโดยผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและความตรงของเนื้อหาจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญแล้วผู้วิจัยจึงได้ติดต่อขอสัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการจำนวน 5 ท่านเพื่อให้ทราบแนวทางในการผลิตรายการโทรทัศน์ Blind Date

ผู้วิจัยทำการศึกษาตัวบท (Textual Analysis) จากเนื้อหารายการโทรทัศน์ Blind Date จำนวน 24 ตอนจากช่องทางการเผยแพร่แบบย้อนหลังผ่านทางเว็บไซต์ www.youtube.com เพื่อให้ทราบถึงบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาที่ถูกนำเสนอผ่านเนื้อหารายการโทรทัศน์ Blind Date โดยประเด็นที่ใช้ในการวิเคราะห์ตัวบทคือบทบาทและศักยภาพในด้านต่างๆ ของผู้พิการทางสายตาที่ถูกนำเสนอผ่านเนื้อหาของรายการ ได้แก่ (1) ศักยภาพด้านการดำเนินชีวิต (2) ศักยภาพด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง (3) ศักยภาพด้านการเรียนรู้และรับรู้ (4) ศักยภาพด้านการสื่อสารและการเข้าสังคม และ (5) ศักยภาพด้านการประกอบอาชีพ

ทั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บข้อมูลด้วยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อให้ทราบถึงการรับรู้ และทัศนคติของผู้ชมปกติและผู้ชมที่พิการทางสายตาที่มีต่อรายการโทรทัศน์ Blind Date จำนวน 12 คน โดยแบ่งเป็นผู้ชมปกติ 6 คนและผู้ชมที่พิการทางสายตา 6 คน โดยใช้แนวคำถามที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและความตรงของเนื้อหาจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญแล้ว

จากผลการศึกษาที่ได้กล่าวมาแล้วในบทก่อนหน้านี้ ผู้วิจัยขอสรุปผลและอภิปรายผล การศึกษาเรียงตามลำดับขั้นตอนในการวิจัยข้างต้นและเรียงตามวัตถุประสงค์การวิจัยแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 สรุปผลรูปแบบและวิธีการนำเสนอของรายการโทรทัศน์ Blind Date ส่วนที่ 2 บทบาท และศักยภาพของผู้พิการทางสายตาที่ถูกรับเลือกผ่านรายการโทรทัศน์ Blind Date และส่วนที่ 3 การรับรู้และผลทัศนคติของผู้ชมรายการโทรทัศน์ Blind Date ทั้งผู้ชมปกติและผู้ชมที่พิการทางสายตา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 สรุปผลรูปแบบและวิธีการนำเสนอของรายการโทรทัศน์ Blind Date ที่ได้จากการ สัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้ผลิตรายการร่วมกับการศึกษาข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1.1 ความเป็นมา กลุ่มเป้าหมายและชื่อรายการโทรทัศน์ Blind Date

ผู้วิจัยศึกษาความเป็นมาของรายการโทรทัศน์ Blind Date พบว่าสมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทยเป็นผู้ริเริ่มความคิดที่จะสร้างความเข้าใจกับคนทั่วไปในสังคมต่อผู้พิการทางสายตา โดยทางสมาคมฯ ได้ติดต่อบริษัท เอยู คอมมิวนิเคชั่น จำกัด ให้เป็นผู้สร้างสรรค์ รับผิดชอบและดูแลใน ส่วนของการผลิตรายการโทรทัศน์ที่สามารถเปลี่ยนเจตคติทางลบของคนในสังคมให้เป็นเจตคติ ทางบวก สร้างความเข้าใจที่ถูกต้องต่อผู้พิการทางสายตา สร้างกำลังใจและเป็นแรงบันดาลใจให้กับ บุคคลอื่นๆ ในสังคมรวมถึงผู้พิการอื่นๆ และเพื่อประชาสัมพันธ์การประชุมสมัชชาสุขภาพคนตาบอด โลกครั้งที่ 8 และการประชุมสมัชชาสุขภาพระหว่างประเทศเพื่อการศึกษาของคนพิการทางการเห็น (WBU-ICEVI 2012) ด้วย ในฐานะที่สมาคมฯ เป็นเจ้าภาพจัดการประชุม ทั้งนี้รายการโทรทัศน์ยัง ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันสร้างเสริมสุขภาพคนพิการ (สสพ.) สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส (Thai PBS) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) และสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) อีกด้วย นอกจากนี้สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส (Thai PBS) ยังให้การสนับสนุนในเรื่องเวลา ออกอากาศของรายการโทรทัศน์ Blind Date ด้วย โดยรายการโทรทัศน์ Blind Date ออกอากาศทุก วันเสาร์ เวลา 18.30-19.00 น. และออกอากาศซ้ำในวันศุกร์ เวลา 8.30-9.00 น. แต่อย่างไรก็ดีแม้ว่า

บริษัท เอยู คอมมิวนิเคชั่น จำกัด จะเป็นผู้รับผิดชอบในการผลิตรายการทั้งหมดแต่ทางสมาคมฯ และผู้สนับสนุนรายการต่างส่วนมีช่วยในการกำหนดรูปแบบและวิธีการนำเสนอของรายการด้วยเช่นกัน

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่ารายการโทรทัศน์ Blind Date มีวัตถุประสงค์หลักในการผลิตรายการเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องกับคนไทยทั้งประเทศเกี่ยวกับผู้พิการทางสายตาทำให้กลุ่มเป้าหมายหลักของรายการคือเป็นคนไทยทั้งประเทศและมีกลุ่มเป้าหมายรองคือผู้พิการอื่นๆ รวมถึงผู้ที่ต้องการกำลังใจด้วยเพื่อให้บุคคลเหล่านั้นเกิดแรงบันดาลใจและมีกำลังใจในการดำเนินชีวิตต่อไป ส่วนคำว่า “Blind Date” ซึ่งเป็นชื่อรายการนั้นมีที่มาจากการเล่นคำของคำว่า “นัดบอด” และ “นัดกับคนตาบอด” ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของรายการที่จะนัดเดทให้กับพิธีกรและคนตาบอดซึ่งเป็นแขกรับเชิญตามประเด็นชีวิตในแต่ละตอนให้มาเป็นคู่เดทกันในตอนนั้นๆ จึงเปรียบเสมือนการออกเดทกันของคน 2 คนหรือเรียกว่าการนัดบอดซึ่งตรงกับคำภาษาอังกฤษคือ Blind Date นั่นเอง

1.2 รูปแบบและวิธีการนำเสนอของรายการโทรทัศน์ Blind Date

รายการโทรทัศน์ Blind Date เป็นรายการที่นำเสนอเรื่องราวชีวิตจริงของผู้พิการทางสายตาที่เป็นแขกรับเชิญในแต่ละตอน และมีการสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับผู้พิการทางสายตาในเรื่องต่างๆ เข้าไปด้วย เช่น การนำทางให้ผู้พิการทางสายตา การบอกตำแหน่งของอาหารบนโต๊ะอาหาร รวมถึงเรื่องของสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ทั้งยังเป็นการให้พิธีกรได้เรียนรู้ชีวิตจริงของแขกรับเชิญผ่านการสัมภาษณ์ การทดลองใช้ชีวิตร่วมกัน การทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันทำให้รูปแบบหรือลักษณะของรายการโทรทัศน์ Blind Date เป็นรายการเรียลลิตี้ (Reality) กึ่งสารคดี โดยรายการเรียลลิตี้ (Reality) จะนำเสนอความจริง คนจริงและเรื่องจริง (real people doing real things) ส่วนรายการสารคดีนั้นจะนำเสนอเรื่องราวที่เป็นเรื่องจริงและมีพื้นฐานอยู่บนความจริงและต้องให้ความรู้หรือข้อคิด คติเตือนใจกับผู้ชมได้ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะการนำเสนอของรายการโทรทัศน์ Blind Date ดังนั้นรายการโทรทัศน์ Blind Date จึงมีรูปแบบรายการเป็นรายการเรียลลิตี้ (Reality) กึ่งสารคดี

การนำเสนอของรายการโทรทัศน์ Blind Date นั้นเป็นการนำเสนอเรื่องราวชีวิตของผู้พิการทางสายตาในแง่มุมต่างๆ เช่น การดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพ การฟันฝ่าอุปสรรคต่างๆ จนประสบความสำเร็จ เป็นต้น ทั้งยังสะท้อนมุมมอง ความคิดของผู้พิการทางสายตาด้วยซึ่งในแต่ละตอนนั้นประเด็นที่นำเสนอจะมีความแตกต่างกันทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้พิการทางสายตาที่มาเป็นแขกรับเชิญในรายการว่ามีเรื่องราวชีวิตในแง่มุมใดที่น่าสนใจ โดยการเลือกประเด็นนำเสนอจะเลือกจากผู้พิการทางสายตา (แขกรับเชิญ) เป็นหลัก กล่าวคือในการคัดเลือกผู้พิการทางสายตาผู้ผลิตรายการจะหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อบุคคลและสื่ออื่นๆ ทั้งนี้ยังได้รับการแนะนำจากทาง

สมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทยด้วย ซึ่งเกณฑ์ในการคัดเลือกบุคคลก็จะต้องเป็นผู้พิการทางสายตา ที่มีเรื่องราวชีวิตหรือประเด็นที่น่าสนใจ น่าติดตาม เป็นบุคคลผู้ซึ่งมีทักษะ มีความสามารถในด้านใด ด้านหนึ่งอย่างเห็นได้ชัดหรือมีมุมมองความคิดที่น่าสนใจ สามารถเป็นตัวอย่งให้กับคนอื่น ๆ เป็นแรงบันดาลใจหรือสร้างกำลังใจให้กับผู้ชมได้

อย่างไรก็ตามแม้ว่าการคัดเลือกประเด็นนำเสนอจะพิจารณาจากผู้พิการทางสายตาที่เป็น แกร็บเชิญเป็นหลักแต่ผู้วิจัยก็พบว่าผู้พิการทางสายตาหลายคนที่เป็นผู้มีความสามารถหรือมีความ เชี่ยวชาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเหมือนกัน เช่น นักร้อง นักดนตรี นักกีฬา เป็นต้น แต่ประเด็นที่น่าสนใจ นั้นแตกต่างกัน ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการในประเด็นดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยทราบว่าผู้ผลิตรายการจะสอบถามข้อมูลเรื่องราวชีวิตของผู้พิการทางสายตาคนนั้นๆ ก่อนแล้วจึงแล้วหาประเด็นที่ น่าสนใจมานำเสนอ เช่น นำเสนอเรื่องของการฟันฝ่าอุปสรรคต่างๆ นำเสนอเรื่องของการเห็นคุณค่า ในตนเอง นำเสนอเรื่องของการเป็นผู้ได้รับโอกาส เป็นต้น ด้วยเหตุนี้จึงทำให้รายการโทรทัศน์ Blind Date มีความหลากหลายและมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้นนั่นเอง

นอกจากการคัดเลือกผู้พิการทางสายตาจะส่งผลต่อประเด็นที่จะนำเสนอแล้วนั้นผู้วิจัยพบว่า ยังส่งผลต่อการคัดเลือกพิธีกรด้วยเช่นกัน กล่าวคือ รายการโทรทัศน์ Blind Date ไม่มีพิธีกรประจำ แต่จะเปลี่ยนพิธีกรทุกสัปดาห์ โดยพิธีกรในแต่ละสัปดาห์นั้นจะเป็นผู้ซึ่งมีความสนใจหรือมีประสบการณ์ ร่วมกันกับแกร็บเชิญในตอนนั้นๆ เช่น เป็นนักดนตรีเหมือนกัน เป็นนักท่องเที่ยวนเหมือนกัน หรือเป็น ผู้ที่เคยอยู่ในสถานการณ์บางอย่างเหมือนกัน เป็นต้น เพราะการสื่อสารจะประสบความสำเร็จนั้นส่วน หนึ่งเกิดจากการที่ผู้ส่งสารและผู้รับสารมีประสบการณ์ร่วมกันนำมาซึ่งความเข้าใจกันร่วมกันเป็นอย่างดี ทั้งนี้พิธีกรรายการโทรทัศน์ Blind Date ยังต้องเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงด้วยเพื่อให้ผู้ชมรายการ จำนวนมากจะได้ตอบวัตถุประสงค์ของรายการที่ต้องการสร้างความเข้าใจกับคนไทยทั่วประเทศ เกี่ยวกับผู้พิการทางสายตา หากพิธีกรเป็นบุคคลทั่วไปที่ไม่มีชื่อเสียงอาจส่งผลให้รายการนี้ไม่ประสบ ความสำเร็จในการทำหน้าที่สื่อสารความเข้าใจที่ถูกต้องต่อผู้พิการทางสายตากับคนในสังคม

ทั้งนี้ผู้วิจัยยังพบว่าในรายการโทรทัศน์ Blind Date มีการนำเสนอสถานการณ์บางอย่างที่ เป็นการแสดงความสามารถของแกร็บเชิญหรือมีการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันระหว่างพิธีกรและ แกร็บเชิญ เช่น การแต่งเพลงร่วมกัน (ตอน “บทเพลงทำนองแห่งชีวิต”) การเล่นฟุตบอลร่วมกัน (ตอน “ทีมเตะโลกตะลึง”) เป็นต้น ซึ่งการทำกิจกรรมร่วมกันของพิธีกรและแกร็บเชิญหรือการแสดง ความความสามารถของแกร็บเชิญนี้เป็นการสร้างความน่าสนใจให้กับรายการและผู้ชมมากขึ้นด้วย หรือแม้แต่พิธีกรรับเชิญในตอนนั้นๆ เองก็รู้สึกตื่นเต้น ตื่นตาตื่นใจกับความสามารถของแกร็บเชิญ ที่ไม่เคยคาดคิดมาก่อน

เมื่อพิจารณาถึงเรื่องภาพที่ปรากฏในรายการโทรทัศน์ Blind Date ผู้วิจัยพบว่าภาพที่ปรากฏนั้นสามารถเล่าเรื่องราวชีวิตของผู้พิการทางสายตาที่เป็นแขกรับเชิญได้ดี สามารถสะท้อนวิถีชีวิต การดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพ สะท้อนมุมมอง ความคิดและถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกของแขกรับเชิญได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้รายการโทรทัศน์ Blind Date ยังมีการนำเสนอภาพที่เป็นภาพมุมผลอ ภาพที่ไม่ได้ตั้งใจให้เกิด เป็นภาพที่แสดงความรู้สึก แสดงอารมณ์ต่างๆ ของแขกรับเชิญและพิธีกรซึ่งส่งผลให้รายการสามารถสื่อสารอารมณ์ต่างๆ กับผู้ชมได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งภาพเหล่านี้จะเกิดขึ้นในขณะที่ถ่ายทำรายการ โดยในระหว่างการทำรายการอาจมีเหตุการณ์บางอย่างเกิดขึ้นซึ่งผู้ผลิตรายการมีความคิดเห็นว่าเรื่อง/ ประเด็นดังกล่าวมีความน่าสนใจมากกว่าเรื่องที่เตรียมไว้ ผู้ผลิตรายการจะเลือกประเด็นนั้นมานำเสนอแทนส่งผลให้รายการโทรทัศน์ Blind Date มีการเปลี่ยนแปลงบทรายการอยู่เสมอ นอกจากนี้เหตุผลอีกข้อหนึ่งที่ทำให้รายการโทรทัศน์ Blind Date มีการเปลี่ยนแปลงบทรายการมาจากการประชุมร่วมของผู้ผลิตรายการและผู้สนับสนุนรายการเพื่อหาหรือถึงความเหมาะสมของเนื้อหาที่จะนำเสนอซึ่งการประชุมร่วมนี้จะเกิดขึ้นในขั้นก่อนการผลิตรายการและขั้นหลังของการผลิตรายการ ทั้งนี้ก็เพื่อให้เนื้อหาของรายการมีความสมบูรณ์มากที่สุดนั่นเอง

ส่วนที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis) จากเนื้อหารายการโทรทัศน์ Blind Date เกี่ยวกับบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาที่ปรากฏในรายการ

ผลการวิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis) เนื้อหารายการโทรทัศน์ Blind Date เกี่ยวกับบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาที่ปรากฏจำนวน 24 ตอน ผู้วิจัยสรุปได้ว่าศักยภาพของผู้พิการทางสายตาที่ปรากฏมี 5 ด้านคือ 1.) ด้านการดำเนินชีวิต 2.) ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง 3.) ด้านการเรียนรู้และรับรู้ 4.) ด้านการสื่อสารและการเข้าสังคม และ 5.) ด้านการประกอบอาชีพ โดยพบว่าผู้พิการทางสายตาที่เป็นแขกรับเชิญในแต่ละตอนนั้นมีศักยภาพครบทุกด้านแต่ผู้ผลิตรายการเลือกประเด็นในการนำเสนอศักยภาพของผู้พิการทางสายตาให้แตกต่างกัน ซึ่งเมื่อผู้วิจัยจัดกลุ่มเทปรายการแต่ละตอนให้เข้ากับศักยภาพด้านต่างๆ ตามประเด็นที่นำเสนอ นั้นสามารถจัดเป็นกลุ่มได้ดังนี้

1. ศักยภาพด้านการเรียนรู้และรับรู้ ซึ่งมีทั้งหมด 9 ตอน คือ 1) ตอน “เที่ยว ด้วยมุมมองใหม่” 2) ตอน “บันไดเสียง บันไดฝัน” 3) ตอน “Strike in the Life” 4) ตอน “บทเพลงทำนองแห่งชีวิต” 5) ตอน “ทีมเตะโลกตะลึง” 6) ตอน “นักทดลองพันธุ์ใหม่” 7) ตอน “โรงเรียน เรียนร่วม” 8) ตอน “นวดสัมผัส สก๊อตจุด” และ 9) ตอน “กล้าคิด กล้าฝัน”

2. ศักยภาพด้านการประกอบอาชีพ ซึ่งมีทั้งหมด 4 ตอน คือ 1) ตอน “ช่างไม้ ทักษะอาชีพคนตาบอด” 2) ตอน “งานฝีมือ งานสร้างอาชีพ” 3) ตอน “เมนูปรุงด้วยหัวใจ” และ 4) ตอน “Blind ICT”

3. ศักยภาพด้านการดำเนินชีวิต ซึ่งมีทั้งหมด 3 ตอน คือ 1) ตอน “เที่ยว...ด้วยมุมมองใหม่” 2) ตอน “เรียนรู้ชีวิตอิสระ” และ 3) ตอน “รับมือภัยพิบัติ”

4. ศักยภาพด้านการสื่อสารและการเข้าสังคม ซึ่งมีทั้งหมด 3 ตอน คือ 1) ตอน “มณเฑียร...จากรากหญ้าสู่สากล” 2) ตอน “ชายผู้ยิ้มสู้” และ 3) ตอน “ภารกิจสร้างรอยยิ้ม”

5. ศักยภาพด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งมีทั้งหมด 2 ตอน คือ 1) ตอน “ด้านที่ก้าว” และ 2) ตอน “แสงมีดส่องทางชีวิต”

เมื่อพิจารณาบทบาทของผู้พิการทางสายตาตามที่ปรากฏสรุปได้ว่าบทบาทของผู้พิการทางสายตาจะแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับสถานภาพของผู้พิการทางสายตาคนนั้นๆ โดยส่วนใหญ่จะเป็นบทบาทที่เกิดขึ้นตามสถานภาพที่ได้มาโดยตำแหน่งหรือความสามารถซึ่งเป็นสถานภาพที่ได้รับภายหลัง เช่น บทบาทความเป็นแม่ (ตอน “แม่ทำได้เพราะรัก”) บทบาทของสามี-ภรรยา (ตอน “คู่รักคู่ชีวิต”) บทบาทของครู-อาจารย์ (ตอน “เรียนรู้ชีวิตอิสระ” และตอน “ชายผู้ยิ้มสู้”) เป็นต้น

ทั้งนี้ยังมีอีก 2 ตอนคือ ตอน “เตรียมความพร้อมสู่ WBU-ICEVI 2012” และตอน “งานประชุม WBU-ICEVI 2012” ซึ่งไม่ได้นำเสนอประเด็นหลักเกี่ยวกับบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาในด้านใดด้านหนึ่งอย่างชัดเจนแต่เป็นการนำเสนอถึงการเตรียมความพร้อมในการจัดการประชุมสมัชชาสหภาพคนตาบอดโลกครั้งที่ 8 และการประชุมสมัชชาสหภาพระหว่างประเทศเพื่อการศึกษาของคนพิการทางการเห็น (The World Blind Union 8th General Assembly-International Council for Education of People with Visual Impairment หรือ WBU-ICEVI 2012) ที่สมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทยเป็นเจ้าภาพเท่านั้น

ส่วนที่ 3 สรุปผลการรับรู้และผลทัศนคติของผู้ชมปกติและผู้ชมที่พิการทางสายตาต่อรายการโทรทัศน์ Blind Date จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

3.1 การรับรู้ของผู้ชมรายการ

ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มมีการรับรู้และมีความเข้าใจต่อเนื้อหารายการโทรทัศน์ Blind Date ในประเด็นเกี่ยวกับสิ่งที่ผู้ผลิตรายการต้องการนำเสนอไปในทางเดียวกัน โดยมีความคิดเห็นว่ารายการ

โทรทัศน์ Blind Date เป็นรายการที่นำเสนอเกี่ยวกับเรื่องราวชีวิตของผู้พิการทางสายตาในด้านต่างๆ ทั้งการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพและมุมมอง ความคิดของผู้พิการทางสายตา โดยนำเสนอให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาไม่ได้มีการใช้ชีวิตที่แตกต่างจากคนทั่วไป ผู้พิการทางสายตาคือคนปกติที่เพียงแค่มองไม่เห็นเท่านั้นแต่ก็ยังสามารถทำสิ่งต่างๆ ได้ด้วยตนเองและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขหากได้รับโอกาสจากสังคม ซึ่งผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มมีความเข้าใจว่ารายการโทรทัศน์ Blind Date ต้องการนำเสนอประเด็นเหล่านี้ให้กับคนในสังคมที่เรียกตัวเองว่าเป็นคนปกติได้รับชมเพื่อเปลี่ยนมุมมอง ความคิดและความเข้าใจของตนต่อผู้พิการทางสายตา

ทั้งนี้ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มส่วนใหญ่ยังมีการรับรู้เกี่ยวกับศักยภาพของผู้พิการทางสายตา มาก่อนแล้วจากการชมรายการโทรทัศน์รายการอื่นๆ เช่น รายการยิ้มสู้ รายการฝันให้ไกลไปให้ถึง รายการคิดการณ์ไกล เป็นต้น รายการตามที่กล่าวมานั้นมีความแตกต่างจากรายการโทรทัศน์ Blind Date คือเป็นการนำเสนอเรื่องราวความลำบากแค้นของผู้พิการทางสายตา ส่งผลให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกเวทนาสงสารผู้พิการทางสายตาและหดหู่ไม่จรรโลงใจ นอกจากนี้ยังเคยได้เข้าชมนิทรรศการ บทเรียนในความมืด (Dialogue In the Dark) ด้วยทำให้ทราบมาแล้วว่าผู้พิการทางสายตามีความสามารถแต่ยังไม่มีเชื่อมั่นในศักยภาพของผู้พิการทางสายตาตามที่เชื่อว่าเป็นผู้พิการทางสายตาสามารถทำสิ่งต่างๆ ได้เหมือนคนทั่วไป เช่น ไม่เชื่อว่าผู้พิการทางสายตาจะสามารถถ่ายรูปได้ เป็นช่างไม้ หรือทำอาหารได้ เป็นต้น ซึ่งภายหลังจากการได้รับชมรายการโทรทัศน์ Blind Date แล้วจึงทำให้เชื่อว่าผู้พิการทางสายตาเป็นผู้ที่มีศักยภาพและความสามารถที่ไม่ต่างจากคนทั่วไป หรืออาจจะมากกว่าคนทั่วไปด้วยในบางเรื่อง

3.2 ทศนคติและความพึงพอใจของผู้ชมรายการ

ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มส่วนใหญ่รู้สึกชื่นชอบรายการโทรทัศน์ Blind Date ในภาพรวมทั้งหมดโดยในส่วนของรูปแบบรายการนั้นผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มชื่นชอบการออกเดทกันของพิธีกร และแขกรับเชิญที่ทั้ง 2 คนได้แบ่งปัน เรียนรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้เกิดความเข้าใจ ยอมรับและให้โอกาสผู้พิการทางสายตา

ส่วนวิธีการนำเสนอประเด็นหรือเรื่องราวที่ผู้ผลิตรายการต้องการนำเสนอ นั้นผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มให้ความเห็นว่าเป็นประเด็นที่มีความน่าสนใจ เนื่องจากเป็นการนำเสนอบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาทำให้ผู้ชมได้เห็นศักยภาพของผู้พิการทางสายตามากขึ้น และทำให้ผู้ชมรู้สึกชื่นชมในความสามารถของผู้พิการทางสายตา ซึ่งผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มต่างมีความเห็นที่สอดคล้องกันว่าบทบาทและศักยภาพที่ปรากฏในรายการนั้นไม่ได้แตกต่างจากความเป็นจริง เพียงแต่

ยังไม่มีรายการใดที่นำเสนอเรื่องราวของผู้พิการทางสายตาในแง่มุมนี้มาก่อน โดยที่ผ่านมานั้นจะเป็น การนำเสนอในด้านลบหรือเป็นการเล่าถึงความลำบากและการต่อสู้ชีวิตของผู้พิการทางสายตาส่งผล ให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกหดหู่ เวทนาและสงสาร ทั้งนี้ผู้พิการทางสายตาที่เข้าร่วมการสนทนากลุ่มบางคน ยังมีความคิดเห็นว่าการที่ผู้ผลิตรายการนำเสนอความรู้สึกของพิธีกรเป็นช่วงๆ หลังจากที่ให้เห็น ความสามารถของแขกรับเชิญในการทำสิ่งต่างๆ แล้วเป็นสิ่งที่ดีเนื่องจากทำให้ผู้พิการทางสายตาได้รับ รู้ว่าคนปกติคิดอย่างไรกับตนซึ่งเป็นเหมือนเสียงสะท้อนการกระทำนั่นเอง

นอกจากนี้ในส่วนของแขกรับเชิญและพิธีกรในแต่ละตอนนั้นผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มส่วนใหญ่ รู้สึกว่าการเลือกพิธีกรและแขกรับเชิญให้เป็นผู้ที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกันนั้นเป็นสิ่งที่ดีเพราะ ช่วยทำให้ทั้ง 2 คนได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์กันอย่างลึกซึ้ง มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน ซึ่งการ พูดคุยกันในเชิงลึกส่งผลให้ผู้ชมได้รับความรู้ในเรื่องนั้นๆ ตามไปด้วย แต่ในบางตอนก็รู้สึกไม่ประทับใจ ในตัวพิธีกรเนื่องจากการแสดงสีหน้าและวาจาที่ไม่เหมาะสมคล้ายเป็นการเหยียดหยามแขกรับเชิญ ซึ่งผู้วิจัยพบว่าสีหน้า/ ท่าทางที่เกิดขึ้นนั้นเป็นเพียงบุคลิกภาพส่วนตัวของพิธีกรและเป็นอาการที่ เกิดขึ้นจากความสงสัย ความไม่แน่ใจและไม่เชื่อมั่นในตัวแขกรับเชิญที่จะสามารถกระทำการต่างๆ ได้ แต่เมื่อแขกรับเชิญได้พิสูจน์ให้เห็นว่าสามารถทำสิ่งนั้นได้จริงๆ สีหน้า/ ท่าทางของพิธีกรเปลี่ยนแปลง ไปกลายเป็นความชื่นชมที่มีต่อแขกรับเชิญ

อย่างไรก็ตามผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มได้มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์ Blind Date ว่าควรนำเทคโนโลยีเสียงบรรยายภาพ (Audio Description) เข้ามาใช้ด้วยเพื่อให้ผู้พิการ ทางสายตาเข้าถึงได้ด้วย ซึ่งไม่เพียงแต่ผู้พิการทางสายตาจะเข้าถึงรายการได้เท่านั้นผู้ชมปกติที่ไม่ได้นั่ง ชมอยู่ตลอดเวลาก็สามารถจะเข้าใจในเรื่องราวหรือเนื้อหาที่รายการนำเสนอได้ด้วยเพราะมีการ บรรยายให้เห็นภาพว่าในภาพนั้นมีใครและเกิดเหตุการณ์ใดขึ้นบ้าง ส่วนถ้ามีโอกาสได้ทำรายการ โทรทัศน์เกี่ยวกับผู้พิการทางสายตาผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มต้องการผลิตรายการโทรทัศน์ที่สามารถเป็น กำลังใจให้กับทุกคนในสังคมได้ ทั้งยังต้องการให้ผู้พิการทางสายตามีบทบาทมากขึ้นในรายการ โทรทัศน์ เช่น รายการเกมโชว์ที่เปิดโอกาสให้ผู้พิการทางสายตาสามารถเล่นเกมร่วมกับคนทั่วไปได้ หรือละครโทรทัศน์ที่ให้ผู้พิการเป็นผู้แสดงเองได้ เป็นต้น โดยผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มมีความคิดเห็น ว่ารายการประเภทนี้เป็นรายการที่ดีและควรที่จะได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐหรือหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้รายการประเภทนี้สามารถออกอากาศได้อย่างยั่งยืน ส่วนสื่อมวลชนเองก็ไม่ควร นำเสนอภาพของผู้พิการทางสายตาในทางลบแต่ควรนำเสนอในเชิงสร้างสรรค์ที่จะช่วยทำให้คนใน สังคมเกิดการรับรู้และเข้าใจผู้พิการทางสายตาในทางที่ถูกต้อง ทั้งยังเป็นการสร้างสังคมแห่งความเท่า เทียมและสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างเป็นสุข

3.3 การนำไปใช้ประโยชน์

ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มได้แสดงความคิดเห็นที่ตรงกันว่านอกจากความบันเทิงที่ได้รับจากรายการโทรทัศน์ Blind Date แล้วอีกสิ่งหนึ่งที่ได้รับนั่นคือความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับผู้พิการทางสายตารวมไปถึงความรู้ต่างๆ เกี่ยวกับผู้พิการทางสายตา เช่น การนำทางให้ผู้พิการทางสายตา การให้ความช่วยเหลือเมื่อประสบภัยพิบัติ เป็นต้น ดังนั้นผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มจึงมีความคิดว่าจะแนะนำบอกต่อเรื่องราวเหล่านี้ให้กับบุคคลรอบข้างทั้งครอบครัว ญาติพี่น้องและเพื่อนให้ได้รับรู้ข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับผู้พิการทางสายตาด้วยเพื่อให้เกิดกำลังใจในการต่อสู้ชีวิตเมื่อต้องเผชิญกับปัญหา สร้างแรงบันดาลใจในการทำสิ่งต่างๆ และที่สำคัญที่สุดเพื่อสร้างสังคมแห่งความเท่าเทียมให้เกิดขึ้นในสังคมไทย

อภิปรายผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 อภิปรายผลรูปแบบและวิธีการนำเสนอของรายการโทรทัศน์ Blind Date

การสร้างสรรครายการโทรทัศน์

ขั้นที่ 1 วางแผนผลิตรายการ (Planing)

ชยพล สุทธิโยธิน (2539) ได้วางแผนสร้างสรรครายการเป็นขั้นตอนดังนี้

- การกำหนดแนวคิดเกี่ยวกับรายการ
- การกำหนดวัตถุประสงค์ของรายการ
- การกำหนดกลุ่มเป้าหมายของรายการ
- การกำหนดประเภทและรูปแบบรายการ
- การกำหนดวิธีการนำเสนอรายการ
- การกำหนดโครงสร้างเนื้อหาสาระในรายการ

ซึ่งผู้วิจัยพิจารณาผลการศึกษาที่ได้จากการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการพบว่าผู้ผลิตรายการได้วางแผนการผลิตรายการตามขั้นตอนต่างๆ ที่ ชยพล สุทธิโยธิน (2539) ได้กล่าวไว้ โดยมีรายละเอียดของการวางแผนการผลิตรายการโทรทัศน์ Blind Date ดังนี้

ในการวางแผนผลิตรายการโทรทัศน์ใดๆ ก็ตามต้องเริ่มต้นจากการพิจารณาว่ารายการที่จะผลิตขึ้นมานั้นมีคุณค่าหรือจะส่งผลต่อสังคมอย่างไร ซึ่งรายการโทรทัศน์ Blind Date เกิดจากความตั้งใจของสมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทยที่ต้องการสร้างการรับรู้และความเข้าใจใหม่ให้กับคนในสังคมเกี่ยวกับผู้พิการทางสายตา ดังนั้นจุดมุ่งหมายหรือผลลัพธ์ที่ทางสมาคมฯ และผู้ผลิตรายการมุ่งหวังนั่นคือทุกคนในสังคมไทยมีความเท่าเทียมกัน ทุกคนในสังคมรวมกันเป็นหนึ่งโดยไม่แบ่งแยกว่า

เป็นคนปกติหรือพิการบกพร่อง ซึ่งจากแนวคิดดังกล่าวนี้เองที่ตรงกับแนวคิดเกี่ยวกับการพิจารณาผลิตรายการโทรทัศน์ที่ ระเบียบวรรณ ประกอบผล (2520) ได้กล่าวไว้ว่า “การพิจารณาผลิตรายการโทรทัศน์รายการใดรายการหนึ่งเพื่อออกอากาศนั้นต้องพิจารณาว่ารายการที่จะผลิตมีประโยชน์ต่อผู้ชมและสังคมอย่างไรบ้าง” ซึ่งรายการโทรทัศน์ Blind Date นี้มีประโยชน์ทั้งต่อผู้ชมและสังคมในด้านการสร้างความเท่าเทียม สร้างความเข้าใจกับทุกคนในสังคมทั้งยังเป็นการให้ความรู้กับผู้ชมในเรื่องเกี่ยวกับผู้พิการทางสายตาด้วย

เมื่อผู้ผลิตรายการได้รับนโยบายจากทางสมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย ผู้ผลิตรายการได้กำหนดรูปแบบของรายการโทรทัศน์ Blind Date โดยมีหลักการพิจารณาและข้อควรคำนึงตามที่ วัชระ แววุฒินันท์ (2548) ได้กล่าวไว้ คือต้องคำนึงถึงกลุ่มเป้าหมาย แก่นในการนำเสนอและวิธีการนำเสนอ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. *แก่นรายการหรือสิ่งที่ต้องการนำเสนอ*กับผู้ชม โดยรายการโทรทัศน์ Blind Date นี้ ต้องการนำเสนอตัวอย่างผู้พิการทางสายตาที่สามารถดำเนินชีวิตได้ปกติเหมือนคนทั่วไป สามารถดูแลตัวเองได้และเป็นแรงบันดาลใจให้กับบุคคลอื่น
2. *วัตถุประสงค์ของรายการ* ซึ่งรายการโทรทัศน์ Blind Date มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องต่อผู้พิการทางสายตา เปลี่ยนเจตคติทางลบให้เป็นเจตคติทางบวก สร้างกำลังใจและเป็นแรงบันดาลใจให้กับบุคคลอื่นๆ ในสังคมรวมถึงคนพิการอื่นๆ
3. *ความคาดหวังหรือผลที่คาดว่าจะได้รับ* รายการนี้ผู้ผลิตรายการต้องการให้ผู้ชมรับรู้และเข้าใจว่าผู้พิการทางสายตาเป็นอย่างไร สามารถทำอะไรได้บ้าง ต้องการให้ผู้ชมเห็นว่าผู้พิการทางสายตาสามารถใช้ชีวิตได้เหมือนคนปกติและต้องการให้ผู้ชมรู้สึกตื่นเต้น ทั้งและคาดไม่ถึงว่าผู้พิการทางสายตาสจะสามารถทำอะไรต่างๆ ได้ด้วยตัวของเขาเอง

เมื่อผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ Blind Date คำนึงถึงหลักในการพิจารณาและข้อควรคำนึงถึงในการกำหนดรูปแบบรายการตามที่ผู้วิจัยได้กล่าวแล้วข้างต้นจึงเป็นที่มาของรูปแบบรายการโทรทัศน์ Blind Date ที่เป็นรายการเรียลลิตี้ (Reality) กึ่งสารคดีดังคำสัมภาษณ์ของผู้ผลิตรายการที่ว่า

“คือตอนที่คิดว่าเราจะทำเรียลลิตี้ (Reality) ที่นำเสนอชีวิตคนตาบอดเราก็แต่กรูแบบรายการว่าเป็นมุมมองของคนตาดีที่มองคนตาบอด มันก็ต้องมองผ่านการไปใช้ชีวิตร่วมกัน เพราะเราคิดว่าเป็นเรียลลิตี้ (Reality) ไปใช้ชีวิตด้วยกันก็เป็นเดทไป คือเดทเนี่ยมันมีเดทประเภทที่ Blind Date คือนัดบอด ไม่รู้จักกันมาก่อนแล้วมาเจอกัน มันใช่ใจ 2 คนนี้ไม่รู้จักกันมาก่อนแล้วมาเจอกันเพราะเราเป็นคนนัดให้เขามาเจอกันแต่เราพอใช้คำว่า “Blind

Date” มันโดน เพราะเราไม่ใช่นัดบอดอย่างเดียว เรานัดกับคนตาบอดด้วย “Blind Date” มันจบเลย 2 คำอธิบายทุกอย่าง”

(ข้อผูก วิทยานนท์, สัมภาษณ์, 6 เมษายน 2559)

โดยรายการเรียลลิตี้ (Reality) จะมีลักษณะคือนำเสนอความจริง คนจริงและเรื่องจริง (real people doing real things) ส่วนรายการสารคดีนั้นจะนำเสนอเรื่องราวที่เป็นเรื่องจริงและมีพื้นฐานอยู่บนความจริงและต้องให้ความรู้หรือข้อคิด คติเตือนใจกับผู้ชมได้ด้วย ซึ่งเมื่อพิจารณาจากรูปแบบการนำเสนอของรายการผู้วิจัยพบว่าการดำเนินเรื่องส่วนใหญ่ของรายการโทรทัศน์ Blind Date จะเป็นการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจึงพิจารณาแล้วเห็นว่ารายการโทรทัศน์ Blind Date มีรูปแบบเป็นรายการสัมภาษณ์ด้วย ซึ่งรายการสัมภาษณ์จะมีลักษณะคือนำเสนอความรู้ ความคิดเห็นจากบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือหลายคนโดยการสัมภาษณ์ สารสำคัญของรายการสัมภาษณ์คือความอยากรู้อยากเห็นเรื่องราวของบุคคลที่มีชื่อเสียงและความรู้ ความคิดเห็นของบุคคลที่ให้สัมภาษณ์ ซึ่งผู้สัมภาษณ์ต้องเตรียมคำถามไว้เพื่อให้สามารถถามได้อย่างต่อเนื่องพร้อมทั้งต้องปรับคำถามให้เข้ากับสถานการณ์ขณะที่สัมภาษณ์ได้ด้วย

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่าหลักในการพิจารณาและข้อควรคำนึงในการสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์นี้เป็นพื้นฐานสำหรับการผลิตรายการทุกประเภท ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยเรื่องการผลิตรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอกิจกรรมเชิงสุนทรีย์เพื่อส่งเสริมสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ ของ ภิญญาดา ธิติกุลมาศ (2555) ที่ใช้หลักการดังกล่าวมาใช้ในการออกแบบรูปแบบและวิธีการนำเสนอในรายการโทรทัศน์ด้วยเช่นกัน แต่เนื่องจากผู้ผลิตรายการดังกล่าวต้องการนำเสนอกิจกรรมเชิงสุนทรีย์เพื่อส่งเสริมสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ ดังนั้นรูปแบบและวิธีการนำเสนอของรายการจึงต้องสอดคล้องกับแก่นในการนำเสนอด้วย ซึ่งผลจากการสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์ตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวนี้พบว่า ผู้สูงอายุที่ได้รับชมรายการมีทัศนคติและความพึงพอใจอยู่ในเกณฑ์ที่ดีที่สุดในทุกด้าน โดยในส่วนของเนื้อหารายการพบว่าผู้สูงอายุเกิดแรงบันดาลใจในการดูแลสุขภาพกายและใจของตนเองรวมถึงเกิดความรู้สึกเพลิดเพลินในระหว่างรับชมรายการ ส่วนด้านการผลิตรายการนั้นพบว่ามีความพึงพอใจในด้านของพิธีกร/ ผู้ดำเนินรายการ

ทั้งนี้เมื่อผู้วิจัยพิจารณาผลการศึกษาในเรื่องการรับรู้และทัศนคติของผู้ชมรายการโทรทัศน์ Blind Date ของผู้ชมปกติและผู้ชมที่พิการทางสายตาจากการสนทนากลุ่มในงานวิจัยนี้พบว่า ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มทุกคนมีการรับรู้และเข้าใจต่อเนื้อหา/ ประเด็นที่ผู้ผลิตรายการต้องการนำเสนอได้อย่างถูกต้อง ทั้งยังมีทัศนคติที่ดีต่อรายการโทรทัศน์ Blind Date ในทุกๆ ด้าน ได้แก่

เนื้อหา/ประเด็นที่น่าเสนอ รูปแบบและวิธีการนำเสนอของรายการรวมถึงพิธีกรและแขกรับเชิญในรายการด้วย จึงอาจกล่าวได้ว่าการพิจารณาถึงหลักเกณฑ์ในการสร้างสรรค์รายการตามที่ผู้วิจัยได้กล่าวไว้ข้างต้นนั้นจะส่งผลให้รายการโทรทัศน์ประสบความสำเร็จในด้านการสื่อสารกับผู้ชม

ขั้นที่ 2 ขั้นก่อนการผลิตรายการ (Pre-production)

การคัดเลือกผู้เข้าร่วมรายการ จากการสัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ Blind Date ทำให้ผู้วิจัยทราบว่าผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ Blind Date มีเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เข้าร่วมรายการในส่วนของแขกรับเชิญโดยพิจารณาจากเรื่องราวของผู้พิการทางสายตาคคนนั้นเป็นหลักกว่าในชีวิตมีเรื่องราวที่น่าสนใจหรือไม่อย่างไร หรือผู้พิการทางสายตาคคนนั้นๆ มีมุมมอง ความคิดที่สามารถนำมาเป็นข้อคิดให้กับผู้ชมได้หรือไม่ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่าเกณฑ์คัดเลือกผู้เข้าร่วมรายการหรือแขกรับเชิญนี้ผู้ผลิตรายการได้คำนึงถึงแนวคิดของ Simonson (1999, อ้างถึงใน พรพิสุทธิ์ ศรีธรรานนท์, 2552) ที่เสนอหลักเกณฑ์ในการพิจารณาบุคคลเพื่อนำมาเสนอในรายการว่า “ต้องมีความแปลกมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว (Singularity) ความพิเศษ (Specialness) และความน่าเชื่อถือ (Credibility) และความเป็นที่นิยม (Popularity)” เมื่อพิจารณาผู้พิการทางสายตาที่เป็นแขกรับเชิญในรายการแล้วพบว่า ผู้พิการทางสายตาแต่ละคนนั้นล้วนแต่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่ไม่เหมือนกันแม้จะมีความพิเศษหรือความสามารถ ความเชี่ยวชาญในเรื่องเดียวกันแต่ก็จะมีเอกลักษณ์ที่เฉพาะตัว เช่น มีมุมมองการใช้ชีวิตที่ไม่เหมือนกัน เป็นต้น

ทั้งนี้ผู้พิการทางสายตาแต่ละคนล้วนเป็นผู้ที่มีความน่าเชื่อถือ เนื่องจากเป็นผู้เชี่ยวชาญในอาชีพต่างๆ เช่น ตอน “ช่างไม้ ทักษะฝีมือคนตาบอด” จะเห็นว่าผู้พิการทางสายตาที่มีอาชีพเป็นช่างไม้มีความรู้ความชำนาญเป็นอย่างมากในการทำเฟอร์นิเจอร์ไม้และยังสามารถทำงานที่เสี่ยงอันตรายได้อีกด้วย หรือตอน “นวดสัมผัส สก๊าดจุด” ที่นำเสนอให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาในตอนดังกล่าวมีความรู้ ความเข้าใจ ความเชี่ยวชาญในการนวดแผนไทยเป็นอย่างดี ทำให้เป็นที่น่าเชื่อถือและไว้วางใจจากทั้งลูกศิษย์ที่มาเรียนวิชานวดแผนไทยและผู้ป่วยที่เข้ารับบริการนวดแผนไทย เป็นต้น

แต่อย่างไรก็ดีเกณฑ์ในการคัดเลือกบุคคลเพื่อเข้าร่วมรายการที่ Simonson ได้เสนอไว้ผู้วิจัยพบว่าเนื่องจากรายการโทรทัศน์ Blind Date ต้องการนำเสนอเรื่องราวชีวิตของผู้พิการทางสายตาเกณฑ์ในข้อที่บอกว่าต้องเป็นที่นิยม (Popularity) ของผู้พิการทางสายตาที่เข้าร่วมรายการส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นที่รู้จักของคนทั่วไปมาก่อน ยกเว้นในบางตอน เช่น คุณณณยุทธิ์ อิงสา นักกีตาร์วง I-Onion (ตอน “ด้านที่ก้าว”) คุณณณเตียร อักษรมี สมาชิกวุฒิสภา (ตอน “มณเตียร จากรากหญ้าสู่สากล”)

คุณต่อพงศ์ เสลานนท์ นายกสสมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย (ตอน “ภารกิจสร้างรอยยิ้ม”) เป็นต้น

ในส่วนของการคัดเลือกพิธีกรของรายการโทรทัศน์ Blind Date ผู้ผลิตรายการคัดเลือกจากผู้ที่มีประสบการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่คล้ายผู้พิการทางสายตาที่เป็นแขกรับเชิญในตอนนั้นๆ ซึ่งผู้วิจัยพบว่าเกณฑ์ที่ผู้ผลิตรายการใช้ในการคัดเลือกพิธีกรนั้นสอดคล้องกับแบบจำลองการสื่อสารของวิลเบอร์ แชรรมม์ (The Wilbur Schramm Model) (Schramm, 1960) ที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเรื่องขอบเขตประสบการณ์ (field of experience) ซึ่งอธิบายได้ว่าทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสารต่างมีประสบการณ์ที่หลากหลายแตกต่างกัน ขอบเขตประสบการณ์ของแต่ละบุคคลจะเป็นตัวกำหนดขอบข่ายความสามารถในการเข้ารหัส-ถอดรหัสและทำความเข้าใจสารได้แตกต่างกัน การที่ผู้ส่งสารและผู้รับสารจะประสบความสำเร็จในการสื่อสารหรือสร้างความเข้าใจระหว่างกันได้มากหรือน้อยเพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับว่าบุคคลทั้ง 2 ว่ามีประสบการณ์ร่วมกันในเรื่องที่กำลังสื่อสารมากน้อยเพียงใด ซึ่งเมื่อผู้วิจัยพิจารณาพิธีกรและแขกรับเชิญในรายการโทรทัศน์ Blind Date แล้วพบว่าพิธีกรเกือบจะทุกคนเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ร่วมกันในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเหมือนกับแขกรับเชิญด้วย แม้จะไม่เหมือนกันทั้งหมดแต่มีบางมุมที่เหมือนกันก็สามารถเป็นคู่ได้ดังคำสัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการที่กล่าวไว้ว่า

“เพื่อให้รายการมีความน่าสนใจก็เลยเสนอรูปแบบใหม่คือเปลี่ยนพิธีกรทุกอาทิตย์ ไม่ใช่พิธีกรประจำแล้วเลือกพิธีกรที่มีความเกี่ยวข้องกับ case นั้นๆ ทำให้การพูดคุยกันมันลึกซึ้งขึ้น เช่น case คุณแม่ที่เลี้ยงลูกก็ไปเชิญหมิวที่เป็นแม่มาสัมภาษณ์หรือคนตาบอดที่เล่นกีฬา ก็ไปเอาแอนดี้ซึ่งเป็นคนเล่นกีฬาแล้วเคยมีอุบัติเหตุแขนพิการต้องหยุดใช้งานอะไรอย่างนี้ คือเราสร้างความเชื่อมโยงของผู้ดำเนินรายการในแต่ละตอน เพราะฉะนั้นความยากของทีมงานคือหา case มาก่อนแล้ว list รายชื่อว่ามีพิธีกรคนไหนเหมาะกับ case นี้ อาจจะได้ไม่เหมาะสมๆ แต่แค่หาบางมุมที่ให้มีมาเสียบกันได้ค่ะ”

(ข้อผูก วิทยานนท์, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2559)

จากเหตุผลในการคัดเลือกพิธีกรตามเกณฑ์ดังกล่าวทำให้พิธีกรและแขกรับเชิญในแต่ละตอนนั้นมีความเข้าใจกันเป็นอย่างดีในประเด็นที่สนทนากัน หรืออาจกล่าวได้ว่าการสื่อสารระหว่างพิธีกรและแขกรับเชิญก็ประสบความสำเร็จด้วย ทั้งนี้ผู้ผลิตรายการยังคำนึงถึงควมมีชื่อเสียง ความเป็นที่นิยม ความน่าเชื่อถือและความเชี่ยวชาญในด้านต่างๆ ของพิธีกรเป็นสำคัญด้วย

นอกจากนี้ในการสร้างสรรค์บทรายการโทรทัศน์ วัชร วรรณุฉินันท์ (2548) ยังได้แบ่งแนวทางในการสร้างสรรค์บทรายการโทรทัศน์ไว้ คือ (1) ศึกษาโครงสร้างรายการให้เข้าใจ (2) หาแก่นของเนื้อหารายการ (3) ทำความรู้จักผู้เข้าร่วมรายการทุกคน และ (4) ภาษา ซึ่งในการผลิตรายการนั้น การเขียนบทรายการถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การถ่ายทำเป็นไปด้วยความราบรื่น โดยผู้ผลิตรายการจะต้องคำนึงถึงแก่นของรายการหรือสิ่งที่ต้องการนำเสนอไว้ด้วยอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับ ถิรนนท์ อนุวัชศิริวงศ์ (2551) ที่กล่าวว่า “การเขียนบทโทรทัศน์ นักเขียนต้องนำแนวคิดซึ่งเป็นแก่นของรายการมาวางแนวคิดเฉพาะเรื่องหรือตอนซึ่งสอดคล้องกับแก่นรายการ โดยนักเขียนบทต้องถามตัวเองว่าจะอะไรที่จะทำให้มีความพิเศษในบท แล้วจะนำเสนออย่างไร ท่วงทำนองหรืออารมณ์ (style/ tone) ของรายการเป็นอย่างไร สาระสำคัญเป็นอย่างไรแล้วจึงนำเสนอสิ่งเหล่านี้ออกมาในรูปแบบของบทรายการโทรทัศน์”

สำหรับการสร้างสรรค์บทของรายการโทรทัศน์ Blind Date ผู้วิจัยพบว่าผู้ผลิตรายการจะให้ความสำคัญกับการเลือกผู้พิการทางสายตาเพื่อมาเป็นแขกรับเชิญก่อนเพื่อจะได้ทราบเรื่องราวหรือประเด็นที่จะนำมาเสนอในรายการ โดยผู้ผลิตรายการจะมีการสัมภาษณ์ผู้พิการทางสายตาในเบื้องต้นก่อนเกี่ยวกับเรื่องราวชีวิตของเขาเพื่อหาประเด็นหรือเรื่องราวน่าสนใจ สามารถเป็นกำลังใจและสร้างกำลังใจให้ผู้ชมได้แล้วจึงนำมาเขียนเป็นบทรายการทั้งยังเป็นการทำความเข้าใจกับแขกรับเชิญให้มากขึ้นด้วย โดยประเด็นหรือบทรายการจะแตกต่างกันไปในแต่ละตอนเพื่อให้เห็นบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาในหลายๆ ด้าน ทั้งยังนำเสนอมุมมอง ความคิดของผู้พิการทางสายตาผ่านบทสนทนาที่เกิดขึ้นระหว่างพิธีกรและแขกรับเชิญด้วย ที่สำคัญผู้ผลิตรายการก็ไม่ลืมแก่นของรายการที่ต้องการนำเสนอตัวอย่างผู้พิการทางสายตาที่สามารถดำเนินชีวิตได้ปกติเหมือนคนทั่วไปสามารถดูแลตัวเองได้และเป็นแรงบันดาลใจให้กับบุคคลอื่น

ด้วยเหตุนี้ทำให้รายการโทรทัศน์ Blind Date สามารถนำเสนอเรื่องราว/ ประเด็นได้ตรงกับแก่นของรายการมากที่สุด เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของรายการในการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องต่อผู้พิการทางสายตา เปลี่ยนเจตคติทางลบให้เป็นเจตคติทางบวก สร้างกำลังใจและเป็นแรงบันดาลใจให้กับบุคคลอื่นๆ ในสังคมรวมถึงคนพิการอื่นๆ ส่วนในเรื่องของภาษานั้น วัชร วรรณุฉินันท์ (2548) ได้กล่าวถึงภาษาที่ใช้ในการเขียนบทไว้ว่า “ผู้เขียนบทควรใช้ภาษาที่เหมาะสมโดยเฉพาะสำหรับบทพิธีกรต้องเป็นไปตามบุคลิก ลักษณะและธรรมชาติของพิธีกรนั้นๆ ซึ่งสามารถปรุงแต่งภาษาให้สวยงาม ไพเราะได้ในจังหวะที่เหมาะสม ส่วนภาษาของรายการในช่วงต่างๆ ก็ให้เป็นไปตามบุคลิกของเนื้อหานั้น” ซึ่งผู้วิจัยพบว่าภาษาหรือบทสนทนาในรายการโทรทัศน์ Blind Date จะเป็นบทสนทนาที่

แสดงออกถึงความเป็นกันเอง เป็นธรรมชาติของพิธีกรและแขกรับเชิญส่งผลให้คู่สนทนาเกิดความสบายใจและพร้อมที่จะเปิดใจคุยกันมากขึ้น

ขั้นที่ 3 ขั้นผลิตรายการโทรทัศน์ (Production) และขั้นที่ 4 ขั้นหลังการผลิต (Post-production)

หลังจากผู้ผลิตรายการได้เตรียมการผลิตเรียบร้อยแล้วขั้นต่อไปคือการถ่ายทำรายการ โดยการถ่ายทำรายการจะถ่ายทำตามบทรายการที่ได้สร้างสรรค์ไว้แล้วจึงนำเข้าสู่ขั้นหลังการผลิตรายการ คือการตัดต่อและผสมเสียง ในขั้นตอนนี้จะมีการนำเทปรายการไปตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งด้วยว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ มีเนื้อหาตรงตามที่ต้องการหรือไม่ ถ้ายังไม่เป็นที่พอใจอาจมีการแก้ไขบางส่วนและเมื่อมีความสมบูรณ์ของเนื้อหาแล้วจึงนำออกอากาศพร้อมทั้งประเมินผล

อย่างไรก็ตามผู้วิจัยพบว่ารายการโทรทัศน์ Blind Date จะมีการประชุมหารือถึงความเหมาะสมของเนื้อหาระหว่างผู้ผลิตรายการและผู้สนับสนุนรายการในขั้นตอนก่อนการผลิตรายการ และขั้นหลังการผลิตรายการ เพื่อระดมความคิดเห็นถึงความเหมาะสมของเนื้อหาหรือประเด็นที่นำเสนอ จึงทำให้รายการโทรทัศน์ Blind Date มีความครบถ้วนสมบูรณ์ของเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของรายการ

โดยสรุปในภาพรวมของการสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์ Blind Date นั้นผู้วิจัยพบว่าผู้ผลิตรายการค่อนข้างให้ความสำคัญกับขั้นวางแผนการผลิต (Planning) และขั้นก่อนการผลิตรายการ (Pre-production) เนื่องจากเป็นขั้นตอนในการเตรียมการผลิตรายการทั้งหมด ทั้งแขกรับเชิญ พิธีกร สถานที่ และบทรายการ การเตรียมการผลิตที่ดีจะช่วยให้การถ่ายทำรายการเป็นไปด้วยความราบรื่น ดังจะเห็นได้จากคำสัมภาษณ์ของผู้ผลิตรายการที่กล่าวว่า

“ขั้นก่อนการผลิตมันจะได้ภาพมาประมาณ 70% วางโครงไว้ทั้งหมดเห็นภาพเกือบหมดเลยนะคะ แล้วไปถ่ายทำจะมีอีก 30% ที่เกิดขึ้น ณ พื้นที่เราก็กเพิ่มเข้าไป”

(ช่อผกา วิริยานนท์, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2559)

ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของภิญญาดา ธิติกุลมาศ (2555) ที่ศึกษาการสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์ที่นำเสนอกิจกรรมเชิงสุนทรียะเพื่อส่งเสริมสุขภาวะสำหรับผู้สูงอายุ ที่กล่าวว่า “สำหรับการถ่ายทำรายการโทรทัศน์พบว่า การวางแผนในการถ่ายทำรายการโทรทัศน์ที่ดี สามารถส่งผลให้การดำเนินการถ่ายทำเป็นไปอย่างราบรื่นและทำให้ได้ผลงานบรรลุวัตถุประสงค์ รวมถึงสามารถแก้ปัญหา

ที่พอจะคาดเดาว่าอาจจะเกิดขึ้นได้อีกด้วย ทั้งนี้ปัญหาและอุปสรรคในการถ่ายทำสามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาแต่การเตรียมความพร้อมอย่างดีที่สุดจะช่วยลดปัญหาและอุปสรรคลงได้”

ส่วนที่ 2 อภิปรายผลการวิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis) จากเนื้อหาการรายการโทรทัศน์ Blind Date เกี่ยวกับบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาที่ปรากฏในรายการ

การวิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis) รายการโทรทัศน์ Blind Date ผู้วิจัยพบว่าผู้พิการทางสายตาที่เป็นแขกรับเชิญในรายการนั้นส่วนใหญ่เป็นผู้พิการที่ตาบอดสนิทและมีบางคนเป็นผู้ที่มีสายตาเลือนกลาง โดยสาเหตุที่ทำให้มีความพิการทางสายตานั้นเกิดขึ้นได้หลายสาเหตุคือ ความพิการตั้งแต่กำเนิด หรือความพิการที่เกิดขึ้นภายหลังเนื่องจากประสบอุบัติเหตุและโรคทางพันธุกรรม รวมไปถึงอาการป่วยต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อดวงตา เช่น โรคไข่มองอักเสบ โรคจอประสาทตาเสื่อม เป็นต้น ในประเด็นนี้ผู้วิจัยพบว่ามีความสอดคล้องกับเรื่องประเภทของผู้พิการทางสายตาตามที่ Hallahan and Kauffman (2006) ได้แบ่งลักษณะบุคคลที่มีความบกพร่องทางการมองเห็นเป็น 2 ประเภทคือ (1) การเห็นเลือนกลาง (Low vision) ซึ่งหมายถึงการสูญเสียการมองเห็นที่ไม่รุนแรง ไม่สามารถอ่านตัวหนังสือตามขนาดทั่วไปได้แต่สามารถอ่านตัวหนังสือที่มีขนาดใหญ่กว่าปกติได้และต้องมีอุปกรณ์ในการขยายตัวอักษร และ (2) ตาบอด (Blindness) เป็นความบกพร่องทางการมองเห็นจนไม่สามารถใช้การมองเห็นในการประกอบกิจกรรมต่างๆ เหมือนคนปกติได้

ทั้งนี้ ธีรดา โสมะนันท์ (2549) ยังได้ระบุสาเหตุของความพิการทางสายตาไว้ว่ามีสาเหตุดังนี้ (1) ตาบอดตั้งแต่กำเนิดเนื่องจากพันธุกรรม (2) เกิดจากการติดเชื้อในระยะก่อนคลอดหรือระหว่างตั้งครรภ์ (3) เกิดจากความบาดเจ็บทางสมองในระยะก่อนคลอด (4) เกิดจากการคลอดก่อนกำหนดและได้รับออกซิเจนมากเกินไป (5) เกิดจากลูกตาผิดปกติหรือไม่มีลูกตาตั้งแต่กำเนิด หรือมีม่านตาดำที่ค่อยๆ แคบลงจนไม่สามารถรับภาพได้ (6) เกิดจากโรคระบบตา เช่น หัตถ์เยอร์มัน ตาแดง เป็นต้น (7) เกิดจากโรคตาบางชนิด เช่น ต้อหิน ต้อกระจก เนื้อเยื่อหรือเลือดออกในดวงตา และ (8) เกิดจากอุบัติเหตุที่มีผลต่อดวงตาโดยตรง ซึ่งผลจากการสำรวจของศูนย์วิจัยสุขภาพกรุงเทพ (2555: ออนไลน์) ระบุว่าสาเหตุสำคัญที่พบได้บ่อย 5 ประการที่ส่งผลต่อความพิการทางตาตา คือ (1) ต้อกระจก (Cataract) (2) ริดสีดวงตา (Trachoma) (3) โรค Onchocerciasis (River blindness) ซึ่งผู้ป่วยโรคนี้ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในแถบลุ่มแม่น้ำทั้งในทวีปแอฟริกาและอเมริกาใต้ โดยมีแมลงวันดำเป็นพาหะที่นำเชื้อปรสิต *Onchocerca volvulus* เข้าสู่คน (4) ตาบอดในเด็ก (Childhood Blindness) และ (5) สายตาสั้น ยาว เอียงที่ไม่ได้รับการแก้ไขและผู้ที่มีสายตาเลือนกลางที่ไม่ได้รับอุปกรณ์ช่วยในการมองเห็นที่เหมาะสม

บทบาทของผู้พิการทางสายตาที่ปรากฏในรายการโทรทัศน์ Blind Date ส่วนใหญ่เป็นบทบาทที่เกิดจากสถานภาพซึ่งได้รับการแต่งตั้งหรือได้รับโดยตำแหน่งโดยเป็นสถานภาพที่ได้รับมาภายหลัง เช่น บทบาทของการเป็นเจ้าของธุรกิจ บทบาทของหัวหน้า บทบาทของนักเรียน บทบาทของแม่ บทบาทของผู้นำ เป็นต้น ซึ่งบทบาทที่ปรากฏนั้นล้วนแต่สะท้อนออกมาในตำแหน่งหรือหน้าที่ของผู้พิการทางสายตา (แซกรับเชิญ) ได้รับทั้งสิ้น ซึ่งเมื่อเป็นบทบาทที่ได้รับโดยหน้าที่หรือตำแหน่งทำให้ผู้พิการทางสายตานั้นๆ ถูกคาดหวังจากคนทั่วไป กล่าวคือ เมื่อได้รับหน้าที่ความรับผิดชอบใดๆ ก็ตามย่อมมีบทบาทหรือหน้าที่ในการปฏิบัติสิ่งนั้นให้บรรลุเป้าหมาย การทำสิ่งนั้นให้บรรลุเป้าหมายจึงเป็นความคาดหวังทั้งจากตนเองและเป็นความคาดหวังจากบุคคลอื่นด้วย เช่น บทบาทของการเป็นนักกีฬาทีมชาติ หน้าที่คือการแข่งขันกีฬา ส่วนความคาดหวังนั้นคือการได้รับชัยชนะในการแข่งขัน

ซึ่งเราจะเห็นได้จากในรายการตอน “Strike in the Life” และตอน “ทีมเตะโลกตะลึง” ที่แซกรับเชิญทั้ง 2 ตอนนั้นเป็นนักกีฬาทีมชาติจึงมีความคาดหวังต่อตัวเองว่าจะต้องได้เหรียญทองในการแข่งขันกีฬาหรือต้องเป็นผู้ชนะในการแข่งขันกีฬาในแต่ละครั้ง ส่วนสิ่งที่คุณอื่นคาดหวังจากบทบาทของผู้พิการทางสายตาได้รับจากการเป็นนักกีฬาทีมชาตินั้นก็คือการได้รับชนะในการแข่งขัน ได้เหรียญรางวัลและสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศชาติหรือทีมของตน ดังจะเห็นได้จากคำพูดของคุณประคอง บัวใหญ่ ในตอน “ทีมเตะโลกตะลึง” ที่กล่าวไว้ว่า “ผมไปแข่งขันชิงแชมป์ประเทศไทยครั้งแรก เป็นตัวเต็งแชมป์แต่ผลคือได้ที่สุดท้าย เป็นกองหน้าที่เป็นตัวความหวังของทีมแต่ยังไม่ได้สักประตู ครั้งนั้นเราแพ้เพราะว่ากองหน้ายังไม่ได้ ผิดหวังในตัวเองเพราะเป็นตัวความหวังของทีม”

จึงกล่าวโดยสรุปได้ว่าผู้พิการทางสายตาที่เป็นแซกรับเชิญในรายการโทรทัศน์ Blind Date มีบทบาทที่แตกต่างกันไปตามสถานภาพที่ตนเองได้รับและบทบาทหน้าที่นั้นนำมาซึ่งความคาดหวังของทั้งตัวเองและบุคคลอื่น ทั้งยังเกี่ยวข้องกับทัศนคติ ค่านิยมและพฤติกรรมซึ่งนำมาสู่การแสดงออกของบทบาทนั้นๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มัชฌิมา ชนะหทัย (2548) ศึกษาความคาดหวังของประชาชนต่อบทบาทผู้นำการเมืองท้องถิ่น : กรณีศึกษาเทศบาลนครเชียงใหม่ พบว่า ประชาชนมีความคาดหวังในบทบาทของนายกเทศมนตรีเทศบาลนครเชียงใหม่ค่อนข้างสูง โดยคาดหวังว่าเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ พุดจริงทำจริง มีผลงานเป็นที่ยอมรับ ซึ่งเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระดับรายได้และเขตที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับความคาดหวังนั้นด้วย

อย่างไรก็ตามผลการศึกษาของผู้วิจัยมีความสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องบทบาทตามที่จางง อติวัฒน์สิทธิ์ และคณะ (2540) ได้อธิบายไว้ว่า “บุคคลมีสถานภาพใดย่อมเป็นที่คาดหวังจากบุคคลอื่นๆ ว่าจะต้องปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบที่กำหนดไว้ควบคู่กับสถานภาพนั้น บทบาทเป็นสิ่งที่คู่กับสถานภาพ เป็นพฤติกรรมที่มองเห็นได้ เป็นการกระทำของบุคคล ผู้ที่มีสถานภาพเดียวกันย่อมมี

การแสดงบทบาทเหมือนกันตามบรรทัดฐานที่กำหนดไว้ โดยสามารถจำแนกประเภทของบทบาทได้ ดังนี้ (1) บทบาทในอุดมคติ คือ ความคาดหวังจากผู้อื่นต่อบุคคลในบทบาทต่างๆ ว่าควรเป็นเช่นไร (2) บทบาทที่บุคคลเข้าใจหรือรับรู้ คือ บทบาทที่เจ้าของบทบาทนั้นคิดด้วยตนเองซึ่งเกี่ยวข้องกับทัศนคติ ค่านิยม บุคลิกภาพและประสบการณ์ของตน และ (3) บทบาทที่แสดงออกจริง คือ การกระทำที่บุคคลเจ้าของบทบาทนั้นปฏิบัติจริงซึ่งขึ้นอยู่กับเหตุการณ์หรือสถานการณ์เฉพาะหน้า โดยบทบาทที่แสดงออกจริงอาจไม่สอดคล้องกับบทบาทในอุดมคติหรือบทบาทที่บุคคลเข้าใจหรือรับรู้ก็ได้” ส่วน Holt and Ford (1974) ได้กล่าวว่า “บทบาทประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 อย่าง คือ ตำแหน่งทางสังคม พฤติกรรมและความคาดหวัง”

ผลการวิจัยยังพบว่าศักยภาพของผู้พิการทางสายตาที่ปรากฏในรายการโทรทัศน์ Blind Date นั้นมีด้วยกัน 5 ด้าน คือ (1) ด้านการดำเนินชีวิต (2) ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง (3) ด้านการเรียนรู้ และรับรู้ (4) ด้านการสื่อสารและการเข้าสังคม และ (5) ด้านการประกอบอาชีพ โดยผู้พิการทางสายตาทุกคนล้วนแต่มีศักยภาพทั้ง 5 ด้านนี้แต่เนื่องจากผู้ผลิตรายการเลือกบางประเด็นมานำเสนอเป็นหลักทำให้ศักยภาพของผู้พิการทางสายตาที่ปรากฏนั้นแตกต่างกันไป ซึ่งเมื่อผู้วิจัยได้พิจารณาถึงความสัมพันธ์ของศักยภาพที่ปรากฏนี้ผู้วิจัยพบว่ามีความเกี่ยวข้องกับแนวคิดเรื่องการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ กล่าวคือ เป็นแนวคิดที่เปลี่ยนแปลงรูปแบบการให้ความช่วยเหลือคนพิการมาเป็นการฟื้นฟูสมรรถภาพในด้านต่างๆ เพื่อให้ผู้พิการสามารถดูแลและช่วยเหลือตัวเอง โดยการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการแบ่งออกเป็น 4 อย่างคือ (1) การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ (2) การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการศึกษา (3) การฟื้นฟูสมรรถภาพทางสังคม และ (4) การฟื้นฟูสมรรถภาพทางอาชีพ

โดยความสัมพันธ์ระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้พิการกับการมีศักยภาพของผู้พิการทางสายตาดังตัวอย่างเช่น ตอน “ด้านที่ก้าว” คุณณญุทธิ์ อิงสา ที่ประสบอุบัติเหตุทำให้กลายเป็นผู้พิการทางสายตาแต่ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพทางด้านทางการแพทย์ทำให้คุณณญุทธิ์สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติ ตอน “บันไดเสียง บันไดฝัน” จะเห็นได้ว่าทั้งคุณยงสิทธิ์ ยงกมลและคุณอุบลวรรณ เปี้ยแก้ว ต่างก็ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพทางด้านการศึกษา แม้จะเป็นการศึกษาทางด้านดนตรีก็ตามแต่ทั้ง 2 คนก็สามารถคว้ารางวัลทางด้านดนตรีในเวทีระดับโลกมาแล้วทั้งคู่ หรือตอน “งานฝีมือ งานสร้างอาชีพ” ที่คุณสมสรวง กรองเงิน ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการประกอบอาชีพจนมีความชำนาญในอาชีพของตนเกิดเป็นศักยภาพด้านการประกอบอาชีพและสามารถคว้ารางวัลรองชนะเลิศจากการแข่งขันทักษะอาชีพคนตาบอดโลก เป็นต้น

ซึ่งจากแนวทางในการฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้พิการนี้ส่งผลให้ผู้พิการมีศักยภาพในด้านต่างๆ ตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยยังพบว่าศักยภาพของผู้พิการทางสายตาที่ปรากฏในรายการด้าน

การประกอบอาชีพมีความหลากหลาย เช่น อาจารย์ในมหาวิทยาลัย สมาชิกวุฒิสภา พนักงานรับโทรศัพท์ เจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ เป็นต้น ซึ่งจากการประกอบอาชีพที่หลากหลายของผู้พิการทางสายตาตามที่ปรากฏในรายการนั้นเป็นผลมาจากกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพของคนพิการ

ดังที่ วิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์ (2546) ได้แบ่งยุคกฎหมายของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพของผู้พิการไว้ 3 ยุคคือ (1) ยุคกฎหมายห้ามผู้พิการทำงานหรือประกอบอาชีพ (ก่อน พ.ศ. 2518) (2) ยุคเริ่มต้นของกฎหมายที่เปิดโอกาสและส่งเสริมให้ผู้พิการมีงานทำ (พ.ศ. 2518-2540) และ (3) ยุคกฎหมายห้ามเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม (พ.ศ. 2540-ปัจจุบัน) ซึ่งการผลักดันกฎหมายดังกล่าวทำให้ผู้พิการมีโอกาสในการประกอบอาชีพมากขึ้น และสามารถประกอบอาชีพต่างๆ ได้อย่างอิสระ นอกจากนี้งานวิจัยของ อวิรุทธ์ ฉัตรมาลาทอง ยังช่วยสนับสนุนในประเด็นเรื่องของการประกอบอาชีพของผู้พิการว่าหน่วยงานที่ทำหน้าที่รับผิดชอบการฝึกอาชีพให้กับผู้พิการนั้นควรฝึกอาชีพให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน อีกทั้งผู้ฝึกสอนยังต้องมีความชำนาญในทักษะวิชาชีพนั้นๆ ด้วยเพื่อที่จะสามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้พิการได้อย่างเต็มที่เพื่อเป็นการส่งเสริมศักยภาพของผู้พิการ

ส่วนที่ 3 อภิปรายผลการรับรู้และทัศนคติของผู้ชมปกติและผู้ชมที่พิการทางสายตาต่อรายการโทรทัศน์ Blind Date

3.1 การรับรู้ของผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

ผลการวิจัยพบว่าผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มทุกคนมีการรับรู้และความเข้าใจต่อเนื้อหาและสิ่งที่ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ Blind Date ต้องการนำเสนอได้เป็นอย่างดี สามารถเข้าใจได้ว่าผู้ผลิตรายการต้องการนำเสนอเรื่องราวชีวิตของผู้พิการทางสายตาในด้านต่างๆ เช่น การดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพ หรือนำเสนอมุมมอง ความคิดของผู้พิการทางสายตาให้ผู้ชมได้รับชมเพื่อสร้างความเข้าใจและให้ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับผู้พิการทางสายตา

ผู้วิจัยพบว่าผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มไม่ได้มีการรับรู้เกี่ยวกับเนื้อหาที่แตกต่างกันแม้ว่าประสาทสัมผัสในการรับรู้ของผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มจะแตกต่างกัน คือ ผู้ชมปกติที่เข้าร่วมการสนทนากลุ่มมีประสาทสัมผัสครบทั้ง 5 อย่างแต่ผู้พิการทางสายตาที่เข้าร่วมการสนทนากลุ่มจะขาดประสาทสัมผัสทางการมองเห็นไป แต่ว่าการรับรู้และความเข้าใจในเนื้อหาไม่ได้แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ว่าเป็นเหตุผลในเรื่องของการองค์ประกอบของกระบวนการของผู้รับสารในการรับรู้ตามที่ สุกัญญา เพียรธรรณิก (2539) ได้กล่าวว่า “การรับรู้จะเกิดขึ้นได้ขึ้นอยู่กับกระบวนการของผู้รับสาร และ

ทำหน้าที่กลั่นกรองข่าวสารในการรับรู้ของบุคคล ซึ่งมีองค์ประกอบคือ (1) องค์ประกอบทางด้านจิตใจ เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการเลือกเปิดรับข่าวสาร ถ้าผู้รับสารไม่สนใจหรือไม่ต้องการรับรู้ ข่าวสารนั้นการรับรู้ก็จะไม่เกิดขึ้น (2) องค์ประกอบทางด้านสังคม ได้แก่ สภาพแวดล้อม ครอบครัว เพื่อน ขนบประเพณีวัฒนธรรมและลักษณะทางประชากรศาสตร์ สิ่งเหล่านี้ล้วนมีผลต่อการรับรู้ของบุคคลเพราะเป็นตัวแปรทางอ้อมที่สามารถสร้างประสบการณ์ ทักษะคิด ความคิดและพฤติกรรมต่อบุคคลนั้นๆ ต่อการรับรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง”

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการรับรู้ของผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มในครั้งนี้จะเกิดจากองค์ประกอบทั้ง 2 ด้าน คือผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มสามารถรับรู้และเข้าใจในเนื้อหารายการหรือประเด็นที่ผู้ผลิตรายการต้องการนำเสนอได้เพราะผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มเลือกที่จะเปิดรับข้อมูลจากรายการซึ่งเป็นองค์ประกอบทางด้านจิตใจ ส่วนองค์ประกอบด้านสังคมที่ทำให้การรับรู้ของผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มประสบความสำเร็จนั้นน่าจะเกิดจากการที่ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มมีทัศนคติที่ดีต่อผู้พิการทางสายตา เมื่อได้รับชมรายการโทรทัศน์ Blind Date ที่นำเสนอศักยภาพของผู้พิการทางสายตาจึงทำให้ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มมีความเข้าใจได้เป็นอย่างดีและก่อให้เกิดเป็นความเชื่อมั่นในศักยภาพของผู้พิการทางสายตามากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้เมื่อผู้วิจัยพิจารณาถึงเรื่องพฤติกรรมในการเปิดรับสารของผู้รับสารพบว่าเนื่องจากงานวิจัยนี้เลือกศึกษาการรับรู้ของผู้ชมรายการโทรทัศน์ Blind Date ทำให้ผู้ชมที่ได้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มในครั้งนี้ไม่มีโอกาสได้เลือกเปิดรับสารตามความต้องการของตนแต่เป็นเพราะผู้วิจัยเลือกสารให้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มได้ชม ในประเด็นเรื่องของพฤติกรรมและการเปิดรับสารของผู้รับสารนี้จึงไม่อาจระบุได้ว่าผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มนั้นเลือกเปิดรับสารเนื่องจากสาเหตุใดและสอดคล้องกับสาเหตุที่บุคคลต่างๆ จะมีพฤติกรรมในการเปิดรับข่าวสารตามที่ Merrill and Lowenstein (1997 อ้างถึงใน วิทยุญา ติติกุลมาศ 2555) ได้กล่าวไว้หรือไม่ โดย Merrill and Lowenstein ระบุสาเหตุของพฤติกรรมในการเปิดรับข่าวสารของบุคคลว่าเกิดจาก (1) ความเหงา (2) ความอยากรู้อยากเห็น (3) ประโยชน์ใช้สอยของตนเอง (4) ลักษณะเฉพาะของสื่อแต่ละอย่าง

อย่างไรก็ตามแม้ว่าผู้วิจัยจะไม่อาจวิเคราะห์สาเหตุในการเปิดรับสารของผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มได้แต่ผู้วิจัยก็พบว่าผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มมีความคิดเห็นว่ารายการโทรทัศน์ Blind Date เป็นการนำเสนอเรื่องราวของผู้พิการทางสายตาในมุมมองใหม่จึงอาจเป็นเหตุผลที่ทำให้ผู้ชมเลือกเปิดรับสารนี้ได้เนื่องจากความอยากรู้อยากเห็นที่ศักยภาพของผู้พิการทางสายตาจะเป็นอย่างไร ผู้พิการทางสายตาจะสามารถทำอะไรได้บ้าง ทั้งนี้ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มยังได้แสดงความคิดเห็นที่ตรงกันว่ารายการโทรทัศน์ Blind Date สามารถสร้างแรงบันดาลใจและเป็นกำลังใจให้กับคนอื่นๆ ในสังคมได้

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าหากผู้ที่เปิดรับสารจากรายการโทรทัศน์ Blind Date เหตุผลหนึ่งที่เลือกเปิดรับสารนั้นมาจากความต้องการในเรื่องประโยชน์ใช้สอยของตนในด้านการให้กำลังใจหรือการสร้างแรงบันดาลใจจากการเห็นศักยภาพของผู้พิการทางสายตา

แม้ว่าสื่อโทรทัศน์จะเป็นสื่อที่ผู้พิการทางสายตาเข้าถึงได้ยากเนื่องจากลักษณะของสื่อโทรทัศน์ที่นำเสนอด้วยภาพและเสียงเป็นหลักแต่ผู้พิการทางสายตาไม่สามารถใช้สายตาในการมองเห็นได้จึงเหลือเพียงแค่ประสาทสัมผัสทางการได้ยินเท่านั้นที่จะทำให้เข้าใจในเนื้อหาของรายการในสื่อโทรทัศน์ได้ งานวิจัยนี้ผู้วิจัยพบว่าผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มที่เป็นผู้พิการทางสายตาไม่ได้มีการรับรู้ที่แตกต่างไปจากผู้ชมปกติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่ผู้พิการทางสายตาใช้ประสาทสัมผัสอื่นๆ ในการเข้าถึงเนื้อหาของรายการโทรทัศน์ Blind Date ดังที่ สุชา จันทรเอม (2525) กล่าวว่า “การรับรู้ของผู้พิการทางสายตาต้องอาศัยประสาทสัมผัสที่สำคัญคือ การได้ยินและการสัมผัสเพื่อทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ” ทั้งนี้ Samuel E. Wood and other (2006) ยังได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า “เมื่อผู้พิการทางสายตาต้องสูญเสียประสาทสัมผัสทางการมองเห็นไป ประสาทสัมผัสที่ทำหน้าที่รองลงมาในการรับรู้มากที่สุดน่าจะเป็นการได้ยินเสียง ซึ่งหูของมนุษย์สามารถรับเสียงได้ในระดับความถี่ตั้งแต่ 20-200 เฮิรตซ์” และจากงานวิจัยนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์แล้วพบว่าผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มที่เป็นผู้พิการทางสายตาใช้ประสาทสัมผัสทางการได้ยินในการเปิดรับข้อมูลจากรายการโทรทัศน์ Blind Date ซึ่งไม่ได้ส่งผลต่อการรับรู้หรือความเข้าใจต่อเนื้อหาของรายการที่แตกต่างจากผู้ชมปกติ จึงแสดงให้เห็นว่าผู้พิการทางสายตาสามารถเปิดรับสื่อโทรทัศน์ได้ โดยงานวิจัยของ ศศโสฬส จิตรวานิชกุล (2542) ศึกษาพฤติกรรม ความสนใจและความต้องการในการเปิดรับสื่อของคนตาบอดในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า คนตาบอดร้อยละ 59.7 พยายามเปิดรับสื่อของคนปกติประเภทละครโดยไม่ขอความช่วยเหลือจากคนรอบข้างในการบรรยาย

การสนทนากลุ่มครั้งนี้ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มที่เป็นผู้พิการทางสายตาได้มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องของเทคนิคเสียงบรรยายภาพ (Audio Description) ซึ่งเป็นเทคโนโลยีที่ช่วยให้ผู้พิการทางสายตาเข้าถึงสื่อโทรทัศน์ได้มากขึ้น โดยแนวคิดเรื่องเสียงบรรยายภาพนี้เกิดขึ้นในปี ค.ศ. 1981 โดย Joel Synder ได้ค้นพบเทคโนโลยีที่เรียกว่า Audio Description ซึ่งเป็นเทคโนโลยีชนิดหนึ่งซึ่งช่วยให้ผู้พิการทางสายตาสามารถเข้าถึงสื่อโทรทัศน์ได้เช่นเดียวกับคนปกติโดยเป็นการบรรยายในสิ่งที่ตาเห็นตั้งแต่องค์ประกอบต่างๆ จนถึงการกระทำ เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย ฉาก และอื่นๆ ในภาพยนตร์และสื่อต่างๆ

ทั้งนี้สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ได้ออกมาสนับสนุนเทคโนโลยีนี้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 โดยได้ออกแผนแม่บทกิจการ

กระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2555-2559) โดยมีแนวทางในการส่งเสริมให้มีบริการเพื่อให้คนพิการทุกประเภทสามารถเข้าถึงสื่อวิทยุโทรทัศน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าเทียมกับคนทั่วไป และเมื่อวันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2559 กสทช. ได้ออกประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการให้เข้าถึงหรือรับรู้และใช้ประโยชน์จากรายการของกิจการโทรทัศน์โดยระบุว่าผู้ได้รับใบอนุญาตต้องจัดให้มีบริการเสียงบรรยายภาพอย่างน้อยร้อยละ 5 ของสัดส่วนรายการที่เป็นข่าวหรือสาระที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะตามประเภทการประกอบกิจการที่ได้รับอนุญาต และต้องจัดให้มีเพิ่มขึ้นจนถึงร้อยละ 10 ภายในระยะเวลา 5 ปี

จากงานวิจัยของ ศศโสม สจ. จิตรวานิชกุล (2542) ศึกษาพฤติกรรมการ ความสนใจและความต้องการในการเปิดรับสื่อของคนตาบอดในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าความต้องการของผู้พิการทางสายตาต่อสื่อคือการพูดตัวหนังสือที่ขึ้นที่หน้าจอและต้องการให้สร้าง Audio Description ในสื่อต่างๆ เพื่อให้ผู้พิการทางสายตาเข้าถึงได้มากขึ้น

3.2 ทักษะของผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มต่อรายการโทรทัศน์ Blind Date

ผลการวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติและความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มที่มีต่อรายการโทรทัศน์ Blind Date พบว่าผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มมีความพึงพอใจต่อรูปแบบรายการคือมีความรู้สึกชื่นชอบกับการที่พิธีกรและแขกรับเชิญมาเป็นคู่เดทกันในแต่ละตอน เนื่องจากเป็นรูปแบบรายการที่เฉพาะตัวของรายการโทรทัศน์ Blind Date และเป็นการทำพิธีกรได้เรียนรู้ชีวิตจริงของผู้พิการทางสายตาอันจะนำมาซึ่งความเข้าใจที่ถูกต้องต่อผู้พิการทางสายตา

ความพึงพอใจด้านเนื้อหา/ เรื่องราว/ ประเด็นที่ผู้ผลิตรายการนำเสนอ นั่นคือเรื่องของบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตา ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มรู้สึกชื่นชอบและชื่นชมในการสร้างสรรค์ของผู้ผลิตรายการที่นำเสนอประเด็นเกี่ยวกับศักยภาพของผู้พิการทางตาเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องต่อผู้พิการทางสายตาและทำให้ผู้ชมได้เห็นศักยภาพของผู้พิการทางสายตาที่หลากหลายมากขึ้น แม้ว่าผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มจะทราบมาก่อนแล้วว่าผู้พิการทางสายตามีศักยภาพในการทำสิ่งต่างๆ ได้แต่ภายหลังจากที่ได้รับชมรายการนี้ทำให้รู้สึกเชื่อมั่นในศักยภาพของผู้พิการทางสายตา

ความพึงพอใจในส่วนของการรับเชิญและพิธีกรในแต่ละตอนนั้นผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มรู้สึกประทับใจกับการที่ให้ผู้ที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกันหรือมีประสบการณ์ร่วมกันมาเป็นคู่เดทกัน

ในแต่ละตอนเนื่องจากทำให้ได้เห็นถึงความเข้าใจซึ่งกันและกัน นำมาซึ่งการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่มากขึ้นทำให้ผู้ชมได้รับความรู้ในเรื่องนั้นๆ ตามไปด้วย

โดยสรุปทัศนคติและความพึงพอใจในภาพรวมของผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มที่มีต่อรายการโทรทัศน์ Blind Date คือผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มมีทัศนคติและความพึงพอใจต่อรายการโทรทัศน์ Blind Date เป็นอย่างมากผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ว่าผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มนั้นให้ความสำคัญกับเรื่องของรายการโทรทัศน์ที่สามารถให้กำลังใจและสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้ชมได้ รวมถึงรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอเรื่องราวชีวิตจริง คนจริงและศักยภาพที่มีของคนนั้นจริงๆ ดังจะเห็นได้จากความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มในเรื่องของความต้องการผลิตรายการโทรทัศน์ ซึ่งพบว่าผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มต่างมีความคิดเห็นไปในทางเดียวกันว่าต้องการผลิตรายการโทรทัศน์ที่เป็นกำลังใจให้กับบุคคลอื่นๆ ในสังคมได้ และต้องการผลิตรายการที่ไม่แบ่งแยกคนตาดีและผู้พิการทางสายตาเพื่อให้ทุกคนสามารถทำกิจกรรมร่วมกันและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขได้นำมาซึ่งความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันในสังคม

จากผลการวิจัยดังกล่าวนี้เองผู้วิจัยได้นำแนวคิดเรื่องการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ (Uses and Gratification) มาใช้ในการวิเคราะห์โดย Katz and other (1974) ได้กล่าวถึงแนวคิดนี้ว่าคือ “การศึกษาผู้รับสารเกี่ยวกับ (1) สภาวะทางสังคมและจิตใจ ที่มีผลต่อ (2) ความต้องการของบุคคล ซึ่งนำไปสู่ (3) ความคาดหวังจากสื่อมวลชนหรือแหล่งข่าวสารอื่นๆ แล้วนำไปสู่ (4) การเปิดรับสื่อมวลชนในแบบต่างๆ กัน อันก่อให้เกิดผลคือ (5) การได้รับความพึงพอใจตามที่ต้องการ และ (6) ผลอื่นๆ ที่ตามมาซึ่งบางครั้งไม่ใช่ผลที่ตั้งเจตนาไว้” ทั้งนี้สภาวะของสังคมและจิตใจที่แตกต่างกันก่อให้เกิดมนุษย์มีความต้องการที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งความต้องการที่แตกต่างกันนี้ส่งผลให้แต่ละคนมีความคาดหวังว่าสื่อแต่ละประเภทจะสนองความพอใจได้แตกต่างกันด้วย ดังนั้นลักษณะของการใช้สื่อของบุคคลที่มีความต้องการไม่เหมือนกันจะแตกต่างกันออกไปและขั้นสุดท้ายคือความพึงพอใจที่ได้รับจากการใช้สื่อก็จะแตกต่างกันด้วย

เมื่อพิจารณาผลการศึกษาในงานวิจัยนี้แล้วพบว่าแม้ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มจะมีสภาวะสังคมและจิตใจที่แตกต่างกันคือเป็นคนปกติและผู้พิการทางสายตา แต่มีความต้องการที่คล้ายกันนั้นคือต้องการรายการที่สร้างกำลังใจ ซึ่งความต้องการนี้ส่งผลให้ความคาดหวังในอนาคตสำหรับรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับผู้พิการทางสายตาหรือผู้พิการอื่นๆ ต้องเป็นรายการที่สามารถทำให้เกิดกำลังใจได้ซึ่งจะส่งผลต่อความพึงพอใจในที่สุด แต่สำหรับรายการโทรทัศน์ Blind Date ที่นำเสนอเกี่ยวกับบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาซึ่งสามารถให้กำลังใจกับผู้ชมได้อยู่แล้ว ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มจึงเกิดความพึงพอใจรายการนี้ในทุกๆ ด้าน ทั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อสังเกตว่าผู้เข้าร่วมการ

สนทนากลุ่มนั้นแม้จะมีความแตกต่างทางด้านร่างกายแต่มุมมอง ความคิดและทัศนคติไม่ได้แตกต่างกันผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มทุกคนจึงมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันและเพราะทุกคนเป็นคนเหมือนกันสภาวะจิตใจ อารมณ์และความรู้สึกที่มีจึงเหมือนกัน

อย่างไรก็ตามจากผลการศึกษาทั้ง 3 ส่วนตามที่ถูกวิจัยได้กล่าวไปแล้วในบทก่อนหน้า ผู้วิจัยพบความสัมพันธ์ของประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาที่ถูกนำเสนอผ่านรายการโทรทัศน์ Blind Date ซึ่งมีความสัมพันธ์กันระหว่างผลการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ผลิตรายการ ผลการวิเคราะห์ด้วยทฤษฎีการ และผลจากการสนทนากลุ่มผู้ชมรายการ (ตารางที่ 5.1) โดยสามารถจำแนกตามประเด็นต่างๆ ได้แก่ รูปแบบรายการ เนื้อหาหรือประเด็นที่นำเสนอ แขนงรับเชิญ และพิธีกรรายการ รวมถึงภาพและเสียงที่นำเสนอในรายการ โดยมีรายละเอียดของความสัมพันธ์ในประเด็นดังกล่าว ดังต่อไปนี้

หากพิจารณาเรื่องของ รูปแบบ ของรายการโทรทัศน์ Blind Date ผู้วิจัยพบว่า ผู้ผลิตรายการต้องการนำเสนอเรื่องราวชีวิตของผู้พิการทางสายตาผ่านมุมมองของคนตาดีโดยการไปทดลอง แลกเปลี่ยน เรียนรู้และแบ่งปันประสบการณ์ร่วมกันจึงนำเสนอในรูปแบบของรายการเรียลลิตีที่กึ่งสารคดีที่เป็นการนำเสนอเรื่องราวชีวิตจริงของผู้พิการทางสายตาและมีการนำเสนอความรู้เกี่ยวกับผู้พิการทางสายตาในเรื่องต่างๆ ซึ่งเมื่อวิเคราะห์ด้วยทฤษฎีการรายการโทรทัศน์ Blind Date แล้วผู้วิจัยพบว่า รายการโทรทัศน์ Blind Date เป็นรายการที่มีรูปแบบรายการในลักษณะ Reality-documentary ซึ่งเป็นรายการตามติดชีวิตคน โดยในรายการ Blind Date นี้เป็นการตามติดชีวิตของผู้พิการทางสายตาที่เป็นแขกรับเชิญในรายการ และมีลักษณะที่ผสมผสานรูปแบบของรายการสารคดีประเภท Participatory Documentary ซึ่งเป็นสารคดีที่นำพาผู้ชมไปติดตาม สำรวจชีวิตของผู้พิการทางสายตา โดยผู้ผลิตรายการได้เข้าไปมีส่วนร่วมในสถานการณ์นั้นๆ โดยมีผู้ดำเนินรายการหรือพิธีกรปรากฏตัวให้เห็นและเข้าไปอยู่ท่ามกลางเหตุการณ์ต่างๆ หรือมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในสถานที่นั้น ทั้งการพูด การให้ความเห็นหรือการทำกิจกรรมต่างๆ ซึ่งในรายการโทรทัศน์ Blind Date พบว่า พิธีกรจะมีส่วนร่วมกับผู้พิการทางสายตาที่เป็นแขกรับเชิญในรายการทั้งในด้านการสนทนา การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ รวมถึงการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันด้วย ทั้งนี้ รายการโทรทัศน์ Blind Date ยังมีรูปแบบรายการในลักษณะสัมภาษณ์ด้วย กล่าวคือ เป็นรายการที่นำเสนอความรู้ ความคิดเห็นจากบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือหลายคนโดยการสัมภาษณ์ ซึ่งผู้สัมภาษณ์ต้องเตรียมคำถามไว้เพื่อให้สามารถสอบถามได้อย่างต่อเนื่องพร้อมทั้งต้องปรับคำถามให้เข้ากับสถานการณ์ในขณะที่สัมภาษณ์ได้ด้วย และเมื่อพิจารณาผลการรับรู้และทัศนคติของผู้เข้าร่วมการสนทนาทั้ง 2 กลุ่มพบว่า ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มมีความพึงพอใจต่อรูปแบบรายการในลักษณะดังกล่าวเนื่องจากการนำเสนอให้เห็น

เรื่องราวชีวิตจริงของผู้พิการทางสายตาและชื่นชอบการนำคนตาดีให้ไปเรียนรู้การใช้ชีวิตของผู้พิการทางสายตา อีกทั้งยังเป็นรูปแบบรายการที่มีความน่าสนใจอีกด้วย

ในส่วนของ *เนื้อหาหรือประเด็นที่น่าสนใจ* นั้น ผู้ผลิตรายการต้องการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการใช้ชีวิตของผู้พิการทางสายตาเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องต่อผู้พิการทางสายตา เปลี่ยนเจตคติทางลบให้เป็นเจตคติทางบวก สร้างกำลังใจและเป็นแรงบันดาลใจให้กับบุคคลอื่นๆ ในสังคมรวมถึงคนพิการอื่นๆ โดยเมื่อพิจารณาจากภาพและเสียงที่ปรากฏในรายการผู้วิจัยพบว่าประเด็นหรือเนื้อหาที่ถูกรับเสนอ นั้น เกี่ยวข้องกับเรื่องของบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาในด้านต่างๆ ได้แก่ ศักยภาพด้านการดำเนินชีวิต ศักยภาพด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง ศักยภาพด้านการเรียนรู้และรับรู้ ศักยภาพด้านการสื่อสารและการเข้าสังคม และศักยภาพด้านการประกอบอาชีพ ส่วนบทบาทของผู้พิการที่ถูกรับเสนอนั้นมีความหลากหลายและแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับสภาพของแขกรับเชิญในตอนนั้นๆ ซึ่งผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มทั้ง 2 กลุ่มมีการรับรู้และมีความเข้าใจต่อเนื้อหาและสิ่งที่ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ Blind Date ต้องการนำเสนอได้เป็นอย่างดี สามารถเข้าใจได้ว่าผู้ผลิตรายการต้องการนำเสนอเรื่องราวชีวิตของผู้พิการทางสายตาในด้านต่างๆ เช่น การดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพ รวมถึงการนำเสนอมุมมองและความคิดของผู้พิการทางสายตาด้วย ทั้งนี้ ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มยังมีความพึงพอใจด้านเนื้อหา เรื่องราว หรือประเด็นที่เกี่ยวข้องกับบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตา โดยผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาที่ถูกรับเสนอไว้ว่า การที่ผู้ผลิตรายการนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตานั้น ส่งผลให้ผู้ชมมีความเข้าใจต่อผู้พิการทางสายตามากยิ่งขึ้น และมีความเชื่อมั่นในศักยภาพของผู้พิการทางสายตามากขึ้นด้วย ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้ผลิตรายการสามารถสื่อสารความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับผู้พิการทางสายตาได้อย่างประสบความสำเร็จ

ทั้งนี้ ในส่วนของ *แขกรับเชิญและพิธีกรรายการ* นั้น ผู้ผลิตรายการได้ทำการคัดเลือกผู้พิการทางสายตาที่มีเรื่องราวชีวิตที่น่าสนใจ และมีมุมมองความคิดที่เป็นประโยชน์ต่อบุคคลอื่นๆ มาเป็นแขกรับเชิญในรายการ ส่วนการคัดเลือกพิธีกรของรายการโทรทัศน์ Blind Date นั้น ผู้ผลิตรายการจะทำการคัดเลือกจากผู้ที่มีกรอบประสบการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งซึ่งมีความใกล้เคียงกับผู้พิการทางสายตาที่เป็นแขกรับเชิญในตอนนั้นๆ โดยผู้วิจัยพบว่า กรอบประสบการณ์ที่ใกล้เคียงกันของผู้เข้าร่วมรายการส่งผลให้การสนทนาของผู้เข้าร่วมรายการทั้ง 2 คนนั้นประสบความสำเร็จ กล่าวคือ ผู้เข้าร่วมรายการทั้ง 2 คนสามารถสนทนากันในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความสนใจของทั้งคู่ได้อย่างลึกซึ้ง และมีความเข้าใจกันมากยิ่งขึ้น หรืออาจกล่าวได้ว่า การสื่อสารระหว่างพิธีกรและแขกรับเชิญในรายการโทรทัศน์ Blind Date นั้นประสบความสำเร็จในด้านการสื่อสารระหว่างบุคคล นอกจากนี้

จากกรอบประสบการณ์ที่ใกล้เคียงกันของผู้เข้าร่วมรายการส่งผลให้ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มมีความพึงพอใจในประสบการณ์ร่วมกันของพิธีกรและแขกรับเชิญ เนื่องจากทำให้ผู้ชมมีความเข้าใจในเรื่องต่างๆ ที่นำเสนอผ่านรายการได้อย่างลึกซึ้ง อีกทั้งยังได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องราวต่างๆ มากยิ่งขึ้นด้วย

นอกจากนี้ ในส่วนของ ภาพและเสียงที่นำเสนอ นั้น ผู้ผลิตรายการได้นำเสนอภาพที่สามารถถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆ ของผู้พิการทางสายตาได้ อีกทั้ง บทสนทนาและบทสัมภาษณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในรายการยังสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถของผู้พิการทางสายตาด้วย ซึ่งช่วยสร้างเจตคติที่ดีต่อผู้พิการทางสายตา โดยภาพและเสียงที่ปรากฏในรายการโทรทัศน์ Blind Date ตามที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ด้วยบทวิทยากรนั้นพบว่า ภาพและเสียงที่ปรากฏสามารถสะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพในด้านต่างๆ ของผู้พิการทางสายตา รวมถึงมุมมอง ความคิดและการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้พิการทางสายตาด้วย ซึ่งในส่วนของภาพและเสียงที่ปรากฏนี้ได้ส่งผลต่อการรับรู้และทัศนคติของผู้ชมให้ไปในทิศทางที่ดีขึ้น อันนำมาซึ่งการเห็นคุณค่าของผู้พิการทางสายตาที่มากยิ่งขึ้น ซึ่งช่วยสร้างให้เกิดสังคมแห่งความเท่าเทียม

ตารางที่ 5.1 ความสัมพันธ์ระหว่างผลการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ผลิตรายการ ผลการวิเคราะห์ด้วยบทวิทยากร และผลจากการสนทนากลุ่ม

	การสัมภาษณ์เชิงลึก	การวิเคราะห์ด้วยบทวิทยากร	การสนทนากลุ่ม
รูปแบบ	เรียลลิตี้ (Reality) กึ่งสารคดี	เรียลลิตี้ (Reality) กึ่งสารคดี ที่มีการนำเสนอ โดยการสัมภาษณ์เป็นส่วน ใหญ่	รูปแบบรายการ น่าสนใจ ทำให้เห็นการใช้ชีวิตของผู้พิการทางสายตา
เนื้อหา/ประเด็นที่นำเสนอ	เนื้อหาที่สร้างความเข้าใจที่ถูกต้องต่อผู้พิการทางสายตา	บทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตา	ชื่นชอบการนำเสนอ มุมมองใหม่เกี่ยวกับผู้พิการทางสายตา
แขกรับเชิญ/ พิธีกร	แขกรับเชิญมีเรื่องราวชีวิตที่น่าสนใจส่วนพิธีกรเป็นผู้มีกรอบประสบการณ์ใกล้เคียงกัน	กรอบประสบการณ์ร่วมกัน (Field of experience)	เป็นคู่เดทที่เหมาะสมและเข้ากันได้ดี ทำให้เห็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ที่ลึกซึ้ง

	การสัมภาษณ์เชิงลึก	การวิเคราะห์ตัวบท	การสนทนากลุ่ม
ภาพ/ เสียง ที่นำเสนอ	สามารถเล่าเรื่องราว และถ่ายทอด ความรู้สึกได้	สะท้อนบทบาทและ ศักยภาพของผู้พิการทาง สายตาในด้านต่างๆ	มีการรับรู้และความ เข้าใจต่อประเด็นที่ถูก นำเสนอได้ดีและเกิด อารมณ์ร่วมในระหว่าง รับชม

ข้อจำกัดในการวิจัย

- ข้อจำกัดเรื่องการเข้าถึงแหล่งข้อมูล เนื่องจากรายการโทรทัศน์ออกอากาศตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 ทำให้การเข้าถึงแหล่งข้อมูลทั้งข้อมูลบุคคลและข้อมูลเอกสารต่างๆ เป็นไปได้ยาก เพราะข้อมูลเอกสารบางส่วนไม่ได้มีการเก็บรักษาไว้ทำให้ข้อมูลสูญหายไปบ้าง ส่วนข้อมูลบุคคลนั้นมีความลำบากในการติดต่อเนื่องจากผู้ผลิตรายการเปลี่ยนสถานที่ทำงาน เปลี่ยนเบอร์โทรศัพท์ รวมถึงภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบทำให้ไม่สามารถให้ข้อมูลกับผู้วิจัยได้อีกทั้งยังอาจจำข้อมูลในเชิงลึกของรายการไม่ได้ทั้งหมด นอกจากนี้การเข้าถึงผู้ชมที่เคยรับชมรายการโทรทัศน์เมื่อครั้งที่ออกอากาศในโทรทัศน์เป็นไปด้วยความลำบาก เพราะเป็นรายการออกอากาศมานานแล้วทำให้ผู้ชมอาจจะลืมและผู้ชมบางส่วนไม่สะดวกที่จะให้ข้อมูลกับผู้วิจัย
- การขาดความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับรายการ คือ ในการติดต่อเพื่อขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ นั้นค่อนข้างลำบากเพราะไม่ทราบว่าจะสามารถติดต่อไปที่ส่วนงานไหนได้โดยตรง ทำให้มีการโยนงานกันไปมาจนในที่สุดก็ไม่สะดวกที่จะให้ความร่วมมือ ซึ่งเป็นเรื่องของการประสานงานในองค์กรที่เจ้าหน้าที่ไม่สามารถประสานงานให้ได้
- ข้อจำกัดเรื่องเวลา เนื่องจากงานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยใช้เชิงคุณภาพที่ต้องสัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับรายการ แต่ด้วยข้อจำกัดทางด้านเวลาของผู้ให้ข้อมูลที่ไม่ค่อยมีเวลาย่างมากนักเพราะต้องทำงานและเนื่องจากระยะเวลาในการทำวิทยานิพนธ์ของผู้วิจัยที่ค่อนข้างจำกัดทำให้ผู้วิจัยไม่สามารถรอเวลาที่จะสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมได้
- เรื่องของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทั้งผู้ชมปกติและผู้ชมที่พิการทางสายตาผู้วิจัยไม่สามารถคาดการณ์ไว้ล่วงหน้าได้ว่าผู้ชมที่สมัครใจจะมาเข้าร่วมการสนทนากลุ่มตามที่ได้ตกลงกันไว้หรือไม่ แม้ว่าผู้วิจัยจะได้เตรียมจำนวนผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มไว้สำรอง แต่ก็มีกรยกเลิก

นักกระตั้นหันเป็นจำนวนมากเนื่องจากติดภารกิจอื่นๆ ที่สำคัญกว่าจึงไม่สามารถมาเข้าร่วม การสนทนากลุ่มได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. ผู้วิจัยที่สนใจศึกษาเรื่องรายการโทรทัศน์สำหรับผู้พิการหรือรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอ เรื่องราวเกี่ยวกับผู้พิการทุกประเภท สามารถนำองค์ความรู้ในเรื่องแนวทางในการสร้างสรรค์ รายการที่ส่งเสริมบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาไปสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์ ที่นำเสนอเรื่องราวของผู้พิการประเภทอื่นหรือผู้ป่วยเพื่อศึกษาว่าผู้พิการอื่นๆ หรือผู้ป่วยที่ได้ ชมรายการนั้นๆ มีความคิดเห็นอย่างไรกับรายการประเภทนี้
2. ผู้วิจัยที่สนใจสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์ที่สามารถเป็นกำลังใจและสร้างแรงบันดาลใจให้กับ บุคคลอื่นได้ควรนำประเด็นเรื่องของความต้องการรายการที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการสร้างแรง บันดาลใจและสามารถเป็นกำลังใจให้กับคนในสังคมไปทดลองสร้างสรรค์รายการที่มีเนื้อหาที่ ตรงกับความต้องการของผู้ชมแล้วศึกษาว่าผู้ชมมีความคิดเห็นอย่างไร
3. ผู้ที่สนใจศึกษาเกี่ยวกับการสร้างสรรค์รายการสำหรับผู้พิการทางสายตาสามารถนำความ คิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการด้านเทคโนโลยีเสียงบรรยายภาพ (Audio Description) ไปใช้ ในกระบวนการผลิตรายการด้วยเพื่อศึกษาว่าผู้พิการทางสายตาตามีการรับรู้และมีความเข้าใจ เนื้อหาในประเด็นที่ผู้ผลิตรายการต้องการนำเสนอเป็นอย่างไรบ้าง
4. ผู้วิจัยที่สนใจศึกษาเรื่องบทบาทและศักยภาพของผู้พิการสามารถนำศักยภาพที่ปรากฏของผู้ พิการทางสายตาในงานวิจัยนี้ไปพัฒนาและศึกษาต่อในผู้พิการอื่นๆ หรือคนทั่วไป เพื่อศึกษา ว่าบุคคลเหล่านั้นมีศักยภาพอย่างไรบ้างเพื่อช่วยให้เกิดความเท่าเทียมในสังคมมากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

1. ประเด็นเรื่องการผลิตรายการโทรทัศน์ที่ส่งเสริมบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทาง สายตาสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการผลิตรายการอื่นๆ ที่ต้องการนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับ ศักยภาพของบุคคลหรือรายการที่ต้องการสร้างกำลังใจหรือเป็นแรงบันดาลใจให้กับผู้ชม
2. ประเด็นเรื่องประสบการณ์ร่วมกันของพิธีกรและแขกรับเชิญสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับ รายการโทรทัศน์ที่ต้องการนำเสนอความรู้ในประเด็นต่างๆ เช่น รายการเกี่ยวกับอาชีพ โดย

ให้ผู้ที่มีความสนใจในอาชีพต่างๆ ไปพบกับผู้เชี่ยวชาญในอาชีพนั้นๆ เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน เป็นต้น

3. ประเด็นเรื่องบทบาทและศักยภาพของผู้พิการทางสายตาหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับผู้พิการควรให้การสนับสนุนในเชิงรุกเพื่อเป็นการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้พิการเพื่อให้มีศักยภาพในด้านต่างๆ หรืออย่างน้อยที่สุดก็เพื่อให้ผู้พิการสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติ และควรให้การสนับสนุนการฝึกอบรมอาชีพให้กับผู้พิการให้มีความหลากหลายและตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานเพื่อส่งเสริมให้ผู้พิการมีงานทำมากขึ้น สามารถเลี้ยงดูตนเองและครอบครัวได้โดยไม่ต้องขอความช่วยเหลือจากใคร ซึ่งจะเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนหากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับผู้พิการให้การสนับสนุนในประเด็นนี้เพราะเป็นการสร้างอาชีพให้กับคนพิการให้สามารถช่วยเหลือตัวเองได้

นอกจากนี้สื่อมวลชนควรส่งเสริมให้มีการผลิตสื่อที่สร้างสรรค์ที่เกี่ยวกับผู้พิการให้มากขึ้นเพื่อเพิ่มพื้นที่สื่อที่น่าเสนอเรื่องราว/ ศักยภาพของผู้พิการให้คนในสังคมเกิดการยอมรับผู้พิการมากขึ้น ทั้งนี้สื่อมวลชนควรจัดการนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับผู้พิการในทางลบเพราะจะทำให้ผู้พิการถูกมองว่าเป็นผู้ด้อยโอกาสในสังคมอันจะนำมาซึ่งความไม่เท่าเทียมกันของทุกคนในสังคม

4. ประเด็นเรื่องของการเข้าถึงสื่อต่างๆ ของผู้พิการทุกประเภท ถ้าสามารถผลิตสื่อให้สามารถเข้าถึงผู้พิการทุกประเภทได้ ทั้งนี้ยังรวมไปถึงเรื่องของ Universal Design ที่เป็นการออกแบบสิ่งต่างๆ ที่เอื้อต่อการเข้าถึงของคนทุกกลุ่มอันจะนำมาซึ่งความเท่าเทียมกันในสังคม ช่วยลดช่องว่างระหว่างกันได้ ทั้งยังเป็นการให้คุณค่า ศักดิ์ศรี และสิทธิกับคนทุกกลุ่มโดยไม่แบ่งแยกว่าเป็นคนปกติหรือผู้พิการ เปลี่ยนความคิดเรื่องเวทนานิยมให้เป็นเรื่องของฐานสิทธิที่ทุกคนในสังคมมีสิทธิเท่าเทียมกัน
5. ประเด็นเรื่องของความต้องการเนื้อหารายการที่ตรงกับความต้องการของผู้ชม คือสามารถนำไปผลิตรายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาที่หลากหลายและเข้าถึงผู้ชมได้มากขึ้น เช่น ถ้าเป็นรายการเกมส์โชว์ที่สามารถให้ผู้พิการเข้าร่วมเล่นเกมกับคนทั่วไปได้ก็จะช่วยทำให้มีผู้ชมติดตามรายการมากขึ้น อย่างน้อยก็ได้กลุ่มผู้ชมที่เป็นผู้พิการเพิ่มขึ้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรณีการ์ พงศ์สาร. (2532). กฎหมายคนพิการ: แร่งงานคนพิการจะมีค่าถ้าพัฒนาให้ถูกทาง. กรุงเทพมหานคร : ซี พี วาย ซีพพลาย.
- กาญจนา แก้วเทพ. (2545). สื่อสารมวลชน: ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ศาลาแดง.
- ชนิษฐา เทวินทรภักดี. (2541). แผ้วถางทางการฟื้นฟูสมรรถภาพสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนของคนพิการ. กรุงเทพฯ : กรมประชาสงเคราะห์.
- จิตติมา เจือไทย. (2551). การสร้างอัตลักษณ์แห่งตัวตนของคนพิการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาตรี บัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จำเนียร โชติช่วง, & คณะ. (2539). จิตวิทยาการเรียนรู้และรับรู้. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ชยพล สุทธิโยธิน. (2539). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวิทยุโทรทัศน์. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์. (2544). การพัฒนาคนด้วยศิลปะ. กรุงเทพมหานคร : สันติศิริการพิมพ์.
- ถิรนนท์ อนุวัชศิริวงศ์. (2551). บทโทรทัศน์ เขียนอย่างไรให้เป็นมือโปร. กรุงเทพฯ : โครงการสุนทรียะนิเทศศาสตร์ ภาควิชาวาทยวิทยาและสื่อสารการแสดง คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรวัช เจนวัชรภักษ์. (2554). การสร้างออดิโอเดรสคริปต์ชั้นในภาพยนตร์การ์ตูน เพื่อเด็กพิการทางการมองเห็น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรเนตร วิโรจน์สกุล. (2557). กระบวนการสร้างสรรค์ละครเวที 6 มิติ สำหรับเด็กพิการทางสายตา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชานิเทศศาสตร์. คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2545). รูปแบบการจัดการเรียนแบบร่วมมือรวมพลัง : การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการโดยครอบครัวและชุมชนมีส่วนร่วม. วารสารครุศาสตร์. ปีที่ 30 ฉบับที่ 2 (พ.ย.-ก.พ. 2545) : 149-151.
- พรพิสุทธิ์ ศรีธรรานนท์. (2552). บทบาทและกระบวนการให้สถานภาพแก่บุคคลและสถาบันในรายการ

- ตลาดสดสนามเป้า. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัทธนัน เต็ดแก้ว. (2544). การศึกษาเปรียบเทียบการรับชมรายการโทรทัศน์ประเภทสาระความรู้และสารบันเทิง การจดจำได้ และการนำไปใช้ประโยชน์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, สาขาวิชานิเทศศาสตร์พัฒนาการ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภิญญาดา ธิติกุลมาศ. (2555). การสร้างสรรครายการโทรทัศน์ที่นำเสนอกิจกรรมเชิงสุนทรีย์เพื่อส่งเสริมสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, สาขาวิชานิเทศศาสตร์. คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ยุบล เป็ญจรงค์กิจ. (2534). การวิเคราะห์ผู้รับสาร. กรุงเทพมหานคร : คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วงพัทตร์ ภูพันธ์ศรี. (2526). จิตวิทยาเด็กนอกกระดับ (เด็กพิเศษ). กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- วัชระ แววุฒินัน. (2548). เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาการสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์ วิชานิเทศศาสตร์ หน่วยที่ 6-10. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วัลลภา บุญรอด, & คณะ. (2546). รายงานการวิจัยเชิงคุณภาพเรื่อง เมื่อความพิการไม่ใช่อุปสรรคในการประกอบอาชีพเลี้ยงตนเอง.
- วิชัย ศรีตุลานนท์. (2526). โอกาสของเด็กพิการทางการศึกษา. วารสารการศึกษาแห่งชาติ. ปีที่ 17 (เม.ย. - พ.ค. 26) : 41 - 43.
- วิทยา วรณศิริ. (2529). บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการพัฒนาสตรีระดับหมู่บ้านและเจ้าหน้าที่ระดับอำเภอในจังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์. (2539). กฎหมายและนโยบายของรัฐเกี่ยวกับคนพิการ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- วิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์, & คณะ. (2546). รายงานการวิจัยเรื่อง การแก้ไขกฎหมายที่กีดกันคนพิการในการเข้าไปมีส่วนร่วมในสังคม : ศึกษากรณีกฎหมายและกฎระเบียบที่จำกัดสิทธิคนพิการในการประกอบอาชีพ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.
- สุกัญญา เพียรธรรกิจ. (2539). การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์สำหรับสตรีกับการรับรู้ประโยชน์และการนำไปใช้เพื่อการเสริมสร้างบทบาทที่สร้างสรรค์ของตนเองในสตรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุชา จันทรเอ็ม. (2525). จิตวิทยาเด็กพิเศษ. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด อักษรบัณฑิต.

- สุชา จันทร์เอม. (2539). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพมหานคร : บริษัท โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- สุรัตน์ ตรีสกุล. (2546). หลักนิเทศศาสตร์. กรุงเทพฯ : คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- อริยา จินตพานิชการ. (2548). เรียลลิตีฟิเวอ์. กรุงเทพฯ : กันตนา พับบิชซิ่ง.
- อวิรุทธ์ ฉัตรมาลาทอง. (2555). การพัฒนาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการฝึกและพัฒนาอาชีพเพื่อส่งเสริมศักยภาพแรงงานคนพิการไทยในเขตภาคกลาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อารียา ทวีศักดิ์สกุล. (2544). การวิเคราะห์เนื้อหาและรูปแบบรายการธรรมะทางโทรทัศน์ พ.ศ. 2542. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน. คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุษณีย์ ศิริสุนทรไพบูลย์. (2552). หลักการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- Andersen, P. (2007). Nonverbal Communication: Forms and Functions. London : Waveland Press.
- Hallahan, P.D. & Kauffman, T.M. (2006). Exceptional learners: Introduction to special education. (10th ed.). Boston : Allyn and Bacon, Inc.
- Katz, E.J.G. & Others. (1973). “Utilization of mass communication by the Individual” The Uses of mass communication. London : Sage Publications Beverly Hill.
- Katz, Elihu & Others. (1974). “Utilization of mass communication by the Individual” The Uses of mass communication : Current perspectives on gratification. London : Sage Publications Beverly Hill.
- Longman. (1987). Dictionary of Contemporary English. Harlow : Longman Press.
- Mccomb, & Other. (1979). Using Mass Communication Theory. New York : Prenticehall.
- McQuail, D. (1994). Mass Communication Theory. 3rd Edition. London : Sage Publications.
- Neale, S. (1980). Genre. London : British Film Institute.
- Samuel E. Wood. & Others. (2006). Mastering the World of Psychology. USA : Pearson

Education Inc.

Schramm, W. (1973). "Channels and audiences" Handbook of communication. Chicago : Rand McNally College Publishing Company.

Wenner, Lawrence A. (1985). The Nature of news gratifications, in Media gratifications research : Current perspective. London : Sage Publications Beverly Hill.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ. (2558). รายงานสถานการณ์คนพิการ.

[ออนไลน์], แหล่งที่มา:

<http://dep.go.th/th/page/%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%87%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%AA%E0%B8%96%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%93%E0%B9%8C%E0%B8%84%E0%B8%99%E0%B8%9E%E0%B8%B4%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3>
[18 พฤศจิกายน 2558]

สำนักคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์. (2556). ผู้ที่มีข้อจำกัดทางด้านร่างกายจะเข้าถึงสื่อได้อย่างไร. [ออนไลน์], แหล่งที่มา:

<http://bcp.nbtc.go.th/knoewdge/detail/360> [15 ธันวาคม 2558]

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ.

(2559). การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการให้เข้าถึงหรือรับรู้และใช้ประโยชน์จากรายการของกิจการโทรทัศน์. [ออนไลน์], แหล่งที่มา:

<http://bcp.nbtc.go.th/news/detail/2632> [19 กุมภาพันธ์ 2559]

แบบสรุปบทสัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการ

1. คุณช่อผกา วิริยานนท์ (สัมภาษณ์วันที่ 7 เมษายน 2559)
2. คุณประภาพรพรณ สุดใจดี (สัมภาษณ์วันที่ 3 พฤษภาคม 2559)
3. คุณสุนันทา ยศขุน (สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤษภาคม 2559)
4. คุณจุฑามาศ แสงอินทร์ (สัมภาษณ์วันที่ 16 พฤษภาคม 2559)
5. คุณฐานิตย์ กงจก (สัมภาษณ์วันที่ 16 พฤษภาคม 2559)

1. ท่านมีมุมมอง/ ทศนคติเกี่ยวกับผู้พิการหรือผู้พิการทางสายตาท่าอย่างไร

คุณช่อผกา มุมมองก่อนทำรายการ ต้องบอกว่าส่วนตัว นอกจากคนจะรู้จักพื้นฐานพิธีกรทีวี เป็น celeb เป็นคนมีชื่อเสียง อีกมุมมองหนึ่งที่เป็นตัวตนของพี่เลยนะคะ พี่เป็นอาสาสมัคร พี่เป็นคนชอบทำงาน volunteer และแบบเป็นคนทำงาน volunteer เกือบจะครึ่งหนึ่งของชีวิตการทำงานเลยนะ ใช้เวลาแบบห้าสิบเปอร์เซ็นต์เลยเนี่ย มาปีนี้พี่ก็เลยไปเป็นวอลันเทียร์สตาร์จากการที่พี่ได้ไปรู้จักท่านแม่ชีสนสนีย์ เสถียรสุด ที่เสถียรธรรมสถาน แล้วก็เลยเป็น volunteer ช่วยงานที่เสถียรธรรมสถาน แต่เนื่องจากว่าเสถียรธรรมสถานเนี่ยเป็น community ที่ไม่ได้เป็นพุทธเจ้า แต่เป็น community ที่ทำเรื่องสังคม เพราะว่า concept ของคุณแม่ท่านคือเอาศาสนาเนี่ยไปอยู่ในชีวิต ในวิถีชีวิตของคน ตั้งแต่เกิดจนตาย การที่พี่ได้ไปช่วยงานที่เสถียรธรรมสถานมันเหมือนเปิดโลก ก่อนหน้านั้นเราก็อารมณ์แบบ อารมณ์ดาราอะ นึกออกปะ คือแบบไม่ได้รู้อะไรมากแต่ก็พี่ก็รู้มากกว่าดาราคคนอื่น เพราะว่า background พี่เริ่มจากการเป็นนักข่าวพี่ก็จะมีสันดานโหด ขาลุยอยู่ในตัว พี่ก็จะปั่นคนรู้ข้อมูลดีๆ แล้วก็เป็นคนรู้จักคนไทยแบบตั้งแต่พระมหากษัตริย์ยันแบบขอทานอะ ทุกเลเวลอะ โดยอาชีพ ประสบการณ์ในงานของเราเนี่ยเราจะรู้จักคนในทุกๆ สถานะภาพนะคะ คำเรียกว่าแบบไฮโซยันแบบโลโซ ทีนี้พอมาทำงานที่เสถียรเนี่ยก็มีโอกาสทำงานกับคนพิการ เป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้เราได้รู้จักคนพิการนะคะ ได้รู้จักคนพิเศษนะ คนที่มีความพิเศษ ทั้งพิการร่างกายแล้วก็พวก learning disorder ทั้งหลายแหละ แล้วก็เข้าใจว่าจริงๆ แล้วเนี่ยมนุษย์เราเนี่ยมันเป็นคนสัมพันธ์ของร่างกาย จิตใจ จิตวิญญาณและสภาพแวดล้อม รวมกันแล้วมันคือ health มันเป็นคำจำกัดความขององค์การอนามัยโลก นะคะว่า health เนี่ยมาจาก body mine spirit and environmental แต่ที่นี้ทั้งหมดเนี่ยมันทำให้พี่มีมุมมองที่ใหญ่ขึ้นว่า การเป็นคนๆ หนึ่งมันคือองค์ประกอบสี่อันนี้รวมกัน นั่นแปลว่าถ้าเราขาดองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่ง ไม่ได้หมายความว่าผลผลิตรวมที่แปลว่าชีวิตของเรามันจะต้องติดลบ ถ้าคุณเกิดมาคุณขาดองค์ประกอบทางกาย แต่คุณมีจิตใจและจิตวิญญาณที่แข็งแรงกว่าคนที่กายร้อยเปอร์เซ็นต์ totally คุณก็ยังเป็นมนุษย์ที่มีค่าตอบแทนเค้าได้ อันนี้คือความเชื่อของพี่ก่อนนะคะ ซึ่งความเชื่อทั้งหมดนี้มันเกิดมาจากประสบการณ์ที่ได้ทำงานกับคนหลายๆ กลุ่ม การทำงานจิตอาสาเนี่ยมีโอกาสได้ทำงาน deal กับคนที่หลายกลุ่มมาก เออ นอกเหนือจากนั้นกลุ่มที่ถือว่าเป็นกลุ่มคนพิเศษในสังคมนะคะ กลุ่มคนที่ด้อยโอกาส กลุ่มคนที่แบบถูกละเมิดอะไรอย่างนี้ พี่ก็ไปดิวกับเขามาหมดทุก area เพราะฉะนั้นพี่ก็จะมีประสบการณ์กับผู้หญิงที่ถูกสามีตีบ เด็กติดยา นักโทษในคุก พี่ไปช่วยคุณแม่ ก็เข้าคุก เข้าออกคุกประมาณ ยี่สิบครั้งในชีวิตฉันไปบรรยายอะไรอย่างนี้ เพราะฉะนั้นอย่างคนพิการก็ได้มีโอกาส deal งานนะคะจนได้มารู้จักกับอาจารย์วิริยะนะคะ ซึ่งก็ถือว่าเป็นตัวแทนของคนตาบอด ที่พึ่งตัวเองได้ แล้วก็ประสบความสำเร็จในระดับสูง กับอีกอันอันนี้ส่วนตัวมากเลย คุณมณเฑียร บุญตัน ที่เป็นอดีตนายกสมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทยแล้วเป็นวุฒิสมาชิกเนี่ย เป็นเพื่อนรุ่นน้องที่เรียนด้วยกันตั้งเรียนที่ มช. ตอน ป.ตรี

คะ ความสัมพันธ์ส่วนตัว คือ มณเฑียรเนี่ย เค้าดาบอดแล้วเขาเรียนอยู่ที่ มช. เขาก็จะดังมากเพราะว่าเขาเป็นคนดาบอดคนเดียวที่เรียนอยู่กับคนตาดี แล้วก็เพื่อนสนิทของมณเฑียรเนี่ย เขาเป็นนักเรียนมงฟอร์ตนะคะ เพื่อนเขาที่จบมงฟอร์ตด้วยกันเนี่ยมาเรียนสายศิลป์อยู่คณะวิจิตรศิลป์ แล้วพี่ก็จะดีสท์แตกอะ พี่จะรู้จักไอ้พวกเพื่อนวิจิตรศิลป์เยอะ แล้วเพื่อนสนิทของมณเฑียรเนี่ยมารู้จักกับพี่ ค่อนข้างสนิทกันเพราะว่าเขาสนิทกับเพื่อนสนิทที่อะไอย่างนี้ แล้วคุณมณเฑียรเนี่ยเค้าจะเล่นกีตาร์เก่งมาก เขาตั้งวงดนตรีกันคะ เขาตั้งแบรด์กันที่ มช. เขาตั้งวงเสร็จแล้วแต่เขาขาดนักร้องเขาก็เลยมาเชิญพี่ไปเป็นนักร้อง พี่กับมณเฑียรเนี่ยเคยเปิดคอนเสิร์ตด้วยกันแล้วตอนอยู่ที่เชียงใหม่ นึกออกไหม ย้อนกลับไปตอนอยู่ มช. เนี่ยเราเป็นแค่นักศึกษา ป.ตรี เขาเรียนซ้ำกว่าพี่ปีนึงแต่อายุเท่ากัน พี่รหัส 27 เขา รหัส 28 นะคะ ก็คือเราเคยร่วมงานกัน เขาเป็นนักดนตรี เราเป็นนักร้อง ก่อนที่จะเปิดคอนเสิร์ตเนี่ยเราก็กดซ้อมดนตรีกันเยอะมาก เพราะฉะนั้นก็จะทำงานใกล้ชิด ก็จะได้เห็นว่ามณเฑียรเนี่ยมีความคิดที่แข็งแรง มีความเชื่อมั่นในตัวเองที่สูงมากแล้วก็ก้าวข้ามสภาวะความพิการจนเป็นปกติได้ เพราะฉะนั้นพี่จะเข้าใจคนดาบอดเพราะพี่เคยใช้ชีวิตร่วมกับมณเฑียรเนี่ยในช่วงเวลาหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งที่อินจัดโดยส่วนตัวพี่เป็นคนสายตาสั้นมาก เกือบจะดาบอดอะนะคะ สายตาสั้นตอนนั้นมันดีขึ้นแล้ว เมื่อก่อนนี้เคยสั้น 1040 อะคะ สายตาสั้นด้วยเอียงด้วย เวลาที่เราถอดแว่นเนี่ยเราจะรู้เลยว่าโลวิชั่นอะเห็นภาพยังไง พอเวลาเราถอดคอนแทคเลนส์ ถอดแว่นออกเราจะรู้สึกเหมือนมันเบลออก คนที่เบลออกมากกว่าพี่อีกหน่อยเนี่ยเขาเรียกดาบอดตาใส เรียก low vision ดาบอดมีสองอย่างคือดาบอดสนิทกับเห็นเลือนกลาง โลวิชั่น ก็คือสายตาสั้นมากๆ อะ พี่ไม่รู้ตัวเลขเท่าไร สองพันสามพันอะไอย่างนั้นมั้ง เพราะฉะนั้นอันนี้ส่วนตัวคือเรามองเห็นไม่ปกตินะคะ ถึงเราจะพิการนิดเดียวแต่เราจะเข้าใจ เข้าใจว่าในเวลาที่เราใส่แว่นหรือใส่คอนแทคเลนส์ เราก็มองโลกที่ปกติ แต่พอตอนที่เรถอดออกเราต้องเพิ่มทักษะบางอย่าง เช่น พี่ก็จะเป็นคนคลำเก่งอะ อยู่ในที่มีตพี่ก็จะซ้อม เพราะยังงั้นเดินเดินไปเดินก็เตะอยู่ดี เพราะถ้าฉันไม่ใส่คอนแทคเลนส์ใส่แว่นเนี่ย ฉันก็ต้องกระยะให้ได้ เพราะยังงั้นฉันก็ไม่เห็นหรือว่ามันมีของอยู่ตรงนั้นไหม เนื่องจากว่ามันเบลออกจืด พี่ก็เลยเป็นคนที่มีแบบสามารถเดินอยู่ในที่มีตได้อะไอย่างนี้ คือฝึกอะ ฝึกตัวเองมาอยู่แล้ว นี่คือแบล็คกราวด์ของอผกา

คุณประภาพรณ มุมมองต่อผู้พิการก่อนที่จะทำรายการ คือ มุมมองตอนแรกก็คือสโตร์เราคนปกติ เราก็มองแบบว่า รู้สึกว่า เห็น เค้าจะทำได้อันนั้นได้หรือ อันนี้ได้หรือ สงสารหะะ ทำไมปล่อยให้เขาเป็นอย่างนั้นปล่อยให้เขาเป็นอย่างนี้ คือเหมือนแบบไม่เชื่อใจในตัวเขา เราไม่ได้รู้สึกว่าเขาจะทำอะไรต่อมิอะไรได้ คือ คอนเซ็ปต์ที่ได้ฟังก่อนจากพี่อยู่ ก่อนที่จะทำ มันแบบ เออหะะ มันดีหะะ อะไอย่างนี้ แต่มันจะเป็นไปได้หรือพี่ อะไอย่างนี้ มันยากนะเว่ยก่อนที่จะทำให้มันออกมาแบบให้คนเข้าใจ

คุณสุนันตา จริงๆ ก่อนที่จะมาทำพี่ก็คงเหมือนกับคนทั่วไป คือ เห็นคนพิการแล้วเราสงสาร คือเป็นคนพิการที่ต้องได้รับการช่วยเหลือ คือเราเห็นคนกลุ่มนี้แล้วเรารู้สึกไม่เหมือนทุกวันนี้ที่เรามองอีกมุมหนึ่ง ณ ตอนนั้นเรามองว่าเขาเป็นกลุ่มที่น่าสงสาร น่าจะให้โอกาส มองไปที่ประเด็นนั้นเหมือนที่คนอื่น ๆ มองกัน

มุมมองหลังทำรายการ ความรู้สึกเปลี่ยนไปมาก คือ จริงๆ เปลี่ยนตั้งแต่ตอนเราได้เรียกเข้าไปคุยว่าจะมีรายการนี้เกิดขึ้น ซึ่งแบบตั้งแต่วันแรกที่ได้คุยกับทางพี่ที่ทีมงานคนอื่น ๆ (พี่อู๋) ที่ให้มาทำ script ตรงนี้ เรารู้สึกว่า อ้อหรือ แล้วรายการเป็นอะไร อย่งไร แล้วก็ค่อยๆ มาศึกษาหาข้อมูล มาคุยกับแขก จนทำให้เราเริ่มรู้สึกจริงๆ มุมมองเรามันเปลี่ยน ไม่ใช่อย่างเดิมแล้ว เรากลายเป็นว่ามุมมองว่าเขาก็เป็นคนธรรมดาในสังคมเรา แต่เพียงแค่ว่าเราไปลดค่าของเขาเท่านั้นเอง

คุณฐานิตย์ เอาจริงๆ เราก็เป็นคนตาไม่ตึนะ เราเคยคิดเหมือนกันว่าเกิดมาตาไม่ดี ถอดแว่นก็เบลอลูกปะเออ เราแหม่งเหมือนคนพิการห่วย แต่เราก็ไม่ได้ไปรู้สึกนึกในใจว่าคนตาบอดมันจะรู้สึกยังไง ช่างมัน พี่ไม่ใช่คนดี แต่เราถูกปลุกฝังตั้งแต่เด็กๆ ว่าถ้าเราเจอคนตาบอดต้องไปช่วยเขานะ ไปจูงมือเขา ข้ามถนน ไปอะไรอย่างนี้ แต่จริงๆ อะเราก็เพิ่งมาเรียนรู้ทุกอย่างใหม่หมดเลยว่าสิ่งที่เราคิดตอนนั้น แม้กระทั่งว่าเราเจอคนตาบอดหลังๆ ก็แบบเราก็เหมือนมันอยู่คนละ....อย่างพี่บอกๆ อะ ในมุมพี่แหม่งโคตรเป็นตัวแทนของคนทั่วไปเลยอะ แหม่งอยู่คนละโลกกันเลย พี่รู้สึกว่าเขาในโลกของเขา เราก็อยู่ของเรา ไม่น่าจะต้องยุ่งเกี่ยวกับกัน เพราะพี่ก็มีหลานตาบอด พี่ก็รู้สึกว่าคนพวกนี้ คือพี่ไม่ส่งสารเขา ในมุมกลับพี่คิดว่าแหม่งโคตรกวตืนเลย เพราะว่าเขาจะมีโอกาสของเขาเยอะ คนพวกนี้เขาจะแบบกินข้าวด้วยกันแบบ ไม่อ้อรอย พูดตรงๆ อย่างนี้ เรา โอ้ยยย มึงพูดแบบนี้ เราก็รู้สึกเหมือนว่าอยู่ใครอยู่มันไปเลย เพราะว่าชีวิตเรา เราไม่เคยต้องมานั่งกินข้าวกับคนตาบอดอยู่แล้วถูกปะละ เราไม่ได้ทำงานกับคนตาบอด ไม่มีคนตาบอดในชีวิต ทุกวันนี้ชีวิตพี่ก็ยังไม่มีคนตาบอดอยู่ในชีวิตพี่เลย เพราะฉะนั้นพี่ก็รู้สึกว่าเขาก็เป็นคนอื่นอะ แต่พอมาทำรายการนี้ เหมือนว่าเราซึมซับเขาไปโดยไม่รู้ตัว อย่างเช่น เราบอกว่าจะเอามาถ่ายตรงนั้นนะครับ เราเป็นทีมงานที่มาถ่ายเรา (ไปแนะนำตัว) เราจะไปจับแขนเขาไม่ได้ นี่เป็นข้อห้ามเลย เขาจะไม่ชอบมาก เขาจะแบบหยาบมาลากจูงๆ ทุมา ทุไม่ใช้หมา เพราะฉะนั้นวิธีการเราจะต้องไปแตะที่ข้อศอกเขา เนี่ยเราเรียนรู้แล้ว แตะที่ข้อศอกมาแล้วเราแบบ สวัสดีครับ เหมือนคนมาแตะข้อศอกเราจะรู้ตัว ถ้าเป็นเพื่อนก็เหยย (แตะไหล่ หัว) แต่นี่คือการมีมารยาทกับเขา เราแตะที่ข้อศอกนิดนึงแล้วเราสวัสดีครับ ผมคือ โอนะครับ ผมคือทีมงานที่จะมาทำรายการนะครับ เขาจะเริ่มรู้สึกแล้ว แล้วเขาก็เอามือมาแตะๆ เรา คือ โอเคๆ เสร็จปุ๊บก็คือ นั่นแหละ พอดีคุยกับเขาเสร็จการที่จะไปกับเขาก็จับที่แขนของเ แล้วบอกเขาว่าเราจะไปทางไหน แล้วไปด้วยกัน ต้องไปด้วยกันนะ ไม่ใช่ไปจูงเขา ค่อยๆ คุยไปกับเขา เนี่ย เหมือนพี่ต้องเริ่มปรับตัว เอาตัวเองเข้าไปอยู่ในโลกของเขา ไม่ใช่ว่าเขาเข้ามาทำโน่นนี่ตามแบบของเรา มันก็เลยเป็นเรื่องของวิธีการทำงาน มันก็เลยทำให้รู้สึกว่าคุณพวกนี้ เราต้องยกเขามาอยู่ในใจเรา แล้วเราก็ต้องอยู่ในใจเขา เพราะฉะนั้นก็เลยเป็นละครระดับกัน เราเป็นเพื่อนกัน เราเป็นมนุษย์เดียวกัน หลังๆ พี่ก็เลย พอเราเริ่มเรียนรู้เขา เข้าใจเขาเยอะนะ และเขาก็เก่งมากคนพวกนี้ หรือพี่ไม่แน่ใจว่าพี่ไปเจอคนที่มันเก่งในระดับหวักะทิกของ คนตาบอดด้วยแหละ เราก็รู้สึกว่าเขาก็มีคนเก่งๆ อยู่เยอะแล้วเขาก็ทำงานในระดับประเทศ อย่าง ดร. มณเฑียร เนี่ย เป็นระดับโลกเลยนะ คนตาบอดโลก คนนี้เขาก็นั่งวางแนวทางแล้วว่าจะให้มันเป็นยังไง เราเห็นแล้วเราก็แบบ คือเราดูจนขนลุกอะ คือเขาก็เป็นเหมือนระดับพวกผู้บริหารไปแล้ว คือมันยิ่งใหญ่ขนาดนั้นเลย พี่ก็เลยแบบ พี่ก็เลยแบบ ไอโอเนี่ย พี่แจ๊ก็คือนักดนตรีเล่น แล้วแกก็แบบโคตรแบบว่าเหมือนพี่ยว พี่ยวเหมือนพี่ชายเราคนหนึ่ง แกก็จะเล่นดนตรี เราก็แบบว่าก็ต้อง ระหว่างทางที่อยู่ด้วยกัน 1 วัน 2 วันที่ทำรายการ ก็เหมือนต้องดูแลเขาไป เนี่ย เหล่าเนี่ย เราอยู่กับเขา กินข้าวกับเขา อยู่ด้วยกัน เออ เรื่องกินข้าวก็สำคัญ คือ คนตาบอดบางทีเขาจะไม่ว่ากับข้าวเขา คืออะไร อันนี้ก็น่ารัก เวลาเราวางกับข้าวเขาเนี่ย พี่ไม่รู้เรื่อง พี่ก็พูดโดยเราเป็นคน เราก็ใช้เซ็นเซอร์ธรรมดา เวลาเรามองหญิงเราก็เก้านาฬิกาพี่ สิบนาฬิกาพี่ เหมือนกันกินข้าว ตั้งข้าวให้เขา เราก็วางน้ำ วางกับข้าว เราไม่จำเป็นต้องไปคลุกๆ ๆ เขาไม่ได้เป็นหมา เพราะฉะนั้นเราวางไว้เป็นจุดก็บอกเขาสิ เที่ยงคือแกงเขียวหวาน อะไรอย่างนี้ เก้านาฬิกาของพี่นะเป็นต้มจืดนะพี่ เขาก็นั่งกินด้วยกันสนุกสนาน บางทีเรามานั่งนึกว่า เออห่วย เราก็อยู่กับเขาได้นี่หว่า กินข้าวกับเขาได้ สนุกด้วย นั่งคุยกันไปอะไรอย่างนี้ อย่างคนธรรมดาเลย แค่นั้นเอง เพียงแต่ว่าต้องรู้ว่าเขากินยังไง เขาจะเดินยังไง เขาจะเคลื่อนย้าย เดินทางแบบไหน อะไรอย่างนี้ คุยกับเขา คุยยังไง พี่เหลือมันก็เหมือนเราอยู่กับเขาได้โดยปกติ ทุกวันนี้ถ้าถามว่าถ้าพี่เจอคนตาบอด ถ้าพี่เจอเห็นเขาปุ๊บ พี่ก็จะก่อนว่าเขาต้องการความช่วยเหลือไหม แต่

ถ้าเขาไม่ต้องการความช่วยเหลือสักเท่าไหร่ เหมือนเราเดินผ่านคนทั่วไป ถ้าเขาไม่ได้กระวนกระวาย ของหาย อะไร พี่ก็จะรู้สึกก็ธรรมดา เพราะบางทีเขาก็ไม่ได้ต้องการให้เราไปช่วยเหลือเขา บางทีเราเห็นเขายืนตรงถนนเราไปจูงเขาไป เขาไม่ได้อยากจะข้ามถนน เขาอาจจะรอใครอยู่ก็ได้ อะไรอย่างนี้ เพราะฉะนั้นก็รู้สึกตอนนั้นว่าเขาเป็นคนทั่วไป และค่อนข้างจะเก่งด้วยนะในมุมมองของพี่อะ เออ ต้องเจอ อ.มณเฑียรฟังไอโฟน แกมีรีโมต เขาจะมีโทรศัพท์ที่สั่งด้วยเสียงทุกอย่าง แล้วเขาจะอ่านข่าวสารด้วยเสียงอะไรอย่างนี้ และเขาจะเปิดสปีดที่เร็วมาก เวลาเราฟังจะเหมือนภาษาต่างดาวอะไรอย่างนี้ เช่น มีเสียงอ่านโดยสิริอย่างนี้ พี่ก็แบบโห อ. อย่างกับพวกเอ็กเมนส์เลยนะ ฟังเร็วมาก เก่งคนพวกนี้ อย่าไปประมาท

2. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับภาพของผู้พิการที่ถูกนำเสนอผ่านสื่อต่างๆ เช่น ภาพยนตร์ รายการโทรทัศน์

คุณประภาพรณ เอาจริงๆ ไม่ได้สนใจรายการอื่นๆ ที่นำเสนอเรื่องราวของผู้พิการเลย มันไม่ใช่เรื่องเกี่ยวกับเรา ที่เราคิด มันไม่ใช่เรื่องที่เราจะต้องไปรับรู้ มันแค่รู้สึกว้าวๆ โอเค ถ้าเค้า ส่วนใหญ่มันจะให้เห็น เราต้องช่วยเหลือเค้า เราต้อง เนอะ ที่วีวี่มันจะพูดอย่างนี้ เราต้องช่วยเหลือเค้า เราต้องเห็นเค้า เราต้องแบบ ทำให้เค้ามีตัวตนนะ อย่างที่เค้าอะไรแบบนี้ ที่วีวี่จะเป็นอย่างนั้น เราก็จะรู้สึกแบบที่วี

คุณสุนันทา รู้สึกมันอนาถ มันดูหดหู่ มันดูแล้วน่าสงสาร ยิ่งแบบเราดูพวกสาระคดี ด้วยเพลง ด้วยองค์ประกอบต่างๆ ที่ยิ่งบีบให้เราโหยสงสาร แล้วเวลาเราเห็นคนพิการเองเรากลายเป็นแบบน่าสงสารเขาอะ เรากลายเป็นแบบมองว่าเขาเหมือนคนอีกกลุ่มหนึ่งที่ไม่เหมือนเรา ไม่มีใครชอบภาพที่นำเสนอแบบนั้น ไม่มีใครชอบด้วยซ้ำ แต่คือคนเรานั้นเลือกเกิดไม่ได้ ลีๆ แล้วเขาก็เลือกเกิดไม่ได้ เป็นคนที่น่าสงสาร เขาจะต้องดูแลเขาตามที่เราจะดูแลได้ เหมือนอย่างเห็นคนพิการนั่งขอทานเราก็ให้ความช่วยเหลือ(เงิน) เขาไปตามที่ที่เราจะช่วยให้ ณ ตอนนั้น

3. รายการโทรทัศน์ Blind Date มีที่มาและวัตถุประสงค์ของรายการเป็นอย่างไร

คุณช่อผกา พอมาทำงานนี้ point คือ ประมาณปลายปี 54 อาจารย์วิริยะโทรศัพท์มาตามตัวพี่ ขอให้พี่ไปรับงานทำโปรเจกต์ประชาสัมพันธ์ให้กับสมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย เนื่องในกาลที่ว่ปี 55 เนี่ย คือเขาคุยกับพี่ตั้งแต่ปลายปี 54 ว่าปลายปี 55 เนี่ยสมาคมจะเป็นเจ้าภาพในการประชุมคนตาบอดโลก และก็เป็นที่โอกาสที่จะมีคนตาบอดจากทั่วโลกมาในเมืองไทย ก็เลยจะใช้โอกาสนี้ทำให้คนไทยได้เข้าใจ เข้าใจคนตาบอดอย่างแท้จริงนะคะ ก็เป็นวิสัยทัศน์ของทางสมาคมที่มองว่าจะใช้โอกาสนี้ไม่ใช่แค่การทำประชาสัมพันธ์ว่าเราได้เป็นเจ้าภาพการประชุมแต่ใช้จังหวะนี้ขยายผลเป็นที่ความเข้าใจต่อคนตาบอดในภาพรวม โจทย์ที่พี่ได้รับก็คือ ให้ไปคิดสตาดเจ็ในการสื่อสารที่จะตอบโจทย์ 2 ข้อนี้ คือ 1 ประชาสัมพันธ์การเป็นเจ้าภาพประชุม และ 2 เป็นการทำความเข้าใจ คือสร้างอแวนสต่อคนตาบอดสำหรับกลุ่มเป้าหมายคือคนไทยทั่วประเทศ อันนี้ก็เป็นที่โจทย์ทางด้านการสื่อสารนะคะ พี่ก็กลับมาคิดเออ ตัวคอมมูนิเคชั่น สตาดเจ็นะคะในนั้นก็จะใช้เป็นไอเอ็มซีอะคะ เป็นเครื่องมือการสื่อสารแบบผสมผสาน เราผสมหลายเครื่องมือ ก็มีทั้งการทำประชาสัมพันธ์ การจัดอีเวนท์ อีเวนท์ที่เสนอจัดก็มีอีเวนท์ใหญ่ 2 ประเภท ประเภทที่หนึ่งคือคอนเสิร์ต เป็น Blind concert เป็นคอนเสิร์ตเพื่อนคนตาบอดเนี่ยอะคะ เป็นคอนเสิร์ตหารายได้ปกติ แต่ก็มีคนตาบอดมานั่งดู จัดประมาณ 2-3 ครั้งในปีนั้น อีเวนท์ใหญ่อีกอันก็จะเป็นที่เราถ่ายทำสเปดโฆษณา แล้วก็จัดเป็นอีเวนท์ให้มีภาพพูดถึง คือ การแปลอักษรเป็นรูปหน้ายิ้ม ที่สนามหลวง การแปลอักษรเป็นรูปหน้ายิ้ม เออ เพื่อที่จะทำเป็นคีย์วิซช่วที่ใช้ในการจัดการประชุม พี่ก็เลยใช้แบล็คกราวนด์เป็นพระบรมมหาราชวัง ตอน

นั้นยังไม่มีโทรนเลยนะคะ เขายังไม่ฮิตโทรนเลยนะ พี่เนี่ยล้ามากเลยนะ ตรงนั้นก็คือเอาคนตาบอดมายื่นต่อตัวอักษร เป็นรูปหน้าคนยิ้มนะคะ ก็อีกอันที่พี่เป็นคนเสนอ นั่นก็คือการสร้างรายการโทรทัศน์ เพื่อที่จะนำเสนอ เอ่อ มุมมองใหม่สำหรับคนตาบอดนะคะ แล้วพี่ก็เป็นคนคิดเองทั้งหมด มันเลยเป็นที่มาของรายการ Blind Date

Blind Date ก็คือล้อคำอะคะ ตอนแรกพี่คิดเองนะคะ พี่คิดว่าเป็นคอนเซ็ปก็คือคิดว่า คือเตี้ยวก่อน ตอนวางคอมมูนิตีชั่นस्ताเตจี้เนี่ยนะ คอมมูนิตีชั่นस्ताเตจี้เนี่ยก็คือใช้ไอเอ็มซี ใช้หลายๆ เครื่องมือเนอะ แต่ละเครื่องมือก็จะผสมผสานช่วยกันทำหน้าที่เพื่อจะตอบวัตถุประสงค์ทั้ง 2 ข้อ พอมาถึงเรื่องรายการทีวีเราก็มองว่า ทำไม่ต้องเป็นรายการทีวี หนึ่งคือในปีสองพันห้าร้อยห้าสิบห้าเนี่ยทีวียังเป็นแชนแนลที่เข้าถึงคนได้กว้าง ได้หลายกลุ่มเป้าหมาย เราต้องดูบริบทของช่วงเวลานั้นด้วยนะ ปี 55 ทีวียังโอเคอยู่นะ ยังไม่ครอบ เพราะการเติบโตของโซเชียลเนี่ยยังไม่มากเท่าปัจจุบันนี้คะ เพราะฉะนั้นทีวีก็เลยตอบโจทย์แล้วทีวีที่จะตอบโจทย์รายการแบบนี้ได้เนี่ย เนื่องจากว่าเวลาเราสร้างรายการโทรทัศน์ขึ้นมาเนี่ย ในรายการครึ่งชั่วโมงเนี่ยนะคะ เอ่อ ทั้งโปรดักชันคอส ทั้งค่าผลิตเนี่ย รวมแล้วเนี่ยมันจะต้องใช้เงินประมาณ 2-3 แสนบาท ทั้งค่าเวลาและค่าผลิตนะคะ เอ่อ การทำรายการโดยที่ไปขายโฆษณาให้ได้ 2-3 แสนบาทต่อเทปเนี่ยต่อตอน รู้สึกว่าที่เท่าเนี่ยจะยี่สิบกว่าตอนนะจำไม่ได้ ยี่สิบสี่ชั่วโมง ยี่สิบสี่ชั่วโมงสามแสน เจ็ดล้านกว่าแปดล้าน เกือบสิบล้านอะ มันขายโฆษณาไม่ได้หรอก รายการอย่างนี้ เพราะมันจะไม่แมส มันจะไม่ตอบโจทย์สินค้า มันไม่มีพื้นที่ให้สินค้าไหนแล้วรายการพรอเพอร์ซอร์แบบนี้ไปเสนอในสถานีเขาก็ไม่ให้พามาใหม่เราหรอก พอเขาไม่ให้พามาใหม่คนดูก็เห็นน้อย พอคนดูเห็นน้อยปั๊บ ขายโฆษณาก็ไม่รอด สรุปคือโปรเจกต์เจ๊งอะ เพราะมันเกิดขึ้นไม่ได้ ความยากที่สุดคือการตีโจทย์ทางธุรกิจให้แตก คือเหมือนเวลาเราสร้างธุรกิจขึ้นมาเนี่ยเราต้องทำ flexibility ใจใหม่คะว่าความเป็นไปได้ในการลงทุน แล้วก็การวางกลยุทธ์เพื่อให้ production มันรอดในเชิงของตลาด การทำรายการทีวีก็เหมือนกันมันก็คือ product นึง เนื่องจากที่มีประสบการณ์ที่ทำรายการทีวีมาเยอะแล้ว ก็เลยคิดเรื่องของการลงทุนเป็นตัวตั้ง เอ่อ ทั้งหมดที่พูดเนี่ยเป็นการวิเคราะห์ในเชิงข้อดี ข้อจำกัด ถูกไหมคะ แต่ถ้าเราสวมอีกหมวกนึ่ง เราทำ SWAT มันนะ analyze อีกด้านนึงถามว่ามีโอกาสอะไรอยู่เราก็แก้โจทย์ที่ละข้อสิ หนึ่งเราต้องไม่ขายโฆษณาที่เป็น mass เราไม่มีสิทธิ์ขาย spot เพราะหนึ่งเรามั่นใจว่าเราขายไม่ได้เพราะฉะนั้นเราต้องใช้งบประมาณจากที่อื่นเป็นการผลิต เป็นงบหน่วยงานนะคะ ข้อสองคือ เราจะต้องไปอยู่ในสถานีโทรทัศน์ที่เขา มีนโยบายส่งเสริม concept นี้ เราจะได้อยู่ในที่ที่ดีและเงื่อนไขที่เป็นไปได้ ด้วยหลักคิดสองข้อนี้พี่เลยร่าง proposal แล้วก็ พอดีผู้บริหารสถานีในช่วงเวลานั้นรู้จักกัน ยกหูเลยคะว่าพี่มีโปรเจกต์นี้ทำกับสมาคม หมายถึงว่าตอนนั้นพี่เชื่ออยู่แล้วนะคะว่าพี่สามารถ deal ไทยพีบีเอสได้ แล้วพี่เชื่อว่าไทยพีบีเอสจะเอาโปรเจกต์นี้ หน้าที่ของพี่คือพี่คิดก่อนว่า มันเป็นไปได้หว่าไทยพีบีเอส นั้นเราสามารถสร้างรายการออนแอร์ไทยพีบีเอสนะคะ โดยให้ไทยพีบีเอส provide airtime ให้เรา นั่นแปลว่าเราไม่ต้องเสียค่าเวลา แล้วไทยพีบีเอสเขามีหลักการคือเขาจ้างผลิตอยู่แล้ว เขาก็จะจ่ายค่าผลิตให้เราอีก เท่ากับเมื่อกี้ที่พี่ทำหกเจ็ดล้านค่าเวลาไปครั้งนึ่งก็เหลือสามล้านใช้ใหม่ เอาไทยพีบีเอสมาจ่ายสิบล้านกว่าบาท เราก็เหลือแค่ห้าเงินแค่ล้านกว่าบาทเอง สมาคมแก็ปพามา เขาก็ไปเอาเงินจากกระทรวง พม. มันมีหน่วยงานที่ทำเรื่องคนพิการเนี่ย เป็นหน่วยงานราชการเนี่ยคะ เอาจบอันนั้นอะมารวมกับงบผลิตของไทยพีบีเอส ผสมกับครีเอทีฟของเรา มันเลยเกิดโปรเจกต์นี้ขึ้นมา อันนี้คือตอนก่อตั้งก่อนว่าวิธีคิดให้มันเกิดขึ้นนะคะ

คุณภาพพรรณ

จากการนำเสนอเรื่องราวของคนตาบอดในแบบที่ทีวีทำ ทำให้เป็นที่มาของ concept รายการที่ทำ มันเป็น concept ที่ทำให้มาคิดเป็นรายการนี้ใช้ใหม่ เพราะว่ารายการนี้มันเกิดขึ้นตอนที่ประเทศไทยเราเป็นเจ้าภาพในการประชุมคนตาบอดโลกในปีนั้น 2012 ทั่วโลกเค้าจะมาหมดเลย เค้าเลยรู้สึกว่ถ้าเค้าจะทำ

โฆษณาเค้าแล้วบอกว่ามันเป็นอย่างนั้น อย่างนี้ อย่างโน้น มันไม่โอเค มันก็เลยคิดถึงรายการว่าอยากให้คุณเขารู้ว่าจริงๆ แล้วเค้าไม่ได้น่าสงสาร เค้าไม่ได้น่าเห็นใจ เค้าเหมือนกับเรา แล้วเราอะเปลี่ยนจากการเห็นใจ เปลี่ยนจากการสงสารเป็นการยอมรับ concept รายการนี้มันเลยมา เพราะหลักๆ ของการประชุมในครั้งนี้นี้เค้าบอกว่าให้ออกจากเวทนานิยม ตอนนั้น อ. มณฑิร บุญตัน เป็นนายกสมาคมอยู่ แล้วก็เหมือนแบบว่าคนตาบอดไม่ใช่คนที่จะมาให้คุณช่วยเหลือ คนตาบอดไม่ใช่คนพิเศษ และเราก็เรียกตัวเองว่าคนปกติ แต่เค้าให้มองว่าเค้าก็เป็นคนปกติ แต่เค้าแค่พิเศษตรงที่เค้ามองไม่เห็น ทุกอย่างเค้าทำได้หมด ก็เหมือนเราอะ เราแบบไม่ได้กลืนอะไรแบบนี้ เค้าก็แค่มองไม่เห็น

วัตถุประสงค์ของรายการ คือจริงๆ แล้วการโปรโมตการประชุมเป็นเหตุผลหนึ่งแต่ว่าเป็นจุดย่อย การที่จะทำให้ออกอย่างเรา(ไม่ใช่คนปกติอะ ใช้ว่าคนอย่างเราอะ ทั่วไป) เห็นว่าเค้ามียืนอยู่ตรงนี้ แล้วก็เป็นคนเหมือนเราทำอะไรทุกอย่างได้เหมือนเรา อันนั้นอะคือวัตถุประสงค์ของเค้ามากกว่า

คุณสุนันทา เขาต้องการให้คนทั่วไปไปมองคนพิการในมุมมองใหม่ มุมมองที่ให้โอกาสกับคนพิการเหล่านี้ เขาไม่ได้เรียกให้โอกาส เขาเรียกว่าให้ที่ยืนที่ไม่ได้เป็นที่ที่คอยได้รับความช่วยเหลือ แต่เป็นที่ที่เขาสามารถยืนอยู่ได้ด้วยตัวเองและอยู่ร่วมกับคนในสังคม

คุณจุฑามาศ ที่มาของรายการ คือการสร้างความเข้าใจของคนในสังคม มันคือการนำเสนออีกมุมมองนึงของคนตาบอดให้คนปกติได้รับรู้ เหมือนเราอย่างนี้ เราไม่เคยใช้ชีวิตกับคนตาบอดใช่ปะ น้อยคนที่จะมีคนในครอบครัวเป็นคนตาบอด เราก็ไม่รู้ สังคมยังไม่รู้เลยว่าแบบเขาใช้ชีวิตกันยังไง เขาอยู่กันยังไง เขามีมุมมองความคิดแบบไหน พอรายการนี้ออกมา พี่ไม่แน่ใจว่า feedback เป็นยังไง แต่พี่เชื่อมั่นว่ามันต้องดีมากแน่นอน เพราะว่าพี่เป็นคนทำงานอะ พี่เห็นพนักงานพี่แบบ เหี้ย บางทีอะ พี่รู้สึกว้า เหี้ย เราตาบอดบ้างดีเปล่าวะ คือมันจะทำให้รู้สึกว้าทุกอย่างในชีวิตมันสำคัญขึ้น มันคือการที่สร้างรายการมาเพื่อให้สังคมได้รับรู้ มันคือการฉีกแนวทางออกไปอีกแบบนึง คือจริงๆ สังคมไทยมันต้องการแบบนี้ ต้องการรายการที่ คุณต้องอย่าคิดว่าคุณต้องการเรตติ้งอะ เรตติ้งอะเป็นส่วนหนึ่งที่ต้องการที่ดึงสปอนเซอร์เข้ามา ดึงเงินเข้ามา แต่ไม่ได้ทำให้สังคมมันดีขึ้น การดราม่าไม่ได้ทำให้สังคมมันดีขึ้น เกมแก็จอย่างนี้ เกมแก็จไปช่วยเขาแก็จปัญหา แก็จหนี้สิน ยื่นเงินให้เขาหมื่นนึง สองหมื่น สามหมื่น ห้าหมื่น หรืออะไรก็แล้วแต่ แต่รายการได้เงินกลับเข้ามาเท่าไร ใช่ปะ สปอนเซอร์วิ่งเข้ามาพรวดพราด เพราะว่าคนรากหญ้าดูแต่ถามว่ารายการเกมแก็จได้แก็จติดตอของปัญหานั้นจริงหรือเปล่าวะ ก็ไม่ ซึ่งมันไม่ผิดนะที่เขาไม่แก็จ แต่มันเป็นเพียงว่าสังคมมันชอบที่จะดูในสิ่งเหล่านี้ มันชอบที่ว้า เหี้ยมันเป็นเกมอะ ฉันทได้เงิน ฉันทได้รางวัล อะใช้อย่างนี้ นั่นอะมันคือการแบ่งคนดูอย่างนึง คนดู คนต่างจังหวัด คนทำงานแบบพวกทำงานโรงงานอะไรอย่างนี้ เขาต้องการความบันเทิงในชีวิต เพราะเหมือนชีวิตเขาเหนื่อยมาเยอะ เขาจะไปตามดูรายการเกมโชว์ ตามดูรายการอะไรพวกนั้นอะ แต่พี่เชื่อว่าเมื่อไหร่เค้าเปิดมาดูรายการ Blind Date มันก็ทำให้เขาเปลี่ยนมุมมองอีกอย่างนึง เขาก็จะเลือกไม่ดูก็ได้ไง แต่ถ้าเมื่อไหร่เขาเลือกดู เขาเลือกที่จะทำความเข้าใจมัน เออ มันเหมือนกับว่าเปิดโอกาสให้สังคมได้รับรู้ การทำรายการนี้มันเหมือนกับว่าไทยพีบีเอสไม่ได้ต้องการที่จะอยากได้สปอนเซอร์เป็นหลัก แต่กำลังทำเพื่อสังคม แล้วพี่คิดว่ารายการปะเภทนี้มันกำลังเกิด กำลังมีขึ้นอยู่ที่ว่าพวกคนที่เขาสนับสนุน เขาอยากสนับสนุนแบบไหน เออ เขาอยากสนับสนุนสังคม หรือเขาอยากสนับสนุนแค่โปรโมตสินค้าของตัวเองจริงๆ ประเทศไทยกำลังเกิดวิกฤติ อ้อ สมาคมคนตาบอดเค้าสนับสนุนอยู่นะ

4. กลุ่มเป้าหมายของรายการโทรทัศน์ Blind Date เป็นใคร

คุณประภาพรรณ กลุ่มเป้าหมายของรายการ คือ ประชาชนทั่วไปเลยถามว่าอายุเท่าไร จริงๆ ก็ target group ทุกคนที่เรียนรู้ได้ ตั้งแต่เด็กไปยันโตเลยอะ คือ เค้ายากให้รู้ว่าในสังคมมันต้องอยู่อย่างเท่าเทียม ถามว่าตอนนั้นทำมัยก็ทำนะ เพราะว่าไทยพีบีเอสอะ เค้านั้นเรื่องนี้อยู่แล้ว แล้วเค้าเป็นคนสั่งให้ทำ subtitle เนี่ยเพื่อคนที่หูหนวก เพื่อให้เค้ามองเห็นเพื่อให้เค้ารู้ว่าอ่านอะไรอยู่ ตอนนั้นมันเรียนเรื่องราวเป็นอย่างไร ส่วน audio description ขึ้น ก็จะเป็นที่คนตาบอดฟัง แล้วจริงๆ ตอนที่ประชุมกันทางไทยพีบีเอสก็อยากที่จะแบบทำให้มันมากกว่านั้น คือเหมือนเค้าจะมี subtitle ที่เป็นภาษาอื่นๆ หรืออะไรที่มันเป็น audio ที่มันมากขึ้น เหมือนป็นซับ เป็นภาษาที่สองอะ แต่มันไม่ได้ทำ คือถ้าในส่วนของผู้ผลิตเองถามว่ามองไปถึงตรงนั้นไหม พวกพีทีก็ไม่ได้มองหรอก แต่ทางช่องเค้ามอง เค้ามองว่ามันจำเป็นต้องทำให้ทุกคนดู

คุณสุนันทา กลุ่มเป้าหมาย หลักๆ คือคนทั่วไป ด้วยการที่ตอนนั้นจะมีการประชุมคนตาบอดเกิดขึ้น เหมือนเขาต้องการปรับทัศนคติของคนทั่วไปให้เขามองมุมมองใหม่เพื่อที่จะต้อนรับ เขาเรียกอะไร ให้คนพิการเขาได้มีจุดที่ทุกคนยอมรับและเพื่อเชื่อมโยงไปกับการประชุมที่ทางประเทศไทยเราจะได้เป็นเจ้าของภาพด้วย

คุณจุฑามาศ กลุ่มเป้าหมาย จริงๆ ที่คิดว่าเป็นกลุ่มวัยกลางคนด้วยซ้ำ ส่วนวัยรุ่นน่าจะรายการอื่นๆ มากกว่า

คุณฐานิตย์ กลุ่มเป้าหมาย คือคนทั่วไป ทุกเพศทุกวัย เพราะว่ารายการมีเจตนาต้องการให้คนอย่างพวกเรา รู้จักพวกเขามากขึ้น บางคนคิดว่าคนตาบอดเป็นเรื่องไกลตัว เป็นมนุษย์ต่างดาว เป็นบุคคลที่มาจาก เออ เหมือนจำกัดแบ่งเขาไว้เป็นคนพิการ แต่เขาไม่ใช่ เขาไม่ได้พิการ พวกเขาก็คือคนเหมือนพวกคุณนั่นแหละ บางคำที่เราทำ มันก็จะมึบบางประโยค เช่น ถึงแม้เขาจะพิการทางร่างกาย แต่ว่าพวกคุณอะตาดี มือเท้ามีแต่ใจพิการ เพราะฉะนั้นเขาจะบอกเสมอว่ารายการนี้ทุกเพศทุกวัย ตั้งแต่เด็กยันคนปกติทั่วไปเลย เป้าหมายคืออยากให้เราเลยอะรู้จักพวกเขา และก็ในรายการก็จะเห็นเลยว่าเอาพวกเขาไปทำอะไรหลายๆ อย่างที่พวกคุณทำได้ พวกเขาก็ทำได้ ส่วนกลุ่มเป้าหมายที่เป็นคนพิการเองนั้น พี่ว่ามันเป็นมุมมองที่เราอยาก เออ เป็นการที่ให้กำลังใจมากกว่า กลุ่มคนตาบอด กลุ่มคนพวกนี้ที่เอามาออกรายการเป็นเหมือนแบบ เราทำเหมือนเขาเป็นแบบกึ่งๆ ฮีโร่ขึ้นมาจริงๆ จริงๆ ถามว่าฮีโร่มันก็ได้เก่งอะไรมากมายหรอก เพียงแต่ว่าเขากล้าที่จะมาพูด มาพูดให้ เป็นกระบอกเสียงของคนพิการมาพูดแทนว่า พวกเขาอะก็ทำได้ พวกคุณก็ต้องทำได้เหมือนกันอะไรอย่างนั้น เพราะฉะนั้นที่จึงคิดว่าในแง่ของพวกเราน่าจะเป็น inspire คนพิการ แม้กระทั่งบางคนเกิดมาตาบอดอาจจะนั่งโทษตัวเองอยู่นั่นแหละว่า เออ ทำไม่ไม่เหมือนคนนั้น ทำไม่ไม่เหมือนคนนี้ แต่จริงๆ เขาจะทำให้เห็นว่าเขามีประสาทสัมผัสอื่นๆ ที่แบบว่าคนอย่างพวกเราน้อยกว่าเขามาก เช่น เรื่องการได้ยิน กลิ่น อะไรอย่างนี้ อย่างบางตอนก็จะเห็นเลยว่าเราทำเรื่องอาหารอย่างนี้ ดูก็รู้ว่าตาไม่เห็นแต่เขาก็จะรู้ว่าอันนี้คืออะไร อันนี้คืออะไร คือเรายังไม่รู้ด้วยซ้ำว่าคืออะไรถ้าเรามองไม่เห็น เพราะฉะนั้นเราเป็น เรื่องของ inspire ให้กับคนพวกนี้มากกว่า

5. ท่านคาดหวังว่ารายการโทรทัศน์ Blind Date จะส่งผลต่อผู้ชมและสังคมอย่างไรบ้าง

คุณประภาพรรณ เราคาดหวังให้ตัวเราเอง เพื่อนเรา คนรอบข้างเรา พ่อแม่เราลุงป้าน้าอาเรา และก็คนที่ดูรายการอะเข้าใจคนตาบอดมากขึ้น เข้าใจผู้พิการมากขึ้น รายการอาจะเน้นไปที่คนตาบอด เพราะเค้ารู้สึกว่าคุณที่

คนในสังคมไม่เข้าใจมากที่สุดคือคนตาบอด คำก็เลยอยากจะให้คนที่ดูรายการนี้เข้าใจว่าจริงๆ แล้วเค้าเป็นอย่างไร เค้าทำอะไรต่อมิอะไรได้ เพราะดูจากแบบหลายๆ ตอนอะเค้าเตะบอล เค้าทำกับข้าว คือเค้าใช้ชีวิตเหมือนเรา

คุณสุนันทา ทางสมาคมคาดหวังในการให้คนเปลี่ยนความคิด เปลี่ยนมุมมองใหม่ แล้วผู้ผลิตเองคาดหวังอะไร สิ่งที่คุณคาดหวัง คือคาดหวังให้ผู้ชมเปลี่ยนความคิด เปลี่ยนมุมมอง อยากให้ทุกๆ คนที่ดูรายการนี้แล้วอยากให้ความรู้สึกหดหู่อะไรแบบนั้นหายไป กลับมองอีกมุมหนึ่งว่า เหี้ยยย คำเก่ง คำไม่ใช้คนที่แบบขาดศักยภาพเลย เขาเป็นคนที่สามารถทำอะไรก็ตั้งหลายอย่าง แต่คนเราทั่วไปต่างหากที่ไม่ให้โอกาส

คุณฐานิตย์ ผู้ผลิตคาดหวังอะไร เยอะนะ แม้กระทั่งเราไม่ได้เป็นคนแบบ คือๆ พี่ยอนนิดนึงว่าพี่ก็เป็นทีมผลิตเหมือนกัน เราก็มองหน้าทีโปรดิเวเซอร์ คิดรายการเหมือนกัน ส่วนรายการนี้เพื่อนเราคิดใจ แต่เรามาช่วยเขา เรารู้สึกว่าเราเข้ามาในหน้าที่ทำให้มันดี ให้มัน success ในทางของแต่ละเทปที่เราคุยกัน ไม่ว่าจะแคร์รับเชิญจะเป็นใคร คนตาบอดคนนั้นจะเป็นใคร แล้วพี่ก็มักจะเจอแต่คนยากๆ คนยากๆ หมายถึง ดร.มณเฑียร เจอนายกสมาคม คือคนพวกนี้บางทีเราทำรายการกับพวกท่านอย่างนี้ เขาจะแบบเขาไว้อะ เขาเรียกอะไรดีอะ คือเขาไม่ใช่คนตาบอดทั่วไปนี่ออกปะ เขาเป็นคนที่ในสมองเป็น plan หมดแล้วว่ามันจะทำให้คนตาบอดในประเทศนี้เป็นยังไง ก็คือเป็นผู้บริหารนั่นแหละ คำก็ค่อนข้างที่จะรอบคอบ ต้องระวังอะไรหลายอย่าง เพราะฉะนั้นถ้าถามว่าพี่คาดหวังไหมแน่นอน เป้าหมายเราคือช่วยเพื่อนก็จริง แต่เราเป็นส่วนที่ทำให้มันออกมา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องรูปหน้าตา รายการรูปแบบ วิธีการนำเสนอออกมา ตัดต่อ ทีมที่เป็นทีมที่ถ่ายและตัดต่อเองด้วย พี่ตัดต่อเองเลยและมีน้องช่วยอีกคนนึง เพราะฉะนั้นเราคาดหวังว่าถ้าในมุมมองของรายการคาดหวังว่าต้องเป็นรายการที่ระดับต้นๆ ของประเทศ เพราะว่าเราผ่านไทยพีบีเอสแล้ว ไทยพีบีเอสเนี่ยคัดสรรรายการที่ดีอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นแน่นอน เราต้องทำรายการที่ระดับต้นๆ ของประเทศ คาดหวังที่สองก็คือ ทำยังไงให้รายการมันตอบโจทย์ทั้งคนจ้าง คือสมาคมคนตาบอด เออ เรียกคนร่วมผลิตดีกว่าอย่าเรียกคนจ้าง ทำให้มันตอบโจทย์เขาได้มากที่สุด เพราะถ้าตอบโจทย์เค้าได้มากที่สุดเมื่อไหร่แล้วก็ success ไปโดยกระบวนการของมัน เพราะทั้งหมดมันถูกวางแผนมาหมดแล้ว เราแค่มาทำ มาเติมทุกอย่างให้มันเต็ม

6. ท่านทราบ/ เข้าถึงแหล่งข้อมูลที่นำเสนอในรายการได้อย่างไร

คุณประภาพรณ การเข้าถึงแหล่งข้อมูล สำหรับแคร์รับเชิญ เหมือนที่เราอ่านข่าว อ่านอะไรอย่างนี้ แล้วก็สอสมาคม เพราะว่าทางสมาคมจะมี database ของเขาว่าเขามีใครมีใคร แล้วก็เวลาอ่านข่าวหรืออะไร เราอยากได้เรื่องนี้ เราอยากได้คนนี้ อยากได้เป็นแบบนี้เราก็จะถามที่สมาคม เราให้สมาคมเป็นคนแนะนำให้ว่าเป็นใคร เป็นอะไร อย่างเป็นบ้าง คนที่สนใจคือคนที่มิเนื้อเรื่อง คนที่มีเรื่องราว ไม่ใช่ว่าร้องเพลงอยู่ข้างหน้าตึกอะไร แล้วเราก็ไปเอามา เพราะจะเห็นว่าแต่ละตอนมันหลากหลาย ทำคอม ทำกับข้าว เป็นแม่คน อะไรอย่างนี้ แล้วอย่างที่เราบอกว่าเราติดตามข่าว ข่าวที่พี่ว่านี่คือข่าวอะไร พี่หาจากไหนเรารู้ข่าวอะไรแล้วเราสนใจคนนี้น่าสนใจ มี story ถ้าจากตัวพี่เองเกิดจากการอ่าน มันเกิดจากการสงสัยก่อนเห็นเค้าจะทำอันนี้ได้ไหม แล้วเราก็เหมือนแบบ search เอา แล้วก็เหมือนแบบว่าถ้าเราอ่านนิตยสารแล้วแบบเห็นคนตีศรีสังคม หรืออะไรอย่างนั้นมันก็จะแบบว่า เห็น แล้วเหมือนว่าเราก็จะคิดคำถามต่อยอดมันขึ้นมา แล้วเราก็คุยกันทีม เราก็นำเสนอพี่อู ให้เห็นว่าเออ แต่ละคนเขาก็มีเนื้อเรื่องนะ เรื่องมันแบบสามารถทำให้เห็นภาพได้ เราก็จะทำ

การเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างคนตาบอด ติดต่อกันไม่ยาก ถ้าทั้งหมดนี้ก็คือเขายินดี แต่อาจเป็นเพราะเราทำผ่านทางสมาคมด้วยมั้ง เค้กก็ยินดีนะ เค้กก็โอเค แล้วเค้กก็เป็นมิตรด้วย

คุณสุนันทา เข้าถึงแหล่งข้อมูล เบื้องต้นเราก็จะแบ่งเป็นเทปๆ ไปว่าเทปนี้จะนำเสนออะไร ยังไงแล้วก็ list ออกมาก่อนว่าคนกลุ่มนี้ สมมติประเภทนักดนตรี นักกีฬา นักท่องเที่ยว อะไรแบบนั้น แบ่งเป็นโซนเป็นโซน แล้วเรามา list ว่ากลุ่มนี้ใครเป็นคนพิการที่เออมีความสำเร็จในด้านนั้นๆ แล้วเรานุกไปถึงที่เลย นุกถึงที่หมายถึง โทรไปก่อนคือให้ได้คุย ให้ได้สัมภาษณ์กับเจ้าตัวจริงๆ ยังไงเราต้องได้ข้อมูลจริงๆ มาก่อนว่าห่วย จริงๆ แล้วเขามีการฝ่าฟันสำเร็จมาได้อะไรยังไง จริงไหมอะไรอย่างนี้ พอเราได้รายละเอียดตรงนั้นครบถ้วนเราถึงจะเอามาทำเป็นเทปแล้วก็นำเสนอ บางเคสเราจะติดต่อผ่านทางสมาคม สมาคมเขาจะมีลิสต์ของเขาว่ามีใครบ้าง เคสไหนที่เรามองแล้วว่ามันน่าสนใจ เออ ซึ่งเราก็จะขอทางสมาคม ทางสมาคมก็จะให้ความช่วยเหลือติดต่อเบื้องต้นให้ที่เหลือเราก็ไปคุยอีกทีนึงว่าเราไปดูแล้วเนื้อหาโอเค อะไรอย่างนี้ มีจุดที่น่าสนใจที่จะนำเสนอให้กับผู้ชมได้

อย่างเป็นทางการกลุ่มนักกีฬา ทำไมถึงเลือกคนนี้อะไรอย่างนั้น อาจจะใช้การเสิร์ชหาเอาบ้าง แต่กลุ่มคนในนั้นก็ไม่ได้มีคนเดียว เราก็อาจจะต้องที่จะใช้การคุยก่อน คุยให้หมดทุกคน แล้วดูว่าคนไหนมีเรื่องราว มีจุดคอนฟิค จุดพีค จุดที่น่าสนใจ คือด้วยความที่เป็นรายการมันก็ต้องมีคอนเทนต์ที่มันจะดึงดูดคนดูให้หนีไปด้วย ถ้าคนไหนที่เขาแบบมีคนคอยซัพพอร์ตตลอด ไม่เคยต้องดิ้นรน ร่ำรวยอยู่แล้วอะไรอย่างนี้ มันก็ดูไม่มีแรงบันดาลใจที่จะทำให้คนดูรู้สึกห่วย เค้กเก่งด้วยตัวเอง เราก็จะต้องมาคัดกรองอีกทีหนึ่งว่าคนไหนที่เขาสำเร็จ ณ ตอนนี้ แต่กว่าที่เขาจะสำเร็จเขาก็ต้องใช้ความสามารถของตัวเองไม่ใช่แบบว่าอยู่บนกองเงินกองทองแล้วได้เกียรติยศชื่อเสียง เราก็ว่ามันไม่น่าสนใจ

การติดต่อคนตาบอดยากไหม เท่าที่ติดต่อมาทุกคนยินดีนะ อาจจะมีบางคนที่ไม่อยากเปิดเผยตัวเอง เรื่องราวของตัวเองเพราะว่าเป็นปม ห่วย ปัญหาของฉันทันเป็นเรื่องส่วนตัว ฉันทันไม่อยากเผยแพร่ ฉันทันไม่อยากพูดอะไรอย่างนั้น แต่ว่าโชคดีที่ติดต่อทุกคนแล้วทุกคนแบบยินดี ทุกคนแบบยินดีที่จะเอาเคสของตัวเองไปเป็นกรณีตัวอย่างเพื่อเป็นแรงผลักดันให้คนอื่นอะไรอย่างนี้

คุณฐานิตย์ หากคนยังไม่ พี่บอกตรงๆ เลยว่า สมาคมคนตาบอดคุยรายการนี้ขึ้นมาเป็น 3 party คือ มีไทยพีบีเอส สมาคมตาบอด AU comm สามคนนี่เขาก็จะคุยกัน เขาก็จะลิสต์มาเลยว่าในสมาคมคนตาบอดเนี่ยมีใครบ้าง มีใครที่เขาคิดว่าน่าจะเอามาออกรายการ สมาคมคนตาบอดจะเป็นคนหาให้ทั้งหมด เพียงแต่ว่าเราจะมาจัดกรู๊ปกันเองว่าเราจะถ่ายใคร หาพิธีกรเป็นใครมาคู่กัน คอนเซ็ปต์รายการคือ 1 วัน 1 คน กับภารกิจคนตาบอด คล้ายๆ กับ 1 วันกับดาราร 1 คน กับคนตาบอด 1 คน ก็คือจะมาใช้ชีวิต เรียนรู้ไปด้วยกัน อะไรอย่างนี้ เรียนรู้ประสบการณ์ร่วมกับคนตาบอด เช่น ปิดตาเดินเนอร์ด้วยกัน หน้าทีของเราคือ สมาคมคนตาบอดหาคนตาบอด เราก็หาแคร์บริเชียนที่สอดคล้องโดบบริบทกับคนตาบอดนั้นๆ อะไรอย่างนี้ อย่างตอนที่พี่ที่เป็นคนชอบเที่ยว เราก็ไปเอาเที่ยวเที่ยวไทย มันก็แค่หาอะไรที่มันมีจุดที่สอดคล้องกันอะไรอย่างนี้ แล้วเราก็จะมานั่งถามเขาว่าเขาได้ทำอะไรกับหนึ่งวันที่ได้อยู่กับคนตาบอด พี่ได้อยู่คู่กับ อ.ธรรม

7. ท่านมีเกณฑ์การคัดเลือกเรื่อง/ ประเด็นที่จะนำเสนออย่างไร

คุณประภาพรรณ เกณฑ์การเลือกรื่องคือ เหมือนเราหาเรื่องราวของเขามาก่อนว่าวิถีชีวิตของเขาเป็นอย่างไร แล้วเราก็ลองดูว่ามันพอจะเล่าเรื่องยังไงได้บ้าง คือ คนที่มีเรื่องราว คนที่เราสามารถทำสิ่งที่เค้กคิดหรือสิ่งที่

เค้าทำ ทำแล้วมันสามารถอธิบายเป็นภาพได้ อย่างสมมติแบบเราเอาเป็นนามธรรมแล้วคือเราได้แค่ความคิดเค้ามา เค้าอยากทำโน่นทำนี่ แต่เราไม่เคยเห็นเค้าทำอันนั้นเราก็ไม่เลือก แต่อย่างมีต่อนึงที่เป็นป้าชายก้วยเดี่ยวคือมันเห็น ว่า เราจะถ่าย เราก็จับประเด็นว่าเราจะถ่าย เราจะทำประเด็นว่าคนตาบอดกับข้าวได้ แค่ว่ากับข้าวไม่พอนะมันต้อง ต่อยอดไปอีกว่าเค้าทำกับข้าวเพื่อขาย พอเขาทำกับข้าวเพื่อขายปูป เราจะเอาแซกรับเชิญที่มันมาเกี่ยวข้องกับนี้ จะเอาเป็นเซฟหรือ เอามาสอนเค้าทำกับข้าวเพิ่ม เพื่อให้เขาขายได้ หรือจะเอาเป็นใครอะไรอย่างนี้ คือมันจะต่อยอด อย่างนี้ มันจะต่อยอดออกมาเป็นรายการ เป็นต่อนึง สามสิบนาทีพอใหม่สำหรับเรื่องแค่นี้จะอย่างไร

คุณสุนันทา อย่างเป็นกลุ่มนักศึกษา ทำไม่ถึงเลือกคนนี้จะอย่างไรอย่างนั้น อาจจะให้การเสิร์ชหาเอาบ้าง แต่กลุ่มคน ในนั้นก็ไม่ได้มีคนเดียว เราก็อาจจะต้องที่จะให้การคุยก่อน คุยให้หมดทุกคน แล้วดูว่าคนไหนมีเรื่องราว มีจุด conflict จุดพิค จุดที่น่าสนใจ คือด้วยความที่เป็นรายการมันก็ต้องมี content ที่มันจะดึงดูดคนดูให้ออนไปด้วย ถ้า คนไหนที่เขาแบบมีคนคอย support ตลอด ไม่เคยต้องดิ้นรน ร่ำรวยอยู่แล้วอะไรอย่างนี้ มันก็ดูไม่มีแรงบันดาลใจที่จะทำให้นักดูรู้สึกห่วยเค้าเก่งด้วยตัวเอง เราก็จะต้องมาคัดกรองอีกทีหนึ่งว่าคนไหนที่เขาสำเร็จ ณ ตอนนี้ แต่กว่าที่เขาจะสำเร็จเขาก็ต้องใช้ความสามารถของตัวเองไม่ใช่แบบว่าอยู่บนกองเงินกองทองแล้วได้เกียรติยศชื่อเสียง เราก็ ว่ามันไม่น่าสนใจ

อย่างคนที่อยู่ในกรุ๊ปเดียวกันเราเลือกอย่างไร ให้มุมมองนำเสนอไม่เหมือนกัน คือประเด็น แต่ละคนมันมีจุด พิคไม่เหมือนกัน บางคนเขาไปพิคในจุดที่มันกว่าจะมาถึงจุดนี้ มันยาก คือมันต้องผ่านด่าน ผ่านการดูถูกเหยียดหยาม แต่อีกคนนึงมันจะมีจุดพิคในส่วนของเส้นทางหรืออะไรอย่างนี้ มันไม่เหมือนกันอยู่แล้ว อย่างตอนที่มันเป็นฟุตบอล หรือโบว์ลิ่ง สองคนนี่ที่เชื่อว่ามันไม่เหมือนกัน อย่างอีกคนหนึ่งเนี่ยถ้าเขามีมุมมอง มีอะไรที่มันคืออยู่แล้ว ผืนผ้าแค่ สภาพแวดล้อม ฝาคำความคิดของคนให้มันผ่านไป แต่อีกคนนึงสมมุติถ้าเขารู้สึกแยกกับตัวเอง กับความพิการของ ตัวเองด้วย อย่างแรกคือเขาต้องฝาดานตัวเองให้ได้ก่อน คนนี้เราจะมุ่งไปอีกด้านนึง คนนี้เราจะนำเสนออีกด้านนึง ประมาณอย่างนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

8. ท่านมีเกณฑ์การคัดเลือกผู้ดำเนินรายการและผู้เข้าร่วมรายการอย่างไรบ้าง

คุณประภาพรพรณ เลือกพิธีกร อย่างไร รายการนี้เลือกคนมีชื่อเสียงก่อน ไม่ต้องดังมากแต่คนต้องรู้จัก อย่างตอนแม่ที่เป็นคนตาบอดมีลูก เราก็เลือกพี่หมี เพราะถ้าเราเลือกแม่ที่คนไม่รู้จักอะ เราเลือกแบบตาราเป็น แม่ มันก็เยอะใช่ปะ แต่คนไม่รู้จัก เอาตรงๆ คือตาบอดแล้ว unknown แล้วไม่มีคนรู้จักแล้วหน้าตาไม่ได้ดี แล้วยัง เลือกตาราที่ไม่ดังอีกใครจะดูใช่ปะ เพราะรายการนี้เราต้องการให้คนดู เราก็จะเลือกที่ระดับความดังกับสิ่งที่เค้าทำ กับเรื่องราวต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของเค้า เหมือนตอนท่องเที่ยวเราเลือกเที่ยวไทย เขาเคยเที่ยว รายการ เค้าดังระดับนี้ เค้าเคยเที่ยวในระดับนี้ที่เนมมูมมมของเค้า พอเค้าได้มาเที่ยวกับคนตาบอดเค้าก็จะมีมุมมองหนึ่งที่ สามารถเอาไปต่อยอดกับตัวเค้าได้ และเราดูเราก็ต่อยอดได้เหมือนกัน

คุณสุนันทา เลือกพิธีกรอย่างไร อันดับแรกเลย คือ อย่างนักศึกษา นักวิทยาศาสตร์อะไรก็แล้วแต่ อย่างน้อง แก๊ปที่เป็นนักวิทยาศาสตร์ น้องเขาเรียนวิทย์ สิ่งที่เราต้องเลือกก็คือ เราต้องเลือกในความเป็นนักวิทยาศาสตร์ เหมือนกัน เพื่อที่เขาจะได้เรียนรู้ชีวิตแล้วก็แบ่งปัน เห้ยเออ ตอนเขาเรียนวิทยาศาสตร์นะ เขาก็เคยเรียนอย่างนี้ เขา ทำได้เหมือนเราเลย หรือทำได้ใหม่ พี่ก็คัดเลือกโดยการที่น้องคนนี้เป็นนักวิทยาศาสตร์คนที่จะต้องมาอยู่กับน้อง มา

คุยกับน้อง มาเจอกับน้อง ในเทปนี้จะต้องมีความเกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์ด้วยส่วนหนึ่ง แล้วก็ต้องเป็นคนมีชื่อเสียง เพื่อที่จะทำให้คนดูเขาได้รู้จัก ก็เลยเลือกพิธีกรหญิงเข้ามาซึ่งเขาก็เรียนวิทยาศาสตร์เหมือนกัน เป็นคุณจุ่มจิ้ม

9. กระบวนการในการผลิตรายการเป็นอย่างไรบ้าง (ขั้นเตรียมงาน ขั้นผลิตรายการและขั้นหลังการผลิต)

คุณประภาพรณ กระบวนการผลิต เริ่มจากการหาคนตอบก่อน ได้เบอร์ แล้วก็โทรไปคุย คุยข้อมูล ว่ามันเป็นอย่างไรจริงไหม มันเป็นอย่างไง ถ้าเราจะทำอย่างนี้ทำได้ไหม เหมือนปรึกษากันก่อน เสร็จแล้วเราก็มาร่วมกัน ในทีม ว่ามีคนนี้ แล้วพอคุยกันเสร็จเราเลือกพิธีกรที่จะมาอยู่คู่กับเค้าว่าเป็นใคร ถ้าคนนั้นมามันจะดับไหม เค้าจะนิ่งไปไหม หรือว่าเค้าเฉยไปไหมอะไรอย่างนี้ ได้เสร็จแล้วปุ๊บเราจะเขียนออกมาเป็นโครงบท สำหรับพี่นะคะ เราจะเขียนโครงบทให้ทีมอะ ให้พีู่้ได้ว่าโครงบทเป็นอย่างนี้ ไทยพีบีเอสได้ดู สสส. สสพ. ได้ดู ทุกคนจะดูดูเพื่อจะ ได้เห็นว่าเราจะดำเนินการอย่างนี้ไม่ได้ไปเบียดเบียนใคร หรือว่าผิดประเด็นไป แล้วเราก็จะเขียนเป็นบทเต็มขึ้นมา พอบทเต็มปุ๊บเราก็แตกช็อตเพื่อที่เราจะได้ไปถ่าย อันนี้ก็เป็นหน้าที่ผู้กำกับ ทางผู้กำกับก็ดูภาพ ดูอะไรว่ามันจะเป็น อย่งไร เตรียมตัวกันก่อนออกอากาศ พอเตรียมตัวก่อนออกอากาศเสร็จ พอไปถึงหน้างานก็จะดูพื้นที่ ดูการถ่ายทำ ซึ่งตรงนั้นมันจะสบายแล้วเพราะเราได้คุยกันมาตั้งแต่เริ่มต้น ว่าเราจะถ่ายยังไง ว่าเราจะทำยังไง เราคุยกับแขกรับ เชิญมาตั้งแต่ก่อนที่เราจะเขียน พอไปถึงหน้างานเขาก็จะรู้ว่าเราจะถ่ายอะไรยังไง เค้าก็จะไม่ตกใจ ไม่สงสัย ไม่อะไร อย่างนี้ สำหรับดาราราก็โทรคุย เราก็อธิบายได้ เพราะดาราค่าแก่งอยู่แล้ว

คุณสุนันทา กระบวนการผลิต การวางโครงบท คือมีโครงอยู่แล้วว่าในหนึ่งรายการจะประกอบไปด้วยอะไร มี โฆษณากี่ช่วง แล้วเราก็เอาเรื่องราวทั้งหมดเขียนลงไป อย่างอันแรกอาจจะเป็นแค่นัดพบ เรียนรู้ แบ่งปัน เราก็วาง scope เอาไว้ แล้วเราก็อ่ยมาลง detail นัดพบเราจะนัดพบอย่างไร นัดพบด้วยวิธีไหน แล้วแบ่งปันเราจะทำอะไร กันในเทปนี้ สมมุติเขาเป็นนักกีฬา เทย์ นักกีฬาเขาก็ต้องแชร์ประสบการณ์เรื่องกีฬา เรื่องอะไร แล้วก็มาเรียนรู้ เขา ได้เรียนรู้อะไรซึ่งกันและกัน ทั้งคู่ทั้งฝ่ายพิธีกรเอง แขกรับเชิญเองหรืออะไรอย่างนี้ คือ อันนี้มันเป็นโครงคร่าวๆ เนอะ มันอาจจะเหมือนทั่วๆ ไป เหมือนเวลาเราวางโครง มันอาจจะไม่ได้เป๊ะๆ แต่ละตอนแต่ละเทปก็อาจจะมีการ ปรับเปลี่ยนกันไป พี่จะเป็นคนเขียนสคริป ดิวงานกับทางทีมพีู่้ พี่จ่อยอะไรอย่างนั้น เราก็จะดูกันว่าประมาณนี้ โอเคมัย ถ้าทางพี่เค้ารู้สึกว่ายังมีอีกเรื่องหนึ่งที่อยากนำเสนอในเทป เราก็เอามาแชร์กัน พี่เค้าก็จะมาออกไอเดียว่า อยากรู้แบบนั้นคือมันปรับ คือ script ก่อนที่จะถ่ายทำมันสามารถปรับเปลี่ยนได้

พอไปถึงหน้างานมีการปรับเปลี่ยน เพิ่มตรงนั้นเลยหรือเปล่า เพิ่มตลอดเวลาอะ พอเวลาอยู่หน้างานแล้ว แบบ สภาพกองถ่ายจะมีความวุ่นวาย พออยู่หน้ากองทีมงานทุกคนต้องมีความ active ตลอดเวลา ผกก. ต้องสั่งคุม ครีเอทีฟ โปรดิวเซอร์ ทุกอย่างจะมารวมกองกันหมดเลย เสร็จพอดตาม script ของเรา เราเขียนไว้ดีแล้วแต่เผชิญ สมมติที่ต้องการเพิ่มประเด็น อย่างประเด็นนี้มันยังไม่หนักพอขอเพิ่มอีกประเด็นนึง สักพัก ผกก. เพิ่มอีก โปรดิวเซอร์ เพิ่มอีก ทุกอย่างมันจะต้องแบบ ณ ตอนนั้นหมดเลย ทุกๆ อย่างมีการเปลี่ยนแปลงได้ตลอด พออ่านๆ ไป script ตรง นี้ไม่เวิร์ค ต้องตัดประเด็นนี้ออก อะโรอย่างนี้ ตรงนี้เวลาไม่พอแล้วต้องตัดเลย อะโรอย่างนี้

เล่าขั้นตัดต่อ ดราฟแรกตัดตามสคริปก่อนแล้วก็พอเรามาดูแล้วอย่างพี่ที่บอกว่าพอมีประเด็นเสริมเข้ามา นู่นนี่นั่น เปลี่ยนสคริป ณ ตอนนั้น เปลี่ยน ลากอันนั้นมา โปรดิวเซอร์ก็บอกเอาอันนั้นมา นำสนใจก็ใส่มา เทย์ตัด เสร็จให้พี่เค้าดู เทย์อันนี้ไม่ได้ เพิ่มอันนี้ อันนี้ไม่เอา โอ้ยยย วุ่นวาย ไร้ตัว post productioc วุ่นวายมาก กว่าที่จะตัด เสร็จ ตัดประเด็นนี้ตัดยาก ยากตรงที่จะตัดเอาตรงไหนออกนี่แหละ เสียตายหมด เหมือนคนทำหนังไม่อยากจะตัดสัก

ฉากนี้ออกหรือเพราะว่ากว่าจะถ่ายมา หรือว่าเรื่องมันน่าสนใจตรงนั้นก็เสียตาย แต่ก็ต้องตัดใจ เอา ให้อีกคนนึง มาช่วยดูลิ้มอ่อน ประเด็นอ่อนตัดออกไปอะไรอย่างนี้ก็ช่วยๆ กัน ถ้าเวลานานกว่านี้ที่ก็ไม่ว่าคนดูจะเบื่อรีเปล่า เพราะบางทีหนึ่งรายการ คำเรียกว่าทีวี่หนึ่งรายการอะมันก็มีจุดที่จะทำให้คนดูแต่พอมันเลย คนดูเริ่มเบื่อแล้วอะ มันก็อาจจะแบบไม่อยากดูแล้วก็ได้ แต่ด้วยช่วงเวลาเออ มันก็ถือว่าโอเค ไม่น้อยเกินไป ถ้า สิบนาที สิบห้านาทีนี่คง แยะ แต่มีมันยังมีเวลาของมัน เออ เพิ่มมานิดหน่อยมันก็โอเค

คุณจุฑามาศ ตอนถ่ายทำ ที่ดูหน้ากองอย่างเดียวเลย พี่คอยดูแลความเรียบร้อยหน้ากองอย่างเดียวเลย คอย ช่วย สมมุติเราถ่ายอยู่ตรงนี้ใช่ปะ อีกชั่วโมงนึงเราต้องไปถ่ายอีกที่นึง พี่ก็ต้องไปดิวกกับอีกที่นึงว่าเค้าพร้อมให้เราย้าย ทีมไปหรือยังอะไรแบบนี้ ก็คอยดูหน้ากอง คอยชื้อน้ำชื้ออะไรมาให้ มีการประสานงานเองบ้างเล็กน้อย แต่ว่าเป็นแค่ หน้างานเท่านั้น เพราะว่าการประสานงานอื่นๆ จะถูกดำเนินการมาก่อนหน้านี้แล้วโดยพี่จอย พี่ก็แค่เป็นคนโทรไป confirm ว่าเรากำลังจะเข้าไปแล้ว แล้วกำลังจะย้ายไปอีกที่นึงนะ

คุณฐานิตย์ หน้าพี่คือเล่าชอต นอกจากจะสวยแล้วยังต้องแบบว่าเล่าชอตที่มันมีสัญลักษณ์ของการนำเสนอ ให้เห็นว่าคนตาบอดก็คือคนทั่วๆ ไป เป็นคนที่ไม่ใช่คนป่วย แม้ว่าจะพิการทางตาแต่ก็ไม่ได้ป่วยทางด้านอารมณ์ ทางด้านจิตใจ เขาก็มีทั้งอารมณ์ขัน อ.มณเฑียร เล่นดนตรีโคตรเก่งเลย เล่นก็ดาร์ แล้วพี่ก็แบบเอาแกไปเล่นตรงที่ แบบมันเป็นโรงแรมพอดีนะ เพราะแกต้องสัมภาษณ์ ต้องอะไรอย่างนี้ มุมที่มีน้ำพุสวยๆ นั่งเล่นก็ดาร์ แล้วเราจะเห็นว่า โหม่งโคตรเก่งเลย ถ้าแกไม่ได้ตาบอดนะ โหว นี่ขนาดแกตาบอดนะแกยังมีลูกมีเมีย เป็นหนุ่มๆ Casanova ว่า มากเลย ถ้าแกตาดีๆ นี่สงสัยว่านะ แกคงเป็นผู้ชายที่โรแมนติกแมนคนนึง เออ

คุณจุฑามาศ ผู้ชายเพียวฟ้าว แต่เขาทำอะไรเร็วมากเลยนะ คือพี่ถ่ายเสร็จแล้ว เอาๆ เอาอะไรต่อ

คุณฐานิตย์ เร็วจนน่ากลัว

คุณจุฑามาศ อะไรต่อๆ เตี่ยที่ต้องไปตรงโน้นต่อ

คุณฐานิตย์ พี่ถึงบอกว่าเขาเป็นผู้บริหาร แล้วเขาก็จะมีแปลนทุกอย่าง เขาทำงานกับเรา เราจะรู้เลยว่าต้อง ตามเขาให้ทัน เขาไม่ใช่คนที่มาถ่วงเรานักออกปะ เขาทำให้ทุกคนเห็นว่าเขาคือผู้นำ แล้วเขาก็แบบปู้ปู้ปู้ ได้รัยยัง คิดรัยยัง ถ่ายมุมไหน ตรงนี้หรือ ดิหรือ เราจะแบบเออๆ ก็ต้องแบบทำการบ้านเยอะ ก่อนถ่ายต้องคิดทุกอย่างให้ เรียบร้อย เพราะว่าเราจะลากเขาไปตรงโน้น โอ้ย ไม่ดีครับ ตรงนี้เสียไม่ดี ลากกลับมาตรงนี้ ไม่ได้ ต้องทำทุกอย่าง ให้เรียบร้อย แล้วถึงเวลาก็เซ็ท ถ่าย

การเล่าชอตภาพ แต่เวลาที่ทำงานมันเหมือนกันครับคือ พอเราได้บทมาเขาจะบริฟมาคร่าวๆ โทรมุขกัน อย่างนี้ คนนั้นนะโวย แบล็คกราวคนนี้เป็นอย่างนี้ๆ จะเจอกับใคร กิจกรรมก็คือ เราก็จะมีภาพแล้วว่า ออตาราคคน นี้ เราจะไปว่าเขาทำอะไร มาบ้าง เราต้องรู้แบล็คกราวทั้งคู่ก่อนว่าเขามีพื้นฐานกันมาอย่างไร มีกิจกรรมอะไรที่จะ ทำด้วยกัน อะไรอย่างนี้ ทีนี้พอบอกเรื่องกิจกรรม เราก็ต้องรู้แล้วว่า สมมุติ มันมีตอนนึงทำอาหาร เราก็ต้องรู้แล้วว่า ทำอาหารมันต้องเตรียมตัวยังไง เพราะว่ามันก็เหมือนกับว่าเป็นรายการทั้งวี่ไถ่กับรายการอาหารไปในตัว มีทำชอต ทำคลุกก็อะไรกัน ความยากของมันคือเขาเป็นคนตาบอด จะหยิบจับอะไรมันต้องมีวิธีการ เหมือนต้องคิดการตัด ต่อไว้ล่วงหน้าว่ามันจะต้องตัดยังไงให้มันดูแบบภาพออกมาดูไม่ละอะ แบบหยิบโน้นหยิบนี่กันแบบหกเลอะ มันก็ดู ไม่ดี มันก็ต้องคิดวิธีการมาก่อน และส่วนใหญ่ที่จะหาโลเคชั่น จะถาม พอรู้ว่าเป็นใครแล้วอันดับสองก็จะหาสถาน

ที่ว่าเราจะถ่ายที่ไหน อะไรอย่างนี้ ถ้าเราบอกว่ามันมี เออ ส่วนใหญ่พี่จะโดนเขา fix สถานที่ (แขก fix) ที่จะถ่าย มาแล้วด้วย เพียงแต่เราจะต้องไปดู สมมุติว่าเป็นโรงแรม สักโรงแรมหนึ่ง ซึ่งจะต้องไปประชุมอยู่แล้วเราก็ต้อง ไปเดินดูมุมต่างๆ มันจะประกอบอะไรบ้าง เนื้อหาข้างใน เช่น มันจะต้องมีการคุยกัน มีการที่พิธีกรต้องแบบเปิด รายการอะไรแบบนี้ครับ ต้องหามุมว่าจะเปิดรายการยังไง เพราะว่ารายการนี้มันไม่เหมือนรายการทั่วไปที่แบบ เหมือนยืนพูดแล้วก็ถ่ายไป แต่นี่มันต้องให้เห็นว่ามันเป็นการเดินทางของคนสองคนแล้วมาเจอกันอะไรอย่างนี้ เราก็ สามารถเล่าได้ว่าเห็นเขาตั้งแต่เดินลงรถมา เดินเข้าโรงแรม แล้ววันนี้เขามีนัดกับชายหนุ่ม แต่ไม่บอกว่าเป็นคนตา บอด ชายหนุ่มคนหนึ่งที่มีหัวใจเป็นจิตอาสา บลาๆ เราก็ไม่รู้ วิธีการถ่ายมันต้องดีไซน์ขอตค่อนข้างเยอะเหมือนกัน ว่ามุนนี่ได้ไหม มุมนี้ ดีไหม อย่างนี้ และที่สำคัญคือมันต้องสวย ที่สำคัญเลยคือมันต้องสวย มันยาก เพราะว่าบาง ที่ๆ มันสวยก็อาจจะไม่มี ambience ที่แบบ เสียงดังจ๊อกแจ๊ก โวยวาย อะไรอย่างนี้ แล้วทางช่องก็โรครจิต ค่อนข้างที่จะ ต้องการความคอมพลีทเยอะเกิน ที่แบบมันมีเสียงดัง(เสียงตีดนิ้ว) อะไรอย่างนี้ไม่ได้เลย เรื่องพวกนั้นก็เลยยาก เหมือนพี่จะต้องไปถึงพื้นที่ก่อนแล้วกรี๊ดไปดูสถานที่ทั้งหมด พอได้ทั้งหมดแล้วก็ เหมือนต้องคุยกับทางจอยว่าเราจะ ถ่ายอะไรก่อน เพราะฉะนั้นพอเรารู้เราก็ค่อยๆ ลำดับๆ ไป อย่างนี้ แต่ละเทปมันก็จะไม่เหมือนกันอะ มันก็พูดยาก หรือว่าการเตรียมตัวยังไงมันก็มีประมาณนี้ พอที่เหลือเรา rape ทุกอย่างมาหมดแล้ว เรามีภาพตรงกันแล้วว่าเราจะ ถ่ายคิวสัมภาษณ์ตรงนั้นนะ เออ ถ่ายคิวพิธีกรตรงนี้ เราจะเอา อ. มาทำขอต ทำขอตเท่ๆ ของเขา เล่นก็ดาร์ หรือ ทำอาหารกัน หรือทำอะไรแล้วแต่ยังงี้ ขอตกิจกรรมต่างๆ มันก็จะกลายเป็นแบบว่า ครอบงำประกอบของ script แต่ถ้าเป็นที่ พี่จะมีเก็บอีกอันนึงก็คือ ขอตที่ใช้เป็นซีนอารมณ์มากกว่า เช่น เราอยากให้เห็นมันดูอบอุ่น บางทีเราก็จะเห็น แยกกับเชิญเดินกับคนตาบอดของเทปนั้นๆ แล้วก็เหมือนกับคุยกัน เราก็แอบเก็บอารมณ์เค้าคุย candid เพราะว่า ส่วนใหญ่คนที่มาร่วมรายการอะ พวกคาราเหมือนกับว่า เขาก็เซอร์ไพรส์ที่ได้เรียนรู้ ที่เล่าที่พี่เจอเหมือนกัน อ้อหรือ ทำได้หรือพี่ มันจะได้อยู่ซีนนึงที่เขาแบบคุยกันก่อน เล่นกันอะไรอย่างนี้ หรือร้องเพลงด้วยกัน เราก็ถ่ายสวยๆ มา มา ทำเป็น slow มาทำเป็นขอตอารมณ์ซึ้งๆ น่ารักๆ ไว้ท้ายรายการ รายการมันก็จะดูแบบดูไม่แข็ง แล้วบางทีมันได้แบบ ความที่เขาไม่ได้แสดงอะ มันก็จะดี พี่อะบริฟช่างภาพทั้งหมดเลยว่างานจะเป็นลักษณะอย่างนี้ๆ ถ้าในจังหวะที่เรา เห็นอะไรที่มันเป็นขอตเหล่านี้ แอบ snap มาให้หน่อย มันมีอะไรหลายๆ อย่าง เช่น เราอาจจะเห็นแค่มือ ไม่ต้องเห็น หน้าก็ได้ เห็นแค่มือจับกัน พาไปโน่นไปนี่ เล่นก็ดาร์ด้วยกัน ปรบมือ ยิ้ม หัวเราะ อะไร มันก็ซึ้งแล้วอะ มันทำให้รู้สึก ว่าเราอยู่ด้วยกันได้จริงๆ อะ ไอ้ขอตพวกนี้มันสำคัญ พอเห็นแล้วคนดูเขาก็จะรู้สึก ว่า เออ มันอยู่ด้วยกันได้จริงๆ มันมีความสุขด้วยกันได้จริงๆ มันกินข้าวด้วยกันได้จริงๆ อะไรอย่างนี้

10. วิธีการคิดและตั้งคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมรายการเป็นอย่างไร

คุณประภาพรณ สำหรับคำถามหรือบทสนทนาที่เกิดขึ้นนั้น เราเตรียมเป็นประเด็นไป เพราะว่าเราทำ บทกันก่อนหน้านั้น เราทำเป็นโครง ไอ้โครงนี้อะมันจะดอทๆ ดอทเป็นข้อๆ ดอทว่าเราจะถามอะไร ถามอะไรอยู่ แล้ว แต่ในตอนที่เราจะทำบทเนี่ย เราจะได้คุยแล้วว่าเราจะทำอะไร แต่เรื่องความรู้สึกเนี่ยเราถามเพิ่มอยู่แล้ว เรา ถามเพิ่มหน้างานอยู่แล้ว แต่ประเด็นสำคัญมันจะมีอยู่แล้ว อย่าง สมมติ รู้สึกยังไง เราถามอยู่แล้ว เห็นแล้วเป็นยังไง บ้าง คิดอย่างไรกับเค้า อันนี้ประโยคหลัก แต่พอไปดูหน้างานแล้วเห็นแบบนี้ ตัวครีเอทีฟเค้าก็จะเห็นว่าเค้าควรจะ ถามอะไรเพิ่มเติม อย่างคำถามที่ตัวพิธีกรถามแยกกับเชิญก็เป็นบทสนทนาที่เกิดขึ้นเองด้วยแต่ก็มีเขียนเป็นบทไปบ้าง ว่าต้องถามอะไร แต่ส่วนใหญ่เค้าก็จะมีบางส่วนที่ตัวเองสงสัยส่วนตัว พี่ถึงบอกไปตั้งแต่ตอนแรกว่าตอนที่เราเลือกคารา เวลาที่เราเลือกคนเราก็ต้องดูด้วยว่าแม่ง เขาสนใจในเรื่องนี้จริงหรือเปล่า ไม่งั้นเขาก็ไม่สงสัยถูกปะ เขาก็ไม่ถาม

คุณสุนันทา การตั้งคำถาม บทสนทนาที่เกิดขึ้น เตรียมไว้ก่อน ในการถ่ายทำ รายการมันต้องมีการ เขาเรียกอะไร มี script คือการ guideline คำถามและคำตอบ คำว่าไถ่ไลน์คำถามและคำตอบเนี่ยไม่ได้คิดขึ้นเอง คำตอบมาจากการที่เราสัมภาษณ์ไว้ก่อนแล้ว ซึ่งเราสัมภาษณ์ที่บอกว่าเราสัมภาษณ์แล้วเอามาขมวดว่าเขาตอบอะไรเราไปบ้าง เหยี่ย ประเด็นที่เขาตอบเราจะเอามาใส่ในพ้อยท์นี้ เบรคแรก เบรคสอง เบรคสาม ซึ่งเราไม่เคย make นะ เราเอาคำตอบที่จริงทุกอย่าง แต่เราเอามาขมวดมาใส่เป็นช่วง เพื่อให้อารมณ์ของการนำเสนอของรายการมันมีความน่าสนใจ แล้วก็ไม่ใช่จะให้เขาตอบตาม script เป๊ะ เวลาเราถ่ายทำ เราจะปล่อยไหล คำว่าปล่อยไหลคือบางที่เขาคุยกับเราอีกอย่างนึง แต่ว่าหน้ากองจริง ๆ เขาก็อีกอย่างนึง เขาพูดมีอะไรเสริมเข้ามาซึ่งมันดีกว่าที่เราเตรียมเอาไว้ที่เขาเคยบอกเรา เราก็เอาตรงนี้ด้วยซึ่งมันจะมานักเอาตรงตัดต่อ เราต้องการเอาประเด็นนี้เขาตอบโอเค ซึ่งทั้ง before and after ซึ่งจริงๆ มันมาจากเขานั้นแหละ แต่เราจะเอาตรงไหนเข้ามาที่มันจะใช้มันเป๊ะ คนดูดูแล้วใจที่สุด

คุณจุฬามาต ขึ้นสุดท้ายที่พิธีกรจะถูกสัมภาษณ์ด้วย อันนั้นมันคือความรู้สึกจริงๆ ของเขาอะ คือเหมือนกับว่าพอมันคลุกคลีอยู่ด้วยกันทั้งวัน มุมมองเขาก็เปลี่ยนไปนิดนึงอะ มันจะชอบมีคำที่เป็นความรู้สึกดีดี

คุณฐานิตย์ ตอนท้ายๆ ที่สัมภาษณ์ความรู้สึกหนึ่งวัน อันนี้ที่สำคัญ เพราะว่าส่วนใหญ่คนตาบอดถ่ายทำเสร็จเขาก็กลับกันหมดแล้ว ก็ต้องเอาเขามานั่งคุยว่าเขารู้สึกอย่างไร ส่วนใหญ่จะไม่ใช้ script ด้วย จะเป็นให้เขาพูดเอง ยกเว้นว่าแบบบางที่มันยังไม่คมพอ คนที่ช่วยตรงนี้ก็คือพี่จอย จะคอยจับคำ เหมือนแบบจับคำแล้วให้เขาพูด message มันจะได้ครบอะไรแบบนี้ บางทีก็มีนะ ดาราพูดไม่รู้เรื่อง พูดแล้วงงๆ ก็ต้องคอยมานับคำให้เขาแบบเออ พูดออกมา ก็จะประมาณนั้นนะ ไม่ได้ต้องเตรียมอะไรเยอะ ที่เหลือก็ตัดตัด ตัดต่อก็กติ ไม่ได้มีอะไรพิเศษเท่าไร ถ้ามันจะพิเศษก็คือ มันจะยกตั้งแต่ตอนที่จับคำพูดอะ เวลาเราถ่ายมันเกิน เวลามันเกินอยู่แล้วอะ มันก็จะพูดกันเยอะ ส่วนใหญ่จะต้องมานั่งตัดต่อให้มันเหลือแค่ รายการมันครึ่งชั่วโมง แต่ในขั้นตอนนี้ก็จะมีพี่จอยที่คอยช่วยคอยประเด็นต่างๆ อยู่แล้วครับ แล้วพี่ที่มีหน้าที่มาใส่ขอตมากกว่าครับ ใส่ขอตต่างๆ ที่เล่าให้ฟัง แต่รายการนี้ตัดง่ายเพราะมันคิดมาหมดแล้ว พอถึงเวลาตัดปุ๊บ พี่แทบจะเหมือนส่งสคริปต์ให้คนตัดต่อตัดเองด้วยซ้ำ แล้วเราก็คอยมานั่งดูไอนี้กันอีกที ชอบไหม วางเพลงโอเคมัย อะไอย่างนี้อะ ชาวด์ ภาพ การตัดต่อก็ไม่ได้ยากอะไร แล้วงานไม่ได้เป็นรายการที่มีกราฟฟิคอะไรหวือหวา อันนั้นมันเล่าไปโดยธรรมชาติของเขาอยู่แล้ว มันก็เลยไม่ได้มีอะไร ตัดต่อหลักๆ ก็ประมาณนี้นะ

11. แนวทาง/ วิธีการนำเสนอเรื่องราวของผู้เข้าร่วมรายการเป็นอย่างไร

คุณประภาพรรณ การนำเสนอ การเล่าเรื่องจะดู case กับดูดาราคือเป็นหลัก อย่างตอนแรกเป็นช่างไม้ ไซมัย ช่างไม้เราก็จะรู้ว่าช่างไม้เค้าทำอะไรบ้าง สมมติเค้าต้องหัน เค้าต้องเลื่อย เค้าต้องอะไร หลักๆ คือพวกที่จับดูว่าเค้าจะต้องทำอะไรที่มันอันตราย สมมติว่ามันมีภาพที่แบบว่าน่าหวาดเสียว มันออกเป็นเรียลลิตี้นิดนึงไซปะ มันมีภาพที่จะต้องใช้เครื่องเลื่อย เลื่อย แต่เค้าตาบอด ถามว่าตอนทำแรกๆ ตัวทีมงานเองก็ยังไม่ได้เชื่อ พี่ก็ยังไม่ได้เชื่อว่าเค้าจะทำได้นะ ไปถึงแล้วเห็นเค้าทำแบบนี้ๆ ที่หวาดเสียวเราก็จะไม่บอกดาราว่าเค้าทำแบบนี้ แต่เราจะบอกเค้าว่าเดี่ยวเราจะพาไปดูว่าเค้าทำอย่างไร เรียลลิตี้นี้เหมือนว่าจะต้องให้เขาไปดู เขาไปดูเสร็จเขาก็จะ เหยี่ย ทำได้อะ เสร็จแล้วเราก็จะตัดสลับให้ดาราได้พูดความรู้สึก ซึ่งการถ่ายทำจะถ่ายสลับๆ กันไป สมมุติว่าพี่ให้ดูขั้นตอนว่าเค้าทำแบบ

นี้ พี่จะจับนั่งถ่ายเลย เพราะเค้าจะบอกเราเลยว่าเมื่อไหร่ที่ดูอะแม่งโคตรน่ากลัวเลย ยังไม่พอนะ มีอีก เตียวพาไปดูอีก ก็พาไปดูในขั้นต่อไป ขั้นต่อไปเค้าเห็นอะ ตัดเสร็จแล้วมาตอกตะปูอีก จับค้อนมาตอกตะปูอีก พี่ก็จับมาสัมภาษณ์ต่ออีกอะโรยแบบนี้ คือมันจะทำสลับกันแบบนี้ ในทุกๆ ตอน มันจะได้ฟิลลิ่งของเขาที่เขาเห็นแล้วมันเกิดขึ้นจริง ภาพก็ได้อะโรยแบบนี้ สัมภาษณ์ทีหลังก็มี สัมภาษณ์ทีหลังก็คือ เมื่อกี้ลืมนไปพี่ไอ้ที่ทำอย่างนี้ๆ ไม่ได้ถ่าย แต่คือตัดสลับอะ กลัวลืมนอะจริงๆ แล้ว กลัวจะไม่ได้อารมณ์ ความรู้สึกนั้น บางครั้งความสามารถเหมือนกัน นำเสนอ เล่าเรื่องทำอย่างไรให้ไม่เหมือนกัน มันจะไม่ซ้ำกัน เพราะว่าการดำเนินชีวิตเค้าไม่ซ้ำกัน จะบอกว่าเวลาทำแล้วเค้าจะทิ้งกับคนนั้นมากกว่า แล้วเค้าจะมีคำถามว่า ตอนที่เค้ารู้ว่า เอ้า แล้วตอนที่เรียนโน้ตนั้นแหละ ตอนที่เรียนคอร์สนี้แหละ ต้องใช้อย่างนั้นอย่างนั้นนะ ทำได้อย่างไร คือมันจะไม่ได้อะไรที่ซ้ำกันเลยอะ เค้าจะมี ยิ่งเค้ารู้เรื่องการทำงานในอาชีพนั้น ในจุดนั้นมากเท่าไร เค้าก็จะยิ่งมีคำถามกับตัวคนตอบมากเท่านั้น เพราะเขาจะรู้ว่าการที่เขาเรียนมา ขนาดเขาตาดี มันยังลำบากแล้วคนตาบอดจะเรียนยังไง มันเลยไม่เคยซ้ำกันเลย อย่างพี่เจ็บบรรณา กับคนที่แต่งเพลง เขาก็เหมือนว่าเขาตกลงกัน เขาจะแต่งเพลงนี้ คือมันจะไปด้วยกันแต่มันจะไม่ซ้ำกันอะ เหมือนจะเกือหนุนกันอะ

ประเด็นการนำเสนอจะแบ่งเป็นด้านๆ เช่น กีฬา ท่องเที่ยว ทั่วไป คือมันแบ่งแบบนี้ สมมติว่าเค้าบอกว่าเราต้องทำ 24 ตอน เราก็เลยคิดว่าเราจะทำอะไรบ้าง เราก็ list มา เราจะทำอาหาร เราจะเล่นดนตรี เราจะทำกับข้าว เราจะเป่าแอมป์ เราจะเป่าซอ เราจะเป่าฟลูต อะไรอย่างนี้ พอซอ ฟลูต มันก็จะแตกเป็นซอไม้ ถักโครเชต์ อะโรยแบบนี้ คือมันจะเป็นหัวข้ออะโรยแบบนี้ให้ครบ 24 ตอน แล้วเราก็จะเหมือนกับเสียบคนเข้าไปตามหัวข้อต่างๆ ถ้าอันไหนที่ไม่มีแขกเราก็จะหาใหม่ ประเด็นนี้ต้องตัด เพราะฉะนั้นทำอย่างนั้นมากกว่า

คุณสุนันทา อย่างคนที่อยู่ในกรุ๊ปเดียวกันเราเลือกอย่างไร ให้มุมที่นำเสนอไม่เหมือนกัน คือประเด็น แต่ละคนมันมีจุดพีคไม่เหมือนกัน บางคนเขาไปพีคในจุดที่มันกว่าจะมาถึงจุดนี้ มันยาก คือมันต้องผ่านด่าน ผ่านการถูกละเลยดทหายแต่อีกคนมันจะมีจุดพีคในส่วนหนึ่งของเส้นทางหรืออะโรยแบบนี้ มันไม่เหมือนกันอยู่แล้ว อย่างตอนที่มันเป็นฟุตบอลหรือโบว์ลิ่ง สองคนนี่ที่เชื่อว่ามันไม่เหมือนกัน อย่างอีกคนหนึ่งเนี่ยถ้าเขามีมุมมอง มีอะไรที่มันคืออยู่แล้ว ฝนผ่าแค่สภาพแวดล้อม ฝาคำความคิดของคนให้มันผ่านไป แต่อีกคนนี่สมมุติถ้าเขาารู้สึกเกี่ยวกับตัวเอง กับความพิการของตัวเองด้วย อย่างแรกคือเขาต้องฝาด้านตัวเองให้ได้ก่อน คนนี้เราจะมีไปอีกด้านนึง คนนี้เราจะนำเสนออีกด้านนึง ประมาณอย่างนี้

12. ท่านได้สำรวจความคิดเห็นของผู้ชมรายการหรือไม่และปฏิกิริยาที่ทางรายการได้รับเป็นอย่างไรบ้าง

คุณประภาพรณ เค้าก็เหมือนกับบอกว่า ทางทีมสำรวจก็สุ่มตัวอย่างคนที่ดูรายการ เค้าก็บอกว่าเค้าก็รู้สึกทึ่งกับคนตาบอด เค้าก็เข้ามาถามกันว่าคนตาบอดคิดอะไร ทำยังไง แล้วก็รู้ว่าเวลาเจอคนตาบอดจริงๆ ต้องทำยังไง

คุณสุนันทา การสำรวจความคิดเห็น เท่าที่ทราบมันโอเค ซึ่งหลายๆ คนเขาก็รู้สึกโอเคกับที่เราทำตรงนี้ detail ต้องถามทางสมาคมกับพี่อู๋

คิดว่าคนพิการอื่นๆ ดูแล้วจะได้อะไรบ้าง ประเด็นเดียวกันเลย คือคุณไม่ใช่คนพิการ แต่คุณเป็นคนนึงในสังคมที่ยังทำอะไรได้อีกเยอะ คือรายการนี้ทำเพื่อคนตาบอด ไม่ใช่ วัตถุประสงค์คือเกิดมาจากคนตาบอด แต่พอทำออกมาแล้วเราไม่ได้ทำแค่เพื่อให้คนตาบอดดู เราทำเพื่อให้คนพิการทั้งประเทศได้ดูและรับรู้ไปพร้อมกันว่าคุณไม่ใช่จุดด้อยของสังคม คุณเป็นกลไกหนึ่งของสังคมที่จะขับเคลื่อนให้สังคมมันก้าวไปข้างหน้าพร้อมๆ กัน

13. ท่านได้รับงบประมาณและปัจจัยสนับสนุนในการผลิตรายการจากที่ใด

คุณประภาพรณ งบประมาณและเงินสนับสนุน ได้มาจาก สสส. ไทยพีบีเอส นั้นแหละ เหมือนเค้าให้งบประมาณในการผลิตมา แล้วเค้าก็ให้เราผลิตตามงบ

14. อิทธิพลของผู้สนับสนุนรายการและสถานที่มีผลต่อการกำหนดเนื้อหาหรือรูปแบบของรายการหรือไม่ อย่างไร

คุณประภาพรณ ก็มีอิทธิพล คือ เป็นการทำงานร่วมกัน ทีมถ่าย สปอนเซอร์ แล้วก็ช่อง คือเราทำงานร่วมกัน มันก็จะมีที่แบบ ห่วย อันนี้เค้าเห็นไม่ตรงบ้าง ก็เหมือนปรับกันไป ทำตอนนี้อะมันนานมากกว่าจะผ่านตอนหนึ่ง เพราะว่าประชุมกันหลายรอบมาก หมายความว่า ทำโครงบท เอาไปประชุมรอบแรก แล้วก็มาปรับแก้ถ้าต้องแก้ไข ถ้าต้องแก้ไขแล้วน้อยส่งเมลล์ได้ ถ้าต้องแก้ไขแล้วเยอะก็ต้องไปประชุมใหม่ ประชุมหลายรอบจนกว่าทุกฝ่ายจะเห็นตรงกัน ทำเป็นเทปออกมาแล้วยังมีปัญหาแบบเสียงอันนั้นไม่โอเค เสียงอันนี้ไม่โอเค อันนี้พูดไม่ชัด อันนั้นพูดไม่ชัด ฟังไม่รู้เรื่องอะไรอย่างนี้ รายการนี้ประชุมกันตลอด รายการนี้เลยเรียกว่าเป็นการทำงานร่วมกัน รายการนี้ประชุมกันตลอด ทำงานร่วมกันตลอด คนตาบอดจากสมาคมก็ไปร่วมประชุมด้วยโดยส่งตัวแทนไป

คุณสุนันทา ผู้สนับสนุนกำหนดแค่นั้น อาจจะได้ไม่ได้เชิงกำหนด แต่เรียกว่าเป็นการแชร์มากกว่า คือมันจะเป็นการคุยกันแล้วก็มาแชร์กันว่าอันไหนที่มันจะเป็นประเด็นน่าสนใจ คือเหมือนเป็นการมาร่วมแชร์ ห่วย อันนี้ ดีไม่ดี ยังไง คนอีกคนบอกว่าดีกว่า เราก็จะเลือกสิ่งที่ดีที่สุดมานำเสนอ กำหนดไว้แต่แรกแล้วว่าจะมี 24 ตอน

15. เพราะเหตุใดรายการโทรทัศน์ Blind Date จึงออกอากาศเพียง 24 ตอน

คุณสุนันทา เหตุผลที่มีแค่ 24 ตอน เพราะงบมาแค่นั้นมั้ง อาจจะเป็นแค่ช่วงที่ประชุมมั้ง

16. ท่านคิดว่าตัวท่านเองจะผลิตรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอเรื่องราวของผู้พิการในอนาคตอีกหรือไม่ อย่างไร

คุณประภาพรณ ในอนาคตถ้ามีโอกาสก็อยากทำอีก ถ้าทำได้ก็จะทำ โดยจะทำรูปแบบเดิม แต่อาจจะสีเส้นมากกว่าเดิมแต่หาแขกรับเชิญยาก เพราะบางคนไม่เปิดเผย คนที่เปิดเผยก็ซ้ำกัน หรือว่าถ้าเราจะทำทั้งหมด 60 ตอน มันก็ต้องไม่ซ้ำกันมันถึงจะน่าดูใช่ปะ บางทีมันก็ร้องเพลงๆๆ เหมือนกัน เล่นดนตรีก็เล่นดนตรีเหมือนกัน มันหายาก

คุณสุนันทา ถ้าในอนาคตที่อยากทำใหม่ โหยยย ทำแน่นอน คือชอบ คือเราทำไปแล้วเรารู้สึกอิน บางทีที่แบบไปอยู่ในกองที่รู้สึก ห่วยเราอย่งให้คนรู้สึกอย่างเราวะ คิดว่าทำยังไงให้เขารู้สึกว่าเด็กมันเก่ง เด็กตาบอดพวกนี้มันเก่ง มันเจ๋ง มันเรียนได้ดี มันเล่นกีฬาได้เจ๋งวะ เราจะทำยังไง ซึ่งมันเป็นโอกาสดีมากที่พี่ได้ทำรายการอย่างนี้ มันเปลี่ยนมุมมอง เปลี่ยนทัศนคติ แล้วก็ถ้าเกิดมีโอกาสทำอีกพี่ไม่พลาดแน่นอน

ถ้าทำจะทำรูปแบบไหน คงเป็นการต่อยอดอะไรประมาณนี้ ซึ่งจากรายการนี้เหมือนเป็นการเปิดโลกทัศน์ ถูกมะเปิดโลกทัศน์ว่าห่วยสามารถทำได้นะ ต่อไปถ้าเกิดพี่ได้ทำพี่ก็คงต่อยอดว่ามันถึงไหนแล้ว เออ มัน คนพิการเขาสามารถก้าวออกอาเซียนแบบไหน ยิ่งตอนนี้มันเปิดอาเซียนด้วยเนอะ คนพิการยังแบบ เรียกอะไรอะ คือแบบน่าจะมีความมีโอกาสได้มากกว่านี้แล้ว

คุณฐานิตย์ จะผลิตเองมัยในอนาคต แน่นนอน เพราะว่ามันดี มันเป็นงานที่เราทำแล้วเรารู้สึกดีอะ ถามว่ามันเหนื่อยมันเหนื่อยอยู่แล้ว เพราะว่าเราต้องการทำให้มันมากกว่ารายการที่มันมีอยู่ทุกๆ ไป ทำอยู่แล้ว พื่ออยากทำอะไรที่มันดูสนุก ทำแล้วไม่ต้องมานั่งเค้นว่าแบบคนตาบอดเก่งอย่างนั้นเก่งอย่างนี้ครับ คือไม่ต้องไปพูดแล้วคนน่าจะเข้าใจ แต่อยากเอาเค้ามาทำอะไรก็ได้ที่แบบมันเป็นรายการวาไรตี้สนุกๆ ไปเลย ให้คนดูมันดูแบบดูแล้วมัน smooth เนอะ ดูแล้วไม่ได้รู้สึกเออ เค้าเป็นคนตาบอดแต่เค้าอาจจะได้รับการยินยอมโดยธรรมชาติไปเองว่าเออ แล้วเราก็ค่อยๆ แทรกเข้าไปได้อย่างนี้ อยากให้มันดูสนุกมากกว่านี้นะ อย่าง Blind Date มันดูบางตอนมันก็ดูสนุก บางตอนมันก็ดูเป็นดราม่าไปเลย เพราะอันนั้นเราวางทางเอาไว้ แต่อันนี้ถ้าทำก็อาจจะเป็นในมุมที่มันดูเน้นสนุกดีกว่า พี่ไม่ได้คิดอะไรเยอะ เพราะว่าถ้าทำมาแล้วมันไม่สนุก ไม่น่าดู มันก็จบตั้งแต่แรกแล้วอะ ไม่ว่าจะ content เนื้อหามันจะดียังไงก็แล้วแต่เนอะ หรืออีกทางนึงของพี่ก็คือ อยากทำเป็นหนังสือของแต่ละคนไปเลย อันนี้ก็ไม่น่าทำ เพราะ พี่ชอบทำงานในทางที่คล้ายๆ กับอย่างนี้คือ ให้มันดูเป็นภาพยนตร์นิดๆ ก็ดีเหมือนกัน หรืออีกมุมนึงก็แบบนี้ ถ้าให้พี่ทำนะ

17. ท่านคิดว่าอนาคตของรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอเรื่องราวของผู้พิการ/ รายการสำหรับผู้พิการจะเป็นอย่างไร

คุณประภาพรรณ อนาคตของรายการประเภทนี้ ในความคิดพี่มันควรจะเป็นรายการแบบไหน ก็น่าจะ เป็นรายการที่อธิบายให้คนเข้าใจถึงการดำเนินชีวิตของเขา อธิบายไม่ว่าจะด้วยภาพ ด้วยคำพูด หรือว่าด้วยอะไร แต่ ไม่ชอบรายการที่มันออกแนวเศร้า เอะ ไม่ชอบรายการที่มันออกแนววงเวียนชีวิตเนี่ย มาชอบรายการที่มันออกมาแบบเค้าทำอะไรไม่ได้ อย่างนั้นอย่างนี้แล้วมันเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ ชีวิตมันกำลังจะแย่ แต่คนเหล่านั้นน่าจะกลายเป็น inspiration ให้เรามากกว่าเท่าที่สัมผัสเขามาอะ ทำให้เขากลายเป็นต้นแบบแล้วเราอาจจะกลายเป็นคนเรียนรู้เขา ดีกว่ามัย ถ้าไม่ได้เอามาดูถูกดูแคลนเค้า อยากจะยกเค้าขึ้นมาในอีกระดับนึง แต่เรื่องของเรื่องสมาคมคนตาบอดเขาก็ ต้องจัดการกับคนที่ คนตาบอดที่ชี้แจงไข่มะ ร้องเพลงหาเงินแบบเนี่ย จัดการในส่วนนั้น สังคมก็ต้อง มันก็เหมือนกับการต้องปรับกันไป

คุณสุนันทา ทิศทางของรายการอื่น พี่คิดว่าสามารถไปได้อีกเยอะ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นมันขึ้นอยู่กับงบประมาณแล้ว ก็นายทุนที่เขาให้ concept มาประมาณไหน คือถ้าเกิดว่า อย่างนี้ทางสมาคมเขาให้ ไทยพีบีเอสเขาให้อะไรอย่างนี้ อะไรหลายๆ อย่าง ซึ่งงบประมาณตรงนี้นั้นมาแล้วคนที่เขามาให้ทำมองมุมมองเดียวกัน มองว่าคนพิการไม่ใช่เป็นแค่คนพิการ ไม่ได้เป็นแค่ผู้ด้อยโอกาสในประเทศ แต่เค้ายังเป็นผู้นำในประเทศได้ด้วย ซึ่งพอมันมองมุมมองเดียวกันทุกอย่างมันคลิก มันต่อยอดได้ พี่คิดว่าต่อไปรายการต่อๆ ไปที่จะทำได้ถ้านายทุนที่เขาให้ทุนมา เขามองมุมมองเดียวกับเรา ไปได้อีกไกล คนพิการเราไม่ได้อยู่แค่นี้แน่ๆ มันไปได้เยอะ แล้วเขาเก่งด้วย เก่งกว่าเรามากในบางมุมมองอะไรอย่างนี้ แต่พวกเราต่างหากที่ไปกดเขาไว้ ทั้งไม่เปิดโลกทัศน์ใหม่และไม่ให้โอกาสเขาได้ยื่นมือมาเท่าเทียมเรา เรากลับมองต่ำ แล้วเมื่อไหร่เขาจะดูดีในมุมมองของคนทั่วไป ถ้าอยากจะให้รายการอื่นๆ ที่จะเกิดขึ้นจริงๆ อยากให้เขาได้สอดแทรกความจริงจุดนี้เข้าไปให้มากที่สุด มันจะทำให้โลกของเรามันเป็น มีพลังมากกว่านี้ พื่ออยากให้มัยรายการแบบนี้ก็อีกเยอะๆ รายการแบบนี้เป็นสิ่งที่ดีๆ ก็อยากให้มัย เพราะใครดูแล้วก็ไม่หุดหู่

คุณฐานิตย์   อนาคตรายการอื่นๆ โหห เยอะ ทุกวันนี้ก็เห็นเยอะนะพวกรายการ Blind Date Blind Taste นี้ก็ใช่่อะ ที่เป็นเรื่องอาหารอะนะ ที่แบบว่ามันแค่นั้นเรื่องอาหารว่าเขาชอบทานอะไรแล้วก็ค่อยๆ มาเรียนรู้กับคนตาบอดอีกทีนึง คืออย่างนี้เค้าไม่ได้ใช้คำว่าเรียนรู้หรอก คนดูมันรับรู้ มันโดนยัดเข้าไปเองโดยไม่ได้ตั้งใจ

แบบสรุปบทสนทนากลุ่ม วันเสาร์ที่ 28/05/2016

ณ ห้อง 706 ชั้น 7 อาคารมงกุฎสมมติวงศ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รอบเช้า 10.00-12.00 น.

1. คุณอำพรพรรณ ทาเงิน
2. คุณแพรวนภา ดิลกรัตนชัย
3. คุณสุรพรหมณ์ ใจหล้า
4. คุณโสภณ ศรีวัฒนา

ผู้ช่วยวิจัย แนะนำตัวนะคะ มีพี่หมวยหรือพี่วรรณนะคะ น้องแพรว คุณหนุ่ม พี่ซี จะมาร่วมพูดคุยกันวันนี้ เป็นอย่างไรบ้างคะ หลังจากที่ได้อัดตอนนี้ไป ก็อันนี้มาลองพูดภาพรวมก่อนแล้วกันนะคะ หลังจากที่ได้อัดรายการ blind date ให้ทุกคนได้ดู คิดว่าอยากให้ทุกคนเล่าหน่อยค่ะ ว่าพอจะทราบไหมว่ารายการนี้ต้องการจะนำเสนออะไร เพราะว่าสิ่งที่ทุกคนได้อาจจะไม่เหมือนกันก็ได้เนอะ เริ่มที่ใครก่อนดีคะ เป็นลักษณะของการพูดคุยกันนะคะ

คุณอำพรพรรณ มุมมองของการใช้ชีวิตของคนตาบอด เพราะว่าพี่มีเพื่อนเป็นคนตาบอด เพราะว่าเขา พี่เขาก็ตาบอด น้องก็ตาบอดเหมือนกันทั้งสองข้าง

ผู้ช่วยวิจัย เพื่อนพี่ใหม่คะ

คุณอำพรพรรณ ใช่ค่ะ จำชื่อจริงไม่ได้ จำได้แต่ชื่อเล่น เขาชื่อเก๋

ผู้ช่วยวิจัย พี่หนุ่มรู้จักไหมคะ

คุณสุรพรหมณ์ พี่เก๋หรือ

คุณอำพรพรรณ อยู่หมู่บ้านเดียวกัน อยู่หนองบัว สุรินทร์

คุณสุรพรหมณ์ แถวไหนคะ

คุณอำพรพรรณ ศีขรภูมิ เพราะเก๋อยู่เทคโนโลยีคนตาบอด

คุณสุรพรหมณ์ อ้อ คูนๆ

ผู้ช่วยวิจัย แล้วคราวนี้ พี่หมวยคิดว่าสิ่งที่รายการต้องการนำเสนอคือ มุมมองการใช้ชีวิตของคนตาบอด มีใครเห็นด้วยกับประเด็นนี้ไหมคะ

คุณแพรวนภา เห็นด้วยค่ะ เพราะว่าจะเป็นการนำเสนอทางยูทูบ แล้วยูทูบมีทั้งภาพทั้งเสียง มุมนี้ก็ให้คนที่ยังเห็นได้รับรู้ถึงชีวิตของคนที่เป็นผู้พิการทางสายตาก็มี และก็จะได้เห็นว่าเขาคิดยังไง เขารู้สึกยังไง เพราะสิ่งที่เขาทำได้ เขาทำอะไรได้บ้างในสังคม เพราะว่ามีหลายตอนด้วยกัน จะมีตอนที่เขานั่งเขานอน เขาก็มีอาชีพมีสมาคมของเขา ก็น่าจะให้คนที่ยังมองเห็นได้รับรู้ถึงมุมนี้ แล้วก็อีกทางหนึ่งก็คือให้ผู้พิการไม่ว่าจะพิการทางไหน แต่ได้ยินเสียง ก็จะได้รับรู้ตรงนี้ด้วยเหมือนกัน

คุณโสภณ ก็จริงๆ ได้ดูแล้ว ที่ส่งมาให้ดู ก็น่าจะมีเนื้อหาที่ไม่แตกต่างกันเท่าไร คือพยายามที่สะท้อนความการใช้ชีวิตของคนพิการทางสายตา ถ้าดูเกือบทุกตอน จะเห็นว่า เขาพยายามจะให้เห็นว่าคนพิการทางสายตาสามารถประสบความสำเร็จในชีวิตได้ แล้วก็ใช้ชีวิตตามปกติได้ ไม่แตกต่างจากคนอื่น ประมาณนี้ คือบางทีถ้าอย่างเราเป็นคนทั่วไป จะรู้สึกบ้างครั้งเขาเก่งกว่าเราด้วยซ้ำในบางเรื่อง อย่างเมื่อสักครู่ คือทำกับข้าว เราพลิกแล้วพลิกอีก เราเข้คแล้วเข้คอีก คือเขาแทบไม่ต้องเข้คเลย

ผู้ช่วยวิจัย แล้วคุณหนุ่มว่าอย่างไรบ้างคะ

คุณสุรพรหมณ์ เท่าที่ดูมาทั้งหมด 6 ตอนแล้วมาดูตอนนี้อีกตอน คือในมุมมองผม ผมมองว่า มันเป็นการสะท้อนการใช้ชีวิตที่คนตาบอดคิดไม่ถึง เพราะว่าใครจะคิดว่าคนตาบอดจะมานั่งทำกับข้าว ใครจะคิดว่าคนตาบอดมาขายกล้วยเตี๋ย ใครจะคิดว่าคนตาบอดใส่ไม้ รีดผ้าหรือแม้แต่เป็นอาจารย์ อย่างผมตัดต่อคลิปวิดีโอเอง คืออย่างนี้เป็นสิ่งที่พวกเราทำอยู่แล้ว ว่าพวกเราทำได้ แต่สังคมไม่ยอมรับ ผมกำลังจะบอกว่า รายการนี้กำลังสร้างให้สังคมเริ่มเข้าใจว่าคนตาบอดไม่ใช่ภาระนะ ถ้าคุณแค้ให้ในสิ่งที่เขาต้องการ เขาสามารถแสดงศักยภาพของเขาออกมาได้เต็มที่

ผู้ช่วยวิจัย เหมือนให้โอกาสเขาใช้ไหมคะ

คุณสุรพรหมณ์ ใช่ๆ เหมือนรายการ blind date ที่ให้โอกาส อย่างเช่นคุณหมิว ลลิตาเป็นคุณแม่ การดูแลลูกๆ มันยาก ก็ให้ไปเจอกับคุณแม่ที่ตาบอดแล้วดูแลลูกเขาได้ดี เอาหัวอกเดียวกัน อย่างคนที่ เป็นอาจารย์สอนธรรมศาสตร์ ก็ไปเจออาจารย์เหมือนกัน คือให้เขาไปเจออาชีพเหมือนกัน แต่อีกคนเป็นคนตาบอด อีกคนเป็นคนปกติ แล้วลองเอามาดูซิว่า สองคนนี้พออาชีพเดียวกันแล้วคุยกันรู้เรื่อง ต้องบอกว่าโปรดิเวเซอร์คิดเรื่องนี้ลึกมากนะครับ เพราะถ้าเรามองแค่ว่า มุมว่า ให้คนตาบอดมีกำลังใจหรือว่าใช้ชีวิตคนตาบอดนั้น ผมมองว่ามันก็ใช่ แต่ถ้าผมมอง ผมมองว่าโปรดิเวเซอร์คิดเรื่องนี้ลึกเพราะว่า ถ้าเราดูจริงๆ แล้วเนี่ย หลายอย่างหลายตอนที่ดูมา ผมถามเพื่อนๆ หลายคน เขาบอกว่าเขาไม่เชื่อว่าคนตาบอดทำได้ ผมให้ดู เขาบอก เออวะ

ผู้ช่วยวิจัย อันนี้คือเพื่อนที่ตาดี ไม่คิดใช้ไหมคะว่าคนตาบอดทำได้ แล้วในทีนี้คิดเหมือนกันไหมคะ

คุณอำพรพรรณ แต่ก่อนไม่เชื่อ เพราะว่าเห็นเพื่อนทำได้ เขาสอบได้ทุน เขาเก่งทุกอย่าง ขนาดเราเดินไปเรากล้ม แต่เขาไม่ล้ม เขาร่างกายแข็งแรง แต่เราร่างกายไม่แข็งแรง

ผู้ช่วยวิจัย อันนี้เป็นจุดนิ่งใช้ไหมคะที่ทำให้เราเปลี่ยนความคิดอย่างนี้หรือเปล่า

คุณโสภณ คือก่อนหน้านี้มันคือรู้อยู่แล้วว่า คนพิการทางสายตา เขามีความสามารถ เพราะว่าเคยสอนคนตาบอด คือบางทีเราสอนเขาไปๆมาๆ บางทีเขากลับสอนเราด้วยซ้ำ คือบางมุม เราอาจจะมองว่าเขาทำไม่ได้ แต่จริงๆ เขาทำได้ เขาอาจจะฝึกฝนบ่อย อย่างตอนเฟอร์นิเจอร์ไม้ คือโต๊ะกลางนิเทศศาสตร์มาจากที่นี่เหมือนกัน แล้วก็เมื่อตอนที่แล้ว เราทำงานเกี่ยวกับ สัมภาษณ์คนตาบอดหลายคน คือพี่กฤษดา เจอบนรถไฟฟ้า แต่เราไม่รู้จึกว่าเขาคือใคร แต่คือเขาคงแบบอยู่บนรถไฟฟ้า เขาก็ใส่หูฟัง เขาก็ไม่สนใจเรา เราก็คงจะทักเขา คือหน้าเขาไม่ค่อยยิ้มด้วย เราเลยลังเลอยู่ว่าจะเข้าไปทักดีไหม จนสุดท้ายคือเขาออกไปแล้ว เลยเออวะ ถ้าไม่ทักเขาคงไม่ได้สัมภาษณ์ เลยไปทักเขา จากหน้าที่บึ้งๆแบบเฉยๆ ก็โอเคได้เลยครับน้อง ตรงไหนพาที่ไปนั่งหน่อย ก็เลยรู้สึกว่าเป็นแบบจริงๆแล้วเขาเฟรนด์มาก แล้วก็มันจะมีน้องแกบที่ติดไอที มศว คือเมื่อปีที่แล้ว รุ่นน้องคนนึงอยู่นิเทศศาสตร์เป็นน้องชายหญิง เป็นนิเทศ ป.ตรี เป็นพิการทางสายตาเหมือนกัน แต่ไม่รู้จบหรือยัง ก็รู้สึกว่าเขาคงน่าจะอ่านหนังสือ ขยันอ่านมาก

คุณแพรวณา สำหรับแพรว แพรวไม่ได้เปลี่ยนความคิดแพรวนะคะ ทำให้แพรวรู้มากขึ้นมากกว่า เพราะว่าแพรวไม่ได้เคยตัดสินว่าเขาจะทำอะไรไม่ได้ เพราะว่าก็ทราบมาก่อนว่า คือเขาก็ทำได้ แต่เขาต้องค่อยๆทำ พอมาดูอันนี้ มันก็ทำให้รู้มากขึ้นมากกว่า ว่าเขาทำได้มากขึ้น

ผู้ช่วยวิจัย เคยดูรายการที่มีเนื้อหาคล้ายๆกับรายการนี้มาก่อนไหมคะ

คุณแพรวณา แพรวเคย ของเอไอเอส ที่มีคนนึงเขาที่ทำงานที่เอไอเอส แต่อันนั้นเป็นเชิงอภิสตติก แล้วก็เคยที่ไปที่มีที่ตรงจามจรีแสดควร์ ที่มีของคนตาบอด อันนั้นแพรวเคยเข้าไป แล้วพอตอนสุดท้ายเขาจำลองนะว่า ไปที่นู่นที่นั่นในป่า ข้ามถนน แล้วตอนสุดท้ายที่เริ่มมีไฟก็เห็นว่า คนตาบอดเขาเป็นคนนำเรา ก็รู้สึกดี

ผู้ช่วยวิจัย คนอื่นละคะ มีรายการอื่นไหม

คุณโสภณ เกี่ยวกับสัมภาษณ์เกี่ยวกับคนตาบอด ชื่ออะไรจำไม่ได้ จำได้ว่าคล้ายๆกัน แต่มันคนละคนจัด มันน่าจะคนละคอนเซปต์ แต่ว่าคล้ายๆกัน เขาจะพาเดินเข้าไปข้างใน ห้องข้างในจะมีดหมด บรรยากาศก็มีเสียงประกอบ โดยจะมีคนพิการทางสายตาเขาจะบอกว่า มีเสียงนะ ส่วนรายการโทรทัศน์ที่คล้ายกันก็จะมีรายการชื่อ blind taste คือเป็นรายการช่องไทยรัฐทีวี คือรายการจะให้ผู้พิการทางสายตาเป็นพิธีกร แล้วก็จะมีแขกรับเชิญเป็นศิลปิน เขาจะเอาเราปิดตาคือทั้งรายการ จะให้ดาราไม่เห็นอะไรเลย โดยให้ผู้พิการทางสายตาเดินพาไปโน่นไปนี่ พาไปชิมโน้นชิมนี้ ซึ่งเขาจะอธิบายว่าอาหารคืออะไร รสชาติยังไง โดยที่บางอย่างคนธรรมดาไม่เคยกินเพราะมองแล้วหน้าตาไม่สวย พอปิดตาก็จะมองไม่เห็นแล้ว พอชิมแล้วก็อร่อย

ผู้ช่วยวิจัย รายการนี้ยังมีอยู่ไหมคะ

คุณโสภณ เหมือนจะไม่มีแล้วนะ

คุณสุรพรหมณ์ ไม่มีแล้วครับ รู้สึกว่าเขาจะทำโครงการสอง แต่ก็ยังรอทุน

ผู้ช่วยวิจัย แล้วคุณหนุ่มเคยเห็นรายการทำนองนี้ไหมคะ

คุณสุรพรหมณ์ blind taste, blind date เคยดูหมดแล้ว จะมีรายการที่เกี่ยวกับสร้างแรงบันดาลใจ ก็จะมี คิดฝันให้ไกลไปให้ถึง คิดการณ์ไกล

ผู้ช่วยวิจัย แล้วจากรายการเหล่านั้น กับรายการ blind date คิดว่ามันแตกต่างหรือว่าเหมือนกัน มีส่วนไหนที่เหมือนหรือแตกต่างยังไงบ้าง

คุณสุรพรหมณ์ คือ มันก็ลักษณะของรายการแต่ละรายการ อย่างรายการ blind date จะเน้นคนอาชีพต่างๆ แล้วหาคนตาบอดที่ทำอาชีพนั้นๆ ก็คือเราก็จะมองเห็นความสามารถของคนตาบอดได้กว้างขึ้นแต่ถ้าเป็นรายการอื่นเขาก็จะแค่ว่า อย่าง blind taste ก็จะเป็นชิมอาหาร ร้านโน้นร้านนี้ ฝันให้ไกลไปให้ถึง ก็คุยกันเรื่องของแรงบันดาลใจ การใช้ชีวิตประมาณนี้ครับ คือจะมีจุดเน้นจุดนิ่งเลย แต่ว่าถ้ารายการที่ครอบคลุมความสามารถของคนตาบอดจริงๆคือ blind date เห็นได้หลากหลายมากกว่า

คุณแพรวนภา สำหรับแพรวนคะ แพรวว่าเหมือนก็คือ หลักๆเลยประมาณว่าเป็นการเปิดโปงผู้พิการทางสายตาให้โลกได้รู้ เหมือนให้เห็นชีวิตมากขึ้น แต่ว่าสิ่งที่ต่างในแต่ละรายการ ก็คืออย่างที่ว่าหนุ่มบอกตอนแรก ให้เหมือนคนหัวอกเดียวกันมาเจอกัน กับคนปกติกับคนที่พิการทางสายตา แพรวว่าดีตรงที่เหมือนเป็นการเติมเต็มซึ่งกันและกัน ในขณะที่คนตาบอดอาจทำให้เติมเต็มคนตาดีมากกว่าด้วยซ้ำ

หนุ่ม ผมยังรอ ถ้า blind date มาทำกับผม ให้ตากลองมืออาชีพมาถ่ายวิดีโอ

คุณโสภณ ขอเสริมของพี่หนุ่ม อาจจะได้เห็นต่างหรือเห็นด้วย แต่ขอเสริมแล้วกันว่า เปรียบเทียบระหว่าง blind date กับ blind taste คร่าวๆคิดตรงกับพี่หนุ่มตรงที่ว่ามันมีจุดเด่นที่แตกต่างกันไป อย่างรายการ blind date เรายังมันมีความตรามามากกว่า คือสะท้อนแนวคิด วิธีการใช้ชีวิตเยอะกว่า blind taste ส่วน blind taste มีความเอนเตอร์เทนสูงกว่า มันเลยน่าสนใจให้คนบางคนชอบดู ตรามาน้อยกว่า อาหารอร่อย คนที่ชิมโน้นชิมนี้ ก็อาจจะน่าดูแล้วอยากไปลอง แต่พอเป็นรายการนี้ คือเราไม่รู้ว่าคนส่วนใหญ่ดูเยอะรึป่าว เพราะค่อนข้างที่จะเหมือนกับรายการแรงบันดาลใจอื่นๆ เพียงแต่ว่าเป็นคนพิการทางสายตาเป็นคนดำเนิน แล้วก็มองว่าเปรียบเทียบคนที่อาชีพนั้นสองบทบาท คนตาปกติกับคนพิการ ดูว่าคนปกติคิดว่าเขาเหนือกว่า แต่พอมาเจอคนพิการทางสายตา อาชีพเดียวกัน แน่แน่นอนว่าเขาต้องเหนือกว่าสองเท่า ก็เลยคิดว่าอยู่ว่า รายการคล้ายๆแบบนี้ รายการ The idol ของช่องนี้ของ a day เป็นแรงบันดาลใจทั่วไป ซึ่งแรงบันดาลใจพวกนี้ เรตติ้งไม่ค่อยดี เพราะมันดูแล้วน่าเบื่อชนิดนึง

ผู้ช่วยวิจัย อันนี้เป็นกับ blind date ไหม

- คุณโสภณ** ค่อนข้างมีความน่าเบื่อชนิดหนึ่ง อันนี้พูดจริงๆ เพราะความเอ็นเตอร์เทนมันน้อย
- ผู้ช่วยวิจัย** อันนี้อยู่กับพิธีกรหรือตัวรายการ
- คุณโสภณ** ถ้าเอาจริงๆ คิดว่าเป็นที่ตัวรายการ เพราะว่าเขาพยายามเสริมตัวที่เป็นคารา อย่าง อาจารย์ยิ่งศักดิ์, เทยเทียวไทย ก็จะเอ็นเตอร์เทนเยอะขึ้นมาหน่อย ก็จะดูสนุกน่าติดตาม แต่อย่างบางช่วง คุณบดินทร์ ด้ก, พี่หมีว ก็จะเป็นสไตล์ผู้ใหญ่มาก ก็จะน่าเบื่อชนิดหนึ่ง
- ผู้ช่วยวิจัย** อันนี้เป็นแง่มุมของวัยรุ่นอย่างหนึ่ง เดี่ยวลองฟังพี่หมีว ว่าคิดเหมือนกันไหมคะ
- คุณอำพรพรรณ** ก็คิดไม่ต่างกันเท่าไร
- ผู้ช่วยวิจัย** ตัวเนื้อหาแหละคะ
- คุณอำพรพรรณ** ตัวเนื้อหา พิธีกรมาเขาก็พูดดี
- ผู้ช่วยวิจัย** พิธีกรที่เป็นคาราใช้ไหมคะ ที่ว่าอาจจะมีการนำเสนอที่ไม่เอ็นเตอร์เทน
- คุณอำพรพรรณ** ไม่ค่อยปลื้ม เป็นความคิดส่วนตัวนะ
- ผู้ช่วยวิจัย** อันนี้ก็เป็นเรื่องเกี่ยวกับการนำเสนอ
- คุณโสภณ** อย่างอาจารย์ยิ่งศักดิ์ เหมือนเขาพยายามทำท่าย ด้วยความแรง ดูซิว่าจะทำได้ไหม อย่างถ้าเป็นผู้พิการทางสายตาดู จะได้ยินเสียง แต่เราเห็นสีหน้าเขา บางที่เขาพูดแล้วทำท่ายเยาะเย้ย แต่อย่างคุณบดินทร์ ด้ก, คุณจุ่มจุ่ม คือเราว่าเขามีการวางตัวที่เหมาะสม พี่หมีวโอเค อย่างคนที่อ่านข่าวไทยพีบีเอส คนพิการเดินผ่านมา เขาก็แบบดูสิเขาเดินได้ไหม เขาเดินได้วะ คือแบบไปทำท่ายทำไม อาจเป็นสคริปต์ที่ทำให้ดูสนุก แต่ก็แบบมูมมอ
- คุณแพรวณา** แพรวอยากฟังความรู้สึกจากพี่หนุ่มบ้าง ที่ไม่เห็นภาพว่าเซนซิทิฟทางการได้ยินไหม
- คุณสุรพรหมณ์** ก็จากความรู้สึก ผมมองว่า รายการ blind date เป็นรายการที่ดีเท่าที่ผมมองนะครับ คุณต้องเข้าใจว่าสังคมไทยเราไม่ค่อยเสพสิ่งดี คุณสังเกตไหมว่า รายการที่คนนิยมจะเป็นรายการแนวพีแฉัส 4G คือทั้งเรื่องไม่มีอะไร แต่ได้สามร้อยล้าน ซึ่งมันเหมือนเราไปนั่งดูตลกเฉยๆ แต่งตัวมาวัดแบบนั้นมันดีหลงพี่ชะที่ไหนกันล่ะ อะไรแบบนี้ คือถามว่าดูหนังเรื่องนี้ให้อะไรกับศาสนาบ้าง ไม่มี แต่ในขณะที่เดียวกัน ทำหนังเรื่อง อรหันต์ซ่มเมอร์ขึ้นมา คุณรู้จักไหม ดินะแต่ไม่ค่อยมีใครดูเพราะไม่ใช่หนังตลก
- คุณอำพรพรรณ** พี่ดู เคยดู พี่ชอบฟัง
- คุณสุรพรหมณ์** หนังหลายๆเรื่องดีแต่ไม่มีใครดู เหมือนรายการทีวี ถ้าคิดจะทำให้ดี ต้องตลกด้วย แล้วต้องเน้นไปเลย ว่าตลก คนดูครับ แต่ถ้าเป็นรายการแนวนี้ ผมพูดตรงๆนะ ผมทำรายการคนพิการมา แป้ก สื่อทุนถอนเพราะเรื่องนี้ รายการดีมีสาระ แต่ดึงดูดคนไม่ได้ เพราะคนไทยเราไม่ชอบ คนไทยไม่ยอมให้ใครมาสอน เพราะฉะนั้นรายการดีไม่ค่อยมีใครดู แต่ถ้าเป็นรายการตลกจะดู ทุกวันนี้รู้จักแจ๊ส ชวนชื่นใช่ไหม แต่คุณรู้จักไหมว่าใครเป็นโปรดิวเซอร์ของ blind date ผมถึงบอกละ คุณรู้จักชื่อผู้ประกาศข่าวในพระราชสำนักไหม ผมถึงบอกว่ารายการนี้ดี แต่ต้องมีแรงกระเพื่อม สังคมไทยเราคิดว่าเครียดอยู่แล้วจึงชอบดูละคร สังเกตไหมครับ ละครที่จะดังต้องตบ สงครามนางฟ้า อย่างเงี้ยครับ ถ้าผมเห็นด้วยกับทางคุณซี ว่าบางตอนมันก็ดูแรงไปสำหรับพวกเรา แต่ผมก็เข้าใจว่าเป็นบุคลิกของเขา คือเขานำเสนอของเขาแบบนี้จะให้เขาเลิกก็คงไม่ได้ เขามีคาแรคเตอร์เป็นแบบนี้ ซึ่ง blind date เอาแจ๊สชวนชื่นมาได้ไหม
- ผู้ช่วยวิจัย** บุคลิกไม่ให้เนอะ
- คุณสุรพรหมณ์** คือผมมองว่า ถ้าจะดึงคน ได้ทั้งนั้นทุกอาชีพ คนตาบอดที่ฮาๆก็มี บ้านเราชอบเสพสื่อที่เป็นแนว ถ้าแนววิชาการจะเป็นแนวฮาร์ดคอร์ไปเลย แยกสีกันไป เราชอบมาก แต่ว่ามันก็จะมี ประเด็นก็คือ นี่เป็นความเห็น

ส่วนตัวของผมล้วนๆนะครับ แต่ผมทำสื่อมาเยอะ ผมเลยบอกว่า ทุกวันนี้ผมทำคลิปดวงอย่างเดียวเลย เพราะหมอดูค่าคนไม่มีใครโกรธ คุณเก็บเงินไม่อยู่นะคุณซี จริงหรือ แล้วผมต้องแก้ไขยังไง ถ้าเป็นคนอื่นไปด่าไปพูดเขาแบบนี้เรื่องอะไร

ผู้ช่วยวิจัย นี่เป็นเทคนิคอย่างหนึ่ง

คุณสุรพรหมณ์ คือผมกำลังบอกว่า สังคมต้องการอะไรที่ค่อนข้างให้ความบันเทิงกับเขา หรือตอบโจทย์เขาได้ ทุกวันนี้ผมมีรายการหมอดูอยู่ทางวิทยุ สองสามรายการ รายการพวกนี้คนฟังเยอะ แต่เมื่อไรที่ผมจัดรายการรู้คุณค่า รายการคนพิการ เรตติ้งเจียบมาก แต่สมาคมคนพิการเปิดฟังทุกสมาคมเลยนะ แต่คนปกติไม่ฟัง ทั้งที่รายการนี้จัดเพื่อคนปกติ เขาจะได้อ่านว่าคนตาบอดหรือคนพิการเขามีข่าวสารอะไร ประมาณนี้ครับ ถ้าทำรายการดีมีสาระต้องอดทน อดทนจนเป็นกระแส ความอดทนขึ้นอยู่กับนายทุน

ผู้ช่วยวิจัย เราอดทนรอได้ แต่เจ้าของช่อง จะทนกับเราได้ไหม

คุณสุรพรหมณ์ ถ้าเราอยากให้รายการนี้ดี มีคนดูบางที่อาจต้องเสริมความฮาเข้ามาบ้าง ทำให้เสียดสีชาติไปเลยนะ ทำให้รายการเปลี่ยน แต่ผมไม่อยากจะเปลี่ยน อยากให้รายการนี้อยู่ไปเรื่อยๆ พวกเราเองถ้ามีเพื่อน ก็ช่วยกันแชร์ ก็ไปได้นะ

ผู้ช่วยวิจัย ถ้ามินิดนึงว่า ในแต่ละคนในที่นี้ คิดว่าเขาทำรายการให้ใครดู

คุณอำพรพรรณ ให้คนตาดีดู

คุณโสภณ ให้คนตาดีดู แต่คนตาดีไม่ดู

ผู้ช่วยวิจัย เมื่อเราเป็นคนตาดีดู เราชอบหรือไม่ชอบรายการ

คุณโสภณ ส่วนตัวชอบอยู่แล้ว รายการนี้เป็นรายการที่ดีนะ แต่จริงๆอยากให้ดีกว่านี้ อยากคนดูกว้างกว่านี้ด้วยซ้ำ

คุณสุรพรหมณ์ ตอนนี้ออกช่องไหนครับ

ผู้วิจัย ออกไทยพีบีเอสครับ

คุณสุรพรหมณ์ เห็นไหม อย่างงั้นไม่รู้

คุณแพรวนภา คิดว่าอยู่ที่การโปรโมท

ผู้ช่วยวิจัย เหมือนที่เราดู ก็ดูตามยูทูบเนอะ

คุณสุรพรหมณ์ + คุณแพรวนภา ใช่

ผู้วิจัย จริงๆแล้วรายการนี้ออกอากาศช่องไทยพีบีเอส วันเสาร์ เวลาหกโมงถึงหกโมงครึ่งตอนเย็นตั้งแต่ปี 2555 ประมาณ 4 ปีแล้ว

คุณโสภณ อย่าง blind taste มาช่วงที่เฟสบุ๊คสปอนเซอร์หน้าฟีดได้ ก็เลยค่อนข้างมีคนฟอลโลว์ โลก์เยอะพอสมควร

ผู้วิจัย อย่างรายการนี้เอง ก็มีแฟนเพจในเฟสบุ๊คเหมือนกันครับ ก็จะมีการอัปเดตความเคลื่อนไหวของรายการในแต่ละตอนในแต่ละสัปดาห์ เป็นประจำอยู่เหมือนกัน แต่พอเหมือนกับว่า รายการมันงดออกอากาศทำให้แฟนเพจไม่มีการแอดทิฟมากขึ้น แต่เมื่อประมาณปี 56 ไทยพีบีเอสก็มาฉายรีรันอีกครั้งนึง

ผู้ช่วยวิจัย มีประมาณกี่ตอนแล้วคะ

ผู้วิจัย 24 ตอน

ผู้ช่วยวิจัย ถือนานอยู่นะ

- ผู้วิจัย** แต่ว่าก็ประมาณ 6 เดือนถ้าเทียบกับรายการอื่นๆ เป็นช่วงเวลาครึ่งปี
- ผู้ช่วยวิจัย** เมื่อก็ลองถามประเด็นเรื่องชอบไม่ชอบ
- คุณโสภณ** ชอบแต่ดูรายการนี้ ไม่ได้ชอบมากขึ้น ดูไปเรื่อยๆ
- ผู้วิจัย** ชอบในส่วนไหน อย่างเช่น เนื้อเรื่อง ประเด็นที่น่าเสนอ หรือรูปแบบการนำเสนอ
- คุณโสภณ** เราชอบดูรายการที่ดูแล้วไม่ไร้สมอง เราไม่ชอบรายการปริศนาสายฟ้าแลบ เพราะมันไม่ได้ประโยชน์อะไรเลย บางคำถามก็ได้ส่วนหนึ่ง อย่างช่องไทยรัฐทีวีจะมีรายการเกี่ยวกับประเด็นการศึกษาให้เด็กไป ล่องลอยติดเกาะกับฝรั่งโดยที่สื่อสารกันไม่ได้ ให้อยู่ด้วยกันจนพูดภาษาอังกฤษได้ อย่างน้อยคือสนุก เพิ่มรอยยิ้มในสมอง
- คุณอำพรพรรณ** รายการปริศนาสายฟ้าแลบ เด็กที่ดูจะสับสนมาก เขาเอาฮา พอเด็กดู เด็กจะจำในระบบนี้เข้า สมอง จริงๆมันก็น่าจะทำให้ออกมาดีกว่านี้
- ผู้ช่วยวิจัย** อย่างรายการนี้ พี่หมีวัยรุ่นก็ยังไม่ชอบ หรือไม่ชอบ
- คุณอำพรพรรณ** พี่ก็ชอบอยู่ ชอบฟัง
- ผู้วิจัย** แล้วบางสิ่งที่ไม่ชอบมีไหมครับ
- คุณอำพรพรรณ** มีเหมือนกัน บางอย่างที่น่าเสนอ มันทำให้เวลาฟังมันไม่ค่อย...
- ผู้วิจัย** ยกตัวอย่างได้เลยนะครับ ทำให้คนอื่นได้เห็นภาพด้วย
- ผู้ช่วยวิจัย** เผื่อเอาไปปรับปรุงแก้ไขได้
- คุณอำพรพรรณ** ส่วนมากพี่ไม่ค่อยดู พี่อาศัยฟังเพราะว่าเวลาหลานเปิดจะแยกคนละครึ่ง
- ผู้วิจัย** แล้วน้องแพรวมีอะไรที่ชอบ/ไม่ชอบในรายการนี้บ้าง
- คุณแพรวนภา** แพรวชอบนะ เพราะว่าจะได้รู้อีกมุมหนึ่งของผู้พิการ ว่าเขาทำอะไรได้ไม่ได้ หรือว่ามีโอกาสตรงไหนบ้าง เพื่อเราจะแบบได้แชร์ให้คนอื่นเขาเห็นว่าเราสามารถช่วยอุดหนุนเขาได้ อาจช่วยเปลี่ยนมุมมองได้ ส่วนที่ไม่ชอบ มีอยู่ตอนนึงแค่นิยายบูบ คุณภาพไม่ชัด ไม่โอเค ดูไม่ฟรีเมียม ดูไม่ใช่สื่อที่ดีนัก อาจเป็นเพราะยูทูป ส่วนตอนที่พี่ซีบอกว่ากระแทกตอนอาจารย์ยังศักดิ์ ตอนนี่ยังไม่ได้ดู
- คุณสุรพรหมณ์** ชอบรายการนี้ตรงที่ ความรู้สึกของดาราที่มา คือเรารู้อยู่แล้วว่าคนตาบอดทำได้ แต่คนที่เขาสัมผัสเรา เขารู้สึกยังไง มันทำให้เราได้รู้ความรู้สึกของคนปกติที่สัมผัสเราได้ด้วย อย่างคุณช่อผกาที่เป็นโปรดิวเซอร์ อย่างคุณยิ่งศักดิ์ตอนจบเขาก็ให้สูตรถ้วยเดียว ตอนจบน่ารักมาก ผมถึงบอกว่า บางครั้งบางที รายการนี้ให้กำลังใจเราได้ ให้อะไรเราได้อีกเยอะมาก เพราะว่าเป็นรายการที่ทำให้เราให้กำลังใจผมได้ บางทีทำอะไรออกไป ไม่รู้ว่าจะคนตาบอดอะไรกับเรา เราต้องการเสียงสะท้อน ว่าคุณชอบไหมคะ ครั้งหนึ่งผมทำรายการ blind news เอาคนตาบอดมาอ่านข่าว ผมเป็นโปรดิวเซอร์เอง ถ่ายเอง
- ผู้วิจัย** เคยดูเทปตอนที่ เป็นเบื้องหลัง
- คุณสุรพรหมณ์** การทำรายการนี้ ผมชอบตรงที่ว่า เขาให้แง่คิดเสียงสะท้อน สำหรับคนปกติที่มองคนพิการอย่างไร เรา ผมเกลียดรายการกีฬาพวกวอลเลย์บอลมาก นักพากย์บางคนพากย์แบบ ถ้าคุณหันหลังคุณจะไม่รู้เลย
- คุณโสภณ** ถ้าเป็นรายการพากย์ฟุตบอลต่างกันไหมครับ
- คุณสุรพรหมณ์** ฟุตบอลดีกว่า แต่ถ้าเป็นช่องเจ็ดพากย์ดี คือฟังแล้วเหนื่อย คือสิ่งที่ไม่ชอบในรายการทีวีส่วนใหญ่ ไม่ต้องคิดถึงคนตาบอด ให้คิดถึงคุณหันหลังแล้วคุณดูทีวี
- ผู้ช่วยวิจัย** เหมือนรายการส่วนใหญ่ นำเสนอไม่รู้เรื่องใช้ไหมคะ

- คุณสุพรรณมณี** คือเขาลืมคิดไปครับว่า เขาพากย์เอาฟิล
- ผู้ช่วยวิจัย** อย่าง blind date ไม่ได้เป็นแบบนี้ใช่ไหมคะ
- คุณสุพรรณมณี** blind date ผมเข้าใจที่เขาเปิดดนตรี คิดว่าเขาน่าจะแบบว่า มีบางช่วงที่เขาตัดไปที่ภาพ แล้วมีเสียงวอยซ์ อย่างน้องเกมพาคุณแม่ไปซื้อ อันนี้เราเห็นหลังฟังได้สบายเลย เราชอบรายการแบบนี้ เราอยากรู้ว่า ตอนที่คุณเปิดเพลงมีอะไร เหมือนละคร ตอนที่พระเอกนางเอกจ้องตากัน คนตาดีเห็น แต่มันเจียบ ทำอะไรกัน อย่างหนึ่งเรื่องอังก์บาก บูนาก มีแต่เสียงต่อสู้กัน ผมจะพูดเยอะกว่าทุกคนแล้ว
- คุณโสภณ** เราเข้าใจว่า รายการส่วนใหญ่ คนปกติดูรู้เรื่อง
- คุณสุพรรณมณี** แต่คุณต้องจ้องหน้าจออะ ไม่เชื่อคุณลองเปิดทีวีแล้วดูเฟซบุ๊ก
- คุณอำพรพรรณ** บางทีก็ไม่รู้เรื่อง
- คุณสุพรรณมณี** บางคนเป็นพ่อค้าแม่ขาย เขาก็ต้องฟัง
- คุณโสภณ** จริงๆรายการนี้พอคุณหนุ่มพูดมา ก็คือจะมีช่วงนึง ตอนแรกที่พี่สักคนที่พาไปดูเฟอร์นิเจอร์ไม่ชอบมาก อายาขายความสงสารเพราะมันอยู่ได้ไม่นาน ให้ขายคุณภาพ เพราะมันอยู่ตลอด พอดูปุ๊บจำคำนี้แมน พอมันจะจบ ก็จบ รายการนี้น่าจะมีสองสามนาที่สุดท้าย ขมวดสรุปว่าแต่ละตอนได้ข้อคิดอะไรให้คนประยุกต์ใช้
- ผู้วิจัย** มันขึ้นเขียนไว้ทุกตอน
- คุณโสภณ** มันสั้นไป
- ผู้ช่วยวิจัย** น่าจะพูดใช่ไหมคะ
- ผู้วิจัย** จริงๆแล้ว เขาพูดไปแล้วครับ quote คำตรงนี้เป็นคำสัมภาษณ์ที่พิธีกรได้พูดความรู้สึกหมดแล้ว ว่าเกิดอะไรขึ้น เขารู้สึกยังไงหลังจากได้มาพบกับคนตาบอดแล้ว ทีนี้ทางรายการเขาก็เลยเอาคำมา quote คำ
- คุณโสภณ** คือเข้าใจว่า ได้มุมมองด้านธุรกิจเยอะเพราะเขาดำเนินโรงงานเฟอร์นิเจอร์ แบบโห ปีนี้ก็ได้ 18 ล้าน ตอนท้ายจะมีสักคน ไม่ต้องเป็นสองคนก็ได้ เป็นแง่มุมของคนที่สามในแวดวงนั้นคนอื่นแทนมาพูดก็จะแบบ โอเคขึ้น
- ผู้ช่วยวิจัย** เป็นข้อเสนอแนะใช่ไหม
- คุณโสภณ** อย่างเช่นตอนแรกอาจจะเป็นคนนึงมาพูดก็ได้ คนที่สาม เช่นเอาป่าเต็งก็ได้ แบบเออจะทำคอนเสิร์ตให้คนสงสารแล้วมาดูมันก็ได้ ก็ต้องทำให้คุณภาพอยากจะทำคอนเสิร์ต
- ผู้ช่วยวิจัย** ถ้าอย่างนั้นลองถามว่า บทบาทและศักยภาพของผู้พิการของคนตาบอดในรายการ มันรู้สึกยังไงกับภาพของคนเหล่านั้น ของคนตาบอดที่อยู่ในรายการ
- ผู้วิจัย** คือรู้สึกยังไงกับสิ่งที่เขามานำเสนอ ขอขยายความของคำว่าศักยภาพนิดนึง ศักยภาพในที่นี้หมายถึงว่า ศักยภาพในด้านของการดำเนินชีวิตก็ตาม การท่องเที่ยว การสื่อสารกับบุคคลอื่นๆ การเข้าร่วมสังคม หรือว่าเป็นการทำงานก็ตาม รู้สึกยังไงกับการที่รายการเขาเอาภาพแบบนี้มานำเสนอครับ
- คุณโสภณ** คือถ้าถามว่าเราดูจากรายการแล้วกัน คือเราดูทุกตอน ก็คือแต่ละตอนเขาคัดเลือกมาแล้วว่าคนแต่ละคน แน่แน่นอนว่ามีศักยภาพในการดำเนินรายการได้ค่อนข้างดี แม้กระทั่งการพูด การแสดงหรือชีวิตประสบความสำเร็จค่อนข้างมาก แต่เราไม่รู้ว่าคนอื่นๆที่พิการทางสายตาเหมือนกัน Success เหมือนเขาหรือเปล่า คืออันนี้จึงเป็นอันที่บอกว่า รายการมันดูแบบ To success คือเขายิ่งกว่าเรา คือเขาดีกว่าเรา เก่งกว่าเรา แต่คือคนอื่นๆ ไม่รู้ว่าแบบศักยภาพเขาอาจจะไม่เหมือนคนในรายการหรือเปล่า แต่คือถ้าดูจากรายการแล้วคือ ยอมรับว่าเป็นเขา คล่องแคล่วจริงๆ อย่างพี่กฤษดา คือเขาท่องเที่ยวได้แบบหลับตาเที่ยวได้เลย

- ผู้ช่วยวิจัย**   เทยเที่ยวไทยใช้ไหม
- คุณโสภณ**   ใช่
- ผู้ช่วยวิจัย**   คนอื่นล่ะคะ
- คุณแพรวณา**   ถ้าเป็นแพรวนะคะ แพรวเห็นศักยภาพทางด้านความคิดและความรู้สึก ที่แพรวคิดว่าเขามีตรงนี้มากกว่าในหลายๆคน แพรวเห็นว่าทุกๆคนที่พิการทางสายตานั้น รู้สึกเหมือนเป็นคนที่ใจเย็น มีความคิดดีๆ แพรวไม่เคยเห็นในมุมมองที่เขาหงุดหงิด แพรวยังคิดอยู่นะว่าเขาเคยหงุดหงิดไหม แพรวเห็นศักยภาพตรงนี้ว่าความคิดเขาดี มีเหมือนแบบให้กำลังใจตัวเองและให้กำลังใจคนอื่นได้ในตัว ทั้งๆที่ไม่รู้ว่าเขาจะรู้สึกตัวไหมนะ แพรวคิดว่าแพรวได้รับความรู้สึกตรงนั้นที่เขาเสริมมาให้ เห็นศักยภาพทางด้านความคิด
- ผู้ช่วยวิจัย**   ในรายการใช้ไหม
- คุณแพรวณา**   ใช่ๆ
- ผู้ช่วยวิจัย**   พี่หมวยล่ะคะ
- คุณอำพรพรรณ**   เห็นเขามีศักยภาพในการทำงานคือ ทำซ้ำๆ เขาก็จะเกิดการจดจำเหมือนเด็กที่เขาทำซ้ำๆ เหมือนเด็กบางคนตาบอดข้างหนึ่ง แต่พ่อแม่ก็ไม่ยอมรับเพราะว่าเคย บอกเขาว่าเขาไม่เห็น ทำยังไงก็ไม่มีทางจะเห็น อยู่แล้ว เปลี่ยนก็เปลี่ยนไม่ได้อยู่แล้ว เขาก็จะเดินชนนั่นชนนี่ พอบอกไปแล้ว ผู้ปกครองส่วนมากจะเป็นผู้ปกครองที่ไม่ยอมรับความจริง อันนี้เกิดกับเด็กที่พี่เห็นเรื่องจริง มันเกิดกับเด็ก เพราะว่าเขาผู้ปกครองไม่ยอมรับความจริง ถ้าเก็บไว้เก็บตัวอยู่แต่ในบ้าน
- ผู้ช่วยวิจัย**   อ้อ อันนี้คือที่พี่เห็นด้วยตัวเองใช้ไหมคะ
- คุณอำพรพรรณ**   ใช่ๆ
- ผู้ช่วยวิจัย**   แต่ว่ารายการนี้ จะไม่เหมือนกันใช้ไหมคะ
- คุณอำพรพรรณ**   รายการนี้จะคัดสรรนำมาแต่แบบ ชำนาญแล้ว
- ผู้ช่วยวิจัย**   ก็อาจจะมีส่วนที่ไม่ได้เป็นแบบนี้
- คุณอำพรพรรณ**   อาจจะมีบางส่วน อาจจะมีที่ขาดไป ที่ไม่ได้เป็นแบบนี้หรือว่าไม่มีหน่วยงานอะไรเข้าไปถึงก็เลยทำให้เขา
- ผู้ช่วยวิจัย**   คือรายการก็เหมือนเอาภาพด้านดีออกมา
- คุณอำพรพรรณ**   ใช่ๆ
- ผู้ช่วยวิจัย**   ประมาณนี้ใช้ไหมคะ ซึ่งจริงๆแล้วอาจจะมีอีกมุมนึงด้วยก็ได้ใช้ไหมคะ แล้วพี่หนุ่มว่าอย่างไรบ้างคะ
- คุณสุพรรณมณี**   คือ ผมต้องพูดตรงๆว่าเมื่อก่อนผมเป็นคนตาบอดที่อยู่กับบ้าน แล้วก็เหมือนที่คุณวรรณพูดเมื่อกี้แล้วผมก็ออกมาใช้ชีวิตได้เพราะรายการพวกนี้ เพราะว่าเมื่อก่อนอยู่กับบ้านเราถูกตอกย้ำว่าเราคือปมด้อยของครอบครัว เราคือจุดอ่อน แต่เราแนวแบบว่ากำจัดยาก แต่ว่าคือในสมัยนั้นผมพยายามที่จะรวมหา หาวิธีในการเอาตัวรอดคือช่วยเหลือตัวเองโดยการไปเป็น ไปร้องเพลงตามงานวงลิเกบ้าง หมอทำขวัญบ้าง แล้วก็พอมาดูรายการ ชื่อรายการเจาะใจ มีตอนหนึ่งที่คุณตุ๋ สัญญา ไปถ่ายที่ศูนย์คนตาบอด ผมก็เฮ้ย คนตาบอดนวดได้ สามารถมีอาชีพ ผมก็เลยลุกขึ้นมาแล้วคุยกับแม่เลยว่า ผมต้องฝึกอาชีพแล้ว เพราะฉะนั้นสรุปก็คือในมุมมองของรายการนี้ นำเสนอศักยภาพของคนตาบอดได้เหมาะสม บอกว่าดี ตัวอย่างน้อยๆรายการนี้ควรจะได้ออกอากาศเข้าไปเรื่อยๆตามสื่อที่คนดูเยอะๆ เพราะผมพูดตรงๆเลยว่ามันเป็นไม้ขีด รายการเล็กๆที่ส่องแสงสว่างให้กับคนที่กำลังไม่เห็น ครอบครัวบาง

ครอบครัวมองว่าลูกทำอะไรไม่ได้เพราะคุณไปกดเขาไว้ ตามที่คุณวรรณบอก ถูก แต่ถ้าเขาได้เห็น ว่าคนตาบอดไป โน่นไปนี่ คนตาบอดทำโน่นทำนี้ได้ แสดงว่าลูกเราก็ต้องทำได้ พอลูกเขาได้ดู หนูอยากไปเรียน ผมอยากไปเรียน เขาเกิดมีแรงฮึด มีกำลังใจ ครอบครัวเห็นด้วยเกิดการเปลี่ยนแปลงชีวิตของเขา ผมมองไปถึงจุดนี้ว่า รายการประเภทนี้ควรเกิดขึ้นมาเรื่อยๆ แล้วเวลาที่ผมไปคุยกับเพื่อนๆ ที่เขากำลังท้อถอย ผมบอก เฮ้ยเนี่ยดูรายการนี้สิ ดินะ เขาก็ดูๆ แล้วก็ทุกวันนี้เขาก็ออกมาใช้ชีวิตนะครับ และประสบความสำเร็จในบางส่วนหนึ่ง คือผมมองว่ามันเป็นเหมือนกับคนที่อยู่ในจุดที่มีดีที่สุด แต่มันมีแสง อาจจะเป็นแสงจากรูหลังคารั่วเล็กๆ แต่ว่ามันสามารถทำให้เขาตะเกียกตะกายไปหาแสงนั้นได้ ผมถึงบอกว่า รายการนี้คือผมศรัทธาทุกรายการที่เกี่ยวกับคนพิการ เพราะว่าผมออกมาได้เฉพาะรายการที่เกี่ยวกับคนพิการ และผมใช้ชีวิตได้ทุกวันนี้เพราะรายการพวกนี้ ผมถึงบอกว่า การนำเสนอของรายการนี้ในเรื่องของศักยภาพของคนตาบอด นำเสนอออกมาได้ดี อย่างตอน อาจารย์ยังศักดิ์กับป้าสมนึก คนตาบอดทำกับข้าวถือว่าสุดยอดแล้วใช้ไหม แต่ถ้าทำก๋วยเตี๋ยวขายแล้วใครจะกิน ยิ่งทำขายนะคุณต้องคิดถึงความเป็นจริง ว่าทำขายนะ แล้วเขาทำขายมา 20 ปีนะ แล้วเจอเซฟปากจัดอย่างอาจารย์ยังศักดิ์เข้าไป สุดท้ายเขาจบน่ารัก น่ารัก เมื่อก่อนเคยรู้สึกแอนต์แอก เพราะแอกเป็นคนปากแรง แต่พอมาดูเทป แกน่ารัก ด้วยความที่แอกเป็นแบบอย่างนั้น แกเหยียดหยามตั้งแต่ต้นแล้ว พอแอกไปเห็นปั๊บ มีการแก่งแก้งเขาด้วยนะ

ผู้ช่วยวิจัย สลับๆ ขวด

คุณสุรพรหมณ์ แต่พอสุดท้ายเขาทำได้ เขารักอะ เขาน่ารักเลยอะ คือมุมมองของคนเป็นแบบนี้ ผมก็เลยมองว่า รายการนี้นำเสนอออกมาได้ดีมากๆ เสียหายที่ผมบอกว่า 24 ตอนน้อย เพราะผมคิดว่าน่าจะได้เยอะกว่านั้น เพราะว่าประเด็นคือเป็นรายการที่ดีมากๆ เป็นรายการที่จุดประกายให้กับคนตาบอดที่เขาไม่รู้สิ บางคนที่เขาสภาพยิ่งกว่า ยิ่งกว่าคนตาบอด เพราะคนตาบอดหลายคนไม่ได้พิการ บางคนแค่ตาบอด แต่สังคมที่บ้านกดให้กลายเป็นผู้พิการซ้ำซ้อน

ผู้ช่วยวิจัย เพราะฉะนั้นการที่นำเสนอแบบนี้ เป็นตัวจุดประกายให้คนตาดีเห็นมากขึ้น และก็เปิดให้คนในครอบครัวได้ออกมาทำ โขว์ศักยภาพตัวเอง คราวนี้สมมติถามคนตาดีบ้างถ้าอยากจะทำรายการแบบนี้อยากให้เขานำเสนอแบบไหน ถึงอยากจะทำ ให้รูปแบบเป็นแบบไหน แบบนี้ต่อไปไหม หรือแบบนี้ก็โอเคแล้ว

ผู้วิจัย คือถ้าสมมติว่าทุกคนได้เป็นทีมที่ผลิตรายการแบบนี้เลย รายการที่นำเสนอเรื่องราวของคนพิการ ไม่จำกัดว่าเป็นคนพิการทางสายตาครับ เป็นทุกๆ ไปเลย คือมีความคิดเห็นว่าอยากผลิตรายการแบบไหน อยากให้มันออกมาเป็นแบบไหน

คุณอำพรพรรณ คืออยากให้พวกผลิตเกี่ยวกับ เอแอลเอส เพื่อนที่เจออยู่พวกไม่มีแรงนะ

ผู้วิจัย อ้อ เอแอลเอส แชนชาลิบ

คุณอำพรพรรณ ต้องการกำลังใจเยอะ คือบางคนจะเป็นแบบปั๊บบั๊บบ ไม่รู้ว่าจะเป็นตอนไหน บางคนก็เป็นจากกรรมพันธุ์ ก็เหมือนพี่เนอะ พี่เกิดอุบัติเหตุ คือต่างคนก็ต่างพูด ก็เก็บตัวอยู่แต่ในบ้าน แล้วนี่ก็เลยมีน้องคนนึงส่งจดหมายไป ก็เลยออกมาสอบ พอดีสอบได้ ก็เลยมาทำงานแต่ก็มีอุปสรรค เราไม่สามารถยกอะไรได้ ไม่สามารถทำงานหนักเกินที่เราจะทำได้

ผู้ช่วยวิจัย เหมือนเป็นรายการที่นำเสนอเกี่ยวกับโรคห่อคะ หรือว่า

ผู้วิจัย เกี่ยวกับการสร้างแรงบันดาลใจให้แก่คนที่ป่วย

คุณอำพรพรรณ บางคนที่เขาป่วย ร่างกายเขาไม่ดึนะ แต่ว่าเขาต้องมีแรงบันดาลใจ คือต้องใช้ชีวิตอยู่ให้ได้

ผู้ช่วยวิจัย ก็คล้ายๆ กับ blind date ใช้ไหมคะ

คุณอำพรพรรณ ไข่ๆ อันนั้นก็มองเห็นแต่เขาไม่สามารถทำอะไรได้ บางคนก็ต้องนั่งรถเข็น เพราะพี่เคยเกิดอุบัติเหตุ ตอนนั้นเนอะ พอฟื้นขึ้นมาก็พูดไม่ได้ มองไม่เห็น

ผู้ช่วยวิจัย แต่ที่ฟื้นขึ้นมาได้ เพราะว่ามีคนให้กำลังใจ ให้โอกาส

คุณอำพรพรรณ ตอนนั้นก็ยังจำเพื่อนที่กรุงเทพฯ ไม่ได้หมดเลย แต่ก็มีเพื่อนหลายๆคนพยายามส่งรูป ส่งอะไรมาให้ มันก็ดีขึ้นแต่มันก็ไม่รู้เหมือนกัน ไปเปิดอันเก่าๆดู ไม่รู้พี่ผ่านมาได้อย่างไร

ผู้ช่วยวิจัย อาจจะเป็นเรื่องของกำลังใจเนอะ ถ้ามันมีก็ดี ไม่ว่าจะไปกับคนตาบอดหรือคนตาดี คือทุกคนต้องการกำลังใจ ซึ่งรายการแบบนี้มันช่วยได้

คุณสุรพรหมณ์ ก็เห็นมีแต่ไทยพีบีเอส รายการคิดการณ์ไกล ซึ่งคนสัมภาษณ์เป็นน้องธัญย์ ที่เขาเป็นเด็กผู้หญิงเมื่อสี่ปีที่แล้วที่โดนรถไฟทับขาที่สิงคโปร์ ก็ผมเคยเป็นพิธีกรให้อยู่สองตอนสัมภาษณ์ผู้ใหญ่ที่ กสพท ทางช่องสิบเอ็ด แต่สำหรับผมคือ พี่วรรณเสนอ บอกว่ามันก็ตรงใจผมนะ ทุกรายการที่เกี่ยวกับกำลังใจนี้สำคัญมาก สิ่งที่ทำให้ผมกลับขึ้นมาสู้ ใช้ชีวิตได้อีกครั้งนึงจากการล้มเหลวไปหลายๆครั้งจากการที่ทำงาน ผมได้สัมผัสกับผู้ชายท่านนึงผ่านการฟังชีวิตธรรมะ อาจารย์กำพล ทองบุญนุ้ม คือไม่รู้จักใช้ไหมครับ คือ อาจารย์กำพล ทองบุญนุ้ม เป็นคนปกติ แต่ว่าท่านเกิดอุบัติเหตุแล้วท่านขยับไม่ได้ทั้งตัวเลย ขยับได้แค่มือกับคอ คือท่านต้องนอน ท่านบรรยายธรรมะ คือมือเขียนได้ แต่ท่านทำอะไรไม่ได้มากกว่านั้นแล้ว ท่านเป็นคนพิการที่ไม่สามารถแม้แต่จะเดิน ไม่สามารถแม้แต่จะนั่งแต่ตอนงานศพของท่าน มีพระ มีโยมไปร่วมในพิธีเผาศพของท่านเป็นแสน คือแค่คนพิการตาย งานศพแทบจะไม่มีใครรู้จัก แต่อาจารย์กำพลมีสิทธิ์ที่เป็นฆราวาสและสิทธิ์ที่เป็นพระสงฆ์ คือเทียบเท่ากับนักพูดยิ่งใหญ่ ผมถึงมองว่า ความพิการมันไม่ใช่โจทย์ที่คุณจะมาตั้งว่า คุณพิการแล้วคุณทำอะไรไม่ได้ เอาง่ายๆ คุณไม่มีสิทธิ์ที่จะเอาความพิการมาตั้งเป็นข้ออ้างว่า ทำไม่ได้เพราะพิการ ผมถึงหันมาฝึกทำยังไปถึงจะถ่ายวิดีโอได้ ทำยังไปถึงจะตัดต่อได้ โน่นนี่นั่น ผมฝึกจากตากล้องปกติทั่วไป ฝึกการตัดต่อจากยูทูบ คือเวลาผมจะทำ ผมจะต้องเอาหน้าจอลดขนาดตามผมแบบนี้ แล้วก็ใช้เมาส์ลากไป ตัดไปเรื่อยๆ เป็นงานที่เหนื่อยแต่มันส์ เลยบอกว่ามันเป็นแรงใจ ผมบอกว่าถ้ามีโอกาสทำรายการ ก็อยากจะทำเกี่ยวกับพวกสร้างกำลังใจให้กับคน ทุกวันนี้ก็บรรยายเกี่ยวกับกำลังใจซะส่วนใหญ่

ผู้ช่วยวิจัย น้องแพรวคะ

คุณแพรวณา ถ้าเป็นแพรวนะคะ ถ้าจัดรายการพวกนี้ แพรวยืนพื้นที่การให้กำลังใจคน ซึ่งรายการตอนนั้นมีมันมีเพียงแค่นี้สำหรับผู้พิการทางสายตา ตาบอด ซึ่งแพรวคิดว่า การให้กำลังใจคน เป็นการนำเสนอที่เหมือนกัน มันน่าจะเหมือนมีพวก เป็นความรู้สึกเดียวกันว่า มีตาบอด หูหนวก อ่อนแรง นำเสนอตอนที่ต่างกันไป อาจจะทำให้บุคคลที่อยู่ในวงนั้น เหมือนมีพวกว่า เราก็สามารถมีโอกาสแบบนี้ได้ ไม่ได้มีแค่คนตาบอดอย่างเดียว แล้วก็อีกอย่างนึง พิธีกรจะช่วยให้คนติดตาม มีแฟนคลับ สามารถติดตามไอดอลของตัวเอง แฟนคลับของตัวเอง ว่าคนนี้น่าสนใจได้

ผู้วิจัย ต่อยอดจาก blind date อันนี้ไปใช้ไหมครับ

คุณแพรวณา ไข่ๆ

ผู้วิจัย แล้วอย่างพิธีกรที่น้องแพรวพูดถึง หมายถึงเป็นดารารหรือศิลปินแบบนี้ใช้ไหมครับ

คุณแพรวณา ไข่ๆ

ผู้วิจัย ที่จะมาทำกิจกรรม

คุณแพรวณา ไข่ๆ มันอาจจะช่วยให้คนตาดีที่เป็นแฟนคลับของเขามาดูเยอะๆ แพรวคิดว่ารายการที่ดีเราสามารถคุยกับเขาได้ เขาอาจมีจิตอาสาที่จะมาช่วยสร้างสรรค์สิ่งดีๆ

คุณโสภณ อย่างของซี แบ่งเป็นสองส่วนระหว่างเป็นที่วิโประกรรมที่เป็นรายการโทรทัศน์กับอีกอย่างหนึ่งคือ เป็นละครทีวีแล้วกัน แต่ขอพูดส่วนที่เป็นที่วิโประกรรมก่อน จริงๆเรายังชอบคำนี้ของพี่ตอนแรกที่ทำโรงงาน เพอร์นิเจอร์ไม้ จำชื่อไม่ได้ ที่บอกว่า อย่าขายสงสาร คือเขาก็จิตอาสา มันก็คล้ายๆกัน ก็คือขายความสงสารให้คนมา ดูให้दारเรียกเรตติ้งหน่อย คือเราก็กังชอบคำนี้ว่า ถ้าเราจะขายคุณภาพจริงๆ รายการมันคือคอนเทนท์ ก็ยังมีความส่วนที่คล้ายกับคุณแพรว ว่าอยากยื่นพื้นรายการ blind date อยู่ แต่ว่าถ้าคิดเป็นซีซั่นสองอยากขยับสเกลให้เป็นแค่คนธรรมดาตามมีส่วนร่วม คืออยากให้เป็นคนธรรมดาแน่นแหละเป็นคนออดิชั่น แล้วแบ่งเป็นสองฝั่งเลยก็ได้คนธรรมดา กับคนพิการสายตาหรือว่าพิการส่วนอื่นๆ หูหนวก เป็นใบ้หรืออะไรก็ได้ ให้มาเจอกัน แต่คือลักษณะของรายการไม่ใช่เดบแบบคู่รักกันนะ คล้ายๆแบบนี้แหละ แต่เป็นคนธรรมดาแทน เพราะคิดว่าถ้ามีรายการแบบนี้อยู่ เด็กนิสิตนักศึกษา ก็อยากขึ้นจอ อยากมีส่วนร่วม คนธรรมดา ก็อยากดูมากขึ้น เพราะเป็นคนธรรมดาเหมือนๆเรา ไม่ใช่เป็นดารา หรือคนมีชื่อเสียงมาออกกรายการอย่างเดียว ก็คิดเป็นลักษณะแบบนี้ อารมณ์แบบ ถ้าจะขายแล้วขอให้ เป็นแบบเรียลลิตี้นิดนึง มีออดิชั่นนิดนึงให้มันดูอยากรู้ อยากติดตาม มีการคัดแคสติ้งหน่อย คนดูก็ชอบ

ผู้ช่วยวิจัย แทนที่จะเป็นดาราแบบนี้ ก็มีการแคสเข้ามา ให้คนทั่วไปดูมีส่วนร่วม

คุณโสภณ อาจให้เข้าไปเป็นตัวละครหนึ่งในรายการก็ได้ อะไรแบบนี้ มีกิจกรรมร่วมกัน คืออย่างเลือกดารา มา เข้าใจว่าดาราต้องมีแอคตติ้งนิดนึง ใจเย็น โลกสวยนิดหน่อย แต่พอเป็นคนธรรมดา มันมีความดราม่าบ้าง เบื้องหลังอาจจะมึนราคา คืออาจจะแรงได้ในระดับนึง แต่ต้องคุมไม่ให้รุนแรง แต่มันได้กระแสให้คนดูมากขึ้น ยอมเป็นตัวร้ายให้คนเกลียดหน่อย คอนเซ็ปต์รายการนี้เคยเขียนไปให้ MCOT เมื่อปีที่แล้วของเค้า อสมท ที่เขาคัดรายการใหม่ คือไม่ทันจริงๆ เสียหายมากเลยอยากให้มีลักษณะแบบนี้ คือไม่ใช่แค่คนตาบอดอย่างเดียว คือมีหลายๆคน ทั้งคนธรรมดาเข้าไปมีส่วนร่วมด้วยเพราะบางทีคือ เราเป็นคนซึ่งสงสัยอยากรู้ว่า ลิฟท์ธรรมดาหนึ่งตัว มันใช้ได้ครบทุกกลุ่มหรือเปล่า คนแก่ คนธรรมดา คนตาบอด คนหูหนวก ครบทุกคนหรือเปล่า เราไม่รู้ เพราะว่าธรรมดาอุตสาหกรรมเขาสร้างมา เขากลามทุกกลุ่มใหม่ แม้กระทั่งทางเดิน คนธรรมดามีตาเดินยังสะดุดล้มได้ในบางที คนแก่ คนตาบอด คนหูหนวก ถ้าไปเดินทางทำเหมือนเรา มันคอมแพทเหมือนเราหรือเปล่า คือบางทีเขาผลิตอะไรมา ไม่ได้คำนึงถึงทุกคนจริงๆ ก็เลยน่าจะมีการสักการะรายการนึง จับกลุ่มคนพวกนี้มาแมทซ์กันแล้วออกแบบให้ครบคลุมทุกกลุ่มจริงๆน่าจะเวิร์ค ส่วนอีกส่วนหนึ่งที่บอกไปตอนโน้น คือเป็นละคร อันนี้ไม่ค่อยดูละครไทย แต่ชอบดูซีรีส์อเมริกา อยู่ที่บ้าน คือก็จะมึนคาแรคเตอร์ของคนพิการหลายๆอย่าง มีแม้กระทั่งตาบอด เป็นบ้า เป็นตัวละครหลัก แล้วคือเขาดูสมจริง เขาแอคตติ้งจริงและสะท้อนภาพออกมาได้แบบไม่น่าสงสาร คือบางทีดูโรแมนติคด้วยซ้ำ คือเราสัมภาษณ์คนตาบอด มองภาพเป็นนางเอก ซึ่งละครไทยเรายังไม่เจอ แต่ต่อให้เจอ เราจะอดตีไว้ก่อน รับประทานว่าเขาไม่เอาเป็นตัวหลัก ถ้าเป็นตัวหลักจริงๆจะเน้นขายความสงสาร พระเอกตบตี ช่มชืด คือเขาไม่พยายามสะท้อนว่าให้เขาเป็นนางเอกจริงๆ

ผู้ช่วยวิจัย โอเค ก็เป็นอีกมุมมองนึง คราวนี้ก็ใกล้แล้วเนอะ อีกไม่กี่คำถามนะคะ คิดว่าหลังจากที่ทุกคนได้ชมรายการนี้ไป ได้ไปบอกต่อ แนะนำ ดิชมเข้าไปในรายการ

ผู้วิจัย ส่งลิงก์ที่ได้รับไปให้คนอื่นดูเพิ่มไหมครับ

คุณโสภณ จริงๆเราไม่บอกคนอื่น เพราะว่าเรารู้สึกว่าคนอื่นไม่ดู รายการพวกนี้เคยแชร์ในเฟซบุ๊ก หน่อยๆ มาก ไม่มีแม้กระทั่งไลน์หรือคอมเมนท์ แต่อันอื่นไลน์เมนท์เยอะมาก

ผู้ช่วยวิจัย แล้วพี่วรรณล่ะคะ

- คุณอำพรพรรณ** พี่เปิดดูของพี่เอง พี่ยังไม่ได้ให้ใครดู ไม่กล้าให้ดูเพราะว่าเขาคงไม่เปิดใจรับดู ก็เลยยังไม่อยากให้ดู
- ผู้ช่วยวิจัย** คิดว่าคนอื่นเขาไม่เปิดใจใช่ไหมคะ
- คุณอำพรพรรณ** ใช่เพราะพี่ก็เคยโพสต์ในลักษณะที่มีสาระหน่อย จะไม่มีใครไลค์ให้พี่เลย ไม่มีใครอยากกรู้อยากเห็น
- ผู้ช่วยวิจัย** น้องแพรวมีปฏิกิริยาอย่างไรบ้าง
- คุณแพรวนภา** ยังไม่ได้แชร์ค่ะ เพราะแพรวยังไม่เจออันที่ปัง ถ้าแพรวเจออันที่ปัง แพรวจะแชร์ อันแรกที่ดูเรื่องไม่ มีคำพูดที่ปังเหมือนกัน แต่ถ้าปังแบบนั้นอาจจะเป็นแค่สเตตัสที่ไม่แชร์ลิงก์ แต่ว่าแพรวยังดูไม่ครบ
- ผู้ช่วยวิจัย** ได้บอกที่บ้านหรือคนใกล้ตัวไหม
- คุณแพรวนภา** ยังเลยคะ เพิ่งได้ไม่นาน
- คุณโสภณ** ถ้าไม่ใช่รายการ blind date blind taste เราแชร์นะ เราแนะนำด้วย เพราะอันนั้นเราชอบ เราว่ามันปังสำหรับเรา ขนาดเขายังไม่ปล่อยตอนแรก เป็นแค่พีรวิวทีเซอร์
- คุณสุรพรหมณ์** ตอนแรกของสุเมธ แล้วพูดตลกๆหน่อย
- คุณโสภณ** แล้วพอเราแนะนำ แล้วมันกร่อย แป้ก เราก็เลยดูเงียบๆ
- ผู้ช่วยวิจัย** อันนี้ก็คืออิทธิพลของคนรอบข้าง เลยไม่อยากแชร์ พี่หนุ่มล่ะคะ
- คุณสุรพรหมณ์** ผมยังไม่ได้แชร์ เหตุผลคือลองดูวันนี้ก่อน แล้วคิดว่ากลับไป จริงๆว่าออกไปเนี่ยจะไปแชร์ เหตุผลก็คือ รายการนี้ควรจะให้คนทุกคนได้ดู ดูเพื่อทุกคนได้ปรับทัศนคติกับพวกเราใหม่ ก็คือหนึ่งคนตาดบอดเป็นกำลังใจ สองคนตาดูได้เห็นแง่มุม ได้เห็นภาพของเราได้ชัดขึ้น เรามองถึงภาพรวมว่ากำลังใจคือสิ่งสำคัญ อีกอย่างหนึ่งในเรื่องของรายการเมื่อกี้ที่ทางคุณชัชพูดมา ยังขาดอีกรายการนึงนะครับ คือรายการกีฬาคนพิการ คุณเคยเห็นคนตาดบอดตีปิงปองไหม มันส์มากเลยนะคุณ เราจะเอาปิงปองมาใส่ลูกปิงเล็กน้อย แล้วก็ตี มันส์ครับมันส์
- คุณโสภณ** คือมันไม่ได้มีประจำ แต่เราชอบดูเป็นแบบพาราโอลิมปิก
- คุณสุรพรหมณ์** พาราโอลิมปิก เดียวเดือนกันยากี่จะเริ่มแล้วมั้งครับของคนพิการ ก็นี่ล่ะเพราะผมทำสัญญาไม่ทันทุนก็เลยถอย เพราะมันอย่างที่ผมบอกครับว่า ถ้าพูดถึงการแชร์ ผมแชร์แน่นอนเพราะอะไรที่เกี่ยวกับคนพิการผมจะชอบอยู่แล้วเพราะหนึ่งเราอยากให้ทุกคนมีกำลังใจเพราะผมมองว่าทุกคนที่ดูคลิปเขาได้กำลังใจของเขาอยู่แล้ว แต่ถ้าเราได้แชร์สิ่งดีๆออกไป ผมคิดว่าถึงเขาจะไม่กดไลค์ แต่เขาก็ไม่ด่านะ
- คุณอำพรพรรณ** บางคนก็ดู แอบดู
- ผู้ช่วยวิจัย** ส่งดู แต่ไม่ได้กดไลค์ ก็คำถามสุดท้ายแล้ว อยากรู้ว่า รายการนี้ส่งผลต่อสังคมไทยอย่างไรบ้าง ใครก่อนก็ได้
- คุณโสภณ** คือ พอรายการคนดูน้อย เรตติ้งไม่ดี เราก็เลยไม่รู้ว่าจะส่งผลขนาดไหน ถ้าเกิดรายการมันปังเราว่ามันส่งผลแน่นอน พอเป็นรายการนี้ปุ๊บ เอาคอนเทนต์ก่อน ส่งผลที่คนคิดมุมมองที่มีต่อผู้พิการทางสายตาค่อนข้างเยอะ เพราะว่าเรตติ้งเนื้อหาคอนเทนต์น่าจะกดอยู่ จึงไม่ค่อยอิมแพคต่อสังคมเท่าไร
- ผู้ช่วยวิจัย** แปลว่าถ้ารายการปังกว่านี้ คิดว่าจะส่งผลต่อสังคมในวงกว้าง ด้านไหนคะด้านไหน
- คุณโสภณ** เยอะนะ ทำให้คนตื่นตัวเยอะขึ้น อย่างคนธรรมดาไม่เคยดูเลยว่าคนพิการทางสายตาเขามีความสามารถเยอะ ไม่ต่างจากเรา ด้าน attitude มันได้เยอะ แต่บางทีเราเจอคนพิการข้างนอก เราไม่กล้าทัก เอา

จริงคือเราไม่ได้มองเขาเหมือนเรา แม้กระทั่งบางทีเขาจะนั่งจะยืนบนรถไฟ ถ้าคนไม่เยอะ ก็จะให้ปล่อยให้เขาที่นั่งเองด้วยซ้ำ ถ้ารายการมันมีอิมแพคเยอะหรือปัง เรารว่าคนจะมองเขาเหมือนเป็นคนธรรมดาในสังคมคนนึง

ผู้ช่วยวิจัย พี่วรรณคะ คิดว่ารายการจะส่งผลกระทบต่อสังคมยังไงบ้าง

คุณอำพรวรรณ สมมติว่าตัวพี่เนอะ ถ้าพี่ใส่ปลอกคอ คนจะมองเป็นตัวประหลาดไปเลย ทุกครั้งพี่จะถือร่มมาด้วย พี่จะไม่เอามา เขาก็จะถามพี่ บางทีขึ้นรถเมล์ พี่ลืมน้อยๆ ก็ไม่มีใครสนใจเพราะเขาไม่รู้ไง ก็เลยทำให้แบบว่าคนไม่ค่อยตื่นตัวเท่าไร น่าจะทำให้เขาตื่นตัวมากกว่านี้

ผู้ช่วยวิจัย รายการนี้อาจส่งผลกระทบต่อคนทั่วไปตื่นตัว ในการที่จะใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างนี้หรือคะ

คุณอำพรวรรณ ใช่ๆ

คุณแพรวนภา สำหรับแพรวนะ คำว่าส่งผลกระทบต่อหรือเปล่า แสดงว่ามันต้องกระทบ อย่างที่คุณซิบบอกว่า ในตัวรายการเอง อาจจะต้องเข้าถึงคนดู เขาถึงจะได้ปรับเปลี่ยน ได้รับทราบ อย่างหนึ่งอยู่ที่ตัวรายการด้วยว่าส่งผลกระทบต่อหรือเปล่า แต่ที่นี้ถ้ารายการไม่ได้บูมมาก แพรวว่ามันส่งผลกระทบต่อแหละ แต่ว่าต้องค่อยเป็นค่อยไป ส่งผลทีละเล็กทีละน้อย อย่างแพรวดู มันก็ส่งผลกระทบต่อแพรว แล้วมันก็ทำให้แพรวปรับเปลี่ยนในการใช้ชีวิตเวลาไปเจอคนอื่น อย่างเวลาแพรวไปอยู่กับเพื่อนมันก็ทำให้เพื่อนเห็นแพรวว่าเรามีพฤติกรรมที่เปลี่ยน มันก็เริ่มส่งผลกระทบต่อค่อยเป็นค่อยไป อย่างแรกเลยคือส่งผลกระทบต่อความคิดความรู้สึกก่อน แล้วมันค่อยส่งผลกระทบต่อการกระทำ ได้ดูก็เลยต้องคิดได้ก่อน แล้วอยู่ที่การลงมือทำด้วย ว่าจะทำหรือเปล่า เพราะถ้าทำก็ส่งผลกระทบต่ออยู่ดี

ผู้ช่วยวิจัย อย่างทฤษฎีของน้องแพรว เป็นพฤติกรรมผู้บริโภค เป็นพฤติกรรมที่ต้องเรียนรู้ รู้สึก แล้วถึงเกิดการกระทำ คราวนี้มาที่พี่หนุ่มบ้าง

คุณสุรพรหมณ์ ถ้ารายการนี้ได้รับ มีคนชมมากขึ้น ในมุมมองคำถามแบบนี้ ถ้ารายการนี้มีคนชมมากๆ จะเกิดอะไรขึ้น แน่นนอนครับ ความเข้าใจกับคนปกติของเรานั้นจะเริ่มเข้าใจกัน คนปกติจะเริ่มอยากช่วยคนตาบอดมากขึ้น คนปกติจะรับรู้ถึงการใช้ชีวิตของคนตาบอดมากขึ้น สำคัญที่สุดคือเขาจะรู้ว่าเขาจะช่วยเหลือเราตรงไหน สิ่งที่จะทำให้เกิดขึ้นคือ หนึ่ง ช่องว่างระหว่างคนปกติกับคนตาบอด ซึ่งเยอะมาก นิ่งแท้ก็ขึ้นมาบอกลงคณะนิเทศศาสตร์ เขาก็ส่งเลยนะครับ นิเทศศาสตร์ เนียนนิเทศศาสตร์เลยนะน้อง พอลงปุ๊บ เป็นนิเทศศาสตร์ ถามคนอื่นเขาเขาบอกนิเทศศาสตร์ มีน้องนักศึกษาคนนึงเขาก็พามาหยาบ ยามก็บอกให้ไปตรงโน้นเลยครับ เราก็ไม่รู้ว่าจะตรงไหน เจอบ่อยครับแบบนี้ เป็นสิ่งที่คนตาบอดไม่ค่อยชอบ

ผู้ช่วยวิจัย เหมือนพากย์

คุณสุรพรหมณ์ ใช่ครับ คือถ้ารายการนี้ออกไป คนชมเยอะขึ้น เขาจะเข้าใจแล้วจะมีอาการนี้น้อยลง บางทีเราเดินป้ายรถเมล์ “ขอโทษนะครับ” เขาก็เดินแบบฝั่งแต่กริ่ง หายไปเลย แต่ถ้ารายการนี้คนดูเยอะขึ้น สังคมไทยจะเปลี่ยนไปมาก เพราะในรายการก็จะมีวิธีการจูงคนตาบอด ก็จะทำให้เห็น ซึ่งผมมองว่า ถ้าคนดูรายการนี้เยอะขึ้นนะครับ หนึ่งทุกคนจะเริ่มมีแง่คิดที่ดีต่อคนพิการ สองสิ่งที่จะได้ต่อมาก็คือ การช่วยเหลือกับคนตาบอด คนส่วนใหญ่ที่ไม่กล้าช่วยเพราะไม่รู้จะช่วยยังไง คือผมอยากให้รายการนี้ อยากให้คนที่ดูกระจาย มีเพจก็เพจกระจายให้หมด เหตุผลคืออะไรครับ อย่างน้อยเราทำงานกับค่าเฉลี่ย ถ้ามีคนสักล้านคนแต่เรากระจายมีสักพันคนดูก็พอแล้ว มันพอแล้วสำหรับเรา ถ้าสังคมไทยมีคนคิดเป็นสักพันคนจากหกสิบล้านเพราะคนบางคนมันมีหัวเชื่อที่จะกระจาย ผมถึงบอกว่ารายการพวกนี้น่าจะมีคนผลิออกมาเยอะๆ แล้วทำออกมาเยอะๆ กระจายออกมาเยอะๆ เหตุผลคือแน่นอนครับคนพิการจะได้ใช้ชีวิตง่าย ทุกวันนี้คนพิการที่อยู่ญี่ปุ่น มาเลย์ ญี่ปุ่น เกาหลี ใช้ชีวิตง่ายเพราะทุกคนเขามองว่าเป็นสิทธิว่าคนพิการคือคน แต่พอคนตาบอดเนี่ย ในเมืองไทย ผมพูดตรงๆอุปสรรคการช่วยเหลือก็ไม่มี มองว่าเป็นสิ่งที่ยุ่งยาก

ทำไมต้องทำทางลาด ทำไมต้องทำห้องน้ำคนพิการ ผมถึงบอกว่าถ้ารายการนี้ถูกกระจายออกไป แน่นนอนครับ มันต้องทำสื่อ ที่ให้คนได้เห็น แต่ว่าถ้าสังคมไทยเรารู้ว่าคนพิการอย่างที่คุณซีพูดตั้งแต่ตอนแรก ว่าให้พระเอกนางเอกเป็นคนตาบอด มันมีแต่ว่าคนเราหายตาบอดกันง่ายเหลือเกิน พระเอกแกล้งตาบอดเพราะอยากกอดนางเอกประมาณนี้ ผมบอกตรงๆนะครับ ในความรู้สึกผมนะ ผมเกลียดละครเรื่องนี้เลยนะ เพราะมันทำให้คนตาบอดรู้สึกเราไม่เคยคิดแบบนี้ซะ แกล้งตาบอดแล้วให้ผู้หญิงมาช่วยเหลือ คือมันทำให้พวกเรามองลบไปเลย

ผู้ช่วยวิจัย สร้างภาพที่ไม่ดีใช่ไหมคะ

คุณสุรพรหมณ์ ใช่ เพราะฉันมาถึงบอกใจครับว่า ที่ต่างประเทศเขาจะให้เกียรติพวกเรามาก เรียกเราว่า วีไอพี มันถึงเป็นที่มาของช่องวีไอพี วีไอพีคือผู้ร่ำรวยเป็นพิเศษ ทุกคนมีหน้าที่ดูแลช่วยเหลือเขา ไม่ใช่ว่าขึ้นรถไฟฟ้า โดนเบียดจนล้มก็มี แต่ว่าประเด็นคือผมถึงบอกว่า รายการที่มันไม่ดัง ไม่ปัง เพราะทุกคนคิดว่า อืม เดียวนะให้มันปังแล้วค่อยแชร์ แล้วเมื่อไรมันจะปัง มีตั้ง 24 ตอนแล้ว งบถ่ายทำตอนละแสนกว่าบาท ผมบอกอยู่ ตอนละแสนห้า แล้วบอกยังไม่ปัง ผมพูดในฐานะคนผลิตสื่อ นะครับ 24 ตอนนี้เป็นเงินเท่าไร รวมค่าจ้างตัดต่อ ค่าทีมงานไปถ่ายทำ ผมพูดถึงการผลิตสื่อ เราจะกล้าลงทุนมัยเพื่อที่จะแลกกับความรู้สึกของคนว่าปังไม่ปัง บางทีดูครึ่งชั่วโมงถ่ายสองวันเลยนะครับ คือรายการหนึ่งรายการถ่ายสี่วันก็มี ค่าใช้จ่ายมันเกินงบ นี่คือสรุปแล้วตอนหนึ่งเกือบสามแสนกว่า นี่คือเม็ดเงินที่ลงไป ผมถึงบอกว่า หลังจากที่ผมพูดวันนี้เสร็จปุ๊บ ผมจะแชร์ แชร์ทุกคลิป ช่วยกันเพราะอย่างน้อยๆ ผมบอกเลยว่าคนจะได้รู้และจะได้มีกำลังใจเยอะๆ อย่างน้อยๆ คนตาบอดมีกำลังใจ คนตาดีมีกำลังใจ นอกจากกำลังใจคือการช่วยเหลือ สิ่งที่ต้องการให้คนตาดีช่วยมีครับ สิ่งที่คุณตาดีให้คนตาบอดช่วยก็มีครับ ทุกคนเป็นกำลังใจให้กันและกัน นี่เป็นสิ่งที่ผมจะบอกให้ฟังครับ เอาเท่านี้ละครับ

คุณโสภณ เดียวขอเสริมหน่อยแล้วกัน เราเพิ่งคิดได้ คือเราก็อไม่ชอบคำนี้ว่า เวลาเจอคนตาบอด ถามว่าจะไปทำอะไร ทำอาชีพอะไร คนส่วนใหญ่เกิน 80 เปอร์เซ็นต์จะตอบว่าคนตาบอดต้องไปขายล็อตเตอรี่ ซึ่งแม้กระทั่งเราใส่แว่นดำกันแดด ก็จะไปบอกว่า ขายล็อตเตอรี่หรือ เราว่ามันเป็นคำไม่โอเค รายการนี้พยายามบอกว่า คนตาบอดไม่ได้ขายล็อตเตอรี่ได้อย่างเดียว เขาทำอย่างอื่นได้ แล้วก็พอมาริมดูจริงๆแล้ว เราก็อยากให้มันปัง พอมันไม่ปังจริงๆ เราต้องทำการบ้านเยอะขึ้น จนมาถึงข้อสุดท้ายที่เราตอบไม่ครบว่า รายการนี้ส่งผลกระทบต่ออะไรบ้าง คือเราว่ามีภาคเอกชนบางกลุ่มที่มองว่าจุดๆนี้ ถ้าเอาตามความเป็น commercial เขามองเป็นส่วนหนึ่งของการทำ CRS เขามองว่าคนพิการทางสายตาคือไม่ได้ว่าทำอะไรไม่ได้ มีศักยภาพในการทำงาน สามารถสร้างงานได้ เป็นพนักงานในองค์กรได้สร้างภาพลักษณ์ให้ดีต่อองค์กร มันมีผลกระทบทั้งภาคเอกชนที่เอาเขามาทำงานองค์กร อย่างเอไอเอสที่เขาเข้ามาเป็นคอลเซ็นเตอร์หรือแม้กระทั่งสตาร์บัค บางสาขาเป็นเด็กออทิสติกหรือคนตาบอดมาเป็นพนักงานได้ แต่คือยังอยากให้ปังเนี่ยมันยากนะ แต่คืออันนี้ มีคนพิการสากลไหมอะ มิ่งค์ มีวันไม่เท่าเขา

คุณโสภณ คือเราคิดอยู่ว่า ถ้ามีสักวิเคะหนึ่งที่ ไทยแลนด์ก็อททาเลนท์ ทั้งตอนหรือทั้งสัปดาห์นั้นเป็นคนพิการ มาออกดีซันหมดเลย คือมาแสดงความสามารถ ผ่านไม่ผ่านไม่รู้ คนก็จะสงสัยว่า วันนี้เกิดอะไรขึ้น วันนี้วันอะไร นำจะอิมแพคบางอย่างให้คนรู้ว่าวันพิการสากลโลกคือวันนี้หรือว่าคนได้เห็นความสามารถคนพิการมากขึ้น อย่างตาเห็น ถ้ากดไม่เอา เดียวดูใจร้าย เดอะวอยซ์ก็ได้หันหลังไม่เห็นว่าเขาตาบอด ไม่เลือกเขาจากภายนอก คนมันติดตามเห็นอยู่แล้ว

คุณสุรพรหมณ์ ทุกวันนี้ได้รับการยอมรับเพราะว่าผมเป็นหมอดูคนตาบอดคนเดียวที่มีรายการทางทีวีดาวเทียม ซึ่งทำมาตั้งแต่ช่องซูเปอร์เซิ่งทีวีจากป่าเซ็ง แล้วก็ช่อง สวีลดี say hi ของพี่เอกชัย คือทำรายการทีวีเกี่ยวกับดวงมา

ตลอด แล้วเป็นคนเดียวในประเทศไทยที่มีรายการของตัวเอง ผมถึงบอกว่า หมอคุณตาบอด เมื่อก่อนคนตาบอด ดูวงก็เท่านั้น แต่หลังๆผมมาออกทีวี คนก็เริ่มนิยมหมอคุณตาบอดมากขึ้น แล้วก็เป็นการให้เกียรติหมอคุณตาบอดวงเรามากขึ้น คือบางทีมันก็เหมือนกับเราไปฟังเพลง ถ้าเป็นหน้าพันธุ์ทิพย์เห็นคนปกติเล่นละครใบ้ แล้วก็ชื่นชมว่า เขาเก่งนะ มีใครบอกว่าเขาเป็นขอทานไหมอะ แต่ถ้าเราไปเห็นว่าเขาตาบอดนะ เขาเล่นอย่างนั้น แค่นั้นเอง แค่ว่าความพิการ นี่คือทัศนคติของคนไทยมองว่า คนพิการทำอะไรก็แล้วแต่เก่งครับ แต่อย่ามาทำข้างฟุตบาท เพราะคุณ จะ มันคือทัศนคติของคนไทย ผมก็เลยตื่นรนเอาตัวเองมาอยู่ในสื่อ เพื่อชี้แจงให้ทุกคนได้ทราบว่าคนพิการไม่ใช่ขอทาน เอ้าโอเค เขาอาจร้องเพลงแลกเงินก็จริง ในขณะเดียวกัน ศิลปินเปิดหมวกคนอื่นเขาร้องฟรีใหม่ คุณก็ต้องจ่ายเงินให้เขาอยู่ดีถูกมั้ย วิธีการเหมือนกัน ทุกอย่างเหมือนกัน ต่างกันที่พิการหรือไม่เท่านั้นเอง ผมถึงบอกว่า ถ้ารายการนี้กระจายออกไป หรือถ้ามีสื่อทำเกี่ยวกับคนพิการมากๆ ผมเคยคิดจะทำการประกวดศิลปินเหมือนเดอะวอยซ์ของคนตาบอด แต่ตอนนี้ก็ประสบความสำเร็จไปแล้วเพราะว่าโครงการศิลปินไม่เท่าขาว ซึ่งทางผู้หลักผู้ใหญ่ก็ลงมาเล่นกัน ก็สนุกสนานดี ก็ถือว่าประสบความสำเร็จในความคิดของผม นี่คือนี่ที่ตอบโจทย์ มันก็แก้ไขปัญหอะไรไม่ได้อยู่ดี คือสังคมบ้านเราตอนแรกเราฝันว่าคงจะมีทรูที่เอาไปออก คือทรูร่วมด้วย แกรมมี่ อาร์เอส แต่เขาทำเป็นแค่สื่อบ้างๆ ทั้งๆที่รายการเดอะวอยซ์ มีแต่คนปกติทั้งหมดเลย ออกทั้งสัปดาห์ ออกทั้งอาทิตย์ แต่มันคืออะไรครับ แต่ถ้าเป็นข่าวคนพิการออกสามนาทีก่อนแล้วหายไปเลยนะ คือหายไปเลยนะ แล้วคุณมาดูต่อในยูทูบ ถามจริงๆที่นี้มีใครจัดโครงการศิลปินไม่เท่าขาวไหมครับ

ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มหลายคน ไม่น่ามีนะ

คุณสุพรหมณ์ นี่ไงครับ ผมฝันอย่างเดียวว่าทำยังไง ถ้าอยากให้คนพิการถูกยอมรับในสังคม คือต้องให้คนพิการออกสื่อบ่อยๆเท่าที่จะบ่อยได้ แสดงความสามารถทางด้านดนตรี ซึ่งเราก็ไม่ได้ต่างจากแบลคเฮด ผมมีวงที่สามารถเล่นประกบกับแบลคเฮดแล้ววงนี้เป็นแบคอัพของแบลคเฮดในสมัยก่อนด้วย กลับกลายเป็นว่าเราก็ดีใจที่มีอาร์เอส แกรมมี่ ทรู เข้ามาร่วม แล้วก็ทำสื่อบ้างๆก็จบไปเลยดีกว่าล้าน มันก็เลยกลายเป็นว่าแล้วสุดท้ายคนตาบอดก็ไม่ได้รับประโยชน์อะไรจากโครงการนี้อยู่ดีครับ ไม่รู้เกิดอะไรขึ้น อันนี้คือสะท้อนให้ฟังนะครับ ขอโทษที

ผู้ช่วยวิจัย ไม่เป็นไรค่ะ

คุณโสภณ ปิดท้ายแล้วกัน คือเรายังคอนเฟิร์มรายการโทรทัศน์ เราไม่ชอบรายการโทรทัศน์ที่เป็นเกี่ยวกับคนตาบอดร้อนเปอร์เซ็นต์ แต่อยากให้รายการโทรทัศน์ที่มีอยู่ทุกวันนี้ที่ดังๆ เอาคนพิการเข้าไปแทรกซิมมากกว่า รายการต้องอยู่รอดได้ จะทำรายการแบบนี้ให้มีแต่คนตาบอดมี 24 ตอนเรายังไงเรตติ้งไม่เท่ารายการที่เป็นแมสหรือ ก็พยายามแทรก ให้เขาเข้าไปมีส่วนร่วมกลมกลืนกับคนธรรมดา

ผู้ช่วยวิจัย หมายถึงว่า เอาคนตาบอดเข้าไปอยู่ในทุกรายการ

คุณโสภณ ใช่ๆ คือเราไม่อยากไป isolate เขาเป็นรายการคนตาบอดโดยเฉพาะ คือในสังคมมันกีดกันอยู่แล้ว การทำรายการแบบนี้ เหมือนทำรายการกีดกันเขาไปอีก จะมีแต่คนตาบอดดู เราก็ทำรายการปกตินั่นแหละ ให้เขาไปมีส่วนร่วมกับทุกคนรวมกัน คนธรรมดาก็ดู คนพิการก็ดู มันก็จะเหมือนกับว่าให้คุ้นชินว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งของสังคมอยู่ร่วมกันได้

ผู้ช่วยวิจัย จริงๆแล้วในอนาคต เราก็ต้องมีวิธีการวิจัยที่จะสร้างผลงานที่ดีๆออกมาได้มากขึ้นกว่านี้ แต่นี่ก็เป็นเบื้องต้นที่เราได้มาพูดคุยกัน ถือว่าเป็นสเต็ปหนึ่งแล้วกันนะ ซึ่งในอนาคตอาจจะเป็นการพัฒนาต่อยอดต่อไปก็ได้ค่ะ สำหรับวันนี้ค่ะ ขอบขอบคุณทุกคนทุกท่านที่เดินทางมาแชร์ความคิดเห็นกันค่ะ เพื่อให้งานวิจัยครั้งนี้ประสบความสำเร็จได้ด้วยดีนะคะ

แบบสรุปบทสนทนากลุ่ม วันเสาร์ที่ 28/05/2016

ณ ห้อง 706 ชั้น 7 อาคารมงกุฎสมมติวงศ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รอบบ่าย 14.00-16.00 น.

1. คุณหทัยพัชร์ ธนารุ่งเรืองกิจ
2. คุณอาทิตย์ยา เชียงทอง
3. คุณนพรัตน์ วิริยะกิจพัฒนา
4. คุณวีรภัทร บุญมา
5. คุณธานี รอดปาน
6. คุณทิวา เอี้ยวธารทอง
7. คุณถามวัตต์ สุทธิพงษ์

ผู้วิจัย ปี 2012 คือจะมีการจัดงานประชุมสมัชชาคนตาบอดโลก ซึ่งประเทศไทยเป็นเจ้าภาพ ในตัวรายการนี้มีการพูดถึงการประชุมครั้งนั้นด้วยครับ

ผู้ช่วยวิจัย ก็เดี๋ยวเราถามเกี่ยวกับประเด็นในรายการกันเลยนะคะ ก็อยากจะรู้ว่า แต่ละท่านทราบไหมว่า รายการต้องการนำเสนออะไร อันนี้ไม่ถูกผิดนะคะ

คุณทิวา นำเสนอเรื่องของแง่คิด จะบอกว่าตัวละคร นี่ก็ไม่น่าใช้

คุณธานี ไม่ใช่ นี่ชีวิตจริง

คุณทิวา เข้าใจอยู่ แต่จะอธิบายยังไงดี เหมือนรายการเจาะใจ เป็นประสบการณ์ของคนตาบอดสองคน เลี้ยงลูกเลี้ยงยังไง เหมือนกับเป็นวิธีการ ประสบการณ์ในการเลี้ยงลูก

ผู้ช่วยวิจัย อ้อ เป็นเรื่องประสบการณ์ใช้ไหมคะ ได้นะคะ ใครเห็นด้วยหรือมีอะไรอยากเสริมไหมคะ

คุณถามวัตต์ คือว่าเป็นรายการที่ เขาสะท้อนว่าคนตาบอดใช้ชีวิตยังไง ซึ่งต้องเข้าใจว่าตลาดที่เขาเอามา นำเสนอในมุมร่างกายปกติ แล้วก็เป็นชีวิตที่เป็นคนปกติเหล่านี้ เขาเลยอยากจะให้ลองดูอีกสังคมนึงว่าคนตาบอด อยู่กันยังไง เพื่อที่คนตาดีเอง หรือว่าคนที่ร่างกายปกติเองจะได้เรียนรู้ว่าเขามีชีวิตยังไง จริงๆก็เหมือนต่าง แต่จริงๆก็ไม่ได้ต่างสักเท่าไร อะไรทำนองนี้

ผู้ช่วยวิจัย เป็นการนำเสนอเรื่องราวชีวิตประจำวันของคน

คุณถามวัตต์ คือเป็นอีกด้านนึงของคนตาบอด ที่จริงๆแล้วเขาไม่ได้มีชีวิตที่หดหู่หดใจ แต่เขาก็ยังก้าวต่อไป ได้ ไม่ใช่ว่าตาบอดต้องมีแต่ความเศร้า

คุณทิวา ใช้คำว่าถ่ายทอดไหมอะ ได้รู้อะไรแบบนี้

คุณอาทิตย์ยา ก็เห็นด้วยกับคุณไอซ์ เพราะว่าอย่างเราตาดี ตอนแรกก็ไม่คิดว่าเขาเลี้ยงลูกได้ คือคนตาดียังทำไม่ได้เท่าเขา ยังเห็นอีกมุมนึง ว่าเขาสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ ดีพอๆ กับคนตาดีเลยคะ

คุณธานี แต่ที่เจอมาคนตาบอดที่ทำอาหารได้ ส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงนะ

คุณทิวา สำหรับผมแล้ว มันมีประเด็นเรื่องความเป็นแม่ลูก ไม่ได้หมายถึงคนปกติทั่วไป แม้กระทั่งคนตาบอดก็ต้องดูแลลูกตัวเอง ต้องฝึกให้ลูกๆพอที่จะรับผิดชอบได้แล้ว ดูแลพ่อแม่และดูแลน้องๆด้วย เพราะพ่อแม่ตาบอดทั้งคู่ นอกจากจะเลี้ยงลูกเองแล้วต้องฝึกลูกๆที่ตาดี ผมว่าอันนี้จะฝึกลำบากกว่า

- คุณธานี** พ่อแม่ซึ่งเป็นคนตาบอด แล้วฝึกลูกคนตาดี ยากกว่าหลายเท่า
- ผู้ช่วยวิจัย** จริงๆก็อาจจะไม่ได้พูดถึงแค่ตอนนี้ก็ได้ นะคะ ว่าเราเข้าใจว่าสิ่งที่ต้องการนำเสนอเกี่ยวกับอะไร
- คุณทิวา** ผมว่ามันเป็นกำลังใจให้กับพ่อแม่ยุคใหม่ได้ด้วย
- ผู้ช่วยวิจัย** พี่ปู่ละคะ
- คุณวีรภัทร์** ผมก็รู้สึกเหมือนที่คุณไอซ์พูดนะ คือจริงๆแล้วรายการนี้ทำให้คนที่ไม่ได้ตาบอดดูมากกว่า เหมือนเป็นการเปิดโลกของเราที่บางทีเราไม่รู้เลยว่า คนตาบอดเขามีชีวิตยังไง เขาจะทำอะไรเหมือนคนไม่ตาบอดได้ไหม อย่างตอนอื่นๆที่ผมชอบมาก ตอนที่ไปเที่ยว ผมชอบมากเพราะปกติแล้วการไปเที่ยวของคนที่ไม่ได้ตาบอดจะนึกถึงเรื่องวีวี เรื่องสายตา ถ้าคนที่เขาตาบอดเวลาไปเที่ยวเขาจะสามารถตีความกับธรรมชาติ ที่มันเป็นบรรยากาศตรงนั้นได้ยังไง เขาก็ทำให้เห็นว่าจริงๆแล้วเขาก็มีวิธีการชื่นชมธรรมชาติในแบบของเขา รายการนี้เปิดโลกให้คนที่ไม่ได้ตาบอดได้รับรู้ชีวิต แง่มุม แล้วมีหลายๆตอนที่น่าสนใจมากเช่น ช่างทำไม้ แบบใช้สกล
- คุณถามวัต** แม้แต่คนตาบอดเองยังไม่รู้ว่าแบบนี้ก็ทำได้ ผมยังงงเลยว่าทำได้ด้วย
- คุณทิวา** ช่างไม้ตอนที่คุณถามวัตเป็นพิธีกร ยังยากกว่า
- ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มทุกคน** ใช่ๆ
- คุณถามวัต** ผมยังงงเลยว่าทำได้ด้วย แล้วผมก็ชอบด้วย
- คุณหทัยพัชร์** รู้สึกว่า concept ของรายการต้องการเสนอแง่มุมชีวิตของคนตาบอด แต่ว่ากลุ่มเป้าหมายของเขาจริงๆแล้ว มันไม่ได้จำกัดอยู่แค่คนปกติ มันดูได้ทุกคนคะ อย่างแบบหนูเคยส่งตอนที่ไปให้เพื่อนหนู เพื่อนหนูเป็นคนปกติ ก็ส่งไปให้เขาดู เขาก็ยังแบบ ทำได้ยังไง เพราะว่าตอน ม.3 มันมีวิชางานช่าง ก็คือเขาก็ให้ทำด้วยไม้ แต่ว่าหนูคิดว่าตัวเองทำไม่ได้ เลยไปขอครูว่าขอทำเป็นอย่างอื่นแทนได้ไหม เขาก็เข้าใจแล้วก็ให้ทำอย่างอื่นแทน
- ผู้ช่วยวิจัย** แต่จริงๆในรายการนั้น เขาต้องฝึกก่อนนะ
- คุณหทัยพัชร์** ฝึกหนักด้วย
- ผู้ช่วยวิจัย** เออต้องฝึกหนักเหมือนกันนะกว่าจะไปลงมือทำ
- คุณธานี** สมารถต้องดีมาก
- คุณทิวา** เวลาทำเสร็จแล้วต้องให้คนตาดีมาช่วยในเรื่องของทาสีด้วย ในตอนที่ผมดู
- ผู้ช่วยวิจัย** ถ้าอย่างนั้นเดี่ยวถามว่ามีตอนไหนที่ประทับใจเป็นพิเศษไหมคะ
- ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มทุกคน** ช่างไม้
- ผู้ช่วยวิจัย** เป็นเสียงเดียวกัน
- คุณทิวา** อันนั้นยากสุดๆ
- ผู้ช่วยวิจัย** ชอบเพราะว่าอะไร
- คุณถามวัต** เพราะว่าเราทำไม่เป็น
- คุณหทัยพัชร์** ยังไม่คิดว่าทำได้
- คุณทิวา** เออ
- ผู้ช่วยวิจัย** เป็นสกลที่ยากใช่ไหม
- คุณทิวา** ใช่ครับ
- ผู้ช่วยวิจัย** ดาวละคะ

คุณอาทิตย์ ชอบตอนที่ไปเที่ยว เพราะรู้สึกว่าเป็นที่ชอบตอนที่เขาพูดว่า ใช้ใจมอง คนเราแบบพอมิตามองเห็นได้ทุกอย่างก็ใช้ตาตัดสินโดยที่ไม่ได้คิด ไม่ได้ไตร่ตรองอะไร แต่คนตาบอดก็จะแบบใช้ประสาทสัมผัสอย่างอื่นได้ดี แล้วเขามีการคิดก่อนตัดสินอะไร

ผู้ช่วยวิจัย บู้คะชอบตอนไหน

คุณวีรภัทร์ ชอบตอนป้อมแป้มแล้วก็อีกตอนหนึ่งที่ชอบก็คือตอนที่ อาจารย์ยังศักดิ์

คุณทิวา ตอนทำก๋วยเตี๋ยวกับป้าสมนึก ป้าเขาทำก๋วยเตี๋ยวเองเลยนะ ลวกเอง ทำลวกลูกชิ้น ทำทุกอย่างเลย

ผู้ช่วยวิจัย ฟังแล้วเราก็ คนปกติยังทำไม่ได้เลยนะคะ สู้ชอบตอนไหน

คุณนพรัตน์ ชอบตอนที่พาไปเที่ยวคะ เพราะว่าแม้ว่าจะมองไม่เห็นแต่ว่าเขาจะสามารถที่จะแบบเหมือนเก็บบรรยากาศตรงนั้นได้เหมือนคนตาปกติ

ผู้ช่วยวิจัย อันนี้ส่วนใหญ่ชอบเกี่ยวกับเที่ยวเนอะ ชอบเรื่องของศักยภาพที่เขาทำไม่ได้

คุณนพรัตน์ มันยากคะ

ผู้ช่วยวิจัย คิดว่ามันยาก แต่จริงๆแล้ว

คุณนพรัตน์ แต่จริงๆมีความสามารถ

ผู้ช่วยวิจัย คราวนี้ ขอถามแต่ละท่านว่า ก่อนหน้านี้ เคยชมรายการอะไรที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับแบบนี้มาก่อนไหม

คุณถามวัต เคย blind taste ครับ เป็นรายการให้คนตาบอดพาคนตาดีไปชิมอาหารปิดตา เสมือนเป็นคนตาบอด

คุณทิวา ของไทยรัฐทีวีครับ

ผู้ช่วยวิจัย ท่านอื่นมีใครเคยดูรายการทำนองนี้ไหม

คุณธานี ไม่เคย

ผู้วิจัย แล้วพี่ต้าเคยดูรายการอื่นๆอีกไหมครับ

คุณทิวา ถ้ารายการอื่นๆที่เกี่ยวกับคนตาบอดหรือครับ เอ

คุณธานี ไม่ค่อยมีปะ

คุณทิวา ไม่ค่อยมีเนอะ

คุณธานี หรือว่ามีแต่เราไม่รู้

คุณทิวา มีแต่ว่าเอ๊ะ รายการอะไรนะที่ออกทางไทยพีบีเอส แล้วเขาก็จะชอบเขา อ้อ รายการยิ้มสู้ ก็คล้ายๆแบบนี้ครับ แต่ไม่มีแล้ว อันนั้นคือไทยพีบีเอสเพิ่งเปลี่ยนจากไอทีวี เขาก็จะพาไปดูว่าคนตาบอดใช้ชีวิตยังไง เรียนหนังสือยังไง มันจะเป็นภาพรวมๆของคนตาบอดมากกว่าอันนั้น

ผู้ช่วยวิจัย คิดว่ารายการนั้นเนื้อหาต่างจาก blind date ไหมคะ

คุณทิวา ต่างเลยครับ คนละเรื่องเลยครับ

ผู้ช่วยวิจัย เป็นประมาณไหนคะ ลองเปรียบเทียบหน่อยได้ไหมคะ

คุณทิวา ก็เขาจะพาไปดูว่า โรงเรียนคนตาบอด มีความเป็นมาอย่างไร แล้วแต่ละคน คนตาบอดใช้ชีวิตยังไง มีกำลังใจ มีอะไรเป็นแรงบันดาลใจ เรียนหนังสือ ทำยังไง อย่างนี้ละครับ ความต้องการของคนตาบอดแล้วก็พูดถึงต่อสู้อชีวิตกันยังไง

- ผู้ช่วยวิจัย** แต่ว่ารายละเอียดจะไม่ใช่แบบนี้
- คุณวีรภัทร์** ไม่ใช่ครับไม่ใช่ คนละเรื่องเลยครับ
- ผู้ช่วยวิจัย** blind date นี่คิดว่า เขานำเสนอเน้นไปที่ไหน ตามที่เข้าใจอะคะ
- คุณทิวา** เอ่อ คือจะเป็นชีวิตที่มีความละเอียดเยอะขึ้น มันจะเป็นแบบว่า อะไรที่คนตาดีไม่ถึง แต่จริงๆ แล้วคนตาบอดทำได้อยู่แล้ว เช่น ไปเที่ยวอะไรแบบนี้ แล้วถ้ามีอะไรที่มันอำนวยความสะดวก มีคนคอยเป็นเสียงบรรยายภาพให้มันจะเที่ยวสนุกขึ้น อย่างนั้นล่ะคะ
- ผู้ช่วยวิจัย** โอ้เคยดู blind taste มาใช่ไหมคะ คิดว่ารายการ blind taste กับ blind date มันแตกต่างกันหรือเหมือนกันยังบ้าง ตามความรู้สึกของไอซ์อะคะ
- คุณถามวัต** ก็ไม่ได้ต่างอะไรกันมากมายนักครับ เพียงแต่ว่ามันก็จะเพิ่มรายละเอียดตรงเรื่องการกินอยู่ ว่าคนตาบอดเขาก็สามารถหาเลือกกินอะไรได้นะ
- ผู้ช่วยวิจัย** เป็นการดำเนินชีวิตที่เพิ่มเข้ามาอย่างนี้หรือเปล่าคะ
- คุณถามวัต** ก็คือจริงๆ แล้วการดำเนินเสนอก็คือไม่ต่างเท่าไร ก็แค่แบบว่าพอพูดถึงเรื่องการกิน เจาะเรื่องการกินเฉยๆ
- ผู้ช่วยวิจัย** อันนั้น blind taste ใช่ไหมคะ
- คุณถามวัต** ใช่ๆ
- ผู้ช่วยวิจัย** ถ้าขึ้นเดี่ยวถามทีละคน ถามทีละท่านว่า ชอบหรือไม่ชอบ blind date เริ่มที่ใครก่อน
- คุณถามวัต** ชอบครับ
- คุณหทัยพัชร์** ชอบคะ เพราะว่าบางอย่างก็ไม่ว่ามันทำได้
- ผู้ช่วยวิจัย** ชอบอันไหนคะ ชอบเนื้อหาหรือพิธีกรหรือเปล่า
- คุณหทัยพัชร์** ชอบเรื่องราวที่เขานำมาเสนอ แล้วก็ชอบแขกรับเชิญ
- ผู้ช่วยวิจัย** ชอบฝั่งไหนคะ ฝั่งคนตาบอดหรือคนที่เป็นดาราร
- คุณหทัยพัชร์** ชอบสองฝั่งเลยคะ
- ผู้ช่วยวิจัย** มีคนที่ชอบเป็นพิเศษไหมครับ
- คุณหทัยพัชร์** ป่อมแปม ไอศอล
- คุณทิวา** ป่อมแปมเขาตลกใจครับ
- ผู้วิจัย** แล้วมีมุมที่ไม่ชอบไหมครับ
- คุณหทัยพัชร์** ยังไม่เจอ
- ผู้ช่วยวิจัย** ท่านอื่นล่ะคะ
- คุณถามวัต** ชอบครับจริงๆ แล้วชอบตัวคอนเสปต์รายการที่ทำให้คนตาดีเองได้เปิดมุมมองว่าคนตาบอดก็ทำอะไรได้ ไม่ได้อยู่กับบ้านเฉยๆ ส่วนเรื่องพิธีกรหรือว่าแขกรับเชิญ จริงๆ ก็เฉยๆ ครับ คือเราว่าสิ่งสำคัญที่เขาต้องการคือ concept รายการ ก็เลยรู้สึกว่า เขาตอบโจทย์ดี
- คุณธานี** ชอบ ชอบแน่ครับ คงคล้ายๆ กันคือ เขานำเสนอหัวข้อได้ดี
- ผู้ช่วยวิจัย** ชอบประเด็นใช่ไหมคะ
- คุณธานี** ใช่ครับประเด็น คือยังไงคนได้อ่านแล้วต้อง ถ้าน่าสนใจจริงๆ เขาก็ติดตามต่อ คือฟังก็น่าสนใจแล้ว

- ผู้ช่วยวิจัย** วิธีการเขานำเสนอมาหรือว่าเขาพิธีกรกับคนตาบอดมาคุยกันก็ชอบใช้ไหมคะ
- คุณธานี** ชอบครับ
- ผู้ช่วยวิจัย** พี่ตั๋ละคะ
- คุณวีรภัทร์** ชอบความตั้งใจของคนที่เกิดรายการ คืออยากให้คนทั่วไปได้เรียนรู้มากขึ้นว่าคนตาบอดทำอะไรได้ ใช้ชีวิตยังไง แล้วก็ชอบตรงที่เขาให้ภาพใหม่ๆ คนตาบอดที่เราเห็นในสื่อเมื่อก่อนจะมีลักษณะแตกต่างกันไป เช่น รายการวงเวียนชีวิต มันจะเป็นภาพในลักษณะนั้น คือทำอะไรไม่ค่อยได้ ยากลำบาก มันเหมือนว่าไปตอกย้ำจินตนาการของคนตาดีไปอีกชั้นหนึ่งว่า เนี่ยคนตาบอดลำบาก ซึ่งมันไม่ใช่เลย มันเหมือนรายการนี้เป็นตัวปรับทัศนคติของคนตาดีให้รู้ว่าจริงๆเขาไม่ได้มีขีดจำกัดในการใช้ชีวิต อย่างเช่นทำไม้ได้ ทำอาหารได้ ทำก๋วยเตี๋ยวได้อร่อยกว่าเราอีก ทำเฟอร์นิเจอร์ ทำให้เราเปลี่ยนความคิดเกี่ยวกับคนที่เขามองไม่เห็น ว่าจริงๆถึงเขามองไม่เห็นแต่เขาพัฒนาทักษะด้านอื่นได้ และสามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข บางทีมีความสุขกว่าเราอีก
- ผู้ช่วยวิจัย** ชอบประเด็นใช้ไหมคะ ว่าเขาเสนอแนวคิด สอนเราไปในตัวใช้ไหมคะ เกี่ยวกับการดำรงชีวิต
- คุณวีรภัทร์** ใช่ครับ
- ผู้ช่วยวิจัย** ดาวละคะ
- คุณอาทิตย์ยา** เห็นด้วยกับพี่เขาละ พอดูแล้วรู้สึกถึงความเท่าเทียม คนตาดีกับตาบอดคือทำทุกอย่างได้เหมือนกันหมด บางทีก็เหมือนให้กำลังใจคนตาดีด้วย ขนาดเขาตาบอดเขายังทำทุกอย่าง ผลออกได้ดีกว่าคนตาดีด้วยซ้ำ แต่คนตาดี บางทีก็ท้อ แต่คนตาบอดกลับแฮปปี้สุดตลอด
- ผู้ช่วยวิจัย** ชอบแก่นเรื่องมันนะ
- คุณอาทิตย์ยา** ใช่ค่ะ
- ผู้ช่วยวิจัย** พี่ตั๋ละคะ
- คุณทิวา** สำหรับผมแล้ว ผมชอบในเรื่องของการที่เขาเลือกพิธีกร ผู้มีชื่อเสียงมาเป็นคนนำ ว่าชีวิตของคนตาบอดแต่ละคนเป็นยังไง เพราะเวลาคนตาดีเขาจะดูรายการว่าคนตาบอดเป็นยังไง ถ้าเอาคนที่ชื่อเสียงมาเป็นคนแนะนำ เป็นคนพาไปดูชีวิตคนตาบอด เขาก็จะมองภาพลักษณ์พิธีกร ว่าเวลาเขาอยู่กับคนตาบอดเป็นยังไง แล้วมันก็ทำให้มองคนตาบอดไปอีกทางหนึ่งว่า คนตาบอดก็อยากจะมีชีวิตที่ดี อยากจะไปไหนต่อไหนกับพิธีกรที่เขาชอบที่รู้จัก
- คุณถามวัต** ผมรู้แล้วผมไม่ชอบอะไร มันมีแค่ไม่ถึง 30 เทปเอง
- คุณทิวา** 24 เทปเอง
- ผู้ช่วยวิจัย** น้อยไปใช้ไหมคะ
- คุณถามวัต** ครับ
- ผู้ช่วยวิจัย** น้องσύว่าไงคะ
- คุณนพรัตน์** ชอบค่ะ ชอบในมุมมองของรายการตรงที่ว่า เขาเหมือนให้กำลังใจด้วยค่ะว่า เขามีความบกพร่องทางด้านสายตา แต่เขายังมีความสามารถทำได้หลายอย่าง ทำให้เราต้องฮึดสู้
- ผู้ช่วยวิจัย** รู้สึกได้กำลังใจใช้ไหมคะ
- คุณนพรัตน์** ใช่ค่ะ
- ผู้ช่วยวิจัย** แล้วคราวนี้ คิดว่าภาพที่เขาปรากฏในรายการรู้สึกชัดหรือว่าเป็นแบบนี้แหละ รู้สึกถึงความแตกต่างของภาพจริงกับภาพในนี้ไหมคะ เพราะสิ่งที่รายการนำเสนอเวอร์ไปไหม

- คุณทิวา** คนตาบอดเป็นแบบนี้จริงๆครับ
- คุณธานี** ไม่จัดฉากแน่นอน
- ผู้ช่วยวิจัย** แสดงว่าเราก็อยากให้รายการนี้มีต่อไปเรื่อยๆ
- คุณถามวัต** จริงๆก็ควรจะอยู่เพราะเกิดประโยชน์
- คุณธานี** มันเป็นการถ่ายทอดชีวิตของคนตาบอดเลย
- คุณทิวา** จริงๆชีวิตลึกของคนตาบอดที่คนตาดียังไม่รู้ก็มีเยอะเลยนะ
- ผู้ช่วยวิจัย** แล้วรู้สึกยังไงกับความสามารถของคนตาบอดที่ถูกนำเสนอในรายการ
- คุณหทัยพัชร์** ก็แล้วแต่ตอน ถ้าแบบตอนที่เรากำลังทำได้อยู่แล้ว รู้สึกอยู่แล้วก็เฉยๆ ถ้าตอนที่แบบทำไม่ได้มันรู้สึกไม่ธรรมดา ก็จะแบบมันทำได้ด้วยหรือ มีอย่างนี้ด้วย
- ผู้ช่วยวิจัย** หลังจากดูแล้ว ขึ้นอยู่กับตอนไหนคะ
- คุณหทัยพัชร์** ใจค่ะ
- คุณทิวา** คือดูแล้วอยากลอง
- คุณอาทิตย์ยา** บางทีซื้อคนดูตาดูด้วยค่ะ
- ผู้วิจัย** ไม่เคยทราบมาก่อนด้วยครับ ว่าคนตาบอดทำช่างไม่ได้
- คุณทิวา** มีมาก่อนแต่คนส่วนใหญ่เขาจะมองในภาพที่ยังไม่ได้อยู่
- คุณธานี** แต่ในสังคมไทย ในการเสนอแต่ละตอนต้องนำพิธีกรที่มีชื่อเสียงมาทุกตอนนะ มันถึงจะไปได้ดีได้ดี ไม่งั้นจะไม่ดูก็ไม่ดู
- คุณถามวัต** รู้สึกเขาวางผังทุกเย็นวันเสาร์ รู้สึกแบบคนก็ไม่ได้อยู่บ้านตลอดเวลา
- ผู้ช่วยวิจัย** เขาเอาดารามาเป็นมาตึงดูรายการเรา มันก็มีประเด็นเมื่อเช้าที่เสนอว่า อาจเป็นคนธรรมดาบ้างก็ได้นะ ที่มานำเสนอด้วยกันไป กลุ่มนี้เห็นด้วยไหมคะ
- คุณถามวัต** เห็นด้วยนะคือจริงๆแล้วคนธรรมดาที่มีสิทธิ์ที่จะเข้ามาเรียนรู้ชีวิตทางตรงเลยเพราะว่ามันน่าสนใจแต่ว่ามันก็ต้องหาสิ่งที่มาดึงดูดให้มันถ่วงกันไป อาจหากิจกรรมที่ตื่นเต้นตื่นเต้น กับแขกรับเชิญตาดูดีต่างๆไป อาจต้องเอาตรงนั้นมาถ่วงเฉยๆ มันจะทำให้รายการดูน่าดูขึ้น
- คุณธานี** คือให้ดาราคือคนนำเสนอแล้วสักพักหนึ่งค่อยสอดๆเข้ามา
- คุณทิวา** ค่อยเอาคนปกติ คนธรรมดาที่ไม่มีชื่อเสียงมา
- ผู้ช่วยวิจัย** มีความคิดเห็นยังไง กับแนวทางการนำเสนอ ถ้ามันจะเปลี่ยนไปหรือใช้คนธรรมดาเข้ามาด้วย
- คุณทิวา** ผมว่ายากนะครับ เอาบุคคลที่มีชื่อเสียงดีกว่า เป็นดาราที่เป็นเซเลบแบบนี้ครับ ยังไงคนก็ยังอยากดูว่า เวลาพวกเขาสัมผัสชีวิตคนตาบอด เพราะสังคมไทยยอมรับคนมีชื่อเสียงมากกว่าคนปกติครับ
- คุณอาทิตย์ยา** ก็เห็นด้วยนะคะ ถ้าสมมติคนธรรมดาได้ลองใช้ไหมคะ เหมือนเราสายตาสั้นถอดคอนแทคตอนกลางวันก็บอดนะ แล้วคนนั้นที่มอลองเป็นแบบเหมือนในรายการป้อมแป้มแล้วให้ป้อมแป้มปิดตาก็คืออาจจะเพิ่มโอกาสที่ช่วยคนตาบอดได้มากขึ้น เพราะเขาสัมผัสได้ว่าเนี่ย รู้สึกแบบนี้ แล้วรู้ๆต่างๆที่ช่วยเหลือคนตาบอดอาจมีมากขึ้นก็ได้ ถ้าเอาคนธรรมดาเข้าไปลอง
- คุณวีรภัทร** เป็นเรื่องของ production ของตอนนั้นๆ มันก็โอเคแล้วที่จะเอาคนที่เชี่ยวชาญด้านนั้นแล้วมาคุยกับคนตาบอด
- คุณหทัยพัชร์** การให้คนที่มีความสามารถในเรื่องเดียวกันมาคุยกันน่าจะดีกว่า

- ผู้ช่วยวิจัย** ในอนาคตอยากปรับปรุงอะไรในรายการบ้าง
- คุณทิวา** ให้คนตาบอดนำเสนอรายการชีวิตตัวเองบ้าง สลับกัน
- คุณถามวัต** คล้ายๆ กับคุณทิวา คือน่าจะมีการนำคนตาบอดไปสัมภาษณ์คนตาดี
- คุณทิวา** สมมุติอยากรู้ว่าคนตาบอดเรียนหนังสืออย่างไร
- คุณถามวัต** แล้วในขณะที่เดียวกันคนตาเรียนยังไง ถ่ายควบคู่กัน สิ่งที่ต้องปรับปรุงคือ การบรรยายสามารถบรรยายเสริมๆ ได้
- ผู้ช่วยวิจัย** แล้วคิดอย่างไรกับเทคนิคเสียงบรรยายภาพคะ
- คุณถามวัต** ควรจะมี
- คุณหทัยพัชร์** ชอบนะคะ เพราะบางทีเราดูโทรทัศน์รู้แค่ตอนที่เขาพูดกัน แต่รายละเอียดเราไม่รู้เลยว่าเขาพูดว่าอะไร อาจจำเป็นต้องมีทุกประเภทรายการ แต่ละคร ภาพยนตร์ควรมี
- คุณทิวา** บางทีคนตาดีก็อยากรู้
- ผู้ช่วยวิจัย** ถ้าให้ทุกคนเป็นผู้ผลิตรายการที่นำเสนอเรื่องราวของผู้พิการจะอย่างไรคะ
- คุณถามวัต** เป็นรายการที่มันไม่เคยมี เอาจายการที่นำคนพิการไปศึกษาอะไรสักอย่าง ไปแลกเปลี่ยนประสบการณ์
- คุณธานี** ให้คนหูหนวกพาคนตาบอดไปที่ต่างๆ อะไรแบบนั้น
- คุณทิวา** เวลาคุยกับคนตาดี เขาชอบถามเกี่ยวกับอักษรเบรลล์ว่าเขียนยังไง
- คุณอาทิตย์ยา** คิดว่ารายการสั้นไปนะคะ
- คุณวีรภัทร** อาจเป็นรายการเกมโชว์ของคนพิการ ละครที่มีนักแสดงเป็นคนพิการ เพราะตอนนี้เหมือนเรากำลังแบ่งเป็น 2 ฝ่ายระหว่างคนตาดีและคนตาบอด
- คุณทิวา** คนตาบอดไม่เคยเรียนด้านการแสดง แต่คิดว่าถ้าให้ทำก็ทำได้
- ผู้ช่วยวิจัย** คิดว่ารัฐบาลหรือสื่อมวลชนจะมาช่วยอย่างไรได้บ้าง
- คุณถามวัต** อยากทำกิจกรรมอะไรก็ต้องรวมกลุ่มกัน แล้วก็หาครูมาสอนให้
- คุณทิวา** ตามมหาวิทยาลัยควรมีการสนับสนุน และเปิดโอกาสให้คนตาบอดทำหนังสือ
- คุณหทัยพัชร์** อยากให้ทำอย่างยั่งยืน เพราะหลายๆ โครงการจบแล้วก็จบกัน
- คุณอาทิตย์ยา** ถ้าคนตาบอดทำได้เหมือนคนตาดี รัฐก็ควรสนับสนุน
- คุณวีรภัทร** คิดว่าในระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานคิดว่ายังไม่เพียงพอ
- คุณธานี** การที่รัฐจะช่วยเหลือได้ต้องมีใจก่อนแล้วมาหาทางร่วมกัน การขีดเส้นว่าคุณตาบอดทำได้แค่นี้มันเป็นปัญหา เช่น เวลาสมัครงาน คนที่เป็นผู้ใหญ่ในบริษัทจะเป็นคนที่ไม่ให้ผ่านซึ่งเป็นปัญหา
- ผู้ช่วยวิจัย** ได้ส่งรายการนี้ให้คนอื่นดูด้วยไหมคะ
- คุณทิวา+คุณถามวัต** ผู้ปกครองคนตาบอดเข้าใจอะไรยาก
- คุณทิวา** เวลาเล่น facebook กับเพื่อนที่ตาบอด พ่อแม่เขาจะไม่ให้ออกไปทำกิจกรรม
- คุณหทัยพัชร์** ส่งลิงค์ให้เพื่อนดูคะ
- คุณอาทิตย์ยา** ส่งให้เพื่อนในกลุ่มดู เพื่อเปลี่ยนทัศนคติ
- คุณวีรภัทร** คิดว่าจะแชร์ให้คนอื่นได้ดู
- ผู้ช่วยวิจัย** คิดว่ารายการนี้ส่งผลต่อสภาพสังคมไทยอย่างไรบ้าง

- คุณงามวัต**   ส่งผลแม่แต่คนตาบอดเอง ซึ่งทำให้เห็นว่าคนตาบอดก็สามารถทำได้นะซึ่งบางทีก็อยากทำอาชีพอื่นบ้าง
- คุณทิวา**   คนตาบอดอยากเป็นนักวิเคราะห์การตลาด มันไม่ค่อยมีการส่งเสริมตรงนี้ สื่อมีผลมาก
- คุณธานี**   มันมีงานวิจัยบางอย่างที่มีประโยชน์กับคนตาบอด แต่ไม่ได้เผยแพร่ ไม่ได้สานต่อ สุดท้ายก็เงียบไป
- คุณหทัยพัชร์**   เปลี่ยนแปลงความคิดของเรา ให้แรงบันดาลใจเรา ให้เราได้กลับมาคิด
- คุณวีรภัทร**   อยากให้คนที่ตาปกติเปลี่ยนมุมมองที่มีต่อคนตาบอด ให้พ่อ-แม่คนตาบอดเปิดใจรับมากขึ้น
- คุณอาทิตย์ยา**   คนตาดีส่วนใหญ่ติดภาพเดิมๆ ทำให้เปลี่ยนทัศนคติตัวเอง ทำให้ทราบถึงความเท่าเทียม
- ผู้ช่วยวิจัย**   ใครมีข้อเสนอแนะหรือสิ่งที่ยอยากให้มีเพิ่มขึ้นในอนาคตไหมคะ
- คุณงามวัต**   ควรมีการบรรยายที่ละเอียดขึ้น คิดว่าคนตาบอดจะสามารถเข้าถึงได้
- คุณทิวา**   อยากให้มีการบรรยายในรูปแบบอื่นบ้าง ดนตรีคนตาบอดมาเล่นเกมร่วมกัน
- คุณหทัยพัชร์**   อยากให้โปรโมตมากขึ้นกว่านี้
- คุณวีรภัทร**   อาจทำเป็นละครไปเลย ไม่เพียงแค่นตาบอดแต่เป็นด้านอื่นๆ ด้วย กิจกรรมที่มีในรายการอาจจะน้อยไป อาจเพิ่มกิจกรรมบ้าง ให้มีความหลากหลาย
- คุณอาทิตย์ยา**   อยากให้คนตาบอดเป็นคนดำเนินรายการ
- ผู้ช่วยวิจัย**   สำหรับวันนี้ขอขอบคุณทุกท่านๆ มากๆ เลยนะคะ ข้อมูลที่ได้รับจะเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยเป็นอย่างมากค่ะ ขอขอบคุณค่ะ

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

กัณฑ์ณ พุ่มประดับ เกิดเมื่อวันจันทร์ที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2533 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาที่โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง (งามศิริวิทยาคาร) มัธยมศึกษาที่โรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม จังหวัดกรุงเทพมหานคร

สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต (จุลชีววิทยา) คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ศึกษาต่อในหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์ กลุ่มวิชาการสื่อสารเชิงสุนทรีย์และบันเทิงคดี คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2557

